

የኢትዮጵያ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ መንግሥት ፡
የፍትሕ ፡ ብሔር ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ሕግ ።

ግ ወ ጫ ፤

ገጽ ፡

<u>መቅደም ።</u>	፩
ቀ ፡ ፩ ፤ የአፈጻጸሙ ፡ ወሰን	፩
ቀ ፡ ፪ ፤ የጊዜ ፡ ወሰን ፡	፩
ቀ ፡ ፫ ፤ ስለ ፡ ቃላት ፡ ትርጓሜ ፡	፪

አንደኛ ፡ መጽሐፍ ። ስለ ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ሥልጣን ፡ . . . . .

ምዕራፍ ፡ ፩ ፤ ጠቅላላ ፡ ድንጋጌዎች ፡ . . . . .

ቀ ፡ ፩ ፤ በሌላ ፡ አኳኋን ፡ እንዲፈጸም ፡ በሕግ ፡ ካልተገለጸ ፡	
ከሰን ፡ ተቀብሎ ፡ ለግክራክር ፡ ሥልጣን ፡ ያለው ፡	
ፍርድ ፡ ቤት ፡ ብቻ ፡ ስለመሆኑ ፡	፬
ቀ ፡ ፪ ፤ የመዉረሻ ፡ ውሳኔ ፡ ስላገኙ ፡ ጉዳዮች ፡	፬
ቀ ፡ ፫ ፤ ዳኝነት ፡ እንዲታይ ፡ ስለሚቀርብ ፡ አቤቱታ ፡	፭
ቀ ፡ ፬ ፤ ስለ ፡ ቀደምትነት ፡	፮
ቀ ፡ ፭ ፤ በቀጠሮ ፡ ላይ ፡ ስለሚገኙ ፡ ክሶች ፡	፮
ቀ ፡ ፮ ፤ ሥረ ፡ ነገሩን ፡ ለመስማት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሥል	
ጣን ፡ የሌለው ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ስለሚፈጸም ፡ ሥነ ፡	
ሥርዓት ፡	፯
ቀ ፡ ፲ ፤ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የግዛት ፡ ሥልጣን ፡ የሌለው ፡ በሆነ ፡	
ጊዜ ፡ ስለሚፈጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡	፰
ቀ ፡ ፲፩ ፤ ክሶችን ፡ ስለ ፡ ግጣመር ፡	፰

ምዕራፍ ፡ ፪ ፤ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ በሥረ ፡ ነገር ፡ ክርክር ፡ ላይ ፡ ስላ

<u>ላቸው ፡ የዳኝነት ፡ ሥልጣን ፡ . . . . .</u>	፱
ቀ ፡ ፲፪ ፤ መሠረቱ ፡	፱
ቀ ፡ ፲፫ ፤ ስለ ፡ ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ሥልጣን ፡	፲
ቀ ፡ ፲፬ ፤ ስለ ፡ አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ሥልጣን ፡	፲
ቀ ፡ ፲፭ ፤ ስለ ፡ ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሥልጣን ፡	፲
ቀ ፡ ፲፮ ፤ በገንዘብ ፡ መጠን ፡ የተወሰነ ፡ የዳኝነት ፡ ሥል	
ጣን ፡	፲፩

ቀ : ፲፯ : ተግምረው : ስለሚቀርቡ : ክሶች : . . . . . ፲፪

ቀ : ፲፰ : በገንዘብ : ግምት : ሊወሰን : ስለማይችል : ሃብት ፲፫

ምዕራፍ : ፫ : በግዛት : ክልል : ስለሚወሰን : የጻኝነት : ሥልጣን : . . . . .

ቀ : ፲፱ : መሠረቱ : . . . . . ፲፫

ቀ : ፳ : ከኢትዮጵያ : ግዛት : ውጭ : በሚኖር : ሰው : ላይ : ስለሚቀርብ : ክስ : . . . . . ፲፫

ቀ : ፳፩ : በመንግሥት : ላይ : ስለሚቀርብ : ክስ : . . . . . ፲፬

ቀ : ፳፪ : በሕግ : በተመሠረቱ : ድርጅቶች : ላይ : ስለሚቀርብ : ክስ : . . . . . ፲፬

ቀ : ፳፫ : በውርስ : ምክንያት : ስለሚቀርብ : ክስ : . . . . . ፲፭

ቀ : ፳፬ : በውል : ምክንያት : ስለሚቀርብ : ክስ : . . . . . ፲፭

ቀ : ፳፭ : በማይንቀሳቀስ : ንብረት : ምክንያት : ስለሚቀርብ : ክስ : . . . . . ፲፭

ቀ : ፳፮ : በተለያዩ : የጻኝነት : ሥልጣን : ክልል : ውስጥ : በሚገኝ : የማይንቀሳቀስ : ንብረት : ምክንያት : ስለሚቀርብ : ክስ : . . . . . ፲፮

ቀ : ፳፯ : በሰው : ላይ : ወይም : በሚንቀሳቀስ : ንብረት : ላይ : በደረሰ : ጉዳት : ምክንያት : ስለሚቀርብ : ክስ : . . . . . ፲፮

ቀ : ፳፰ : በመክሰር : ምክንያት : ስለሚቀርብ : ክስ : . . . . . ፲፯

ቀ : ፳፱ : ከእንድ : ስለሚበልጡ : የክስ : ምክንያቶች : . . . . . ፲፯

ቀ : ፴ : ስለ : ተጨማሪ : ክስና : ስለተከሣሽ : ክሳሽ : ክስ : . . . . . ፲፯

ቀ : ፴፩ : ክስን : ወደ : ሌላ : ሥፍራ : ስለማዛወር : . . . . . ፲፰

ሁለተኛ : መጽሐፍ : በከሣሽነት : ወይም : በተከሣሽነት : የመግት : ተካፋይ : ስለመሆን :

ቀ : ፴፪ : የአፈጻጸሙ : ወሰን : . . . . . ፲፱

ምዕራፍ : ፩ : ጠቅላላ : ደንቦች : . . . . .

ቀ : ፴፫ : ከሣሽ : የመሆን : ችሎታ : . . . . . ፲፱

ገጽ ፡

- ቀ፡ ፴፬ ፡ ስለ ፡ ውክልና ፡ ስለ ፡ እንደራሴነት ፡ ወይም ፡ ስለ ፡ ሞገዚትነት ፡ . . . . . ጽ
  - ቀ፡ ፴፭ ፡ ከሣሾች ፡ የገብረት ፡ ክስ ፡ ስለሚቀርቡበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . . ጽ
  - ቀ፡ ፴፮ ፡ ተከሣሾችን ፡ በእንድነት ፡ አጣምሮ ፡ ስለመከሰሰ ፡ . . . . . ጽ፩
  - ቀ፡ ፴፯ ፡ በእንድ ፡ ወይም ፡ በብዙዎች ፡ ተከራካሪዎች ፡ ላይ ፡ ስለሚፈረድባቸው ፡ ወይም ፡ ስለሚፈረድላቸው ፡ ፍርድ ፡ . . . . . ጽ፪
  - ቀ፡ ፴፰ ፡ በነገረ ፡ ፈጅ ፡ ወይም ፡ በወኪል ፡ አግካይነት ፡ ስለ ፡ መሟገት ፡ . . . . . ጽ፪
  - ቀ፡ ፴፱ ፡ በእንድ ፡ ክስ ፡ ውስጥ ፡ ተደምሮ ፡ መከሰስ ፡ የሚገባውን ፡ ስለመተውና ፡ በክሱ ፡ ውስጥ ፡ የግያገባውን ፡ ሰው ፡ አጣምሮ ፡ ስለመከሰስ ፡ . . . . . ጽ፪
  - ቀ፡ ፵ ፡ ተከራካሪ ፡ ወገኖች ፡ ስለመጨመር ፡ ወይም ፡ ስለመተካት ፡ . . . . . ጽ፫
  - ቀ፡ ፵፩ ፡ የሦስተኛ ፡ ወገኖች ፡ ጣልቃ ፡ ገብነት ፡ . . . . . ጽ፬
  - ቀ፡ ፵፪ ፡ ስለ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ጣልቃ ፡ ገብነት ፡ . . . . . ጽ፬
  - ቀ፡ ፵፫ ፡ የሦስተኛ ፡ ወገኖችን ፡ በክስ ፡ ውስጥ ፡ ስለማግባት ፡ . . . . . ጽ፭
  - ቀ፡ ፵፬ ፡ የንግድ ፡ ሸሪኮችን ፡ በሚነግዱበት ፡ የንግድ ፡ ድርጅት ፡ ስም ፡ ስለ ፡ መከሰስ ፡ . . . . . ጽ፮
  - ቀ፡ ፵፭ ፡ የንግድ ፡ ሸሪኮችን ፡ ስም ፡ ስለመግለጽ ፡ . . . . . ጽ፮
  - ቀ፡ ፵፮ ፡ በራሱ ፡ ስም ፡ ላይሆን ፡ በሌላ ፡ ሰው ፡ ስም ፡ በሚነግድ ፡ ሰው ፡ ላይ ፡ ስለሚቀርብ ፡ ክስ ፡ . . . . . ጽ፮
  - ቀ፡ ፵፯ ፡ በንግድ ፡ ሸሪኮች ፡ መካከል ፡ ስለሚቀርብ ፡ ክስ ፡ . . . . . ጽ፯
-
- ምዕራፍ ፡ ፪ ፡ ስለ ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ መሞት ፡ ወይም ፡ መከሰር ፡ . . . . . ጽ፰
  - ቀ፡ ፵፰ ፡ ስለ ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ መሞትና ፡ ስለ ፡ ክሱ ፡ ያለማቋረጥ ፡ . . . . . ጽ፰

- ቀ : ፱፻፲፱ ፣ ከከግሮቹ ፣ ያንዱ ፣ ወይም ፣ ካንዱ ፣ የበለጠት ፣ መጥት ፣ . . . . . ፳፭
- ቀ : ፱፻፲፱ ፣ ከተከግሮቹ ፣ ያንዱ ፣ ወይም ፣ ከአንድ ፣ የበለጠት ፣ መጥት ፣ . . . . . ፳፱
- ቀ : ፱፻፲፱ ፣ ከንግድ ፣ ሸሪኮች ፣ ውስጥ ፣ አንዱ ፣ በጥተ ፣ ጊዜ ፣ ስለሚኖር ፣ የክስ ፣ መብት ፣ . . . . . ፳፱
- ቀ : ፱፻፲፱ ፣ ስለሚኖር ፣ ንብረት ፣ እስተዳዳሪዎች ፣ . . . . . ፳፱
- ቀ : ፱፻፲፱ ፣ ከክርክር ፣ ከተሰጠ ፣ በኋላ ፣ ከኖርድ ፣ በፊት ፣ ከተከራካሪዎቹ ፣ ወገኖች ፣ አንዱ ፣ ወይም ፣ ካንድ ፣ የበለጠ ፣ ብዛት ፣ ያላቸው ፣ ስለመግታቸው ፣ . . . . . ፳፱
- ቀ : ፱፻፲፱ ፣ እዳውን ፣ ለመክፈል ፣ ስለማይችል ፣ ከግሽ ፣ (ስለከሠረ ፣ ከግሽ) . . . . . ፳፭
- ቀ : ፱፻፲፱ ፣ የክስ ፣ መቅረት ፣ ወይም ፣ መሠረዝ ፣ ስለሚያስከትለው ፣ ውጤት ፣ . . . . . ፳፭
- ቀ : ፱፻፲፱ ፣ የኖርድ ፣ ውግኔ ፣ ከመስጠቱ ፣ በፊት ፣ በክርክር ፣ ያለውን ፣ የጥቅም ፣ መብት ፣ ስለግስተላላፍ ፣ . . . . . ፳፱

ያዕራፍ ፣ ፫ ፣ ስለወኪሎችና ፣ ስለ ፣ ተግባራት ፣ . . . . .

- ቀ : ፱፻፲፱ ፣ መሠረቱ ፣ . . . . . ፳፱
- ቀ : ፱፻፲፱ ፣ ስለ ፣ ነገረረጃችና ፣ ስለ ፣ ወኪሎች ፣ በጠቅላላው ፣ . . . . . ፳፫
- ቀ : ፱፻፲፱ ፣ ለመንግሥት ፣ ነገረረጃ ፣ ሆነው ፣ እንዲከራከሩ ፣ ስለተፈቀደላቸው ፣ ሰዎች ፣ . . . . . ፳፫
- ቀ : ፳፻፲፱ ፣ በመንግሥት ፣ ሹም ፣ ወይም ፣ ሠራተኛ ፣ ላይ ፣ ስለሚቀርብ ፣ ክስ ፣ ሥነ ፣ ሥርዓት ፣ . . . . . ፳፫
- ቀ : ፳፻፲፱ ፣ ለጦር ፣ ኃይል ፣ አባሎች ፣ ስለሚወክሉ ፣ ነገረረጃች ፣ ወይም ፣ እንደራሴዎች ፣ . . . . . ፳፮
- ቀ : ፳፻፲፱ ፣ በእስር ፣ ቤት ፣ ለሚገኙ ፣ ሰዎች ፣ እንደራሴ ፣ ወይም ፣ ነገረረጃ ፣ ሆነው ፣ ስለሚከራከሩ ፣ ወኪሎች ፣ . . . . . ፳፭
- ቀ : ፳፻፲፱ ፣ ተግባራት ፣ ስለግብዓት ፣ . . . . . ፳፭

ቀ፡ ፳፬ ፡ ወኪሎች ፡ ወይም ፡ ነገረፈጆች ፡ መጥሪያ ፡ ስለ
 ሚቀበሉበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . . ፴፯

ምዕራፍ ፡ ፬ ፡ ስለ ፡ ባለጉዳዮች ፡ ወደ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መቅረብና ፡
 ሳይቀርብ ፡ መቅረት ፡ . . . . . ፴፯

ቀ፡ ፳፭ ፡ ባለጉዳዩ ፡ ራሱ ፡ እንዲቀርብ ፡ አስፈላጊ ፡ ስለ
 መሆኑ ፡ . . . . .

ቀ፡ ፳፮ ፡ ከብዙ ፡ ከሣሾች ፡ ወይም ፡ ተከሣሾች ፡ መካከል ፡
 ያንዱን ፡ ብቻ ፡ መቅረብ ፡ . . . . . ፴፯

ቀ፡ ፳፯ ፡ ስለ ፡ ሸሪኮች ፡ መቅረብ ፡ . . . . . ፴፯

ቀ፡ ፳፰ ፡ አንዳንድ ፡ ባለጉዳዮች ፡ ራሳቸው ፡ እንዲቀርቡ ፡
 ለማዘዝ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስላለው ፡ ሥልጣን ፡ . . . . . ፴፰

ቀ፡ ፳፱ ፡ ስለ ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ መቅረብ ፡ . . . . . ፴፰

ቀ፡ ፸፫ ፡ የተከሣሹ ፡ አለመቅረብ ፡ . . . . . ፴፱

ቀ፡ ፸፩ ፡ የክሱ ፡ መዝገብ ፡ መዘጋት ፡ ስለሚያስከትለው ፡
 ውጤት ፡ . . . . . ፵

ቀ፡ ፸፪ ፡ በሚቀጥለው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ስለመቅረብ ፡ . . . . . ፵

ቀ፡ ፸፫ ፡ የከሣሹ ፡ አለመቅረብ ፡ . . . . . ፵

ቀ፡ ፸፬ ፡ የክሱ ፡ መዝገብ ፡ መዘጋት ፡ ስለሚያስከትለው ፡
 ውጤት ፡ . . . . . ፵፩

ቀ፡ ፸፭ ፡ የብዙ ፡ ተከራካሪ ፡ ወገኖች ፡ ያለመቅረብ ፡ . . . . . ፵፩

ቀ፡ ፸፮ ፡ የሦስተኛ ፡ ወገኖች ፡ ያለመቅረብ ፡ . . . . . ፵፪

ቀ፡ ፸፯ ፡ ራሱ ፡ እንዲቀርብ ፡ የታዘዘው ፡ ሰው ፡ ያለመቅ
 ረብ ፡ . . . . . ፵፪

ቀ፡ ፸፰ ፡ ተከላሽ ፡ በሌለበት ፡ የተሰጠውን ፡ ውሳኔ ፡ ስለ
 ማንሳት ፡ . . . . . ፵፪

ሦስተኛ ፡ መጽሐፍ ፡ የፍትሐ ፡ ብሔርን ፡ ክስ ፡ የሚመለከቱ ፡
 ድንጋጌዎች ፡ . . . . .

ቀ፡ ፸፱ ፡ የአፈጻጸሙ ፡ ወሰን ፡ . . . . . ፵፫

ምዕራፍ ፡ ፩ ፡ ስለ ፡ አቤቱታ ፡ . . . . .

ገጽ ፡

- ቀ፡ ፹ ፤ በአቤቱታ ፡ ማመልከቻ ፡ ጽሑፎች ፡ ላይ ፡ ስለሚገለጹ ፡ ነገሮች ፡ . . . . . ፵፩
- ቀ፡ ፹፩ ፤ በተቀዳሚነት ፡ መፈጸም ፡ ስለሚገባቸው ፡ ግዴታዎች ፡ . . . . . ፵፭
- ቀ፡ ፹፪ ፤ አዲስ ፡ ነገር ፡ . . . . . ፵፭
- ቀ፡ ፹፫ ፤ ነገርን ፡ በግልጽ ፡ መካድ ፡ ተገቢ ፡ ስለመሆኑ ፡ . ፵፭
- ቀ፡ ፹፬ ፤ ውልግ ፡ ስለመካድ ፡ . . . . . ፵፮
- ቀ፡ ፹፭ ፤ በክርክር ፡ ላይ ፡ የሚቀርቡትን ፡ የጽሑፍ ፡ ሰነዶች ፡ ባለዋጋነት ፡ ስለማስረዳት ፡ . . . . . ፵፯
- ቀ፡ ፹፮ ፤ ስለ ፡ አእምሮ ፡ ሁኔታ ፡ . . . . . ፵፯
- ቀ፡ ፹፯ ፤ ማስታወቂያ ፡ ስለመስጠት ፡ . . . . . ፵፯
- ቀ፡ ፹፰ ፤ በነገሩ ፡ አካባቢ ፡ ሁኔታ ፡ ስለሚታወቁ ፡ ውሎችና ፡ ሕጋዊ ፡ ግንኙነቶች ፡ . . . . . ፵፯
- ቀ፡ ፹፱ ፤ ሕጋዊ ፡ ስለሆኑ ፡ ግምቶች ፡ . . . . . ፵፯
- ቀ፡ ፺ ፤ ከፍሬ ፡ ነገሩ ፡ ክርክር ፡ መሥመር ፡ ውጭ ፡ ስለመውጣት ፡ . . . . .
- ቀ፡ ፺፩ ፤ አቤቱታን ፡ ስለማሻሻል ፡ . . . . . ፵፰
- ቀ፡ ፺፪ ፤ አቤቱታን ፡ ስለማረጋገጥ ፡ . . . . . ፵፱
- ቀ፡ ፺፫ ፤ አቤቱታን ፡ ስለመፈረም ፡ . . . . . ፵፱

ምዕራፍ ፡ ፪ ፤ ስለመጥሪያ ፡ . . . . .

ክፍል ፡ ፩ ፤ መጥሪያ ፡ ከፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለመቀበልና ፡ ለተጠሪው ፡ ስለመስጠት ፡ . . . . .

- ቀ፡ ፺፬ ፤ መጥሪያ ፡ ከፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለማስወጣት ፡ . . . . . ፶
- ቀ፡ ፺፭ ፤ የመጥሪያ ፡ ትእዛዝ ፡ ስለሚሰጥበት ፡ ሁኔታ ፡ . . ፶፩
- ቀ፡ ፺፮ ፤ መጥሪያን ፡ ለነገረ ፡ ፈጅ ፡ ወይም ፡ ለጠበቃው ፡ ስለመስጠት ፡ . . . . . ፶፩
- ቀ፡ ፺፯ ፤ መጥሪያ ፡ ለገግድ ፡ ድርጅቶች ፡ ስለመስጠት ፡ = ፶፩
- ቀ፡ ፺፰ ፤ መጥሪያን ፡ ሸሪክ ፡ ለሆኑ ፡ ሰዎች ፡ ስለመስጠት ፶፪
- ቀ፡ ፺፱ ፤ በወኪል ፡ አማካይነት ፡ ለሚነግድ ፡ ተከሣሽ ፡ ስለሚሰጥ ፡ መጥሪያ ፡ . . . . . ፶፫

ገጽ :

ቀ : ፩ ፣ በማይንቀሳቀስ ፣ ንብረት ፣ ላይ ፣ በሚቀርብ ፣ ክስ ፣ ለንብረቱ ፣ ወኪል ፣ ስለሚሰጥ ፣ መጥሪያ ፣	፶፫
ቀ : ፪ ፣ መጥሪያን ፣ ለተከሣሽ ፣ ቤተሰቦች ፣ ስለመስጠት ።	፶፫
ቀ : ፫ ፣ መጥሪያ ፣ የተቀበለ ፣ ሰው ፣ ደረሰኝ ፣ መፈረም ፣ የሚገባው ፣ ስለመሆኑ ።	፶፫
ቀ : ፬ ፣ ተከሣሽ ፣ መጥሪያን ፣ ለመቀበል ፣ እምቢተኛ ፣ ስለመሆኑ ፣ ወይም ፣ ስላለመገኘቱ ።	፶፬
ቀ : ፭ ፣ መጥሪያው ፣ የተሰጠበትን ፣ ሁኔታና ፣ ጊዜ ፣ ስለማረጋገጥ ፣	፶፬
ቀ : ፮ ፣ በምትክ ፣ ስለሚሰጥ ፣ መጥሪያ ።	፶፭
ቀ : ፯ ፣ በፖስታ ፣ ስለሚላክ ፣ መጥሪያ ።	፶፭
ቀ : ፰ ፣ በሌላ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ የሥልጣን ፣ ክልል ፣ ውስጥ ፣ ለሚኖር ፣ ተከሣሽ ፣ ስለሚሰጥ ፣ መጥሪያ ።	፶፮
ቀ : ፱ ፣ ከኢትዮጵያ ፣ ግዛት ፣ ውጭ ፣ ለሚኖር ፣ ተከሣሽ ፣ ስለሚላክ ፣ መጥሪያ ።	፶፮
ቀ : ፲፬ ፣ ለመንግሥት ፣ ወይም ፣ ለኩባንያ ፣ ሠራተኞች ፣ ስለሚሰጥ ፣ መጥሪያ ።	፶፯
ቀ : ፲፫ ፣ መጥሪያ ፣ ለተከሣሽ ፣ እንዲሰጥ ፣ የታዘዘ ፣ ሰው ፣ ስላለበት ፣ ግዴታ ።	፶፯
ክፍል ፣ ፩ ፣ ስለምሥክሮች ፣ አጠራርና ፣ አቀራረብ ።	
ቀ : ፲፩ ፣ መጥሪያ ፣ ከፍርድ ፣ ቤት ፣ ስለመቀበል ።	፶፰
ቀ : ፲፪ ፣ ለምስክሮች ፣ ስለሚከፈል ፣ ውጭ ።	፶፰
ቀ : ፲፫ ፣ ተቀማጭ ፣ የሆነው ፣ ገንዘብ ፣ የማይበቃ ፣ ሲሆን ፣ ስለሚታዘዝ ፣ ተጨማሪ ፣ ሄሳብ ።	፶፰
ቀ : ፲፬ ፣ በመጥሪያው ፣ ትእዛዝ ፣ ላይ ፣ ስለሚገለጹ ፣ ጉዳዮች ።	፶፱
ቀ : ፲፭ ፣ የጽሑፍ ፣ ግብረጃ ፣ እንዲቀርብ ፣ ስለሚሰጥ ፣ መጥሪያ ።	፶፱

ገፅ ላይ

ቀ. የገገ፤ ስለመጥሪያ፣ አሰጣጥ ። . . . . .

ገፅ

ቀ. የገገ፤ መጥሪያ፣ ለመስጠት፣ ስለተወሰነ፣ ጊዜ ። . . .

ገፅ

ቀ. የገገ፤ የጥሪን፣ ትእዛዝ፣ ስለግያከብሩ፣ ምስክርች ።

ገፅ

ቀ. የገገ፤ የምስክርነት፣ ቃልን፣ መስጠትና፣ የተጠየቀ
ውን፣ ግሰረጃ፣ ግቅረብ፣ ገደታ፣ ስለመሆኑ ።

ገፅ

ቀ. የገገ፤ ምስክርን፣ ስለግሰናበት ። . . . . .

ገፅ

ቀ. የገገ፤ የምስክርነት፣ ቃልን፣ ለመስጠት፣ ወይም፣
የጽሑፍ፣ ግሰረጃን፣ ለግቅረብ፣ ስላለመቻል ።

ገፅ

ምዕራፍ ፫፣ የፍርድ፣ ቤት፣ እንደራሴ፣ ሆኖ፣ ስለሚወከል፣
ምትክ፣ ዳኛ፣ . . . . .

ቀ. የገገ፤ ሞረቀቅ ። . . . . .

ገፅ

ቀ. የገገ፤ ለምትክ፣ ዳኞች፣ የሚከፈለውን፣ አበል፣ ለፍ
ርድ፣ ቤት፣ ስለ፣ ግሰያዝ ። . . . . .

ገፅ

ቀ. የገገ፤ ስለምትክ፣ ዳኞች፣ ሥልጣን ። . . . . .

ገፅ

ቀ. የገገ፤ ምስክርችን፣ በምትክ፣ ዳኞች፣ ፊት፣ አቅርቦ፣
ስለመመርመርና፣ ቃላቸውን፣ ስለመቀበል ። .

ገፅ

ቀ. የገገ፤ ተከራካሪዎች፣ ወገኖች፣ በምትክ፣ ዳኛ፣ ፊት፣
ስለሚቀርቡበት፣ ሁኔታ ። . . . . .

ገፅ

ከፍል፣ ፪፣ ምትክ፣ ዳኛ፣ ፊት፣ ቀርበው፣ ስለሚጠየቁና፣ ስለ
ሚመረመሩ፣ ምስክርች ። . . . . .

ቀ. የገገ፤ ምትክ፣ ዳኛ፣ ስለሚሾምበት፣ ቦታ ። . . . . .

ገፅ

ቀ. የገገ፤ ምትክ፣ ዳኞች፣ የታዘዙትን፣ ሥራ፣ ስለመጨ
ረሳቸው ። . . . . .

ገፅ

ቀ. የገገ፤ የውጭ፣ አገር፣ ፍርድ፣ ቤቶች፣ በጠየቁ፣
ጊዜ፣ ስለሚሰጥ፣ የምትክ፣ ዳኝነት፣ ሥልጣን ።

ገፅ

ቀ. የገገ፤ ከፍተኛው፣ ፍርድ፣ ቤት፣ ስለሚወስደው፣ እር
ምጃ ። . . . . .

ገፅ

ቀ. የገገ፤ ከዚህ፣ በላይ፣ የተመለከቱት፣ ቀጥሮች፣ ድን
ጋይ፣ ከውጭ፣ አገር፣ ፍርድ፣ ቤት፣ በሚጠየቅ
ጉዳይ፣ ስላላቸው፣ ተፈጻሚነት ። . . . . .

ገፅ

ክፍል : ፫ : ምትክ : ዳኞች : ግሰረጃን : በሚመለከት : ጉዳይ :

ሰለሚወሰዱት : ሌላ : እርምጃ = ...

፳፯

ተ : ፻፴፪ : በሥፍራው : ላይ : በመገኘት : ስለሚደረግ : ምርመራ = ...

፳፰

ተ : ፻፴፫ : ምትክ : ዳኛ : የተሰጠውን : ሥራ : ስለሚያከናወንበት : ሥነ : ሥርዓት = ...

፳፯

ተ : ፻፴፬ : በምትክ : ዳኞች : ስለሚደረግ : የሂሳብ : ምርመራ = ...

፳፰

ተ : ፻፴፭ : ስለተዉግሪ : ምርመራ = ...

፳፱

ተ : ፻፴፮ : ልዩ : አዋቂ : (ኢክስፔርት) ስለመሾም = ...

፳፱

ምዕራፍ : ፬ : ሰነዶችን : ስለማቅረብ : ታሸገው : እንዲጠበቁ

ሰለማድረግና : ስለመመለስ =

ተ : ፻፴፯ : የጽሑፍ : ግሰረጃ : ስለሚቀርብበት : ጊዜ = .

፸

ተ : ፻፴፰ : ለከርከሩ : አግባብ : ያልሆኑትን : ወይም : ከነ ገሩ : ጋር : ገንኙነት : የሌላቸውን : ግሰረጃዎች : ስላለመቀበል = ...

፸፩

ተ : ፻፴፱ : በግሰረጃነት : በሚቀርቡ : ጽሑፎች : ላይ : ምልክት : ስለማድረግ = ...

፸፩

ተ : ፻፵ : በግልባጭ : ጽሑፎች : ላይ : ስለሚደረግ : ምልክት = ...

፸፩

ተ : ፻፵፩ : ተቀባይነት : በሌላቸው : ጽሑፎች : ላይ : ስለሚደረግ : ምልክት = ...

፸፪

ተ : ፻፵፪ : ፍርድ : ቤት : የተቀበላቸውንና : የነቀፋቸውን : ጽሑፎች : ስለመመዘገብ = ...

፸፫

ተ : ፻፵፫ : የጽሑፍ : ግሰረጃ : ተከብሮ : ታሸጉ : እንዲቀመጥ : ስለሚሰጥ : ትእዛዝ = ...

፸፫

ተ : ፻፵፬ : የጽሑፍ : ግሰረጃዎችን : ስለመመለስ = ...

፸፫

ተ : ፻፵፭ : እንዲ : ፍርድ : ቤት : ከሌሎች : ፍርድ : ቤቶች ወይም : ከሌላ : ክፍል : ስለሚጠይቀው :

፸፬

ገጽ :

ጸሐፍ : መዝገብ : ወይም : ሰነድ = ... ፸፬

ቀ : ፻፵፯ : ስለጸሐፍ : ሰነዶች : የተነገረው : ድንጋጌ :
በገዙፍ : ነገሮች : ላይ : ስላለው : ተፈጻሚነት ፸፬

ምዕራፍ : ፮ = ለጊዜው : ስለሚሰጡ : የግንጃና : ሌሎች :
ትእዛዞች =

ክ ፍ ለ : ፩ = ከፍርድ : በፊት : ስለሚሰጥ : የአሥራት : ትእ
ዛዝ =

ቀ : ፻፵፯ : ፍርድ : ቤት : ለመቅረብ : ስለሚሰጥ : የሰ
ትና = ... ፸፭

ቀ : ፻፵፰ : ስለየሰትና : የሚያዝ : የገንዘብ : ልክ = ...

ቀ : ፻፵፱ : የሰትናን : ለማስወረድ : ስለሚቀርብ : ግመ
ልክኛ = ... ፸፮

ቀ : ፻፶፬ : ስለየሰትና : የሚያዝ : ሀብት : ወይም : ሌላ
የሰ : ለመስጠት : እምቢተኛ : ስለመሆን = ... ፸፯

ክ ፍ ለ : ፪ = ከፍርድ : በፊት : ንብረት : እንዲረከብ : ስለግ
ድረግ =

ቀ : ፻፶፩ : ተፈላጊውን : ዕቃ : ወይም : ንብረት : ለግት
ረብ : ስለሚሰጥ : የሰትና = ... ፸፰

ቀ : ፻፶፪ : ንብረት : ስለማስከበር : ወይም : ስለማስያዝ = ፸፯

ቀ : ፻፶፫ : የንብረት ግስያዝ : ወይም : ግስከበር : ስለሚ
ያስከትለው : ውጤት = ... ፸፰

ክ ፍ ለ : ፫ = ለጊዜው : ስለሚሰጥ : የግንድ : ትእዛዝ =

ቀ : ፻፶፬ : የግንድ : ትእዛዝ : ለጊዜው : ስለሚሰጥበት :
ሀ-ኒታ = ... ፸፱

ቀ : ፻፶፭ : ውል : ወይም : ሌላ : ገደታ : ተደጋግሞ : እን
ዳይረረስ : ወይም : ለግፍረስ : የተወሰደው :
እርምጃ : እንዳይቀጥል : ስለሚሰጥ : የግንጃ :
ትእዛዝ = ... ፹

ገጽ ፡

- ቀ ፡ ፻፶፮ ፡ የግገጃን ፡ ትእዛዝ ፡ ስላለግከበር ፡ . . . . . ፹፩
- ቀ ፡ ፻፶፯ ፡ ላንደኛው ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ ስለሚሰጥ ፡ ግሰ
ታወቂያ ፡ . . . . . ፹፩
- ቀ ፡ ፻፶፰ ፡ የግገጃው ፡ ትእዛዝ ፡ ሊሻሻል ፡ ሊነሳ ፡ ወይም ፡
ሊሠረዝ ፡ ስለሚችልበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . . ፹፩
- ቀ ፡ ፻፶፱ ፡ በእግ ፡ በተቋቋመው ፡ የገገድ ፡ ድርጅቶች ፡
ላይ ፡ የሚሰጥ ፡ ግገጃ ፡ ትእዛዝ ፡ በግንባሩ ፡ ሥራ
መሪዎች ፡ ላይ ፡ ስላለው አስገዳጅነት ፡ . . . . . ፹፪

ክ ፍ ል ፡ ፬ ፡ ክፍርድ ፡ በራት ፡ ስለሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ፡

- ቀ ፡ ፻፷ ፡ ክርክሩ ፡ በሚቀጥልበት ፡ ጊዜ ፡ አንድ ፡ ነገር ፡ እን
ዲሸጥ ፡ ተቀዳሚ ፡ ትእዛዝ ፡ . . . . . ፹፪
- ቀ ፡ ፻፷፩ ፡ ክርክር ፡ የተነሣበትን ፡ ሀብት ፡ በአንድ ፡ ሥፍራ
አኑር ፡ ስለመጠበቅ ፡ እንዳይበላሽ ፡ ስለሚደረግ
ለት ፡ ጥንቃቄና ፡ የመቆጣጠር ፡ ምርመራ ፡ . . . . . ፹፪
- ቀ ፡ ፻፷፪ ፡ ለሌላው ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ ወይም ፡ ለባላጋ
ራው ፡ ግሰታወቂያ ፡ ስለመስጠት ፡ . . . . . ፹፫
- ቀ ፡ ፻፷፫ ፡ ሽያጭን ፡ ስለግገድ ፡ . . . . . ፹፬
- ቀ ፡ ፻፷፬ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለሚቀመጥ ፡ ገንዘብ ፡ . . . . . ፹፬
- ቀ ፡ ፻፷፭ ፡ ስለሌሎች ፡ ትእዛዞች ፡ . . . . . ፹፭

ክ ፍ ል ፡ ፮ ፡ ተቀባይ ፡ የሚሆን ፡ ሰው ፡ ስለመሾም ፡

- ቀ ፡ ፻፷፮ ፡ ተቀባይ ፡ የሚሆን ፡ ሰው ፡ ስለሚሾምበት ፡
ሁኔታ ፡ . . . . . ፹፭
- ቀ ፡ ፻፷፯ ፡ ለተቀባዩ ፡ ስለሚከፈል ፡ አበል ፡ . . . . . ፹፮
- ቀ ፡ ፻፷፰ ፡ ስለተቀባዩ ፡ ግዴታዎች ፡ . . . . . ፹፮
- ቀ ፡ ፻፷፱ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተቀባዩን ፡ ግዴታ ፡ ስለሚፈጽ
ምበት ፡ ሥርዓት ፡ . . . . . ፹፯

ክ ፍ ል ፡ ፯ ፡ ስለግሽገና ፡ የሀብት ፡ ዝርዝር ፡ ስለግዝ
ጋጀት ፡

ገጽ ፩

- ቀ : የጅ : መሠረተ = ... ፳፯
- ቀ : የጅ : እሽግ : እንዲደረግ : ስለሚቀርብ : ግመልከቻ = ፳፯
- ቀ : የጅ : ስለመዝገብ = ... ፳፰
- ቀ : የጅ : ስለግድታሽግባቸው : ነገሮች = ... ፳፱
- ቀ : የጅ : ስለ : ኑዛዜዎችና : ስለ : ሌሎች : ጽሑፎች = . . ፳፱
- ቀ : የጅ : እሽግ : ስለግንባት = ... ፳
- ቀ : የጅ : የዕቃዎችንና : የንብረቶችን : ዝርዝር : ስለግዛ
ጋጀት = ... ፳

ክ ፍ ል : ፮ : ተገድዶ : የመያዝን : ሕጋዊነት : ለግጣ
ስለሚረጸም : ሥነ : ሥርዓት :

- ቀ : የጅ : ተገድዶ : በመያዝ : ምክንያት : ስለሚቀርብ :
አቤቱታ = ... ፯፭
- ቀ : የጅ : እንዲቀርብ : ስለሚሰጥ : የመጥሪያ : ትእዛዝ = ፯፮
- ቀ : የጅ : ጉዳዩን : ስለመሰግት : ውሳኔ : ስለመስጠትና :
ስለግመልከቻ : አቀራረብ : . . . . . ፯፮

ዎ ዕ ራ ፍ : ፮ : ስለ : ፍርድና : ስለ : ትእዛዝ :

ክ ፍ ል : ፭ : አጠቃላይ : ድንጋጌዎች :

- ቀ : የጅ : ፍርድ : የሚሰጥበት : ጊዜ = ... ፯፫
- ቀ : የጅ : የፍርድ : አሰጣጥ : ሁኔታና : ፎርም = ... ፯፫
- ቀ : የጅ : በፍርድ : ውሳኔ : ሐተታ : ላይ : ስለሚሰፍሩ :
ነገሮች = ... ፯፱
- ቀ : የጅ : ስለውሳኔ : አጻጻፍ : ሥርዓትና : በላይም : ስለ
ግንባታ : ነገሮች = ... ፯፻
- ቀ : የጅ : ስለ : ፍርድና : ስለ : ትእዛዝ : ግልግሎት = ... ፯፻

ክ ፍ ል : ፮ : በእንዳንድ : ውሳኔ : ውስጥ : ስለሚሰጥ : የተለየ
መግሪያ =

- ቀ : የጅ : የሚንቀሳቀስ : ሀብት : ለግብረከዛ : ስለሚሰጥ
ውሳኔ = ... ፯፻

ገጽ ፡

ቀ* : ፻፹፯ ፡ በየጊዜው ፡ ለሚከፈል ፡ ዕዳ ፡ ስለሚሰጥ ፡
 ውሳኔ ። . . . . . ፺፮

ቀ* : ፻፹፯ ፡ ይዞታንና ፡ ያላግባብ ፡ የተወሰደ ፡ ጥቅምን ፡ ስለ
 ሚመለከት ፡ ውሳኔ ። . . . . . ፺፯

ቀ* : ፻፹፰ ፡ ስለማስተሳሰብ ። . . . . . ፺፯

ቀ* : ፻፹፱ ፡ በሽርክና ፡ የተቋቋመ ፡ የንግድ ፡ ድርጅት ፡ እን
 ዲፈርስ ፡ በቀረበ ፡ ክስ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ። . . . . . ፺፯

ቀ* : ፻፺ ፡ ንብረትን ፡ ለመካፈል ፡ ወይም ፡ ይዞታን ፡ ለመለ
 የት ፡ ስለሚቀርብ ፡ ክስ ። . . . . . ፺፰

ቀ* : ፻፺፩ ፡ በማቻቻል ፡ ውሳኔ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ። . . . . . ፺፰

ም ዕ ራ ፍ ፡ ፯ ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ድንጋጌዎች ።

ክ ፍ ል ፡ ፩ ፡ ስለ ፡ ጊዜ ፡ አወሳሰንና ፡ ስለቀጠሮ ።

ቀ* : ፻፺፪ ፡ ስለ ፡ ጊዜ ፡ አወሳሰንና ፡ አቆጣጠር ። . . . . . ፺፰

ቀ* : ፻፺፫ ፡ የጊዜን ፡ ውሳኔ ፡ ስለማክበር ። . . . . . ፺፱

ቀ* : ፻፺፬ ፡ የጊዜን ፡ ወሰን ፡ ስለማራዘም ፡ . . . . . ፺፱

ቀ* : ፻፺፭ ፡ የተወሰነውን ፡ ጊዜ ፡ ስለማሳለፍ ፡ . . . . . ፺፱

ቀ* : ፻፺፮ ፡ አዲስ ፡ የጊዜ ፡ ውሳኔ ፡ ስለመስጠት ፡ . . . . . ፺፱

ቀ* : ፻፺፯ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ጊዜን ፡ በመወሰን ፡ ቀጠሮ ፡ መስ
 ጠት ፡ ስለሚችልበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . . ፻

ቀ* : ፻፺፰ ፡ ቀጠሮ ፡ የሚያስከትለው ፡ ውጤት ፡ . . . . . ፻፩

ቀ* : ፻፺፱ ፡ ለቀጠሮው ፡ ምክንያት ፡ የሆነው ፡ ጉዳይ ፡ ያለ
 መፈጸም ፡ . . . . . ፻፩

ክ ፍ ል ፡ ፪ ፡ ለኪሣራ ፡ ለሚከፈል ፡ ገንዘብ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ዋስ
 ትና ፡

ቀ* : ፪፻ ፡ ከሣሽ ፡ የኪሣራ ፡ ገንዘብ ፡ እንዲያስይዝ ፡ ስለሚ
 ጠየቅበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . . ፻፪

ቀ* : ፪፻፩ ፡ የዋስትና ፡ መስጠት ፡ ግዴታን ፡ ያለመፈጸም ፡
 ስለሚያስከትለው ፡ ውጤት ፡ . . . . . ፻፪

ቀ* : ፪፻፪ ፡ ከይግባኝ ፡ ባይ ፡ ስለሚጠየቅ ፡ የኪሣራ ፡ መያዣ
 . . . . . ፻፫

ገጽ ፡

ወይም ፡ ዋስትና ። . . . . . ፪፫

ክ ፍ ል ፡ ፫ ፡ የመሐላ ፡ ቃል ፡ (አፈዳሲት)

ቀ፡ ፪፻፫ ፡ የጉዳዩ ፡ ፍሬ ፡ ነገር ፡ በመሐላ ፡ ቃል ፡ እንዲረጋገጥ ፡ ስለማድረግ ። . . . . . ፪፬

ቀ፡ ፪፻፬ ፡ የመሐላ ፡ ቃሉን ፡ በጽሑፍ ፡ የሰጠው ፡ ወገን ፡ እንዲቀርብ ፡ ስለማድረግ ። . . . . . ፪፭

ቀ፡ ፪፻፭ ፡ በመሐላ ፡ ቃል ፡ የሚሰጡ ፡ ነገሮች ፡ ወሰን ።

ቀ፡ ፪፻፮ ፡ የመሐላን ፡ ቃል ፡ ለመቀበል ፡ ስለሚችል ፡ ባለሥልጣን ። . . . . . ፪፮

ክ ፍ ል ፡ ፬ ፡ ትእዛዝን ፡ ያለመፈጸም ፡ ስለ ፡ ሚያስከትለው ፡ ውጤት ።

ቀ፡ ፪፻፯ ፡ መሠረቱ ። . . . . . ፪፯

ቀ፡ ፪፻፰ ፡ ስሕተትን ፡ ስለማረም ። . . . . . ፪፰

ቀ፡ ፪፻፱ ፡ በክርክሩ ፡ ውስጥ ፡ ከሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ውጭ ፡ የሆነው ፡ ጉዳይ ፡ እንዲሠረዝ ፡ ወይም ፡ እንዲዘጋ ፡ ስለሚቀርብ ፡ አቤቱታ ። . . . . . ፪፯

ቀ፡ ፪፻፲ ፡ አቤቱታን ፡ ስለመፈሰን ። . . . . . ፪፯

ቀ፡ ፪፻፲፩ ፡ ስለ ፡ ይግባኝ ። . . . . . ፪፯

ቀ፡ ፪፻፲፪ ፡ ክርክሩ ፡ ስለሚጸናበት ፡ ሁኔታ ። . . . . . ፪፰

አ ራ ተ ኛ ፡ መ ጽ ሐ ፍ ፡ በመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ ስለሚታዩ ፡ መደቦች ፡ ክርክሮች ፡

ክ ፍ ል ፡ ፩ ፡ ም ፅ ራ ፍ ፡ ፩ ፡ ጠቅላላ ፡ ድንጋጌዎች ፡

ቀ፡ ፪፻፲፫ ፡ ክስ ፡ የሚጀመረው ፡ የክሱን ፡ ምክንያት ፡ የሚገልጽ ፡ አቤቱታ ፡ በቀረበ ፡ ጊዜ ፡ ስለመሆኑ ። . . . . . ፪፰

ቀ፡ ፪፻፲፬ ፡ ክስ ፡ ስለሚመዘገብበት ፡ መዝገብ ። . . . . . ፪፱

ቀ፡ ፪፻፲፭ ፡ ለዳኝነት ፡ ስለሚከፈል ፡ ገንዘብ ። . . . . . ፪፱

ቀ፡ ፪፻፲፮ ፡ ስለ ፡ ክሱ ፡ አቀራረብ ፡ አገላለጽ ። . . . . . ፪፱

- ቀ : ፪፻፲፮ : ለክሱ : መሠረት : የሆኑትን : ነገሮች : ሁሉ :
አጣምሮ : ስለማቅረብ : . . . . . ፻፲
- ቀ : ፪፻፲፰ : የማይንቀሳቀስ : ንብረትን : ለማስመለስ :
ተጣምረው : ስለሚቀርቡ : ክሶች : . . . . . ፻፲
- ቀ : ፪፻፲፱ : ንብረት : አስተዳዳሪዎች : ኑዛዜ : አስፈጻሚ
ዎችና : ወራሾች : ስለሚያቀርቡትና : ስለሚቀርብ
ባቸው : ክስ : . . . . . ፻፲፩
- ቀ : ፪፻፳ : ያላገባብ : ተጣምሮ : መከሰስን : ስለመቃወም : ፻፲፩
- ቀ : ፪፻፳፩ : ክሱ : ተነጣጥሎ : ስለሚታይበት : ሁኔታ : ፻፲፪

ክ ፍ ል : ፪ : ስለ : ክስና : ስለመከላከያ : ጽሑፍ :

- ቀ : ፪፻፳፪ : በክስ : ጽሑፍ : ላይ : ስለሚሠፍሩ : ነገሮች : ፻፲፪
- ቀ : ፪፻፳፫ : ከክስ : ግመልከቻ : ጋር : ተያይዘው : ስለሚ
ቀርቡ : ጽሑፎችና : መግለጫዎች : . . . . . ፻፲፫
- ቀ : ፪፻፳፬ : የሚጠየቀውን : ጻኝነት : በዝርዝር : ስለመግ
ለጽ : . . . . . ፻፲፬
- ቀ : ፪፻፳፭ : ለክርክሩ : ምክንያት : የሆነውን : ነገር :
ለይቶ : ስለመግለጽ : . . . . . ፻፲፬
- ቀ : ፪፻፳፮ : ገንዘብን : ለመጠየቅ : በሚቀርብ : ክስ : ላይ :
ስለሚቀርቡ : ዝርዝር : መግለጫዎች : . . . . . ፻፲፭
- ቀ : ፪፻፳፯ : በየጊዜው : ስለሚከፈል : ሂሳብ : የሚቀርብ :
ክስ : . . . . . ፻፲፭
- ቀ : ፪፻፳፰ : መብትን : ስለመመሥረት : ስለማስከበር :
ወይም : ስለመሠረዝ : . . . . . ፻፲፭
- ቀ : ፪፻፳፱ : የፍርድ : ቤቱ : ራጅስትራር : ወይም : የመዝ
ገብ : ቤቱ : ሹም : የሚቀርብለትን : አቤቱታ :
ተቀባይነት : የለውም : ብሎ : ስለሚመልስበት :
ሁኔታ : . . . . . ፻፲፮
- ቀ : ፪፻፴ : የፍርድ : ቤቱ : ራጅስትራር : ወይም : የመዝ
ገብ : ቤቱ : ሹም : የክስ : አቤቱታ : ስለሚቀበል
በት : ሁኔታ : . . . . . ፻፲፮

ገጽ :

- ቀ : ፪፻፴፩ : ፍርድ : ቤቱ : የክስ : አቤቱታው : ተቀባይ ነት : እንዲኖረው : ስለሚወስንበት : ሁኔታ : ... ፻፲፮
- ቀ : ፪፻፴፪ : የቀረበው : ክስ : ተቀባይነት : ግግቱ : ወይም መሠረዙ : ስለሚያስከትለው : ውጤት : ... ፻፲፮
- ቀ : ፪፻፴፫ : የክስን : ማመልከቻ : ለሌላው : ተከራካሪ ወገን : ስለመስጠት : ... ፻፲፭
- ቀ : ፪፻፴፬ : በመከላከያ : መልስ : ላይ : ስለሚገለጹ : ዝርዝር : ነገሮች : ... ፻፲፰
- ቀ : ፪፻፴፭ : ነገሩን : በመሸሸግ : ስለማስተባበል : ... ፻፳
- ቀ : ፪፻፴፮ : በግናቸውና : ክስ : ስለማቻቻል : በሚቀርብ : ጥያቄ : ውስጥ : መገለጽ : ስለሚገባቸው : ነገሮች : ፻፳
- ቀ : ፪፻፴፯ : በተለያዩ : ምክንያቶች : ላይ : ስለሚቀርብ : የመቻቻል : ጥያቄና : የመከላከያ : መልስ : ... ፻፳፩
- ቀ : ፪፻፴፰ : የመከላከያን : ቃል : ስለ : መመርመር : ... ፻፳፩
- ቀ : ፪፻፴፱ : ስለ : ተጨማሪ : ክርክሮች : ... ፻፳፩
- ቀ : ፪፻፵ : የጽሑፍ : ሰነዶችን : ለማሳመን : ስለሚሰጥ : ግብታውቀያ : ... ፻፳፫

ፆ ፀ ራ ፍ : ፪ : ክስን : ስለመስማት : የመጀመሪያ : ክስ :
ሲከፈት : ስለማፈጸም : ሥነ : ሥርዓት :

- ቀ : ፪፻፵፩ : ተከራካሪዎቹን : ስለመመርመር : ... ፻፳፫
- ቀ : ፪፻፵፪ : በዕምነት : መሠረት : ስለሚሰጥ : ፍርድ : ፻፳፫
- ቀ : ፪፻፵፫ : ማሳራሪያ : ... ፻፳፬
- ቀ : ፪፻፵፬ : በመጀመሪያ : ደረጃ : ክርክር : ላይ : ስለሚቀርቡ : መቃወሚያዎች : ... ፻፳፬
- ቀ : ፪፻፵፭ : በቀረቡት : መቃወሚያዎች : ላይ : ስለሚሰጥ : ውሳኔ : ... ፻፳፭
- ቀ : ፪፻፵፮ : የነገር : ጭብጥ : ስለመያዝ : ወይም : ስለማስያዝ : ... ፻፳፮
- ቀ : ፪፻፵፯ : የነገር : ጭብጥ : አመሠራረት : ... ፻፳፮
- ቀ : ፪፻፵፰ : ጭብጥን : ለመመሥረት : ስለሚያገለግሉ : ፻፳፯

- ፍሬ ፡ ነገሮች ፡ . . . . . ፡፡ . . . . . ፡፡
- ቀላ ፡ ፪፻፵፱ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ጭብጥን ፡ ከመያዙ ፡ በፊት ፡
ምስክሮችንና ፡ በጽሑፍ ፡ ማስረጃዎችን ፡ ለመመ
ርመር ፡ ስለሚችልበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . . ፡፡ ፪፻፷
- ቀላ ፡ ፪፻፶፱ ፡ ክስ ፡ በቀረበበት ፡ የሀብት ፡ ግምት ፡ ወይም ፡
ዋጋ ፡ ምክንያት ፡ ስለሚነሳ ፡ ክርክር ፡ . . . . . ፡፡ ፪፻፷
- ቀላ ፡ ፪፻፶፩ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተያዙትን ፡ ጭብጦች ፡ ለማሻ
ሻል ፡ ወይም ፡ ለመሠረዝ ፡ ስለሚችልበት ፡ ሁኔታ ፡፡ ፪፻፷
- ቀላ ፡ ፶፱፱ ፡ በሕግ ፡ በተቋቋመው ፡ የንግድ ፡ ድርጅቶች ፡ ላይ
የሚሰጥ ፡ ማገጃ ፡ ትእዛዝ ፡ በማጎበሩ ፡ ሥራ ፡ መሪዎች
ላይ ፡ ስላለው ፡ አስገዳጅነት ፡፡ ፪፻፷
- ቀላ ፡ ፪፻፶፫ ፡ በቅን ፡ ልቦና ፡ በተደረገ ፡ ስምምነት ፡ መሠ
ረት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ስለሚሰጠው ፡ የፍርድ ፡
ውሳኔ ፡ . . . . . ፡፡ ፪፻፱
- ቀላ ፡ ፪፻፶፬ ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ የሚለያዩበት ፡
ጉዳይ ፡ ያለመኖሩ ፡ ሲታወቅ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ውሳኔ ፡ ፪፻፱
- ቀላ ፡ ፪፻፶፭ ፡ የሚያከራክር ፡ ነገር ፡ ስላላቸው ፡ ከሣሾችና ፡
ተከሣሾች ፡ . . . . . ፡፡ ፪፻፱
- ቀላ ፡ ፪፻፶፮ ፡ ማስረጃ ፡ ያለማቅረብ ፡ ስለሚያስከትለው ፡
ውጤት ፡ . . . . . ፡፡ ፪፻፱፩
- ቀላ ፡ ፪፻፶፯ ፡ ስለ ፡ መጥሪያ ፡ . . . . . ፡፡ ፪፻፱፩
- ቀላ ፡ ፪፻፶፰ ፡ ስለክስ ፡ መከፈትና ፡ ሙግትን ፡ የመጀመር ፡
መብት ፡ . . . . . ፡፡ ፪፻፱፪
- ቀላ ፡ ፪፻፶፱ ፡ የክስ ፡ ቃል ፡ መስጠትና ፡ ማስረጃ ፡ ስለማቅረብ ፡፡ ፪፻፱፪
- ቀላ ፡ ፪፻፷፩ ፡ በብዙ ፡ ጭብጦች ፡ ላይ ፡ ስለሚቀርብ ፡ ማስረጃ ፡ ፪፻፱፪
- ቀላ ፡ ፪፻፷፩ ፡ የማስረጃ ፡ አቀራረብ ፡ ሥርዓት ፡ . . . . . ፡፡ ፪፻፱፫
- ቀላ ፡ ፪፻፷፪ ፡ የምስክርን ፡ ቃል ፡ ስለመተርጎም ፡ . . . . . ፡፡ ፪፻፱፫
- ቀላ ፡ ፪፻፷፫ ፡ ጥያቄ ፡ የማይቀርብበት ፡ ሁኔታ ፡ ወይም ፡
ፍርድ ፡ . . . . . ፡፡ ፪፻፱፬
- ቀላ ፡ ፪፻፷፬ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የሌሎችን ፡ ምስክሮች ፡ ቃል ፡
ለመቀበል ፡ ስለሚችልበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . . ፡፡ ፪፻፱፬

ገጽ ፡

- ቍ ፡ ጀፂፂፂ፩ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የምስክሮችን ፡ ቃል ፡ ባስቸ ኳይ ፡ ለመቀበል ፡ ስላለው ፡ ሥልጣን ፡ . . . . . የፀፀ
- ቍ ፡ ጀፂፂፂ፪ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ምስክሮችን ፡ አስጠርቶ ፡ እንደ ገና ፡ ለመመርመር ፡ ስለመቻሉ ፡ . . . . . የፀፀ
- ቍ ፡ ጀፂፂፂ፫ ፡ የምስክርነትን ፡ ቃል ፡ ለመስጠት ፡ ፈቃደኛ ፡ ስላለመሆን ፡ . . . . . የፀፀ
- ቍ ፡ ጀፂፂፂ፬ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ ስለምስክሮች ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መጥሪያ ፡ በተላከላቸው ፡ ተከራካሪዎች ፡ ላይ ፡ ተፈጻሚ ፡ ስለመሆኑ ፡ . . . . . የፀፀ
- ቍ ፡ ጀፂፂፂ፭ ፡ የምስክርን ፡ ቃል ፡ በመዝገብ ፡ ላይ ፡ ስለማ ሰፈር ፡ . . . . . የፀፀ
- ቍ ፡ ጀፂፂፂ፮ ፡ በጥያቄ ፡ አቀራረብ ፡ ላይ ፡ የሚቀርበውን ፡ መቃወሚያ ፡ ስለመመዝገብ ፡ . . . . . የፀፀ
- ቍ ፡ ጀፂፂፂ፯ ፡ ሌላ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ ሌላ ፡ ዳኛ ፡ ስለ መዘገበው ፡ ማሰረጃ ፡ . . . . . የፀፀ
- ቍ ፡ ጀፂፂፂ፰ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ምርመራ ፡ ለማድረግ ፡ ስለ መቻሉ ፡ . . . . . የፀፂ
- ቍ ፡ ጀፂፂፂ፱ ፡ ስለ ፡ ፍርድ ፡ . . . . . የፀፂ

ምዕራፍ ፡ ፫ ፡ ክርክርን ፡ ስለማቋረጥ ፡ . . . . .

ክፍል ፡ ፩ ፡ ስለ ፡ መገላገልና ፡ ከክስ ፡ ውጭ ፡ ስለመሆን ፡ . . . . .

- ቍ ፡ ጀፂፂ፳፩ ፡ መሠረቱ ፡ . . . . . የፀፂ
- ቍ ፡ ጀፂፂ፳፪ ፡ ስለ ፡ እርቅ ፡ ወይም ፡ ስለግልግል ፡ . . . . . የፀፀ
- ቍ ፡ ጀፂፂ፳፫ ፡ የእርቅ ፡ ወይም ፡ የግልግል ፡ ስምምነት ፡ ስለ ማይዛቸው ፡ ጉዳዮች ፡ . . . . . የፀፀ
- ቍ ፡ ጀፂፂ፳፬ ፡ የእርቅንና ፡ የግልግልን ፡ ስምምነት ፡ ስለመ መዝገብ ፡ . . . . . የፀፀ
- ቍ ፡ ጀፂፂ፳፭ ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ፈቃድ ፡ ክስን ፡ ስለመተው ፡ ወይም ፡ ከክርክር ፡ ውጭ ፡ ስለመሆን ፡ . . . . . የፀፀ
- ቍ ፡ ጀፂፂ፳፮ ፡ ያለ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ፈቃድ ፡ ክስን ፡ ስለመተ ውና ፡ ከክርክር ፡ ውጭ ፡ ስለመሆን ፡ . . . . . የፀፀ

ገጽ ፡

ተ ፡ ጸጸ ፡ ለከሱ ፡ ምክንያት ፡ የሆነው ፡ ነገር ፡ ተጽርጦ ፡
 ስለመትረቱ ፡ . . . . . ጸጸ

ከፍል ፡ ፪ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለሚቀመጥ ፡ ገንዘብ ፡ . . . . .

ተ ፡ ጸጸ ፡ ተከሣሽ ፡ የሚረሉግበትን ፡ ገንዘብ ፡ በፍርድ ፡
 ቤት ፡ ስለሚያሰጥበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . . ጸጸ

ተ ፡ ጸጸ ፡ ተከሣሽ ፡ የሚረሉግበትን ፡ ገንዘብ ፡ በከፊል ፡
 ስለሚያሰጥበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . . ጸጸ

ተ ፡ ጸጸ ፡ የተያዘው ፡ ገንዘብ ፡ ዕዳውን ፡ በሙሉ ፡ የሚ
 ያሸንፍ ፡ መሆኑን ፡ አያና ፡ ስለመቀበል ፡ . . . . ጸጸ

አያበተኛ ፡ መጽሐፍ ፡ ልዩ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ . . . . .

ያዕራፍ ፡ ፩ ፡ በአጭር ፡ ሁኔታ ፡ በሚወሰኑ ፡ ክርክሮች ፡ ላይ ፡
 ስለሚረጸፉ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ . . . . .

ተ ፡ ጸጸ ፡ በከስ ፡ ግመልክቻ ፡ ላይ ፡ ስለሚበፍር ፡ ጳዩ ፡
 መግለጫ ፡ . . . . . ጸጸ

ተ ፡ ጸጸ ፡ ተከሣሽ ፡ ባለመትረቱ ፡ በሌለበት ፡ ስለሚ
 ሰጥ ፡ ፍርድ ፡ . . . . . ጸጸ

ተ ፡ ጸጸ ፡ ተከሣሽ ፡ ለመከላከል ፡ ፈቃድ ፡ እንዲሰጥ ፡ ስለ
 ሚቀርብ ፡ ግመልክቻ ፡ . . . . . ጸጸ

ተ ፡ ጸጸ ፡ ተከሣሽ ፡ ለመከላከል ፡ እንዲፈቀድለት ፡ ያቀ
 ረበው ፡ ግመልክቻ ፡ ተቀባይነትን ፡ ሲያግ ፡ ስለ
 ሚሰጥ ፡ ፍርድ ፡ . . . . . ጸጸ

ተ ፡ ጸጸ ፡ ጉዳዩን ፡ በከፊል ፡ ስለመወሰን ፡ . . . . . ጸጸ

ተ ፡ ጸጸ ፡ በአንድ ፡ ወይም ፡ በብዙ ፡ ተከሣሾች ፡ ላይ ፡
 ስለሚሰጥ ፡ ፍርድ ፡ . . . . . ጸጸ

ተ ፡ ጸጸ ፡ መከላከል ፡ ስለሚፈቀድበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . ጸጸ

ተ ፡ ጸጸ ፡ ለወደፊት ፡ ክስ ፡ ስለሚቀርብበት ፡ ሁኔታ ፡ ጸጸ

ተ ፡ ጸጸ ፡ ፍርድን ፡ ስለማገድ ፡ . . . . . ጸጸ

ያዕራፍ ፡ ፪ ፡ ለላራነትን ፡ ለማስወገድ ፡ ስለሚቀርብ ፡ አቤቱታ ፡

ተ ፡ ጸጸ ፡ ትርጓሜ ፡ . . . . . ጸጸ

ገጽ ፡

ቀ ፡ ጸጸ ገ፩ ፡ አላፈነትን ፡ ለግዕዝ-ረድ ፡ ለሚቀርብ ፡ የክስ ፡ ግመልከቻ ፡	ጸጸ፯
ቀ ፡ ጸጸ ገ፩ ፡ ክስ ፡ የቀረበበትን ፡ ብር ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለ ግስቀመጥ ፡	ጸጸ፰
ቀ ፡ ጸጸ ገ፯ ፡ ተከግሹ ፡ በከግሹ ፡ ላይ ፡ ስለሚያቀርበው ፡ ክስ ፡	ጸጸ፱
ቀ ፡ ጸጸ ገ፯ ፡ በመጀመሪያው ፡ ቀን ፡ ቀጠር ፡ ስለ ፡ ሚፈጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡	ጸጸ፳
ቀ ፡ ጸጸ ገ፳ ፡ ተከራዮችና ፡ ወኪሎች ፡ አላፈነትን ፡ የግስ ወረድ ፡ ክስ ፡ ለግትረብ ፡ የግይችሉ ፡ ስለመሆናቸው ፡	ጸጸ፳፭
ቀ ፡ ጸጸ ገ፳ ፡ ለመዝገብ ፡ ቤት ፡ ስለግስረከብ ፡	ጸጸ፳፮

ምዕራፍ ፡ ፫ ፡ የተፋጠነ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ . . . . .

ክፍል ፡ ፩ ፡ ጠቅላላ ፡ ድንጋጌዎች ፡ . . . . .

ቀ ፡ ፫፯ ፡ የአፈጻጸሙ ፡ ወሰን ፡	ጸ፱
ቀ ፡ ፫፳ ፡ ክስ ፡ የሚቀርብበት ፡ ሁኔታ ፡	ጸ፱
ቀ ፡ ፫፳፩ ፡ ግመልከቻው ፡ ተቀባይነትን ፡ የሚያጣበት ፡ ሁኔታ ፡	ጸ፱፩
ቀ ፡ ፫፳፪ ፡ በግመልከቻው ፡ ላይ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ውሳኔ ፡	ጸ፱፪
ቀ ፡ ፫፳፫ ፡ በዋናው ፡ ጉዳይ ፡ ምክንያት ፡ ስለሚሰጡ ፡ ትእዛዞች ፡	ጸ፱፫
ቀ ፡ ፫፳፬ ፡ የግረጋገጫ ፡ ወረቀት ፡ ስለመስጠት ፡	ጸ፱፬
ቀ ፡ ፫፳፭ ፡ ስለ ፡ ይገባኝ ፡	ጸ፱፭

ክፍል ፡ ፪ ፡ ልዩ ፡ ጉዳዮች ፡ . . . . .

ቀ ፡ ፫፳፮ ፡ ለብሰባ ፡	ጸ፱፮
ቀ ፡ ፫፳፯ ፡ ስለመሸም ፡	ጸ፱፯
ቀ ፡ ፫፳፰ ፡ ውሳኔዎችን ፡ ስለመሻር ፡	
ቀ ፡ ፫፳፱ ፡ ለግሰናበት ፡ ለግስወገድና ፡ ለመሻር ፡ ስለሚቀርብ ፡ ግመልከቻ ፡	ጸ፱፳
ቀ ፡ ፫፳፻፩ ፡ ሺርከናን ፡ ወይም ፡ የንግድ ፡ ድርጅትን ፡	ጸ፱፳፮

ሰለግፍረስ ፤ . . . . .

ቀ* : ፫፻፲፪ ፤ የበጎ ፡ እድራጎት ፡ ድርጅቶችን ፡ ሰለግቀ ላቀል ፤ . . . . . ፻፶፮

ቀ* : ፫፻፲፫ ፤ ጋብቻን ፡ ሰለመቃወም ፤ . . . . . ፻፶፯

ቀ* : ፫፻፲፬ ፤ ክልከላን ፡ ለማስወገድ ፡ ሰለሚቀርብ ፡ እቤቱታ ፤ . . . . . ፻፶፯

ምዕራፍ ፡ ፬ ፡ ሰለግልግል ፤ . . . . .

ቀ* : ፫፻፲፭ ፤ መሠረቱ ፤ . . . . . ፻፶፯

ቀ* : ፫፻፲፮ ፤ የግልግል ፡ ዳኞች ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ሰለሚሾሙበት ፡ ሁኔታ ፤ . . . . . ፻፶፰

ቀ* : ፫፻፲፯ ፤ የግልግል ፡ ዳኝነት ፡ አፈጻጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፤ . . . . . ፻፶፰

ቀ* : ፫፻፲፰ ፤ የግልግል ፡ ወይም ፡ የቤተዘመድ ፡ ሽምግልና ፡ ዳኞች ፡ ሰለሚሰጡት ፡ ብይን ፡ ወይም ፡ ውሳኔ ፤ . . . . . ፻፶፱

ቀ* : ፫፻፲፱ ፤ ብይኑን ፡ ሰለማስፈጸምና ፡ ሰለይግባኝ ፤ . . . . . ፻፶፱

ሰድስተኛ ፡ መጽሐፍ ፡ ሰለይግባኝ ፡ ፍርድን ፡ መቃወምና ፡ ፍርድ ፡ እንዲሻሻል ፡ ወይም ፡ እንዲጣራ ፡ ሰለማመልከት ፤ . . . . .

ክፍል ፡ ፩ ፡ ጠቅላላ ፡ ድንጋጌዎች ፤ . . . . .

ቀ* : ፫፻፳ ፤ ይግባኝ ፡ ሰለሚፈቀድበት ፡ ሁኔታ ፤ . . . . . ፻፷

ቀ* : ፫፻፳፩ ፤ ይግባኝ ፡ ለመቀበል ፡ ሥልጣን ፡ ሰላላቸው ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፤ . . . . . ፻፷፩

ቀ* : ፫፻፳፪ ፤ ሰለግርማዊ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ ዙፋን ፡ ችሎት ፤ . . . . . ፻፷፪

ቀ* : ፫፻፳፫ ፤ ይግባኝ ፡ ሰለሚቀርብበት ፡ ጊዜና ፡ ሰለአቀራረቡ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፤ . . . . . ፻፷፪

ቀ* : ፫፻፳፬ ፤ ጊዜው ፡ ካለፈ ፡ በኋላ ፡ እንዲከፈት ፡ ሰለሚቀርብ ፡ የይግባኝ ፡ ማመልከቻ ፤ . . . . . ፻፷፫

ቀ* : ፫፻፳፭ ፤ ጊዜ ፡ ካለፈ ፡ በኋላ ፡ ይግባኝ ፡ እንዲከፈት ፡

ስለሚቀርብ ፡ የፈቃድ ፡ መጠየቂያ ፡ ግመል
ከቻ ፡ . . . . .

ጻፎ

ቀ ፡ ፫፻፳፯ ፡ በቀረበው ፡ ግመልከቻ ፡ ላይ ፡ ስለሚሰጠው ፡
ውሣኔ ፡ . . . . .

ጻፎ

ቀ ፡ ፫፻፳፰ ፡ በይግባኝ ፡ ግመልከቻ ፡ ላይ ፡ ስለሚጻፉ ፡
ነገሮች ፡ . . . . .

ጻፎ

ቀ ፡ ፫፻፳፱ ፡ ይግባኝ ፡ ስለሚባልባቸው ፡ ምክንያቶች ፡ . . . . .

ጻፎ

ቀ ፡ ፫፻፳፱ ፡ ስለአዲስ ፡ ነገሮችና ፡ ስለአዲስ ፡ ክርክሮች ፡ . . . . .

ጻፎ

ቀ ፡ ፫፻፴ ፡ የይግባኝ ፡ ግመልከቻን ፡ ስለመሠረዝ ፡
ወይም ፡ ስለማሻሻል ፡ . . . . .

ጻፎ

ቀ ፡ ፫፻፴፩ ፡ የከሣሽ ፡ ወይም ፡ የተከሣሽ ፡ ቀጥር ፡ ከአ
ንድ ፡ በላይ ፡ ሲሆን ፡ . . . . .

ጻፎ

ክፍል ፡ ፪ ፡ ክርክር ፡ እንዳይቀጥልና ፡ ፍርድ ፡ እንዲፈጸም ፡
ስለማገድ ፡ . . . . .

ቀ ፡ ፫፻፴፪ ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለሚሰ
ጠው ፡ የማገድ ፡ ትእዛዝ ፡ . . . . .

ጻፎ

ቀ ፡ ፫፻፴፫ ፡ በመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ ፍርድ ፡ የሰጠው ፡
ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለሚሰጠው ፡ የማገድ ፡ ትእ
ዛዝ ፡ . . . . .

ጻፎ

ቀ ፡ ፫፻፴፬ ፡ የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ፕሬዚዳንት ፡ ፍርዱን ፡ ለማ
ገድ ፡ ስላለው ፡ ሥልጣን ፡ . . . . .

ጻፎ

ቀ ፡ ፫፻፴፭ ፡ ፍርድን ፡ ለማገድ ፡ ስለሚችልበት ፡ ሁኔታ ፡
ወይም ፡ ምክንያት ፡ . . . . .

ጻፎ

ቀ ፡ ፫፻፴፮ ፡ ፍርድን ፡ ለመፈጸም ፡ ስለሚሰጥ ፡ ዋስ
ትና ፡ . . . . .

ጻፎ

ክፍል ፡ ፫ ፡ ይግባኝን ፡ ስለመቀበልና ፡ ስለመሰማት ፡ . . . . .

ቀ ፡ ፫፻፴፯ ፡ መልስ ፡ ሰጪ ፡ ሳይጠራ ፡ ይግባኝን ፡ ለመሠ
ረዝ ፡ ስለሚቻልበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . .

ጻፎ

ቀ ፡ ፫፻፴፰ ፡ ይግባኝ ፡ የሚሰማበትን ፡ ቀን ፡ ስለመወ
ሰን ፡ . . . . .

ጻፎ

ተ ፡ የገጻጸ ፡ ከርከፋን ፡ የሚጀምረው ፡ ይገባኝ ፡ ባዩ ፡ የገጻጸ
 ስለመሆኑ ፡ . . . . .

ተ ፡ የገጻጸ ፡ መልስ ፡ ሰጭው ፡ በይግባኙ ፡ ላይ ፡ ስለሚያስ
 ግው ፡ ትረታ ፡ . . . . .

ተ ፡ የገጻጸ ፡ ይገባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ለይግባኝ ፡
 የቀረበለትን ፡ ነገር ፡ ወደ ፡ ወሰነው ፡ ፍርድ ፡
 ቤት ፡ ስለሚመልስበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . .

ተ ፡ የገጻጸ ፡ በመዝገቡ ፡ ውስጥ ፡ በሰረጸው ፡ ግብረጽ ፡
 መሠረት ፡ ስለሚሰጥ ፡ ፍርድ ፡ . . . . .

ተ ፡ የገጻጸ ፡ ይገባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የነገሩን ፡
 ጭብጥ ፡ ለስተካከሉ ፡ ለመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡
 ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለሚመልስበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . .

ተ ፡ የገጻጸ ፡ የፍርድ ፡ ቤቱን ፡ ውሳኔ ፡ ስለመቃወም ፡ . . . . .

ተ ፡ የገጻጸ ፡ ስለ ፡ ተዉማሪ ፡ ግብረጽ ፡ . . . . .

ተ ፡ የገጻጸ ፡ የተዉማሪ ፡ ግብረጽ ፡ ለቀባበል ፡ ሥነ ፡
 ሥርዓት ፡ . . . . .

ተ ፡ የገጻጸ ፡ የፍርድ ፡ ለሰጣጥ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ . . . . .

ተ ፡ የገጻጸ ፡ ስለ ፡ ይገባኝ ፡ ሰሚ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሥል
 ጣን ፡ . . . . .

ተ ፡ የገጻጸ ፡ የተወሰደን ፡ ነገር ፡ ለግብመለስ ፡ ስለሚቀ
 ርብ ፡ ለቤቱታ ፡ . . . . .

ተ ፡ የገጻጸ ፡ ስለተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖችና ፡ ስለአፈጻጸሙ ፡
 ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ . . . . .

ተ ፡ የገጻጸ ፡ ይገባኝ ፡ ስለሚባልባቸው ፡ ምክንያቶች ፡ . . . . .

ተ ፡ የገጻጸ ፡ ይገባኝ ፡ ስለሚቀርብለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ . . . . .

ተ ፡ የገጻጸ ፡ ስለይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሥል
 ጣን ፡ . . . . .

ተ ፡ የገጻጸ ፡ ብይኑ ፡ ለንደገና ፡ ለንዲታይ ፡ ስለመመ
 ለሰ ፡ . . . . .

ተ ፡ የገጻጸ ፡ ብይኑን ፡ ስለመሻር ፡ . . . . .

ተ ፡ የገገጽ ፡ ለግመልከቻው ፡ አቀራረብ ፡ መሠረት ፡ በሉሚሆኑ ፡ ነገሮች ፡	ጽሁፍ
ተ ፡ የገገጽ ፡ በግመልከቻው ፡ ላይ ፡ በሉሚሆኑ ፡ ውሳኔ	ጽሁፍ
<u>ፆፅፍ ፡ ፫ ፡ በሉሚሆኑ ፡ . . . . .</u>	
ተ ፡ የገገጽ ፡ መቃወሚያ ፡ ለግትረብ ፡ በሉሚሆኑ ፡ ወገኖች ፡	ጽሁፍ
ተ ፡ የገገጽ ፡ መቃወሚያ ፡ የሚያቀርቡበት ፡ ፎርም ፡	ጽሁፍ
ተ ፡ የገገጽ ፡ መቃወሚያ ፡ በሉሚሆኑ ስከትለው ፡ ውጤት ፡	ጽሁፍ
<u>ፆፅፍ ፡ ፪ ፡ ፍርድ ፡ በሉሚሆኑ ፡ . . . . .</u>	
ተ ፡ የገገጽ ፡ ፍርድ ፡ እንዲጣራ ፡ በሉሚሆኑ ፡ አቤ ቱታ ፡	ጽሁፍ
ተ ፡ የገገጽ ፡ በሉሚሆኑ ፡ በሉሚሆኑ ፡ የሚሆኑ ፡ ጥሰ ትና ፡	ጽሁፍ
ተ ፡ የገገጽ ፡ አቤቱታን ፡ በሉሚሆኑ ፡	ጽሁፍ
ተ ፡ የገገጽ ፡ ግስታወቂያ ፡ በሉሚሆኑ ፡	ጽሁፍ
ተ ፡ የገገጽ ፡ በሉሚሆኑ ፡ ወይም ፡ በሉሚሆኑ ፡ መያዣ ፡ የሚሆኑ ፡ ተጨማሪ ፡ ትእዛዝ ፡	ጽሁፍ
ተ ፡ የገገጽ ፡ በትእዛዙ ፡ መሠረት ፡ በሉሚሆኑ ፡	ጽሁፍ
ተ ፡ የገገጽ ፡ አቤቱታው ፡ እስኪሆን ፡ ድረስ ፡ በሉሚሆኑ ፡ ትእዛዝ ፡	ጽሁፍ
ተ ፡ የገገጽ ፡ ተጨማሪ ፡ መያዣ ፡ ወይም ፡ ተጨማሪ ፡ ጥሰትና ፡ እንዲሆን ፡ በሉሚሆኑ ፡	ጽሁፍ
ተ ፡ የገገጽ ፡ የትሎት ፡ ትእዛዝ ፡ ወይም ፡ ውሳኔ ፡ በሉሚ ሊያቀርቡት ፡ ሁኔታ ፡	ጽሁፍ
ተ ፡ የገገጽ ፡ በሉሚሆኑ ፡ ግስታወቂያ ፡	ጽሁፍ
<u>በባተኛ ፡ መጽሐፍ ፡ በሉሚሆኑ ፡ አላላጽ ፡ . . . . .</u>	
<u>ፆፅፍ ፡ ፩ ፡ በሉሚሆኑ ፡ ገዛት ፡ ውስጥ ፡ የተሰጡትን ፡ ፍርዶች ፡ አላላጽ ፡ . . . . .</u>	
<u>ከፍላ ፡ ፩ ፡ ፍርድ ፡ በሉሚሆኑ ፡ ፍርድ ፡ ቤተች ፡ ተ ፡ የገገጽ ፡ መሠረቱ ፡ . . . . .</u>	ጽሁፍ

ገጽ ፡

ቍ ፡ ፫፻፸፪ ፡ የፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ ትእዛዝ ፡ ስለማስተ
ላለፍ ፤ . . . . . ፻፹፯

ቍ ፡ ፫፻፸፫ ፡ የፍርድ ፡ ማስፈጸም ፡ ትእዛዝ ፡ በሚተላለ
ፍበት ፡ ጊዜ ፡ ስለሚፈጸም ፡ ሥነ ፡ ሥር
ዓት ፤ . . . . . ፻፹፰

ክፍል ፡ ፫ ፡ ስለአፈጻጸሙ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፤ . . . . .

ንዑስ ፡ ክፍል ፡ ፩ ፡ ጠቅላላ ፡ ድንጋጌዎች ፤ . . . . .

ቍ ፡ ፫፻፸፬ ፡ ፍርድን ፡ እንዲያስፈጽም ፡ የታዘዘው ፡ ፍርድ
ቤት ፡ ስላለው ፡ ሥልጣን ፤ . . . . . ፻፹፱

ቍ ፡ ፫፻፸፭ ፡ ፍርድን ፡ በሚፈጽመው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡
ስለሚወሰኑ ፡ ነገሮች ፤ . . . . . ፻፹፱

ቍ ፡ ፫፻፸፮ ፡ የፍርዱን ፡ አፈጻጸም ፡ ስለማገድ ፤ . . . . . ፻፺

ቍ ፡ ፫፻፸፯ ፡ በፍርድ ፡ ባለገንዘቡ ፡ ላይ ፡ የቀረበው ፡ ክስ ፡
ውሳኔ ፡ እስኪያገኝ ፡ ስለሚሰጥ ፡ የፍርድ ፡
ማገድ ፡ ትእዛዝ ፤ . . . . . ፻፺

ክፍል ፡ ፪ ፡ ፍርድ ፡ እንዲፈጸም ፡ ስለሚቀርብ ፡ ማመልከቻና ፡
ስለአፈጻጸሙ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፤ . . . . .

ቍ ፡ ፫፻፸፰ ፡ ፍርድ ፡ ለማስፈጸም ፡ የሚቀርብ ፡ ማመል
ከቻ ፡ ስለሚይዛቸው ፡ ፍሬ ፡ ነገሮች ፤ . . . . . ፻፺፩

ቍ ፡ ፫፻፸፱ ፡ ንብረት ፡ እንዲከበር ፡ በሚቀርብ ፡ ማመል
ከቻ ፡ ላይ ፡ ስለሚገለጹ ፡ ነገሮች ፤ . . . . . ፻፺፪

ቍ ፡ ፫፻፹ ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡ ለሆኑ ፡ ሰዎች ፡ የተሰጠውን ፡
ፍርድ ፡ ለማስፈጸም ፡ የሚቀርብ ፡ ማመል
ከቻ ፤ . . . . . ፻፺፫

ቍ ፡ ፫፻፹፩ ፡ በፍርድ ፡ የተወሰነ ፡ ጥቅም ፡ የተላለፈለት ፡
ሰው ፡ ስለሚያቀርበው ፡ ማመልከቻ ፤ . . . . . ፻፺፫

ቍ ፡ ፫፻፹፪ ፡ ዋስ ፡ ወይም ፡ ተያዥ ፡ የገባውን ፡ ግዴታ ፡
እንዲፈጽም ፡ ስለማድረግ ፤ . . . . . ፻፺፬

ቍ ፡ ፫፻፹፫ ፡ በንብረት ፡ አስተዳዳሪ ፡ ወይም ፡ በወራሾች ፡
ላይ ፡ ፍርድ ፡ እንዲፈጸም ፡ ስለሚቀርብ ፡ ፻፺፬

አቤቱታ ፡ . . . . .

ቍ ፡ ፫፻፹፬ ፡ የፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ በይርጋ ፡ ስለሚታገድ
በት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . . ፻፺፬

ቍ ፡ ፫፻፹፭ ፡ ለፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ ማመልከቻ ፡ የውሳኔ ፡
አሰጣጥ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ . . . . . ፻፺፭

ቍ ፡ ፫፻፹፮ ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳውን ፡ ስለመጠየቅ ፡ . . . . . ፻፺፮

ቍ ፡ ፫፻፹፯ ፡ የማሰር ፡ ትእዛዝ ፡ ስለሚሰጥበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . . ፻፺፯

ቍ ፡ ፫፻፹፰ ፡ በማሠር ፡ ትእዛዝ ፡ ላይ ፡ ስለሚጻፉ ፡ ነገ
ሮች ፡ . . . . . ፻፺፰

ቍ ፡ ፫፻፹፱ ፡ በማረፊያ ፡ ቤት ፡ የማቆየት ፡ ትእዛዝ ፡ ስለ
ሚሰጥበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . . ፻፺፱

ቍ ፡ ፫፻ ፺ ፡ ከእሥራት ፡ ስለመለቀቅ ፡ . . . . . ፻፺፰

ቍ ፡ ፫፻ ፺፩ ፡ መያዝና ፡ ተይዞ ፡ መለቀቅ ፡ ስለሚያስከት
ለው ፡ ውጤት ፡ . . . . .

ቍ ፡ ፫፻ ፺፪ ፡ ፍርድ ፡ እንዲፈጸም ፡ ስለሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ፡ ፻፺፰

ቍ ፡ ፫፻ ፺፫ ፡ የአፈጻጸሙ ፡ መግለጫ ፡ . . . . . ፻፺፱

ክፍል ፡ ፫ ፡ ስለ ፡ አፈጻጸም ፡ ሥርዓት ፡ . . . . .

ንዑስ ፡ ክፍል ፡ ፩ ፡ ጠቅላላ ፡ ድንጋጌዎች ፡ . . . . .

ቍ ፡ ፫፻ ፺፬ ፡ ገንዘብ ፡ እንዲከፈል ፡ ስለሚሰጥ ፡ ፍርድ ፡
ወይም ፡ ውሳኔ ፡ . . . . . ፻፺፱

ቍ ፡ ፫፻ ፺፭ ፡ ገንዘብ ፡ ስለሚከፈልበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . . ፪፻

ቍ ፡ ፫፻ ፺፮ ፡ ከፍርድ ፡ ቤት ፡ ውጭ ፡ ለፍርድ ፡ ባለገንዘብ ፡
ስለመክፈል ፡ . . . . . ፪፻

ቍ ፡ ፫፻ ፺፯ ፡ ሁለቱም ፡ ወገን ፡ ተከራካሪዎች ፡ የፍርድ ፡
ባለገንዘብ ፡ በሚሆኑበት ፡ ጊዜ ፡ ስለሚፈጸም ፡

ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ . . . . . ፺፻፩

ቍ ፡ ፫፻ ፺፰ ፡ ባንዱ ፡ ክስ ፡ ውስጥ ፡ ሁሉም ፡ ተከራካሪ ፡
ወገኖች ፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘብ ፡ በሚሆኑበት ፡

ጊዜ ፡ ስለሚፈጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ . . . . . ፪፻፪

- ቀ ፡ ፫፻፶፱ ፡ ተለይቶ ፡ በታወቀ ፡ ተንቀሳቃሽ ፡ ንብረት ፡
           ላይ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ውሳኔ ፡ . . . . . ፫፻፫
- ቀ ፡ ፫፻፷ ፡ በተለይ ፡ እንዲረጸፍ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ውሳኔና ፡
           የግንድ ፡ ውሳኔ ፡ . . . . . ፫፻፫
- ቀ ፡ ፫፻፷፩ ፡ የጽሑፍ ፡ ሰነድ ፡ እንዲረጸፍ ፡ እንዲረጋገጥ ፡
           ወይም ፡ በሚዘገዩት ፡ በሚተላለፉ ፡ የገንዘብ ፡
           ሰነዶች ፡ ላይ ፡ እንዲረጸፍ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ፍርድ ፡
           ወይም ፡ ትእዛዝ ፡ . . . . . ፫፻፫
- ቀ ፡ ፫፻፷፪ ፡ በግዴንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ስለሚሰጥ ፡
           ውሳኔ ፡ . . . . . ፫፻፭
- ቀ ፡ ፫፻፷፫ ፡ ሀብትንና ፡ ንብረትን ፡ ስለማከፋፈል ፡ . . . . . ፫፻፭
- ንዑስ ፡ ክፍል ፡ ፪ ፡ ንብረት ፡ ስለግብረኩብ ፡ . . . . .
- ቀ ፡ ፫፻፷፬ ፡ ስለግዴከበሩና ፡ በፍርድ ፡ አረጸጸም ፡ ምክን
           ያት ፡ ስለግዴወሰዱ ፡ ሀብቶች ፡ . . . . . ፫፻፮
- ቀ ፡ ፫፻፷፭ ፡ የሚከፈለው ፡ ገንዘብ ፡ ተወሰኖ ፡ ያልታወቀ ፡
           ሲሆን ፡ ስለሚከበር ፡ የንብረት ፡ መጠን ፡ . . . . .
- ቀ ፡ ፫፻፷፮ ፡ ከእርሻ ፡ ሰብል ፡ በተቀር ፡ ግናቸውም ፡ ሌላ ፡
           ተንቀሳቃሽ ፡ ንብረት ፡ ስለሚያዝበትና ፡ ስለሚከ
           በርበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . . ፫፻፯
- ቀ ፡ ፫፻፷፯ ፡ የእርሻ ፡ ሰብል ፡ ስለሚከበርበትና ፡ ስለሚያዝ
           በት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . . ፫፻፯
- ቀ ፡ ፫፻፷፰ ፡ በተያዙ ፡ ወይም ፡ በተከበሩ ፡ ሰብሎች ፡ ላይ ፡
           ስለሚጸኑ ፡ ድንጋጌዎች ፡ . . . . . ፫፻፰
- ቀ ፡ ፫፻፷፱ ፡ በፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ እጅ ፡ የግዴገኝ ፡ ንብረት ፡
           ስለሚከበርበት ፡ ወይም ፡ ስለሚያዝበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . . ፫፻፱
- ቀ ፡ ፫፻፸፩ ፡ በሚንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ውስጥ ፡ ያለውን ፡
           ድርሻ ፡ ስለግዴከበርና ፡ ስለግብያዝ ፡ . . . . . ፫፻፺፩
- ቀ ፡ ፫፻፺፩ ፡ ደመወዝ ፡ ስለሚያዝበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . . ፫፻፺፩
- ቀ ፡ ፫፻፺፪ ፡ የሚዘገዩት ፡ የገንዘብ ፡ ሰነድ ፡ ስለሚያዝበ
           ትና ፡ ስለሚከበርበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . . ፫፻፺፪

ቀ : ፱፻፲፫ : በፍርድ : ቤት : ወይም : በመንገድ : ሙሉ
 ሪያ : ቤት : እጅ : የግንኙ : ገብረት : ስለግንዘብ
 ትና : ስለግንዘብ : ሁኔታ : . . . . . ፱፻፲፫

ቀ : ፱፻፲፬ : የግንዘብ : ገብረት : ስለግንዘብ : ትና :
 ስለግንዘብ : ሁኔታ : . . . . . ፱፻፲፫

ቀ : ፱፻፲፭ : የተያዘ : ወይም : የተከበረ : ገብረት : ስለግ
 ለተከበረ : ሁኔታ : . . . . . ፱፻፲፫

ቀ : ፱፻፲፮ : ጥሪ : ገንዘብ : ወይም : የባንክ : ናት : (የወረ
 ቀት) ገንዘብ : እንደከፈለ : ስለግንዘብ : ትእዛዝ : ፱፻፲፮

ቀ : ፱፻፲፯ : ገብረት : እንደግንዘብ : በግንዘብ : ግንዘብ :
 ላይ : ስለግንዘብ : ውጤት : . . . . . ፱፻፲፯

ንዑስ : ክፍል : ፫ : ሙሉት : አለን : በግለት : የግንዘብ
 ገና : ይህንኑ : ሙሉት : የግንዘብ : ተከ
 ራካሪ : ወገኖች : አቤቱታ : ስለመመርመር :

ቀ : ፱፻፲፰ : በተያዘ : ወይም : በተከበረ : ገብረት : ላይ :
 ሙሉት : አለን : ባይኖሩ : ያተረፉትን : አቤቱታ :
 ስለመመርመር : . . . . . ፱፻፲፰

ቀ : ፱፻፲፱ : በአቤቱታው : ወይም : በመቃወሚያው :
 ክስ : ስለግንዘብ : ውጤት : . . . . . ፱፻፲፱

ቀ : ፱፻፳፩ : በግንዘብ : ወይም : በግንዘብ : ገብረት :
 ላይ : ለበተኛ : ወገኖች : ያላቸው : ሙሉት : እንደ
 ተጠበቀ : ሆኖ : የመያዝ : ወይም : የግንዘብ :
 ሥርዓት : ስለግንዘብ : ሁኔታ : . . . . . ፱፻፳፩

ቀ : ፱፻፳፮ : በተያዘ : ወይም : በተከበረ : ገብረት : ላይ :
 ያለውን : ሙሉት : ለግንዘብ : ስለግንዘብ : ክስ : ፱፻፳፮

ንዑስ : ክፍል : ፪ : ስለ : ፍርድ : ለረገጥ : ገብረትን : የመ
 ሸጥ : ሥነ : ሥርዓት : . . . . .

ቀ : ፱፻፳፯ : የተያዘ : ወይም : የተከበረ : ገብረት :
 እንደሸጥ : ስለግንዘብ : . . . . . ፱፻፳፯

ቀ : ፱፻፳፰ : የሐራጅ : ሺያው : መደረጉን : ለሐዘብ : ፱፻፳፰

ሰለ ፡ ማስታወቅ ፡ . . . . .

ቍ ፡ ፬፻፳፬ ፤ ሺያጭ ፡ እንዲደረግ ፡ ስለሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ፡ . . . . . ፪፻፲፰

ቍ ፡ ፬፻፳፭ ፤ ማስታወቂያው ፡ የሚሰጥበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . . ፪፻፲፰

ቍ ፡ ፬፻፳፮ ፤ ሺያጭ ፡ ስለሚፈጸምበት ፡ ጊዜ ፡ . . . . . ፪፻፲፱

ቍ ፡ ፬፻፳፯ ፤ የሐራጅ ፡ ሽያጭ ፡ ስለሚቆምበት ፡ ወይም ፡ ስለሚቋረጥበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . . ፪፻፲፱

ቍ ፡ ፬፻፳፰ ፤ ፪ኛ ፡ የሐራጅ ፡ ማስታወቂያ ፡ ስለሚወጣበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . . ፪፻፲፱

ቍ ፡ ፬፻፳፱ ፤ በጨረታ ፡ ለገዛው ፡ ንብረት ፡ ዋጋውን ፡ ሳይከፍል ፡ ወይም ፡ ግዴታውን ፡ ሳይፈጽም ፡ የቀረ ፡ ገዥ ፡ ንብረቱ ፡ በሁለተኛ ፡ ጨረታ ፡ ሲሸጥለት ፡ ለጎደለው ፡ ገንዘብ ፡ በአላፈነት ፡ ስለሚጠየቅበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . . ፪፻፳

ቍ ፡ ፬፻፴ ፤ የፍርድ ፡ ባለገንዘብ ፡ በሐራጅ ፡ የሚሸጠውን ፡ ሀብት ፡ ያለፈቃድ ፡ ለመግዛት ፡ የማይችል ፡ ስለመሆኑ ፡ . . . . . ፪፻፳፩

ቍ ፡ ፬፻፴፩ ፤ የሐራጅ ፡ ሺያጭ ፡ ወይም ፡ ፍርድ ፡ እንዲያስፈጽም ፡ የታዘዘ ፡ ማናቸውም ፡ ባለሥልጣን ፡ በጨረታው ፡ መወዳደርና ፡ ንብረተ ፡ ለመግዛት ፡ የተከለሰ ፡ ስለመሆኑ ፡ . . . . . ፪፻፳፩

ንዑስ ፡ ክፍል ፡ ፩ ፡ የሚንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ስለሚሸጥበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . .

ቍ ፡ ፬፻፴፪ ፤ የእርሻ ፡ ሰብል ፡ ስለሚሸጥበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . . ፪፻፳፪

ቍ ፡ ፬፻፴፫ ፤ ቡቃያ ፡ ለሆኑ ፡ ሰብሎች ፡ ስለሚጸና ፡ ልዩ ፡ ድንጋጌ ፡ . . . . . ፪፻፳፫

ቍ ፡ ፫፻፴፬ ፤ ሰለ ፡ ተዘዋዋሪ ፡ የገንዘብ ፡ ሰነዶችና ፡ ሰለንግድ ፡ ድርጅት ፡ አክሲዮኖች ፡ . . . . . ፪፻፳፫

ቍ ፡ ፬፻፴፭ ፤ የሺያጭ ፡ ሥርዓት ፡ በትክክል ፡ ያለመፈጸም ፡ ሽያጩን ፡ ስለሚያፈርስበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . . ፪፻፳፫

ቀ፡ ጀጅጅ፤ ተንቀሳቃሽ ፡ ንብረትን ፡ ዕዳንና ፡ አክሲዮንን ፡ ለገዢው ፡ ስለማስረከብ ፡. . . . . ጀጅጅ

ቀ፡ ጀጅጅ፤ የሚተላለፉ ፡ የገንዘብ ፡ ሰነዶችና ፡ አክሲዮኖች ፡ የሚዘዋወሩበት ፡ ሁኔታ ፡. . . . . ጀጅጅ

ቀ፡ ጀጅጅ፤ ማናቸውም ፡ ሌላ ፡ ንብረት ፡ ስለሚተላለፍበት ፡ ሁኔታ ፡. . . . . ጀጅጅ

ንዑስ ፡ ክፍል ፡ ፮ ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ስለሚሸጥበት ፡ ሁኔታ ፡. . . . .

ቀ፡ ጀጅጅ፤ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ የተፈረደበትን ፡ ገንዘብ ፡ እስኪያዘጋጅ ፡ ሺያጩን ፡ ስለማቆየት ፡. . . . .

ቀ፡ ጀጅጅ፤ ገዢ ፡ ስለሚያስቀምጠው ፡ መያዣና ፡ ሙሉ ፡ ገንዘብ ፡ ባለመክፈሉ ፡ ስለ ፡ ሚደረግ ፡ ሽያጭ ፡. . . . . ጀጅጅ

ቀ፡ ጀጅጅ፤ ዋጋ ፡ በሙሉ ፡ ስለሚከፈልበት ፡ ጊዜ ፡. . . . . ጀጅጅ

ቀ፡ ጀጅጅ፤ ዋጋው ፡ ሳይከፈል ፡ በቀረ ፡ ጊዜ ፡ ስለሚፈጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡. . . . . ጀጅጅ

ቀ፡ ጀጅጅ፤ በማይንቀሳቀሰው ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ማናቸውም ፡ መብት ፡ ላለው ፡ ሰው ፡ ስለሚሰጠው ፡ የተቀዳሚነት ፡ መብት ፡. . . . . ጀጅጅ

ቀ፡ ጀጅጅ፤ ሺያጭ ፡ እንዲሠረዝ ፡ ወይም ፡ እንዲቀር ፡ ስለሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ፡. . . . . ጀጅጅ

ቀ፡ ጀጅጅ፤ የሺያጩ ፡ ሥርዓት ፡ ተገቢ ፡ ባልሆነ ፡ መንገድ ፡ ወይም ፡ በማጭበርበር ፡ ተፈጽሟል ፡ በማለት ፡ እንዲፈርስ ፡ ወይም ፡ እንዲታገድ ፡ ስለሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ፡. . . . . ጀጅጅ

ቀ፡ ጀጅጅ፤ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ በተሸጠው ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ መብት ፡ የሌለው ፡ መሆኑ ፡ በታወቀ ፡ ጊዜ ፡ ሺያጩ ፡ ስለሚፈርስበት ፡ ሁኔታ ፡. . . . . ጀጅጅ

ቀ፡ ጀጅጅ፤ ሺያጩ ፡ ስለሚጸናበትና ፡ ወይም ፡ ስለሚሠረዝበት ፡ ጊዜና ፡ ሁኔታ ፡. . . . . ጀጅጅ

ገጽ ፡

ቀ ፡ ፩፻፵፰ ፡ በፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ እጅ ፡ ያለውን ፡ ንብረት ፡ ስለማስረከብ ፡	ጸሐፊ
ቀ ፡ ፩፻፵፱ ፡ በተከራይ ፡ እጅ ፡ ያለውን ፡ ንብረት ፡ ስለማስረከብ ፡	ጸሐፊ
ክፍል ፡ ፩ ፡ ግስረከብን ፡ ስለመም ፡ ወይም ፡ በእምቢተኝነት ፡ ስለመጋፋት ፡	
ቀ ፡ ፩፻፶ ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረትን ፡ ለማስረከብ ፡ እንቢተኝ ፡ ስለመሆንና ፡ መሰናክል ፡ ስለመፍጠር ፡	ጸሐፊ
ቀ ፡ ፩፻፶፩ ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ስለሚፈጥረው ፡ መሰናክል ፡ ወይም ፡ የተቃዋሚነት ፡ ተግባር ፡	ጸሐፊ
ቀ ፡ ፩፻፶፪ ፡ በቅን ፡ ልቦና ፡ ባለመብት ፡ ነኝ ፡ በማለት ፡ ርክክቡን ፡ ስለሚቃወም ፡ ሰው ፡	ጸሐፊ
ቀ ፡ ፩፻፶፫ ፡ በፍርድ ፡ ባለገንዘቡ ፡ ኛይም ፡ በገዢው ፡ ስለሚፈጸም ፡ የይዘታ ፡ ግስለቀቅ ፡ ተግባር ፡	ጸሐፊ
ቀ ፡ ፩፻፶፬ ፡ ነገሩ ፡ በፍርድ ፡ እስኪወሰን ፡ ድረስ ፡ መብቱ ፡ በተላለፈለት ፡ ወገን ፡ ላይ ፡ ደንቡ ፡ የማይጻፍበት ፡ ስለመሆኑ ፡	ጸሐፊ
ቀ ፡ ፩፻፶፭ ፡ ስለትእዛዝ ፡ ተፈጻሚነት ፡	ጸሐፊ
<hr/>	
ምዕራፍ ፡ ፪ ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ የተሰጠ ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ብይን ፡ ስለሚፈጸምበት ፡ ሁኔታ ፡	
ቀ ፡ ፩፻፶፮ ፡ መሠረቱ ፡	ጸሐፊ
ቀ ፡ ፩፻፶፯ ፡ ስለማመልከቻው ፡ ፎርም ፡	ጸሐፊ
ቀ ፡ ፩፻፶፰ ፡ ማመልከቻው ፡ ስለሚፈቀድበት ፡ ሁኔታ ፡	ጸሐፊ
ቀ ፡ ፩፻፶፱ ፡ የአፈጻጸሙ ፡ ሥርዓት ፡	ጸሐፊ
ቀ ፡ ፩፻፷ ፡ ስለ ፡ ውሳኔ ፡	ጸሐፊ
ቀ ፡ ፩፻፷፩ ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ የተሰጠ ፡ የግልግል ፡ ወይም ፡ የሽምግልና ፡ ዳኝነት ፡ ብይን ፡ ስለሚፈጸም ፡ ምበት ፡ ሁኔታ ፡	ጸሐፊ

የኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት

የፍትሐ : ብሔር :
ሥነ : ሥርዓት : ሕግ ::

፲፱፻፶፰ : ዓ. ም.

ነጋሪት : ጋዜጣ : ቍ : ፫ ፲፱፻፶፰ : ዓ ም : በተለይ : የወጣ :
አዲስ : አበባ :

በግርማዊ ፡ ቀዳማዊ ፡ ኃይለ ፡ ሥላሴ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡
ዘኢትዮጵያ ፡ በሠላሳ ፡ በድብተኛው ፡ ዓመተ ፡ መንግሥት ፡
፲፱፻፶፭ ፡ ዓመተ ፡ ምሕረት ፡ ይህ ፡ መጽሐፍ ፡ ታተመ ።

በብርሃንና ፡ በላዎ ፡ በቀዳማዊ ፡ ኃይለ ፡ ሥላሴ ፡ ግተጊያ ፡ ቤት ፡ ታተመ ።

ድንጋጌ : ቁጥር : ፶፪ / ፲፱፻፶፰ : ዓ. ም.

የፍትሕ : ብሔር : ሥነ : ሥርዓት : ሕግ : ድንጋጌ :

ሞግ : እንበሳ : ዘእምነገደ : ይሁዳ :

ቀዳማዊ : ኃይለ : ሥላሴ :

ሥዩመ : እግዚአብሔር : ንጉሠ : ነገሥት : ዘኢትዮጵያ ።

በንጉሠ : ነገሥት : መንግሥት : ግዛታችን : የፍትሕ : ብሔር : ክርክር : የሚመራበትንና : የዳኝነት : ሥራ : አካሄድ : በተሻሻለ : ሁኔታ : የሚቋቋምበትን : የፍትሕ : ብሔር : ሥነ : ሥርዓት : ሕግ : ግዑጣት : አስራላገ : ሆኖ : ስላገኘነው :

በተሻሻለው : ሕገ : መንግሥታችን : በገጸኛው : እንቀጽ : የተጻፈውን : ተመልክተን : የሚኒስትሮቻችን : ምክር : ቤት : የመከረበትን : ዓይተን : ቀጥሎ : ያለውን : ድንጋጌ : አውጀናል ።

፩/ ይህ : ድንጋጌ : “በ፲፱፻፶፰ : ዓ ም : የወጣ : የፍትሕ : ብሔር : ሥነ : ሥርዓት : ሕግ : ድንጋጌ” : ተብሎ : ሊጠቀስ : ይቻላል ።

፪/ ይህ : የፍትሕ : ብሔር : ሥነ : ሥርዓት : ሕግ : በ፲፱፻፶፰ : ዓ.ም ልዩ : መጽሐፍ : ሆኖ : በቁጥር : ፫ ነጋሪት : ጋዜጣ : ታትሞ : ከወጣበት : ቀን : ጀምሮ : የጸና : ይሆናል ።

፫/ ግልጽ : የሆነ : ተቃራኒ : ድንጋጌ : ከሌለ : በቀር : በዚህ : የፍትሕ : ብሔር : ሥነ : ሥርዓት : ሕግ : ውስጥ : ለተመለከተት : ጉዳዮች : በልምድ : ወይም : ተጽፈው : ይሠራባቸው : የነበሩት : ደንቦች : ሁሉ : በዚህ : የፍትሕ : ብሔር : ሥነ : ሥርዓት : ሕግ : ስለተተኩ : በሙሉ : ተሸረዋል ።

አዲስ : አበባ : መስከረም : ፳፰ : ቀን : ፲፱፻፶፰ : ዓ. ም.

ጸሐፊ : ትእዛዝ : እክሊሉ : ሀብተ : ወልድ : ጠትላይ ሚኒስትር፣ የጸሐፊት ሚኒስትር ።

የ ኢ ት የ ጵ ያ ን ጉ ሠ ነ ገ ሥ ት መ ን ግ ሥ ት

ሀያ : አምስተኛ : ዓመት :
ቍጥር : ፫ ።
25th Year No. 3

አዲስ : አበባ : መስከረም :
ጳጳ : ቀን : ፲፱፻፶፰ : ዓ. ም.
Addis Ababa 8th October 1965.

ነጋሪት ጋዜጣ ።

በ ተ ለ ይ የ ወ ጣ

NEGARIT GAZETA

Gazette Extraordinary

ዋጋ	በኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት በጽሕፈት ሚኒስቴር ተጠባባቂነት የቆመ ።	ቢያንስ በፀር አገድ ጊዜ ይታተዛል ። የፖስታ ግጥን ቁ. 136
----	---	---

በድንጋጌ : ቍጥር : ፱፪ / ፲፱፻፶፰ : ዓ. ም. የወጣ : የፍትሕ : ብሔር :
ሥነ : ሥርዓት : ሕግ : ድንጋጌ ።

DECREE No. 52 OF 1965
THE CIVIL PROCEDURE CODE DECREE

የኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት ።

የፍትሕ ፡ ብሔር ፡
ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ሕግ ።

መቅደም ።

ቁጥር ፡ ፩ ። የአፈጻጸሙ ፡ ወሰን ።

- (፩) ይህ ፡ ሕግ ፡ በሥራ ፡ ላይ ፡ እንዲውል ፡ ከታወጀበት ፡ ጊዜ ፡ ጀምሮ ፡ ለሚቀርቡ ፡ ክሶችና ፡ በክርክር ፡ ላይ ፡ ላሉትም ፡ ክሶች ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።
- (፪) ክሱን ፡ ተቀብሎ ፡ መስማት ፡ የጀመረው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ ያልተጠቀሰ ፡ ወይም ፡ የተሠረዘ ፡ ቢሆንም ፡ እንኳ ፡ በቀድሞው ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ በነበረው ፡ ሥልጣኑ ፡ የጀመረውን ፡ ነገር ፡ መፈጸም ፡ አለበት ።

ቁጥር ፡ ፪ ። የጊዜ ፡ ወሰን ።

- (፩) የዚህ ፡ ሕግ ፡ ድንጋጌዎች ፡ በሥራ ፡ ላይ ፡ ከመዋላቸው ፡ በፊት በይርጋ ፡ የታገዱትን ፡ ጉዳዮች ፡ ይህን ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ በግድረግ ፡ ባለፈው ፡ ይርጋ ፡ ዘመን ፡ የታገደውን ፡ ነገር ፡ ለማንቀሳቀስ ፡ አይቻልም ።
- (፪) በዚህ ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ የሚጸናው ፡ የይርጋ ፡ ዘመን ፡ የሚቆጠረው ፡ ሕጉ ፡ በሥራ ፡ ላይ ፡ እንዲውል ፡ ከታወጀበት ቀን ጀምሮ ፡ ነው ።
- (፫) የዚህ ፡ ሕግ ፡ ድንጋጌዎች ፡ የይርጋ ፡ ዘመኑ ፡ የሚጸናበትን ፡ ጊዜ ፡ የሚያራዝሙ ፡ ሲሆን ፤ የዘመኑ ፡ አቆጣጠር ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በተወሰነው ፡ መሠረት ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ። ይህም ፡ ሲሆን ፡ ሕጉ ፡ ከመጽናቱ ፡ በፊት ፡ ያለፈው ፡ ጊዜ ፡ ከዋናው ፡ ይርጋ ፡ ዘመን ፡ ላይ ፡ መቀነስ ፡ አለበት ።
- (፬) ይህ ፡ ሕግ ፡ የይርጋ ፡ ዘመኑን ፡ ወሰን ፡ የሚያሳጥር ፡ ሲሆን ፡ ሕጉ ፡ ከመጽናቱ ፡ በፊት ፡ ያለፈው ፡ ዘመን ፡ ተቆጥሮ ፡ በቀድሞው ፡ ሕግ ፡ ላይ ፡ ተወሰኖ ፡ የነበረው ፡ የይርጋ ፡ ዘመን ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ቀ ፡ ፫ ፡ ስለ ፡ ቃላት ፡ ትርጓሜ ።

በዚህ ፡ ሕግ ፡ በልዩ ፡ አኳኋን ፡ እንዲተረጎሙ ፡ በግልጽ ፡ የተመለከተ ፡ ድንጋጌ ፡ ከሌለ ፡ በቀር ፡ ቀጥሎ ፡ ያሉት ፡ ቃላቶችና ፡ አረፍተ ፡ ነገሮች ፡ ከዚህ ፡ በታች ፡ እንደተመለከተው ፡ ይተረጎማሉ ።

“አፊዳቪት ፡” ማለት ፡ እውነተኛነቱ ፡ በመሐላ ፡ ተረጋግጦ ፡ በጽሑፍ ፡ የተሰጠ ፡ ቃል ፡ ማለት ፡ ነው ።

“ፍርድ ፡ ቤት ፡” ማለት ፡ በሕግ ፡ የተቋቋመ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ማለት ፡ ነው ።

“ውሳኔ ፡” ማለት ፡ ክርክሩን ፡ በሚሰማው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ አስተያየት ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ያቀረቡትን ፡ ክስና ፡ መልስ ፡ እንዲሁም ፡ ማስረጃዎቹን ፡ መርምሮ ፡ ስለተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ መብትና ፡ ስለ ፡ ክሱ ፡ አወሳሰን ፡ የሚሰጠው ፡ የመጀመሪያ ፡ ወይም ፡ የመጨረሻ ፡ ደረጃ ፡ ውሳኔ ፡ ማለት ፡ ነው ።

“የፍርድ ፡ ባለ ፡ ገንዘብ ፡” ማለት ፡ ከተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ አንዱን ፡ በመደገፍ ፡ ፍርዱን ፡ ለማስፈጸም ፡ የሚያስችል ፡ ውሳኔ ፡ ወይም ፡ ትእዛዝ ፡ የተሰጠለት ፡ ወይም ፡ የተፈረደለት ፡ ረቺ ፡ ወገን ፡ ማለት ፡ ነው ። ይህም ፡ ቃል ፡ ከተፈረደለት ፡ ወገን ፡ መብት ፡ የተላለፈለትን ፡ ወይም ፡ በተፈረደው ፡ ፍርድ ፡ እንዲጠቀም ፡ መብት ፡ ያገኘውንም ፡ ሰው ፡ አጠቃሎ ፡ የሚይዝ ፡ ነው ።

“ፍርድ ፡ አስፈጻሚ ፡” ማለት ፡ የማናቸውም ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ጻኛ ፡ ወይም ፡ ሠራተኛ ፡ ወይም ፡ የፍርድ ፡ ሚኒስቴር ፡ ለዚህ ፡ ጉዳይ ፡ የሾመው ፡ ባለሥልጣን ፡ ወይም ፡ ያዘዘው ፡ ሠራተኛ ፡ ማለት ነው ።

“የውጭ ፡ አገር ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡” ማለት ፡ ከኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ ክልል ፡ ውጭ ፡ የሚገኝ ፡ በአገሩ ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ የተቋቋመ ፡ የማናቸውም አገር ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ማለት ፡ ነው ።

“የውጭ ፡ አገር ፡ ፍርድ ፡” ማለት ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ መንግሥት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የተሰጠ ፡ ፍርድ ፡ ማለት ፡ ነው ።

“የመንግሥት ፡ ነገረ ፡ ፈጅ ፡” የሚለው ፡ ቃል ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተገለጹትን ፡ አጠቃሎ ፡ ይያዛል ።

(ሀ) በዚህ ፡ ሕግ ፡ ድንጋጌዎች ፡ መሠረት ፡ በመንግሥት ፡ ሥም ፡ ሆኖ ፡ በፍርድ ፡ ቤቶች ፡ የሚሟገተውን ፡ እንዲሁም ፡

(ለ) በመንግሥት ፣ ነገረፈጅ ፣ መሥሪያ ፣ ቤት ፣ ሥልጣን ፣ ተወካዮች ፣ ስለመንግሥት ፣ ጉዳይ ፣ የሚሟገቱትን ።

“ፍርድ ፣” ማለት ፣ የትእዛዝ ፣ ወይም ፣ የውሳኔ ፣ ወይም ፣ የብይን ፣ መሠረት ፣ ሆኖ ፣ በፍርድ ፣ ቤት ፣ የተሰጠ ፣ የፍርድ ፣ ቃል ፣ ማለት ፣ ነው ።

“የፍርድ ፣ ባለዕዳ ፣” ማለት ፣ በፍርድ ፣ አፈጻጸም ፣ ደንብ ፣ መሠረት ፣ በሕግ ፣ ሊፈጸም ፣ የሚችል ፣ የፍርድ ፣ ውሳኔ ፣ ወይም ፣ ትእዛዝ ፣ የተሰጠበት ፣ ተረፎ ፣ ወገን ፣ ማለት ፣ ነው ።

“ሕግ ፣” ማለት ፣ አዋጆችን ፣ በአዋጅ ፣ የወጡ ፣ ትእዛዞችን ፣ የሕግ ፣ ክፍል ፣ ማስታወቂያዎችንና ፣ ደንቦችን ፣ አጠቃሎ ፣ የያዘ ፣ ቃል ፣ ነው ።

“ንብረት ፣ አስተዳዳሪ ፣ ወይም ፣ ሞግዚት ፣” ማለት ፣ በሕግ ፣ ችሎታ ፣ የሌለውን ፣ ወይም ፣ የሚችን ፣ ንብረት ፣ የሚያስተዳድር ፣ ሰው ፣ ማለት ፣ ነው ።

“የማይገባ ፣ ጥቅም ፣” ማለት ፣ ማንም ፣ ሰው ፣ ሕገ ፣ ወጥ ፣ በሆነ ፣ መንገድ ፣ ከያዘው ፣ ወይም ፣ ከሚያዘው ፣ ሀብት ፣ ወይም ፣ ንብረት ፣ ላይ ፣ ተገቢ ፣ በሆነ ፣ የሥራ ፣ ጥረትና ፣ ድካም ፣ ያገኘው ፣ ወይም ፣ ማግኘት ፣ የሚገባው ፣ ጥቅም ፣ ማለት ፣ ነው ። ይህም ፣ ወለድን ፣ ጨምሮ የሚያዝ ፣ ይሆናል ። ነገር ፣ ግን ፣ ሕገ ፣ ወጥ ፣ በሆነ ፣ መንገድ ፣ የያዘውን ፣ ሀብት ፣ ወይም ፣ ንብረት ፣ በተሻለ ፣ ዘዴ ፣ አስፋፋዮች ፣ ወይም አልምቶ ፣ ያገኘውን ፣ ጥቅም ፣ አይመለከትም ።

“ትእዛዝ ” ማለት ፣ ከውሳኔ ፣ የተለየና ፣ በፍርድ ፣ ቤት ፣ የሚሰጥ ፣ ማናቸውም ፣ ዓይነት ፣ እንደ ፣ ብይን ፣ የሚቆጠር ፣ ተፈጻሚ ፣ ትእዛዝ ፣ ማለት ፣ ነው ።

“ችሎታ ፣ የሌለው ፣ ሰው ፣” ማለት ፣ በሕገ ፣ መሠረት ፣ ችሎታ ፣ የሌለው ፣ መሆኑ ፣ የተወሰነበት ፣ ሰው ፣ ማለት ፣ ነው ።

“ተሟጋች” ማለት ፣ ጠበቃ ፣ ወይም ፣ ስለሌላ ፣ ሰው ፣ ጉዳይ ፣ ተወካዮች ፣ በፍርድ ፣ ቤት ፣ እንዲከራከር ፣ የተፈቀደለት ፣ ሰው ፣ ማለት ፣ ነው ።

“በይርጋ ፣ የታገደ ፣” ማለት ፣ በዚህ ፣ ሕግ ፣ ላይ ፣ የተወሰነው ፣ ዘመን ፣ ያለፈበት ፣ ጉዳይ ፣ ማለት ፣ ነው ።

“ሬገርስትራር ፣” ማለት ፣ የፍርድ ፣ ቤት ፣ መዝገብ ፣ ሹሙንና ፣ ረዳቱን ፣ ወይም ፣ በፍርድ ፣ ቤቱ ፣ መዝገብ ፣ ቤት ፣ ውስጥ ፣ የሚገኙትን ፣ የመዝገብ ፣ ሠራተኞችና ፣ ጸሐፊዎች ፣ አጠቃሎ ፣ የሚያዝ ፣ ቃል ፣ ነው ።

“የእክሲዮን ፡ ማኅበር ፡ ተካፋይ ፡” ማለት ፡ የእክሲዮን ፡ ባለቤትነትን ፤ የዕዳ ፡ መተማመኛዎችን ፡ ወይም ፡ ሌሎች ፡ የንግድ ፡ በነዶችን ፡ ባለቤትነት ፡ አጠቃሎ ፡ የያዘ ፡ ቃል ፡ ነው ።

አንደኛ ፡ መጽሐፍ ።

ስለ ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ሥልጣን ።

ምዕራፍ ፩ ፡

ጠቅላላ ፡ ድንጋጌዎች ።

ቍ ፡ ፩ ። በሌላ ፡ አኳኃን ፡ እንዲረጸም ፡ በሕግ ፡ ካልተገለጸ ፤ ክስን ፡ ተቀብሎ ፡ ለማከራከር ፡ ሥልጣን ፡ ያለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ብቻ ፡ ስለመሆኑ ፡

ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ ባሉት ፡ ቍጥሮች ፡ የተመለከቱት ፡ ድንጋጌዎች ፡ እንደተጠበቁ ፡ ሆነው ፤ በቀጥታ ፡ ወይም ፡ በግልጽ ፡ ካልታገዱ ፡ በቀር ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ ላይ ፡ የተዘረዘሩት ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ሁሉ ፡ የፍትሐ ፡ ብሔርን ፡ ክስ ፡ ተቀብሎ ፡ ለማከራከር ፡ ሥልጣን ፡ አላቸው ።

ቍ ፡ ፩ ። የመጨረሻ ፡ ውሳኔ ፡ ስላገኙ ፡ ጉዳዮች ፡

(፩) በሕግ ፡ ሥልጣን ፡ የተሰጠው ፡ ማንኛውም ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ክርክሩን ፡ ተቀብሎ ፡ የመጨረሻ ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ ከሰጠ ፡ በኋላ ፤ ቀድሞ ፡ በፍርድ ፡ የተወሰነው ፡ ክርክር ፡ ሥረ ፡ ነገርና ፡ የተያዘው ፡ ጭብጥ ፡ አንድ ፡ ዓይነት ፡ ከሆነ ፤ በክርክሩ ፡ ላይ ፡ የነበሩት ፡ ወይም ፡ ከተከራካሪዎቹ ፡ መብት ፡ ያገኙ ፡ ሶስተኛ ፡ ወገኖች ፡ በዚያው ፡ ነገር ፡ ሁለተኛ ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ ማናቸውንም ፡ ዓይነት ፡ ሌላ ፡ ክርክር ፡ ለማቅረብ ፡ አይችሉም ።

(፪) በቀድሞው ፡ ክርክር ፡ ላይ ፡ የማስረጃ ፡ ወይም ፡ የመከላከያ ፡ ወይም ፡ የመቃወሚያ ፡ መሠረት ፡ መሆን ፡ ይገባቸው ፡ ነበር ፡ ወይም ፡ ለመሆን ፡ ይችሉ ፡ ነበረ ፡ የሚባሉት ፡ ነገሮችና ፡ ምክንያቶች ፡ ሁሉ ፡ ለሥረ ፡ ነገሩ ፡ መሠረት ፡ በመሆን ፡ ከቀድሞው ፡ ውሳኔ ፡ ጋር ፡ ተቀላቅለው ፡ እንዳለቁ ፡ የሚቆጠሩ ፡ ናቸው ።

(፫) በቀድሞው ፣ ክርክርና ፣ ሙግት ፣ ላይ ፣ በግልጽ ፣ ዳኝነት ፣ ተጠይቆበት ፣ ጥያቄው ፣ ተቀባይነትን ፣ ሳያገኝ ፣ የታለፈ ፣ እንደሆነ ፣ በዚህ ፣ ቍጥር ፣ አግባብ ፣ የተጠየቀው ፣ ዳኝነት ፣ እንደተከለከለ ፣ ይቆጠራል ።

(፬) ግንባራዊን ፣ ወይም ፣ ግላዊ ፣ መብትን ፣ መሠረት ፣ በማድረግ ፣ ብዙ ፣ ሰዎች ፣ በቅን ፣ ልቡና ፣ ክስ ፣ አቅርቦው ፣ የተከራከሩ ፣ ሲሆኑ ፣ በመብቱ ፣ አግባብ ፣ ያላቸው ፣ ሌሎች ፣ ሰዎች ፣ በክርክሩ ፣ ውስጥ ፣ ተካፋይ ፣ ሳይሆኑ ፣ ቢቀሩም ፣ እንኳ ፣ በዚህ ፣ ቍጥር ፣ አግባብ ፣ በክርክሩ ፣ ከገቡት ፣ ሰዎች ፣ ላይ ፣ መብት ፣ እንዳገኙ ፣ ይቆጠራሉ ።

ቍ ፣ ፮ ። ዳኝነት ፣ እንዲታይ ፣ ስለሚቀርብ ፣ አቤቱታ ።

(፭) ከዚህ ፣ በላይ ፣ ባለው ፣ ቍጥር ፣ የተነገረው ፣ ድንጋጌ ፣ እንደተጠበቀ ፣ ሆኖ ፣ ማናቸውም ፣ ሰው ፣ ይግባኝ ፣ ሊቀርብበት ፣ በሚችል ፣ ፍርድ ፣ ወይም ፣ ውሳኔ ፣ ወይም ፣ ትእዛዝ ፣ ላይ ፣ ቅሬታውን አቅርቦ ፣ ከማስማቱ ፣ በፊት ፣ ወይም ፣ ይግባኝ ፣ ለማቅረብ ፣ ያልተፈቀደበት ፣ ፍርድ ፣ ወይም ፣ ውሳኔ ፣ ወይም ፣ ትእዛዝ ፣ ቢሰጥበት ፣ ከዚህ ፣ ቀጥሎ ፣ በተመለከቱት ፣ ምክንያቶች ፣ ብቻ ፣ ፍርዱን ፣ ለፈረደው ፣ ወይም ፣ ትእዛዙን ፣ ወይም ፣ ውሳኔውን ፣ ለሰጠው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ የተወሰነውን ፣ ዳኝነት ፣ በመክፈል ፣ አቤቱታውን ፣ ለማቅረብ ፣ ይችላል ።

(ሀ) የመጨረሻው ፣ ፍርድ ፣ ወይም ፣ ውሳኔ ፣ ወይም ፣ ትእዛዝ ፣ የተሰጠው ፣ በሐሰት ፣ ተዘጋጅቶ ፣ የቀረበውን ፣ ሰነድ ፣ ወይም ፣ ሐሰተኛ ፣ የምስክርነት ፣ ቃልን ፣ ወይም ፣ መደለያን ፣ ወይም ፣ ወንጀል ፣ ጠቀስ ፣ የሆነ ፣ ተግባርን ፣ መሠረት ፣ በማድረግ ፣ ሲሆንና ፣ አቤት ፣ ባዩም ፣ ፍርድ ፣ ከመሰጠቱ ፣ በፊት ፣ አስፈላጊውን ፣ ትጋት ፣ አድርጎ ፣ ለማወቅ ፣ ያለመቻሉን ፣ ለማስረዳት ፣ የቻለ ፣ እንደሆነ ፣

(ለ) ከዚህ ፣ በላይ ፣ የተዘረዘሩት ፣ ተግባሮች ፣ መፈጸማቸው ፣ ቢገለጽ ፣ ኖሮ ፣ ለፍርዱ ፣ መለወጥ ፣ ወይም ፣ መሻሻል ፣ በቂ ፣ ምክንያት ፣ ሊሆኑ ፣ ይችላሉ ፣ እንደ ፣ ነበረ ፣ ለማስረዳት ፣ የቻለ ፣ እንደሆነ ።

(፪) በዚህ ፡ ቍጥር ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ በደል ፡ ደርሶብኛል ፡ ሲባል ፡ የሚቀርበው ፡ አቤቱታ ፡ የይግባኝ ፡ ግመልከቻ ፡ በሚቀርብበት ፡ ዓይነት ፡ ነው ። እንዲሁም ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ (፩) በ (ሀ) ረደል ፡ የተነገሩት ፡ የተንኩል ፡ ተግባሮች ፡ መፈጸማቸውን ፡ የሚያረጋግጥ ፡ ትክክለኛ ፡ ግስረጃ ፡ በመሐላ ፡ ቃል ፡ ከተደገፈ ፡ ግመልከቻ ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ መቅረብ ፡ አለበት ። ነገሩ ፡ እንደገና ፡ እንዲታይለት ፡ የሚጠይቀው ፡ ወገን ፡ ተገኝቷል ፡ የሚለውን ፡ አዲስ ፡ ግስረጃ ፡ ካገኘበት ፡ ወይም ፡ መኖሩን ፡ ካወቀበት ፡ ቀን ፡ ጀምሮ ፡ በአንድ ፡ ወር ፡ ውስጥ ፡ አቤቱታውን ፡ ግቅረብ ፡ አለበት ።

(፫) ዳግመኛ ፡ ዳኝነት ፡ እንዲታይ ፡ የቀረበውን ፡ አቤቱታ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ከመቀበሉ ፡ በፊት ፡ የአቤቱታውን ፡ ግልባጭ ፡ ለባለጋራው ፡ በመላክ ፡ አቤቱታው ፡ ሊሰግ ፡ የግይቻልበትን ፡ መከራከሪያ ፡ እንዲያቀርብ ፡ ትእዛዝ ፡ ሰጥቶ ፡ ክርክሩ ፡ የሚሰግበትን ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ይወስናል ።

(፬) ዳኝነቱ ፡ እንደገና ፡ ሊታይ ፡ ይገባል ፡ ወይም ፡ አይገባውም ፡ ሲል ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በሚሰጠው ፡ ውሳኔ ፡ ላይ ፡ ይግባኝ ፡ ለግቅረብ ፡ አይቻልም ።

ቍ 1 ፯ ። ስለ ፡ ቀደምትነት ።

(፩) አንድ ፡ የፍትሕ ፡ ብሔር ፡ ክስ ፡ መታየት ፡ የሚገባው ፡ በአንድ ፡ የፍትሕ ፡ ብሔር ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ብቻ ፡ ነው ።

(፪) አንዱን ፡ የፍትሕ ፡ ብሔር ፡ ክስ ፡ ባንድ ፡ ወይም ፡ ካንድ ፡ በበለጠ ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ዘንድ ፡ ለግቅረብ ፡ የሚቻል ፡ ሲሆን ፡ የክሱ ፡ ግመልከቻ ፡ በቀደምትነት ፡ የቀረበለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ብቻ ፡ የዳኝነት ፡ ሥልጣን ፡ እንዳለው ፡ ተቆጥሮ ፡ ለክርክሩ ፡ ውሳኔ ፡ ሊሰጥ ፡ ይችላል ።

ቍ 1 ፰ ። በቀጠሮ ፡ ላይ ፡ ስለሚገኙ ፡ ክሶች ።

(፩) ለክርክሩ ፡ መነሻ ፡ የሆነው ፡ ነገር ፡ አንድ ፡ ዓይነት ፡ ወይም ፡ ተመሳሳይነት ፡ ያለው ፡ ሆኖ ፡ ለውሳኔም ፡ የቀረበው ፡ ጭብጥ ፡ ሥረ፡ ነገሩ ፡ አንድ ፡ ሲሆን ፡ እንዲሁም ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡

አንድ ፡ ወይም ፡ ተመሳሳይ ፡ ሲሆኑና ፡ ክሱም ፡ ለባለ ፡ ሥልጣን ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ቀርቦ ፡ በመሰማት ፡ ላይ ፡ ሆኖ ፡ በቀጠሮ ፡ ላይ ፡ የሚገኘውን ፡ የፍትሕ ፡ ብሔር ፡ ክርክር ፡ ሌላው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ተቀብሎ ፡ ለማከራከር ፡ አይችልም ። እንዲሁም ፡ ሌሎቹ ፡ ወገኖች ፡ ከዋናዎቹ ፡ ተከራካሪዎች ፡ ላይ ፡ መብት ፡ አለን ፡ በማለት ፡ በዚህ ፡ ክርክር ፡ በቀረበበት ፡ በአንዱ ፡ ነገር ፡ ላይ ፡ በሌላ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ አይችሉም ።

(፪) በውጭ ፡ አገር ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ዘንድ ፡ ክስ ፡ ቀርቦ ፡ ጉዳዩ ፡ በቀጠሮ ፡ ላይ ፡ የሚገኝ ፡ ቢሆንም ፡ እንኳ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ይህንን ፡ ነገር ፡ ተቀብለው ፡ ዳኝነት ፡ ከማየት ፡ አይከለከሉም ።

(፫) ለውሳኔ ፡ የቀረቡት ፡ ክርክሮች ፡ በሥረ ፡ ነገርም ፡ ሆነ ፡ በጭብጥ ፡ አንድ ፡ ዓይነትና ፡ ተመሳሳይ ፡ ሆነው ፡ በተለያዩ ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ቀርበው ፡ መታየት ፡ የጀመሩ ፡ ቢሆኑም ፡ እንኳ ፡ የክርክሮቹ ፡ መነጣጠል ፡ ለዳኝነቱ ፡ ሥራ ፡ አመራር ፡ ወይም ፡ ለትክክለኛ ፡ ውሳኔ ፡ አስጣጥ ፡ የማይመች ፡ ወይም ፡ የማይገባ ፡ ሆኖ ፡ ሲገኝ ፡ በቁጥር ፡ ፲፩ ወይም ፡ በቁጥር ፡ ፪፻፵፬ እና ፡ ፪፻፵፮ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ እንደነገሩ ፡ አግባብ ፡ ውሳኔ ፡ ይሰጥባቸዋል ።

ቍ ፡ ፱ ። ሥረ ፡ ነገሩን ፡ ለመስማት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሥልጣን ፡ የሌለው ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ስለሚረጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ።

(፩) በሥረ ፡ ነገሩ ፡ ለመዳኘት ፡ ሥልጣን ፡ የሌለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የክስ ፡ ማመልከቻ ፡ የቀረበለት ፡ እንደሆነ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቁጥር ፡ ፪፻፵፩ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ማመልከቻው ፡ ተቀባይነት ፡ የለውም ፡ በማለት ፡ መመለስ ፡ አለበት ።

(፪) የቀረበለትን ፡ ክስ ፡ ለመቀበልና ፡ ለመዳኘት ፡ ሥልጣን ፡ የሌለው ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲረዳው ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቁጥር ፡ ፪፻፵፬ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ስለ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የዳኝነት ፡ ሥልጣን ፡ ማናቸውም ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ መቃወሚያ ፡ ባያቀርብም ፡ እንኳ ፡ በቁጥር ፡ ፪፻፵፮ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ የክሱ ፡ ማመልከቻ ፡ ተቀባይነት ፡ የለውም ፡ ብሎ ፡ ራሱ ፡ መመለስ ፡ አለበት ።

ቀ ፡ ፲ ። ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የግዛት ፡ ሥልጣን ፡ የሌለው ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ስለሚ
ፈጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ።

(፩) ክርክሩ ፡ በተነሳበት ፡ ሥፍራ ፡ የግዛት ፡ ሥልጣን ፡ የሌለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የክስ ፡ ማመልከቻ ፡ የቀረበለት ፡ እንደሆነ ፡ የክፍሉ ፡ ባለሥልጣን ፡ ያልሆነው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በቁጥር ፡ ፪፻፴፩ በተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ማመልከቻው ፡ ተቀባይነት ፡ የለውም ፡ ብሎ ፡ መመለስ ፡ አለበት ። ስለሆነም ፡ ከቁጥር ፡ ፲፱ እስከ ፴ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ክሱ ፡ የቀረበለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነገሩን ፡ ለማየት ፡ ሥልጣን ፡ ያለው ፡ ከሆነ ፡ በግዛቱ ፡ ክልል ፡ ውስጥ ፡ ነገሩን ፡ ለመቀበል ፡ የሚችል ፡ ሌላ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መኖሩን ፡ ምክንያት ፡ በማድረግ ፡ ብቻ ፡ የቀረበለትን ፡ ክስ ፡ አልቀበልም ፡ ለማለት ፡ አይችልም ።

(፪) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቁጥር ፡ ፪፻፵፩ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የግዛት ፡ ክልል ፡ ሥልጣን ፡ የለውም ፡ በማለት ፡ ለሚቀርብለት ፡ መቃወሚያ ፡ ውሳኔ ፡ የሚሰጠው ፡ ክሱ ፡ የቀረበለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ። ይህም ፡ ውሳኔ ፡ ፍትሕን ፡ የሚያንድል ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ ይግባኝ ፡ ሊቀርብበት ፡ አይችልም ።

ቀ ፡ ፲፩ ። ክሶችን ፡ ስለማጣመር ፡

(፩) ሁለት ፡ ወይም ፡ ከሁለት ፡ በላይ ፡ የሆኑ ፡ ክሶች ፡ ወይም ፡ ይግባኞች ፡ በአንድ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ቀርበው ፡ በመስማት ፡ ላይ ፡ በሚገኙበት ፡ ጊዜና ፡ ተከራካሪዎቹም ፡ ወገኖች ፡ ባንድ ፡ ዘንግ ፡ የተመደቡ ፡ ሲሆኑ ፡ የቀረበውም ፡ የሕግ ፡ ክርክር ፡ ወይም ፡ የነገር ፡ ጭብጥ ፡ ተመሳሳይና ፡ አንድ ፡ ዓይነት ፡ ሲሆን ፡ ከባለጉዳዮቹ ፡ አንደኛው ፡ ወገን ፡ ባመለከተ ፡ ጊዜ ፡ ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተገቢነቱን ፡ የገመተ ፡ እንደሆነ ፡ ክሶቹ ፡ ተጣምረው ፡ በአንድነት ፡ እንዲታዩ ፡ አስፈላጊውን ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

(፪) እንዲሁም ፡ ሁለት ፡ ወይም ፡ ከሁለት ፡ በላይ ፡ የሆኑ ፡ ክሶችን ፡ ወይም ፡ ይግባኞችን ፡ ያቀረቡት ፡ ተከራካሪ ፡ ወገኖች ፡ በአንድ ፡ ዘንግ ፡ የተመደቡ ፡ ሲሆኑና ፡ ለውሳኔም ፡ የቀረበው ፡ የሕግ ፡ ጥያቄና ፡ የሥረ ፡ ነገር ፡ ጭብጥ ፡ አንድ ፡ ዓይነት ፡ ሆኖ ፡ በልዩ ፡ ልዩ ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ዘንድ ፡ የቀረበ ፡ እንደሆነ ፡ ተነጣጥለው ፡ የቀረ

ቡት ፡ ክሶች ፡ በአንድ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ቢታዩ ፡ ለዳኝነቱ ፡ ሥራ ፡
አካሌድ ፡ ቀና ፡ መንገድ ፡ የሚሰጥ ፡ መሆኑ ፡ የተገመተ ፡ እንደ
ሆነ ፡ ክሱን ፡ ከተቀበሉት ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ አንዱ ፡ ማበረጃ ፡ መቀ
በልና ፡ ማከራከር ፡ ከመጀመሩ ፡ በፊት ፡ ክሶቹ ፡ ተጠቃለው ፡ በአ
ንድነት ፡ እንዲታዩ ፡ ትእዛዝ ፡ እንዲሰጥላቸው ፡ በማለት ፡ ከተከራ
ካሪዎቹ ፡ ማንኛውም ፡ ወገን ፡ ሊያመለክት ፡ ይችላል ።

(፫) ተነጣጥለው ፡ የሚሰሙት ፡ ክሶች ፡ የቀረቡት ፡ ከከፍተኛው ፡
ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሥልጣን ፡ በታች ፡ በሆኑ ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ በሆነ ፡
ጊዜ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ የተነገረው ፡ አቤ
ቱታ ፡ የሚቀርበው ፡ ለከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ። እንዲ
ሁም ፡ ክሶቹ ፡ የቀረቡት ፡ በየጠቅላይ ፡ ግዛቱ ፡ ላለቻሉ ፡ ከፍ
ተኛ ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ አቤቱታው ፡ ለጠቅላይ ፡
ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሊቀርብ ፡ ይችላል ።

(፬) ማመልከቻው ፡ የቀረበለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ አቤቱታውን ፡ የተ
ቀበለው ፡ እንደሆነ ፡ ክሶቹ ፡ ተጠቃለው ፡ የሚታዩበትን ፡ ፍርድ ፡
ቤት ፡ ለይቶ ፡ መግለጽ ፡ አለበት ።

(፭) ተለያይተው ፡ የቀረቡት ፡ ክርክሮች ፡ በይግባኝ ፡ ደረጃ ፡ የቀ
ረቡ ፡ ሆነው ፡ የሕግ ፡ ጥያቄዎቹና ፡ የሥረ ፡ ነገር ፡ ጭብጦቹ ፡
አንድ ፡ ዓይነት ፡ በሆኑ ፡ ጊዜ ፡ እንዲሁም ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገ
ኖች ፡ ባንድ ፡ ዘንግ ፡ የተመደቡ ፡ ሲሆኑ ፡ የአፈጻጸማቸው ፡ ሥር
ዓት ፡ የሚመራው ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባሉት ፡ በጀኛው ፡ እና ፡ በ፱
ኛው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥሮች ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ነው ።

ምዕራፍ ፪ ፡

ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ በሥረ ፡ ነገር ፡ ክርክር ፡ ላይ ፡ ስላላቸው ፡
የዳኝነት ፡ ሥልጣን ፡

ቍ ፡ ፲፪ ፡ መሠረቱ ።

(፩) ተቃራኒ ፡ ድንጋጌ ፡ ከሌለ ፡ በቀር ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ ሥልጣን ፡
የተሰጣቸው ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ለደረጃቸው ፡ ትይዩ ፡ የሆነውን ፡
ክርክር ፡ ለመቀበልና ፡ ጃኝነት ፡ ለማየት ፡ ይችላሉ ። ክሱም ፡ የሚ
ቀርበው ፡ የመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ ሥልጣን ፡ ላለው ፡ የበታች ፡
ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ።

(ጀ) ይግባኙን ፡ የሚሰሙት ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ የጀጅ ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ሥልጣን ፡ የተሰጣቸው ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ናቸው ።

ቀ* ፡ ፲፫ ፡- ስለወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ሥልጣን ፡

በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ፲፭/፪/ እና /፫/ እንዲሁም ፡ በቀጥር ፡ ፲፰ ፡ የተነገሩት ፡ ድንጋጌዎች ፡ እንደተጠበቁ ፡ ሆነው ፡ የወረዳ ፡ ግዛት ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ሥልጣን ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከተው ፡ ሁኔታ ፡ ተመድቧል ።

(ሀ) በሚንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ከ፩፻ ፡ የኢት/ብር ፡ የማይበልጥ ፡ ክስ ፡

(ለ) በማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ከ፩ሺህ ፡ የኢት/ፍጥ ፡ ብር ፡ የማይበልጥ ፡ ክስ ።

ቀ* ፡ ፲፬ ፡- ስለአውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሥልጣን ፡

በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ፲፭ /፪/ እና /፫/ እንዲሁም ፡ በቀጥር ፡ ፲፰ ፡ የተመለከቱት ፡ ድንጋጌዎች ፡ እንደተጠበቁ ፡ ሆነው ፡ የአውራጃ ፡ ግዛት ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ የዳኝነት ፡ ሥልጣን ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከተው ፡ ሁኔታ ፡ ተመድቧል ።

(ሀ) በሚንቀሳቀስ ፡ ሀብት ፡ ከ፩ሺህ ፡ የኢት/ብር ፡ የማይበልጥ ፡ ክስ ፡

(ለ) በማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ከአሥር ፡ ሺህ ፡ የኢት /ብር ፡ የማይበልጥ ፡ ክስ ።

ቀጥር ፡ ፲፭ ፡- ስለ ፡ ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሥልጣን ፡

(ጀ) የከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሥልጣን ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከተው ፡ ሁኔታ ፡ ተመድቧል ።

(ሀ) በሚንቀሳቀስ ፡ ሀብት ፡ ከአምስት ፡ ሺህ ፡ የኢት/ ብር ፡ በላይ ፡ የሆነ ፡ ክስ ፡

(ለ) ለማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ግምቱ ፡ ከአሥር ፡ ሺህ ፡ የኢት /ብር ፡ በላይ ፡ የሆነ ፡ ክስ ።

(ጀ) ከዚህም ፡ በቀር ፡ የከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ ለተመለከቱት ፡ ጉዳዮች ፡ የግል ፡ ሥልጣን ፡ አለው ።

(ሀ) በንግድ ፡ ሕግ ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ የተጻፉት

ዳሙ ፡ የንግድ ፡ ግግርና ፡ ድርጅቶች ፡ ስለሚደረጁበት ፡ ወይም ስለሚፈረሱበት ጉዳይ ፡ የሚቀርቡትን ፡ ክሶች ፡ ለመቀበል ፡

(ለ) ስለሚተላለፉ ፡ የገንዘብ ፡ ሰነዶች ፡ ስለ ፡ ኪሣራና ፡ በባሕር ፡ ሕግ ፡ በተመለከቱት ፡ ድንጋጌዎች ፡ መሠረት ፡ የሚቀርቡትን ፡ ክሶች ፡ ለመቀበል ፡

(ሐ) በኢንቩራንስ ፡ ውል ፡ አፈጻጸም ፡ ላይ ፡ የሚነሳውን ፡ ክርክር ፡ ለመቀበል ፡

(መ) በንግድ ፡ ምልክቶች ፡ በፓቴንትና ፡ በድርሰት ፡ ባለ ፡ ሀብትነት ፡ ላይ ፡ የሚነሱትን ፡ ክሶች ፡ ለመቀበል ፡

(ሠ) ንብረትን ፡ በግስለቀቅና ፡ ለሕዝባዊ ፡ ጥቅም ፡ በግዋል ፡ ምክንያት ፡ የሚነሱትን ፡ ክርክሮች ፡ ለመቀበል ፡

(ረ) በሕገ ፡ መንግሥቱ ፡ በአንቀጽ ፡ ፸፮ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ የመንግሥት ፡ ሠራተኞች ፡ በሥራቸው ፡ ምክንያት ፡ የተሰጣቸውን ፡ አላፈነት ፡ በግንደል ፡ የሚቀርበውን ፡ ክስ ፡ ለመቀበል ፡

(ሰ) ስለ ፡ ዜግነት ፡ የሚቀርበውን ፡ ክስ ፡ ለመቀበል ፡

(ሸ) ወላጅነትን ፡ ለማረጋገጥ ፡ የሚቀርበውን ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ አቤቱታ ፡ ለመቀበል ፡

(ቀ) የግል ፡ ነገነትን ፡ ወይም ፡ አካልን ፡ ነፃ ፡ ለግወጣት ፡ የሚቀርበውን ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ አቤቱታ ፡ ለመቀበል ፡

(፫) ከዚህም ፡ በቀር ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ ስለ ፡ ተሰጠ ፡ ፍርድና ፡ ብይን አፈጻጸም ፡ ጉዳይ ፡ የሚቀርብለትን ፡ አቤቱታ ፡ ለመቀበልና ፡ ተገቢውን ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ የግል ፡ ሥልጣን ፡ ያለው ፡ ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ።

ቀ ፡ ፲፯ ። በገንዘብ ፡ መጠን ፡ የተወሰነ ፡ የዳኝነት ፡ ሥልጣን ።

(፩) ክስ ፡ የቀረበበት ፡ የገንዘብ ፡ ልክ ፡ በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ ውስጥ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ከተመደበው ፡ የዳኝነት ፡ ሥልጣን ፡ የሚበልጥ ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ ክሱን ፡ ተቀብሎ ፡ ለማከራከር ፡ የሚቻለው ፡ በገንዘብ ፡ መጠን ፡ ዳኝነት ፡ ለማየት ፡ ሥልጣን ፡ ያለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ።

(፪) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቁጥር ፡ ፪፻፴፩ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ የቀረበውን ፡ የገንዘብ ፡ ክስ ፡ ለመቀበል ፡ የዳኝነት ፡ ሥልጣን ፡ ያለው ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የሚወስነው ፡ ከቁጥር ፡ ፪፻፳፮ እስከ ፡ ፪፻፳፰ የተመለከተውን ፡ ድንጋጌ ፡ በመከተል ፡ በማመልከቻው ፡ ላይ ፡ የተገለጸውን ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፡ ነው ።

(፫) ክሱ ፡ ቀርቦ ፡ የማስረጃው ፡ መሰማት ፡ ከመጀመሩ ፡ በፊት ፡ አንደኛው ፡ ወገን ፡ የቀረበበትን ፡ ክስ ፡ በከፊል ፡ በማመኑ ፡ ምክንያት ፡ በክሱ ፡ ላይ ፡ የተመለከተው ፡ የገንዘብ ፡ ልክ ፡ የተቀነሰ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተገቢ ፡ ሆኖ ፡ ሲያገኘው ፡ በተቀነሰው ፡ መጠን ፡ ሥልጣን ፡ ላለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ያስተላልፈዋል ። ወይም ፡ ራሱ ፡ ማስረጃውን ፡ በመቀበል ፡ ውሳኔ ፡ ሊሰጥበት ፡ ይችላል ።

(፬) በመሠረቱ ፡ ክሱ ፡ የቀረበው ፡ ሥልጣን ፡ ለሚፈቅድለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሆኖ ፡ ለክርክሩ ፡ መነሻ ፡ የሆነው ፡ የገንዘብ ፡ መጠን ፡ በጊዜው ፡ ኤኮኖሚ ፡ መለዋወጥ ፡ ምክንያት ፡ የቀነሰ ፡ ወይም ፡ የጨመረ ፡ እንደሆነ ፡ የዚህ ፡ ዓይነት ፡ መለዋወጥ ፡ የፍርድ ፡ ቤቱን ፡ ሥልጣን ፡ ሊነካው ፡ አይችልም ።

ቀ ፡ ፲፯ ። ተጣምረው ፡ ስለሚቀርቡ ፡ ክሶች ፡

(፩) አንድ ፡ ወይም ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡ የሆኑ ፡ ከሳሾች ፡ በአንድነት ፡ ሆነው ፡ ባንድ ፡ ወይም ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡ በሆኑ ፡ ተከሳሾች ፡ ላይ ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ክሶችን ፡ ያቀረቡ ፡ እንደሆነ ፤ ክሱ ፡ ተጣምሮ ፡ እንዲታይ ፡ ካልተደረገ ፡ በቀር ፡ የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሥልጣን ፡ የሚወስነው ፡ በቀረቡት ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ክሶች ፡ ጠቅላላ ፡ ግምት ፡ መሠረት ፡ ነው ።

(፪) በአንድ ፡ ክስ ፡ ውስጥ ፡ ብዙ ፡ አቤቱታዎች ፡ ቀርበው ፡ ከነዚህ ፡ በከፊል ፡ ዋናውን ፡ ክስ ፡ የሚመለከቱ ፡ በከፊል ፡ ደግሞ ፡ ዋናውን ፡ ክስ ፡ መነሻ ፡ አድርገው ፡ ቅርንጫፍ ፡ ነገሮችን ፡ የሚመለከቱ ፡ በሆኑ ፡ ጊዜ ፤ ወይም ፡ በተለዋዋጭ ፡ ዳኝነት ፡ ለመጠየቅ ፡ የቀረቡ ፡ ሲሆኑ ፡ የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሥልጣን ፡ የሚወስነው ፡ ከፍተኛ ፡ ግምት ፡ ያለውን ፡ አቤቱታ ፡ መሠረት ፡ አድርጎ ፡ በመከተል ፡ ነው ።

(፫) እንዲሁም ፡ ከሳሹ ፡ ባቀረበው ፡ ክስ ፡ ተከላሾም ፡ በበኩሉ ፡ የተከላሸ ፡ ከሳሽነት ፡ ክስ ፡ ያቀረበ ፡ እንደሆነ ፡ የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሥልጣን ፡ የሚወሰነው ፡ እንደኛው ፡ ወገን ፡ ያቀረበውን ፡ ከፍተኛ ፡ የሀብት ፡ ግምት ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፡ ነው ።

ቀ ፡ ፲፰ ፡ በገንዘብ ፡ ግምት ፡ ሊወሰን ፡ ስለማይችል ፡ ሀብት ፡

በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቁጥር ፡ ፲፮ ፡ ንዑስ ፡ ቁጥር ፡ (፪) እና (፫) የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ በገንዘብ ፡ ግምት ፡ ሊወሰን ፡ በማይችል ፡ ሀብት ፡ ምክንያት ፡ የሚቀርብ ፡ ክስ ፡ የሚታየው ፡ ክሱ ፡ በተነሳበት ፡ አውራጃ ፡ ግዛት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ።

ም ዕ ራ ፍ ፡ ፫ ።

በግዛት ፡ ክልል ፡ ስለሚወሰን ፡ የዳኝነት ፡ ሥልጣን ።

ቀ ፡ ፲፱ ፡ መ ሠ ረ ቱ ።

(፩) ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ ባሉት ፡ ቀጥሮች ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ ወይም ፡ ሌሎች ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ክሱን ፡ እንዲቀበሉ ፡ በሌላ ፡ ሕግ ፡ ላይ ፡ ሥልጣን ፡ ካልተሰጣቸው ፡ በቀር ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ ማናቸውም ፡ ክስ ፡ መቅረብ ፡ የሚገባው ፡ ተከላሹ ፡ በሚኖርበት ፡ ወይም ፡ ለግል ፡ ጥቅሙ ፡ በሚሠራበት ፡ ክፍል ፡ በሚያስችለው ፡ ባለ ፡ ሥልጣን ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ።

(፪) ቁጥራቸው ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡ በሆኑ ፡ ተከላሾች ፡ ላይ ፡ የሚቀርበው ፡ ክስ ፡ ከተከላሸቹ ፡ አንዱ ፡ በሚኖርበት ፡ ወይም ፡ የግል ፡ ጥቅሙን ፡ ሥራ ፡ በሚያከናውንበት ፡ ክፍል ፡ በሚያስችለው ፡ ባለሥልጣን ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ።

ቀ ፡ ፳ ፡ ከኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ ውጭ ፡ በሚኖር ፡ ሰው ፡ ላይ ፡ ስለሚቀርብ ፡ ክስ ።

(፩) ተከላሹ ፡ የሚኖረው ፡ ወይም ፡ ስለ ፡ ግል ፡ ጥቅሙ ፡ ሥራውን ፡ የሚያከናውነው ፡ ከኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ ውጭ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ከሳሹ ፡ በሚመርጠው ፡ በኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ ውስጥ ፡ ከሚገኘው ፡ ባንዱ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ ይችላል ። ስለሆነም ፡ ለክሱ ፡ መነሻ ፡ የሆነው ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ሲሆንና ፡

ንብረቱም ፡ በኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ ውስጥ ፡ የሚገኝ ፡ ሲሆን ፡ ክስ ፡ የሚቀርበው ፡ ንብረቱ ፡ በሚገኝበት ፡ ክፍል ፡ በሚያስችለው ፡ ባለሥልጣን ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ።

(፩) ተከላሹ ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ቤጋ ፡ ሆኖ ፡ የሚኖረውና ፡ ሥራው ገም ፡ የሚያካሂደው ፡ ከኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ ውጭ ፡ ሲሆን ፡ ነገር ፡ ገን ፡ በግዛቱ ፡ ውስጥ ፡ የግዴንቀላቀስ ፡ ወይም ፡ የሚንቀላቀስ ፡ ንብረት ፡ ያለው ፡ መሆኑ ፡ የተረጋገጠ ፡ እንደሆነ ፡ ክስ ፡ የሚቀርበው ፡ ንብረቱ ፡ በሚገኝበት ፡ ክፍል ፡ ባስቻለው ፡ ባለ ፡ ሥልጣን ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ።

ቀ 188 ። በመንግሥት ፡ ላይ ፡ ስለሚቀርብ ፡ ክስ ።

በመንግሥት ፡ ላይ ፡ ወይም ፡ በመሥሪያ ፡ ቤቱ ፡ ወይም ፡ ቅርንጫፍ ፡ በሆነ ፡ የመንግሥት ፡ መሥሪያ ፡ ቤት ፡ ላይ ፡ የሚቀርበው ፡ ክስ ፡ በከላሹ ፡ ምርጫ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ ከተመለከተት ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ላንደኛው ፡ ሊቀርብ ፡ ይችላል ።

(ሀ) ከላሽ ፡ በሚኖርበት ፡ ወይም ፡ ለግል ፡ ጥቅሙ ፡ በሚሠራ በት ፡ ክፍል ፡ ላስቻለው ፡ ባለ ፡ ሥልጣን ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡

(ለ) ለክርክሩ ፡ መነሻ ፡ የሆነው ፡ ውል ፡ በተፈረመበት ፡ ወይም ፡ ውሉ ፡ ሊፈጸም ፡ በታቀደበት ፡ ክፍል ፡ ላስቻለው ፡ ባለ ፡ ሥልጣን ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡

(ሐ) አላፊነትን ፡ ያስከተለው ፡ ወይም ፡ ለክስ ፡ መነሻ ፡ የሆነው ፡ ተግባር ፡ በተፈጸመበት ፡ ክፍል ፡ ላስቻለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

ቀ 189 ። በሕግ ፡ በተመሠረቱ ፡ ድርጅቶች ፡ ላይ ፡ ስለሚቀርብ ፡ ክስ ።

(፩) በአንድ ፡ የንግድ ፡ ድርጅት ፡ ላይ ፡ የሚቀርብ ፡ ክስ ፡ የድርጅቱ ፡ ዋና ፡ መሥሪያ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ ቅርንጫፍ ፡ መሥሪያ ፡ ቤቱ ፡ በሚገኝበት ፡ ቦታ ፡ ላስቻለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ።

(፪) በግንባር ፡ ወይም ፡ በኮሚቴ ፡ ወይም ፡ በአደራ ፡ ንብረት ፡ ጥበቃ ፡ ድርጅት ፡ ላይ ፡ የሚቀርብ ፡ ክስ ፡ ግንባሩ ፡ ከተሟቀው ፡ ወይም ፡ ድርጅቱ ፡ በተመሠረተበት ፡ ቦታ ፡ ወይም ፡ እንዲመዘገብ ፡ በሕግ ፡ በተወሰነበት ፡ ቦታ ፡ ላስቻለው ፡ ባለ ፡ ሥልጣን ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ።

(፫) የንግድ ፡ ማኅበር ፡ ወይም ፡ የአንድ ፡ ኩባንያ ፡ ባለ ፡ ሥልጣን ፡ በፈጸመው ፡ አላፊነት ፡ ምክንያት ፡ የተከሰሰ ፡ እንደሆነ ፡ ክሱ ፡ በዚህ ፡ ቁጥር ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ወይም ፡ በቁጥር ፡ ፳፯ (፩) በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ሊቀርብ ፡ ይችላል ።

ቀ ፡ ፳፫ ፡ በውርስ ፡ ምክንያት ፡ ስለሚቀርብ ፡ ክስ ።

ሂሳብ ፡ በመጣራት ፡ ላይ ፡ ባለ ፡ ውርስ ፡ ምክንያት ፡ ክርክር ፡ በተነሳ ፡ ጊዜ ፡ ክሱ ፡ የሚቀርበው ፡ የውርሱ ፡ ክፍያ ፡ በተጀመረበት ፡ ቦታ ፡ ለሚገኘው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ።

ቀ ፡ ፳፬ ፡ በውል ፡ ምክንያት ፡ ስለሚቀርብ ፡ ክስ ።

(፩) በውሉ ፡ ስምምነት ፡ ላይ ፡ በሌላ ፡ አካላት ፡ እንዲፈጸም ፡ ካልተገለጸ ፡ በቀር ፤ በውል ፡ ምክንያት ፡ ክርክር ፡ የተነሳ ፡ እንደሆነ ፡ በከላሹ ፡ ምርጫ ፡ ውሉን ፡ በተዋዋሉበት ፡ ክፍል ፡ ወይም ፡ ውሉ ፡ እንዲፈጸም ፡ በታቀደበት ፡ ክፍል ፡ በሚገኘው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ክሱ ፡ ሊቀርብ ፡ ይችላል ።

(፪) ግመላለሻን ፡ (ትራንስፖርትን) በሚመለከት ፡ ጉዳይ ፡ ክርክር ፡ የተነሳ ፡ እንደሆነ ፡ ክሱ ፡ የሚቀርበው ፡ እንደ ፡ ነገሩ ፡ እካባቢ ፡ ሁኔታ ፡ በባሕር ፡ ሕግ ፡ በቁጥር ፡ ፪፻፳ ወይም ፡ በንግድ ፡ ሕግ ፡ በቁጥር ፡ ፪፻፵፯ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ነው ።

(፫) በኢንሹራንስ ፡ ውል ፡ አፈጻጸም ፡ ምክንያት ፡ ክርክር ፡ የተነሳ ፡ እንደሆነ ፡ ክሱ ፡ የኢንሹራንሱ ፡ ኩባንያ ፡ ዋና ፡ መሥሪያ ፡ ቤት ፡ በሚገኝበት ፡ ቦታ ፡ ወይም ፡ ኩባንያው ፡ በኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ በተመዘገበበትና ፡ በሚሠራበት ፡ ቦታ ፡ ወይም ፡ ውሉ ፡ የተደረገበት ፡ ሀብት ፡ በሚገኝበት ፡ ቦታ ፡ ባስቻለው ፡ ባለ ፡ ሥልጣን ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሊቀርብ ፡ ይችላል ።

(፬) በመያዣ ፡ በተቀማጭ ፡ ወይም ፡ በአደራ ፡ በተሰጠ ፡ ንብረት ፡ ምክንያት ፡ በሚነሳ ፡ ክርክር ፡ ክስ ፡ የሚቀርበው ፡ የመያዣው ፡ ወይም ፡ ተቀማጭ ፡ ወይም ፡ በአደራ ፡ የተሰጠው ፡ ሀብት ፡ በሚገኝበት ፡ ቦታ ፡ ላስቻለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ።

ቀ ፡ ፳፭ ፡ በማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ምክንያት ፡ ስለሚቀርብ ፡ ክስ ።

(፩) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቁጥር ፡ ፴፩ ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደተ

ጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ ተቃራኒ ፡ ድንጋጌ ፡ ቢኖርም ፡ እንኳ ፡ በማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ምክንያት ፡ ክርክር ፡ በተነሳ ፡ ጊዜ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከተው ፡ ሁኔታ ፡ ክስ ፡ የሚቀርበው ፤

(ሀ) ለክርክሩ ፡ መነሻ ፡ የሆነው ፡ ጉዳይ ፡ የማይንቀሳቀሰውን ፡ ንብረት ፡ ወይም ፡ ከኪራዩ ፡ የሚገኘውን ፡ ጥቅም ፡ ወይም ፡ ያለ ፡ ኪራዩ ፤ እንዲሁም ፡ ያላገባብ ፡ ከተወሰደ ፡ አላባ ፡ ጋር ፡ ወይም ፡ ያለአላባ ፡ ለማስመለስ ፤

(ለ) የማይንቀሳቀሰውን ፡ ንብረት ፡ ስለማከፋፈል ፤

(ሐ) በንብረቱ ፡ ላይ ፡ ያለውን ፡ ማናቸውንም ፡ ጥቅም ፡ ወይም ፡ መብት ፡ ለማስወሰን ፤

(መ) በንብረቱ ፡ ላይ ፡ ለደረሰው ፡ ጉዳት ፡ ካሣ ፡ ለመጠየቅ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ የማይንቀሳቀሰው ፡ ንብረት ፡ በሚገኝበት ፡ ቦታ ፡ ላስቻለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ።

(ጀ) በተከላኹ ፡ በራሱ ፡ ወይም ፡ በስሙ ፡ በተያዘው ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ጉዳት ፡ ደርሷል ፡ በማለት ፡ ክስ ፡ የቀረበ ፡ እንደሆነ ፡ በንብረቱ ፡ ላይ ፡ ለደረሰው ፡ ጉዳት ፡ የተጠየቀውን ፡ ዳኝነት ፡ ተከላኹን ፡ በማዘዝ ፡ ለማስከፈል ፡ የሚቻል ፡ ሲሆን ፤ ክስ ፡ የሚቀርበው ፡ ንብረቱ ፡ በሚገኝበት ፡ ቦታ ፡ ላስቻለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀጥታ ፡ ፲፱ ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ነው ።

ቀ ፡ ፳፮ ። በተለያዩ ፡ የዳኝነት ፡ ሥልጣን ፡ ክልል ፡ ውስጥ ፡ በሚገኝ ፡

የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ምክንያት ፡ ስለሚቀርብ ፡ ክስ ።

(፩) የማይንቀሳቀሰው ፡ ንብረት ፡ አቀማመጥ ፡ በልዩ ፡ ልዩ ፡ የዳኝነት ፡ ሥልጣን ፡ ክልል ፡ ውስጥ ፡ የሚገኝ ፡ ሲሆን ፡ ንብረቱ ፡ በከፊል ፡ በሚገኝበት ፡ በማናቸውም ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ዘንድ ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ ይቻላል ።

(፪) ንብረቱ ፡ የሚገኝበት ፡ የዳኝነት ፡ ሥልጣን ፡ ክልል ፡ አጠራጣሪ ፡ ሲሆን ፡ ክስ ፡ የቀረበበት ፡ ፍርድ ፡ ቤትም ፡ የሥልጣኑ ፡ ድርሻ ፡ የሚያሻማ ፡ መሆኑን ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡ ይህንኑ ፡ ሁኔታ ፡ ዘርዘሮ ፡ በመዝገብ ፡ ላይ ፡ ካሠፈረ ፡ በኋላ ፡ ክሱን ፡ ተቀብሎ ፡ ውሳኔ ፡ ሊሰጥበት ፡ ይችላል ። በዚህም ፡ ሁኔታ ፡ የሚሰጠው

ውሳኔ ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የሥልጣን ፡ ክልል ፡ ውስጥ ፡ በሚገኝ ፡
ንብረት ፡ ላይ ፡ እንደተሰጠ ፡ ይቆጠራል ።

(፫) የዚህ ፡ ቁጥር ፡ ድንጋጌ ፡ ተፈጻሚ ፡ ሊሆን ፡ የሚችለው ፡
ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ክርክሩን ፡ ተቀብሎ ፡ ለመስማት ፡ በንብረቱ ፡
ግምት ፡ መጠን ፡ የመዳኘት ፡ ሥልጣን ፡ ያለው ፡ መሆኑ ፡ ሲታ
ወቅ ፡ ብቻ ፡ ነው ።

ቀ፡ ፳፯ ፡ በሰው ፡ ላይ ፡ ወይም ፡ በሚንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ በደ
ረሰ ፡ ጉዳት ፡ ምክንያት ፡ ስለሚቀርብ ፡ ክስ ፡

(፩) በሰው ፡ ላይ ፡ ወይም ፡ በሚንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ በደረሰ ፡
ጉዳት ፡ ምክንያት ፡ ካሣ ፡ የመጠየቅ ፡ ክርክር ፡ የተነሳ ፡ እንደሆነ ፡
ክስ ፡ ጉዳቱ ፡ በደረሰበት ፡ ሥፍራ ፡ ለሚገኘው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡
ወይም ፡ በቁጥር ፡ ፲ ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ሊቀርብ ፡ ይችላል ።

(፪) በባሕር ፡ ላይ ፡ በደረሰ ፡ የመርከብ ፡ ግጭት ፡ በተነሳ ፡ ጉዳት ፡
ምክንያት ፡ ለሚነሱ ፡ ክርክሮች ፡ ክስ ፡ የሚቀርበው ፡ በባሕር ፡
ሕግ ፡ በቀጥታ ፡ ፪፻፴፯ ፡ በተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡
ነው ።

ቀ፡ ፳፰ ፡ በመክሰር ፡ ምክንያት ፡ ስለሚቀርብ ፡ ክስ ፡

በመክሰር ፡ ምክንያት ፡ ለሚነሳው ፡ ክርክር ፡ ክስ ፡ የሚቀርበው ፡
የክሰረው ፡ ሰው ፡ ወይም ፡ የንግድ ፡ ድርጅቱ ፡ በሚገኝበት ፡ ጠቅላይ ፡
ግዛት ፡ ላስቻለው ፡ ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ።

ቀ፡ ፳፱ ፡ ከአንድ ፡ ስለሚበልጡ ፡ የክስ ፡ ምክንያቶች ፡

በልዩ ፡ ልዩ ፡ ምክንያቶች ፡ ላይ ፡ የተመሠረተ ፡ ወይም ፡ በልዩ ፡
ልዩ ፡ ሥፍራዎች ፡ በተፈጠረ ፡ ምክንያት ፡ ክርክር ፡ የተነሳ ፡ እንደ
ሆነ ፡ መነሻ ፡ የሆነው ፡ እያንዳንዱ ፡ ምክንያት ፡ በተፈጠረበት ፡ ቦታ ፡
ለሚያስችለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ክስ ፡ ሊቀርብ ፡ ይችላል ።

ቀ፡ ፴ ፡ ስለ ፡ ተጨማሪ ፡ ክስና ፡ ስለ ፡ ተከላሽ ፡ ከላሽ ፡ ክስ ፡

(፩) ትጨማሪ ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ ተከላሹ ፡ በበኩሉ ፡ በከላሹ ፡ ላይ ፡
የሚቀርበው ፡ ክስ ፡ የሚታየው ፡ ዋናውን ፡ ክስ ፡ ለመቀበል ፡
ሥልጣን ፡ ላለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ። ይህንንም ፡ ክስ ፡ ለመ
ቀበል ፡ የሚችለው ፡ ዋናውን ፡ ክስ ፡ መሥማት ፡ የጀመረው ፡
ፍርድ ፡ ቤት ፡ በተጨማሪው ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ በተከላሹ ፡ ክስ ፡

ገምት ፡ ላይ ፡ ሥልጣን ፡ ያለው ፡ እንደሆነ ፡ ነው ።

(፪) የጥናው ፡ ክስ ፡ መነሳት ፡ ወይም ፡ መሠረዝ ፡ ተከላቹ ፡ በከላቸነት ፡ የሚያቀርበውን ፡ ክስ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተቀብለው ፡ እንዳያይ ፡ ሊያገደው ፡ አይችልም ።

ቱ ፡ ፴፩ = ክስን ፡ ወደ ፡ ሌላ ፡ ሥፍራ ፡ ስለ ፡ ግዛወር ፡

(፩) ፍርድ ፡ ከመስጠቱ ፡ በፊት ፡ ከተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ አንዱ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱትን ፡ ምክንያቶች ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፡ ለከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ አቤቱታ ፡ ሲያቀርብ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ የአቤቱታውን ፡ ተገቢነት ፡ አረጋግጦ ፡ የተቀበለው ፡ እንደሆነ ፡

(ሀ) ነገሩን ፡ መስግት ፡ የጀመረው ፡ የበታች ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ከርከሩን ፡ በትክክለኛ ፡ መንገድ ፡ ሰምቶ ፡ ያላንዳች ፡ አድልዎ ፡ ለመወሰን ፡ የግይቻል ፡ መሆኑን ፡ የሚያረጋግጥ ፡ ግስረጃ ፡ ሲያቀርብ ፡ ወይም

(ለ) ዘወትር ፡ የግያጋጥምና ፡ አስቸጋሪ ፡ ክርክር ፡ የሚያነሳ ፡ የሕግ ፡ ጥያቄ ፡ መኖሩን ፡ ለግስረዳት ፡ ሲችል ፡ ወይም

(ሐ) በዚህ ፡ ተጥር ፡ መሠረት ፡ ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ትእዛዝ ፡ ቢሰጥ ፡ ለሁለቱም ፡ ተከራካሪ ፡ ወገኖችና ፡ ለምስክክርቶቻቸው ፡ ምቹ ፡ መሆኑን ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ ይህን ፡ ትእዛዝ ፡ በመስጠቱ ፡ ባጭር ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ትክክለኛ ፡ ፍርድ ፡ ለግስገኘት ፡ የሚያስችል ፡ መሆኑን ፡ የገመተ ፡ እንደሆነ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተነገረውን ፡ ይግባኝ ፡ የግደባል በትን ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

(ሀ) በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ ውስጥ ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ የግዛት ፡ ሥልጣን ፡ የሌለው ፡ በሥረ ፡ ነገሩ ፡ ለግክራከር ፡ የሚችለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ክስን ፡ እንዲቀበል ፡ በግዘዝ ፡ ወይም

(ለ) ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወደርሱ ፡ እንዲተላለፍለት ፡ እዞ ፡ ዳኝነቱን ፡ ለግየት ፡ ይችላል ።

(፪) ፍርድ ፡ ከመስጠቱ ፡ በፊት ፡ ከተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ አንዱ ፡ ለጠቅላይ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ያመለከተ ፡

እንደሆነ ፡ ነገሩን ፡ መስግት ፡ ከጀመረው ፡ ችሎት ፡ ወደ ፡ ሌላ ፡ ችሎት ፡ እንዲዛወር ፡ ትእዛዝ ፡ መስጠት ፡ ይችላል ። ስለሆነም ፡ ትእዛዙን ፡ ለመስጠት ፡ የሚቻለው ፡ አመልካቹ ፡ ነገሩ ፡ ወደ ፡ ሌላ ፡ ችሎት ፡ እንዲዛወርለት ፡ ያመለከተው ፡ በግስረጃ ፡ የተደገፈ ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ ለማቅረብ ፡ ሲችል ፡ ብቻ ፡ ነው ።

ሁለተኛ ፡ መጽሐፍ ።

በከላሽነት ፡ ወይም ፡ በተከላሽነት ፡ የሙግት ፡ ተካፋይ ፡ ስለመሆን ።

ቀ ፡ ፴፪ ። የአፈጻጸሙ ፡ ወሰን ።

- (፩) በዚህ ፡ መጽሐፍ ፡ ውስጥ ፡ የተነገሩት ፡ ድንጋጌዎች ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ ለሚቀርቡ ፡ ክሶች ፡ ሁሉ ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናሉ ።
- (፪) የዚህ ፡ ሕግ ፡ አነጋገር ፡ በይግባኝ ፡ የሚቀርቡትንም ፡ ክርክሮች ፡ እንደነገሩ ፡ አግባብ ፡ አጠቃሎ ፡ የሚመለከት ፡ በመሆኑ ፡ ከላሽ ፡ የሚለው ፡ ቃል ፡ ይግባኝ ፡ ባይን ፡ ተከላሽ ፡ የሚለው ፡ ቃል ፡ መልስ ፡ ሰጭን ፡ ክስ ፡ የሚለው ፡ ቃል ፡ ይግባኝን ፡ አጠቃሎ ፡ የሚይዝ ፡ ይሆናል ።

ም ዕ ራ ፍ ፩ ።

ጠቅላላ ፡ ደንቦች ።

ቀ ፡ ፴፫ ። ከላሽ ፡ የመሆን ፡ ችሎታ ።

- (፩) በሕግ ፡ ችሎታ ፡ ያለው ፡ ግናቸውም ፡ ሰው ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ ይችላል ።
- (፪) ለክሱ ፡ መነሻ ፡ በሆነው ፡ ነገር ፡ ወይም ፡ ክስ ፡ በተመሠረተ በት ፡ ሀብት ፡ ላይ ፡ ጥቅም ፡ ወይም ፡ መብት ፡ ያለው ፡ መሆኑ ፡ ካልተረጋገጠ ፡ በቀር ፡ ግናቸውም ፡ ሰው ፡ ክስ ፡ ማቅረብ ፡ አይፈቀድለትም ።
- (፫) ከላሽ ፡ ከተከላሽ ፡ ላይ ፡ የሚጠይቀውን ፡ ጥቅም ፡ ወይም ፡ መብት ፡ በማረጋገጥ ፡ አቤቱታ ፡ ካላቀረበ ፡ በቀር ፡ በግናቸውም ፡ ሰው ፡ ላይ ፡ ክስ ፡ ሊያቀርብ ፡ አይችልም ።

ቀ ፡ ፴፬ ። ስለ ፡ ውክልና ፡ ስለ ፡ እንደራሴነት ፡ ወይም ፡ ስለ ፡ ሞግዚትነት ።

(፩) በሕግ ፡ ችሎታ ፡ የላቸውም ፡ የተባሉ ፡ ሰዎች ፡ በሞግዚታቸው ፡ ወይም ፡ በተሾመላቸው ፡ እንደራሴ ፡ ወይም ፡ አስተዳዳሪ ፡ ወይም ፡ ወኪል ፡ አግካይነት ፡ ለመከሰስ ፡ ወይም ፡ ለመከሰስ ፡ ይችላሉ ።

(፪) የሕግ ፡ ችሎታ ፡ የለውም ፡ የተባለ ፡ ሰው ፡ ሞግዚት ፡ ወይም ፡ እንደራሴ ፡ ያልተሾመለት ፡ እንደሆነ ፡ በፍትሕ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ እስኪሾምለት ፡ ድረስ ፡ ክርክሩ ፡ ወይም ፡ ክስ ፡ ታግዶ ፡ ይቆያል ።

(፫) ከዚህ ፡ በታች ፡ በተመለከቱት ፡ ቍጥሮች ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ የንግድ ፡ ድርጅቶች ፡ በፍትሕ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ወይም ፡ በንግድ ፡ ሕግ ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ሊከሰት ፡ ወይም ፡ ሊከሰት ፡ ይችላሉ ።

(፬) የባሕርን ፡ ጉዳይ ፡ በሚመለከት ፡ ነገር ፡ የሚሰጠው ፡ ውክልና ፡ ወይም ፡ እንደራሴነት ፡ የሚፈጸመው ፡ በባሕር ፡ ሕግ ፡ ላይ ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ነው ።

(፭) በንብረት ፡ አስተዳዳሪ ፡ በኑዛይ ፡ አስፈጻሚ ፡ በአደራ ፡ ንብረት ፡ ጠባቂ ፡ ሥር ፡ በሚተዳደር ፡ ንብረት ፡ ምክንያት ፡ በተጠቃሚዎችና ፡ በሌላ ፡ ሶስተኛ ፡ ወገኖች ፡ መካከል ፡ ክርክር ፡ የተነሳ ፡ እንደሆነ ፡ ንብረት ፡ አስተዳዳሪው ፡ ኑዛይ ፡ አስፈጻሚው ፡ የአደራ ፡ ንብረት ፡ ጠባቂው ፡ ስለዋናዎቹ ፡ ባለመብቶች ፡ ሆነው ፡ ለመከራከር ፡ ይችላሉ ። ይህም ፡ ሲሆን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በተለይ ፡ ካላዘዘ ፡ በቀር ፡ ዋናዎቹ ፡ ባለጥቅሞች ፡ በክርክሩ ፡ ተካፋይ ፡ እንዲሆኑ ፡ ማድረግ ፡ አስፈላጊ ፡ አይሆንም ።

ቀ ፡ ፴፭ ። ከላሾች ፡ የንብረት ፡ ክስ ፡ ስለሚያቀርቡበት ፡ ሁኔታ ።

(፩) ብዙ ፡ ሰዎች ፡ በአንድ ፡ ምክንያት ፡ ወይም ፡ ዓይነታቸው ፡ አንድ ፡ በሆኑ ፡ በብዙ ፡ ምክንያቶች ፡ የተመሠረተ ፡ ክስ ፡ ሲያቀርቡና ፡ ምክንያቱም ፡ እያንዳንዱን ፡ ከላሽ ፡ የሚመለከት ፡ ሲሆን ፡ ከላሾቹም ፡ ተነጣጥለው ፡ በየራሳቸው ፡ ስም ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ የሚችሉ ፡ ሲሆኑ ፡ ለክሱ ፡ መነሻ ፡ የሆነው ፡ ዘብት ፡ ወይም ፡

መብት : የጋራ : ወይም : የየራሳቸው : በሆነም : እንኳ : በሚቀርበው : ክስ : ሊወሰን : የሚችለው : የሕግና : የሥራ : ነገር : ጭብጥ : እንድ : ዓይነት : ከሆነ : ከሳሾቹ : በጎብረት : ሆነው : እንድ : ክስ : ብቻ : ለማቅረብ : ይችላሉ ::

ቀ : ፴፯ :: ተከላሾችን : በእንድነት : አጣምሮ : ስለመክሰስ ::

(፩) እንድ : የክስ : ምክንያት : ብዙ : ተከላሾችን : የሚመለከት : ሲሆንና : ተከላሾችንም : በጎብረት : ወይም : በግንባር : ለመክሰስ : የሚቻል : ሲሆን : እንዲሁም : በእንድነትም : ሆነ : በተነጣላ : ቢከሰሱ : የሚወሰነው : የሕግ : ጥያቄና : የሥራ : ነገር : ጭብጥ : እንድ : ሊሆን : የሚችል : በሆነ : ጊዜ : ተከላሾችን : በእንድነት : አጣምሮ : ለመክሰስ : ይቻላል ::

(፪) በእንድ : ውል : ወይም : በሚተላለፍ : የንግድ : ሰነድ : ላይ : በተመሠረተ : ነገር : ወይም : ምክንያት : ክስ : ለማቅረብ : የሚቻል : ሲሆንና : ከሳሹም : ተከላሾችን : በጎብረት : ወይም : በምትክነት : ወይም : በተለዋዋጭ : ወይም : በነፍስ : ወከፍ : ለመክሰስ : የሚችል : በሆነ : ጊዜ : ብዙዎቹን : ተከላሾች : በእንድነት : አጣምሮ : ሊከላቸው : ይችላል ::

(፫) ለክሱ : ምክንያት : የሆነው : ጉዳይ : የአደራ : ንብረት : ጠባቂዎች : ኑዛዜ : አስፈጻሚዎች : ንብረት : አስተዳዳሪዎች : የሚጠብቁትን : ንብረት : የሚመለከት : በሆነ : ጊዜ : ከነዚህ : ባንዱ : ላይ : በሚቀርበው : ክስ : ሌሎቹም : ተከላሽ : መሆን : አለባቸው ::

(፬) ከሳሹ : የማይነቀሳቀስ : ንብረትን : ለማስለቀቅና : ለመረከብ : ክስ : ባቀረበ : ጊዜ : በማናቸው : ምክንያትና : ሁኔታ : በንብረቱ : ላይ : ሠፍረው : የሚገኙትን : ሁሉ : አጣምሮ : መክሰስ : ይገባዋል ::

(፭) ከሳሹ : መብቱን : ማግኘት : የሚገባው : ከየትኛው : ተከላሽ : ላይ : እንደሆነ : ለይቶ : ለማወቅ : የማያጠራጥር : ሁኔታ : ያጋጠመው : ሲሆን : እንዲሁም : ወይም : ከእንድ : በላይ : የሆኑትን : ሰዎች : በጎብረት : በመክሰስ : አላፈነቱ : የሚመለከተው : የትኛውን : እንደሆነ : ተለይቶ : እንዲወሰንለት : ለማመልከት : ይችላል ::

(፮) በዚህ ፡ ቁጥር ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ በሚቀርበው ፡ ክስ ፡ ምክንያት ፡ ከብዙዎቹ ፡ ተከላሾች ፡ አንዱ ፡ ወይም ፡ ቁጥራቸው ፡ ከአንድ ፡ የበለጠት ፡ ተከላሾች ፡ በክሱ ፡ ላይ ፡ የተጠየቀው ፡ ሀብት ፡ በሙሉ ፡ አይመለከተንም ፡ በግለት ፡ ከክሱ ፡ ነፃ ፡ ሊሆኑ ፡ አይችሉም ።

ቀ ፡ ፴፯ ፡ ባንድ ፡ ወይም ፡ በብዙዎች ፡ ተከራካሪዎች ፡ ላይ ፡ ስለሚፈረድላቸው ፡ ወይም ፡ ስለሚፈረድባቸው ፡ ፍርድ ።

ፍርድ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከተው ፡ አኳኋን ፡ ሊሰጥ ፡ ይቻላል ።
ሀ/ ፍርድ ፡ ለሚገባቸው ፡ ላንድ ፡ ወይም ፡ ለብዙዎች ፡ ከላሾች ፡ የሚገባውን ፡ ፍርድ ፡ በመስጠት ፡

ለ/ አንድ ፡ ወይም ፡ ብዙዎች ፡ ተከላሾች ፡ በአላፈነት ፡ ስለሚጠየቁበት ፡ ክስ ፡ እንደየአላፈነታቸው ፡ መጠን ፡ እንዲፈረድባቸው ፡ በማድረግ ።

ቀ ፡ ፴፰ ፡ በነገረ ፡ ፈጅ ፡ ወይም ፡ በወኪል ፡ አግካይነት ፡ ስለመሟገት ።

(፩) ብዙ ፡ ሰዎች ፡ በአንድ ፡ ዓይነት ፡ ክስ ፡ የጥቅም ፡ ግንኙነት ፡ ሲኖራቸው ፡ ለየብቻ ፡ ወይም ፡ በኅብረት ፡ ሊከሱ ፡ ወይም ፡ ሊከሱ ፡ ይችላሉ ። ስለሆነም ፡ ስለጋራ ፡ ጥቅማቸው ፡ ለመከላከል ፡ በወኪልነት ፡ እንዲከሱ ፡ ወይም ፡ በተከላሽነት ፡ እንዲከላከሉ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሊፈቅድላቸው ፡ ይችላል ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ በንዑስ ፡ ቁጥር ፡ (፩) በተመለከተው ፡ ሁኔታ ፡ በነገረፈጅ ፡ ወይም ፡ በወኪል ፡ አግካይነት ፡ የከሰሰ ፡ ወይም ፡ የተከሰሰ ፡ ራሱም ፡ በክሱ ፡ ውስጥ ፡ ገብቶ ፡ ለመከራከር ፡ እንዲፈቀድለት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱን ፡ ለመጠየቅ ፡ ይችላል ።

ቀ ፡ ፴፱ ፡ ባንድ ፡ ክስ ፡ ውስጥ ፡ ተጣምሮ ፡ መከሰሰ ፡ የሚገባውን ፡ ስለመተውኛ ፡ በክሱ ፡ ውስጥ ፡ የሚያገባውን ፡ ሰው ፡ አጣምሮ ፡ ስለመክሰስ ።

(፩) ባንድ ፡ ክስ ፡ ውስጥ ፡ ተጣምሮ ፡ መከሰሰ ፡ የሚገባውን ፡ ሰው ፡ በክሱ ፡ ውስጥ ፡ ያለግግባት ፡ ወይም ፡ ሊከሰስ ፡ የሚይገባውን ፡ አጣምሮ ፡ የመክሰስ ፡ ተግባር ፡ ከላሹ ፡ ወገን ፡ ያቀረበውን ፡ ክስ ፡ ውድቅ ፡ አያደርገውም ። ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የቀረቡትን ፡ ተከላሾች ፡

ጉዳይ ፡ ተመልክቶና ፡ በከላሽ ፡ የቀረበውን ፡ አቤቱታ ፡ መርምሮ ፡ ውሳኔ ፡ መስጠት ፡ ይችላል ።

(ጀ) በክሱ ፡ ውስጥ ፡ የሚያገባቸው ፡ ወገኖች ፡ ሳይገቡ ፡ ቀርተዋል ፡ በግለት ፡ ወይም ፡ የሚያገባቸው ፡ ወገኖች ፡ ደግሞ ፡ በክሱ ፡ ተካፋይ ፡ ሆነዋል ፡ በግለት ፡ የሚቀርበው ፡ መቃወሚያ ፡ ሁሉ ፡ ሊቀርብ ፡ የሚገባው ፡ ክርክር ፡ ከመጀመሩ ፡ በፊት ፡ መሆን ፡ አለበት ። ክርክሩ ፡ ከተጀመረ ፡ በኋላ ፡ በዚህ ፡ መልክ ፡ የሚቀርበው ፡ መቃወሚያ ፡ ተቀባይነትን ፡ አያገኝም ።

ቀ ፡ ፱ ። ተከራካሪ ፡ ወገኖችን ፡ ስለመጨመር ፡ ወይም ፡ ስለመተካት ።

(ጃ) በትን ፡ ልቦና ፡ በተደረገ ፡ ስህተት ፡ ምክንያት ፡ ከላሽ ፡ መሆን ፡ በማይገባው ፡ ሰው ፡ ስም ፡ እንደ ፡ ክስ ፡ የቀረበ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ ተከላሽ ፡ መሆን ፡ የሚገባው ፡ ሰው ፡ ስም ፡ አጠራጣሪ ፡ ሆኖ ፡ ሲገኝ ፡ የክሱ ፡ አቀራረብ ፡ በተንኩል ፡ ያልተደረገ ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡ በክሱ ፡ ላይ ፡ በተላላተው ፡ ሰው ፡ ስም ፡ ፋንታ ፡ የተገቢው ፡ ሰው ፡ ስም ፡ ተተክቶ ፡ እንዲቀርብ ፡ ወይም ፡ ሌላ ፡ ሰው ፡ እንዲተካ ፡ ለግዘዝና ፡ ይህም ፡ ስለሚፈጸምበት ፡ ጉዳይ ፡ አስፈላጊ ፡ ሆኖ ፡ የታየውን ፡ ተጨማሪ ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

(ጄ) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በራሱ ፡ አስተያየት ፡ ወይም ፡ ከባለ ፡ ጉዳዮቹ ፡ የሚቀርብለትን ፡ ክርክር ፡ በመመልከት ፡ በክሱ ፡ ውስጥ ፡ የከላሽ ፡ ወይም ፡ የተከላሽ ፡ ስም ፡ በማይገባ ፡ የተጠቀሰ ፡ ሆኖ ፡ ሲያገኘው ፡ ያላግባብ ፡ የተጻፈው ፡ ሰው ፡ ስም ፡ እንዲሠረዝና ፡ በምትኩም ፡ በጉዳዩ ፡ አግባብ ፡ ያለው ፡ ሰው ፡ ስም ፡ እንዲተካ ፡ ለግዘዝ ፡ ይችላል ። እንዲሁም ፡ ስለ ፡ ውሳኔው ፡ አሰጣጥ ፡ አስፈላጊና ፡ ምቹ ፡ መሆኑን ፡ ያረጋገጠ ፡ እንደሆነ ፡ ግንኛውም ፡ አግባብ ፡ ያለው ፡ ሰው ፡ እንዲተካ ፡ ወይም ፡ አባሪ ፡ ሆኖ ፡ በነገሩ ፡ እንዲገባ ፡ ለግዘዝ ፡ ይችላል ። ስለሆነም ፡ ግንም ፡ ሰው ፡ ፈቃደኛ ፡ መሆኑን ፡ ሳይገልጽ ፡ በከላሽነት ፡ ተባባሪ ፡ እንዲሆን ፡ አይገደድም ።

(ይ) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ነገሩ ፡ በሌላ ፡ ሁኔታ ፡ እንዲመራ ፡ ካላደረገ ፡ በቀር ፡ ተከላሽ ፡ በተጨማሪ ፡ ወይም ፡ በተተካ ፡ ጊዜ ፡ የክሱ ፡

ግመልከቻ ፡ በተሻሻለ ፡ ሁኔታ ፡ ተለውጦ ፡ ግልባጭ ፡ ለተጨመረው ፡ ወይም ፡ ለተተካው ፡ ተከላሽ ፡ እንዲደርሰው ፡ መደረግ ፡ አለበት ። እንዲሁም ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መስሎ ፡ ከታየው ፡ የተሻሻለው ፡ የክስ ፡ ግመልከቻ ፡ ግልባጭ ፡ ለቀድሞው ፡ እንዲደርሰው ፡ ሊያዝ ፡ ይችላል ።

(፩) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቁጥር ፡ ፴፫ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ለመክሰስ ፡ መብት ፡ ያለው ፡ ግናቸውም ፡ ሶስተኛ ፡ ሰው ፡ እንደነገሩ ፡ ሁኔታ ፡ በከላሽ ፡ ወይም ፡ በተከላሽ ፡ እግር ፡ ተተክቶ ፡ ለመከራከር ፡ ይችላል ። ስለሆነም ፡ በዚህ ፡ መብት ፡ ለመጠቀም ፡ የሚቻለው ፡ የቀድሞው ፡ ከላሽ ፡ ወይም ፡ ተከላሽ ፡ የፈቀደ ፡ እንደሆነ ፡ ነው ።

(፪) ይግባኝ ፡ በቀረበሰት ፡ የበታች ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ውስጥ ፡ ተካፋይ ፡ የነበረ ፡ ግናቸውም ፡ ሰው ፡ በይግባኝ ፡ ክርክር ፡ ላይ ፡ ተካፋይ ፡ ሳይሆን ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ የይግባኝ ፡ ውጤት ፡ የሚመለከተው ፡ መሆኑን ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሲረዳው ፡ የይግባኝን ፡ ክርክር ፡ መስሚያ ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ በግስተላለፍ ፡ ተካፋይ ፡ ያልሆነው ፡ ሰው ፡ በመልስ ፡ ሰጭነት ፡ አባሪ ፡ ሆኖ ፡ እንዲቀርብ ፡ ትእዛዝ ፡ መስጠት ፡ አለበት ።

ቀ ፡ ፵፩ ፡ የሦስተኛ ፡ ወገኖች ፡ ጣልቃ ፡ ገብነት ።

(፩) ባንድ ፡ ክስ ፡ ሌሎች ፡ ተከራካሪ ፡ ወገኖች ፡ በክርክር ፡ ላይ ፡ ባሉበት ፡ ጊዜ ፡ ግናቸውም ፡ ሦስተኛ ፡ ወገን ፡ በጉዳዩ ፡ ያገባኛል ፡ የሚል ፡ ሲሆን ፡ ከፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ በፊት ፡ ጣልቃ ፡ ገብ ፡ ሆኖ ፡ ለመከራከር ፡ ይችላል ።

(፪) የጣልቃ ፡ ገብነቱ ፡ ግመልከቻ ፡ በክስ ፡ ውስጥ ፡ ያገባኛል ፡ የሚልበትን ፡ ምክንያት ፡ የሚዘረዝርና ፡ በተለይም ፡ የመብቱን ፡ ሁኔታ ፡ የሚገልጽ ፡ መሆኑን ፡ አለበት ።

(፫) የጣልቃ ፡ ገብነቱ ፡ መብት ፡ ተወስኖ ፡ አመልካቹ ፡ በክርክሩ ፡ ተካፋይ ፡ እንዲሆን ፡ የተፈቀደ ፡ እንደሆነ ፡ የጣልቃ ፡ ገቡ ፡ ግመልከቻ ፡ ግልባጭ ፡ ለተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ እስኪሰጣቸው ፡ ድረስ ፡ ክርክሩ ፡ ታገዶ ፡ ይቆያል ።

(፩) የጣልቃ ፡ ገብ ፡ ወገን ፡ ማመልከቻ ፡ ግልባጭ ፡ በራሱ ፡ ጉድ
ለት ፡ ለተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ላይደርሳቸው ፡ የቀረ ፡ እንደ
ሆነ ፡ ጣልቃ ፡ ገቡ ፡ ነገሩን ፡ ሆነ ፡ ብሎ ፡ እንደተወው ፡ ተቆጥሮ ፡
መብቱ ፡ ይሠረዝበታል ።

(፪) በዚህ ፡ ቅጥር ፡ የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ ከቅጥር ፡ ፪፻፶፫
እስከ ፡ ፪፻፶፱ ፡ ለተመለከቱት ፡ ድንጋጌዎች ፡ ተቃራኒ ፡ አይሆ
ንም ።

ቀ ፡ ፵፪ ። ስለዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ጣልቃ ፡ ገብነት ።

ሕግ ፡ የሚፈቅድለት ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ሁሉ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ በነገሩ ፡
ጣልቃ ፡ ገብ ፡ ሆኖ ፡ ለመከራከር ፡ ይችላል ። በተለይም ፡ ቀጥሎ ፡
በተመለከቱት ፡ ጉዳዮች ፡ ውስጥ ፡ በጣልቃ ፡ ገብነት ፡ መከራከር ፡
አለበት ።

(ሀ) ስለ ፡ ሰዎች ፡ መብት ፡ / የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ከቁጥር ፡
፩፻፲፮ — ፩፻፳፪ እና ፡ ፩፻፶፮ /

(ለ) ችሎታ ፡ ስለማጣት ፡ / የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ከቁጥር ፡
፪፻፴፬ — ፫፻፶፬ — ፫፻፸፯ /

(ሐ) ስለጋብቻ ፡ / የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ከቁጥር ፡
፭፻፶፪ — ፮፻፳ — ፮፻፱ እና ፡ ፯፻፲፪ /

(መ) ስለ ፡ ኪሣራ ፡ / የንግድ ፡ ሕግ ፡ ቅጥር ፡ ፱፻፸፭ — ፱፻፸፰ ፡
፱፻፹ ፡ ሺ፬ ፡ እና ፡ ሺ፲፯ ፡ ።

ቀ ፡ ፵፫ ። ሦስተኛ ፡ ወገኖችን ፡ በክስ ፡ ውስጥ ፡ ስለማግባት ።

(፩) ተከላሽ ፡ የሆነ ፡ ሰው ፡ በተከሰሰበት ፡ ነገር ፡ ውስጥ ፡ ተካፋይ ፡
ያልሆነ ፡ ሌላ ፡ ሦስተኛ ፡ ወገን ፡ ከኔ ፡ ጋር ፡ ድርሻ ፡ ካሳወን ፡
መክፈል ፡ አለበት ፡ የሚል ፡ ሲሆን ፡ በክስ ፡ ውስጥ ፡ የሌለው ፡
ሦስተኛ ፡ ወገን ፡ በክስ ፡ ውስጥ ፡ የሚገባበትንና ፡ ድርሻው ፡ የሆነ
ውን ፡ ካሳ ፡ የሚከፍልበትን ፡ ምክንያት ፡ የድርሻውንም ፡ ልክ ፡
ጨምሮ ፡ ሦስተኛው ፡ ወገን ፡ በክስ ፡ ውስጥ ፡ ይግባኛ ፡ ብሎ ፡
በመግለጽ ፡ ማመልከቻውን ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማቅረብ ፡ ይችላል ።

(፪) ሦስተኛው ፡ ወገን ፡ በክስ ፡ ውስጥ ፡ እንዲገባ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡
የፈቀደ ፡ እንደሆነ ፡ የክስ ፡ ማመልከቻ ፡ ግልባጭና ፡ ለክስ ፡ የተ

ሰጠው ፡ የመከላከያ ፡ መልስ ፡ እንዲደርሰው ፡ ይታዘዛል ። ፍርድ ፡
 ቤቱ ፡ በወሰነው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ እንዲቀርብ ፡ መጥሪያ ፡ ከተላከ
 ለት ፡ ጊዜ ፡ ጀምሮ ፡ በክሱ ፡ ውስጥ ፡ እንዳለ ፡ ሆኖ ፡ ይቆጠራል ።
 (ዩ) በሦስተኛው ፡ ወገንና ፡ በተከላኹ ፡ መካከል ፡ ያለውን ፡ የመ
 ብት ፡ መስተካከል ፡ ጉዳይ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በመሰለው ፡ ሁኔታ ፡
 ሊወሰነው ፡ ይችላል ።

(ጀ) አንድ ፡ ተከላሽ ፡ በክሱ ፡ ውስጥ ፡ ያለ ፡ ሌላ ፡ ተከላሽ ፡ ድርሻ
 ውን ፡ መከፈል ፡ ይገባዋል ፡ ብሎ ፡ በሚያመለክትበት ፡ ጊዜ ፡ አፈ
 ጸጸሙ ፡ የሚመራው ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቍጥር ፡ በተመለከ
 ተው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ። ስለሆነም ፡ በዚህ ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡
 የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ አመልካቹ ፡ በሌላው ፡ ተከላሽ ፡ ላይ ፡
 ያለውን ፡ የመክሰስ ፡ መብት ፡ የሚነካበት ፡ አይሆንም ።

ቍ ፡ ፵፬ ፡ የንግድ ፡ ሽሪኮችን ፡ በሚነግዱበት ፡ የንግድ ፡ ድርጅት ፡ ስም ፡
 ስለ ፡ መክሰስ ፡

ሁለት ፡ ወይም ፡ ከሁለት ፡ የሚበልጡ ፡ ሰዎች ፡ በኢትዮጵያ ፡
 ግዛት ፡ ውስጥ ፡ የንግድ ፡ ሥራ ፡ አቋቋመው ፡ በሽርክና ፡ በሚሠ
 ሩበት ፡ ጊዜ ፡ በሽርክና ፡ የተቋቋመው ፡ ንግድ ፡ በሚጠራበት ፡
 ስም ፡ ሊከሱ ፡ ወይም ፡ ሊከሰሱ ፡ ይችላሉ ። በዚህ ፡ ስም ፡ ሊከሱ ፡
 ወይም ፡ ሊከሰሱ ፡ የሚችሉት ፡ ለክሱ ፡ መነሻ ፡ የሆነው ፡ ነገር ፡
 የተነሳው ፡ ሽርክናው ፡ ጸንቶ ፡ በኖረበት ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ሲሆን ፡
 ነው ። እንደዚህም ፡ በጉዳዩ ፡ ያገባኛል ፡ የሚል ፡ ግናቸውም ፡
 ሰው ፡ ለክሱ ፡ ምክንያት ፡ የሆነው ፡ ነገር ፡ በተነሳበት ፡ ጊዜ ፡
 በሽርክና ፡ ይሠሩ ፡ የነበሩት ፡ ሰዎች ፡ ስምና ፡ አድራሻ ፡ እንዲሰ
 ጠው ፡ ሲጠይቅ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የጠየቀው ፡ ጉዳይ ፡ ተግባርቶና ፡
 ተረጋግጦ ፡ እንዲሰጠው ፡ ሊያዘለት ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፵፭ ፡ የንግድ ፡ ሽሪኮችን ፡ ስም ፡ ስለመግለጽ ፡

(አ) በሽርክና ፡ በተቋቋመ ፡ የንግድ ፡ ድርጅት ፡ ስም ፡ ክስ ፡ የቀረበ፡
 እንደሆነ ፡ ከላኞቹ ፡ ወይም ፡ ነገረ ፡ ፈጆቻቸው ፡ ተከላኮቹ ፡ ወገ
 ናች ፡ የንግድ ፡ ድርጅቱ ፡ ሽሪኮች ፡ እነ ፡ ግን ፡ እንደሆኑ ፡
 እንዲገለጹላቸው ፡ በጽሑፍ ፡ በጠየቁ ፡ ጊዜ ፡ የሽሪኮቹን ፡ ስምና ፡
 አድራሻ ፡ የሚገልጸውን ፡ ዝርዝር ፡ በተጠየቀው ፡ መሠረት ፡ መስ
 ጠት ፡ አለባቸው ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቀጥር ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ከላሾች ፡ ወይም ፡ ነገር ፡ ፈጆቻቸው ፡ ተፈላጊውን ፡ ጥያቄ ፡ ባለመመለሳቸው ፡ ክርክር ፡ እንዲቆም ፡ ግመልከቻ ፡ የቀረበ ፡ እንደሆነ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በቂ ፡ መስሎ ፡ እስከታየው ፡ ጊዜ ፡ ድረስ ፡ ነገሩን ፡ በቀጠር ፡ ሊያቆየው ፡ ይችላል ።

(፫) የተጠየቀው ፡ የሽሪኮች ፡ የሰም ፡ ዝርዝርና ፡ አድራሻ ፡ በሚገባ ፡ ተገልጾ ፡ ለከላሾች ፡ የተሰጠ ፡ እንደሆነ ፡ ግን ፡ ስግቸው ፡ አስቀድሞ ፡ እንደተመዘገበ ፡ ተቆጥሮ ፡ በመጀመሪያው ፡ ግመልከቻ ፡ መሠረት ፡ ክስ ፡ ይቀጥላል ። ስለሆነም ፡ ክስ ፡ የሚመራውና ፡ ተፈጻሚነትንም ፡ የሚያገኘው ፡ በንግድ ፡ ድርጅት ፡ ስም ፡ ብቻ ፡ ነው ።

ቀ ፡ ፵፮ ፡ በራሱ ፡ ስም ፡ ሳይሆን ፡ በሌላ ፡ ሰው ፡ ስም ፡ በሚነግድ ፡ ሰው ፡ ላይ ፡ ስለሚቀርብ ፡ ክስ ።

በራሱ ፡ ስም ፡ ሳይሆን ፡ ስለሌላ ፡ ሰው ፡ ሆኖ ፡ የንግድ ፡ ሥራ ፡ የሚሠራ ፡ ማናቸውም ፡ ሰው ፡ የሚሠራው ፡ የንግድ ፡ ድርጅት ፡ በሚጠራበት ፡ ስም ፡ ሊከሰስ ፡ ይችላል ። በዚህ ፡ ሕግ ፡ ስለ ፡ ንግድ ፡ ድርጅቶች ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ ሁሉ ፡ እንደተገቢነቱ ፡ መጠን ፡ በራሳቸው ፡ ሳይሆን ፡ በሌላ ፡ ሰው ፡ ስም ፡ በሚነግዱ ፡ ሰዎች ፡ ላይ ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ቀ ፡ ፵፯ ፡ በንግድ ፡ ሽሪኮች ፡ መካከል ፡ ስለሚቀርብ ፡ ክስ ።

በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ ውስጥ ፡ በራሳቸው ፡ ስም ፡ ሳይሆን ፡ በሌላ ፡ ሰው ፡ ስም ፡ የንግድ ፡ ሥራ ፡ ስለሚሠሩ ፡ ሰዎች ፡ የተነገረውና ፡ የንግድ ፡ ድርጅቶች ፡ ስለሚከሰቡትና ፡ ስለሚከሰሱበት ፡ የተደነገገው ፡ በሽሪኮች ፡ መካከል ፡ በሚነሳው ፡ ክርክር ፡ ምክንያት ፡ እርስ ፡ በርስ ፡ ስለሚቀርበው ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ ከሽሪኮቹ ፡ መካከል ፡ ተነጥለው ፡ ሸሪክ ፡ በሆኑበት ፡ የንግድ ፡ ድርጅት ፡ ላይ ፡ በሚቀርቡ ፡ ክስ ፡ ሁሉ ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ምዕራፍ ፡ ፪ ።

ስለ ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ መሞት ፡ ወይም ፡ መክሰር ።

ቍ ፡ ፵፰ ። ስለ ፡ ተከራካሪው ፡ ወገን ፡ መሞትና ፡ ስለ ፡ ክሱ ፡ ያለመቋረጥ ።

(፩) ክርክሩ ፡ እንዲቀጥል ፡ የሚያስችለው ፡ መብት ፡ የማያቋርጥ ፡ ከሆነ ፡ የከላሽ ፡ ወይም ፡ የተከላሽ ፡ መሞት ፡ ክርክሩ ፡ እንዲቆም ፡ አያደርገውም ።

(፪) በነገሩ ፡ ውስጥ ፡ ያሉት ፡ የከላሾች ፡ ወይም ፡ የተከላሾች ፡ ቍጥር ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡ ሆኖ ፡ ከነርሱ ፡ መካከል ፡ አንዱ ፡ የሞተ ፡ እንደሆነና ፡ በሕይወት ፡ ያለው ፡ ወይም ፡ ያሉት ፡ ከላሾች ፡ ክሱን ፡ የመቀጠል ፡ መብት ፡ ያላቸው ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ ከተከላሾቹ ፡ ያንዱ ፡ መሞት ፡ በቀሩት ፡ ተከላሾች ፡ ላይ ፡ የመክሰስን ፡ አላፊነት ፡ ያላስቀረ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በዚህ ፡ ጉዳይ ፡ ያጋጠመውን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ በመመዝገብ ፡ የቀሩት ፡ ከላሾች ፡ ሲያመለክቱ ፡ ክሱ ፡ በሕይወት ፡ ባሉት ፡ ተከላሾች ፡ ላይ ፡ እንዲቀጥል ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፵፱ ። ከከላሾቹ ፡ ያንዱ ፡ ወይም ፡ ካንድ ፡ የበለጡት ፡ መሞት ።

(፩) ቍጥራቸው ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡ ከሆኑ ፡ ከላሾች ፡ መካከል ፡ አንዱ ፡ ወይም ፡ ከአንድ ፡ የበለጡ ፡ ከላሾች ፡ የሞቱ ፡ እንደሆነና ፡ የነርሱ ፡ መብት ፡ ለቀረው ፡ ወይም ፡ ለቀሪዎቹ ፡ የሚተላለፍ ፡ የሆነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ወይም ፡ በሕይወት ፡ የነበረው ፡ አንዱ ፡ ከላሽ ፡ የሞተ ፡ እንደሆነና ፡ የክሱ ፡ መብት ፡ ለሌላ የሚተላለፍ ፡ ሲሆን ፡ እንዲሁም ፡ በሕይወት ፡ ያሉት ፡ ከላሾች ፡ ሲያመለክቱ ፡ የሚቹ ፡ ንብረት ፡ አስተዳዳሪ ፡ ተተክቶ ፡ ክሱን ፡ እንዲቀጥል ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ እንደተመለከተው ፡ ክሱን ፡ ለመቀጠል ፡ መብት ፡ አለን ፡ የሚሉት ፡ ወገኖች ፡ ዋናው ፡ ከላሽ ፡ ወይም ፡ ከላሾች ፡ በሞቱ ፡ በአንድ ፡ ዓመት ፡ ውስጥ ፡ ክሱን ፡ ለመቀጠል ፡ እንዲፈቀድላቸው ፡ ሳያመለክቱ ፡ የቀሩ ፡ እንደሆነ ፡ የተጀመረው ፡ ክርክር ፡ ውድቅ ፡ ይሆናል ።

በክሱም ፡ ምክንያት ፡ ወጭ ፡ የተደረገው ፡ ገንዘብና ፡ ግንኛ
 ወም ፡ ሌላ ፡ ኪሣራ ፡ እንዲከፈለው ፡ ተከላሹ ፡ ያመለከተ ፡ እን
 ደሆነ ፡ ሊከፈል ፡ ይገባል ፡ ብሎ ፡ የሚገምተውን ፡ ወጭ ፡ ሁሉ ፡
 ከሟቹ ፡ ሀብት ፡ እንዲከፈል ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።
 (፫) በዚህ ፡ ቊጥር ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ በፍርድ ፡ ግስፈጸም ፡
 ጉዳይ ፡ ውስጥ ፡ ያሉትን ፡ ነገሮች ፡ አይመለከትም ።

ቊ ፡ 9 ። ከተከላሾቹ ፡ ያንዱ ፡ ወይም ፡ ካንድ ፡ የበለጠት ፡ መሞት ።

(፩) ከተከላሾቹ ፡ አንዱ ፡ ወይም ፡ ቊጥራቸው ፡ ካንድ ፡ የበለጠ ፡
 ተከላሾች ፡ ቢሞቱና ፡ የመከሰሱ ፡ አላፊነት ፡ በሕይወት ፡ ባለው ፡
 ወይም ፡ ባሉት ፡ ተከላሾች ፡ የሚተላለፍ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡
 ወይም ፡ ተከላሹ ፡ አንድ ፡ ብቻ ፡ ሆኖ ፡ እርሱም ፡ የሞተ ፡ እንደ
 ሆነ ፡ የክሱም ፡ አላፊነት ፡ ነዋሪ ፡ ሆኖ ፡ የሚቆይ ፡ ሲሆንና ፡ እግ
 ባብ ፡ ያለው ፡ ወገን ፡ ግመልከቻ ፡ ሲያቀርብ ፡ የሟቹ ፡ ንብረት ፡
 አስተዳዳሪ ፡ ተተክቶ ፡ ክርክሩን ፡ እንዲቀጥል ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡
 ትእዛዝ ፡ መስጠት ፡ ይችላል ።

(፪) በሟቹ ፡ እገር ፡ ተተክቶ ፡ ተከላሽ ፡ እንዲሆን ፡ የተደረገው ፡
 ሰው ፡ ሕጋዊውን ፡ መንገድ ፡ በመከተል ፡ ለቀረበው ፡ ክስ ፡
 ተገቢ ፡ የሆነውን ፡ መከላከያ ፡ ግቅረብ ፡ አለበት ።

(፫) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቊጥር ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡
 በፍርድ ፡ ግስፈጸም ፡ ጉዳይ ፡ ውስጥ ፡ ያሉትን ፡ ነገሮች ፡ አይመ
 ለከትም ።

ቊ ፡ 9፩ ። ከንግድ ፡ ሽሪኮች ፡ ውስጥ ፡ አንዱ ፡ በሞተ ፡ ጊዜ ፡ ስለሚኖር ፡
 የክስ ፡ መብት ።

(፩) ሁለት ፡ ወይም ፡ ቊጥራቸው ፡ የበዛ ፡ ሽሪኮች ፡ በሽርክና ፡
 በተቋቋመው ፡ ንግድ ፡ ስም ፡ ሊከሱ ፡ ወይም ፡ ሊከሰሱ ፡ የሚችሉ ፡
 ሲሆንና ፡ ከሽሪኮቹ ፡ መካከል ፡ አንዱ ፡ ወይም ፡ ካንድ ፡ በላይ ፡
 የሆኑት ፡ ክሱ ፡ ከመቅረቡ ፡ በፊት ፡ ወይም ፡ ነገሩ ፡ ተጀምሮ ፡
 በቀጠሮ ፡ ላይ ፡ ባለ ፡ ቢሞት ፡ ወይም ፡ ቢሞቱ ፡ የሟቹ ፡ ንብረት ፡
 አስተዳዳሪ ፡ በክሱ ፡ ውስጥ ፡ ተተክቶ ፡ እንዲገባ ፡ ግድረግ ፡ አስ
 ፈላጊ ፡ አይሆንም ።

(ጀ) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ የሚቼ ፡ ንብረት ፡ አስተዳዳሪ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከቱት ፡ ጉዳዮች ፡ ሊሠራባቸው ፡ የሚችልበትን ፡ መብት ፡ አያስቀርበትም ፡ ይኸውም

(ሀ) የክሱ ፡ ተካፋይ ፡ ሆኖ ፡ ለመከራከር ፡ እንዲፈቀድለት ፡ የማመልከት ፡ መብቱን ፡

(ለ) በሕይወት ፡ ባለው ፡ ወይም ፡ ባሉት ፡ ሽሪኮች ፡ ላይ ፡ ሚቼ ፡ የነበረውን ፡ መብት ፡ ለመጠየቅ ፡ ወይም ፡ ለማስከበር ፡ ሲሆን ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፶፪ ። ስለ ፡ ሚቼ ፡ ንብረት ፡ አስተዳዳሪዎች ።

ከሳሽ ፡ ወይም ፡ ተከሳሽ ፡ ለነበረው ፡ ሚች ፡ የንብረት ፡ አስተዳዳሪ ፡ ነኝ ፡ ብሎ ፡ የቀረበው ፡ እንደራሴ ፡ ስለ ፡ ንብረት ፡ አስተዳዳሪነቱ ፡ ሥልጣን ፡ በቂ ፡ ያለመሆን ፡ ክርክር ፡ የተነሳ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ይህን ፡ ክርክር ፡ አስቀድሞ ፡ መወሰን ፡ አለበት ። አስፈላጊ ፡ መስሎም ፡ የታየው ፡ እንደሆነ ፡ ባለፉት ፡ ምዕራፎች ፡ የተመለከቱት ፡ ድንጋጌዎች ፡ እንደተጠበቁ ፡ ሆነው ፡ ለቀረበው ፡ ነገር ፡ ብቻ ፡ ስለሚቼ ፡ ሆኖ ፡ የሚከራከር ፡ ሰው ፡ መርጦ ፡ ለመሾም ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፶፫ ። ክርክሩ ፡ ከተሰማ ፡ በኋላ ፡ ከፍርድ ፡ በፊት ፡ ከተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ አንዱ ፡ ወይም ፡ ካንድ ፡ የበለጠ ፡ ብዛት ፡ ያላቸው ፡ ስለ ፡ መሞታቸው ።

ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ምዕራፍ ፡ የተመለከቱት ፡ ድንጋጌዎች ፡ እንደተጠበቁ ፡ ሆነው ፡ ከተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ያንዱ ፡ ወይም ፡ ካንድ ፡ የበለጠ ፡ ቍጥር ፡ ያላቸው ፡ መሞት ፡ የመክሰስን ፡ መብት ፡ ወይም ፡ የመክሰስን ፡ አላፈነት ፡ የሚያስቀረው ፡ ቢሆንም ፡ እንኳ ፡ ሙግቱ ፡ ተጠናቆ ፡ ለፍርድ ፡ ብቻ ፡ ያደረ ፡ ሲሆን ፡ ከተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ አንዱ ፡ ወይም ፡ ብዙዎቹ ፡ ቢሞቱም ፡ እንኳ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ሁሉ ፡ እንዳሉ ፡ ያህል ፡ በመቁጠር ፡ የፍርዱን ፡ ውሳኔ ፡ መስጠት ፡ አለበት ። ፍርዱም ፡ እንደማናቸውም ፡ መደበኛ ፡ ፍርድ ፡ ሁሉ ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ቀ ፡ ፶፩ ። ዕዳውን ፣ ለመክፈል ፣ ስለግይቸል ፣ ከሳሽ ፣ (ስለ ፣ ከሠረ ፣ ከሳሽ ።)

(፩) ከሳሽ ፣ ክስ ፣ እቅርቦ ፣ ክርክሩን ፣ በመቀጠል ፣ ላይ ፣ ሳለ ፣ ኪሣራ ፣ የደረሰበት ፣ እንደሆነ ፣ ከኪሣራው ፣ የተረፈውን ፣ ንብረት ፣ ተረክቦ ፣ ለገንዘብ ፣ ጠያቂዎች ፣ እንዲያከፋፍል ፣ የታዘዘው ፣ ሰው ፣ በከሠረው ፣ ከሳሽ ፣ ተተክቶ ፣ ነገሩን ፣ ለመቀጠል ፣ የሚችል ፣ በሆነ ፣ ጊዜ ፣ የከሳሹ ፣ መክሰር ፣ ምክንያት ፣ ሆኖ ፣ ክሱ ፣ እንዲቋረጥ ፣ እያደርገውም ። ስለሆነም ፣ የክሰረው ፣ ሰው ፣ ንብረት ፣ አስተዳዳሪዎች ፣ ክርክሩ ፣ ለሚያስከትለው ፣ ኪሣራ ፣ በቂ ፣ የሚሆን ፣ ገንዘብ ፣ ለማስቀመጥ ፣ ወይም ፣ በነገሩ ፣ ለመግፋት ፣ ካልፈቀዱ ፣ ክሱ ፣ መቆም ፣ አለበት ።

(፪) የክሰረው ፣ ሰው ፣ ንብረት ፣ አስተዳዳሪ ፣ በተወሰነ ፣ ጊዜ ፣ ውስጥ ፣ የኪሣራ ፣ መያዣ ፣ እንዲሰጥ ፣ ወይም ፣ ዋስ ፣ እንዲጠራ ፣ ታዘ ፣ ትእዛዙን ፣ ሳይፈጽም ፣ ወይም ፣ በቸልተኛነት ፣ ክርክሩን ፣ ሳይከታተል ፣ ቢቀር ፣ ተከሳሹ ፣ ይህንኑ ፣ ገልጸ ፣ በማመልከት ፣ ክሱ ፣ እንዲሠረዝለት ፣ ሊጠይቅ ፣ ይችላል ። ፍርድ ፣ ቤቱም ፣ ተገቢ ፣ ሆኖ ፣ የገመተውን ፣ ኪሣራ ፣ በመወሰን ፣ ክሱን ፣ ሠርዞ ፣ የተወሰነው ፣ ኪሣራ ፣ ከከሠረው ፣ ሰው ፣ ንብረት ፣ እንዲክፈል ፣ ለማዘዝ ፣ ይችላል ።

(፫) ከዚህ ፣ በላይ ፣ ባሉት ፣ ንዑስ ፣ ቍጥሮች ፣ የተነገሩት ፣ ድንጋጌዎች ፣ በፍርድ ፣ አፈጻጸም ፣ ሥርዓት ፣ ላይ ፣ የሚገኙትን ፣ ነገሮች ፣ አይመለከቱም ።

ቀ ፡ ፶፭ ። የክስ ፣ መቅረት ፣ ወይም ፣ መሠረዝ ፣ ስለሚያስከትለው ፣ ውጤት ።

(፩) በዚህ ፣ ምዕራፍ ፣ ውስጥ ፣ በተነገሩት ፣ ድንጋጌዎች ፣ መሠረት ፣ ክስ ፣ የቀረ ፣ ወይም ፣ የተሠረዘ ፣ እንደሆነ ፣ የቀረው ፣ ወይም ፣ የተሠረዘው ፣ ክስ ፣ ተመሥርቶ ፣ በነበረበት ፣ ምክንያት ፣ ሌላ ፣ ክስ ፣ ለማቅረብ ፣ ወይም ፣ የተሠረዘውን ፣ ክስ ፣ እንደገና ፣ ለማንቀሳቀስ ፣ አይቻልም ።

(፪) ከሳሹ ፣ ራሱ ፣ ወይም ፣ ከሳሽ ፣ የነበረው ፣ የሚቼ ፣ ንብረት ፣ አስተዳዳሪ ፣ ነኝ ፣ የሚል ፣ ባለአደራ ፣ ወይም ፣ የከሠረው ፣ ከሳሽ ፣ ንብረት ፣ አስተዳዳሪ ፣ የሆነ ፣ ሰው ፣ ወይም ፣ የዋናው ፣ ከሳሽ ፣ መብት ፣ ተላልፎልኛል ፣ የሚል ፣ ሰው ፣ ክሱ ፣ ቀሪ ፣ በሆነ ፣

ወይም ፡ በተሠረዘ ፡ በስድስት ፡ ወር ፡ ውስጥ ፡ የቀረበው ፡ ክስ ፡
እንዲቀጥል ፡ ወይም ፡ ስርዙ ፡ እንዲነሳለት ፡ ለማመልከት ፡ ይች
ላል ።

(፫) ክስ ፡ ቀሪ ፡ የሆነው ፡ ወይም ፡ የተሠረዘው ፡ በከላሽ ፡ ጉድ
ለት ፡ ያለመሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡ ይህ ፡
ምክንያት ፡ ስለደረሰው ፡ ኪሣራ ፡ ተገቢ ፡ መሰሉ ፡ የታየውን ፡
ወስኖ ፡ የቀረው ፡ ወይም ፡ የተሠረዘው ፡ ክስ ፡ እንዲቀጥል ፡ ለማ
ዘገ ፡ ይችላል ።

ቀ ፡ ፶፮ ። የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ ከመሰጠቱ ፡ በፊት ፡ በክርክር ፡ ያለውን ፡
የጥቅም ፡ መብት ፡ ስለ ፡ ማስተላለፍ ።

እንደ ፡ ክርክር ፡ በመቀጠል ፡ ላይ ፡ ሳለ ፡ ለክርክሩ ፡ መነሻ ፡
የሆነው ፡ ንብረት ፡ ወይም ፡ መብት ፡ በስጦታ ፡ በውርስ ፡ በግዢ ፡
በዳረጎት ፡ ወይም ፡ በማናቸውም ፡ ሌላ ፡ ምክንያት ፡ ተላልፎል
ኛል ፡ የሚል ፡ ሰው ፡ ጥቅሙን ፡ በሚመለከቱ ፡ ጉዳዮች ፡ በክር
ክሩ ፡ ተካፋይ ፡ እንዲሆን ፡ ያቀረበውን ፡ ጥያቄ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡
የተቀበለው ፡ እንደሆነ ፡ በከላሽነት ፡ ወይም ፡ በተከላሽነት ፡ የክ
ርክሩ ፡ ተካፋይ ፡ ለመሆን ፡ ይችላል ።

ም ስ ራ ፍ ፡ ፫ ።

ስለ ፡ ወኪሎችና ፡ ስለ ፡ ተማጋቾች ።

ቀ ፡ ፶፯ ። መሠረቱ ።

በዚህ ፡ ሕግ ፡ በኑጥር ፡ ፳፮ ፡ የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ እን
ደተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ በማናቸውም ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ችሎት ፡ አቤ
ቱታ ፡ ማቅረብ ፡ ወይም ፡ የአቤት ፡ ባዩ ፡ ለክርክር ፡ መቅረብ ፡
በተለይ ፡ ባለ ፡ ጉዳዩ ፡ ራሱ ፡ ቀርቦ ፡ እንዲከራከር ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡
ካለዘዘ ፡ ወይም ፡ ራሱ ፡ እንዲቀርብ ፡ የማያስገድድ ፡ ሕግ ፡ ከሌለ ፡
ራሱ ፡ ለመቅረብ ፡ የማይችል ፡ ወይም ፡ የማይፈቅድ ፡ ሲሆን ፡
ነገሩን ፡ ለማስረዳት ፡ ለመከራከር ፡ ለሚጠየቀው ፡ ሁሉ ፡ በቁ ፡
መልስ ፡ ለመስጠት ፡ የሚችል ፡ ሰው ፡ በዋናው ፡ ባለ ፡ ጉዳይ ፡
ተተክቶ ፡ በነገረ ፡ ፈጅነት ፡ በወኪልነት ፡ በጠበቃነት ፡ እንዲከ
ራከር ፡ ለማድረግ ፡ ይችላል ።

ቀ ፡ ፶፰ ። ስለ ፡ ነገረ ፡ ፈጅኛና ፡ ስለ ፡ ወኪሎች ፡ በጠቅላላው ።

ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱት ፡ ድንጋጌዎች ፡ እንደተጠበቁ ፡ ሆነው ፡ ስለ ፡ ሌላ ፡ ሰው ፡ ሆኖ ፡ በወኪልነት ፡ ወይም ፡ በነገረ ፡ ፈጅነት ፡ አቤቱታ ፡ ለማቅረብ ፡ ለመከራከር ፤ ለመሟገትና ፡ ነገ ፡ ፋን ፡ ለመከታተል ፡ የሚችሉ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱት ፡ ናቸው ።

(ሀ) የዋናው ፡ ባለጉዳይ ፡ ባለቤት ፤ ወንድም ፤ እህት ፤ ልጅ ፤ አባት ፤ አያት ፤ የሆኑ ፡ ሰዎች ፡ ለውክልናው ፡ ወይም ፡ ለነገረ ፡ ፈጅነቱ ፡ አበል ፡ ሳይሰጣቸው ፡ ለመከራከር ፡

(ለ) የክሱ ፡ ወይም ፡ የአቤቱታው ፡ ማመልከቻ ፡ በሚቀርብበት ፡ የክፍሉ ፡ ባለሥልጣን ፡ በሆነው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የግዛት ፡ ክልል ፡ ውስጥ ፡ በማይገኙ ፡ ሰዎች ፡ ስም ፡ ሆነው ፡ የንግድ ፡ ወይም ፡ የሌላ ፡ ድርጅት ፡ ሥራ ፡ የሚያካሄዱ ፡ ሰዎች ፡ በዋናዎቹ ፡ ባለመብቶች ፡ ስም ፡ ሆነው ፡ የክስ ፡ ወይም ፡ የአቤቱታ ፡ ማመልከቻ ፡ በማቅረብ ፡ የነገረ ፡ ፈጅነት ፡ ወይም ፡ የወኪልነት ፡ ሥልጣን ፡ ሲኖራቸው ፡ ሊከራከሩ ፡ ይችላሉ ። ስለሆነም ፡ ይህን ፡ ለማድረግ ፡ የሚችሉት ፡ ዋናዎቹ ፡ ባለመብቶች ፡ በራሳቸው ፡ ሥም ፡ ሆኖ ፡ የሚከራከር ፡ ነገረ ፡ ፈጅ ፡ ወይም ፡ እንደራሴ ፡ በተለይ ፡ ያልወከሉ ፡ እንደሆነ ፡ ነው ።

ቀ ፡ ፶፱ ። ለመንግሥት ፡ ነገረፈጅ ፡ ሆነው ፡ እንዲከራከሩ ፡ ስለተፈቀደላቸው ፡ ሰዎች ።

የመንግሥት ፡ መሥሪያ ፡ ቤት ፡ ነገረ ፡ ፈጅ ፡ ወይም ፡ ስለመንግሥት ፡ ሆኖ ፡ በግናቸውም ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ክርክር ፡ እንዲያቀርብ ፡ የተፈቀደለት ፡ ሰው ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ በግናቸውም ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ችሎት ፡ ቀርቦ ፡ እንዲከራከር ፤ ነገ ፡ ፋን ፡ እንዲከታተል ፤ መልስ ፡ እንዲሰጥ ፡ እንደተወከለ ፡ እንደራሴ ፡ ይቆጠራል ።

ቀ ፡ ፷ ። በመንግሥት ፡ ሽም ፡ ወይም ፡ ሠራተኛ ፡ ላይ ፡ ስለሚቀርብ ፡ ክስ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ።

(፩) መንግሥት ፡ በሾመው ፡ ወይም ፡ በቀጠረው ፡ ሠራተኛ ፡ ላይ ፡ የቀረበበትን ፡ ክስ ፡ ሊከላከልለት ፡ የፈቀደ ፡ እንደሆነ ፡ ስለ ፡ ተከ

ሳሹ ፡ ሆኖ ፡ እንዲከላከል ፡ የታዘዘው ፡ ነገረ ፡ ፈጅ ፡ ቀርቦ ፡ መልሰ
እንዲሰጥ ፡ መወከሉን ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲያስታውቅ ፡ ፍርድ ፡
ቤቱ ፡ የውክልናውን ፡ ማሰረጃ ፡ ተቀብሎ ፡ እንዲመዘገብ ፡ ያደ
ርጋል ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ እንደተነገረው ፡ የመ
ንግሥት ፡ ነገረ ፡ ፈጅ ፡ ስለ ፡ ተከሳሹ ፡ መወከሉን ፡ ከቀነ ፡ ቀጠ
ሮው ፡ በፊት ፡ ያልገለጸ ፡ እንደሆነ ፡ በመንግሥት ፡ ሹም ፡ ወይም ፡
ሠራተኛ ፡ ላይ ፡ የቀረበው ፡ ክስ ፡ በግል ፡ ከሳሾች ፡ መካከል ፡
እንደ ፡ ቀረበ ፡ ክስ ፡ ተቀጥሮ ፡ ነገሩ ፡ ይቀጥላል ።

ቍ ፡ ፳፩ ። ለጦር ፡ ኃይል ፡ አባሎች ፡ ስለሚወከሉ ፡ ነገረፈጆች ፡ ወይም ፡
እንደራሴዎች ።

(፩) የጦር ፡ ሠራዊት ፡ ባልደረባ ፡ የሆነ ፡ ሰው ፡ የወታደራዊ ፡ እገ
ልግሎቱ ፡ ወደ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ለመቅረብ ፡ የማያስችለው ፡ በሆነ ፡
ጊዜ ፡ ራሱ ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ ወይም ፡ ያቀረበውን ፡ ክስ ፡ ለመቀ
ጠል ፡ ወይም ፡ በርሱ ፡ ላይ ፡ የቀረበውን ፡ ክስ ፡ ለመከላከል ፡
ያልቻለ ፡ እንደሆነ ፡ በምትኩ ፡ ሌላ ፡ ሰው ፡ ወክሎ ፡ በነገረ ፡ ፈጃ ፡
አማካይነት ፡ ለመከራከር ፡ ይችላል ።

(፪) የውክልናው ፡ ሥልጣን ፡ የሚሰጠው ፡ በጽሑፍ ፡ ሆኖ ፡ ከዚህ ፡
ቀጥሎ ፡ በተመለከቱት ፡ መኩንኖች ፡ ፊት ፡ መረጋገጥ ፡ አለበት ።

(ሀ) በአዛዥ ፡ መኩንን ፡ ፊት ፡ ወይም ፡ ባለጉዳዩ ፡ አዛዥ ፡
መኩንን ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ በምክትል ፡ አዛዥ ፡ መኩንን ፡ ፊት ፡

(ለ) ባለጉዳዩ ፡ በጦር ፡ ኃይል ፡ መምሪያ ፡ ክፍል ፡ በአስተዳ
ደር ፡ ሥራ ፡ የሚያገለግል ፡ ሲሆን ፡ በሥራ ፡ መሪው ፡ ወይም ፡
በሌላው ፡ የጽሕፈት ፡ ቤት ፡ ሹም ፡ ፊት ፡

(፫) የባለ ፡ ጉዳዩ ፡ ፈርማና ፡ የክፍሉ ፡ ባለሥልጣን ፡ ተጨማሪ ፡
ፈርማ ፡ ለውክልናው ፡ ሥልጣን ፡ ትክክለኛነት ፡ በቂ ፡ ማሰረጃ ፡
ይሆናል ። እንዲሁም ፡ የውክልናውን ፡ ሥልጣን ፡ ሰጭ ፡ የሆነው ፡
የጦር ፡ ኃይል ፡ ባልደረባ ፡ ራሱ ፡ ቀርቦ ፡ ለመክሰስ ፡ ወይም ፡ የቀ
ረበበትን ፡ ክስ ፡ ለመከላከል ፡ የማይችል ፡ መሆኑን ፡ ለማሰረዳት ፡
የውክልናው ፡ ሥልጣን ፡ ብቻ ፡ በቂ ፡ ነው ።

(፬) ከዚህ ፡ በላይ ፡ በንዑስ ፡ ቍጥር ፡ (፩) ፡ በተመለከተው ፡ መሠ

ረት ፡ የወኪልነት ፡ ወይም ፡ የነገረ ፡ ፈጅነት ፡ ሥልጣን ፡ የተሰጠው ፡ ሰው ፡ ስለ ፡ ዋናው ፡ ባለጉዳይ ፡ ሆኖ ፡ ለመክሰስ ፡ ወይም ፡ ለቀረበበት ፡ ክስ ፡ መልስ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

ቀ ፡ ፳፪ ። በእርስ ፡ ቤት ፡ ለሚገኙ ፡ ሰዎች ፡ እንደራሴ ፡ ወይም ፡ ነገረ ፡ ፈጅ ፡ ሆነው ፡ ስለሚከራከሩ ፡ ወኪሎች ።

(፩) የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ክርክር ፡ ያለበት ፡ ሰው ፡ በእሥር ፡ ቤት ፡ የሚገኝ ፡ ሲሆንና ፡ በመታሠሩ ፡ ምክንያት ፡ ራሱ ፡ ቀርቦ ፡ ለመከራከር ፡ የማይችል ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ በከሰሰበትም ፡ ሆነ ፡ በተከሰሰበት ፡ ጉዳይ ፡ እንደራሴ ፡ ሆኖ ፡ የሚከራከርለት ፡ ወኪል ፡ ወይም ነገረ ፡ ፈጅ ፡ ለመተካት ፡ ይችላል ።

(፪) የሚሰጠውም ፡ ወኪልነት ፡ ወይም ፡ ነገረ ፡ ፈጅነት ፡ በጽሑፍ ፡ ሆኖ ፡ በእስረኛው ፡ ከተፈረመበት ፡ በኋላ ፡ የወሕኔ ፡ ቤቱ ፡ ሹም ፡ ፈርሞበት ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ይመዘገባል ።

(፫) ይህን ፡ ስለመሳሰለው ፡ ጉዳይ ፡ ሁሉ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቁጥር ፡ ፳፩ ፡ ንዑስ ፡ ቀጥር ፡ (፫) እና (፬) የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ በተመሳሳይነት ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ቀ ፡ ፳፫ ። ተሟጋች ፡ ስለማቆም ።

(፩) ማንም ፡ ሰው ፡ ቢሆን ፡ ዋና ፡ ባለጉዳይ ፡ የሆነው ፡ ከሳሽ ፡ ወይም ፡ ተከሳሽ ፡ ወይም ፡ ሕጋዊ ፡ እንደራሴው ፡ ስለራሱ ፡ ሆኖ ፡ እንዲከራከርለት ፡ ለተወሰነ ፡ ነገርና ፡ ለተወሰነ ፡ ሊዜ ፡ የሚሆን ፡ የጽሑፍ ፡ ወኪልነት ፡ ወይም ፡ እንደራሴነት ፡ ካልሰጠው ፡ ወይም ነገረ ፡ ፈጅ ፡ ለመቅጠርና ፡ ወኪል ፡ ለመሾም ፡ ብቻ ፡ ሥልጣን ፡ ከተቀበለ ፡ ሌላ ፡ ሰው ፡ የጽሑፍ ፡ ውክልና ፡ ካልተሰጠው ፡ በቀር ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ቀርቦ ፡ ስለሌላ ፡ ሰው ፡ ጉዳይ ፡ ለመሟገት ፡ አይችልም ።

(፪) ለዚህ ፡ ጉዳይ ፡ የሚሰጠው ፡ የወኪልነት ፡ ወይም ፡ የነገረ ፡ ፈጅነት ፡ ሥልጣን ፡ በጽሑፍ ፡ ሆኖ ፡ ወካዩ ፡ ከፈረመበት ፡ በኋላ ፡ ውክልናው ፡ ወይም ፡ ፈጅነቱ ፡ ከተሰጠበት ፡ የክስ ፡ ወይም ፡ የመልስ ፡ ማመልከቻ ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ ስለ ፡ ጉዳዩ ፡ በተከፈተው ፡ የፍርድ ፡ ቤት ፡ መዝገብ ፡ ውስጥ ፡ ተቀማጭ ፡ ይሆ

ናል ። ጸንቶ ፡ የሚቆየውም ፡ ከሁለቱ ፡ ወገኖች ፡ አንዱ ፡ የፈጅ ነቱ ፡ ወይም ፡ የወኪልነቱ ፡ ሥልጣን ፡ የተቋረጠ ፡ መሆኑን ፡ በጽሑፍ ፡ እስኪያስታውቁና ፡ ይህንኑም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ፈቅዶ ፡ እስኪያጸድቀው ፡ ወይም ፡ ከባለጉዳዮቹ ፡ አንዱ ፡ የሞተ ፡ እንደ ሆነ ፡ ወይም ፡ የውክልና ፡ ሥልጣን ፡ የተሰጠበት ፡ ነገረ ፡ ውሳኔ ፡ እስኪያገኝ ፡ ድረስ ፡ ነው ።

(፫) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቁጥር ፡ ለተመለከተው ፡ ጉዳይ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቁጥር ፡ ፫፻፵፱ ወይም ፡ ፳፻፳ የተመለከቱትን ፡ ድንጋጌዎች ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፡ ስለሚቀርቡ ፡ የአቤቱታ ፡ ማመልከቻዎች ፡ ወይም ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ በብይን ፡ ምክንያት ፡ ስለሚቀርቡ ፡ ይግባኞች ፡ ወይም ፡ የሰነዶችንና ፡ የማስረጃዎችን ፡ ግልባጮች ፡ መቀበል ፡ ወይም ፡ በክርክሩ ፡ ጊዜ ፡ የቀረቡትን ፡ ጽሑፎች ፡ ግልባጭ ፡ ለማግኘት ፡ ወይም ፡ በፍርድ ፡ ቤትና ፡ በፍርድ ፡ ማስፈጸሚያ ፡ ክፍል ፡ የተያዘውን ፡ ገንዘብ ፡ ለማስመለስ ፡ የሚቀርበው ፡ አቤቱታና ፡ ክርክር ፡ ሁሉ ፡ ከዋናው ፡ የሥረ ፡ ነገር ፡ ክርክር ፡ ጋር ፡ የተያያዘ ፡ ጉዳይ ፡ ሆኖ ፡ ይቆጠራል ።

ቀ ፡ ፳፬ ። ወኪሎች ፡ ወይም ፡ ነገረፈጆች ፡ መጥሪያ ፡ የሚቀበሉት ፡ ሁኔታ ።

(፩) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባሉት ፡ ቁጥሮች ፡ ለተመለከቱት ፡ ጉዳዮች ፡ ከሚሰጠውም ፡ የወኪልነትና ፡ የነገረ ፡ ፈጅነት ፡ ሥልጣን ፡ በቀር ፡ ማንኛውም ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሚልከውን ፡ የመጥሪያ ፡ ትእዛዝ ፡ ለመቀበል ፡ ብቻ ፡ ወኪል ፡ ወይም ፡ እንደራሴ ፡ ለመሾም ፡ ይቻላል ።

(፪) የዚህም ፡ ዓይነት ፡ የወኪልነት ፡ ሥልጣን ፡ በጽሑፍ ፡ ሆኖ ፡ ወካዩ ፡ ከፈረመበት ፡ በኋላ ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መዝገብ ፡ ቤት ፡ ይቀመጣል ።

ም ዕ ራ ፍ ፬ ።

ሰለ ፡ ባለ ፡ ጉዳዩ ፡ ወደ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መቅረብና ፡ ሳይቀርብ ፡ መቅረት ።

ቀ ፡ ፳፭ ። ባለጉዳዩ ፡ ራሱ ፡ እንዲቀርብ ፡ አስፈላጊ ፡ ስለመሆኑ ።

(፩) ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የሚቀርበውን ፡ ክርክር ፡ ወይም ፡ አቤቱታና ፡

ግናቸውንም ፣ ግመልከቻ ፣ ለግትረብ ፣ ባለጉዳይ ፣ ራሱ ፣ እንዲ ቀርብ ፣ አስረላጊ ፣ ሳይሆን ፣ ከዚህ ፣ በላይ ፣ ባለው ፣ ምዕራፍ ፣ በተመለከተው ፣ መሠረት ፣ የወኪልነት ፣ ወይም ፣ የነገረ ፣ ፈጅ ነት ፣ ሥልጣን ፣ የተሰጠው ፣ ሰው ፣ ምትክ ፣ ሆኖ ፣ በመቅረብ ፣ ሊከራከር ፣ ይችላል ። ስለሆነም ፣ በግናቸው ፣ ጊዜ ፣ ቢሆን ፣ ጥናው ፣ ባለጉዳይ ፣ ራሱ ፣ እንዲቀርብ ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ለግዘዝ ፣ ይችላል ። ይህንንም ፣ ትእዛዝ ፣ የሚሰጠው ፣ ለክርክሩ ፣ አወሳ ሰን ፣ የጥናውን ፣ ባለጉዳይ ፣ መቅረብ ፣ ፍጹም ፣ አስረላጊ ፣ የሚያ ደርግ ፣ በቁ ፣ የሆነ ፣ ምክንያት ፣ ባጋጠመው ፣ ጊዜ ፣ ብቻ ፣ ነው ።

(ጀ) አንዳንድ ጉዳዮችን ፣ በሥፍራው ፣ ላይ ፣ ሔዶ ፣ ለግጣራት ፣ ለመመርመር ፣ የምስክሮችን ፣ ቃል ፣ ለመቀበል ፣ የሚችል ፣ የፍ ርድ ፣ ቤት ፣ ወኪል ፣ ወይም ፣ እንደራሴ ፣ ልዩ ፣ አዋቂ ፣ (ኢክስ ፐርት) ተተኪ ፣ ዳኛ ፣ ወይም ፣ ሌላ ፣ ሰው ፣ ግዘዝ ፣ አስረላጊ ፣ ሆኖ ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ያዘዘ ፣ እንደሆነ ፣ ይህ ፣ ሥልጣን ፣ ወይም ፣ ትእዛዝ ፣ የተሰጠው ፣ ሰው ፣ በሥፍራው ፣ ላይ ፣ ተገኝቶ ፣ ሥራ ውን ፣ በሚያከናውንበት ፣ ጊዜ ፣ የጥናው ፣ ባለጉዳይ ፣ ወይም ፣ የነገረ ፣ ፈጅ ፣ በሥፍራው ፣ ላይ ፣ ያለመገኘት ፣ በፍርድ ፣ ቤት ፣ የተወከለው ፣ ሰው ፣ የረጸመውን ፣ ሥራ ፣ ጥጋ ፣ ሊያሳጣው ፣ አይችልም ።

ቀ ፣ ፳፯ ። ከብዙ ፣ ከሳሾች ፣ ወይም ፣ ተከሳሾች ፣ መካከል ፣ ያንዱ ፣ ብቻ ፣ መቅረብ ።

(፩) ከሳሾች ፣ ወይም ፣ ተከሳሾች ፣ በገብረት ፣ ለተከሰሱበት ፣ ነገር ፣ ከመካከላቸው ፣ አንዱ ፣ ስለ ፣ ብዙዎቹ ፣ ሆኖ ፣ እንዲከራከርላ ቸው ፣ ለመወከል ፣ ይችላል ።

(፪) የውክልናውም ፣ ሥልጣን ፣ በጽሑፍ ፣ ሆኖ ፣ ወካዮቹ ፣ ከረረ ሙበት ፣ በኋላ ፣ ጉዳዩን ፣ ከሚመለከተው ፣ መዝገብ ፣ ጋር ፣ ተያ ይዞ ፣ ይቀመጣል ።

ቀ ፣ ፳፮ ። ስለ ፣ ሸሪኮች ፣ መቅረብ ።

(፩) ሸሪኮች ፣ የሆኑ ፣ ያንድ ፣ የንግድ ፣ ድርጅት ፣ ሥራ ፣ ተካፋ ዮች ፣ በንግድ ፣ ድርጅቱ ፣ ሥም ፣ የተከሰሱ ፣ እንደሆነ ፣ ራሳቸው ፣ መቅረብ ፣ ይገባቸዋል ። ነገር ፣ ግን ፣ ክስ ፣ የሚቀጥለው ፣ በንግድ ፣

ድርጅቱ ፡ ስም ፡ ነው ።

(፪) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቁጥር ፡ ፺፰ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ መጥሪያው ፡ የተላከው ፡ የሽርክናውን ፡ የንግድ ፡ ሥራ ፡ ለሚመራው ፡ ሰው ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ በንግድ ፡ ድርጅት ፡ ውስጥ ፡ በሽርክና ፡ ተካፋይ ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ መቅረብ ፡ አይገባውም ።

(፫) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቁጥር ፡ እንደተመለከተው ፡ መጥሪያው ፡ የተሰጠው ፡ ሰው ፡ ሽሪክ ፡ ያለመሆኑን ፡ ለማስረዳት ፡ በተቃዋሚነት ፡ ሊቀርብ ፡ ይችላል ። ስለሆነም ፡ የተቃዋሚው ፡ መቅረብ ፡ ከሳሹ ፡ በንግድ ፡ ድርጅቱ ፡ ስም ፡ ሌላ ፡ መጥሪያ ፡ ተቀብሎ ፡ ካደረሰ ፡ በኋላ ፡ ሽሪኮቹ ፡ ባለመቅረባቸው ፡ በሌሉበት ፡ በድርጅቱ ፡ ላይ ፡ ከማስፈረድ ፡ ሊያግደው ፡ አይችልም ።

ቀ ፡ ፳፰ ። አንዳንድ ፡ ባለጉዳዮች ፡ ራሳቸው ፡ እንዲቀርቡ ፡ ለማዘዝ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስላለው ፡ ሥልጣን ።

(፩) ማናቸውም ፡ ሙግት ፡ በመቀጠል ፡ ላይ ፡ ባለበት ፡ ጊዜ ፡ ሁሉ ፡ ጉዳዩ ፡ የሚመለከተው ፡ የንግድ ፡ ድርጅት ፡ ሥራ ፡ መሪ ፡ ዲሬክተር ፡ ዋና ፡ ጸሐፊ ፡ ወይም ፡ ነገሩን ፡ ለማስረዳት ፡ ይችላል ፡ ብሎ ፡ የሚገምተው ፡ የንግድ ፡ ድርጅት ፡ አባል ፡ ወደ ፡ ችሎቱ ፡ እንዲቀርብ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

(፪) ነገሩ ፡ የሚመለከተው ፡ የመንግሥትን ፡ መሥሪያ ፡ ቤት ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ስለ ፡ መንግሥት ፡ ሆኖ ፡ እንዲከራከር ፡ የተወከለው ፡ ነገረ ፡ ፈጅ ፡ ጉዳዩን ፡ ለማስረዳት ፡ የሚችል ፡ ሠራተኛ ፡ ወይም ፡ ባለሥልጣን ፡ ያላቀረበ ፡ እንደሆነ ፡ ጉዳዩን ፡ በሚገባ ፡ ለማብራራት ፡ ይችላል ፡ ብሎ ፡ የገመተውን ፡ ሠራተኛ ፡ ወይም ፡ ባለሥልጣን ፡ ወደ ፡ ችሎቱ ፡ ቀርቦ ፡ እንዲያስረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

ቀ ፡ ፳፱ ። ስለ ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ መቅረብ ።

(፩) ነገሩን ፡ ለማየት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በወሰነው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ከሳሽ ፡ ተከሳሾች ፡ ራሳቸው ፡ ወይም ፡ ወኪሎቻቸው ፡ ተሟልተው ፡ መቅረብ ፡ አለባቸው ። የተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ መቅረብ ፡ እንደተረጋገጠም ፡ ክርክሩ ፡ መሰማት ፡ ይጀምራል ።

(፪) የግራ ፡ ቀኙ ፡ ተከራካሪ ፡ ወገኖች ፡ በተወሰነው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡

ሳይቀርቡ ፡ የቀሩ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መዝገቡን ፡ ይዘጋ
ዋል ። እንዲሁም ፡ ክርክሩ ፡ የቀረበው ፡ በይግባኝ ፡ የሆነ ፡ እንደ
ሆነ ፡ የይግባኙን ፡ መዝገብ ፡ ይዘጋዋል ።

(ቦ) በክርክሩ ፡ ዋናው ፡ ባለ ፡ ጉዳይ ፡ እንዲቀርብ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡
ያላዘዘ ፡ ሲሆንና ፡ በምትኩም ፡ ወኪሉ ፡ ወይም ፡ ነገረ ፡ ፈጁ ፡
በቀነ ፡ ቀጠሮው ፡ ቀርቦ ፡ እንደሆነ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡
ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ ተፈጻሚ ፡ አይሆንም ።

ቍ ፡ ፸ ። የተከሳሽ ፡ ያለመቅረብ ።

ክርክሩ ፡ እንዲሰማ ፡ በተወሰነው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ከሳሽ ፡ ቀርቦ ፡
ተከሳሹ ፡ ያልቀረበ ፡ እንደሆነ ፡ ለጉዳዩ ፡ ውሳኔ ፡ የሚሠጠው ፡
ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከተው ፡ ሥርዓት ፡ ነው ።

(ሀ) ለተከሳሹ ፡ የተላከለት ፡ መጥሪያ ፡ የደረሰው ፡ መሆኑ ፡ የተረ
ጋገጠ ፡ እንደሆነ ፡ በሌለበት ፡ የነገሩ ፡ መሠማት ፡ ይቀጥላል ።

(ለ) መጥሪያው ፡ በትክክል ፡ መድረሱ ፡ ያልተረጋገጠ ፡ ሲሆን ፡
ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሁለተኛ ፡ መጥሪያ ፡ እንዲላክ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(ሐ) መጥሪያው ፡ የደረሰው ፡ መሆኑ ፡ ቢረጋገጥም ፡ እንኳ ፡ ለተከ
ሳሹ ፡ የተሰጠበት ፡ ቀን ፡ ለክሱ ፡ መልስ ፡ ማዘጋጀት ፡ በቂ ፡ ሆኖ ፡
በማይገመት ፡ አጭር ፡ ጊዜ ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተረዳው ፡
ሲሆን ፡ የክርክሩን ፡ መስማት ፡ ለሌላ ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ያስተላል
ፈዋል ።

(መ) እንደ ፡ ወይም ፡ ካንድ ፡ በላይ ፡ ለሆኑ ፡ ተከሳሾች ፡ የተላከው ፡
መጥሪያ ፡ ለተከሳሹ ፡ ወይም ፡ ከተከሳሾቹ ፡ መካከል ፡ ላንዳን
ዶቹ ፡ ሳይደርስ ፡ የቀረው ፡ በከሳሹ ፡ ችልተኛነት ፡ ወይም ፡ ጉድ
ለት ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡ መጥሪ
ያው ፡ ባልደረሰው ፡ ወይም ፡ ባልደረሰባቸው ፡ ተከሳሾች ፡ ላይ ፡
የቀረበውን ፡ የክስ ፡ መዝገብ ፡ ዘግቶ ፡ ለማሰናበትና ፡ ነገሩም ፡
ይግባኝ ፡ እንደሆነ ፡ የይግባኙን ፡ መዝገብ ፡ ለመዘጋት ፡ ይች
ላል ። ተገቢ ፡ መስሎ ፡ ከታየውም ፡ ክሱ ፡ የሚሰማበትን ፡ ቀን ፡
ቀጠሮ ፡ ይለውጣል ። ስለሆነም ፡ መጥሪያ ፡ ያልደረሰው ፡ ተከ
ሳሽ ፡ ወይም ፡ መልስ ፡ ሰጭ ፡ ራሱ ፡ ወይም ፡ ወኪሉ ፡ ጉዳዩ ፡ በሚ
ሰማበት ፡ ቀን ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የተገኘ ፡ እንደሆነ ፡ ወደ ፡ ችሎቱ ፡

ቀርቦ ፡ እንዲከራከር ፡ ሊታዘዝ ፡ ይችላል ። ይህ ፡ ሲሆን ፡ መጥሪያ ፡ ባለመስጠቱ ፡ ምክንያት ፡ የሥረ ፡ ነገሩ ፡ ወይም ፡ የይግባኙ ፡ ፋይል ፡ አይዘጋም ።

ቍ ፡ ፸፩ ። የክሱ ፡ መዝገብ ፡ መዝጋት ፡ ስለሚያስከትለው ፡ ውጤት ።

(፩) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፷፱ ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ (፪) ወይም ፡ በቍጥር ፡ ፸ ፡ (መ) በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ አንድ ፡ የክስ ፡ መዝገብ ፡ የተዘጋ ፡ እንደሆነ ፡ ከሳሹ ፡ ተገቢውን ፡ ጻኝነትና ፡ የተወሰነውን ፡ ኪሣራ ፡ ከፍሉ ፡ ፋይሉን ፡ እንደገና ፡ ከማስከፈትና ፡ ነገሩ ፡ እንዲቀጥል ፡ ከማድረግ ፡ አያገደውም ።

(፪) ከሳሹ ፡ በቀን ፡ ቀጠሮው ፡ ሳይቀርብ ፡ የቀረው ፡ በቂ ፡ በሆነ ፡ ምክንያት ፡ መሆኑን ፡ ያስረዳ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ ይህንኑ ፡ የተቀበለው ፡ እንደሆነ ፡ ጻኝነትና ፡ ኪሣራ ፡ ሳይከፍል ፡ ፋይሉ ፡ እንደገና ፡ ተከፍቶ ፡ ነገሩ ፡ እንዲቀጥል ፡ ሊፈቅድለት ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፸፪ ። በሚቀጥለው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ስለመቅረብ ።

በመጀመሪያው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ተከሳሹ ፡ ባለመቅረቡ ፡ ክርክሩ ፡ በሌለበት ፡ እንዲቀጥል ፡ ከተደረገ ፡ በኋላ ፡ በሚቀጥለው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ቀርቦ ፡ በቀጻሚው ፡ ቀጠሮ ፡ ለመቅረብ ፡ ያልቻለው ፡ በቂ ፡ ሆኖ ፡ በሚገመት ፡ እክል ፡ ምክንያት ፡ መሆኑን ፡ ያስረዳ ፡ እንደሆነና ፡ ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ ያቀረበውን ፡ ምክንያት ፡ በቂ ፡ አድርጎ ፡ የተቀበለው ፡ እንደሆነ ፡ በቀረበበት ፡ ቀን ፡ መከላከያውን ፡ አቅርቦ ፡ እንዲከራከር ፡ ይፈቀድለታል ። ይህም ፡ ሲሆን ፡ በሌለበት ፡ ተሰምቶ ፡ የነበረው ፡ ክርክር ፡ ራሱ ፡ ባለበት ፡ እንደተሰማ ፡ ሆኖ ፡ ይቆጠራል ።

ቍ ፡ ፸፫ ። የከሳሽ ፡ ያለመቅረብ ።

ባንድ ፡ ነገር ፡ ክስ ፡ ያቀረበ ፡ ሰው ፡ ክርክሩ ፡ እንዲሰማ ፡ በተወነው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ሳይቀርብ ፡ የቀረ ፡ እንደሆነና ፡ ተከሳሹ ፡ ቀርቦ ፡ የተከሰሰበትን ፡ ነገር ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ ያመነ ፡ እንደሆነ ፡ ከሳሹ ፡ በሌለበትም ፡ ቢሆን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተከሳሹ ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ ላመነው ፡ ጉዳይ ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ። ከሳሹ ፡ የካደ ፡ እንደሆነ ፡ ግን ፡ መዝገቡን ፡

በመዝጋት ፡ ያሰናብተዋል ።

ቍ ፡ ፸፬ ። የክሱ ፡ መዝገብ ፡ መዘጋት ፡ ስለሚያስከትለው ፡ ውጤት ።

(፩) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቁጥር ፡ ፸፫ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ የመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ ክስ ፡ ከተዘጋና ፡ በቍጥር ፡ ፳፱ (፪) ወይም ፡ በቍጥር ፡ ፸ (መ) ወይም ፡ በቍጥር ፡ ፸፫ ፡ ላይ ፡ በተነገረው ፡ ሁኔታ ፡ የይግባኝ ፡ መዝገብ ፡ ከተዘጋ ፡ በኋላ ፡ ከላሹ ፡ ለመጀመሪያው ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ ለይግባኙ ፡ ክርክር ፡ መነሻ ፡ የነበረውን ፡ ነገር ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፡ አዲስ ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ አይችልም ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ መዝገቡ ፡ በተዘጋ ፡ በአንድ ፡ ወር ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ እንደገና ፡ ተከፍቶ ፡ ነገሩ ፡ እንዲታይለት ፡ ከላሹ ፡ ሊጠይቅ ፡ የሚችልበትን ፡ መብት ፡ አያስቀርበትም ። ከላሹ ፡ በቀዳሚው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ሳይቀርብ ፡ የቀረው ፡ በቂ ፡ ሆኖ ፡ በሚገመት ፡ እክል ፡ ምክንያት ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡ ስለኪሣራውና ፡ ስለማናቸውም ፡ ወጭ ፡ አከፋፈል ፡ ተስማሚ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ውሳኔ ፡ ከሰጠ ፡ በኋላ ፡ የተዘጋው ፡ መዝገብ ፡ እንደገና ፡ ተከፍቶ ፡ ነገሩ ፡ እንዲቀጥል ፡ ትእዛዝ ፡ ሰጥቶ ፡ የሚሰማበትን ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ይወስናል ።

(፫) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቁጥር ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ትእዛዝ ፡ የሚሰጠው ፡ ከላሹ ፡ ያቀረበው ፡ ማመልከቻ ፡ ለመልስ ፡ ሰጭው ፡ ከደረሰው ፡ በኋላ ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፸፭ ። የብዙ ፡ ተከራካሪ ፡ ወገኖች ፡ ያለመቅረብ ።

(፩) ከብዙ ፡ ከላሾች ፡ መካከል ፡ አንድ ፡ ወይም ፡ ካንድ ፡ የበለጡት ፡ ሳይቀርቡ ፡ የቀሩ ፡ እንደሆነ ፡ የቀረቡት ፡ ከላሾች ፡ ብቻ ፡ ክርክሩ ፡ እንዲቀጥል ፡ ሲያመለክቱ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ በመስጠት ፡ ሁሉም ፡ እንደቀረቡ ፡ በመቁጠር ፡ ክርክሩ ፡ እንዲሰማ ፡ ለማድረግ ፡ ወይም ፡ ሌላ ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

(፪) አንድ ፡ ወይም ፡ ብዙዎች ፡ ተከላሾች ፡ መጥሪያ ፡ ደርሷቸው ፡ ሳይቀርቡ ፡ የቀሩ ፡ እንደሆነ ፡ የቀረበው ፡ ወይም ፡ የቀረቡት ፡ ተከላሾች ፡ ባሉበት ፡ የክርክሩ ፡ መሰማት ፡ እንዲቀጥል ፡ ለማድ

ረግ ፡ ይቻላል ። ፍርድ ፡ በሚሰጥበት ፡ ጊዜ ፡ ግን ፡ ባልቀረበው ፡
ወይም ፡ ባልቀረቡት ፡ ተከላሾች ፡ ላይ ፡ ተሰማሚ ፡ መስሎ ፡ የታየ
ውን ፡ ትእዛዝ ፡ መስጠት ፡ አለበት ።

ቀ፡ ፸፮ ። የሶስተኛ ፡ ወገኖች ፡ ያለመቅረብ ።

(፩) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ግፀ ፡ (፪) ፡ በተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡
መሠረት ፡ ከሳሹ ፡ በተከላሹ ፡ ላይ ፡ ያቀረበውን ፡ ክስ ፡ ሶስተኛው ፡
ወገን ፡ በአላፈነት መጠየቅ ፡ ይገባዋል ፡ ሲል ፡ ተከላሹ ፡ ባመለ
ከተው ፡ መሠረት ይህ ፡ ሶስተኛ ፡ ወገን ፡ ቀርቦ ፡ በክርክሩ ፡
ውስጥ ፡ በመግባት ፡ መልስ ፡ እንዲሰጥ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አዞ ፡
መጥሪያው ፡ ከደረሰው ፡ በኋላ ፡ ቀርቦ ፡ መልስ ፡ ሳይሰጥ ፡ ወይም ፡
አላፈ ፡ የማይሆንበትን ፡ ምክንያት ፡ በማስረዳት ፡ ሳይከራከር ፡
የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ ዋናው ፡ ተከላሽ ፡ የተፈረደበትን ፡ ፍርድ ፡
እንደተቀበለ ፡ ተቆጥሮ ፡ ከሳሹ ፡ ባመለከተው ፡ መጠን ፡ በአላፈ
ነት ፡ የሚጠየቅበትን ፡ ድርሻውን ፡ እንዲከፍል ፡ ይገደዳል ።

(፪) ተከላሹ ፡ በነገሩ ፡ የተረታና ፡ የተፈረደበት ፡ እንደሆነ ፡ በፍ
ርዱ ፡ ተሰማምቶ ፡ ከተቀበለው ፡ በኋላ ፡ ፍርድን ፡ ከመፈጸሙ ፡
በፊት ፡ ወይም ፡ እንደ ፡ ፍርዱ ፡ ከፈጸመ ፡ በኋላ ፡ ሦስተኛው ፡
ወገን ፡ መክፈል ፡ ያለበትን ፡ ድርሻ ፡ እንዲከፍል ፡ ይታዘዝልኝ ፡
ብሎ ፡ ተገቢውን ፡ ማመልከቻ ፡ ሲያቀርብ ፡ ይህ ፡ ሶስተኛ ፡ ወገን ፡
ድርሻውን ፡ ለዋናው ፡ ተከላሽ ፡ እንዲከፍል ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእ
ዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ቀ፡ ፸፯ ። ራሱ ፡ እንዲቀርብ ፡ የታዘዘው ፡ ሰው ፡ ያለመቅረብ ።

ከሳሹ ፡ ወይም ፡ ተከላሹ ፡ ራሱ ፡ እንዲቀርብ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡
ካዘዘ ፡ በኋላ ፡ በቂ ፡ ባልሆነ ፡ ምክንያት ፡ ሳይቀርብ ፡ የቀረ ፡
እንደሆነ ፡ ስለ ፡ ከሳሽ ፡ ወይም ፡ ስለተከላሽ ፡ ያለመቅረብ ፡ በዚህ ፡
ምዕራፍ ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ ይፈጸምበታል ።

ቀ፡ ፸፰ ። ተከላሽ ፡ በሌለበት ፡ የተሰጠውን ፡ ውሳኔ ፡ ስለማንሳት ።

(፩) አንድ ፡ ተከላሽ ፡ በክርክሩ ፡ ላይ ፡ ቀርቦ ፡ መልስ ፡ ሳይሰጥ ፡
ወይም ፡ ተገቢውን ፡ መከራከሪያ ፡ ሳያቀርብ ፡ በመቅረቱ ፡ በሌለ
በት ፡ አንድ ፡ ውሳኔ ፡ ወይም ፡ ትእዛዝ ፡ የተሰጠ ፡ ሲሆን ፡ ውሳኔ

ኔው ፡ ወይም ፡ ትእዛዙ ፡ መስጠቱን ፡ በተረዳው ፡ በአንድ ፡ ወር ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ቀርቦ ፡ ትእዛዙ ፡ ወይም ፡ ውሳኔ ፡ እንዲነሳለት ፡ ሊያመለክት ፡ ይችላል ።

(፪) ተከሳሹ ፡ ይህን ፡ ማመልከቻ ፡ በሚያቀርብበት ፡ ጊዜ ፡ የጥሪው ፡ ትእዛዝ ፡ በሚገባ ፡ ያልደረሰው ፡ መሆኑን ፡ ወይም ፡ ክርክሩ ፡ ሊሰማ ፡ በተቀጠረበት ፡ ቀን ፡ ቀርቦ ፡ መከራከሪያውን ፡ ያላሰማው ፡ ወይም ፡ መልስ ፡ ያልሰጠው ፡ በበቂ ፡ ምክንያት ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተረዳ ፡ እንደሆነ ፡ የተከሳሹ ፡ አቤቱታ ፡ ላንደኛው ፡ ወገን ፡ ተከራካሪ ፡ እንዲደርሰው ፡ ካደረገና ፡ ተገቢውን ፡ ኪሣራ ፡ ወይም ፡ መቀጮ ፡ እንዲከፍል ፡ ካዘዘ ፡ በኋላ ፡ ትእዛዙን ፡ ወይም ፡ ብይኑን ፡ በማንሳት ፡ ክርክሩ ፡ እንደገና ፡ የሚሰማበትን ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ይሰጣል ። ስለሆነም ፡ ነገሩን ፡ ለማመልከት ፡ በቀረበው ፡ ተከሳሽ ፡ ላይ ፡ ተሰጥቶ ፡ የነበረውን ፡ ብይን ፡ ወይም ፡ ትእዛዝ ፡ ሲያነሳ ፡ ይህ ፡ ብይን ፡ ወይም ፡ ትእዛዝ ፡ እንዲነሳላቸው ፡ ቀርቦው ፡ ባላመለከቱ ፡ ተከሳሾች ፡ ላይ ፡ የማይጸና ፡ መሆኑን ፡ ከተረዳው ፡ በአቤት ፡ ባዩ ፡ አመልካችነት ፡ የተነሳው ፡ ትእዛዝ ፡ ወይም ፡ ብይን ፡ ላላመለከቱት ፡ ተከሳሾች ፡ እንዲፈጸሟቸው ፡ ማዘዝ ፡ አለበት ።

(፫) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቍጥር ፡ የተነገሩት ፡ ድንጋጌዎች ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ ወይም ፡ ብይኑና ፡ ትእዛዙ ፡ በንባብ ፡ በተሰማበት ፡ ቀን ፡ አልነበርንም ፡ ለሚሉ ፡ ወገኖች ፡ ተፈጻሚ ፡ አይሆንም ።

ሶስተኛ ፡ መጽሐፍ ።

የፍትሕ ፡ ብሔርን ፡ ክስ ፡ የሚመለከቱ ፡ ድንጋጌዎች ፤

ቍ ፡ ፸፱ ። የአፈጻጸሙ ፡ ወሰን ።

- (፩) በዚህ ፡ መጽሐፍ ፡ የተመለከቱት ፡ ድንጋጌዎች ፡ በዚህ ፡ ሕግ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ለሚቀርቡ ፡ ክሶች ፡ ተፈጻሚ ፡ የሚሆኑ ፡ ናቸው ።
- (፪) ይህ ፡ ድንጋጌ ፡ በይግባኝ ፡ ላይ ፡ ባሉት ፡ ጉዳዮች ፡ ተፈጻሚ ፡

በሚሆንበት ፡ ጊዜ ፡ ሁሉ ፡ ከሳሽ ፡ የሚለው ፡ ቃል ፡ ይግባኝ ፡
ባይን ፤ ተከሳሽ ፡ የሚለው ፡ ቃል ፡ መልስ ፡ ሰጭን ፤ ክስ ፡ የሚ
ለው ፡ ቃል ፡ ደግሞ ፡ የይግባኝ ፡ ክስንም ፡ አጠቃሎ ፡ ይይዛል ።

ም ዕ ራ ፍ ፡ ፩ ፤

ሰ ሰ ፡ አ ቤ ቱ ታ ።

ቀ ፡ ሹ ። በአቤቱታ ግመልከቻ ፡ ጽሑፎች ፡ ላይ ፡ ስለሚገለጹ ፡ ነገ
ሮች ።

231(ሠ)

(፩) የአቤቱታ ፡ ጽሑፍ ፡ ግለት ፤ ከሳሽ ፡ የሚጠይቀውን ፡ ሁሉ ፡
ዘርዘር ፡ የሚገልጽ ፡ ጽሑፍ ፤ ተከሳሽ ፡ የሚሰጠው ፡ የመከላከያ ፡
ጽሑፍ ፤ የተከሳሽ ፡ ከሳሽ ፡ የሚያቀርበው ፡ የክስ ፡ ጽሑፍ ፤
የይግባኝ ፡ ግቅረቢያ ፡ ጽሑፍ ፤ ወይም ፡ በሌላ ፡ ዓይነት ፡ ተጽፎ ፡
ለፍርድ ፡ ቤት ፡ የሚቀርብ ፡ የክስ ፡ መነሻ ፡ ወይም ፡ ለዚህ ፡
የሚሰጠውን ፡ መልስ ፡ የሚመለከት ፡ ግናቸውም ፡ የጽሑፍ ፡
ግመልከቻ ፡ ግለት ፡ ነው ።

(፪) ግንኛውም ፡ የአቤቱታ ፡ ጽሑፍ ፡ ሁሉ ፡ በቀለም ፡ የተጻፈ ፡
ወይም ፡ በታተሙ ፡ ፎርምች ፡ በቀለም ፡ ጽሕፈት ፡ የተሞላ ፡
ወይም ፡ በጽሕፈት ፡ መኪና ፡ የተመታ ፡ መሆን ፡ አለበት ።
የሚጻፈው ፡ ለአቤቱታ ፡ ግቅረቢያ ፡ በተዘጋጀ ፡ የፎርም ፡ ወረ
ቀት ፡ ላይ ፡ ሆኖ ፡ የሚገለጽበትም ፡ ፍሬ ፡ ነገር ፡ አመልካቹ ፡
መብቱን ፡ የሚጠብቅበትን ፡ ምክንያት ፡ በአጭሩ ፡ የያዘ ፡ ወይም ፡
ተከሳሹ ፡ ስለመከላከያው ፡ የሚሰጠውን ፡ መልስ ፡ በአጭሩ ፡
የሚገልጽ ፡ ሆኖ ፡ ፎርሙም ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ አንደኛ ፡ ሰንጠረዥ ፡
በመሆን ፡ በአባሪነት ፡ ከታተመው ፡ ጽሑፍ ፡ ጋር ፡ ተመሳሳይ ፡
መሆን ፡ አለበት ።

(፫) በፎርሙ ፡ ላይ ፡ ከተመለከቱት ፡ ጉዳዮች ፡ በቀር ፡ በተጨማ
ሪነት ፡ መገለጽ ፡ የሚገባቸው ፡ ሌሎች ፡ ጉዳዮች ፡ ያሉ ፡ እንደሆነ ፡
የተጻፉበትን ፡ ቀንና ፡ ዓመተ ፡ ምሕረት ፡ በመግለጽ ፡ በአባሪነት ፡
ተጽፈው ፡ ከፎርሙ ፡ ጋር ፡ አያይዘ ፡ ለግቅረብ ፡ ይቻላል ።

(፬) በሚቀርበው ፡ የግመልከቻ ፡ ጽሑፍ ፡ ላይ ፡ ቁጥር ፡ ወይም ፡

የገንዘብ ፡ ልክ ፡ መግለጽ ፡ አስፈላጊ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ቍጥሩ ፡ በአሐ
ዝና ፡ በፊደል ፡ መጻፍ ፡ አለበት ። እንዲሁም ፡ የውጭ ፡ አገርን ፡
ገንዘብ ፡ የሚመለከት ፡ ነገር ፡ ሲያጋጥም ፡ የምንዛሪው ፡ ልክ ፡
በኢትዮጵያ ፡ ብር ፡ መግለጽ ፡ ይገባዋል ።

(፭) እንደ ፡ ኤውሮጳ ፡ አቆጣጠር ፡ የሚጻፍ ፡ ቀንና ፡ ዓመተ ፡
ምሕረት ፡ በኢትዮጵያ ፡ ቀን ፡ አቆጣጠር ፡ ተተርጉሞ ፡ መቅረብ ፡
አለበት ።

ቍ ፡ ፳፩ ። በተቀዳሚነት ፡ መፈጸም ፡ ስለሚገባቸው ፡ ግዴታዎች ።

ለእንደ ፡ ክርክር ፡ መነሻ ፡ የሆነ ፡ ነገር ፡ ከመመሥረቱ ፡ በፊት ፡
የግዴታው ፡ መፈጸምና ፡ ያለመፈጸም ፡ ለክርክሩ ፡ መነሻ ፡ በሚሆ
ንበት ፡ ጊዜ ፡ ከላሹ ፡ በሚያቀርበው ፡ የክስ ፡ ማመልከቻ ፡ ወይም ፡
ተከላሹ ፡ በሚሰጠው ፡ መልስ ፡ ላይ ፡ በበኩሉ ፡ ሊፈጽም ፡ ይገባ
ዋል ፡ የሚባለውን ፡ ግዴታ ፡ የፈጸመ ፡ መሆኑን ፡ መግለጽ ፡ አለ
በት ። ስለሆነም ፡ በከላሹ ፡ በሚቀርበው ፡ አቤቱታ ፡ ወይም ፡ ተከ
ላሹ ፡ በሚሰጠው ፡ የመከላከያ ፡ መልስ ፡ ላይ ፡ ከላሹ ፡ ወይም ፡
ተከላሹ ፡ መብቱን ፡ በመጠበቅ ፡ የሚያቀርበው ፡ አቤቱታ ፡
ወይም ፡ መልስ ፡ በበኩሉ ፡ ያለበትን ፡ ግዴታ ፡ እንደፈጸመ ፡ ያስ
ቆጥረዋል ።

ቍ ፡ ፳፪ ። አዲስ ፡ ነገር ፡ ስላለማቅረብ ።

ከላሹ ፡ ወይም ፡ ተከላሹ ፡ በአቤቱታው ፡ ወይም ፡ በመልሱ ፡
ጽሑፍ ፡ ላይ ፡ ለክሱ ፡ መሠረት ፡ የሚሆነውን ፡ ነገር ፡ በሚያቀር
ብበት ፡ ጊዜ ፡ ወይም ፡ የተከላሹ ፡ ከላሹ ፡ የክስ ፡ ማመልከቻ ፡ ተገ
ቢነት ፡ የለውም ፡ ወይም ፡ ነገሩ ፡ በሕግ ፡ ረገድ ፡ ተቀባይነትን ፡
ለማግኘት ፡ የማይገባው ፡ ነው ፡ በግለት ፡ ወይም ፡ ማናቸውንም ፡
አፍራሽ ፡ የሆነ ፡ የመከላከያ ፡ መልስ ፡ በሚሰጥበት ፡ ጊዜ ፡ እንደ ፡
አዲስ ፡ አጋጣሚ ፡ ነገር ፡ ሆኖ ፡ በመጀመሪያ ፡ ያልተያዙትን ፡
ጭብጦች ፡ እንዳይፈርጥ ፡ ሥረ ፡ ነገሩን ፡ ሳይለቅ ፡ የመጀመሪ
ያውን ፡ መሠረታዊ ፡ ሙግት ፡ ተከትሎ ፡ ማቅረብ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፳፫ ። ነገርን ፡ በግልጽ ፡ መካድ ፡ ተገቢ ፡ ስለመሆኑ ።

ተከላሹ ፡ የተከሰሰበትን ፡ ነገር ፡ መካድ ፡ የሚችለው ፡ በከላሹ ፡

የቀረቡትን ፣ ነገሮች ፡ ሁሉ ፡ በዝርዝርና ፡ በግልጽ ፡ ክዶ ፡ በመቃዎም ፡ ነው ። እንደዚሁም ፡ ከላሽ ፡ የከላሽ ፡ ተከላሽ ፡ ሆኖ ፡ መልሰሰጭ ፡ በሚሆንበት ፡ ጊዜ ፡ የቀረበበትን ፡ ክስ ፡ በዝርዝርና ፡ በግልጽ ፡ መካድ ፡ አለበት ። ስለ ፡ ካሣ ፡ ጥያቄ ፡ የቀረበውን ፡ የገንዘብ ፡ ልክ ፡ በሚመለከት ፡ ጉዳይ ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ በክሱ ፡ ላይ ፡ የቀረበውን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ በዝርዝርና ፡ በግልጽ ፡ ያለመካድ ፡ ያልተካደውን ፡ ነገር ፡ በከፊል ፡ ሆነ ፡ በሙሉ ፡ አምኖ ፡ እንደመቀበል ፡ ያስቆጥራል ።

ቀ፡ ፹፬ ። ውልን ፡ ስለመካድ ።

ውል ፡ ጠቀስ ፡ በሆነ ፡ በማናቸውም ፡ ክርክር ፡ ላይ ፡ ከተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ አንዱ ፡ ውሉን ፡ በ.ክድ ፡ በውሉ ፡ ላይ ፡ የተጠቀሱትን ፡ ዝርዝር ፡ ነገሮች ፡ ብቻ ፡ እንደካደ ፡ ይቆጠራል ። ስለሆነም ፡ የውሉን ፡ ሕጋዊነትና ፡ በሕግ ፡ ፊት ፡ ሊኖረው ፡ የሚችለውን ፡ ጸኚነት ፡ እንደካደ ፡ አያስቆጥረውም ።

ቀ፡ ፹፭ ። በክርክሩ ፡ ላይ ፡ የሚቀርቡትን ፡ የጽሑፍ ፡ ሰነዶች ፡ ባለዋጋነት ፡ ስለማስረዳት ።

ባንድ ፡ ክርክር ፡ ላይ ፡ ለክርክሩ ፡ ማስረጃ ፡ የሚሆን ፡ የጽሑፍ ፡ ሰነድ ፡ ማቅረብ ፡ አስፈላጊ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ በሰነዱ ፡ ላይ ፡ ያለውን ፡ ቃል ፡ ሁሉ ፡ በሙሉ ፡ መግለጥ ፡ ሳያስፈልግ ፡ የክርክሩን ፡ ፍሬ ፡ ነገር ፡ የያዙትን ፡ ቃላት ፡ ብቻ ፡ ገልብጦ ፡ ማቅረብ ፡ በቂ ፡ ይሆናል ። ነገር ፡ ግን ፡ ለጉዳዩ ፡ መነሻ ፡ የሆነው ፡ ሰነድ ፡ ትርጉሙ ፡ ወይም ፡ መንፈሱ ፡ አከራካሪ ፡ ወይም ፡ የሚያሻማ ፡ ሲሆን ፡ አከራካሪ ፡ የሆነውን ፡ ክፍል ፡ ብቻ ፡ ጠቅሶ ፡ ማቅረብ ፡ ወይም ፡ የጽሑፉ ፡ መንፈስና ፡ ትርጉም ፡ በሙሉ ፡ አከራካሪ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ራሱን ፡ ማቅረብ ፡ ይቻላል ።

ቀ፡ ፹፮ ። ስለ ፡ አእምሮ ፡ ሁኔታዎች ።

ስላንድ ፡ ክርክር ፡ ጉዳይ ፡ በሚቀርብ ፡ አቤቱታ ፡ ወይም ፡ ማመልከቻ ፡ ውስጥ ፡ ተንኩል ፡ ማታለል ፡ የአዋቂ ፡ አጥፊነት ፡ ወይም ፡ የክፉ ፡ ሕሊና ፡ ዝንባሌ ፡ ወይም ፡ የአእምሮ ፡ ጉድለት ፡ ወይም ፡ ሁኔታ ፡ መኖሩን ፡ መግለጽ ፡ አስፈላጊ ፡ ሲሆን ፡ ሁኔታ

ውን ፡ እንጂ ፡ ለዚህ ፡ መነሻ ፡ የሆነውን ፡ ምክንያትና ፡ አካባቢ
ውን ፡ በአቤቱታው ፡ ውስጥ ፡ መግለጽ ፡ አስፈላጊ ፡ አይሆንም ።

ቍ ፡ ፹፯ ። ማስታወቂያ ፡ ስለመስጠት ።

ማስታወቂያ ፡ የተሰጠበት ፡ ጉዳይና ፡ ዓይነቱ ፡ በዝርዝር ፡
ተገልጾ ፡ ለተላከለት ፡ ሰው ፡ መድረስ ፡ ያለመድረሱ ፡ የሚያከራ
ክር ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ ለተላከለት ፡ ሰው ፡ መድረሱን ፡ ማረጋገጥ ፡
አስፈላጊ ፡ ሆኖ ፡ ሲገኝ ፡ አመልካቹ ፡ ማስታወቂያውን ፡ ያደረሰ ፡
መሆኑን ፡ በግመልከቻው ፡ ላይ ፡ ከገለጸ ፡ በቂ ፡ ይሆናል ።

ቍ ፡ ፹፰ ። በነገሩ ፡ አካባቢ ፡ ሁኔታ ፡ ስለሚታወቁ ፡ ውሎችና ፡ ሕጋዊ ፡
ግንኙነቶች ።

(፩) በክሱ ፡ አቤቱታ ፡ ውስጥ ፡ በአካባቢ ፡ ሁኔታ ፡ ብቻ ፡ የተመሠ
ረቱ ፡ ውሎች ፡ ወይም ፡ ሌሎች ፡ ግንኙነቶች ፡ መኖራቸውን ፡
መግለጽ ፡ አስፈላጊ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፣ አለ ፡ የሚባለውን ፡ ውል ፡
ወይም ፡ ግንኙነት ፡ በጠቅላላው ፡ መጥቀስ ፡ በቂ ፡ ስለሆነ ፡ ይህ
ውል ፡ ወይም ፡ ግንኙነት ፡ የተመሠረተበትን ፡ አካባቢና ፡ ምክን
ያት ፡ በአቤቱታው ፡ ውስጥ ፡ መዘርዘር ፡ አስፈላጊ ፡ አይሆንም ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ እንደተመለከተው ፡
በአካባቢ ፡ ሁኔታ ፡ ከሚመሠረቱ ፡ ውሎችና ፡ ግንኙነቶች ፡ ሌላ ፡
ውል ፡ ጠቀስ ፡ የሆነ ፡ ነገር ፡ አለኝ ፡ የሚል ፡ አመልካች ፡ እነዚ
ሁኑ ፡ በተጨማሪነት ፡ ወይም ፡ በምትክነት ፡ እየጠቀስ ፡ መከራከ
ሪያ ፡ ሊያደርጋቸው ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፹፱ ። ሕጋዊ ፡ ስለሆኑ ፡ ግምቶች ።

አስቀድሞ ፡ በአንደኛው ፡ ወገን ፡ አቤቱታ ፡ ወይም ፡ ሙግት ፡
በግልጽ ፡ የተካደ ፡ ጉዳይ ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ አንዱ ፡ ወገን ፡ ተከራ
ካሪ ፡ ሕጋዊ ፡ በሆነ ፡ ግምት ፡ የሚደገፍበትን ፡ ነገር ፡ ወይም ፡
ሌላው ፡ ወገን ፡ ማስረጃ ፡ እንዲያቀርብ ፡ ተገቢ ፡ የሆነበትን ፡
ጉዳይ ፡ ሌላው ፡ ወገን ፡ በአቤቱታው ፡ ውስጥ ፡ መጥቀስ ፡ አይ
ገባውም ።

ቍ ፡ ፺ ። ከፍሬ ፡ ነገሩ ፡ ክርክር ፡ መስመር ፡ ውጭ ፡ ስለመውጣት ።

አቤቱታን ፡ ለማሻሻል ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገ

ኖች ፡ ቀድሞ ፡ ካቀረቡት ፡ ከርከር ፡ ወይም ፡ ጭብጥ ፡ ውጭ ፡ የሆነና ፡ ከቀድሞው ፡ ከርከር ፡ ጋር ፡ ግንኙነት ፡ የሌለው ፡ አዲስ ፡ ነገር ፡ ለግትረብ ፡ አይቻልም ።

ቀ ፡ ፲፩ ። አቤቱታን ፡ በለግሻሻል ።

(፩) ፍርድ ፡ ከመሰጠቱ ፡ በፊት ፡ በግናቸውም ፡ ጊዜ ፡ ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተገቢ ፡ ሆኖ ፡ ካገኘው ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ከላቸውን ፡ እንዲያሻሽሉና ፡ ከርከራቸውን ፡ እንዲለውጡ ፡ ሊፈቀድላቸው ፡ ይችላል ። ስለሆነም ፡ የዚህ ፡ ዓይነት ፡ መብት ፡ ለተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ የሚሰጠው ፡ የክሱ ፡ መሻሻል ፡ ወይም ፡ የክርክሩ ፡ መለወጥ ፡ ነገሩን ፡ ይበልጥ ፡ የሚያብራራ ፡ ወይም ፡ ትክክለኛ ፡ ፍትሕን ፡ ለመስጠት ፡ የሚረዳ ፡ ሆኖ ፡ በተገመተ ፡ ጊዜ ፡ ብቻ ፡ ነው ። ይህንንም ፡ በሚፈቅድበት ፡ ጊዜ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ኪሣራ ፡ ለመወሰን ፡ ይችላል ።

(፪) ክሱን ፡ እንዲያሻሻል ፡ የተፈቀደለት ፡ ወገን ፡ በተወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ይህንን ፡ ካላቀረበ ፡ ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ጊዜ ፡ ካልቀጠለለት ፡ በቀር ፡ ክሱን ፡ የማሻሻል ፡ ወይም ፡ ሙግቱን ፡ የመለወጥ ፡ መብቱ ፡ ይሰረዝበታል ።

(፫) የግሻሻያው ፡ ግመልከቻ ፡ የክሱን ፡ ወይም ፡ የመከላከያውን ፡ ሁኔታ ፡ የሚያብራራ ፡ ወይም ፡ የቀረበውን ፡ ክርክር ፡ በተሻሻለ ፡ ዓይነት ፡ ገልጾ ፡ የሚያስረዳ ፡ ወይም ፡ ሁኔታውን ፡ በዝርዝር ፡ እገላለጽ ፡ የሚያመለክት ፡ ሆኖ ፡ መቅረብ ፡ የሚገባው ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ ከባለጉዳዮቹ ፡ እንደኛው ፡ ወገን ፡ ሲያመለክት ፡ በሌላካራ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ በመስጠት ፡ አስፈላጊ ፡ የሆነው ፡ ግሻሻያ ፡ እንዲቀርብ ፡ ሊያዝ ፡ ይችላል ።

(፬) አስፈላጊ ፡ ያልሆኑ ፡ ነገሮች ፡ ወይም ፡ የክርክሩን ፡ አመራር ፡ ሥርዓት ፡ የሚያስካክሉ ፡ ወይም ፡ ሁከትን ፡ የሚፈጥሩ ፡ ወይም ፡ ለትክክለኛው ፡ ፍትሕ ፡ አሰጣጥ ፡ መሰናክል ፡ ሆነው ፡ የሚገመቱት ፡ ነገሮች ፡ ሁሉ ፡ እንዲሻሻሉ ፡ ወይም ፡ ከአቤቱታው ፡ ውስጥ ፡ ወርሶ ፡ እንዲወጡ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለግዝገባ ፡ ይችላል ።

(፩) የክሱ : መሻሻል : ነገሩን : በመጀመሪያ : ደረጃ : ከቀረበለት : ፍርድ : ቤት : ሥልጣን : በላይ : ያደረገው : እንደሆነ : የመጀመሪያው : ደረጃ : ፍርድ : ቤት : ይህን : ጉዳይ : ለመቀበል : ሥልጣን : ላለው : ፍርድ : ቤት : ያስተላልፈዋል :: ጉዳዩ : የቀረበለትም : የበላይ : ፍርድ : ቤት : የነገሩ : መሰማት : እንዲቀጥል : ያደርጋል ::

ቀ : ፺፪ :-አቤቱታን : ስለማረጋገጥ :

(፩) ስለማናቸውም : ጉዳይ : የሚቀርብ : አቤቱታ : በሌላ : ሁኔታ : እንዲቀርብ : የሚያገዝ : ድንጋጌ : ከሌለ : በቀር : በአቤቱታ : ማመልከቻው : ላይ : የተገለጸው : ነገር : አቤት : ባዩ : ወይም : ነገሩን : የሚያውቅ : ሌላ : ሰው : በአቤቱታው : ግርጌ : ይህ : የቀረበው : ቃል : እውነት : መሆኑን : ማረጋገጥ : አለበት ::

(፪) አንድ : የንግድ : ድርጅት : በሚከሰበት : ወይም : በሚከሰበት : ረዕይ : በአቤቱታው : ጽሑፍ : ላይ : የሰፈረው : ቃል : ሁሉ : እውነተኛ : መሆኑን : የሚያረጋግጠው : የድርጅቱ : ሥራ : መሪ : ዴሬክተር : ዋና : ጸሐፊ : ወይም : ጉዳዩን : ለማረጋገጥ : ተገቢነት : ያለው : ማንኛውም : የድርጅቱ : ሥራ : አመራር : አባል : የሆነ : ሰው : ነው ::

(፫) መንግሥት : በሚከሰበት : ወይም : በሚከሰበት : ጊዜ : አቤቱታውን : የሚፈርመው : ስለዚህ : ጉዳይ : በተለይ : የተወከለው : ወይም : ልዩ : ሥልጣን : የተሰጠው : ሰው : ነው :: በጽሑፉ : ላይ : ያለውን : ቃል : ትክክለኛነት : በማረጋገጥ : የሚፈርመው : ደግሞ : ጉዳዩን : በተለይ : የሚያውቀውና : ስለዚህም : የተለየ : ሥልጣን : የተሰጠው : የክፍል : አላፊ : ነው ::

(፬) በዚህ : ሕግ : በቁጥር : ፵፬ : በተመለከተው : መሠረት : በሽርክና : በተቋቋመ : የንግድ : ድርጅት : ስም : ክስ : ሲቀርብ : የአቤቱታውን : ጽሑፍ : ትክክለኛነት : የሚያረጋግጠው : በተለይ : ጉዳዩን : የሚያውቀውና : ስለዚህም : ልዩ : ሥልጣን : የተሰጠው : ከሸሪኮቹ : አንዱ : ነው ::

ቀ : ፺፫ :-አቤቱታን : ስለመፈረም :

ማንኛውም : አቤቱታ : በዋናው : ባለጉዳይ : ወይም : በጠበ

ቃው ፡ መፈረም ፡ አለበት ። ዋናው ፡ ባለጉዳይ ፡ አቤቱታውን ፡
 በቂ ፡ በሆነ ፡ ምክንያት ፡ ለመፈረም ፡ ያልቻለ ፡ እንደሆነ ፡ ስለ ፡
 ዋናው ፡ ባለጉዳይ ፡ ሆኖ ፡ ሊከሰ ፡ ወይም ፡ ሊከሰስ ፡ የሚችል ፡
 ወይም ፡ በሰሙ ፡ ለመፈረም ፡ ሥልጣን ፡ የተሰጠው ፡ ሰው ፡ መፈ
 ረም ፡ አለበት ።

ም ዕ ራ ፍ ፡ ፪ ፤

ስ ለ ፡ መ ጥ ራ ያ ።

ክፍል ፡ ፩ ፡- መጥሪያን ፡ ክፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለመቀበልና ፡
 ለተጠራው ፡ ስለመሰጠት ፤

ቀ ፡ ፺፬ ፡-መጥሪያን ፡ ክፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለማስወጣት ፤

(፩) አንድ ፡ ክስ ፡ በሚገባ ፡ ተዘጋጅቶ ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ ከቀረበ ፡
 በኋላ ፡ የጉዳዩ ፡ አፈጻጸም ፡ በሌላ ፡ ሁኔታ ፡ እንዲመራ ፡ የሚያደ
 ረግ ፡ ተቃራኒ ፡ ድንጋጌ ፡ ከሌለ ፡ በቀር ፤ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀጥታ ፡
 ፪፻፴፰ ፡ እና ፡ ፪፻፴፱ ፡ በተመለከቱት ፡ ድንጋጌዎች ፡ መሠረት ፡
 ነገሩን ፡ ለመስማት ፡ በተወሰነው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ እንዲቀርብ ፡ ለተ
 ከላሹ ፡ መጥሪያ ፡ ይላክለታል ። ስለሆነም ፡ የክሶ ፡ አቤቱታ ፡ ለፍ
 ርድ ፡ ቤቱ ፡ በቀረበ ፡ ጊዜ ፡ ወዲያውኑ ፡ ተከላሹ ፡ ቀርቦ ፡ የተከሰ
 ሰበትን ፡ ነገር ፡ በሙሉ ፡ ያመነ ፡ እንደሆነ ፡ የተባለውን ፡ መጥ
 ሪያ ፡ መላክ ፡ አስፈላጊ ፡ አይሆንም ።

(፪) በቀጥታ ፡ ፪፻፳፯ ፡ በተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ተከ
 ላሹ ፡ በሚሰጠው ፡ የመከላከያ ፡ መልስ ፡ ላይ ፡ ይጠቀሙኛል ፡
 ሲል ፡ የዘረዘራቸውን ፡ ሰነዶች ፡ ሁሉ ፡ ይዞ ፡ እንዲቀርብ ፡ በመ
 ጥሪያው ፡ ላይ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጠዋል ።

(፫) ማንኛውም ፡ የመጥሪያ ፡ ትእዛዝ ፡ ከዚህ ፡ ሕግ ፡ ጋር ፡ ቀጥታ ፡
 ፪ ፡ ሰንጠረዥ ፡ ተብሎ ፡ በተያያዘው ፡ ፎርም ፡ ዓይነት ፡ ተዘጋጅቶ ፡
 ዳኛው ፡ ወይም ፡ ሬገርስትራሩ ፡ ከፈረመበት ፡ በኋላ ፡ በፍርድ ፡
 ቤቱ ፡ ማኅተም ፡ ይታተማል ።

ቍ ፡ ፶፭ ። የመጥሪያው ፡ ትእዛዝ ፡ ስለሚሰጥበት ፡ ሁኔታ ።

(፩) ለተከሳሽ ፡ የሚላከውን ፡ መጥሪያ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ያዘዘው ፡ ማናቸውም ፡ ሰው ፡ ሊሰጥ ፡ ይችላል ። ይህም ፡ የፍርድ ፡ ቤት ፡ ትእዛዝ ፡ የተሰጠው ፡ ሰው ፡ መጥሪያ ፡ ሰጭ ፡ ተብሎ ፡ ይጠራል ።

(፪) የአሰጣጡ ፡ ሥርዓት ፡ በሌላ ፡ አኳያን ፡ እንዲፈጸም ፡ ካልተወሰነ ፡ በቀር ፡ ተከሳሾቹ ፡ ብዙ ፡ በሆኑ ፡ ጊዜ ፡ መጥሪያው ፡ ለእያንዳንዳቸው ፡ እንዲደርሳቸው ፡ ይታዘዛል ።

(፫) ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ ባሉት ፡ ቅጥሮች ፡ የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ የሚቻል ፡ በሚሆንበት ፡ ጊዜ ፡ ሁሉ ፡ መጥሪያው ፡ የሚሰጠው ፡ ለተከሳሹ ፡ ለራሱ ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፶፮ ። መጥሪያን ፡ ለነገረ ፡ ፈጅ ፡ ወይም ፡ ለጠበቃው ፡ ስለ ፡ መስጠት ።

(፩) ተከሳሹ ፡ መጥሪያውን ፡ ለመቀበል ፡ ሥልጣን ፡ የተሰጠው ፡ ወኪል ፡ ያለው ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሌላ ፡ ትእዛዝ ፡ ካልሰጠ ፡ በቀር ፡ መጥሪያው ፡ ለወኪሉ ፡ ይሰጣል ። ይህም ፡ ሲሆን ፡ ለተከሳሹ ፡ እንደደረሰው ፡ ይቆጠራል ። ስለሆነም ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቅጥር ፡ ፳፩ ፡ እና ፡ ፳፱ ፡ በተገለጹት ፡ ሁኔታዎች ፡ መጥሪያ ፡ የሚቀበል ፡ ወኪል ፡ ወይም ፡ ነገረፈጅ ፡ ያልተወከለ ፡ ወይም ፡ ያልተሾመ ፡ እንደሆነ ፡ መጥሪያው ፡ የሚሰጠው ፡ ተከሳሹ ፡ የጦር ፡ ሠራዊት ፡ አባል ፡ ሲሆን ፡ ለክፍሉ ፡ ዋና ፡ አዛዥ ፡ እስረኛ ፡ ሲሆን ፡ ደግሞ ፡ ለወሕኒ ፡ ቤቱ ፡ አዛዥ ፡ ነው ።

(፪) መጥሪያውን ፡ ለተከሳሽ ፡ ነገረ ፡ ፈጅ ፡ ወይም ፡ ጠበቃ ፡ በራሱ ፡ እጅ ፡ ወይም ፡ ቢሮአቸው ፡ በማስቀመጥ ፡ መስጠት ፡ ይቻላል ። ይህም ፡ ሲሆን ፡ መጥሪያው ፡ ለተከሳሹ ፡ ለራሱ ፡ እንደደረሰው ፡ ወይም ፡ መድረሱን ፡ እንዳወቀው ፡ ይቆጠራል ።

(፫) ተከሳሹ ፡ መንግሥት ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ መጥሪያው ፡ ስለ ፡ መንግሥት ፡ ሆኖ ፡ እንዲከራከር ፡ ለተወከለው ፡ ነገረ ፡ ፈጅ ፡ ወይም ፡ ለመሥሪያ ፡ መዝገብ ፡ ቤት ፡ ቤቱ ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፶፯ ። መጥሪያን ፡ ለንግድ ፡ ድርጅቶች ፡ ስለ ፡ መስጠት ።

ከሱ ፡ የሚቀርበው ፡ በንግድ ፡ ድርጅት ፡ ላይ ፡ ሲሆን ፡ የመጥ

ሪያው ፡ አሰጣጥ ፡ ሁኔታ ፡ በሚከተለው ፡ ዓይነት ፡ ይፈጸማል ።

(ሀ) የተከሰሰው ፡ የንግድ ፡ ድርጅት ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ መጥሪያ
ውን ፡ ለዋና ፡ ጸሐፊው ፡ ወይም ፡ ከኩባንያው ፡ ዴሬክተሮች ፡
ላንዱ ፡ ወይም ፡ ከድርጅቱ ፡ ሹማምቶች ፡ ላንዱ ፡ በመስጠት ፡

(ለ) ተከላሹ ፡ ድርጅት ፡ የተመዘገበ ፡ አድራሻ ፡ ያለው ፡
ሲሆን ፡ መጥሪያውን ፡ በፖስታ ፡ በመላክ ፡ ወይም ፡ ለመሥሯ ፡
ቤቱ ፡ ወስዶ ፡ በመስጠት ፡ ወይም ፡ የታወቀ ፡ አድራሻ ፡ የሌለው ፡
ሲሆን ፡ ድርጅቱ ፡ ለዘወትሩ ፡ የንግድ ፡ ሥራውን ፡ በሚያከናው
ንበት ፡ ሥፍራ ፡ በመላክ ፡ ወይም ፡ በመስጠት ።

ቀ ፡ ፺፰ ። መጥሪያን ፡ ሸሪክ ፡ ለሆኑ ፡ ሰዎች ፡ ስለ ፡ መስጠት ።

(፩) ብዙ ፡ የንግድ ፡ ሸሪኮች ፡ በሽርክና ፡ ባቋቋሙት ፡ የንግድ ፡
ድርጅታቸው ፡ ስም ፡ ሲከሰሱ ፡ መጥሪያው ፡ ከሸሪኮቹ ፡ ላንዱ ፡
ወይም ፡ ካንድ ፡ በላይ ፡ ለሆኑት ፡ እንዲደርስ ፡ ይደረጋል ፡ ወይም ፡
ድርጅቱ ፡ ዋነኛ ፡ ሥራውን ፡ በሚያካሄድበት ፡ በኢትዮጵያ ፡
ግዛት ፡ ውስጥ ፡ ላለው ፡ መሥሪያ ፡ ቤቱ ፡ ይላካል ። መጥሪያው ፡
በሚላክበት ፡ ጊዜ ፡ የንግዱ ፡ ሥራ ፡ መሪ ፡ ለሆነው ፡ ወይም ፡
ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ያዘዘ ፡ እንደሆነ ፡ ድርጅቱን ፡ በበላይ ፡ ተቆጣጣ
ሪነት ፡ ለሚመራው ፡ ሰው ፡ ይሰጣል ። በዚህ ፡ ዓይነት ፡ የተሰጠ
ውም ፡ መጥሪያ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ ላሉትም ፡ ሆነ ፡ ለሌሉት ፡
ሸሪኮች ፡ እንደደረሰባቸው ፡ ይቆጠራል ።

(፪) ክሱ ፡ ከመጀመሩ ፡ በፊት ፡ የሽርክናው ፡ ድርጅት ፡ የፈረሰ ፡
መሆኑን ፡ ከላሽ ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡ መጥሪያው ፡ በኢትዮ
ጵያ ፡ ውስጥ ፡ ለሚገኙትና ፡ በአላፊነቱ ፡ ለሚጠየቁት ፡ ሸሪኮች ፡
ሁሉ ፡ ይሰጣል ።

(፫) በዚህ ፡ ቍጥር ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ላንድ ፡ የንግድ ፡
ድርጅት ፡ አባል ፡ መጥሪያ ፡ ሲሰጥ ፡ መጥሪያው ፡ የተሰጠው ፡
በሽርክናው ፡ በአባልነቱ ፡ በሥራ ፡ አስኪያጅነቱ ፡ ወይም ፡ በበ
ላይ ፡ ተቆጣጣሪነቱ ፡ ምክንያት ፡ መሆኑ ፡ ለተቀባዩ ፡ በጽሑፍ ፡
እንዲገለጽለት ፡ ያስፈልጋል ።
ይህ ፡ ተለይቶ ፡ ያልተገለጸ ፡ እንደሆነ ፡ ግን ፡ መጥሪያው ፡ የተሰ
ጠው ፡ በሽርክናው ፡ ብቻ ፡ እንደሆነ ፡ ይቆጠራል ።

ቍ ፡ ፺፱ ። በወኪል ፡ አማካይነት ፡ ለሚነገድ ፡ ተከላሽ ፡ ስለሚሰጥ ፡ መጥሪያ ።

(፩) የመጥሪያው ፡ ትእዛዝ ፡ የተሰጠበት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የግዛት ፡ ሥልጣን ፡ ከሚደርስበት ፡ ክልል ፡ ውጭ ፡ የሚኖር ፡ ሰው ፡ በዚሁ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሥልጣን ፡ ክልል ፡ ውስጥ ፡ የሚነገድ ፡ ወይም ፡ ሌላ ፡ ሥራ ፡ የሚያካሄድ ፡ ሲሆን ፡ ለሚቀርብበት ፡ ክስ ፡ የሚላከው ፡ መጥሪያ ፡ ክስ ፡ በቀረበበት ፡ ጊዜ ፡ የመጥሪያውን ፡ ትእዛዝ ፡ በሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የግዛት ፡ ክልል ፡ ውስጥ ፡ ለሚገኘው ፡ ወኪሉ ፡ ወይም ፡ ለሥራ ፡ አስኪያጁ ፡ የተሰጠ ፡ እንደሆነ ፡ ለራሱ ፡ እንደተሰጠው ፡ ሆኖ ፡ ይቆጠራል ።

(፪) በዚህ ፡ ቍጥር ፡ ለተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ አፈጻጸም ፡ የመርከብ ፡ አዛዥ ፡ የሆነ ፡ ሰው ፡ የመርከቡ ፡ ባለቤት ፡ ወይም ፡ የመርከቡ ፡ ተከራይ ፡ ወኪል ፡ እንደሆነ ፡ ይቆጠራል ።

ቍ ፡ ፻ ። በማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ በሚቀርብ ፡ ክስ ፡ ለንብረቱ ፡ ወኪል ፡ ስለሚሰጥ ፡ መጥሪያ ።

ክስ ፡ የሚቀርበው ፡ በማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ወይም ፡ በማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ስለደረሰው ፡ ጉዳት ፡ ካሣ ፡ ለመጠየቅ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ መጥሪያውን ፡ ለመስጠት ፡ ሲሆን ፡ የንብረቱ ፡ ጠባቂ ፡ ለሆነ ፡ ወይም ፡ በዚሁ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ለሚገኝ ፡ ሰው ፡ መስጠት ፡ በቂ ፡ ይሆናል ። በዚህ ፡ ዓይነትም ፡ የተሰጠው ፡ መጥሪያ ፡ ለባለንብረቱ ፡ እንደደረሰው ፡ ይቆጠራል ።

ቍ ፡ ፻፩ ። መጥሪያን ፡ ለተከላሽ ፡ ቤተሰቦች ፡ ስለመስጠት ።

ስለማናቸውም ፡ ክስ ፡ የተላከውን ፡ መጥሪያ ፡ ለተከላሹ ፡ ለራሱ ፡ ለመስጠት ፡ ተከላሹን ፡ ለማግኘት ፡ ያልተቻለ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ ተቀባይ ፡ የሚሆን ፡ ወኪል ፡ የሌለው ፡ ሲሆን ፡ አብሮት ፡ ከሚኖረው ፡ አካለ ፡ መጠን ፡ ከደረሰ ፡ ቤተሰቡ ፡ ላንዱ ፡ መስጠት ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፻፪ ። መጥሪያ ፡ የተቀበለ ፡ ሰው ፡ ደረሰኝ ፡ መፈረም ፡ የሚገባው ፡ ስለመሆኑ ።

መጥሪያ ፡ ሰዩው ፡ ለተከላሹ ፡ ለነገረ ፡ ፈጁ ፡ ለወኪሉ ፡ ለእ

ንደራሴው ፡ ወይም ፡ ለመቀበል ፡ አግባብ ፡ ላለው ፡ ሰው ፡ መጥ
ሪያውን ፡ በሚሰጥበት ፡ ጊዜ ፡ ተቀባዩ ፡ የደረሰው ፡ መሆኑን ፡
ለማረጋገጥ ፡ በዋናው ፡ ግልባጭ ፡ ላይ ፡ መተማመኛ ፡ መፈረም ፡
አለበት ።

ቀኑ ፡ ፻፫ ፡ ተከላሽ ፡ መጥሪያ ፡ ለመቀበል ፡ እምቢተኛ ፡ ስለመሆኑ ፡ ወይም
ስላለመገኘቱ ።

ተከላሽ ፡ ወይም ፡ ወኪሉ ፡ ወይም ፡ እንደራሴው ፡ ወይም ፡
ስለርሱ ፡ ሆኖ ፡ መጥሪያ ፡ መቀበል ፡ የሚገባው ፡ ማናቸውም ፡
ሰው ፡ መጥሪያ ፡ የደረሰው ፡ ስለመሆኑ ፡ ማረጋገጫ ፡ ደረሰኝ ፡
ለመፈረም ፡ እምቢተኛ ፡ ሲሆን ፡ ወይም ፡ መጥሪያ ፡ ሰጭው ፡
ተገቢውን ፡ ፍለጋ ፡ አድርጎ ፡ ተቀባዩን ፡ ለማግኘት ፡ ያልቻለ ፡
ሲሆን ፡ ወይም ፡ ተቀባይ ፡ ወኪል ፡ ወይም ፡ መቀበል ፡ የሚገባው ፡
ሌላ ፡ ሰው ፡ የሌለው ፡ መሆኑን ፡ ሲያስታውቁ ፡ ከፍርድ ፡ ቤቱ ፡
የታዘዘው ፡ መጥሪያ ፡ ሰጭ ፡ ወይም ፡ ባለጉዳዩ ፡ መጥሪያውን ፡
ለመስጠት ፡ ያልቻሉበትን ፡ ምክንያት ፡ በመሐላ ፡ ቃላቸው ፡ አረ
ጋግጠው ፡ መጥሪያውን ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ይመልሳሉ ። ይህ ፡
ሁኔታ ፡ ሲያጋጥም ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ፻፳ የተመለከተው ፡
ድንጋጌ ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ። እንዲሁም ፡ መጥሪያ ፡ ተልኮለት ፡
ለመቀበል ፡ ፈቃደኛ ፡ ያለመሆኑ ፡ ወይም ፡ ደረሰኝ ፡ ለመስጠት ፡
እምቢተኛነቱ ፡ በመሐላ ፡ በተሰጠ ፡ ቃል ፡ የተረጋገጠ ፡ እንደ
ሆነ ፡ እንደደረሰው ፡ ተቆጥሮ ፡ በሌለበት ፡ ክርክሩ ፡ እንዲቀጥል ፡
ይደረጋል ።

ቀኑ ፡ ፻፬ ፡ መጥሪያው ፡ የተሰጠበትን ፡ ሁኔታና ፡ ጊዜ ፡ ስለማረጋገጥ ።

በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ፻፪ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡
ስለማናቸውም ፡ ጉዳይ ፡ መጥሪያ ፡ በሚሰጥበት ፡ ጊዜ ፡ መጥሪያ ፡
ሰጭው ፡ በዋናው ፡ መጥሪያ ፡ ላይ ፡ ወይም ፡ ከዚህ ፡ ጋር ፡ በሚ
ያያዝ ፡ ሌላ ፡ ወረቀት ፡ ላይ ፡ መጥሪያውን ፡ የሰጠበትን ፡ ጊዜና ፡
ሁኔታ ፡ የተቀባዩን ፡ ሥም ፡ ሲቀበል ፡ የነበሩትን ፡ ምስክሮች ፡
ስም ፡ በዝርዝር ፡ ጽፎ ፡ ተቀባዩ ፡ ከፈረመበት ፡ ዋና ፡ ኮፒ ፡ ጋር ፡
በማያያዝ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መልሶ ፡ ማቅረብ ፡ አለበት ።

ቀ* ፡ ፻፭ ። በምትክ ፡ ስለሚሰጥ ፡ መጥሪያ ።

(፩) ተከላሹ ፡ መጥሪያ ፡ እንዳይደርሰው ፡ ሆነ ፡ ብሎ ፡ የተሸሸገ ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲረዳው ፡ መጥሪያው ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በደንበኛው ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ እንዳይደርስ ፡ መሰናክል ፡ ያደረገ ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲረዳው ፡ መጥሪያው ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ቅጥር ፡ ግቢ ፡ ውስጥ ፡ ግልጽ ፡ በሆነ ፡ ሥፍራ ፡ ላይ ፡ እንዲለጠፍ ፡ ወይም ፡ ተከላሹ ፡ የታወቀ ፡ መጥሪያ ፡ ቤት ፡ ያለው ፡ ወይም ፡ በመጨረሻው ፡ ጊዜ ፡ ይኖርበት ፡ የነበረው ፡ ሥፍራ ፡ ሲታወቅ ፡ ወይም ፡ የሚሠራበት ፡ ወይም ፡ የንግድ ፡ ሥራውን ፡ የሚያከናውንበት ፡ ሥፍራ ፡ የታወቀ ፡ ሲሆን ፡ ግልጽ ፡ በሆነ ፡ ሥፍራ ፡ በመለጠፍ ፡ ወይም ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ፻፯ ፡ እና ፡ ፻፯ ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ወይም ፡ በጋዜጣ ፡ ማስታወቂያ ፡ አማካይነት ፡ ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ በታየው ፡ ዘዴ ፡ ተከላሹ ፡ መጠራቱን ፡ እንዲያውቀው ፡ ያደርጋል ።

(፪) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ፻፫ ፡ እንደተነገረው ፡ መጥሪያው ፡ ሳይሰጥ ፡ የተመለሰ ፡ እንደሆነ ፡ በከላሹ ፡ አመልካችነት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አዲስ ፡ መጥሪያ ፡ እንዲሰጥ ፡ ወይም ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ በተመለከተው ፡ ንዑስ ፡ ቀጥር ፡ መሠረት ፡ እንዲፈጸም ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ። ስለሆነም ፡ መጥሪያው ፡ ሳይሰጥ ፡ በተመለሰ ፡ በ፫ ወር ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ከላሹ ፡ ሳይመለከት ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ፪ ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ቸልተኛነቱ ፡ የተረጋገጠ ፡ ይሆናል ።

(፫) ለተከላሹ ፡ ሳይሆን ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ መሠረት ፡ ለተከላሹ ፡ ምትክ ፡ የተሰጠ ፡ መጥሪያ ፡ ለራሱ ፡ እንደተሰጠ ፡ ይቆጠራል ።

(፬) መጥሪያው ፡ በምትክ ፡ እንዲሰጥ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ያዘዘ ፡ እንደሆነ ፡ ተከላሹ ፡ የሚቀርብበትን ፡ ጊዜ ፡ እንደ ፡ ነገሩ ፡ ሁኔታ ፡ ወስኖ ፡ ያስታውቃል ።

ቀ* ፡ ፻፮ ። በፖስታ ፡ ስለሚላክ ፡ መጥሪያ ።

(፩) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባሉት ፡ ቀጥሮች ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ከሚፈጸመው ፡ የመጥሪያ ፡ አሰጣጥ ፡ ሥርዓት ፡ በቀር ፡

በተጨማሪም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መጥሪያው ፡ ተከላሽ ፡ ወይም ፡ ስለርሱ ፡ ሆኖ ፡ መቀበል ፡ የሚገባው ፡ ወኪሉ ፡ በሚኖርበት ፡ መደበኛ ፡ መኖሪያ ፡ ቦታ ፡ ወይም ፡ ለጥቅሙ ፡ በሚሠራበት ፡ ቦታ ፡ በአደራ ፡ ፖስታ ፡ አማካይነት ፡ እፃዲላክ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ። በዚህ ፡ ዓይነት ፡ የሚላከው ፡ ለዋናው ፡ መጥሪያ ፡ ተጨማሪ ፡ ወይም ፡ መጥሪያው ፡ ራሱ ፡ ሊሆን ፡ ይችላል ።

(ጀ) መጥሪያው ፡ የደረሰ ፡ መሆኑን ፡ ዋናው ፡ ተከላሽ ፡ ወይም ፡ ወኪሉ ፡ በፈርማቸው ፡ ሲያረጋግጡ ፡ ወይም ፡ ለመቀበል ፡ ፈቃደኛ ፡ ያለመሆናቸውን ፡ ፖስታ ፡ ቤቱ ፡ በጽሑፍ ፡ ሲያስታውቅ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መጥሪያው ፡ እንደደረሰባቸው ፡ ሊቆጥረው ፡ ይችላል ።

ቀ ፡ የ፯ ። በሌላ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሥልጣን ፡ ክልል ፡ ውስጥ ፡ ለሚኖር ፡ ተከላሽ ፡ ስለሚሰጥ ፡ መጥሪያ ።

(ገ) ተከላሹ ፡ የሚኖረው ፡ የመጥሪያውን ፡ ትእዛዝ ፡ ከሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሥልጣን ፡ ክልል ፡ ውጭ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ መጥሪያው ፡ ተከላሹ ፡ በሚኖርበት ፡ ሥራ ፡ በሚያከናውንበት ፡ ወይም ፡ በሚነግድበት ፡ ቦታ ፡ ሥልጣን ፡ ላለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በፖስታ ፡ ወይም ፡ በላኪው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሠራተኛ ፡ አማካይነት ፡ ይላካል ።

(ገ) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቅጥር ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ መጥሪያው ፡ የተላከለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የመጥሪያውን ፡ ትእዛዝ ፡ ራሱ ፡ እንደሰጠ ፡ አድርጎ ፡ ለተከላሹ ፡ ማድረሱን ፡ ለላኪው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በጽሑፍ ፡ ያረጋግጥለታል ። ስለ ፡ መጥሪያው ፡ አሰጣጥ ፡ የወሰደው ፡ እርምጃ ፡ ወይም ፡ ያዘጋጀው ፡ ቨርባል ፡ ሲኖር ፡ ይህንኑ ፡ በማያያዝ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ይልክለታል ።

ቀ ፡ የ፰ ። ከኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ ውጭ ፡ ለሚኖር ፡ ተከላሽ ፡ ስለሚላክ ፡ መጥሪያ ።

ተከላሹ ፡ የሚኖረው ፡ ከኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ ውጭ ፡ ሆኖ ፡ መጥሪያ ፡ የሚቀበል ፡ ወኪል ፡ የሌለው ፡ እንደሆነና ፡ ያለበት ፡ አድራሻ ፡ ሲታወቅ ፡ መጥሪያው ፡ በተከላሹ ፡ ስምና ፡ አድራሻ ፡ ተጽፎ ፡ ለሚገኝበት ፡ አገር ፡ በፖስታ ፡ ይላካል ። መጥሪያውና ፡ አድራ

ሻው ፡ ያልታወቀ ፡ ሲሆን ፡ ግን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በሚሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ መሠረት ፡ ኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ በሚታተም ፡ ጋዜጣ ፡ ላይ ፡ የመጥሪያ ፡ ማስታወቂያ ፡ ሊወጣ ፡ ይችላል ።

ቀ ፡ ፻፱ ። ለመንግሥት ፡ ወይም ፡ ለከባንያ ፡ ሠራተኞች ፡ ስለሚሰጥ ፡ መጥሪያ ።

ተከላኸ ፡ የመንግሥት ፡ ወይም ፡ የከባንያ ፡ ሠራተኛ ፡ ሲሆን ፡ መጥሪያውን ፡ ተከላኸ ፡ ለሚሠራበት ፡ የመንግሥት ፡ ወይም ፡ የገል ፡ ድርጅት ፡ መሥሪያ ፡ ቤት ፡ መላክ ፡ ለአሰጣጡ ፡ ምቻት ፡ የሚጠቅም ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የገመተ ፡ እንደሆነ ፡ ተከላኸ ፡ ለሚሠራበት ፡ ድርጅት ፡ የክፍል ፡ አላፊ ፡ ለሆነው ፡ ባለ ፡ ሥልጣን ፡ እንዲላክ ፡ ለግዝዝ ፡ ይችላል ። በዚህ ፡ ዓይነት ፡ የሚላከውም ፡ መጥሪያ ፡ ለተከላኸ ፡ ሊደርስ ፡ ከሚገባው ፡ ግልባጭ ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ መላክ ፡ አለበት ።

ቀ ፡ ፻፲ ። መጥሪያን ፡ ለተከላኸ ፡ እንዲሰጥ ፡ የታዘዘ ፡ ሰው ፡ ስላሉበት ፡ ግዴታች ።

(ጵ) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ፻፮ ንዑስ ፡ ቀጥር ፡ (ጵ) ወይም ፡ ፻፱ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ማናቸውንም ፡ ዓይነት ፡ መጥሪያ ፡ እንዲሰጥ ፡ የታዘዘ ፡ ወይም ፡ የተላከለት ፡ ሰው ፡ ባለ ፡ አድራሻውን ፡ ለማግኘት ፡ የሚችል ፡ በሚሆንበት ፡ መጠን ፡ መጥሪያውን ፡ የመስጠት ፡ ግዴታ ፡ አለበት ። ይህንንም ፡ ለተጠሪው ፡ ስለማድረስ ፡ ተቀባዩ ፡ የፈረመበትን ፡ ደረሰኝና ፡ ራሱም ፡ ያረጋገጠበትን ፡ ለላኪው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሲመልስ ፡ መጥሪያው ፡ ለተከላኸ ፡ እንደደረሰ ፡ ይቆጠራል ።

(ወ) በግንኛውም ፡ ምክንያት ፡ መጥሪያውን ፡ ለባለ ፡ ሐድራሻው ፡ ለመስጠት ፡ የግያስችል ፡ መሰናክል ፡ የደረሰበት ፡ እንደሆነ ፡ ይህንኑ ፡ ምክንያትና ፡ ለማድረግ ፡ ያደረገውን ፡ ሙከራና ፡ የወሰደውን ፡ እርምጃ ፡ ከሚገልጽ ፡ ጽሑፍ ፡ ጋር ፡ አያይዞ ፡ ዋናውን ፡ መጥሪያ ፡ ለላኪው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይመልሳል ። እነዚህም ፡ ጽሑፎች ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲደርሱ ፡ መጥሪያውን ፡ ለተከላኸ ፡ መስጠት ፡ ላለመቻሉ ፡ በቀ ፡ ማስረጃ ፡ ይሆናል ።

ክ ፍ ል ጀ ።

ሰለ ፣ ምስክሮች ፣ አጠራርና ፣ አቀራረብ ።

ቀ ፣ ፻፲፩ ። መጥሪያ ፣ ከፍርድ ፣ ቤት ፣ ስለመቀበል ።

ቃላቸውን ፣ በምስክርነት ፣ እንዲሰጡ ፣ ወይም ፣ የጽሑፍ ፣ ማሰረጃ ፣ እንዲያቀርቡ ፣ ለተቆጠሩ ፣ ሰዎች ፣ በዚህ ፣ ሕግ ፣ በቀ ፣ ፪፻፵፱ ፣ ፪፻፶፯ ፣ እና ፣ ፫፻፴፬ ፣ በተነገሩት ፣ ድንጋጌዎች ፣ መሠረት ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ መጥሪያ ፣ እንዲሰጣቸው ፣ ለማዘዝ ፣ ይችላል ። ስለሆነም ፣ በአቤቱታው ፣ ወይም ፣ በመከላከያው ፣ ጽሑፍ ፣ ላይ ፣ አሰረጃ ፣ ምስክሮች ፣ ናቸው ፣ ብሎ ፣ ሰማቸው ፣ የተገለጸውን ፣ ሰዎች ፣ ከፍርድ ፣ ቤቱ ፣ መጥሪያ ፣ ሳይጠይቅ ፣ አመልካቹ ፣ ወገን ፣ ሊያቀርባቸው ፣ ይችላል ።

ቀ ፣ ፻፲፪ ። ለምስክሮች ፣ ስለሚከፈል ፣ ወጭ ።

(፩) ምስክር ፣ እንዲጠራለት ፣ ለፍርድ ፣ ቤት ፣ የሚያመለክት ፣ ተከራካሪ ፣ ሁሉ ፣ የመጥሪያውን ፣ ትእዛዝ ፣ ከመቀበሉ ፣ በፊት ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ በወሰነው ፣ ልክ ፣ ለምስክሮች ፣ መጓጓዣና ፣ ለሌላም ፣ የቀን ፣ ወጭ ፣ የሚሆን ፣ ገንዘብ ፣ እንዲያስቀምጥ ፣ ይገደዳል ።

(፪) ለምስክርነት ፣ የሚጠራው ፣ ሰው ፣ በልዩ ፣ ሞያ ፣ ረገድ ፣ የሚሰጠው ፣ ማሰረጃ ፣ ያለ ፣ እንደሆነ ፣ ከዚህ ፣ በላይ ፣ ባለው ፣ ንዑስ ፣ ቀጥር ፣ በተነገረው ፣ መሠረት ፣ ሊከፈለው ፣ ከሚገባው ፣ ወጭም ፣ በቀር ፣ በማሰረጃነት ፣ የሚያቀርበውን ፣ ጉዳይ ፣ ከፍተኛነት ፣ ሥራው ፣ የሚፈጅበትን ፣ ጊዜ ፣ የልዩ ፣ ሞያው ፣ ምርመራ ፣ አላጸጸም ፣ የሚጠይቀውን ፣ የሥራ ፣ ድካም ፣ በማመዛዘን ፣ ተጨማሪ ፣ አበል ፣ እንዲከፈለው ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ለማዘዝ ፣ ይችላል ።

(፫) ለምስክሮቹ ፣ ወጭ ፣ እንዲሆን ፣ ተቀማጭ ፣ የሚሆነው ፣ ግንዘብ ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ባዘዘው ፣ ሁኔታና ፣ ጊዜ ፣ ይከፈላል ።

ቀ ፣ ፻፲፫ ። ተቀማጭ ፣ የሆነው ፣ ገንዘብ ፣ የማይበቃ ፣ ሲሆን ፣ ስለሚታዘዝ ፣ ተጨማሪ ፣ ሂሳብ ።

(፬) የተቀመጠው ፣ ገንዘብ ፣ ለምስክሮቹ ፣ ወይም ፣ ለልዩ ፣ አዎ

ቂው ፡ አበል ፡ የግይብቃ ፡ ሆኖ ፡ በተገመተ ፡ ጊዜ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በቂ ፡ ይሆናል ፡ ብሎ ፡ የሚገምተውን ፡ የወጭ ፡ ልክ ፡ ከወሰነ ፡ በኋላ ፡ ተጨማሪው ፡ ገንዘብ ፡ ለምስክሮቹ ፡ ወይም ፡ ለልዩ ፡ አዋቂው ፡ እንዲከፈል ፡ ለግዘዝ ፡ ይችላል ።

(፪) ምስክሩ ፡ እንዲቀርብ ፡ ከተወሰነው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ የበለጠ ፡ ጊዜ ፡ እንዲቆይ ፡ አስፈላጊ ፡ ሲሆን ፡ ለሚቆይበት ፡ ጊዜ ፡ የሚገባውን ፡ ወጭ ፡ ገምቶ ፡ በተጨማሪነት ፡ እንዲከፈለው ፡ ያዘለታል ።

(፫) አስመስካሪው ፡ ወገን ፡ እንዲከፍል ፡ የተወሰነበትን ፡ ወጭ ፡ ለመክፈል ፡ ፈቃደኛ ፡ ያልሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የእምምቢተኛው ፡ የሚንቀሳቀስና ፡ የግይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ተሸጦ ፡ እንዲከፈል ፡ ወይም ፡ የተጠራው ፡ ምስክር ፡ ቃሉን ፡ ሳይሰጥ ፡ እንዲሰናበት ፡ ወይም ፡ ሁለቱንም ፡ አጣምሮ ፡ ውሳኔ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

ቀ ፡ ፻፲፬ ። በመጥሪያው ፡ ትእዛዝ ፡ ላይ ፡ ስለሚገለጹ ፡ ጉዳዮች ።

(፩) የምስክርነት ፡ ቃል ፡ እንዲሰጥ ፡ ወይም ፡ በእጁ ፡ ይገኛል ፡ የተባለውን ፡ የጽሑፍ ፡ አሰረጃጅ ፡ እንዲያቀርብ ፡ ለሚጠራ ፡ ሰው ፡ የሚጻፈው ፡ የመጥሪያ ፡ ትእዛዝ ፡ የተጠራበት ፡ ምክንያት ፤ የሚቀርብበት ፡ ቀንና ፡ ሰዓት ፤ ሥፍራው ፤ የተጠራው ፡ ለምስክርነት ፡ ወይም ፡ የጽሑፍ ፡ ግሰረጃ ፡ ለማቅረብ ፡ ወይም ፡ ስለ ፡ ሁለቱም ፡ ጉዳይ ፡ መሆኑ ፡ ተለይቶ ፡ ይጻፍበታል ።

(፪) ተጠሪው ፡ የሚያቀርበው ፡ የተለየ ፡ የጽሑፍ ፡ ግሰረጃ ፡ ሲሆን ፡ ተፈላጊ ፡ የሆነው ፡ ጽሑፍ ፡ ዓይነት ፡ በዝርዝር ፡ ተገልጿል ፡ ይጻፍበታል ።

ቀ ፡ ፻፲፭ ። የጽሑፍ ፡ ግሰረጃ ፡ እንዲያቀርብ ፡ ስለሚሰጥ ፡ መጥሪያ ።

የምስክርነት ፡ ቃል ፡ ለመስጠት ፡ ሳይሆን ፡ የተለየ ፡ የጽሑፍ ፡ ግሰረጃ ፡ እንዲያቀርብ ፡ የመጥሪያ ፡ ትእዛዝ ፡ የደረሰው ፡ ሰው ፡ ተፈላጊው ፡ ግሰረጃ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እንዲደርስ ፡ ካደረገ ፡ ራሱም ፡ ባይቀርብ ፡ ጥሪውን ፡ አክብሮ ፡ እንደቀረበ ፡ ይቆጠራል ።

ቀ ፡ የ፲፮ ፡ ስለ ፡ መጥሪያው ፡ አሰጣጥ ።

በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ የ፲፰ ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደ
ተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ ለምስክር ፡ የሚሰጥ ፡ መጥሪያ ፡ ሁሉ ፡ በዚህ ፡
ምዕራፍ ፡ መጀመሪያ ፡ ክፍል ፡ ለተከላኾች ፡ መጥሪያ ፡ ስለ ፡ መስ
ጠት ፡ በተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።
ስለሆነም ፡ ከቀጥር ፡ የ፲ ፡ እስከ ፡ የ፳ ፡ ከተመለከቱት ፡ ድን
ጋጌዎች ፡ በቀር ፡ በማናቸውም ፡ ሁኔታ ፡ ከላይ ፡ የተመለከተው ፡
ድንጋጌ ፡ ተፈጻሚ ፡ ነው ።

ቀ ፡ የ፲፯ ፡ መጥሪያ ፡ ለመስጠት ፡ ስለ ፡ ተወሰነ ፡ ጊዜ ።

ለምስክር ፡ የሚላክ ፡ ግናቸውም ፡ መጥሪያ ፡ ተጠሪው ፡ እን
ዲቀርብ ፡ በተወሰነው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ለመድረስ ፡ እንዲችል ፡
ለመጓጓዣና ፡ አስፈላጊውን ፡ መሰናጸግ ፡ ለማድረግ ፡ በቂ ፡ ሆኖ ፡
በሚገመት ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ እንዲደርሰው ፡ ማድረግ ፡ ተገቢ ፡ ይሆ
ናል ።

ቀ ፡ የ፲፰ ፡ የጥሪን ፡ ትእዛዝ ፡ ስለማያከብሩ ፡ ምስክሮች ።

(፩) የምስክርነት ፡ ቃሉን ፡ እንዲሰጥ ፡ ወይም ፡ የጽሑፍ ፡ ማስ
ረጃ ፡ እንዲያቀርብ ፡ የጥሪ ፡ ትእዛዝ ፡ የተላከለት ፡ ግናቸውም ፡
ሰው ፡ ትእዛዙን ፡ ሳይፈጽም ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡
አስቀድሞ ፡ የተላከለት ፡ ጥሪ ፡ መድረሱን ፡ ያረጋግጣል ።

(፪) እንዲቀርብ ፡ የተፈለገው ፡ ምስክር ፡ ወይም ፡ የጽሑፍ ፡ ማስ
ረጃ ፡ ለጉዳዩ ፡ አወሳሰን ፡ ጠቃሚ ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተረ
ዳው ፡ እንደሆነ ፤

(ሀ) የተላከው ፡ መጥሪያ ፡ ለባለ ፡ አድራሻው ፡ በሚገባ ፡
ያልደረሰው ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ያረጋገጠ ፡ ሲሆን ፡ ባለጉ
ዳዩ ፡ ተገቢውን ፡ ኪሣራ ፡ ከፍሎ ፡ ሌላ ፡ መጥሪያ ፡ እንዲወስድ ፡
ያዝለታል ።

(ለ) መጥሪያው ፡ ደርሶት ፡ ሳይቀርብ ፡ የቀረው ፡ በሕግ ፡
በማይደገፍ ፡ ወይም ፡ በቂ ፡ ባልሆነ ፡ ምክንያት ፡ ሲሆን ፡ ወይም ፡
እንዳይደርሰው ፡ ሆነ ፡ ብሎ ፡ መሰወሩን ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡
ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ በመስጠት ፡
ተጠሪው ፡ ተገዶ ፡ ወይም ፡ ታሰሮ ፡ እንዲቀርብ ፡ ያደርጋል ።

(፫) በዚህ ፡ ቊጥር ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፤ በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቊጥር ፡ ፬፻፵፪ ፡ የተመለከተውን ፡ ድንጋጌ ፡ የሚነካ ፡ አይደለም ።

ቊ ፡ ፻፲፱ ። የምስክርነት ፡ ቃልን ፡ መስጠትና ፡ የተጠየቀውን ፡ ማስረጃ ፡ ማቅረብ ፡ ግዴታ ፡ ስለመሆኑ ፤

የምስክርነት ፡ ቃሉን ፡ እንዲሰጥ ፡ ትእዛዝ ፡ የደረሰው ፡ ማናቸውም ፡ ሰው ፤ በጥሪው ፡ ትእዛዝ ፡ ላይ ፡ በተወሰነው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮና ፡ ሥፍራ ፡ ቀርቦ ፡ ቃሉን ፡ እንዲሰጥ ፡ ወይም ፡ የጽሑፍ ፡ ማስረጃ ፡ እንዲያቀርብ ፡ ሲታዘዝ ፡ ራሱ ፡ ማስረጃውን ፡ ይዞ ፡ የመቅረብ ፡ ወይም ፡ ተፈላጊው ፡ ማሸጊያ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እንዲደርስ ፡ የማድረግ ፡ ግዴታ ፡ አለበት ።

ቊ ፡ ፻፳ ። ምስክርን ፡ ስለማሰናበት ፤

(፩) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሌላ ፡ ትእዛዝ ፡ ካልሰጠ ፡ በቀር ፡ ለምስክርነት ፡ ተጠርቶ ፡ የቀረበ ፡ ማናቸውም ፡ ሰው ፡ በጉዳዩ ፡ ውሳኔ ፡ እስኪሰጥ ፡ ድረስ ፡ በሚወሰነው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ሁሉ ፡ መቅረብ ፡ አለበት ።

(፪) ከተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ አንዱ ፡ ተገቢውን ፡ የምስክር ፡ ኪሣራና ፡ አበል ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ አስይዞ ፡ ለምስክርነት ፡ ወይም ፡ የጽሑፍ ፡ ማስረጃ ፡ ለማቅረብ ፡ የተጠራው ፡ ሰው ፡ ለጉዳዩ ፡ ውሳኔ ፡ እስኪሰጠው ፡ ድረስ ፡ እንዲቆይለት ፡ የመለከተ ፡ እንደሆነ ፡ ምስክሩ ፡ በየተወሰነው ፡ ቀጠሮ ፡ እንዲቀርብ ፡ በማስጠንቀቅ ፡ አስፈላጊ ፡ መስሎ ፡ ቢታየው ፡ በቂ ፡ ዋስትና ፡ በመቀበል ፡ እንዲቆይ ፡ ሊያዘው ፡ ይችላል ። ዋስትና ፡ ለመስጠት ፡ ያልቻለ ፡ ወይም ፡ ፈቃደኛ ፡ ያልሆነ ፡ እንደሆነ ፡ በማረፊያ ፡ ቤት ፡ እንዲቆይ ፡ ያደርገዋል ።

(፫) የተሰጠውን ፡ የመጥሪያ ፡ ትእዛዝ ፡ አክብሮ ፡ ከቀረበ ፡ በኋላ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ክፍል ፡ (፩) የተነገረውን ፡ ውሳኔ ፡ ባለመጠበቅ ፡ ከፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተለይቶ ፡ የሔደ ፡ እንደሆነ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቊጥር ፡ ፻፲፰ ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ ይፈጸምበታል ።

ቊ ፡ ፻፳፩ ። የምስክርነት ፡ ቃልን ፡ ለመስጠት ፡ ወይም ፡ የጽሑፍ ፡ ማስረጃን ፡ ለማቅረብ ፡ ስላለመቻል ።
አንድ ፡ ሰው ፡ የምስክርነት ፡ ቃሉን ፡ እንዲሰጥ ፡ ወይም ፡ የጽ

ሑፍ ፣ ማስረጃ ፣ እንዲያቀርብ ፣ በመገደድ ፣ ታስሮ ፣ ከቀረበ ፣ በኋላ ፣ ተከራካሪዎቹ ፣ ወገኖች ፣ ወይም ፣ እንደኛው ፣ ወገን ፣ በቀን ቀጠሮው ፣ ሳይቀርቡ ፣ ወይም ፣ ሳይቀርብ ፣ በመቀረቱ ፣ የተፈለገ በትን ፣ የምስክርነት ፣ ቃል ፣ ለመስጠት ፣ ወይም ፣ ማስረጃውን ፣ ለማቅረብ ፣ ያልቻለ ፣ እንደሆነ ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ወደፊት ፣ ለተወሰነው ፣ ቀጠሮ ፣ እንዲቀርብ ፣ ዋስ ፣ አስጠርቶ ፣ ወይም ፣ ሌላ ፣ መያዣ ፣ ሰጥቶ ፣ እንዲሰናበት ፣ ወይም ፣ አስፈላጊ ፣ ሆኖ ፣ ሲታየው ፣ በማረፊያ ፣ ቤት ፣ እንዲቆይ ፣ ለማዘዝ ፣ እችላል ።

ም ዕ ራ ፍ ፣ ፫ ፤

የፍርድ ፣ ቤት ፣ እንደራሴ ፣ ሆኖ ፣ ስለሚወከል ፣ ምትክ ፣ ዳኛ ።

ቀ ፡ ፻፳፱ ። መሠረቱ ።

በዚህ ፣ ምዕራፍ ፣ በተገለጹት ፣ ምክንያቶች ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ራሱ ፣ ምስክር ፣ ለመስማት ፣ ወይም ፣ በዚህ ፣ ምዕራፍ ፣ በ፫ኛው ፣ ክፍል ፣ እንደተነገረው ፣ ተገቢ ፣ መስሎ ፣ የታየውን ፣ ሌላ ፣ እርምጃ ፣ ራሱ ፣ ለመውሰድ ፣ ያልቻለ ፣ እንደሆነ ፣ ስለፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ሆኖ ፣ አስፈላጊውን ፣ ጉዳይ ፣ በሥፍራው ፣ ላይ ፣ የሚያከናውን ፣ ምትክ ፣ ዳኛ ፣ መርጦ ፣ ለመሾም ፣ ይችላል ። ተፈላጊው ፣ ማስረጃ ፣ ወይም ፣ ምስክር ፣ የሚገኘው ፣ ከኢትዮጵያ ፣ ግዛት ፣ ውጭ ፣ በሆነ ፣ ጊዜ ፣ ለባለ ፣ ሥልጣኑ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ የጥያቄ ፣ ደብዳቤ ፣ ይጽፋል ። ምትክ ፣ ለሚሆነው ፣ ሰው ፣ ወዳም ፣ ሌላ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ የእንደራሴነት ፣ ሥልጣን ፣ ሲሰጥ ፣ የተሞረጠው ፣ ሰው ፣ ወይም ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ ለወካዩ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ ብቻ ፣ እንደራሴ ፣ ዳኛ ፣ ሆኖ ፣ በተሰጠው ፣ ሥልጣን ፣ መሠረት ፣ ይሠራል ።

ቀ ፡ ፻፳፫ ። ለምትክ ፣ ዳኞች ፣ የሚከፈለውን ፣ አበል ፣ ለፍርድ ፣ ቤት ፣

ስለማስያዝ ፤

(፩) በዚህ ፣ ምዕራፍ ፣ በ፪ኛው ፣ ክፍል ፣ በተነገረው ፣ ድንጋጌ ፣ መሠረት ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ምትክ ፣ ዳኛ ፣ ከመሾሙ ፣ በፊት ፣ ዳኛ ፣ እንዲሾምለት ፣ የሚጠይቀው ፣ ተከራካሪ ፣ ወገን ፣ ለሥራው ፣ አፈጻጸም ፣ አስፈላጊ ፣ የሆነውን ፣ ወጭ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ በወሰነው ፣

ጊዜ ፡ እንዲያስቀምጥ ፡ ይታዘዛል ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ በተመለከተው ፡ ምዕራፍ ፡ በ፫ኛው ፡ ክፍል ፡ በወሰነው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ከተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ባንደኛው ፡ አመልካችነት ፡ ምትክ ፡ ዳኛ ፡ ሲሾም ፡ በቀጥር ፡ የ፲፪ ፡ የተመለከተው ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ቀ፡ የጳ፩ ። ስለምትክ ፡ ዳኞች ፡ ሥልጣን ።

ፍርድ ፡ ቤት ፡ በሌላ ፡ ሁኔታ ፡ ካላዘዘ ፡ በቀር ፡ እንደራሴ ፡ ሆነው ፡ በምትክነት ፡ እንዲሠሩ ፡ የታዘዙ ፡ ዳኞች ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከተውን ፡ ለማከናወን ፡ ሥልጣን ፡ አላቸው ።

(ሀ) ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ወይም ፡ ባለጉዳዮቹ ፡ የሚያቀርቡዎቸውን ፡ ምስክሮች ፡ ወይም ፡ ለነገሩ ፡ ተገቢነት ፡ አለው ፡ ብለው ፡ የገመቱትን ፡ ማናቸውንም ፡ ሰው ፡ አቅርበው ፡ ቃሉን ፡ መቀበል ፡ መመርመርና ፡ መጠየቅ ፡

(ለ) ከጉዳዩ ፡ ጋር ፡ ግንኙነት ፡ ያላቸው ፡ ወይም ፡ ለነገሩ ፡ ማጣራት ፡ ተገቢ ፡ መስለው ፡ የታዩዎቸው ፡ የጽሑፍ ፡ ሰነዶችና ፡ ማንኛዎቹም ፡ ማስረጃዎች ፡ እንዲቀርቡላቸው ፡ ለማዘዝና ፡ ለመመርመር ፡

(ሐ) እንዲያጣሩ ፡ በተሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ ውስጥ ፡ የተመለከቱትን ፡ ማንኛዎቹንም ፡ መሬቶች ፡ እየዞሩ ፣ ማየትና ፡ እንዲሁም ፡ በቤቶች ፡ ውስጥ ፡ ገብተው ፡ መመርመር ።

ቀ፡ የጳ፩ ። ምስክሮችን ፡ በምትክ ፡ ዳኞቹ ፡ ፊት ፡ አቅርቦ ፡ ስለመመርመርና ፡ ቃላቸውን ፡ ስለመቀበል ፤

(፩) ስለ ፡ ምስክሮች ፡ መጠራት ፤ አቅርቦ ፡ ስለመመርመርና ፡ ቃላቸውን ፡ ስለመቀበል ፤ ስለሚከፈላቸው ፡ የቀን ፡ አበል ፡ ወይም ፡ ኪሣራ ፡ ለመቅረብ ፡ ፈቃደኛ ፡ ባልሆኑ ፡ ወይም ፡ ባልቀረቡ ፡ ምስክሮች ፡ ላይ ፡ ስለሚወሰድ ፡ እርምጃ ፡ ወይም ፡ ስለሚወሰን ፡ ቅጣት ፤ በዚህ ፡ ሕግ ፡ ላይ ፡ የተወሰኑት ፡ ድንጋጌዎች ፡ ምትክ ፡ ዳኞች ፡ ዘንድ ፡ እንዲቀርቡ ፡ ወይም ፡ ማስረጃ ፡ እንዲያቀርቡ ፡ በታዘዙ ፡ ምስክሮች ፡ ላይ ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናሉ ። በዚህ ፡ ቀጥር ፡ የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ ተፈጻሚ ፡ በሚሆንበት ፡ ጊዜ ፡ ሁሉ ፡

ምትክ ፡ ዳኞች ፡ የሠሩት ፡ ተግባር ፡ የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ክፍል ፡ ዳኞች ፡ እንደሠሩት ፡ ሆኖ ፡ ይቆጠራል ።

(፪) ምትኩ ፡ ዳኛ ፡ ምስክር ፡ ወይም ፡ የጽሑፍ ፡ ግሰረጃ ፡ የያዘ ፡ ሰው ፡ እንዲቀርብ ፡ አስፈላጊ ፡ መሆኑን ፡ ሲረዳ ፡ ተፈላጊው ፡ ሰው ፡ በሚገኝበት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ አግካይነት ፡ እንዲቀርብ ፡ እንዲታዘዝለት ፡ ለክፍሉ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ጥያቄ ፡ ግትረብ ፡ አለበት ። ይህ ፡ ጥያቄው ፡ የቀረበለት ፡ ፍርድ ፡ ቤትም ፡ ምትኩ ፡ ዳኛ ፡ የጠየቀውን ፡ መረጃም ፡ ተገቢ ፡ መሆኑን ፡ የተረዳው ፡ እንደ ሆነ ፡ ተፈላጊው ፡ ሰው ፡ ወይም ፡ ግሰረጃ ፡ እንዲቀርብለት ፡ ያዛል ።

ቍ ፡ ፻፳፮ ። ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ በምትክ ፡ ዳኛ ፡ ፊት ፡ ስለሚቀርቡ በት ፡ ሁኔታ ።

ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ምትክ ፡ ዳኛ ፡ በሾመ ፡ ጊዜ ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ራሳቸው ፡ ወይም ፡ በጠበቅቻቸው ፡ ወይም ፡ በወኪሎቻቸው ፡ አግካይነት ፡ በተሾመው ፡ ምትክ ፡ ዳኛ ፡ ፊት ፡ እንዲቀርቡ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ክ ፍ ል ፡ ፪ ፡

ምትክ ፡ ዳኛ ፡ ፊት ፡ ቀርበው ፡ ስለሚጠየቁና ፡ ስለሚመረመሩ ፡ ምስክሮች ፡

ቍ ፡ ፻፳፯ ። ምትክ ፡ ዳኛ ፡ ስለሚሾምበት ፡ ቦታ ።

(፩) ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱት ፡ ሁኔታዎች ፡ በሚያጋጥሙት ፡ ጊዜ ፡ ሁሉ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በግናቸውም ፡ ክርክር ፡ ስለርሱ ፡ ሆኖ ፡ የምስክር ፡ ቃል ፡ እንዲቀበል ፡ ምትክ ፡ ዳኛ ፡ ይሾማል ።

(ሀ) የምስክርነት ፡ ቃል ፡ እንዲሰጥ ፡ ወይም ፡ የጽሑፍ ፡ ግሰረጃ ፡ እንዲያቀርብ ፡ የተፈለገው ፡ ሰው ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሥልጣን ፡ ክልል ፡ ውስጥ ፡ የሚገኝ ፡ ሆኖ ፡ በሕመም ፡ ወይም ፡ በደዌ ፡ ምክንያት ፡ ወደ ፡ ችሎት ፡ ለመቅረብ ፡ የማይችል ፡ ሲሆን ፡

(ለ) ተፈላጊው ፡ ሰው ፡ የሚኖረው ፡ ከፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የሥልጣን ፡ ክልል ፡ ውጭ ፡ ሲሆን ፡

(ሐ) ስለምስክር ፡ መሰግት ፡ የተወሰነው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡

ከመድረሱ ፡ በፊት ፡ የፍርድ ፡ ቤቱን ፡ የሥልጣን ፡ ክልል ፡ ለቀ ፡ የሚሔድ ፡ ሲሆንና ፡ የሚያቀርበውን ፡ ግስረጃም ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ጀሃጃጅ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ለመቀበል ፡ የግይቻል ፡ ሲሆን ፡ ነው ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ በተመለከተው ፡ ንዑስ ፡ ቀጥር ፡ መሠረት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተተኪ ፡ ዳኛ ፡ የሚሾመው ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ወይም ፡ አንደኛው ፡ ወገን ፡ በመሐላ ፡ በተደገፈ ፡ ቃል ፡ ወይም ፡ በሚያቀርበው ፡ ተራ ፡ ግመልክቻ ፡ ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ራሱ ፡ አስፈላጊ ፡ መሆኑን ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡ ነው ።

(፫) ከዚህ ፡ በላይ ፡ በንዑስ ፡ ቀጥር ፡ (፩) በተመለከተው ፡ መሠረት ለጉዳዩ ፡ ተገቢነት ፡ አለው ፡ ብሎ ፡ የሚገመተውን ፡ ግናቸውንም ፡ ሰው ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መርጦ ፡ በተተኪ ፡ ዳኛነት ፡ ለመሾም ፡ ይችላል ።

(፬) በዚህ ፡ ንዑስ ፡ ቀጥር ፡ በፈደል /ለ/ እና ፡ ሐ/ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ የምስክርነት ፡ ቃል ፡ እንዲሰጥ ፡ ወይም ፡ የጽሑፍ ፡ ግስረጃ ፡ እንዲያቀርብ ፡ የተፈለገው ፡ ሰው ፡ በሚገኝበት ፡ ወይም ፡ በሚኖርበት ፡ ክልል ፡ ውስጥ ፡ ሥልጣን ፡ ያለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ምትክ ፡ ዳኛ ፡ ሆኖ ፡ እንዲሾም ፡ ሊታዘዝ ፡ ይችላል ። ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተገቢ ፡ መሰሉ ፡ ሲታዩው ፡ ግናቸውንም ፡ ሌላ ፡ ሰው ፡ መርጦ ፡ ይሾማል ።

ቀ ፡ ሃጃጃ ፡ ምትክ ፡ ዳኞች ፡ የታዘዙትን ፡ ሥራ ፡ ስለመጨረሻቸው ።

(፭) ምትክ ፡ ዳኞች ፡ የታዘዙትን ፡ ሥራ ፡ አከናውነው ፡ ከጨረሱ ፡ በኋላ ፡ የተሰጣቸውን ፡ የሥልጣን ፡ ግስረጃ ፡ ከተቀበሉት ፡ የምስክርነት ፡ ቃልና ፡ ከሰበሰቡት ፡ ግስረጃ ፡ ጋር ፡ በግያያዝ ፡ ላዘዛቸው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መልሰው ፡ ያስረክባሉ ። ስለሆነም ፡ ሿዋሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የግስረጃው ፡ አቀራረብና ፡ ሥልጣን ፡ የሰጠበት ፡ ደብዳቤ ፡ በሌላ ፡ ሁኔታ ፡ እንዲመለስ ፡ ካዘዘ ፡ በትእዛዙ ፡ ዓይነት ፡ ይፈጽማሉ ።

(፮) ምትክ ፡ ዳኞች ፡ የመለሱት ፡ የሥልጣን ፡ ግስረጃና ፡ በታዘዙትም ፡ መሠረት ፡ ያቀረቡዋቸው ፡ ግስረጃዎች ፡ ሁሉ ፡ ነገሩን ፡ ከሚመለከተው ፡ መዝገብ ፡ ጋር ፡ ተያይዘው ፡ ይቀመጣሉ ።

ቀ ፡ ፻፳፱ ። የውጭ ፡ አገር ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ በጠየቁ ፡ ጊዜ ፡ ስለሚሰጥ ፡ የምትክ ፡ ዳኝነት ፡ ሥልጣን ።

(፩) በውጭ ፡ አገር ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በቀረበ ፡ የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ክር ክር ፡ ምክንያት ፡ በኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ የሚገኝ ፡ ምስክር ፡ ወይም ፡ ማስረጃ ፡ ተመርምሮ ፡ እንዲላክ ፡ በተጠየቀ ፡ ጊዜ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ፻፴ ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ጥያቄውን ፡ ተቀብሎ ፡ መፈጸም ፡ ተገቢ ፡ ሆኖ ፡ ሲታየው ፡ አስፈላጊውን ፡ ራሱ ፡ ሊያከናውን ፡ ወይም ፡ ምትክ ፡ ዳኛ ፡ አዞ ፡ በጥያቄው ፡ መሠረት ፡ እንዲፈጸም ፡ ለማድረግ ፡ ይችላል ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቁጥር ፡ የተነገረው ፡ ማስረጃ ፡ የሚሰጠው ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከተው ፡ ሁኔታ ፡ ነው ።

(ሀ) በኢትዮጵያ ፡ የሚገኘው ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ዲፕሎሜቲክ ፡ መልክተኛ ፡ ጥያቄውን ፡ ፈርሞ ፡ በፍርድ ፡ ሚኒስቴር ፡ አማካይነት ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲልክ ፤

(ለ) ማስረጃውን ፡ የሚጠይቀው ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሚጠይቀውን ፡ ጉዳይ ፡ የሚያብራራውን ፡ ደብዳቤ ፡ ፈርሞ ፡ በፍርድ ፡ ሚኒስቴር ፡ አማካይነት ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲልክለት ፤ ወይም ፡

(ሐ) ከውጭ ፡ አገር ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የተላከው ፡ ደብዳቤ ፡ በባለ ፡ ጉዳዩ ፡ እጅ ፡ ለከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሲቀርብለት ።

ቀ ፡ ፻፴ ። ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለሚወስደው ፡ እርምጃ ።

ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከተው ፡ ሁኔታ ፡ ማመልከቻ ፡ ሲቀርብለት ፡ ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በቀጥር ፡ ፻፳፱ ፡ የተመለከተውን ፡ ጉዳይ ፡ ያከናውናል ።

(ሀ) በውጭ ፡ አገር ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ክርክር ፡ ያለው ፡ ባለጉዳይ ፡ ማመልከቻ ፡ ሲቀርብለት ፤

(ለ) ጠቅላይ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ የፍርድ ፡ ሚኒስቴርን ፡ ትእዛዝ ፡ ሲያስተላልፍለት ።

ቀ ፡ ፻፴፩ ። ከዚህ ፡ በላይ ፡ የተመለከቱት ፡ ቍጥሮች ፡ ድንጋጌ ፡ ከውጭ ፡
 አገር ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በሚጠየቅ ፡ ጉዳይ ፡ ስላላቸው ፡ ተፈጻ
 ሚነት ።

ከቍጥር ፡ ፻፳፫ ፡ እስከ ፡ ፻፳፯ ፡ እና ፡ በቍጥር ፡ ፻፳፯ ፡ ንዑስ ፡
 ቍጥር ፡ (፩) የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ በቍጥር ፡ ፻፳፱ ፡ በተነገረው ፡
 መሠረት ፡ ስለሚሾሙ ፡ ምትክ ፡ ዳኞች ፡ በተመሳሳይ ፡ ተፈጻሚ ፡
 ይሆናል ። እንዲሁም ፡ ምትክ ፡ ዳኞች ፡ የታዘዙትን ፡ ሥራ ፡ አከና
 ወነው ፡ ከጨረሱ ፡ በኋላ ፡ ሥልጣን ፡ የተሰጠበትን ፡ ጽሑፍና ፡
 በታዘዙት ፡ መሠረት ፡ የሰበሰቡትን ፡ ማሰረጃ ፡ ለከፍተኛው ፡
 ፍርድ ፡ ቤት ፡ ያቀርባሉ ። ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ የቀረበለትን ፡ ማሰ
 ረጃ ፡ ከሸኚ ፡ ደብዳቤ ፡ ጋር ፡ አያይዞ ፡ ለጠያቂው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡
 እንዲላክ ፡ ለፍርድ ፡ ሚኒስቴር ፡ ያስተላልፋል ።

ክ ፍ ል ፡ ፫ ፤

ምትክ ፡ ዳኞች ፡ ማሰረጃን ፡ በሚመለከት ፡ ጉዳይ ፡
 ስለሚወስዱት ፡ ሌላ ፡ እርምጃ ፤

ቀ ፡ ፻፴፪ ። በሥፍራው ፡ ላይ ፡ በመገኘት ፡ ስለሚደረግ ፡ ምርመራ ።

ነገሩን ፡ በሚገባ ፡ ለማጣራትና ፡ ለመመርመር ፡ በሥፍራው ፡
 ላይ ፡ መገኘት ፡ የሚጠቅም ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲረዳውና ፡
 እንዲሁም ፡ የዕለት ፡ ገበያ ፡ የዋጋ ፡ ሁኔታ ፡ ለማወቅ ፤ የካሣ ፡
 ልክ ፡ ለማረጋገጥ ፡ ካንድ ፡ ሀብት ፡ የተገኘ ፡ የዓመት ፡ ትርፍ ፡
 ምን ፡ ያህል ፡ እንደሆነ ፡ ለማወቅ ፤ ያላገባብ ፡ ተወስዷል ፡ የተባለ
 ውን ፡ የሀብት ፡ ግምት ፡ ለማጣራት ፡ በሥፍራው ፡ ላይ ፡ ተገኝ
 ተው ፡ ተገቢውን ፡ ምርመራ ፡ አድርገው ፡ ውጤቱን ፡ እንዲያቀር
 ቡለት ፡ ምትክ ፡ ዳኞችን ፡ ለመሾም ፡ ይችላል ።

ቀ ፡ ፻፴፫ ። ምትክ ፡ ዳኛ ፡ የተሰጠውን ፡ ሥራ ፡ ስለሚያከናውንበት ፡
 ሥነ ፡ ሥርዓት ፤

(፩) ምትኩ ፡ ዳኛ ፡ በተላከበት ፡ ሥፍራ ፡ የተቀበለውን ፡ የምስክር ፡
 ቃልና ፡ የሰበሰበውን ፡ ማሰረጃ ፡ በጽሑፍ ፡ አድርጎ ፡ ከራሱ ፡

መግለጫ ፡ ጋር ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ያቀርባል ።

(ዪ) ያቀረበው ፡ ማስረጃና ፡ ራፖር ፡ ለጉዳዩ ፡ ተገቢነት ፡ እንዳለው ፡ ማስረጃ ፡ ተቆጥሮ ፡ ለነገሩ ፡ መነሻ ፡ ከሆነው ፡ ከፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መዝገብ ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ ይቀመጣል ።

(፫) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ወይም ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ፈቃድ ፡ ተከራካሪ ምቹ ፡ ወገኖች ፡ ወይም ፡ አንደኛው ፡ ወገን ፤ ምትክ ፡ ዳኛው ፡ ስላቀረበው ፡ ራፖር ፡ ስለ ፡ ሥራው ፡ አፈጻጸም ፤ በራፖሩ ፡ ላይ ፡ ስለተገለጸው ፡ ጉዳይና ፡ የተመረመሩትን ፡ ነገሮች ፡ በሚመለከቱት ፡ ጉዳዮች ፡ ሁሉ ፡ የመሐላ ፡ ቃሉን ፡ ሰጥቶ ፡ በግልጽ ፡ ችሎት ፡ እንዲጠየቅ ፡ ለማድረግ ፡ ይችላሉ ።

ቍ ፡ ፻፴፬ ። በምትክ ፡ ዳኞች ፡ ስለሚደረግ ፡ የሂሳብ ፡ ምርመራ ።

(፩) በማናቸውም ፡ ክርክር ፡ ሂሳብ ፡ ማጣራት ፡ ወይም ፡ መርምሮ ፡ ማስተካከል ፡ የሚያስፈልግ ፡ ሆኖ ፡ ቢገኝ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሊፈጸም ፡ የሚገባውን ፡ ሁሉ ፡ ዘርዘሮ ፡ የሚገልጽ ፡ ትእዛዝ ፡ በመስጠት ፡ ምትክ ፡ ዳኛ ፡ አስፈላጊውን ፡ የሂሳብ ፡ ምርመራ ፡ አጣርቶ ፡ እንዲያቀርብ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

(፪) ምትክ ፡ ዳኛው ፡ ሂሳብ ፡ እንዲመረምር ፡ ከመታዘዙ ፡ አስቀድሞ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሂሳቡን ፡ ለማጣራት ፡ ተገቢነት ፡ አላቸው ፡ ወይም ፡ ከክርክሩ ፡ ጋር ፡ ግንኙነት ፡ ሊኖራቸው ፡ ይችላል ፡ የሚባሉት ፡ የሂሳብ ፡ ሰነዶችና ፡ መዛግብቶች ፡ ተለይተው ፡ እንዲታወቁ ፡ ያደርጋል ።

(፫) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ (ዪ) ፡ እንደተነገረው ፡ ተገቢነት ፡ አላቸው ፡ የተባሉትን ፡ የሂሳብ ፡ ሰነዶችና ፡ መዛግብቶች ፡ ምትክ ፡ ዳኛው ፡ እንዲረከብ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አስፈላጊውን ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ፡ እንዲሁም ፡ ለምርመራው ፡ አፈጻጸም ፡ መምሪያ ፡ እንዲሆኑ ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መዝገብ ፡ ውስጥ ፡ ከሠፈሩት ፡ ማስረጃዎች ፡ ለዚሁ ፡ ጉዳይ ፡ ተገቢነት ፡ ያላቸው ፡ ሁሉ ፡ ግልባጫቸው ፡ ለምትክ ፡ ዳኛው ፡ እንዲሰጡት ፡ ይደረጋል ። በተጨማሪ ፡ ሥራውን ፡ የሚያከናውንበት ፡ ትእዛዝና ፡ መምሪያ ፡ ይሰጠዋል ፡ የሚሰጠውም ፡ ትእዛዝ ፡ ምትክ ፡ ዳኛው ፡ ለፍርድ ፡

ቤተ ፡ የሚያቀርበው ፡ በምርመራ ፡ ሥራው ፡ ያገኘውን ፡ ውጤት ፡ ብቻ ፡ ወይም ፡ የራሱን ፡ አስተያየት ፡ ከሚገልጽ ፡ ራፖርት ፡ ጋር ፡ መሆን ፡ ያለመሆኑን ፡ ገልጾ ፡ የሚያስረዳ ፡ ይሆናል ።

(፩) ምትክ ፡ ጻፍው ፡ የሂሳብ ፡ ግጣራቱን ፡ ሥራ ፡ በምን ፡ ዓይነት ፡ እንደሚያከናውን ፡ የሂሳቡን ፡ ትክክለኛነት ፡ የሚያረጋግጠው ፡ በምን ፡ ሁኔታ ፡ እንደሆነ ፡ ገልጾ ፡ ሊያስታውቀው ፡ ይችላል ። በተለይም ፡ ተቃራኒ ፡ የሚሆን ፡ ሌላ ፡ ግስረጃ ፡ ካልቀረበ ፡ በቀር ፡ ተገቢነት ፡ አላቸው ፡ ብሎ ፡ የሚቀበላቸውን ፡ የሂሳብ ፡ ሰነዶችና ፡ መዛገብቶች ፡ ለይቶ ፡ ሊያስታውቀው ፡ ይችላል ። ይህም ፡ ሲሆን ፡ ነገሩ ፡ የሚመለከታቸው ፡ ወገኖች ፡ ሁሉ ፡ ተገቢነት ፡ ያለውን ፡ መቃወሚያ ፡ የግትረብ ፡ መብታቸው ፡ እንደ ፡ ተጠበቀ ፡ ነው ።

(፪) በቀጥር ፡ የ፱፻ ፡ ንዑስ ፡ ቀጥር ፡ (፪) እና (፫) ፡ የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ በዚህ ፡ ቀጥር ፡ ስለ ፡ ሂሳብ ፡ ግጣራት ፡ ለተሾሙት ፡ ምትክ ፡ ጻፍች ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ቀ ፡ የ፱፮ ፡ ስለ ፡ ተጨማሪ ፡ ምርመራ ።

በቀጥር ፡ የ፱፻ ፡ እና ፡ የ፱፱ ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ የተሾሙ ፡ ምትክ ፡ ጻፍ ፡ በተሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ የፈጸመው ፡ የሥራ ፡ ተግባር ፡ ወይም ፡ የአፈጻጸሙ ፡ ሁኔታ ፡ አጥጋቢ ፡ ያለመሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡ ተገቢ ፡ መሰሉ ፡ የታየው ፡ ተጨማሪ ፡ ምርመራ ፡ እንዲደረግ ፡ ለግዘዝ ፡ ይችላል ።

ቀ ፡ የ፱፯ ፡ ልዩ ፡ አዋቂ ፡ (ኤክስፔርት) ፡ ስለ ፡ መሾም ።

(፩) ጉዳዩን ፡ ይበልጥ ፡ ለግብራራት ፡ ወይም ፡ ለክርክሩ ፡ ውሳኔ ፡ አስጣጥ ፡ ጠቃሚ ፡ መሰሉ ፡ በታየው ፡ ጊዜ ፡ ሁሉ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በራሱ ፡ አስተያየት ፡ ወይም ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ወይም ፡ እንደኛው ፡ ወገን ፡ ሲያመለክት ፡ ነገሩን ፡ ለመመርመርና ፡ ለግጣራት ፡ ተገቢነት ፡ ያላቸው ፡ ልዩ ፡ አዋቂዎች ፡ (ኤክስፔርቶች) ፡ አስፈላጊውን ፡ ምርመራ ፡ አድርገው ፡ የምርመራቸውን ፡ ውጤት ፡ በተወሰነ ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ እንዲያቀርቡለት ፡ ለግዘዝ ፡ ይችላል ።

(፪) ልዩ ፡ አዋቂዎች ፡ (አክሱፔርቶች) ፡ ሲሸሙ ፡ ሊፈጽሙ ፡ ስለ
 ሚገባቸው ፡ ምርመራ ፡ የሚሰጣቸው ፡ ትእዛዝ ፡ የሚሠሩትን ፡
 ነገር ፡ በዝርዝር ፡ የሚያሳይና ፡ በግልጽ ፡ ወስኖ ፡ የሚያስታውቅ ፡
 መሆን ፡ አለበት ፡ ስለዚህም ፡ ጉዳይ ፡ በቍጥር ፡ ፻፴፫ ፡ እና ፡
 ፻፴፬ ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ (፪) ፡ እና ፡ (፫) ፡ የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡
 እንደተገቢነቱ ፡ መጠን ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ምዕራፍ ፡ ፬ ።

ሰነዶችን ፡ ስለ ፡ ግቅረብ ፡ ታሸገው ፡ እንዲጠበቁ ፡

ስለ ፡ ግድረግና ፡ ስለ ፡ መመለስ ።

ቍ ፡ ፻፴፯ ። የጽሑፍ ፡ ማስረጃ ፡ ስለሚቀርብበት ፡ ጊዜ ።

(፩) ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ወይም ፡ የነርሱ ፡ ተሟጋቾች ፡ ጠበቆች ፡ ወይም ፡ ነገረ ፡ ፈጆች ፡ በእጃቸው ፡ የሚገኘውን ፡ ወይም ፡ ለግቅረብ ፡ የሚችሉትን ፡ ወይም ፡ ለክርክራችን ፡ ይጠቅመናል ፡ ብለው ፡ የሚያምኑበትን ፡ ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እንዲቀርብ ፡ የጠየቀውንና ፡ አስቀድመው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ያላቀረቡትን ፡ የጽሑፍ ፡ ማስረጃ ፡ ሁሉ ፡ በመጀመሪያው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ግቅረብ ፡ አለባቸው ።

(፪) እነዚህን ፡ ሰነዶች ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሚቀበለው ፡ ዝርዝርና ፡ ብዛታቸውን ፡ ከሚገልጽ ፡ ጽሑፍ ፡ ጋር ፡ ነው ።

(፫) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፻፶፯ ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ ማንኛውም ፡ አቤት ፡ ባይ ፡ ሰነዶችን ፡ ከአቤቱ ታው ፡ ጋር ፡ በማያያዝ ፡ ወይም ፡ ከቀን ፡ ቀጠሮው ፡ በፊት ፡ ወይም ፡ በመጀመሪያው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ካላቀረበ ፡ በቀር ፡ ማስረጃዬ ፡ ከፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መዝገብ ፡ ጋር ፡ ይያያዛልኝ ፡ ወይም ፡ ለግቅረብ ፡ ይፈቀድልኝ ፡ ብሎ ፡ ለመጠየቅ ፡ አይችልም ።

(፬) የዚህ ፡ ቍጥር ፡ ድንጋጌ ፡ የተከሰቱትን ፡ ምስክሮች ፡ በመስቀልኛ ፡ ለመጠየቅ ፡ ተከሣሹ ፡ በተከሣሹ ፡ ከሣሽነት ፡ የሚያቀርበውን ፡ ሰነድ ፡ ወይም ፡ ለምስክርነት ፡ የቀረበ ፡ ማናቸውም ፡ ሰው ፡ ነገሩን ፡ ለማስታወስ ፡ እንዲችል ፡ የሚቀርቡለትን ፡ ማስረጃዎች ፡

በክርክሩ ፣ ላይ ፣ ለግሰግት ፣ ያለውን ፣ መብት ፣ አያስቀርቦትም ።

ቍ ፣ ፻፴፰ ። ለክርክሩ ፣ አግባብ ፣ ያልሆኑትን ፣ ወይም ፣ ከነገሩ ፣ ጋር ፣ ግንኙነት ፣ የሌላቸውን ፣ ግስረጃዎች ፣ በላለመቀበል ።

ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ለክርክሩ ፣ አግባብ ፣ ያልሆነውን ፣ ወይም ፣ ከነገሩ ፣ ጋር ፣ ግንኙነት ፣ የሌለውን ፣ ግንኛውንም ፣ ጽሑፍ ፣ በግናቸውም ፣ ጊዜ ፣ እንዳይቀርብ ፣ ለግገድ ፣ ይችላል ። ይህንንም ፣ ሲወሰን ፣ ምክንያቱን ፣ በመዝገቡ ፣ ላይ ፣ በጽሑፍ ፣ መግለጽ ፣ አለበት ።

ቍ ፣ ፻፴፱ ። በግስረጃነት ፣ በሚቀርቡ ፣ ጽሑፎች ፣ ላይ ፣ ምልክት ፣ ስለማድረግ ።

(፩) ከዚህ ፣ በታች ፣ ባለው ፣ ንዑስ ፣ ቍጥር ፣ (፪) የተመለከተው ፣ ድንጋጌ ፣ እንደተጠበቀ ፣ ሆኖ ፣ በግስረጃነት ፣ በሚቀርቡ ፣ ጽሑፎች ፣ ላይ ፣ ከዚህ ፣ ቍጥሉ ፣ በተመለከተው ፣ ሁኔታ ፣ ምልክት ፣ እየተደረገባቸው ፣ ከመዝገቡ ፣ ጋር ፣ ተያይዘው ፣ ይቀመጣሉ ።

- (ሀ) የክሱ ፣ መዝገብ ፣ ቍጥርና ፣ አርዕስት ፣
- (ለ) የጽሑፍ ፣ አቅራቢው ፣ ስም ፣
- (ሐ) ጽሑፉ ፣ የቀረበበት ፣ ቀንና ፣ ዓመተ ፣ ምሕረት ።

(፪) እንዲቀርብ ፣ የተፈቀደው ፣ ጽሑፍ ፣ በገቢና ፣ ወጭ ፣ መዝገብ ፣ ውስጥ ፣ የተጻፈ ፣ ነገር ፣ ሲሆን ፣ ወይም ፣ ግንኛውም ፣ ሌላ ፣ መዝገብ ፣ ሲሆንና ፣ ይኸውም ፣ የቀረበው ፣ በቍጥር ፣ ፻፵ በተነገረው ፣ መሠረት ፣ በዋናው ፣ ጽሑፍ ፣ ምትክ ፣ ግልባጫ ፣ ሲሆን ፣ ከዚህ ፣ በላይ ፣ የተነገሩት ፣ ምልክቶች ፣ በቀረበው ፣ ግልባጭ ፣ ላይ ፣ ይጻፋሉ ።

ቍ ፣ ፻፵ ። በግልባጭ ፣ ጽሑፎች ፣ ላይ ፣ ስለሚደረግ ፣ ምልክት ።

(፩) በክርክሩ ፣ ላይ ፣ የቀረበው ፣ ጽሑፍ ፣ ቀሪ ፣ ደብዳቤዎች ፣ የሚያዝበት ፣ መዝገብ ፣ ወይም ፣ የገቢና ፣ የወጭ ፣ መዝገብ ፣ ወይም ፣ የንግድ ፣ ቤት ፣ ሂሳብ ፣ መዝገብ ፣ ወይም ፣ የዕለት ፣ ሂሳብ ፣ የሚያዝበት ፣ ደብተር ፣ በሆነ ፣ ጊዜ ፣ ለግስረጃነት ፣ ይጠቅመኛል ፣ ብሎ ፣ የሚያቀርበው ፣ ወገን ፣ ትክክል ፣ ግልባጫን ፣ እንዲያቀርብ ፣ ይፈቀድለታል ።

(፪) ተፈላጊው ፡ የጽሑፍ ፡ ማስረጃ ፡ በመንግሥት ፡ መሥሪያ ፡
 ቤት ፡ መዝገብ ፡ ውስጥ ፡ የሚገኝ ፡ ወይም ፡ ከመንግሥት ፡ መዝ
 ገብ ፡ ውስጥ ፡ ተገልብጦ ፡ የሚቀርብ ፡ ወይም ፡ በማስረጃነት ፡
 በሚያቀርበው ፡ ሰው ፡ እጅ ፡ ሳይሆን ፡ በሌላ ፡ ሰው ፡ ዘንድ ፡ የሚ
 ገኝ ፡ ወይም ፡ አቅራቢው ፡ የመንግሥት ፡ ሠራተኛ ፡ የሆነ ፡ እንደ
 ሆነ ፡ ይህን ፡ የመሳሰለው ፡ ጽሑፍ ፡ ከሚገኝበት ፡ ክፍል ፡ ተገል
 ብጦ ፡ እንዲቀርብለት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሊያዝ ፡ ይችላል ።

(ሀ) ተፈላጊው ፡ ጽሑፍ ፡ ወይም ፡ የሂሳብ ፡ መዝገብ ፡ የሚቀ
 ርበው ፡ ለተከራካሪው ፡ ወገን ፡ ሲሆን ፡ በራሱ ፡ እጅ ፡ እንዲቀርብ ፡
 ይደረጋል ።

(ለ) ጽሑፉ ፡ የሚቀርበው ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ትእዛዝና ፡ ጥያቄ ፡
 በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ከተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ አንዱ ፡ እንዲያቀርብ ፡
 ይታዘዛል ።

(፫) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቅጥር ፡ (፪) እንደተነገረው ፡
 ጽሑፎችና ፡ የመዝገብ ፡ ግልባጮች ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲቀርቡ
 ለት ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቅጥር ፡ ጀጀሷ በተወሰነው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠ
 ረት ፡ ከዋናው ፡ መዝገብ ፡ ወይም ፡ ከዋናው ፡ ጽሑፍ ፡ ጋር ፡ ትክ
 ክለኛ ፡ መሆናቸው ፡ ተናገረ ፡ ተረጋግጦ ፡ ምልክት ፡ ከተደረገ
 ባቸው ፡ በኋላ ፡ ዋናው ፡ ጽሑፍ ፡ ወይም ፡ መዝገቡ ፡ ለአቅራ
 ቢው ፡ ያመለስለታል ።

ቀ፡ ፻፵፩ ። ተቀባይነት ፡ በሌላቸው ፡ ጽሑፎች ፡ ላይ ፡ ስለሚደረግ ፡
 ምልክት ።

ተከራካሪው ፡ ወገን ፡ ያጠቅመኛል ፡ ሲል ፡ ያቀረበውን ፡
 ጽሑፍ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተገቢነት ፡ የለውም ፡ ወይም ፡ ከክርክሩ ፡
 ጋር ፡ አግባብ ፡ የሌለው ፡ ነው ፡ በማለት ፡ ሳይቀበለው ፡ የቀረ ፡
 እንደሆነ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቅጥር ፡ ጀጀሷ ንዑስ ፡ ቅጥር ፡ (፩) የተ
 ነገሩትን ፡ ምልክቶች ፡ አስፍሮበት ፡ ማስረጃው ፡ የተነቀፈበትን ፡
 ምክንያት ፡ በመግለጽ ፡ ዳኛው ፡ ሙሉ ፡ ፈርማ ፡ ወይም ፡ አጭር ፡
 ምልክት ፡ ያደርግበታል ።

ቍ ፡ ፻፵፪ ። ፍርድ ፡ ቤት ፡ የተቀበላቸውንና ፡ የነቀፋቸውን ፡ ጽሑፎች ፡ ስለመመዝገብ ።

(፩) በማስረጃነት ፡ የቀረበውን ፡ ማናቸውንም ፡ ጽሑፍ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተቀበለው ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ በቍጥር ፡ ፻፶ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ በዋናው ፡ ምትክ ፡ ግልባጩን ፡ የተቀበለው ፡ እንደሆነ ፡ ዋናው ፡ ወይም ፡ ትክክል ፡ ግልባጩ ፡ ከመዝገቡ ፡ ጋር ፡ እንዲወራረስ ፡ ወይም ፡ እንዲያያዝ ፡ ያደርጋል ።

(፪) ጽሕፉን ፡ ሳይቀበለው ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ ግን ፡ ከመዝገቡ ፡ ጋር ፡ ሳይወራረስ ፡ ለአቅራቢው ፡ ይመለስለታል ።

ቍ ፡ ፻፵፫ ። የጽሑፍ ፡ ማስረጃ ፡ ተከብሮ ፡ (ታሸጎ) እንዲቀመጥ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ።

በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፻፵-፻፵፪ እና ፡ ፪፻፴ የተመለከቱት ፡ ድንጋጌዎች ፡ እንደተጠበቁ ፡ ሆነው ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በማስረጃነት ፡ የቀረበለትን ፡ ማንኛውንም ፡ ጽሑፍ ፡ ወይም ፡ መዝገብ ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አላፈነት ፡ ተከብሮና ፡ ታሸጎ ፡ እንዲቀመጥ ፡ አስፈላጊ ፡ መሆኑን ፡ ሲረዳው ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ በመስጠት ፡ ለተወሰነ ፡ ጊዜ ፡ በሬገርስትራፋ ፡ ዘንድ ፡ ተቀማጭ ፡ ሆኖ ፡ እንዲቆይ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፻፵፬ ። የጽሑፍ ፡ ማስረጃዎችን ፡ ስለመመለስ ።

(፩) በክርክሩ ፡ ውስጥ ፡ ያለ ፡ ወይም ፡ ከክርክሩ ፡ ውጭ ፡ የሆነ ፡ ማናቸውም ፡ ሰው ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ አቅርቦት ፡ የነበረው ፡ የጽሑፍ ፡ ማስረጃ ፡ እንዲመለስለት ፡ ጥያቄ ፡ ሲያቀርብ ፡ ያቀረበው ፡ ዋናው ፡ ጽሑፍ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከተው ፡ ሁኔታ ፡ ይመለስለታል ።

(ሀ) በቍጥር ፡ ፻፶ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ዋናው ፡ ጽሑፍ ፡ በትክክል ፡ ግልባጩ ፡ የተተካ ፡ ሲሆን ፡

(ለ) ጽሑፉ ፡ የተመለሰለት ፡ ሰው ፡ ዋናው ፡ ጽሑፍ ፡ እንደገና ፡ በተፈለገ ፡ ጊዜ ፡ መልሶ ፡ ለማቅረብ ፡ ግዴታ ፡ ሲገባ ።

(፪) በማስረጃነት ፡ የቀረበው ፡ ጽሑፍ ፡ ዋጋ ፡ የሌለው ፡ ውድቅ ፡ መሆኑን ፡ ወይም ፡ ለማናቸውም ፡ ጉዳይ ፡ የማይጠቅም ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የወሰነ ፡ እንደሆነ ፡ ለአቅራቢው ፡ አይመለስ

ስለትም ።

(፫) ቀርቦ ፡ የነበረው ፡ ጽሑፍ ፡ ለባለ ፡ ጉዳዩ ፡ ሲመለስለት ፡ መልሶ ፡ ስለመቀበሉ ፡ ደረሰኝ ፡ መስጠት ፡ አለበት ።

ቀ ፡ ፻፵፮ ። አንዱ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ከሌሎች ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ወይም ፡ ከሌላ ፡ ክፍል ፡ ስለሚጠይቀው ፡ ጽሑፍ ፤ መዝገብ ፡ ወይም ፡ ሰነድ ።

(፩) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በራሱ ፡ አስተያየት ፡ ወይም ፡ በተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ አመልካችነት ፡ በሌላ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ዘንድ ፡ የሚገኝ ፡ መዝገብ ፤ ሰነድ ፤ የጽሑፍ ፡ ግስረጃና ፡ ግንኛውም ፡ ፍርድ ፡ የተሰጠበትን ፡ መዝገብ ፡ አስቀርቦ ፡ ለመመርመር ፡ ይችላል ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቀ፡ጥር ፡ የተነገሩት ፡ ጽሑፎች ፡ ስለሚቀርቡበት ፡ ሁኔታ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሌላ ፡ ትእዛዝ ፡ ካልሰጠ ፡ በቀር ፡ እንዲቀርቡለት ፡ የሚያመለክተው ፡ ወገን ፤ የነዚህን ፡ ግስረጃዎች ፡ ትክክል ፡ ግልባጭ ፡ በቅርብ ፡ ጊዜ ፡ ለማምጣት ፡ የማይችልበትን ፡ ምክንያት ፡ ወይም ፡ ለማስገልበጫ ፡ የሚያስፈልገውን ፡ ወጭ ፡ ለመክፈል ፡ የማይችል ፡ መሆኑን ፤ እንዲቀርብ ፡ የተጠየቀው ፡ ጽሑፍ ፡ ለክርክሩ ፡ ምን ፡ ያህል ፡ ጠቃሚነት ፡ እንዳለው ፤ ትክክለኛውን ፡ ፍርድ ፡ ለመስጠት ፡ ይህ ፡ ግስረጃ ፡ ባስቸኳይ ፡ እንዲቀርብ ፡ የሚፈለግበትን ፡ ምክንያት ፡ በጽሑፍ ፡ ገልጾ ፡ ግስረዳት ፡ አለበት ።

(፫) በግስረጃ ፡ አቀራረብ ፡ ደንብ ፡ ለአስረጃነት ፡ ተገቢ ፡ አይደለም ፡ የሚባሉትን ፡ ጽሑፎች ፡ ወይም ፡ ግስረጃዎች ፡ በዚህ ፡ ቀ፡ጥር ፡ የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ ተቀባይነት ፡ እንዲኖራቸው ፡ የሚፈቅድ ፡ አይደለም ።

ቀ ፡ ፻፵፯ ። ስለ ፡ ጽሑፍ ፡ ሰነዶች ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ በግዙፍ ፡ ነገሮች ፡ ላይ ፡ ስላለው ፡ ተፈጻሚነት ።

ስለ ፡ ጽሑፍ ፡ ሰነዶች ፡ አቀራረብ ፡ በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ ውስጥ ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደነገሩ ፡ አካባቢ ፡ ሁኔታ ፡ በግስረጃነት ፡ በሚቀርቡ ፡ ግዙፍ ፡ ነገሮች ፡ ላይም ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ምዕራፍ : ፩

ለገዜው : ስለሚሰጡ : የማገጃዎችና : ሌሎች : ትእዛዞች ::

ክ ፍ ል : ፩

ከፍርድ : በፊት : ስለሚሰጥ : የእሥራት : ትእዛዝ ::

ቀ : ፻፵፯ :: ፍርድ : ቤት : ለመቅረብ : ስለሚሰጥ : ዋስትና ::

(፩) ከሣሹ : ወይም : ተከሣሹ : የተከሣሽ : ከሣሽ : በሚሆንበት : ጊዜ : ከሣሽ : የሆነው : ወገን : በመሐላ : የተደገፈ : ማመልከቻ : ሲያቀርብና : ክርክሩም : የማይንቀሳቀስ : ንብረትን : የማይመለከት : ሲሆን : ፍርድ : ቤቱም : ከዚህ : ቀጥሎ : የተመለከተው : ነገር : ሲረጋገጥለት :

(ሀ) ተከሣሹ : የከሣሽ : ጉዳይ : ወደ : ጎሳ : እንዲጉተት : በማሰብ : ወይም : በማናቸውም : ሁኔታ : የጻጻነቱ : ሥርዓት : በሚገባ : እንዳይከናወን : መሰናክል : በመሆን : ወይም : ወደ : ጎሳ : በመሸሽ : ወይም : በማናቸውም : ሁኔታ : ትእዛዝ : ሊሰጥበት : የተቃጣው : ሁሉ : እንዳይፈጸምበት : ለማድረግ : አስቦ : ለማሰናክል : በመሞከር : ወይም : ከፍርድ : ቤቱ : ሥልጣን : ክልል : ውጭ : ለመውጣት : በመሞከር : ወይም : ሆነ : ብሎ : በመሸሽ : ወይም : ሀብቱን : ለማባከን : ወይም : ለሌላ : ለማዛወር : ወይም : ለማሸሽ : ያቀደ : መሆኑን : ወይም :

(ለ) ተከሣሹ : ከኢትዮጵያ : ግዛት : ውጭ : በመውጣቱ : ከሣሹ : ፍርድን : ለማስፈጸም : የማይችል : መሆኑን : ወይም : ልዩ : ልዩ : ዘዴ : በመፍጠር : የተሰጡት : ትእዛዞች : እንዳይፈጸሙ : ወይም : እንዲዘገዩ : ለማድረግ : መሞከሩን : ፍርድ : ቤቱ : የተረዳው : እንደሆነ : ተከሣሽ : ታስሮ : እንዲቀርብና : ለተከታዩም : ቀጠሮ : ለመቅረብ : ዋስትና : የማይሰጥበትን : ምክንያት : ሊጠይቀው : ይችላል ::

(፪) ተከሣሹ : የሚፈለግበትን : ዕዳ : አስሮ : እንዲያቀርበው : ለተላከው : ሰው : ሰጥቶ : በመያዣነት : ፍርድ : ቤት : እንዲቀመጥ : ያደረገ : እንደሆነ : ክርክሩ : ውሳኔ : እስኪያገኝ : ወይም : ፍርድ : ቤቱ : ሌላ : ትእዛዝ : እስኪሰጥ : ድረስ : ተከሣሹ : ታስሮ : እንዲቆይ : የተሰጠውን : ትእዛዝ : ያግድለታል ::

ቍ ፡ ፻፵፰ ። ስለ ፡ ዋስትና ፡ የሚያዝ ፡ የገንዘብ ፡ ልክ ።

- (፩) ተከሣሹ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ቀርቦ ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ ሳይሰጥ ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ ለሚጠየቀው ፡ ዕዳ ፡ በቂ ፡ የሆነ ፡ ገንዘብ ፡ ወይም ፡ ግዙፍ ፡ መያዣ ፡ እንዲያስቀምጥ ፡ ወይም ፡ በተፈለገ ፡ ጊዜ ፡ ሁሉ ፡ እንዲቀርብ ፡ በቂ ፡ ዋስ ፡ እንዲጠራፍ ፡ ዋስትናውም ፡ ክስ ፡ በሚቀጥልበት ፡ ጊዜና ፡ በተከሰሰበትም ፡ ነገር ፡ የሚሰጠው ፡ ፍርድ ፡ እስኪፈጸም ፡ ድረስ ፡ ጸንቶ ፡ የሚቆይ ፡ እንዲሆን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ፡ ወይም ፡ በቀጥር ፡ ፻፵፯ ፡ ቍ ፡ (፪) ፡ መሠረት ፡ ሊያዝ ፡ ስለሚገባው ፡ የገንዘብ ፡ ልክ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።
- (፫) ተከሣሹን ፡ ለማቅረብ ፡ ዋስ ፡ የሆነ ፡ ግናቸውም ፡ ሰው ፡ ሳያቀርብ ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ ተከሣሹ ፡ ሊከፍል ፡ የሚገባውን ፡ ገንዘብ ፡ እንዲከፈል ፡ ይገደዳል ።

ቍ ፡ ፻፵፱ ። ዋስትናን ፡ ለማስወረድ ፡ ስለሚቀርብ ፡ ግመልከቻ ።

- (፩) ተከሣሹን ፡ ለማቅረብ ፡ ዋስ ፡ የሆነ ፡ ሰው ፡ የዋስትና ፡ ገደታው ፡ እንዲወርድለት ፡ ለቀጠረው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በግናቸውም ፡ ጊዜ ፡ ግመልከቻ ፡ ለማቅረብ ፡ ይችላል ።
- (፪) የዚህ ፡ ዓይነት ፡ ግመልከቻ ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ ሲቀርብለት ፡ ተከሣሹ ፡ ተይዞ ፡ እንዲቀርብ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።
- (፫) ተከሣሹ ፡ የጥሪውን ፡ ትእዛዝ ፡ ተቀብሎ ፡ ወይም ፡ ተገድዶ ፡ በሚቀርብበት ፡ ጊዜ ፡ የቀድሞው ፡ ዋስ ፡ አላረነት ፡ እንዲወርድለትና ፡ ተከሣሹም ፡ ሌላ ፡ ዋስ ፡ እንዲሰጥ ፡ አዲስ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።
- (፬) አዲስ ፡ ዋስ ፡ ለመስጠት ፡ ያልቻለ ፡ እንደሆነ ፡ ሊፈረድበት ፡ ከሚችለው ፡ ገንዘብ ፡ ጋር ፡ ተመዛዛኝ ፡ የሆነ ፡ ጥሪ ፡ ገንዘብ ፡ ወይም ፡ ሌላ ፡ ግዙፍ ፡ ሀብት ፡ በመያዣ ፡ እንዲያስቀምጥ ፡ ይታዘዛል ።

ቍ ፡ ፻፶ ። ስለ ፡ ዋስትና ፡ የሚያዝ ፡ ሀብት ፡ ወይም ፡ ሌላ ፡ ዋስ ፡ ለመስጠት ፡ እምቢተኛ ፡ ስለመሆን ።

በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ፻፵፰ ፡ እና ፡ ፻፵፱ ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡

(፩) ፡ መሠረት ፡ ተከሣሹ ፡ አዲስ ፡ ዋስትና ፡ ለመስጠት ፡ ወይም ፡ በቂ ፡ መያዣ ፡ ለማስቀመጥ ፡ እምቢተኛ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ የፍርድ ፡ ቤቱን ፡ ትእዛዝ ፡ እስኪፈጽም ፡ ወይም ፡ ክርክሩ ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ እስኪያገኝና ፡ በፍርድ ፡ ከተወሰነም ፡ በኋላ ፡ እንደፍርዱ ፡ እስኪፈጽም ፡ ድረስ ፡ በማረፊያ ፡ ቤት ፡ እንዲቆይ ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ። ስለሆነም ፡ ተከሣሹ ፡ በእምቢተኛነቱ ፡ በማረፊያ ፡ ቤት ፡ ታስሮ ፡ የሚቆይበት ፡ ጊዜ ፡ ከስድስት ፡ ወር ፡ የበለጠ ፡ ሊሆን ፡ አይችልም ።

ክ ፍ ል ፡ ፪ ።

ከፍርድ ፡ በፊት ፡ ንብረት ፡ እንዲከበር ፡ ስለ ፡ ማድረግ ።

ቀ ፡ የ፶፩ ። ተፈላጊውን ፡ ዕቃ ፡ ወይም ፡ ንብረት ፡ ለማቅረብ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ዋስትና ።

(፩) ክርክሩ ፡ በማናቸውም ፡ ደረጃ ፡ በሚገኝበት ፡ ጊዜ ፡ ከሣሹ ፡ ወይም ፡ የተከሣሹ ፡ ክስ ፡ የቀረበበት ፡ ከሣሹ ፡ ክሱን ፡ ለማሰናከል ፡ ያቀደ ፡ መሆኑን ፡ ወይም ፡ የተሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ እንዳይፈጽም ፡ ዘዴ ፡ መፍጠሩን ፡ በመሐላ ፡ ቃል ፡ በተደገፈ ፡ አቤቱታ ፡ ወይም ፡ በሌላ ፡ አኳኋን ፡ ያስረዳ ፡ እንደሆነና ፡ ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ ከዚህ ፡ በታች ፡ የተነገሩት ፡ ሁኔታዎች ፡ ሲረጋገጡለት ፡ ቀጥሎ ፡ ያለውን ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(ሀ) ተከሣሹ ፡ ንብረቱን ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ ለማሸሽ ፡ ወይም ፡ ለማባከን ፡ ማቀዱን ፡ ወይም ፡

(ለ) ንብረቱን ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ ክሱ ፡ ከቀረበበት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የዳኝነት ፡ ሥልጣን ፡ ክልል ፡ ውጭ ፡ ለማሸሽ ፡ ማቀዱን ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በወሰነው ፡ ጊዜና ፡ እንዲያዝ ፡ በሚወሰነው ፡ መጠን ፡ ተከሣሹ ፡ ዋስትና ፡ እንዲሰጥ ፡ ወይም ፡ ለክርክሩ ፡ መነሻ ፡ የሆነው ፡ ዕቃ ፡ ወይም ፡ ንብረት ፡ ወይም ፡ ግምቱ ፡ እንዲቀርብ ፡ በወሰነው ፡ ጊዜ ፡ እንዲያመጣ ፡ ወይም ፡ ደግሞ ፡ ከሚያዘው ፡ ገንዘብ ፡ ወይም ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ለሚሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ተመዛዛኝ ፡ የሚሆን ፡ መጠን ፡ ያለው ፡ ገንዘብ ፡ ወይም ፡ ንብረት ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እንዲቀመጥ ፡ ወይም ፡

ይህን ፡ መያዣ ፡ የማይሰጥበትን ፡ ምክንያት ፡ ቀርቦ ፡ እንዲያስረዳ ፡ ያዛል ።

(፪) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በሌላ ፡ ሁኔታ ፡ እንዲፈጸም ፡ ካላዘዘ ፡ በቀር ፡ የሚያዘውን ፡ ወይም ፡ የሚከበረውን ፡ ንብረት ፡ የዋጋ ፡ ግምት ፡ ከሣሹ ፡ ማስታወቅ ፡ አለበት ።

(፫) በሚሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ ላይ ፡ ከሣሹ ፡ ለይቶ ፡ ያመለከታቸው ፡ ንብረቶች ፡ የሚያዙት ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ እንደሆነና ፡ የሚያዝበትንም ፡ ሁኔታ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሊገልጽ ፡ ይችላል ።

ቀ ፡ ፻፶፪ ። ንብረት ፡ ስለማስከበር ፡ ወይም ፡ ስለማስያዝ ።

(፩) ተከሣሹ ፡ ዋስ ፡ የማይጠራበትን ፡ ምክንያት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ቀርቦ ፡ ያላስረዳ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ እንዲያስይዝ ፡ የታዘዘውን ፡ ገንዘብ ፡ ሳያስቀምጥ ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ በዝርዝር ፡ ከታወቀው ፡ ንብረቱ ፡ ውስጥ ፡ ለሚወሰንበት ፡ ፍርድ ፡ ተመዛዛኝ ፡ የሆነው ፡ ሀብቱ ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ እንዲያስይዝ ፡ ወይም ፡ ተከብሮ ፡ እንዲቆይ ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

(፪) ተከሣሹ ፡ ዋስ ፡ ያልጠራበትን ፡ ምክንያት ፡ በሚገባ ፡ ያስረዳ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ የሚፈለግበትን ፡ መያዣ ፡ የሰጠ ፡ እንደሆነ ፡ ግን ፡ የተያዘበት ፡ ንብረት ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ እንዲለቀላት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሊያዝለት ፡ ወይም ፡ አስፈላጊ ፡ መሰሉ ፡ የታየውን ፡ ሌላ ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

ቀ ፡ ፻፶፫ ። የንብረት ፡ ማስያዝ ፡ ወይም ፡ ማስከበር ፡ ስለሚያስከትለው ፡ ውጤት ።

(፩) በሌላ ፡ ሁኔታ ፡ እንዲፈጸም ፡ በግልጽ ፡ ካልተወሰነ ፡ በቀር ፡ ንብረት ፡ የሚከበረው ፡ ወይም ፡ የሚያዘው ፡ ፍርድን ፡ ለማስፈጸም ፡ በሚያዝበት ፡ ወይም ፡ በሚከበርበት ፡ ሁኔታ ፡ ነው ።

(፪) ንብረቱ ፡ ከመያዙ ፡ ወይም ፡ ከመከበሩ ፡ በፊት ፡ በዚሁ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ መብት ፡ የነበራቸውና ፡ በክርክሩ ፡ ውስጥ ፡ የሌሉ ፡ የሶስተኛ ፡ ወገኖች ፡ መብት ፡ የተጠበቀ ፡ ነው ። እንዲሁም ፡ በተከሣሹ ፡ ላይ ፡ የፍርድ ፡ መብት ፡ የተሰጠው ፡ ሌላው ፡ ወገን ፡ የተ

ያዘው ፡ ወይም ፡ የተከበረው ፡ ንብረት ፡ ተሸጦ ፡ ፍርድ ፡ እንዲፈጸምለት ፡ የመጠየቅ ፡ መብቱን ፡ አያስቀርቦትም ።

(፫) ከፍርድ ፡ በፊት ፡ በተያዘ ፡ ወይም ፡ በተከበረ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ መብት ፡ አለኝ ፡ የሚለው ፡ ሶስተኛ ፡ ወገን ፡ መብት ፡ ያለው ፡ መሆኑ ፡ የሚመረመረው ፡ በፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ ላይ ፡ ያለው ፡ ንብረት ፡ የሶስተኛ ፡ ወገን ፡ መብት ፡ ያለበት ፡ መሆኑ ፡ በሚመረመርበት ፡ ዓይነትና ፡ ሁኔታ ፡ ነው ።

(፬) ከፍርድ ፡ በፊት ፡ ንብረት ፡ እንዲያዘ ፡ ወይም ፡ እንዲከበር ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ በሚሰጥበት ፡ ጊዜ ፡ በሚሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ ውስጥ ፡ ንብረቱ ፡ የሚያዝበት ፡ ሰው ፡ በቂ ፡ ዋስትና ፡ ወይም ፡ የተወሰነውን ፡ መያዣ ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ባስቀመጠ ፡ ጊዜ ፡ እንዲለቀቅለት ፡ ከሚያስይዘውም ፡ ገንዘብ ፡ ጋር ፡ ስለዚህ ፡ ጉዳይ ፡ የተደረገውን ፡ ወጭና ፡ ኪሣራ ፡ ጭምር ፡ እንዲያስይዝ ፡ የገንዘቡን ፡ ልክ ፡ ወሰኖ ፡ ያስታውቃል ፡ እንዲሁም ፡ የቀረበው ፡ ክስ ፡ ውድቅ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ የተያዘው ፡ ንብረት ፡ እንዲለቀቅ ፡ ገልጾ ፡ ማስታወቅ ፡ አለበት ።

(፭) ከዚህ ፡ በላይ ፡ በተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ከፍርድ ፡ በፊት ፡ ተከብሮ ፡ ወይም ፡ ተይዞ ፡ በነበረው ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ለከሣሽ ፡ የተፈረደለት ፡ እንደሆነ ፡ ስለ ፡ ፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ ንብረቱ ፡ እንዲያዘ ፡ ወይም ፡ እንዲከበር ፡ ሌላ ፡ ማመልከቻ ፡ እንዲያቀርብ ፡ ሳያስፈልግ ፡ በቀድሞው ፡ ውሳኔ ፡ መሠረት ፡ ንብረቱ ፡ በመያዝ ፡ ላይ ፡ እንዳለ ፡ የፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ እንዲቀጥል ፡ ለማድረግ ፡ ይችላል ።

ከ ፍ ል ፡ ፫ ፡

ለጊዜው ፡ ስለሚሰጥ ፡ የማገድ ፡ ትእዛዝ ፡

ቀ ፡ ፫፻፩ ። የማገድ ፡ ትእዛዝ ፡ ለጊዜው ፡ ስለሚሰጥበት ፡ ሁኔታ ፡

በክርክር ፡ ላይ ፡ ስለሚገኝ ፡ ጉዳይ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከተው ፡ ሁኔታ ፡ በመሐላ ፡ በተደገፈ ፡ ቃል ፡ ወይም ፡ በሌላ ፡ መንገድ ፡ ሲረጋገጥ ፡

(ሠ) ለክርክሩ ፡ መነሻና ፡ ምክንያት ፡ የሆነው ፡ ንብረት ፡

የሚጠፋ ፣ የሚበላሽ ፣ ወይም ፣ ተከሣሹ ፣ ለሌላ ፣ ሰው ፣ አሳልፎ ፣ ለመስጠት ፣ ለመሸጥ ፣ ወይም ፣ በሌላ ፣ ዘንድ ፣ በተሰጠ ፣ ውሳኔ ፣ ንብረቱን ፣ ያለገባብ ፣ እዛውሮ ፣ ለመስጠት ፣ ወይም ፣ ለመሸጥ ፣ ያቀደ ፣ መሆኑ ፣ የታወቀ ፣ እንደሆነ ፣ ወይም ፣

(ለ) ተከሣሹ ፣ የባለመብቶችን ፣ ጥቅም ፣ ለመጉዳት ፣ ሲል ፣ ንብረቱን ፣ ለማጥፋት ፣ ለሌላ ፣ ሰው ፣ አሳልፎ ፣ ለመስጠት ፣ ያቀደ ፣ የዛተ ፣ ወይም ፣ ያሰበ ፣ መሆኑ ፣ የተረጋገጠ ፣ እንደሆነ ፣ ነገሩ ፣ በፍርድ ፣ እስኪወሰን ፣ ወይም ፣ ሌላ ፣ ትእዛዝ ፣ እስኪሰጥ ፣ ድረስ ፣ ንብረቱ ፣ እንዳለ ፣ እንዲቆይ ፣ ከመጥፋት ፣ እንዲድን ፣ እንዳይበላሽ ፣ ለሌላ ፣ ሰው ፣ ተላልፎ ፣ እንዳይሰጥ ፣ ወደሌላ ፣ ሥፍራ ፣ እንዳይዛወር ፣ እንዳይባከን ፣ ወይም ፣ ከሀሀ ፣ በላይ ፣ ባሉት ፣ ኃይለ ፣ ቃሎች ፣ የተዘረዘሩት ፣ ነገሮች ፣ እንዳይፈጸሙ ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ አስፈላጊውን ፣ ትእዛዝ ፣ ይሰጣል ።

ቀ ፡ የፃፏ ። ውል ፣ ወይም ፣ ሌላ ፣ ግዴታ ፣ ተደጋግሞ ፣ እንዳይፈረስ ፣ ወይም ፣ ለማፍረስ ፣ የተወሰደው ፣ እርምጃ ፣ እንዳይቀጥል ፣ ስለሚሰጥ ፣ የማገጃ ፣ ትእዛዝ ።

(፩) ተከሣሽ ፣ የውል ፣ ግዴታውን ፣ እንዳያፈርስ ፣ እንዲታገድ ፣ በሚቀርብ ፣ በማናቸውም ፣ ክስ ፣ ወይም ፣ ከሣሽ ፣ ማናቸውም ፣ ሌላ ፣ ጉዳት ፣ እንዳይደርስበትና ፣ ውሉ ፣ እንዲከበር ፣ በሚያቀርብው ፣ አቤቱታ ፣ እንዲሁም ፣ በአቤቱታው ፣ ላይ ፣ ካሣ ፣ ወይም ፣ ኪሣራ ፣ እንዲከፈለው ፣ የጠየቀ ፣ ወይም ፣ ያልጠየቀም ፣ ቢሆን ፣ ተከሣሹ ፣ የውሉን ፣ ግዴታ ፣ እንዳያፈርስ ፣ ወይም ፣ ይፈጸማል ፣ የተባለውን ፣ ጉዳት ፣ እንዳይደርስ ፣ ወይም ፣ የውሉ ፣ መፍረስ ፣ የሚያስከትለው ፣ ጉዳት ፣ እንዲወገድ ፣ ወይም ፣ በውሉ ፣ ምክንያት ፣ በተገኘው ፣ መብት ፣ ወይም ፣ ንብረት ፣ ላይ ፣ ጉዳት ፣ እንዳይፈጸም ፣ ከሣሽ ፣ ጊዜአዊ ፣ ማገጃ ፣ እንዲሰጠው ፣ ፍርድ ፣ ቤቱን ፣ ለመጠየቅ ፣ ይችላል ።

(፪) ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ለጊዜው ፣ የሚሰጠው ፣ የማገጃ ፣ ትእዛዝ ፣ የሚጸናበትን ፣ ጊዜ ፣ ሂሳብ ፣ ነክ ፣ የሆነ ፣ ጉዳይ ፣ ሲኖር ፣ የሂሳቡን ፣ አያያዝ ፣ ዋስ ፣ የሚያስፈልግ ፣ ሲሆን ፣ ዋስትናው ፣ የሚሰጥበትን ፣ ሁኔታና ፣ ሌላም ፣ አስፈላጊ ፣ የሆነውን ፣ ሁሉ ፣ በማመዛዘን ፣

ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(፫) በዚህ ፡ ቍጥር ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ በፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፪ሺ ፡ ፻፳፩ ፡ የተመለከተውን ፡ የሚሸር ፡ ወይም ፡ የሚያሻሽል ፡ አይደለም ።

ቍ ፡ ፻፶፮ ፡ የማገጃን ፡ ትእዛዝ ፡ ስላለማክበር ፡

(፩) ተከሣሹ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሰጠውን ፡ የማገጃ ፡ ትእዛዝ ፡ ያላከበረ ፡ ወይም ፡ በትዛዙ ፡ ላይ ፡ የተሰጡትን ፡ ውሳኔዎች ፡ ያልጠበቀ ፡ እንደሆነ ፡ የእምቢተኛው ፡ ወይም ፡ ትእዛዙን ፡ የተላለፈው ፡ ሰው ፡ ንብረት ፡ እንዲያዝ ፡ ወይም ፡ እንዲከበር ፡ ለማዘዝና ፡ ተገቢ ፡ ሆኖም ፡ ሲያገኘው ፡ የፍርድ ፡ ቤቱን ፡ ትእዛዝ ፡ በመጋፋቱ ፡ በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፬፻፵፫ በተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ተጨማሪ ፡ ቅጣት ፡ ሊወሰንበት ፡ ይችላል ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ መሠረት ፡ የሚሰጠው ፡ የንብረት ፡ መያዝ ፡ ወይም ፡ የማስከበር ፡ ትእዛዝ ፡ ከአንድ ፡ ዓመት ፡ በላይ ፡ መቆየት ፡ አይችልም ። ስለሆነም ፡ የተወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ቢያልፍም ፡ እምቢተኛው ፡ ሰው ፡ ትእዛዝ ፡ መተላለፉን ፡ ያላቋረጠ ፡ እንደሆነ ፡ የተያዘው ፡ ወይም ፡ የተከበረው ፡ ንብረት ፡ ተሸጦ ፡ ከሽያጩ ፡ ገንዘብ ፡ ውስጥ ፡ ለሚገባቸው ፡ ባለሙያዎች ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በታየው ፡ መጠን ፡ ወስኖ ፡ እንዲከፍላቸው ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ። ተራራ ፡ ገንዘብ ፡ ሲኖር ፡ አግባብ ፡ ላለው ፡ ሰው ፡ እንዲመለስለት ፡ ያደርጋል ።

ቍ ፡ ፻፶፯ ፡ ላንደኛው ፡ ተከራካሪው ፡ ወገን ፡ ስለሚሰጥ ፡ ማስታወቂያ ።

የማገጃው ፡ ትእዛዝ ፡ ሳይሰጥ ፡ መዘገየቱ ፡ ጉዳትን ፡ የሚያስከትል ፡ መስሎ ፡ ካልታየው ፡ በቀር ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዙን ፡ ከመስጠቱ ፡ በፊት ፡ ስለዚህ ፡ ጉዳይ ፡ የቀረበው ፡ ማመልከቻ ፡ ግልባጭ ፡ ለአመልካቹ ፡ ባላጋራ ፡ እንዲደርሰው ፡ ያደርጋል ።

ቍ ፡ ፻፶፰ ፡ የማገጃ ፡ ትእዛዝ ፡ ሊሻሻል ፡ ሊነሳ ፡ ወይም ፡ ሊሠረዝ ፡ ስለሚችልበት ፡ ሁኔታ ።

በተሰጠው ፡ የማገጃ ፡ ትእዛዝ ፡ ቅሬታ ፡ የተሰማው ፡ ወይም ፡

ያላገባብ ፡ ነው ፡ የሚለው ፡ ወገን ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አቤቱታውን ፡
 ያቀረበ ፡ እንደሆነና ፡ የቀረበውም ፡ አቤቱታ ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡
 የሚያስገኝ ፡ መሆኑን ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡
 ሰጥቶት ፡ የነበረው ፡ የማገድ ፡ ትእዛዝ ፡ እንዲሻሻል ፤ እንዲነሳ ፡
 ወይም ፡ ጨርሶ ፡ እንዲሠረዝ ፡ ለማድረግ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፻፶፬ ። በሕግ ፡ በተቋቋሙ ፡ የንግድ ፡ ድርጅቶች ፡ ላይ ፡ የሚሰጥ ፡
 የማገጃ ፡ ትእዛዝ ፡ በማጎበሩ ፡ ሥራ ፡ መሪዎች ፡ ላይ ፡ ስላለው ፡
 አስገዳጅነት ።

በሕግ ፡ በተቋቋሙ ፡ የንግድ ፡ ማጎበሮች ፡ ላይ ፡ የተሰጠው ፡
 ጊዜአዊ ፡ የማገጃ ፡ ውሳኔ ፡ በማጎበሩ ፡ ላይ ፡ ብቻ ፡ ሳይወሰን ፡
 ተግባራቸው ፡ እንዳይቀጥል ፤ ለጊዜው ፡ እንዲታገድ ፡ ተገቢ ፡
 ሆኖ ፡ በሚገመቱት ፡ በማጎበሩ ፡ አባሎችና ፡ በሥራ ፡ መሪዎቹም ፡
 ላይ ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ክ ፡ ፍ ፡ ል ፡ - ፬ ፡

ክፍርድ ፡ በፊት ፡ ስለሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ።

ቍ ፡ ፻፷ ። ክርክሩ ፡ በሚቀጥልበት ፡ ጊዜ ፡ አንድ ፡ ነገር ፡ እንዲሸጥ ፡
 ስለሚሰጥ ፡ ተቀዳሚ ፡ ትእዛዝ ።

ከተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ አንደኛው ፡ በሚያቀርብለት ፡ ማመ
 ልከቻ ፤ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ክፍርድ ፡ በፊት ፡ የተያዘው ፡ ንብረት ፡
 ወይም ፡ ለክርክሩ ፡ መነሻ ፡ የሆነው ፡ ሀብት ፡ ክርክሩ ፡ የፍርድ ፡
 ውሳኔ ፡ እስኪያገኝ ፡ ድረስ ፡ ተይዞ ፡ ቢቆይ ፡ የሚበላሽ ፡ መሆኑን ፡
 ወይም ፡ በማናቸውም ፡ ሌላ ፡ ምክንያት ፡ ተይዞ ፡ ከመቆየቱ ፡
 ይልቅ ፡ ቢሸጥ ፡ የሚሻል ፡ መሆኑን ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡ በት
 እዛዙ ፡ ላይ ፡ ተለይቶ ፡ በሚገለጸው ፡ ሰው ፡ አማካይነት ፡ ሀብቱ ፡
 እንዲሸጥ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፻፷፩ ። ክርክር ፡ የተነሳበትን ፡ ሀብት ፡ ባንድ ፡ ሥፍራ ፡ አኑር ፡ ስለ
 መጠበቅ ፡ እንዳይበላሽ ፡ ስለሚደረግ ፡ ጥንቃቄና ፡ የመቆጣ
 ጠር ፡ ምርመራ ።

(፩) ከተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ አንደኛው ፡ በሚያቀርብለት ፡ ማመ

ልክቻ ፡ መሠረትና ፡ የቀረበለት ፡ ጥያቄ ፡ ተገቢ ፡ መሆኑን ፡ ሲረዳው ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከተውን ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

(ሀ) ለክርክሩ ፡ መነሻና ፡ ምክንያት ፡ የሆነው ፡ ወይም ፡ ክርክር ፡ ሊነሳበት ፡ ይችላል ፡ ተብሎ ፡ የተገመተው ፡ ንብረት ፡ ወይም ፡ ሀብት ፡ በተወሰነ ፡ ሥፍራ ፡ ተቀምጦ ፡ እንዲጠበቅ ፡ እንዲያዝ ፡ እንዲፈተሽ ፡ ለማዘዝ ፤

(ለ) ከዚህ ፡ በላይ ፡ የተመለከተውን ፡ ጉዳይ ፡ ለማስፈጸም ፡ የተባለው ፡ ንብረት ፡ ወይም ፡ ሀብት ፡ በሚገኝበት ፡ መሬት ፡ ላይ ፡ ለማለፍ ፤ በቤት ፡ ውስጥ ፡ ለመግባት ፡ ወይም ፡ በማናቸውም ፡ ሥፍራ ፡ ሄዶ ፡ እንዲመረምር ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የመረጠውን ፡ ሰው ፡ ለማዘዝ ፡ ወይም ፡ የታዘዘበትን ፡ ጉዳይ ፡ ለመፈጸም ፡ ንብረቱ ፡ በሚገኝበት ፡ ሥፍራ ፡ ገብቶ ፡ ለምርመራ ፡ የሚያገለግል ፡ ዓይነት ፡ ለመውሰድ ፡ ወይም ፡ አስፈላጊ ፡ ምርመራ ፡ ለማድረግ ፡ የሚፈተሽ ፡ ነገር ፡ ቢኖር ፡ ለመፈተሽ ፡ ወይም ፡ አፈጻጸሙ ፡ ሊፋጠን ፡ የሚችልበትን ፡ ማገጃ ፡ የሚገኝበትን ፡ መንገድ ፡ ለመከታተል ፡ የሚያስችለውን ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

(ጀ) በዚህ ፡ ሕግ ፡ ስለ ፡ ምሥክሮች ፡ የመጥሪያ ፡ ትእዛዝ ፡ አሰጣጥ ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ክፍል ፡ ለተመለከተውም ፡ ጉዳይ ፡ እንደነገሩ ፡ አካባቢ ፡ ሁኔታ ፡ በተመሳሳይነት ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ቍ ፡ ፻፳፪ ፡ ለሌላው ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ ወይም ፡ ለባላጋራው ፡ ማስታወቂያ ፡ ስለመስጠት ።

(፩) ክሱ ፡ ከተጀመረ ፡ በኋላ ፡ ለተከሣሹ ፡ አብቀድሞ ፡ ማስታወቂያ ፡ በመስጠት ፡ ከሣሹ ፡ በቍጥር ፡ ፻፳ ወይም ፡ ፻፳፩ የተመለከቱትን ፡ ድንጋጌዎች ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፡ በነዚህ ፡ ቍጥሮች ፡ የተመለከቱት ፡ ትእዛዞች ፡ እንዲሰጡለት ፡ ለማመልከት ፡ ይችላል ።

(፪) እንዲሁም ፡ ተከሣሹ ፡ ከቀረበ ፡ በኋላ ፡ በበኩሉ ፡ በሚያቀርበው ፡ ማመልከቻ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ የተነገረው ፡ ትእዛዝ ፡ እንዲሰጥ

ጥለት ፡ የጠየቀ ፡ እንደሆነ ፡ አስቀድሞ ፡ ለከሣሹ ፡ ማስታወቂያ ፡
በመስጠት ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ በተነገሩት ፡ ቍጥሮች ፡ የተመለከተ
ውን ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይቻላል ።

ቍ ፡ ፻፳፫ ። ሽያጭን ፡ ስለማገድ ።

(፩) ክስ ፡ የተነሳበትን ፡ መሬት ፡ የያዘ ፡ ወይም ፡ የተከ
ራየ ፡ ሰው ፡ ለመንግሥት ፡ የሚከፈለውን ፡ ግብር ፡ ያልከፈለ ፡
እንደሆነ ፡ ወይም ፡ ለባለመሬቱ ፡ ሊከፍል ፡ የሚገባውን ፡ አበል ፡
ሳይከፍል ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ መሬቱ ፡ እንዲሸጥ ፡ በታዘዘ ፡ ጊዜ ፡
በርሰቱ ፡ ያገባኛል ፡ ወይም ፡ መብት ፡ አለኝ ፡ የሚል ፡ ሶስተኛ ፡
ወገን ፡ ሲቀርብ ፡ ለመንግሥት ፡ የሚከፈለውን ፡ ግብር ፡ ወይም ፡
ለባለርሰቱ ፡ የሚከፈለውን ፡ አበል ፡ ከፍሎ ፡ ሽያጩ ፡ እንዲታገ
ድለት ፡ ለመጠየቅ ፡ ይችላል ። ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ ማመልከቻውን ፡
ተቀብሎ ፡ ሽያጩ ፡ ታግዶ ፡ ስለሚቆይበት ፡ ሁኔታ ፡ ተገቢ ፡
መስሎ ፡ የታየውን ፡ ውሳኔ ፡ ይሰጣል ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡
የተከፈለውን ፡ ገንዘብ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ ከታ
የው ፡ ወለድ ፡ ጋር ፡ ሊከፍል ፡ የሚገባውን ፡ የመንግሥት ፡ ግብር ፡
ወይም ፡ የባለርሰቱን ፡ አበል ፡ ሳይከፍል ፡ በመቅረቱ ፡ መሬቱ ፡
ለተሸጠበት ፡ ሰው ፡ እንዲመለስለት ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ፡ ወይም ፡
ሂሣብ ፡ በሚደረግበት ፡ ጊዜ ፡ የተያዘው ፡ ገንዘብ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡
ተገቢ ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ ከወሰነው ፡ ወለድ ፡ ጋር ፡ በሂሣቡ ፡ ውስጥ ፡
ገብቶ ፡ ከዕዳው ፡ ጋር ፡ እንዲቻቻል ፡ በሚሰጠው ፡ ውሳኔ ፡
ውስጥ ፡ በመግለጽ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፻፳፬ ። ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለሚቀመጥ ፡ ገንዘብ ።

ለክርክሩ ፡ መነሻ ፡ የሆነው ፡ ነገር ፡ ጥሬ ፡ ገንዘብ ፡ ወይም ፡
ሊተላለፍ ፡ የሚችል ፡ ዕቃ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ከተከራካሪዎቹ ፡
ወገኖች ፡ አንዱ ፡ ስለሌለ ፡ ሰው ፡ ሆኖ ፡ በአደራ ፡ አስቀማጭነት ፡
የያዘው ፡ መሆኑን ፡ ወይም ፡ ንብረትነቱ ፡ የሌላው ፡ ወገን ፡ መሆ
ኑን ፡ ያመነ ፡ እንደሆነ ፡ ዕቃው ፡ ወይም ፡ ገንዘቡ ፡ ለአደራ ፡ አስ
ቀማጩ ፡ ወይም ፡ ለባለ ፡ ሀብቱ ፡ እንዲመለስ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእ
ዛዝ ፡ ሊሰጥ ፡ ይችላል ። ይህም ፡ ሲመለስለት ፡ ተቀባዩ ፡ ዋስ ፡

እንዲጠራ ፡ ወይም ፡ ያለዋስ ፡ እንዲረከብ ፡ ተሰማሚ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ተጨማሪ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ቀ ፡ ፻፳፮ ። ስለ ፡ ሌሎች ፡ ትእዛዞች ።

ክርክሩ ፡ በመሰማት ፡ ላይ ፡ ባለበት ፡ በማናቸውም ፡ ጊዜ ፡ ከተ ከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ አንዱ ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ ያመለከተ ፡ መሆኑን ፡ ባላጋራው ፡ ለሆነው ፡ ለሌላው ፡ ወገን ፡ በሚገባ ፡ ሲያስታውቅ ፣ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ በሚገምተው ፡ ሁኔታ ፡ ነገሩን ፡ ለማፋጠን ፡ ወይም ፡ በቶሎ ፡ እንዲፈጸም ፡ ለማድረግ ፡ ምቹ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ማናቸውንም ፡ ሌላ ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠትና ፡ በተጨማሪም ፡ አካለ ፡ መጠን ፡ ያላደረሰ ፡ ሰው ፡ የሚጠበቅበትን ፡ ጉዳይና ፡ ክርክሩ ፡ የባልና ፡ ሚስትን ፡ ፍቺ ፡ የሚመለከት ፡ ሲሆን ፡ የሀብታቸውን ፡ ክፍያ ፡ ወይም ፡ ለጊዜው ፡ የሚሰጠውን ፡ የመተዳደሪያ ፡ ገንዘብ ፡ የሚወስን ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

ክ ፍ ል ጅ ።

ተቀባይ ፡ የሚሆን ፡ ሰው ፡ ስለመሾም ።

ቀ ፡ ፻፳፯ ። ተቀባይ ፡ የሚሆን ፡ ሰው ፡ ስለሚሾምበት ፡ ሁኔታ ።

(፩) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የሚመችና ፡ ትክክለኛ ፡ መሆኑን ፡ የገመተ ፡ እንደሆነ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱትን ፡ ትእዛዞች ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

(ሀ) ውሳኔ ፡ ከመስጠቱ ፡ በፊት ፡ ወይም ፡ ከተሰጠ ፡ በኋላ ፡ ማናቸውንም ፡ ንብረትና ፡ ሀብት ፡ ተቀብሎ ፡ የሚጠብቅ ፡ ሰው ፡ መርጠ ፡ መሾም ፡

(ለ) የማናቸውንም ፡ ሰው ፡ ይዞታ ፡ ወይም ፡ በአደራ ፡ አስቀማጭነት ፡ ወይም ፡ ጠባቂነት ፡ ለሌላ ፡ ሰው ፡ ሆኖ ፡ የያዘውን ፡ ንብረት ፡ እንዲለቅ ፡

(ሐ) ባለ ፡ ይዞታው ፡ ወይም ፡ ጠባቂው ፡ የለቀቀውን ፡ ነገር ፡ ተቀባዩ ፡ ተረክቦ ፡ እንዲጠብቅና ፡ እንዲያስተዳድር ፡ ለማዘዝ ፡

(መ) ተቀባዩ ፡ የተረከበውን ፡ ንብረት ፡ ለመጠበቅና ፡ ለማስተዳደር ፡ ለማሻሻል ፡ የሚያስችለው ፡ ሥልጣን ፡ እንዲኖረው ፡

ስለተቀበለው ፡ ንብረት ፡ የመክሰስ ፡ ወይም ፡ የመከሰስ ፡ መብት ፡
 እንዲኖረው ፡ እንዲሁም ፡ ኪራይ ፤ አበል ፡ ወይም ፡ ማንኛውንም ፡
 የንብረት ፡ ገቢ ፡ ለመሰብሰብና ፡ የሰበሰበውንም ፡ ገንዘብ ፡ ጠቃሚ
 ለሚሆን ፡ ጉዳይ ፡ ለማዋል ፡ እንዲችልና ፡ ባለንብረቱ ፡ ራሱ ፡
 ለመፈጸም ፡ እንደሚችለው ፡ ሁሉ ፡ ውል ፡ የመጻጻፍንና ፡ ፍርድ ፡
 ቤቱ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ሌላ ፡ ሥልጣን ፡ ይሰጠዋል ።

(ይ) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቅጥር ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡
 የሚቀርበውን ፡ ማመልከቻ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተቀበለው ፡ እንደ
 ሆነ ፡ ትእዛዝ ፡ የሚሰጠው ፤ አመልካቹ ፡ የጠየቀውን ፡ ገንዘብ ፤
 የሚሾመው ፡ ተቀባይ ፡ ሊሰበሰብ ፡ ወይም ፡ ሊያገኝ ፡ የሚችለ
 ውን ፤ ተቀባዩን ፡ ለመሾም ፡ የሚደረገውን ፡ ወጭ ፡ በማመዛዘ
 ንና ፡ በተለይ ፡ ምርመራ ፡ እንዲደረግበት ፡ ሌላም ፡ ተጨማሪ ፡
 ነገር ፡ ቢኖር ፡ አብሮ ፡ እንዲጣራ ፡ በማድረግ ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፻፳፯ ፡ ለተቀባዩ ፡ ስለሚከፈል ፡ አበል ።

ለተቀባዩ የሚከፈለውን ፡ አበል ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በሚሰጠው ፡
 ጠቅላላ ፡ ወይም ፡ ልዩ ፡ ትእዛዝ ፡ ላይ ፡ ይወሰናል ።

ቍ ፡ ፻፳፰ ፡ ስለተቀባዩ ፡ ግዴታዎች ።

በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቅጥር ፡ ፻፳፮ ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠ
 ረት ፡ የሚሾም ፡ ተቀባይ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱትን ፡ ግዴ
 ታዎች ፡ መፈጸም ፡ ይኖርበታል ።

(ሀ) ተቀባይ ፡ ሆኖ ፡ እንዲያስተዳድር ፡ የተሾመበትን ፡ ንብ
 ረት ፡ በሚገባ ፡ ለመጠበቅ ፡ ለዚሁ ፡ ንብረት ፡ አላፊና ፡ ተጠያቂ ፡
 ለመሆን ፡ የሚችል ፡ ዋስ ፡ እንዲጠራ ፡ ወይም ፡ መያዣ ፡ እንዲ
 ሰጥ ፡

(ለ) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በሚወስነው ፡ ጊዜና ፡ በሚሰጠው ፡ የአ
 ቀራረብ ፡ ሥርዓት ፡ መሪ ፡ ትእዛዝ ፡ መሠረት ፡ የንብረቱን ፡
 ገቢና ፡ ወጭ ፡ የሂሳብ ፡ መግለጫ ፡ እየሠራ ፡ እንዲያቀርብ ፡

(ሐ) የሚፈለግበትን ፡ ገንዘብ ፡ እንዲከፍልና ፡

(መ) በራሱ ፡ ከባድ ፡ ችልተኛነት ፡ ወይም ፡ ሆነ ፡ ብሎ ፡ ባደ
 ረገው ፡ ጉድለት ፡ በተረከበው ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ያደረሰውን ፡
 ጉዳት ፡ አላፊ ፡ ሆኖ ፡ እንዲከፍል ።

ቀ ፡ ፫፻፱ ። ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተቀባዩን ፡ ግዴታ ፡ ስለሚያስፈጽምበት ፡

ሥርዓት ።

ተቀባዩ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱትን ፡ ጉድለቶች ፡ ፈጽሞ ፡ ሲገኝ ፡

(ሀ) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በወሰነው ፡ ጊዜና ፡ በሰጠው ፡ መሪ ፡ ትእዛዝ ፡ መሠረት ፡ የሚያስተዳድረውን ፡ ንብረት ፡ ሂሳብ ፡ ሳያቀርብ ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፤

(ለ) የሚፈለግበትን ፡ ሂሳብ ፡ እንዲከፍል ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ወስኖ ፡ ካዘዘው ፡ በኋላ ፡ በተሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ መሠረት ፡ ሳይፈጸም ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፤

(ሐ) በራሱ ፡ ከፍተኛ ፡ ችልተኛነት ፡ ወይም ሆነ ፡ ብሎ ፡ በንብረቱ ፡ ላይ ፡ ጉዳት ፡ ወይም ፡ ጉድለት ፡ ያደረሰ ፡ እንደሆነ ፤ ንብረቱ ፡ ተሸጦ ፡ ከሸያጩ ፡ ላይ ፡ የተገኘው ፡ ሀብት ፡ በችልተኛነት ፡ ወይም ፡ ሆነ ፡ ብሎ ፡ ያደረሰው ፡ ጉድለት ፡ እንዲተካ ፡ ወይም ፡ ጉዳቱን ፡ ለመጠገን ፡ የሚያስፈልገው ፡ ሂሳብ ፡ እንዲከፈል ፡ በማዘዝ ፡ ቀሪ ፡ ገንዘብ ፡ ቢኖርም ፡ እንዲመለስለት ፡ ለማድረግ ፡ ይችላል ።

ክ ፍ ል ፡ ፮ ።

ስለማሸግና ፡ የሀብት ፡ ዝርዝር ፡ ስለማዘጋጀት ።

ቀ ፡ ፫፻፳ ። መሠረቱ ።

(፩) ለክርክር ፡ መነሻና ፡ ምክንያት ፡ የሆነ ፡ ወይም ፡ ክርክር ፡ ይነሳበታል ፡ ተብሎ ፡ የሚታመን ፡ ንብረት ፡ ሲኖርና ፡ ይህንንም ፡ በሚገባ ፡ አሽነ ፡ መጠበቅ ፡ አስፈላጊ ፡ መሆኑ ፡ ሲታወቅ ፡ በዚህ ፡ ክፍል ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

(፪) በፍርድ ፡ ቤት ፡ ትእዛዝ ፡ የተደረገውን ፡ እሽግ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እንዲነሳ ፡ ካላዘዘ ፡ በቀር ፡ ማንም ፡ ሰው ፡ ለመቅደድ ፡ ወይም ፡ ለመክፈት ፡ አይችልም ። ስለሆነም ፡ እሽጉ ፡ ይነሳልኝ ፡ የሚለው ፡ ወገን ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ግመልከት ፡ ይችላል ።

ቀ ፡ ፫፻፳፩ ። እሽግ ፡ እንዲደረግ ፡ ስለሚቀርብ ፡ ግመልከቻ ።

(፩) ማንም ፡ ሰው ፡ በክርክር ፡ ላይ ፡ ያለ ፡ ወይም ፡ ክርክር ፡ ያስ

ነግል ፡ ተብሎ ፡ የሚታመን ፡ ንብረት ፡ እንዲታሸግ ፡ አስፈላጊ ፡ መሆኑን ፡ በመሐላ ፡ በተደገፈ ፡ ቃል ፡ ወይም ፡ ሠሌዳ ፡ መንገድ ፡ በተረጋገጠ ፡ ማስረጃ ፡ አስረድቶ ፡ አንድ ፡ ንብረት ፡ ወይም ፡ ሀብት ፡ ወይም ፡ ማናቸውም ፡ ሌላ ፡ ነገር ፡ እንዲታሸግለት ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ ማመልከት ፡ ይችላል ።

(፪) ክርክሩ ፡ በማናቸውም ፡ ደረጃ ፡ በሚገኝበት ፡ ጊዜ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በራሱ ፡ አስተያየት ፡ ወይም ፡ ማመልከቻ ፡ ሲቀርብለት ፡ የማሸግ ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

(፫) ፍርድ ፡ ቤት ፡ የማሸግ ፡ ትእዛዝ ፡ በሚሰጥበት ፡ ጊዜ ፡ ይህን ፡ ሥራ ፡ ለመፈጸም ፡ ተገቢ ፡ የሆነ ፡ ሰው ፡ መርጦ ፡ ይሾማል ፤ ስለዚህ ፡ ጉዳይ ፡ የተመረጠውም ፡ ሰው ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከተት ፡ ቍጥሮች ፡ አገላለጽ ፡ አሻጊ ፡ ተብሎ ፡ ይጠራል ።

ቀ ፡ ፻፸፪ ፡ ስለ ፡ መዝገብ ።

(፩) አሻጊው ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ መሠረት ፡ የእሽጉን ፡ ሥራ ፡ ከፈጸመ ፡ በኋላ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተገለጹትን ፡ ጉዳዮች ፡ የሚያመለክት ፤ የራሱ ፡ ፊርማ ፡ የተፈረመበት ፤ የተሠራበት ፡ ቀንና ፡ ዓመተ ፡ ምሕረተ ፡ ያለበት ፡ መዝገብ ፡ አዘጋጅቶ ፡ ይይዛል ።

በመዝገቡም ፡ ላይ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከተት ፡ ዝርዝር ፡ መግለጫዎች ፡ ይሠፍሩበታል ።

(ሀ) የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝና ፡ ትእዛዙ ፡ የተሰጠበት ፡ ቀንና ፡ ዓመተ ፡ ምሕረት ፤

(ለ) የታሸጉትን ፡ ነገሮች ፡ ዝርዝርና ፡ የሚገኙበትን ፡ ሥፍራ ፡

(ሐ) እንዲታሸጉ ፡ ከታዘዙት ፡ ውስጥ ፡ መገኘትና ፡ መታሸግ ፡ የሚገባቸው ፡ ሆነው ፡ ሳይገኙ ፡ የቀሩትን ፡ (የጉደሉትን) ፡ ነገሮች ፡ ዝርዝር ፤

(መ) የታሸጉት ፡ ነገሮች ፡ ያሉበትን ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ የሚገኙበትን ፡ ቦታ ፤ የሚጠብቀውን ፡ ወይም ፡ ለዚህ ፡ ቤትና ፡ ሥፍራ ፡ አላፈነት ፡ ያለውን ፡ ሰው ፡ በም ።

(፪) የታሸጉት ፡ ነገሮች ፡ የሚገኙበት ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ ሥፍራ ፡ ቀልፍ ፡ ያለው ፡ ሲሆን ፡ አሻጊው ፡ መክፈቻዎቹን ፡ ሰብስቦ ፡ ለፍ

ርድ ፡ ቤቱ ፡ ሬገርስትራር ፡ ማሰረከብ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፻፸፫ ። ስለግይታሽግባቸው ፡ ነገሮች ።

(፩) ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከቱት ፡ ነገሮች ፡ ላይ ፡ እሽግ ፡ እንዲደረግ ፡ አይታዘዝም ፡

(ሀ) በተፈጥሮአቸው ፡ የሚበላሹ ፡ ወይም ፡ ቶሎ ፡ የሚሻግቱና ፡ የሚበሰብሱ ፡ ሲሆኑ ፤

(ለ) በመታሸጋቸው ፡ ምክንያት ፡ የሚበላሹ ፡ ወይም ፡ የሚሻግቱና ፡ የሚበሰብሱ ፡ ሲሆኑ ፤

(ሐ) በክርክሩ ፡ ውስጥ ፡ ተካፋይ ፡ ለሆነው ፡ ወገን ፡ አስፈላጊ ፡ የሆኑና ፡ ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ አስፈላጊ ፡ መሆናቸውን ፡ ተረድቶ ፡ እንዳይታሸግባቸው ፡ ያዘዘ ፡ ሲሆን ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቅጥር ፡ በሐ) ፡ ፊደል ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ከተከራካሪዎች ፡ ወገኖች ፡ ላንደኛሮ ፡ አገልግሎት ፡ አስፈላጊ ፡ ናቸው ፡ ተብለው ፡ እንዳይታሸግባቸው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ ያልታሸግባቸውን ፡ ነገሮች ፡ ዝርዝር ፡ አሻጊው ፡ አዘጋጅቶ ፡ ማቅረብ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፻፸፬ ። ስለ ፡ ኑዛዜዎችና ፡ ስለ ፡ ሌሎች ፡ ጽሑፎች ።

(፩) አሻጊው ፡ በሚያሸገው ፡ ነገር ፡ ውስጥ ፡ የኑዛዜ ፡ ጽሑፎች ፡ ወይም ፡ ሌሎች ፡ የጽሑፍ ፡ ሰነዶች ፡ ወይም ፡ ቀድሞ ፡ የታሸጉ ፡ ነገሮች ፡ ያገኘ ፡ እንደሆነ ፤ የነዚህኑ ፡ ጽሑፎች ፡ ዝርዝር ፡ አዘጋጅቶ ፡ ባንድ ፡ ላይ ፡ ጠቅልሎ ፡ በእሽጉ ፡ ውስጥ ፡ እንዲቀመጡ ፡ ካደረጉ ፡ በኋላ ፡ ስለዚህ ፡ ጉዳይ ፡ ትእዛዝ ፡ እንዲሰጥበት ፡ ያዘጋጀውን ፡ ዝርዝር ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ያቀርባል ።

(፪) ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ እነዚህ ፡ ሰነዶች ፡ ስለሚቀመጡበት ፡ ሁኔታና ፡ ስለ ፡ አያያዛቸው ፡ ተስማሚ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ውሳኔ ፡ ይሰጣል ።

፡ እሽግን ፡ ስለ ፡ ማንሳት ።

፡ እንዲነሳ ፡ ማመልከቻ ፡ ሲቀርብ ፡ ወይም ፡ ፍርድ ፡

፡ አስተያየት ፡ እሽጉን ፡ ማንሳት ፡ ተገቢ ፡ መሆኑን ፡

፡ ዘን ፡ በሚሰጥበት ፡ ጊዜ ፡ ለጉዳዩ ፡ አግባብ ፡ ያላ

ቸው : ወገኖች : ሁሉ : እንዲቀርቡ : ያዛል ፤ ባለጉዳዮቹም : ቀር
በው : ያላቸውን : አላብ : ለማመልከት : ይችላሉ =

(፪) እሽጉ : እንዲነሳ : ፍርድ : ቤቱ : ትእዛዝ : ከሰጠ : በኋላ :
እሻጊው : ሲከፍት : የተገኙትን : ዕቃዎችና : ነገሮች : ዝርዝር :
አዘጋጅቶ : ከፈረመባቸው : በኋላ : ቀኑንና : ዓመተ : ምሕረቱን :
ጽፎ : ያቀርባል =

ቀ : ፻፸፯ = የዕቃዎችንና : የንብረቶችን : ዝርዝር : ስለማዘጋጀት =

(፩) ለክርክሩ : መነሻና : ምክንያት : የሆነው : ወይም : ይሆናል :
ተብሎ : የሚገመተው : ንብረት : ዝርዝር : እንዲዘጋጅና : እን
ዲታወቅ : ግስፈለጉን : ፍርድ : ቤቱ : ሲረዳው : ይህንኑ : ዝር
ዝር : ለማዘጋጀት : ይችላል : ብሎ : የሚገምተውን : ሰው :
መርጦ : የዚሁኑ : ንብረት : ዝርዝር : አዘጋጅቶ : እንዲቀርብ :
ትእዛዝ : ይሰጠዋል = ይህንን : ሥራ : እንዲፈጽም : የሚታዘዝ :
ሰው : ከዚህ : ቀጥሎ : ባሉት : ቀጥሮች : መዝጋቢ : ተብሎ :
ይጠራል =

(፪) መዝጋቢው : ከሁለት : የማያንሱ : ምስክሮች : ባሉበት : በፍ
ርድ : ቤቱ : ትእዛዝ : ላይ : ተለይቶ : የተጋለጸውን : የንብረት :
ዝርዝር : ያዘጋጃል = ዝርዝሩም : ከዚህ : ቀጥሎ : የተመለከቱ
ትን : ነገሮች : ይይዛል =

(ሀ) የዕቃው : ዝርዝር : እንዲዘጋጅ : ፍርድ : ቤቱ : የሰጠ
ውን : ትእዛዝና :

(ለ) የተመዘገቡትን : ዕቃዎች : ትክክለኛ : ዝርዝር : ከዋ
ጋቸው : ግምት : ጋር =

(፫) የዕቃዎቹ : ወይም : የንብረቶቹ : ዋጋ : የሚገመተው : በዚህ :
ሕግ : በቀ : ፻፸፯ : በተመለከተው : መሠረት ፤ በልዩ : አዋቂ :
(በኤክስፐርት) አማካይነት : ሊሆን : ይችላል = ልዩ : አዋቂው :
ባደረገው : የዋጋ : ግምት : ዝርዝር : መግለጫ : ላይ : ቀ
ዓመተ : ምሕረቱን : ጽፎና : ፈርሞበት : ከመዝጋቢ
ጋር : ይያያዛል =

(፬) የመዝጋቢው : ራፖርት : የተጻፈበት : ቀ
ረት : ተሞልቶበትና : ተፈርሞበት : ለፍሪ

ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ በተለይ ፡ ይህን ፡ ለመሰለው ፡ ጉዳይ ፡ በተዘጋ
ጀው ፡ መዝገብ ፡ ውስጥ ፡ ሬገርስትራት ፡ እንዲመዘገቡ ፡ ካጀ
ረገ ፡ በኋላ ፡ ከክርክሩ ፡ መዝገብ ፡ ጋር ፡ በመያያዝ ፡ አባሪ ፡ ሆኖ ፡
እንዲቀመጥ ፡ ያደርጋል ።

ክፍል ፡ ፯ ፤

ተገድዶ ፡ የመያዝን ፡ ሕጋዊነት ፡ ለማጣራት ፡

ስለሚፈጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፤

ቀ ፡ ፻፸፯ ። ተገድዶ ፡ በመያዝ ፡ ምክንያት ፡ ስለሚቀርብ ፡ አቤቱታ ።

(፩) በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ወይም ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ የተደነገገ
ውን ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሳይወሰንበት ፡
ወይም ፡ ሳይፈርድበትና ፡ ማናቸውንም ፡ ሌላ ፡ ትእዛዝ ፡ ሳይሰጥ ፤
በማናቸውም ፡ ሌላ ፡ ሥልጣን ፡ ወይም ፡ በሌላ ፡ ሁኔታ ፡ ወይም ፡
በሌላ ፡ ሰው ፡ የተገደደ ፡ እንዳይዘዋወር ፡ የተከለከለ ፤ የተያዘ ፡
ወይም ፡ የታሰረ ፡ ሰው ፡ ሲኖር ፤ ይህ ፡ አድራጉት ፡ እንዲወገድ
ለትና ፡ ራሱ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ቀርቦ ፡ እንዲያሰራጭ ፡ ሊያመለክት ፡
ይችላል ።

(፪) ማመልከቻው ፡ በመሐላ ፡ ቃል ፡ የተደገፈ ፡ ሆኖ ፡ የተያዘውን ፡
ወይም ፡ የተገደደውን ፡ ሰው ፡ ስም ፡ የአስገዳጁን ፡ ወይም ፡ የያ
ዡን ፡ ሰው ፡ ስም ፡ ተገዶ ፡ የተያዘበትን ፡ ሥፍራ ፡ ይህንንም ፡
የሚያረጋግጡ ፡ ሰዎች ፡ እንዳሉ ፡ የምስክሮቹን ፡ ስምና ፡ አድራሻ ፡
ዘርዘር ፡ የሚገልጽ ፡ ይሆናል ።

(፫) የተያዘው ፡ ወይም ፡ የተገደደው ፡ ሰው ፡ በማናቸውም ፡ ምክን
ያት ፡ አቤቱታውን ፡ ራሱ ፡ ለማቅረብ ፡ ያልቻለ ፡ ወይም ፡ የመ
ሐላ ፡ ቃሉን ፡ ራሱ ፡ ቀርቦ ፡ ለመስጠት ፡ ያልቻለ ፡ እንደሆነ ፡
ሌላ ፡ ሰው ፡ ሊያቀርብለት ፡ ይችላል ። ይህም ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ አመ
ልካቹ ፡ በሚሰጠው ፡ የመሐላ ፡ ቃልና ፡ በማመልከቻው ፡ ጽሑፍ ፡
ላይ ፡ ዋናው ፡ ባለጉዳይ ፡ ለመቅረብ ፡ ወይም ፡ ማመልከቻ ፡ ለመ
ጻፍ ፡ ያልቻለ ፡ መሆኑን ፡ ጭምር ፡ መግለጽ ፡ አለበት ።

ቀ ፡ ፻፸፰ ። እንዲቀርብ ፡ ስለሚሰጥ ፡ የመጥሪያ ፡ ትእዛዝ ።

(፩) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ፻፸፯ ፡ በተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ለከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ማመልከቻ ፡ ሲቀርብለት፣ አስገዳጁ ፡ ወይም ፡ አሳሪው ፡ ተገዳጁን ፡ ወይም ፡ ታሳሪውን ፡ ሰው ፡ ይዞ ፡ እንዲቀርብና ፡ ይህንንም ፡ ሰው ፡ የማይለቅበትን ፡ ምክንያት ፡ እንዲያስረዳ ፡ በመጥሪያው ፡ ላይ ፡ የመቅረቢያውን ፡ ቀ ና ፡ ቀጠሮ ፡ ወስኖ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(፪) እንዲሁም ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በቀረበው ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ ነገሩን ፡ በምስክርነት ፡ ለማስረዳት ፡ ይችላሉ ፡ ተብለው ፡ የተጠቀሱት ፡ ምስክሮች ፡ እንዲቀርቡ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ጥሪ ፡ ሊሰጥ ይችላል ።

ቀ ፡ ፻፸፱ ። ጉዳዩን ፡ ስለመሰማት ፡ ውሳኔ ፡ ስለመስጠትና ፡ ስለ ፡ ማመልከቻ ፡ አቀራረብ ።

(፩) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቀጥር ፡ ፻፸፰ ፡ መሠረት ፡ በሚሰጠው ፡ መጥሪያ ፡ ላይ ፡ በተወሰነው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ በቀረበው ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ የተገለጸውን ፡ አቤቱታ ፡ እውነተኛነት ፡ ፍርድ ቤቱ ፡ ይመረምራል ፤ ስለማስረጃው ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(፪) አመልካቹ ፡ የተያዘው ፡ ሕገ ፡ ወጥ ፡ በሆነ ፡ መንገድ ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲረዳው ፡ ወዲያውኑ ፡ እንዲለቀቅ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ። የዚህ ፡ ዓይነት ፡ ትእዛዝ ፡ ከፍርድ ፡ ቤት ፡ ከተሰጠ ፡ በኋላ ፡ ማናቸውም ፡ ሌላ ፡ ትእዛዝ ፡ እንዲኖር ፡ ሳያስፈልግ ፡ የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ ብቻ ፡ በቂ ፡ ሆኖ ፡ መፈጸም ፡ አለበት ።

(፫) በማመልከቻው ፡ ላይ ፡ የተገለጸው ፡ የአቤቱታ ፡ ቃል ፡ በማናቸውም ፡ ሁኔታ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የሚያጠራጥር ፡ መስሎ ፡ የታየው ፡ እንደሆነ ፡ አቤት ፡ ባዩ ፡ ዋስ ፡ ጠርቶ ፡ እንዲለቀቅ ፡ ያዛል ፤ ዋስትናውም ፡ የገንዘብ ፡ ማስያዝ ፡ ወይም ፡ የሰው ፡ ዋስትና ፡ ሊሆን ፡ ይችላል ። በዋስትናውም ፡ የሚገባው ፡ ግዴታ ፤ እንዲለቀቅ ፡ ያደረገው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በፈለገው ፡ ጊዜ ፡ እንዲቀርብ ፡ ወይም ፡ ማናቸውንም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የሚሰጠውን ፡ ትእዛዝ ፡ አከብሮ ፡ እንዲፈጽም ፡ የሚያስገድደው ፡ ይሆናል ።

ፖሪራፍ ፡ ፮ ፡

ስለ ፡ ፍርድ ፡ ስለ ፡ ትእዛዝ ፤

ክፍል ፡ ፩ ፡

አጠቃላይ ፡ ድንጋጌዎች ፡

ቀ ፡ ፫፻፳ ፡ ፍርድ ፡ የሚሰጥበት ፡ ጊዜ ።

የቀረበው ፡ ክርክር ፡ ከተሰማ ፡ በኋላ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ነገሩ ፡
እንዳለቀ ፡ ወዲያውኑ ፡ ወይም ፡ በአጭር ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ በሚው
ሰነው ፡ ጊዜ ፡ በግልጽ ፡ ችሎት ፡ ፍርድ ፡ መስጠት ፡ አለበት ።

ቀ ፡ ፫፻፩ ፡ የፍርድ ፡ አሰጣጥ ፡ ሁኔታና ፡ ፎርም ።

(፩) ፍርድ ፡ ተጽድኖ ፡ በአስቻሉት ፡ ዳኞች ፡ ወይም ፡ ዳኛ ፡ ተፈርም ፡
ለተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ በሰብሳቢው ፡ ዳኛ ፡ ይነበብ
ላቸዋል ።

(፪) በድምጽ ፡ ብልጫ ፡ የተሰጠው ፡ ፍርድ ፤ የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ብይን ፡
ሆኖ ፡ ይቆጠራል ። ስለሆነም ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡ ሆነው ፡ ባስቻሉ ፡
ዳኞች ፡ በታየ ፡ ጉዳይ ፤ በድምጽ ፡ ብልጫ ፡ ከተሰማሙት ፡ ዳኞች ፡
በሃሳብ ፡ የተለየው ፡ ዳኛ ፤ በራሱ ፡ በኩል ፡ ባለው ፡ አስተያየት ፤
ሊሰጥ ፡ ይገባዋል ። የሚለውን ፡ ፍርድ ፡ በዝርዝር ፡ መግለጽ ፡
አለበት ።

(፫) ፍርድ ፡ ተጽድኖ ፡ በፈረዱት ፡ ዳኞች ፡ የተፈረመበት ፡ ከሆነ ፤
ሌላ ፡ ዳኛም ፡ ቢሆን ፡ ለተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ በንባብ ፡ ሊያሰማ ፡ ይችላል ።

ቀ ፡ ፫፻፪ ፡ በፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ ሐተታ ፡ ላይ ፡ ስለሚሠፍሩ ፡ ነገሮች ፤

(፩) በአንድ ፡ የፍርድ ፡ ሐተታ ፡ ላይ ፡ የተያዘው ፡ ጭብጥ ፤ ጭብጡ
እንዴት ፡ እንደተወሰነና ፡ የተወሰነበት ፡ ምክንያት ፡ መግለጽ ፡
አለበት ። ስለሆነም ፡ በመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ የሚሰጥ ፡ ፍርድ ፡
ለክርክሩ ፡ መነሻ ፡ የሆነውን ፡ ዋነኛ ፡ ጉዳይ ፡ ባጭር ፡ የሚገልጽ ፡
መሆን ፡ ይገባዋል ። እንዲሁም ፡ የይግባኝ ፡ ስሚ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡
በሚሰጠው ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ የመጀመሪያውን ፡ ደረጃ ፡ ፍርድ ፡
ቤት ፡ ፍርድ ፡ ያሻሻለው ፡ ወይም ፡ የለወጠው ፡ እንደሆነ ፡ በት
ችቱ ፡ ላይ ፡ ለይግባኝ ፡ ባዩ ፡ የሚገባውን ፡ ዳኝነት ፡ ዘርዘሮ ፡ መ
ግለጽ ፡ አለበት ።

(፪) የመጀመሪያው ፡ ደረጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ በዝርዝር ፡ ባላቀረቡት ፡ ወይም ፡ በግልጽ ፡ ባላመለከቱት ፡ ጉዳይ ፡ ላይ ፡ ፍርድ ፡ ለመስጠት ፡ አይችሉም ። የይግባኝ ፡ ሰሚ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ግን ፡ የመጀመሪያው ፡ ደረጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ አስተያየት ፡ መስጠት ፡ ወይም ፡ መወሰን ፡ ይገባው ፡ ነበረ ፡ ብሎ ፡ በሚገምተው ፡ ጉዳይ ፡ ላይ ፡ ትእዛዝ ፡ ወይም ፡ ውሳኔ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ። በተጨማሪም ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውንና ፡ ነገሩን ፡ ለማስፈጸም ፡ ተስማሚ ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ የሚገምተውን ፡ ማናቸውንም ፡ ሌላ ፡ ውሳኔ ፡ ወይም ፡ ብይን ፡ ወይም ፡ ትእዛዝ ፡ ወይም ፡ ፍርድ ፡ መስጠት ፡ ይችላል ።

(፫) በክርክሩ ፡ ላይ ፡ ከቀረቡት ፡ ብዙ ፡ ጭብጦች ፡ አንዱ ፡ ጭብጥ ፡ ብቻ ፡ ቢወሰን ፡ ሌሎቹንም ፡ ጭብጦች ፡ ያጠቃልላቸዋል ፡ ብሎ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የገመተ ፡ እንደሆነ ፤ ክርክሩን ፡ ባንድ ፡ ጭብጥ ፡ ሊወሰን ፡ ይችላል ። ነገር ፡ ግን ፡ የቀረቡትን ፡ ጭብጦች ፡ ሁሉ ፡ በየራሳቸው ፡ መወሰን ፡ የሚያስፈልግ ፡ ከሆነ ፡ ስለ ፡ እያንዳንዱ ፡ ጭብጥ ፡ አወሳሰን ፡ የተሰጠው ፡ ምክንያት ፡ ሁሉ ፡ በትችት ፡ ላይ ፡ መገለጽ ፡ አለበት ።

ቀ ፡ ፻፹፫ ፡- ስለ ፡ ውሳኔ ፡ አጻጻፍ ፡ ሥርዓትና ፡ በላዩም ፡ ስለሚገለጹት ፡

ነገሮች ፤

(፩) ፍርድ ፡ ከተጻፈ ፡ በኋላ ፡ የፍርዱ ፡ አፈጻጸም ፡ የሚመራው ፡ በትእዛዝ ፡ መልክ ፡ ሆኖ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱት ፡ ነገሮች ፡ ይገለጹበታል ፤ ይኸውም ፡

- (ሀ) የክስ ፡ ወይም ፡ የይግባኝ ፡ መዝገብ ፡ ቀጥር ፡
- (ለ) የተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ስምና ፡ ልዩ ፡ ማብራሪያ ፤
- (ሐ) ፍርዱ ፡ የተሰጠው ፡ በመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ ሲሆን ፡ የክሱ ፡ ዝርዝር ፤

(መ) እንደነገሩ ፡ ሁኔታ ፡ አንድ ፡ ነገር ፡ ከማድረግ ፡ እንዲወገድ ፡ ወይም ፡ የተወሰነ ፡ ገንዘብ ፡ እንዲከፍል ፤ በትእዛዙ ፡ ላይ ፡ የተገለጸውን ፡ ነገር ፡ እንዲፈጸም ፡ ወይም ፡ ከመፈጸም ፡ እንዲታገድ ፤ የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ እንዲያስረከብ ፡ ወይም ፡ እንዲለቅ ፤ ተገቢም ፡ ሆኖ ፡ ሲገኝ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ፪፻፳፭ ፡ በተ

ነገረው ፡ መሠረት ፡ የጉዳዩን ፡ ዝርዝር ፡ መግለጫ ፡ መስጠት ።

(ሠ) ክስን ፡ ለማስተካከል ፡ ወይም ፡ ይግባኙን ፡ ለማስፈጸም ፡ የተደረገውን ፡ ማናቸውንም ፡ የወጭ ፡ ዝርዝር ፤ ወጭውን ፡ ማን ፡ እንደሚከፍልና ፡ የትኛው ፡ ንብረት ፡ ተሸጦ ፡ መከፈል ፡ እንደሚገባው ፡ መግለጽ ፤ ስለሆነም ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይግባኙን ፡ በሰማበት ፡ ጉዳይ ፡ ስለሚከፈለው ፡ ኪሣራና ፡ ወጭ ፤ ስለከፋዩም ፡ ወገን ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ መስጠት ፡ ይችላል ።

(ረ) ለፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ ምቹ ፡ መስለው ፡ የታዩትን ፡ ነገሮች ፡ መግለጽ ፤ የይግባኝ ፡ ሰሚ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሲሆን ፡ ስለ ፍርዱ ፡ አፈጻጸም ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ። ወይም ፡ እንደፍርዱ ፡ እንዲያስፈጽም ፡ ነገሩን ፡ በመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ ለሰግው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መልሶ ፡ ይልካል ።

(ሰ) የፍርድ ፡ ባለዕዳውን ፡ በቀጥታ ፡ በግዝዝ ፡ ፍርዱን ፡ ለማስፈጸም ፡ የሚቻል ፡ ሲሆን ፡ እንደፍርዱ ፡ የሚፈጸምበትን ፡ ጊዜ ፡ ወስኖ ፡ ማስታወቅ ፡ ነው ።

(፪) የትእዛዙ ፡ ውሳኔ ፡ በነገሩ ፡ ተሰማምተው ፡ በጸፉት ፡ ወይም ፡ በጸፈው ፡ ዳኛ ፡ ወይም ፡ ዳኞች ፡ ተፈርሞ ፡ ዓመተ ፡ ምሕረቱ ፡ ይሞላበታል ። በሃሳቡ ፡ ያልተሰማው ፡ ዳኛ ፡ ወይም ፡ ዳኞች ፡ ባልተሰማሙበት ፡ ውሳኔ ፡ ላይ ፡ መፈረም ፡ የለባቸውም ። ስለሆነም ፡ ፍርዱን ፡ ከሰጠ ፡ በኋላ ፡ በሕመም ፤ በሞት ፡ ወይም ፡ በዝውውር ፡ ወይም ፡ በማናቸውም ፡ ሌላ ፡ ምክንያት ፡ መፈረም ፡ ያልቻለ ፡ ዳኛ ፡ ሲኖር ፤ በፍርዱ ፡ መሠረት ፡ የተዘጋጀው ፡ ትእዛዝ ፡ ፍርድ ፡ ከሰጡት ፡ ዳኞች ፡ ባንደኛው ፡ ወይም ፡ በሁለቱ ፡ ሊፈረም ፡ ይችላል ። ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተሠረዘ ፡ ወይም ፡ ከሥፍራው ፡ የተነሣ ፡ እንደሆነ ፤ ውሳኔ ፡ ከሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ከአንድ ፡ ደረጃ ፡ ከፍተኛ ፡ በሆነው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ዳኞች ፡ ተዘጋጅተው ፡ ይፈረማል ።

ቀ ፡ የ፹፬ ። ስለፍርድና ፡ ስለ ፡ ትእዛዝ ፡ ግልባጭ ።

(፩) ትክክለኛነቱ ፡ የተረጋገጠ ፡ የፍርድ ፡ ወይም ፡ የትእዛዝ ፡ ግልባጭ ፡ እንዲሰጠው ፡ የሚጠይቅ ፡ በጉዳዩ ፡ አግባብ ፡ ያለው ፡ ተከራካሪ ፡ ፍርዱን ፡ ወይም ፡ የትእዛዙን ፡ ውሳኔ ፡ ለሰጠው ፡ ፍርድ ፡

ቤት ፡ ሬገርስትራር ፡ ማመልከቻውን ፡ ሲያቀርብ ፤ ግልባጫን ፡ አ
ዘጋጅቶ ፡ የተሰጠበትን ፡ ቀንና ፡ ዓ. ም. ሞልቶ ፡ ለጠያቂው ፡
ይሰጣል ።

(፪) እንዲሁም ፡ ይግባኝ ፡ የተባለበት ፡ ፍርድ ፡ ሲሆን ፡ ይግባኙን ፡
ተቀብሎ ፡ የወሰነው ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የውሣኔውን ፡
ትክክል ፡ ግልባጭ ፤ ነገሩን ፡ በመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ ላየው ፡ ፍርድ ፡
ቤት ፡ ይልክለታል ። ግልባጫም ፡ በፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ጉዳይ ፡
መዝገብ ፡ ውስጥ ፡ ተመዝግቦ ፡ የመጀመሪያው ፡ ደረጃ ፡ ክርክር ፡
ከተደረገበት ፡ መዝገብ ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ ይቀመጣል ።

ክ ፍ ል ፡ ፪ ፡

ባንዳንድ ፡ ውሣኔ ፡ ስለሚሰጥ ፡ የተለየ ፡ መምሪያ ፡

ቀ ፡ ፻፹፭ ። የሚንቀሳቀስ ፡ ሀብት ፡ ለግስረከብ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ውሣኔ ፡
የሚንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ላንደኛው ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ እንዲ
ተላለፍ ፤ እንዲሰጥ ፡ ወይም ፡ እጅ ፡ እንዲዛወር ፤ በሚሰጥ ፡
ውሣኔ ፡ ላይ ፤ በውሣኔው ፡ መሠረት ፡ ንብረቱን ፡ ሳያስረክብ ፡
የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ ከዚህ ፡ ጋር ፡ ተመሳሳኝ ፡ የሚሆን ፡ ጥሬ ፡ ገን
ዘብ ፡ በምትኩ ፡ እንዲከፍል ፡ የሚል ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ቀ ፡ ፻፹፮ ፡ በየጊዜው ፡ ለሚከፈል ፡ ዕዳ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ውሣኔ ፡

(፩) የሚሰጠው ፡ ውሣኔ ፡ ጥሬ ፡ ገንዘብ ፡ እንዲከፈል ፡ የሚያዝ ፡
ሲሆን ፡ የብድሩ ፡ ውል ፡ ወይም ፡ የአከፋፈሉ ፡ ግዴታ ፡ ስምምነት ፡
በሌላ ፡ ሁኔታ ፡ የተጻፈ ፡ ቢሆንም ፡ እንኳ ፤ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በቂ ፡
ምክንያት ፡ ሲያጋጥመው ፡ የመክፈያውን ፡ ጊዜ ፡ ለግዝግየት ፡
ወይም ፡ የተወሰነ ፡ ገንዘብ ፡ በየጊዜው ፡ እንዲከፍል ፡ ለግዝዝ ፡
ይችላል ። በተጨማሪም ፡ ገንዘቡ ፡ ከነወለዱ ፡ ወይም ፡ ያለወለድ ፡
እንዲከፈል ፡ ያላል ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቀጥር ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡
የሚሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ሲያመለክት ፡ ወይም ፡
በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ፻፻፮ ፡ በተነገረው ፡ ሁኔታ ፡ ምርመራ ፡
ሲደረግ ፡ ወይም ፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘቡ ፡ ሲሰግግ ፤ ከውሣኔ ፡
በኋላም ፡ ቢሆን ፡ ሊሰጥ ፡ ይችላል ።

ቀ ፡ ፻፳፯ ፡- ይዘታገና ፡ ያላገባብ ፡ የተወሰደ ፡ ጥቅም ፡ ስለሚመለከት ፡ ውጣኔ ፤

ክስ ፡ የቀረበው ፡ የግዴታ ተላቀቀ ፡ ንብረት ፤ አላባገና ፡ የተወሰደ ፡ ሌላ ፡ ጥቅም ፡ ለማስመለስ ፡ ሲሆን ፤ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በሚሰጠው ፡ ውጣኔ ፡ ላይ ፡ ንብረቱ ፡ ወይም ፡ አላባው ፡ ከተወሰደበት ፡ ጊዜ ፡ ጀምሮ ፡ ክስ ፡ ከመቅረቡ ፡ በፊት ፤ ክስም ፡ ቀርቦ ፡ በፍርድ ፡ እስከ ፡ ተወሰነበትና ፡ ይቻላል ፡ ለባለሥልጣቱ ፡ እስከሚመለስበት ፡ ጊዜ ፡ ድረስ ፡ ያላገባብ ፡ የተወሰደው ፡ ንብረትና ፡ አላባ ፤ ሌላውም ፡ ጥቅም ፡ ያስገኘውን ፡ ኪራይና ፡ የሰጠውን ፡ ፍሬ ፤ ግንኙዎንም ፡ ሂግብ ፡ ጭምር ፡ እንዲከፍል ፡ ለማዘዝ ፡ ይቻላል ።

ቀ ፡ ፻፳፰ ፡- ስለ ፡ ግስተላብብ ፤

አንዱ ፡ ወገን ፡ ተከራካሪ ፡ ከሌለው ፡ ወገን ፡ ግጥነት ፡ የሚገባውን ፡ አጣርቶ ፡ ግወት ፡ አስረላጊ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፤ ወይም ፡ ፍርድ ቤት ፡ በሾመው ፡ ንብረት ፡ አስተዳዳሪ ፡ እጅ ፡ የሚገኘውን ፡ የንብረት ፡ ገቢና ፡ ወጭ ፡ ሂግብ ፡ ግጣራት ፡ ሲያስረዳግ ፤ ወይም ፡ በጀሚውና ፡ በተጀሚው ፡ በወካይና ፡ በተወካዩ ፡ መካከል ፡ ያለውን ፡ ሂግብ ፡ ግጣራት ፡ አስረላጊ ፡ ሲሆን ፤ ወይም ፡ በሽርክና ፡ የተቋቋመ ፡ ንግድ ፡ የሚረዳበት ፡ ሲሆን ፡ ወይም ፡ በሽርኮች ፡ መካከል ፡ ያለውን ፡ ሂግብ ፡ ግጣራት ፡ ሲያስረዳግ ፤ ፍርድ ፡ ቤቱ ውጣኔ ፡ ከመስጠቱ ፡ በፊት ፡ ሂግብ ፡ እንዲደረግና ፡ ስለ ፡ ሂግብ ፡ ግጣራቱም ፡ አረጋገጥ ፡ አስረላጊ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ መሪ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ቀ ፡ ፻፳፱ ፡- በሽርክና ፡ የተቋቋመ ፡ ንግድ ፡ ድርጅት ፡ እንዲረዳበት ፡ በቀረበ ፡ ክስ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ፤

በሽርክና ፡ የተቋቋመ ፡ ንግድ ፡ እንዲረዳበት ፡ ወይም ፡ ሂግቡ ፡ እንዲጣራ ፡ በሚቀርብ ፡ ክስ ፡ ላይ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የመጨረሻ ፡ ውጣኔ ፡ ከመስጠቱ ፡ በፊት ፤ የተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ድርሻ ፡ ምን ፡ ያህል ፡ መሆን ፡ እንደሚገባው ፡ ከለዩ ፡ በኋላ ፡ እንዲሁም ፡ የሽርክናው ፡ አቋም ፡ የሚረዳበትን ፡ ቀን ፡ በመግለጽ ፡ ስለ ፡ ሂግቡ ፡ መጣራትና ፡ ስለሌላም ፡ ጉዳይ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፻፺ ፡- ንብረትን ፡ ለማካፈል ፡ ወይም ፡ ይዞታን ፡ ለመለየት ፡ ስለሚ

ቀርብ ፡ ክስ ፤

ንብረት ፡ እንዲከፈል ፡ ወይም ፡ ይዞታ ፡ እንዲለይ ፡ ፍርድ ፡
ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ ሲሰጥ ፤ የክፍያው ፡ ወይም ፡ የይዞታው ፡
ወይም ፡ የመብቱ ፡ መለየት ፡ ጉዳይ ፡ ተጨማሪ ፡ ምርመራ ፡ ሳይ
ደረገ ፡ ሊፈጸም ፡ የማይችል ፡ መሆኑን ፡ የተረዳ ፡ እንደሆነ ፤ የመ
ጨረሻ ፡ ትእዛዝ ፡ ከመስጠቱ ፡ በፊት ፡ የእያንዳንዱን ፡ ተከራካሪ ፡
ወገን ፡ መብት ፡ በመግለጽ ፡ ብቻ ፡ ነገሩን ፡ ወደ ፡ ፍጻሜ ፡ ለማድ
ረስ ፡ ተስማሚ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፻፺፩ ፡- በማቻቻል ፡ ውሳኔ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ፤

(፩) የማቻቻል ፡ ውሳኔ ፡ የተሰጠ ፡ እንደሆነ ፡ በሚሰጠው ፡ ውሳኔ ፡
ላይ ፡ አንዱ ፡ ወገን ፡ ተከራካሪ ፡ ለሌላው ፡ ሊከፍል ፡ የሚገባውን ፡
ልክ ፡ ይገልጻል ። እንዲሁም ፡ ከሁለቱ ፡ ወገኖች ፡ አንዱ ፡ ለሌላው
የሚመስለውን ፡ ወይም ፡ የሚከፍለውን ፡ ሂሳብ ፡ ይወስናል ።

(፪) ውሳኔው ፡ ይግባኝ ፡ የተባለበት ፡ እንደሆነ ፡ ይግባኙ ፡ የሚወሰ
ነው ፡ ሌሎቹ ፡ የይግባኝ ፡ ክርክሮች ፡ በሚወሰኑበት ፡ ሥርዓት ፡
ነው ።

ም ዕ ራ ፍ ፡ ፯ ፡

ልዩ ፡ ልዩ ፡ ድንጋጌዎች ፤

ክፍል ፡ ፩ ፡

ስለጊዜ ፡ አወሳሰንና ፡ ስለ ፡ ቀጠሮ ፡

ቍ ፡ ፻፺፪ ፡- ስለ ፡ ጊዜ ፡ አወሳሰንና ፡ አቆጣጠር ፤

(፩) በአንድ ፡ ክርክር ፡ ላይ ፡ መፈጸም ፡ ወይም ፡ መደረግ ፡ የሚገ
ባው ፡ ነገር ፡ ሲኖርና ፡ ይህም ፡ የሚፈጸምበት ፡ ጊዜ ፡ በሕግ ፡ ያል
ተወሰነ ፡ ሲሆን ፤ የነገሩን ፡ አካባቢ ፡ ሁኔታ ፡ በመመልከት ፡ ፍርድ
ቤቱ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ጊዜ ፡ ይወስናል ።

(፪) በሌላ ፡ አኳኋን ፡ ተገልጾ ፡ ካልተወሰነ ፡ በቀር ፡ በሕግ ፡ የተወሰ
ነውን ፡ ጊዜ ፡ ማሳጠር ፡ ወይም ፡ ማስረዘም ፡ አይቻልም ።

(፫) በሕግ ፡ ወይም ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ የተወሰነው ፡ ወይም ፡ የሚወ
ሰነው ፡ ጊዜ ፡ አቆጣጠር ፡ በፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ በቍ፡ፕር ፡

ሺ፰፻፵፰ ፡ በተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ይፈጸማል ።

ቍ ፡ ፻፶፫ ፡- የጊዜን ፡ ውሳኔ ፡ ስለማክበር ፤

(፩) አንድ ፡ ነገር ፡ እንዲፈጸም ፡ በተሰጠው ፡ የጊዜ ፡ ውሳኔ ፡ መሠረት ፡ ጉዳዩ ፡ ተፈጽሟል ፡ ወይም ፡ የተወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ተከብሯል ፡ የሚባለው ፤ ጊዜ ፡ የተወሰነለት ፡ ጉዳይ ፡ የተወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ከማለፉ ፡ ከአንድ ፡ ቀን ፡ በፊት ፡ የተፈጸመ ፡ እንደሆነ ፡ ነው ።

(፪) አንድ ፡ ነገር ፡ እንዲፈጸም ፡ በተወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ በመፈጸሙ ፡ ወይም ፡ ባለመፈጸሙ ፡ ምክንያት ፡ ክርክር ፡ የተነሣ ፡ እንደሆነ ፤ ነገሩ ፡ በተወሰነው ፡ ጊዜ ፡ መፈጸሙን ፡ ማስረዳት ፡ የሚገባው ፡ ጊዜውን ፡ አክብራላለሁ ፡ የሚለው ፡ ወገን ፡ ነው ።

(፫) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍ፡፮ ፡/፪/ ፡ በተመለከተው ፡ ጉዳይ ፡ አወሳሰን ፤ ግልጽ ፡ ወይም ፡ መደበኛ ፡ የሆኑ ፡ የገቢና ፡ የውጭ ፡ ሰነዶች ፤ ደረሰኞች ፡ ወይም ፡ በማገተም ፡ የተረጋገጡ ፡ ጽሑፎች ፡ የተደለዙ ፡ ወይም ፡ ወደሐሰተኛነት ፡ የተለወጡ ፡ ናቸው ፡ ካልተባሉ ፡ በቀር ፡ አስረጂነታቸው ፡ በቂ ፡ ይሆናል ።

ቍ ፡ ፻፶፬ ፡- የጊዜን ፡ ወሰን ፡ ስለማራዘም ፤

(፩) በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተሰጠው ፡ የጊዜ ፡ ውሳኔ ፡ ከማለቁ ፡ በፊት ፡ ማመልከቻ ፡ የቀረበለት ፡ እንደሆነ ፡ ጊዜውን ፡ አራዝሞ ፡ መወሰን ፡ ይችላል ።

(፪) የተለየ ፡ ከባድ ፡ ምክንያት ፡ ካላጋጠመ ፡ በቀር ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ የተሰጠውን ፡ የማራዘም ፡ ውሳኔ ፡ ለሁለተኛ ፡ ጊዜ ፡ መስጠት ፡ አይችልም ።

ቍ ፡ ፻፶፭ ፡- የተወሰነውን ፡ ጊዜ ፡ ስለማሳለፍ ፤

በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍ፡፲፭ ፡ የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደተጠበቀ ፡ ሆኖ ፤ አንድ ፡ ነገር ፡ እንዲፈጸም ፡ ከተወሰነው ፡ ጊዜ ፡ በኋላ ፡ ቢፈጸምም ፡ እንዳልተፈጸመ ፡ ሆኖ ፡ ይቆጠራል ።

ቍ ፡ ፻፶፮ ፡- አዲስ ፡ የጊዜ ፡ ውሳኔ ፡ ስለመስጠት ፤

(፩) በተወሰነ ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ መፈጸም ፡ የሚገባው ፡ ነገር ፡ በዚህ ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ባይከናወንም ፡ እንኳ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማመልከቻ ፡ ቀርቦለት ፡ ጊዜው ፡ እንዲራዘም ፡ የፈቀደ ፡ እንደሆነ ፡ ተራዝሞ ፡ በተሰጠው ፡ አዲስ ፡ የጊዜ ፡ ውሳኔ ፡ ውስጥ ፡ እንዲፈጸም ፡ ለማድ

ረገ ፡ ይቻላል ።

(ጸ) ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከተት ፡ ምክንያቶች ፡ ካላጋጠሙ ፡ በተር ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቀጥር ፡ የተነገረው ፡ አዲስ ፡ የጊዜ ፡ ውሣኔ ፡ አይሰጥም ።

(ሀ) አመልካቹ ፡ በተሰጠው ፡ የጊዜ ፡ ወሰን ፡ ውስጥ ፡ እንዲረጽፍ ፡ የታዘዘውን ፡ ነገር ፡ ለረጅም ፡ ያልቻለው ፡ ከአቅሙ ፡ በላይ ፡ በሆነ ፡ ምክንያት ፡ ሙሉን ፡ ሲያሰረዝ፤

(ለ) በተወሰነለት ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ለረጅም ፡ የጊዜውን ፡ ነገር ፡ እንዳይረጽፍ ፡ ያገደው ፡ መሰናክል ፡ በተወገደ ፡ ከ፲፮ ፡ ቀን ፡ ባልበለጠ ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ያመለከተ ፡ እንደሆነ ፤

(ፀ) አመልካቹ ፡ ለረጅም ፡ የጊዜውን ፡ ነገር ፡ በመጀመሪያ ፡ በተሰጠው ፡ የጊዜ ፡ ውሣኔ ፡ ውስጥ ፡ ሳይረጸፍ ፡ የቀረው ፡ ከአቅሙ ፡ በላይ ፡ ባልሆነ ፡ ምክንያት ፡ ሳይሆን ፡ በሥራ ፡ ብዛት ፡ በዝንጋት ፡ በችልተኛነትና ፡ በራሱ ፡ ጉድለት ፡ ሙሉን ፡ የታወቀ ፡ እንደሆነ ፤ አዲስ ፡ የጊዜ ፡ መረጃ ፡ ውሣኔ ፡ አይሰጠውም ።

ቀ ፡ ፲፯፤ - ፍርድ ፡ ቤት ፡ ጊዜን ፡ በመወሰን ፡ ቀጠር ፡ መስጠት ፡ ስለሚ

ችልበት ፡ ሁኔታ ።

(፩) ክርክሩ ፡ በሚሰግበት ፡ በግናቸው ፡ ጊዜ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ ሲታየው ፡ ወይም ፡ በቲ ፡ ምክንያት ፡ ሲያገኝ ፡ ለተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ወይም ፡ ላንደኛው ፡ ወገን ፡ ነገሩ ፡ የሚሰግበትን ፡ ቀን ፡ በመወሰን ፡ ጊዜ ፡ ይሰጣል ። የሚሰጠውም ፡ የጊዜ ውሣኔ ፡ ለቀጠሮው ፡ ምክንያት ፡ የሆነውን ፡ ጉዳይ ፡ ለግከናውን ፡ በቲ ፡ ሆኖ ፡ የሚገመተው ፡ ጊዜ ፡ ብቻ ፡ ነው ።

(፪) በመሰግት ፡ ላይ ፡ ያለውን ፡ ክርክር ፡ መወሰን ፡ የሚቻለው ፡ በሌላ ፡ ችሎት ፡ ወይም ፡ በሌላ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሆኖ ፡ በመሰግት ፡ ላይ ፡ ያለ ፡ ሌላ ፡ የወንጀል ፡ ወይም ፡ የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ክርክር ፡ ከተወሰነ ፡ በኋላ ፡ እንደሆነ ፤ ክርክሩ ፡ ውጤ ፡ እስኪያገኝ ፡ ድረስ ፡ በቀጠር ፡ እንዲቆይ ፡ ለግድረገ ፡ ይቻላል ።

(፫) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ጉዳዩን ፡ በሚቀጥርበት ፡ ጊዜ ፡ ክርክሩ ፡ እንደገና ፡ የሚሰግበትን ፡ ቀን ፡ ይወስናል ። የጉዳዩ ፡ መቀጠር ፡ ስለሚያስከትለው ፡ ኪግራ ፡ ተገቢ ፡ መሰሉ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ጣል ፡ ስለሆነም ፡ ምስክር ፡ መስግት ፡ የተጀመረበት ፡ ክርክር ፡ ሲሆን ፡ ለምስክርነት ፡ የተጠሩትን ፡ ሁሉ ፡ ሰምቶ ፡ እስኪወርስ ፡ ድረስ ፡ በየዕለቱ ፡ አዳሪ ፡ የሚሆን ፡ ቀጠር ፡ እየሰጠ ፡ ሥራውን ፡ ግክናውን ፡ አለበት ።

(፩) የተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ጠበቃ ፡ ወይም ፡ ነገረ ፡ ፈጅ ፡ ባለ መቅረቡ ፡ ወይም ፡ ለመቅረብ ፡ ባለመቻሉ ፡ ምክንያት ፡ ቀጠር ፡ አይሰጥም ።

(፪) ክርክሩ ፡ ባልተወሰነ ፡ ጊዜ ፡ የተቀጠረ ፡ እንደሆነ ፡ እንደገና ፡ ሊሰግ ፡ የተቀጠረበትን ፡ ጊዜ ፡ በመግለጽ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖችና ፡ ለምስክሮቹ ፡ አዲስ ፡ መጥሪያ ፡ መላክ ፡ አለበት ።

ቀ ፡ ፻፺፮ ፡ - ቀጠር ፡ የሚያስከትለው ፡ ውጤት ፤

(፩) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ቀጠር ፡ በሚሰጥበት ፡ ጊዜ ፡ ለቀጠሮው ፡ ምክንያት ፡ የሆነው ፡ ጉዳይ ፡ በሚገባ ፡ እንዲከናወን ፡ አስፈላጊ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ መስጠት ፡ አለበት ።

(፪) የክርክሩ ፡ መስግት ፡ ታገዶ ፡ በሚቆይበት ፡ ጊዜ ፡ ሁሉ ፡ በሕግ ፡ የተሰጠው ፡ የይርጋ ፡ ውጣኔ ፡ ተቋርጦ ፡ ይቆያል ። ስለሆነም ፡ ከላሹ ፡ በነገሩ ፡ ሳይገፋበት ፡ ሁለት ፡ ዓመት ፡ የቆየ ፡ እንደሆነ ፡ ተቋርጦ ፡ የነበረው ፡ የይርጋ ፡ ዘመን ፡ እንዳልተቋረጠ ፡ ሆኖ ፡ ይታሰብበታል ።

ቀ ፡ ፻፺፬ ፡ - ለቀጠሮው ፡ ምክንያት ፡ የሆነው ፡ ጉዳይ ፡ ያለመፈጸም ፤

(፩) ለቀጠሮው ፡ ምክንያት ፡ የሆነው ፡ ጉዳይ ፡ ሳይፈጸም ፡ የቀረው ፡ ከተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ በእንደኛው ፡ ጉድለት ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ መፈጸም ፡ ይገባው ፡ የነበረው ፡ ጉዳይ ፡ ያልተፈጸመ ፡ ቢሆንም ፡ እንኳ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የጉዳዩን ፡ መፈጸም ፡ ሳይጠብቅ ፡ በዚያው ፡ ቀን ፡ ቀጠር ፡ የመሰለውን ፡ ውጣኔ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

(፪) ለቀጠሮው ፡ ምክንያት ፡ የሆነው ፡ ጉዳይ ፡ ሳይፈጸም ፡ የቀረው ፡ በተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ጉድለት ፡ ያልሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ግን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሌላ ፡ ቀጠር ፡ ይሰጣል ።

ክ ፍ ል ፡ ፪ ፡

በኪሣራ ፡ ስለሚከፈል ፡ ገንዘብ ፡ የሚሰጥ ፡ ዋስትና ፡

ቁ ፡ ፪፻ ፡ -ከሣሽ ፡ የኪሣራ ፡ ገንዘብ ፡ እንዲያስይዝ ፡ ስለሚጠየቅበት ፡ ሁኔታ ፡

(፩) ክርክሩ ፡ በሚቀጥልበት ፡ በማናቸውም ፡ ጊዜ ፣ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በራሱ ፡ አስተያየት ፡ ወይም ፡ ተከሣሹ ፡ ማመልከቻ ፡ ሲያቀርብ ለት ፣ በማናቸውም ፡ ጊዜ ፡ ለደረሰበት ፡ ወይም ፡ ሊደርስበት ፡ ይችላል ፡ ተብሎ ፡ ለሚገመተው ፡ ኪሣራ ፡ ከሣሹ ፡ በቂ ፡ መያዣ ፡ እንዲሰጥ ፡ ወይም ፡ ዋስ ፡ እንዲጠራ ፡ ማዘዝ ፡ አለበት ። እንዲሁም የዚህ ፡ ዓይነት ፡ ትእዛዝ ፡ በሚሰጥበት ፡ ጊዜ ፡ ምክንያቱን ፡ ገልጸ ፡ በመዝገቡ ፡ ላይ ፡ ማስፈር ፡ ይኖርበታል ።

(፪) ከሣሽ ፡ አንድ ፡ ወይም ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡ ሆነው ፡ የሚኖረው ፡ ወይም ፡ በሚኖሩት ፡ ከኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ ውጭ ፡ ሲሆንና ፡ በኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ ውስጥ ፡ ክስ ፡ ከቀረበበት ፡ ንብረት ፡ በቀር ፡ ሌላ ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ የሌለው ፡ ወይም ፡ የሌላቸው ፡ መሆኑ ፡ ሲረጋገጥ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቁጥር ፡ የተመለከተውን ፡ ትእዛዝ ፡ ምን ፡ ጊዜም ፡ ቢሆን ፡ መስጠት ፡ አለበት ።

(፫) ማናቸውም ፡ ከሣሽ ፡ ከኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ ለቆ ፡ የሔደ ፡ እንደ ሆነና ፡ ተመልሶ ፡ ሲመጣም ፡ የተወሰነበትን ፡ ኪሣራ ፡ ለመክፈል ፡ መቻሉ ፡ የሚያጠራጥር ፡ ሲሆን ፣ በኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ ውስጥ ፡ እንደማይኖር ፡ ሰው ፡ ተቆጥሮ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቁጥር ፡ (፪) የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ በማናቸውም ፡ ጊዜ ፡ ይፈጸምበታል ።

ቁ ፡ ፪፻፩ ፡ - የዋስትና ፡ መስጠት ፡ ግዴታን ፡ ያለመፈጸም ፡ ስለሚያስከትለው ፡ ውጤት ፡

(፩) ከሣሹ ፡ ወይም ፡ ከሣሾቹ ፡ እንዲያቀርቡ ፡ የተጠየቁትን ፡ ዋስ ፡ ወይም ፡ የዋስትና ፡ መያዣ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ሳይሰጡ ፡ የቀሩ ፡ እንደሆነና ፡ በራሳቸውም ፡ ፈቃድ ፡ ከክስ ፡ ውጭ ፡ ለመውጣት ፡ ያለመለከቱ ፡ እንደሆነ ፡

ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የቀረበለትን ፡ የክስ ፡ መዝገብ ፡ ዘግቶ ፡ ያሰናብታ ታቸዋል ።

(ደ) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቁጥር ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ የተዘጋው ፡ የክስ ፡ መዝገብ ፡ እንደገና ፡ ተከፍቶ ፡ እንዲታይለት ፡ ከሣሽ ፡ በአንድ ፡ ወር ፡ ውስጥ ፡ ግመልከቻ ፡ ሊያቀርብ ፡ ይችላል። ከሣሽ ፡ የተጠየቀውን ፡ ዋስ ፡ ወይም ፡ መያዣ ፡ ሊያቀርብ ፡ ያልቻለው ፡ በቂ ፡ ሆኖ ፡ በሚገመት ፡ ምክንያት ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲረዳው ፡ ስለኪሣራው ፡ መያዣና ፡ ዋስትና ፡ ወይም ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ ስለሚታየው ፡ ጉዳይ ፡ ሁሉ ፡ አስፈላጊውን ፡ ትእዛዝ ፡ ከሰጠ ፡ በኋላ ፡ ተዘግቶ ፡ የነበረው ፡ የክስ ፡ መዝገብ ፡ እንደገና ፡ ተከፍቶ ፡ ክርክሩ ፡ የሚሰግበትን ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ይሰጣል ።

(፫) የክሱ ፡ መዝገብ ፡ ተከፍቶ ፡ ነገሩ ፡ እንዲቀጥል ፡ ከሣሽ ፡ ያቀረበው ፡ ግመልከቻ ፡ ለተከሣሹ ፡ ካልደረሰው ፡ በቀር ፡ የነገሩ ፡ መሰግት ፡ እንዲቀጥል ፡ ትእዛዝ ፡ አይሰጥም ።

ቀ ፡ ፪፻፪ ፡- ከይግባኝ ፡ ባይ ፡ ስለሚጠየቅ ፡ የኪሣራ ፡ መያዣ ፡ ወይም ፡ ዋስትና ፤

(፩) ይግባኝ ፡ የቀረበለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መልስ ፡ ሰጭው ፡ እንዲቀርብ ፡ ከግዘዙ ፡ በፊት ፡ ወይም ፡ ቀርቦ ፡ ሲያመለክት ፤ ይግባኝ ፡ ባዩ ፡ ያቀረበው ፡ ይግባኝ ፡ ወይም ፡ የመጀመሪያው ፡ ክርክር ፡ ወይም ፡ ሁለቱም ፡ ክርክሮች ፡ በመልስ ፡ ሰጭው ፡ ላይ ፡ ስለሚያስከትሉት ፡ ኪሣራና ፡ ስለማንኛውም ፡ ወጭ ፡ በቂ ፡ የሚሆን ፡ የኪሣራ ፡ መያዣ ፡ ወይም ፡ ዋስ ፡ እንዲሰጥ ፡ ለግዘዝ ፡ ይችላል ።

(፪) ይግባኝ ፡ ባዩ ፡ ክርክር ፡ ከተነሣበት ፡ ንብረት ፡ በቀር ፡ ሌላ ፡ የግይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ የሌለው ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ የሚኖረው ፡ ከኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ ውጭ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ምንጊዜም ፡ ቢሆን ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቁጥር ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ እንዲፈጸም ፡ ግዘዝ ፡ አለበት ።

(፫) የተጠየቀው ፡ መያዣ ፡ ወይም ፡ ዋስትናው ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ሳይሰጥ ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፤ የቀረበው ፡ ይግባኝ ፡ እንዲዘጋ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ፤ ይህም ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡

በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ፻፲፩ ፡ ንዑስ ፡ ቀጥር ፡ /፪/ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ በተመሳሳይነት ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ከ ፍ ል ፡ ቦ ፤

የመሐላ ፡ ቃል ፡ /አፈጻጊነት ፤ /

ቀ ፡ ፻፲፫ ፡ - የጉዳዩ ፡ ፍሬ ፡ ነገር ፡ በመሐላ ፡ ቃል ፡ እንዲረጋገጥ ፡ ስለግድረግ ፤

(፩) በከርከሩ ፡ ላይ ፡ የተነሣው ፡ አንዳንድ ፡ ፍሬ ፡ ነገር ፡ በመሐላ ፡ ቃል ፡ እንዲረጋገጥ ፡ አስፈላጊ ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲረዳው ፡ ግናቸውም ፡ ነገር ፡ ወይም ፡ ነገሮች ፡ በመሐላ ፡ ቃል ፡ እንዲረጋገጡ ፡ ለግዘዝ ፡ ይችላል ። በመሐላ ፡ የተሰጠው ፡ የምስክርነት ፡ ቃል ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በሚወስነው ፡ ጊዜና ፡ ሁኔታ ፡ በግልጽ ፡ ችሎት ፡ በንባብ ፡ እንዲሰግ ፡ ለግድረግ ፡ ይችላል ።

(፫) ግንኛውም ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ የምስክርን ፡ ቃል ፡ በይበልጥ ፡ ለማረጋገጥ ፡ ምስክሩ ፡ ቀርቦ ፡ መስቀልኛ ፡ ጥያቄ ፡ እየተጠየቀ ፡ ቃሉን ፡ እንዲሰጥ ፡ ያቀረበው ፡ ጥያቄ ፡ በቅን ፡ ልቡና ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነና ፡ ምስክሩም ፡ ተገኝተ ፡ ለመቅረብ ፡ የሚችል ፡ እንደሆነ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቀጥር ፡ የተነገረው ፡ ትእዛዝ ፡ አይሰጥም ።

ቀ ፡ ፻፲፭ ፡ - የመሐላ ፡ ቃሉን ፡ በጽሑፍ ፡ የሰጠው ፡ ወገን ፡ እንዲቀርብ ፡ ስለግድረግ ፤

(፩) ግንኛውም ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ በመሐላ ፡ ቃል ፡ የተረጋገጠ ፡ የጽሑፍ ፡ ምስክርነት ፡ እንዲሰጥለት ፡ ሲያመለክት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ይፈቅድለታል ፤ ነገር ፡ ግን ፡ የመሐላ ፡ ቃል ፡ የሰጠው ፡ ሰው ፡ ቀርቦ ፡ መስቀልኛ ፡ ጥያቄ ፡ እንዲጠየቅ ፡ ከተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ አንዱ ፡ ሲያመለክት ፡ ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በራሱ ፡ አስተያየት ፡ ሲያዝ ፡ በመሐላ ፡ ቃል ፡ የተደገፈውን ፡ ጽሑፍ ፡ የሰጠው ፡ ሰው ፡ እንዲቀርብ ፡ ለግድረግ ፡ ይቻላል ።

(፫) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በሌላ ፡ አኳኋን ፡ ካላዘዘ ፡ በቀር ፡ ቃሉን ፡ በመ

ሐላ ፡ የሰጠው ፡ ሰው ፡ መቅረብ ፡ የሚገባው ፡ ከርከፋን ፡ በሚሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ችሎት ፡ ፈት ፡ ነው ።

ቀ ፡ ፪፻፭ ፡- በመሐላ ፡ ቃል ፡ የሚሰጡ ፡ ነገሮች ፡ ወለን ፤

(፩) በመሐላ ፡ ቃል ፡ የሚረጋገጥ ፡ ጉዳይ ፡ ሁሉ ፡ ቃሉን ፡ በመሐላ ፡ የሚሰጠው ፡ ሰው ፡ ራሱ ፡ የሚያውቀው ፡ መሆን ፡ አለበት ፤ ስለሆነ ሆነም ፡ በጣልቃ ፡ ገብነት ፡ የሚቀርቡትን ፡ ወይም ፡ የቀረቡትን ፡ ግመልከቻዎች ፡ ለመደገፍ ፡ የተሰጠ ፡ የመሐላ ፡ ቃል ፡ ሲሆን ፡ ቃሉን ፡ በመሐላ ፡ የሚሰጠው ፡ ሰው ፡ መስሎ ፡ የታየውንና ፡ ይህም ፡ ብሎ ፡ ያመነበትን ፡ ነገር ፡ ከነምክንያቱ ፡ በመሐላ ፡ ቃሉ ፡ ሊሰጥ ፡ ይችላል ።

(፪) በመሐላ ፡ በተደገፈው ፡ ቃል ፡ መሠረት ፡ የሚጠየቀው ፡ የዳኝነት ፡ ጉዳይ ፡ ከመሐላው ፡ ቃል ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ በሚቀርበው ፡ ግመልከቻ ፡ ውስጥ ፡ በዝርዝር ፡ መገለጽ ፡ አለበት ።

፫ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በሌላ ፡ አካሄድ ፡ እንዲፈጸም ፡ ካላዘዘ ፡ በቀር ፡ ለግናቸውም ፡ በመሐላ ፡ ለሚሰጥ ፡ ጽሑፍና ፡ ስለግናቸውም ፡ ሌላ ፡ የሰነድ ፡ ግልባጭ ፡ የሚያስፈልገውን ፡ ወጭ ፡ የሚከፍለው ፡ እነዚሁኑ ፡ ሰነዶች ፡ የሚያቀርበው ፡ ወገን ፡ ነው ።

ቀ ፡ ፪፻፮ ፡ የመሐላን ፡ ቃል ፡ ለመቀበል ፡ ስለሚችል ፡ ባለሥልጣን ።

በዚህ ፡ ሕግ ፡ በተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ በሚሰጠው ፡ የመሐላ ፡ ቃል ፤ የግስግሉ ፤ ወይም ፡ ነገሩ ፡ እውነት ፡ መሆኑ ፡ የሚረጋገጥበት ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ የሚፈጸመው ፡ በግናቸውም ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ ዳኛ ፡ ፈት ፡ ወይም ፡ የያዘው ፡ የሥራ ፡ ሥልጣን ፡ በሚፈቅድለት ፡ ሰው ፡ ፈት ፡ ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መርጦ ፡ ይሆን ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ እንዲያስፈጸም ፡ ባዘዘው ፡ ሰው ፡ ፈት ፡ ነው ።

ከ ፍ ል ፡ ፩ ።

ትእዛዝን ፡ ያለመፈጸም ፡ ስለሚያስከትለው ፡ ውጤት ።

ቀ ፡ ፪፻፯ ፡ መሠረቱ ።

በሕግ ፡ ተለይቶ ፡ ካልተደነገገ ፡ ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በሌላ ፡ አካሄድ ፡ እንዲፈጸም ፡ ልዩ ፡ ትእዛዝ ፡ ካልሰጠ ፡ በቀር ፤ በዚህ ፡

ሕግ ፡ የተመለከቱትን ፡ ውሳኔዎች ፡ ወይም ፡ በውሳኔዎቹ ፡ መሠረት ፡ የሚወጣውን ፡ ደንብ ፡ ባለመፈጸም ፡ ከሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ውጭ ፡ የሆነ ፡ ክስ ፡ ሲቀርብ ፡ ወይም ፡ በክሱ ፡ ውስጥ ፡ ከደንብ ፡ ውጭ ፡ የሆነ ፡ ተግባር ፡ ሲፈጸም ፤ ከተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ አንዱ ፡ ባመለከተ ፡ ጊዜ ፡ ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በራሱ ፡ ሥልጣን ፡ ይህ ፡ ከሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ውጭ ፡ የቀረበው ፡ ክስ ፡ በከፊል ፡ ወይም ፡ በሙሉ ፡ እንዲሠረዝ ፡ ወይም ፡ ክሱ ፡ ተሻሸሎ ፡ እንዲቀርብ ፡ በዚህም ፡ ምክንያት ፡ ስለሚደርሰው ፡ ኪሣራና ፡ ስለሌላ ውጭ ፡ ውጭ ፡ ተስማሚ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፪፻፮ ። ስሕተትን ፡ ስለማረም ።

ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በሰጠው ፡ መጥሪያ ፤ በወሰነው ፡ ፍርድ ፤ በሰጠው ፡ ውሳኔና ፡ ትእዛዝ ፡ ላይ ፡ የአጻጻፍ ፡ ስሕተት ፤ የቀጥር ፡ አጻጻፍ ፡ ጉድለት ፡ ወይም ፡ ያልታሰበና ፡ ባለግስተዋል ፡ የተዘለለ ፡ ድንገተኛ ፡ የቃል ፡ ስሕተት ፡ መኖሩን ፡ ራሱ ፡ ያረጋገጠ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ ከባለ ፡ ጉዳዮቹ ፡ አንዱ ፡ ሲያመለክት ፤ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቀጥር ፡ ፪፻፯ ፡ የተነገረውን ፡ የሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ጉድለት ፡ የሚመለከት ፡ ጉዳይ ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሊያርመው ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፪፻፱ ። በክርክሩ ፡ ውስጥ ፡ ከሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ውጭ ፡ የሆነው ፡ ጉዳይ ፡

እንዲሠረዝ ፡ ወይም ፡ እንዲዘጋ ፡ ስለሚቀርብ ፡ አቤቱታ ።

(፩) ግናቸውም ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ ክርክሩ ፡ ከሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ውጭ ፡ ነው ፡ ወይም ፡ በክርክሩ ፡ ውስጥ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓትን ፡ ያልተከተለ ፡ ነገር ፡ አለበት ፡ ብሎ ፡ ለማመልከትና ፡ ይህ ፡ ከሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ውጭ ፡ የሆነ ፡ ነገር ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ እንዲሠረዝ ፡ ወይም ፡ እንዲዘጋ ፡ በማለት ፡ አቤቱታውን ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለማቅረብ ፡ ይችላል ።

(፪) አቤቱታው ፡ የተመሠረተው ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡ በሆኑ ፡ ጉዳዮች ፡ ቢሆንም ፡ እንኳ ፡ ምክንያቶቹ ፡ ሁሉ ፡ ባንድ ፡ አቤቱታ ፡ ላይ ፡ መገለጽ ፡ አለባቸው ።

(፫) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ፪፻፲፩ ፡ ንዑስ ፡ ቀጥር ፡ (፩) የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ ከሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ውጭ ፡ ነው ፡ በማለት ፡ የሚቀርብ ፡ አቤቱታ ፡ ሁሉ ፡ በመጀመሪያው ፡

ደረጃ ፡ እንዲቀርብ ፡ ያስፈልጋል ። ወይም ፡ አመልካቹ ፡ ከሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ውጭ ፡ ነው ፡ የተባለው ፡ ነገር ፡ መኖሩን ፡ እንደተረዳው ፡ ወድያውኑ ፡ ማመልከት ፡ አለበት ።

ቀ፡ ፪፻፲ ። አቤቱታን ፡ ስለመወሰን ።

(፩) ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱት ፡ ሁኔታዎች ፡ መኖራቸው ፡ ሲረጋገጥ ፤

(ሀ) በሥረ ፡ ነገሩ ፡ ላይ ፡ የተያዘውን ፡ ጭብጥ ፡ የሚለውጥ ፡ ወይም ፡ የሚነካ ፡ በአመልካቹ ፡ መብት ፡ ላይ ፡ ማናቸውንም ፡ ዓይነት ፡ ጉዳት ፡ የሚያደርስ ፤

(ለ) አመልካቹ ፡ የሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ጉድለት ፡ አለበት ፡ የተባለው ፡ ነገር ፡ መኖሩን ፡ እንደተረዳ ፡ ወዲያውኑ ፡ በነገሩ ፡ ላይ ፡ ማናቸውንም ፡ ዓይነት ፡ እርምጃ ፡ ያልወሰደ ፡ መሆኑን ፡ እርምጃ ፡ ወስዶ ፡ እንደሆነም ፡ አለ ፡ የተባለውን ፡ ጉድለት ፡ በመቃወም ፡ ያመለከተ ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲያረጋግጥ ፡ ትእዛዝ ፡ የሰጠበትን ፡ ምክንያት ፡ በዝርዝር ፡ በመግለጽ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ፪፻፯ ፡ የተነገረውን ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፡ አቤቱታውን ፡ ተቀብሎ ፡ ተስማሚ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ። ስለሆነም ፡ የሥነ ፡ ሥርዓቱን ፡ ጉድለት ፡ በሌላ ፡ መንገድ ፡ ለማረም ፡ የማይቻል ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ የቀረበው ፡ ክስ ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ አይዘጋም ። እንዲሁም ፡ የቀረበው ፡ ክስ ፡ በከፊል ፡ የሚሠረዝ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ የሥነ ፡ ሥርዓቱ ፡ ጉድለት ፡ ከመፈጸሙ ፡ በፊት ፡ የተወሰደው ፡ እርምጃ ፡ አብሮ ፡ አይሰረዝም ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቀጥር ፡ የተገለጸው ፡ ሁኔታ ፡ ሳይፈጸም ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ ያልተፈጸመበትን ፡ ምክንያት ፡ የሚዘረዝር ፡ መግለጫ ፡ በመስጠት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማመልከቻውን ፡ ውድቅ ፡ ያደርገዋል ። በጉዳዩም ፡ ላይ ፡ ማመልከቻ ፡ እንዳልቀረበት ፡ በመቁጠር ፡ ክርክሩ ፡ እንዲቀጥል ፡ ያደርጋል ።

ቀ፡ ፪፻፲፩ ። ስለ ፡ ይግባኝ ።

(፩) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀ፡ ፪፻፱ ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ማመልከቻ ፡ ካልቀረበና ፡ በተሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ውጣኔ ፡ ምክንያት ፡

ካልሆነ ፣ በቀር ፣ በሥነ ፣ ሥርዓት ፣ ጉድለት ፣ ምክንያት ፣ ብቻ ፣ የትእዛዝ ፣ ይግባኝ ፣ ለግቅረብ ፣ አይቻልም ።

(፪) ከዚህ ፣ በላይ ፣ ባለው ፣ ንዑስ ፣ ቀጥር ፣ የተነገረው ፣ ድንጋጌ ፣ እንደተጠበቀ ፣ ሆኖ ፣ ይግባኝ ፣ ሰሚ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ ይግባኝ ፣ በተባለበት ፣ ጉዳይ ፣ ላይ ፣ የተፈጸመውን ፣ ግንኛውንም ፣ የሥነ ፣ ሥርዓት ፣ ጉድለት ፣ በራሱ ፣ አስተያየት ፣ ሊያርም ፣ ይችላል ። ስለሆነም ፣ ያጋጠመው ፣ የሥነ ፣ ሥርዓት ፣ ጉድለት ፣ ለትክክለኛው ፣ ፍርድ ፣ አሰጣጥ ፣ ተቃራኒ ፣ መሰሉ ፣ የታየው ፣ እንደሆነ ፣ የተፈረደው ፣ ፍርድ ፣ እንዳልተፈረደ ፣ ሆኖ ፣ እንደገና ፣ እንዲታይ ፣ ትእዛዝ ፣ ይሰጣል ።

ቀ ፣ ጸጸጸ ፣ ከርከሩ ፣ ስለሚጸናበት ፣ ሁኔታ ።

በአንድ ፣ ከርከር ፣ ላይ ፣ የሥነ ፣ ሥርዓት ፣ ጉድለት ፣ የተፈጸመ ፣ ሲሆን ፣ በዚህ ፣ ጉዳይ ፣ ላይ ፣ በተሰጠው ፣ ፍርድ ፣ ይግባኝ ፣ ካልተባለበት ፣ የጸና ፣ ይሆናል ። ወይም ፣ ይግባኝ ፣ ተብሎ በት ፣ ይግባኝ ፣ ሰሚው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ ያጸደቀው ፣ እንደሆነ ፣ የተሰጠው ፣ ፍርድ ፣ በሥነ ፣ ሥርዓት ፣ ጉድለት ፣ ምክንያት ፣ ውድቅ ፣ አይሆንም ።

አራተኛ ፣ መጽሐፍ ።

በመጀመሪያ ፣ ደረጃ ፣ ስለሚታዩ ፣ መደበኛ ፣ ከርከሮች ።

ምዕራፍ ፣ ፩ ።

የክስ ፣ አቀራረብና ፣ አመሠራረት ።

ክ ፍ ል ፣ ፩ ።

ጠ ቅ ላ ላ ፣ ድ ጌ ጋ ጌ ም ች ።

ቀ ፣ ጸጸጸ ፣ ክስ ፣ የሚጀመረው ፣ የክሱን ፣ ምክንያት ፣ የሚገልጽ ፣ አቤቱታ ፣ በቀረበ ፣ ጊዜ ፣ ስለመሆኑ ።

(፩) በዚህ ፣ ሕግ ፣ ስለሚመለከቱት ፣ ስለ ፣ አቤቱታ ፣ አቀራረብ ፣ ጉዳይ ፣ የተነገረው ፣ ድንጋጌ ፣ እንደተጠበቀ ፣ ሆኖ ፣ ግናቸውም ፣

ክስ ፡ እንደቀረበ ፡ የሚቆጠረው ፡ ጻኝነት ፡ እንዲታይ ፡ የሚጠየቅበት ፡ የክስ ፡ ጽሑፍ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መዝገብ ፡ ቤት ፡ በቀረበ ፡ ጊዜ ፡ ነው ።

(፪) ግንኛውም ፡ የክስ ፡ አቤቱታ ፡ አጻጻፍ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ ከቀጥር ፡ ፳ እስከ ፡ ፶፫ እና ፡ ከቀጥር ፡ ፳፪ እስከ ፡ ፳፻፵፮ ፡ የተመለከቱትን ፡ ድንጋጌዎች ፡ የተከተለ ፡ ሆኖ ፡ መገኘት ፡ አለበት ።

ቀ ፡ ፳፻፲፩ ። ክስ ፡ ስለሚመዘገብበት ፡ መዝገብ ።

በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ፳፻፳፱ ፡ የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሪፖርትራር ፡ ወይም ፡ የመዝገብ ፡ ቤቱ ፡ ሹም ፡ የሚቀርብለትን ፡ የክስ ፡ ጽሑፍ ፡ ለዚህ ፡ ጉዳይ ፡ በተዘጋጀው ፡ የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ክስ ፡ መመዝገቢያ ፡ ደብተር ፡ ውስጥ ፡ የክሱን ፡ ዝርዝር ፡ በመግለጽ ፡ ያመዘግባል ። ክሶቹንም ፡ የሚመዘግበው ፡ እንደ ፡ አቀራረባቸው ፡ ቅደም ፡ ተከተለ ፡ ተራ ፡ ቀጥር ፡ በመስጠትና ፡ ከዓመቱ ፡ መጀመሪያ ፡ እስከ ፡ ዓመቱ ፡ መጨረሻ ፡ ድረስ ፡ ያለውን ፡ ተከታታይ ፡ ቀጥር ፡ በግስያዝ ፡ በየዓመቱ ፡ የመጀመሪያ ፡ ተራ ፡ ቀጥሩ ፡ ከአንድ ፡ እንዲጀመር ፡ በግድረግ ፡ ነው ።

ቀ ፡ ፳፻፲፭ ። ለጻኝነት ፡ ስለሚከፈል ፡ ገንዘብ ።

(፩) በዚህ ፡ ሕግ ፡ ከቀጥር ፡ ፳፻፳፮ ፡ እስከ ፡ ፳፻፸፱ ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ በቀጥር ፡ ፳፻፴ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ የሚቀርቡት ፡ ክሶች ፡ ሁሉ ፡ ጻኝነት ፡ ካልተከፈለባቸው ፡ በቀር ፡ ተቀባይነትን ፡ አያገኙም ።

(፪) የጻኝነቱም ፡ ገንዘብ ፡ በመልስ ፡ ሰጭነት ፡ ከርከር ፡ ውስጥ ፡ በተከግሽ ፡ ከግሽነት ፡ ለሚቀርበው ፡ ክስ ፡ በታሪፉ ፡ ልክ ፡ ይከፈላል ።

ቀ ፡ ፳፻፲፮ ። ስለ ፡ ክሱ ፡ አቀራረብና ፡ አገላለጽ ።

(፩) ግናቸውም ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ የሚቀርብ ፡ ክስ ፡ ሁሉ ፡ ክሱ ፡ የቀረበለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ጉዳዩን ፡ በሚገባ ፡ መርምር ፡ ትክክለኛውን ፡ ፍርድ ፡ ለመስጠት ፡ በሚያስችለው ፡ በዚያው ፡ ነገር ፡

ሌላ ፡ አከራካሪ ፡ ጉዳይ ፡ በማያስከትል ፡ ሁኔታና ፡ ግልጽ ፡ በሆነ ፡ አጻጻፍ ፡ መቅረብ ፡ አለበት ።

(፪) ማናቸውም ፡ ክስ ፡ ክሱን ፡ ለማቅረብ ፡ ምክንያት ፡ የሆኑትን ፡ ሁሉ ፡ በክሱ ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ አጠቃሎ ፡ መግለጽ ፡ አለበት ። ስለሆነም ፡ ከሣሹ ፡ ክሱን ፡ የሚያቀርብበት ፡ የመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነገሩን ፡ ለመቀበል ፡ ሥልጣኑ ፡ የሚፈቅድለት ፡ እንዲሆን ፡ ከፈለገ ፡ በክሱ ፡ ከሚጠይቀው ፡ ሀብት ፡ ውስጥ ፡ ቀንሶ ፡ ለመክሰስ ፡ ይችላል ።

(፫) ከሣሹ ፡ ሊከሰበት ፡ ሲችል ፡ ሆነ ፡ ብሎ ፡ በመቀነስ ፡ ባስቀረው ፡ ሀብት ፡ ምክንያት ፡ እንደገና ፡ ሌላ ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ አይችልም ።

(፬) ከሣሹ ፡ ያቀረበው ፡ ክስ ፡ ባንድ ፡ ጉዳይ ፡ ላይ ፡ የተመሠረተ ፡ ሆኖ ፡ የሚጠይቀው ፡ ዳኝነት ፡ ግን ፡ ካንድ ፡ በላይ ፡ ሲሆን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሳይፈቅድለት ፡ ሊጠይቅ ፡ ይገባው ፡ ከነበረው ፡ ዳኝነት ፡ ውስጥ ፡ በከፊል ፡ ራሱ ፡ ቀንሶ ፡ ያስቀረውን ፡ መብት ፡ እንደገና ፡ ሊከሰበት ፡ አይችልም ።

ቍ ፡ ፪፻፲፯ ። ለክሱ ፡ መሠረት ፡ የሆኑትን ፡ ነገሮች ፡ ሁሉ ፡ አጣምሮ ፡ ስለ ፡ ማቅረብ ።

(፩) በሌላ ፡ አኳኋን ፡ እንዲቀርብ ፡ ካልተፈቀደ ፡ በቀር ፡ ማናቸውም ፡ ከሣሹ ፡ ለሚያቀርበው ፡ ክስ ፡ መሠረት ፡ ሊሆን ፡ የሚችል ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡ የሆነ ፡ ነገር ፡ ካለው ፡ ሁሉንም ፡ በአንድነት ፡ አጣምሮ ፡ ባንድ ፡ ወይም ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡ በሆኑ ፡ ተከሣሾች ፡ ላይ ፡ የተጣመረ ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ ይችላል ።

(፪) ብዙ ፡ ከሣሾች ፡ በአንድ ፡ ወይም ፡ በብዙ ፡ ተከሣሾች ፡ ላይ ፡ የሚያቀርቡት ፡ አንድ ፡ ዓይነት ፡ የክስ ፡ ምክንያት ፡ ሲኖራቸው ፡ ምክንያቶችን ፡ አጣምረው ፡ አንድ ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ ይችላሉ ።

ቍ ፡ ፪፻፲፰ ። የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረትን ፡ ለማስመለስ ፡ ተጣምረው ፡ ስለሚቀርቡ ፡ ክሶች ።

ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከተው ፡ ሁኔታ ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ የማይንቀሳቀሱ ፡ ንብረቶችን ፡ የማስመለስ ፡ ጉዳይ ፡ የሚመለከቱ ፡ ክሶችን ፡ አጣምሮ ፡ ለማቅረብ ፡ አይችልም ።

(ሀ) ከግዴንቀላቀስ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ የሚገኘውን ፡ ጥቅም ፡ ወይም ፡ ከዚህ ፡ ላይ ፡ የሚሰበሰበውን ፡ ውዝፍ ፡ ኪራይ ፡ ወይም ፡ ከንብረቱ ፡ ላይ ፡ የሚገኘውን ፡ ገቢ ፡ በከፊል ፡ ለመጠየቅ ፡ ሲሆን

(ለ) የግዴንቀላቀሰውን ፡ ንብረት ፡ በሚመለከት ፡ በግናቸውም ፡ ምክንያት ፡ የተደረገውን ፡ ውል ፡ በመተላለፍ ፡ የሚደርሰውን ፡ የጉዳት ፡ ካሣ ፡ ወይም ፡ ግናቸውንም ፡ ከሣራ ፡ ለመጠየቅ ፡ ሲሆን ፡ ወይም ፡ ውሉ ፡ ይህንኑ ፡ ንብረት ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ የሚመለከት ፡ ሲሆን ፡ ወይም ፡

(ሐ) የተጠየቀው ፡ ዳኝነት ፡ የተመሠረተው ፡ ባንድ ፡ ዓይነት ፡ ምክንያት ፡ ላይ ፡ ሲሆን ።

ቀ ፡ ፪፻፲፱ ። ንብረት ፡ አስተዳዳሪዎች ፡ ኑዛዜ ፡ አስፈጻሚዎችና ፡ ወራሾች ፡ ስለሚያቀርቡትና ፡ ስለሚቀርብባቸው ፡ ክስ ።

ንብረት ፡ አስተዳዳሪ ፣ ኑዛዜ ፡ አስፈጻሚ ፣ ወይም ፡ ወራሽ ፡ በአስተዳዳሪነቱ ፣ በአስፈጻሚነቱ ፡ ወይም ፡ በወራሽነቱ ፡ የሚያቀርበውን ፡ ክስ ፡ ለግል ፡ ጉዳይ ፡ ከሚያቀርበው ፡ ክስ ፡ ጋር ፡ አጣምሮ ፡ ለግቅረብ ፡ ወይም ፡ በተከሰሰበት ፡ ጉዳይ ፡ አጣምሮ ፡ መልስ ፡ ለመስጠት ፡ አይችልም ።

ነገር ፡ ግን ፡ በግሉ ፡ የሚያቀርበው ፡ ወይም ፡ የሚቀርብበት ፡ ክስ ፡ የተመሠረተው ፡ በንብረት ፡ አስተዳዳሪነቱ ፣ በኑዛዜ ፡ አስፈጻሚነቱ ፡ ወይም ፡ በወራሽነቱ ፡ ከሚያስተዳድረው ፡ ንብረት ፡ ጋር ፡ በተያያዘ ፡ ጉዳይ ፡ ሲሆን ፡ ለቀረበበት ፡ ክስ ፡ አጣምሮ ፡ መልስ ፡ ለመስጠትና ፡ እርሱም ፡ በሚያቀርበው ፡ ክስ ፡ አጣምሮ ፡ ለመክሰስ ፡ ወይም ፡ ንብረት ፡ ጠባቂ ፣ ኑዛዜ ፡ አስፈጻሚ ፡ ወይም ፡ ወራሽ ፡ አድርጎት ፡ ከነበረው ፡ ሟች ፡ ጋር ፡ በአባሪነት ፡ ሆኖ ፡ በሚከሰሰበት ፡ ወይም ፡ በሚከሰሰበት ፡ ጉዳይ ፡ አጣምሮ ፡ ሊከስ ፡ ወይም ፡ መልስ ፡ ሊሰጥ ፡ ይችላል ።

ቀ ፡ ፪፻፳ ። ያላግባብ ፡ ተጣምሮ ፡ መከሰስን ፡ ስለመቃወም ።

ክሱ ፡ ተጣምሮ ፡ የቀረበው ፡ ያላግባብ ፡ ነው ፡ ሲባል ፡ የሚቀርበው ፡ መቃወሚያ ፡ ሁሉ ፡ ክርክሩ ፡ ከመጀመሩ ፡ በፊት ፡ መቅረብ ፡ አለበት ። ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የነገሩን ፡ ጭብጥ ፡ ይዞ ፡ ክርክሩን ፡ መስማት ፡ ከጀመረ ፡ በኋላ ፡ መቃወሚያ ፡ የቀረበ ፡ እንደሆነ ፡

ተቀባይነትን ፡ አያገኝም ። ነገር ፡ ግን ፡ መቃወሚያ ፡ የሚቀርብ
በት ፡ ነገር ፡ የተፈጠረው ፡ የክርክሩ ፡ መስግት ፡ ከተጀመረ ፡
በኋላ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ የተረበውን ፡ መቃወሚያ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡
ሊቀበለው ፡ ይችላል ።

ቀ ፡ ፳፻፳፩ ። ክሱ ፡ ተነጣጥሎ ፡ ስለሚታይበት ፡ ሁኔታ ።

ክሱ ፡ በሚቀጥልበት ፡ በግናቸውም ፡ ጊዜ ፡ ባንድ ፡ ወይም ፡
በብዙ ፡ ከሣሾች ፡ ባንድ ፡ ክስ ፡ ተጣምረው ፡ የቀረቡት ፡ የክስ ፡
ምክንያቶች ፡ ወይም ፡ ዋናውን ፡ ክስ ፡ የተከሣሹ ፡ ከሣሹ ፡ ካቀረ
በው ፡ ክስ ፡ ጋር ፡ በአንድነት ፡ ለመወሰን ፡ የሚያስችግር ፡ ጊዜ ፡
የሚፈጅ ፡ ወይም ፡ የግይመች ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡
የቀረበው ፡ ክስ ፡ ተነጣጥሎ ፡ በተፋጠነ ፡ መንገድ ፡ እንዲታይ ፡
ለግዘዝ ፡ ይችላል ።

ክ ፍ ለ ፡ ፪ ።

ስለ ፡ ክስና ፡ ስለ ፡ መከላከያ ፡ ጽሑፍ ።

ቀ ፡ ፳፻፳፪ ። በክስ ፡ ጽሑፍ ፡ ላይ ፡ ስለሚሠፍሩ ፡ ነገሮች ።

- (፩) ግናቸውም ፡ የክስ ፡ ጽሑፍ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱትን ፡
ነገሮች ፡ የያዘ ፡ መሆን ፡ አለበት ።
- (ሀ) ክሱ ፡ የሚቀርብለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሚያስችልበትን ፡
ቦታና ፡ ሥሙን ፡
- (ለ) የክሱን ፡ አርዕስት ፡
- (ሐ) የከላሹንና ፡ የተከሣሹን ፡ ሥም ፡ ልዩ ፡ መግለጫውን ፡
የሚኖርበት ፡ ቦታና ፡ መጥሪያው ፡ የሚሰጥበትን ፡ አድራሻ ፡
- (መ) ከሣሹ ፡ ወይም ፡ ተከሣሹ ፡ በሕግ ፡ ችሎታ ፡ የለውም ፡ የተ
ባለ ፡ ሲሆን ፡ ይህንኑ ፡ መግለጽ ።
- (ሠ) ከሣሹ ፡ ክስ ፡ የሚያቀርበው ፡ በጠበቃነት ፡ በነገረ ፡ ፈጅ
ነት ፡ ወይም ፡ በወኪልነት ፡ እንደሆነ ፡ ክሱን ፡ ለግቅረብ ፡ ያለ
ውን ፡ ሥልጣን ፡ መግለጽ ።
- (ረ) ለክሱ ፡ ምክንያት ፡ የሆኑትን ፡ ነገሮችና ፡ እነዚህም ፡ የተ
ፈጠሩበትን ፡ ጊዜና ፡ ሥፍራ ።

(ሰ) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ነገሩን ፡ ለመቀበል ፡ ሥልጣን ፡ ያለው ፡ ስለ መሆኑ ፡ የሚያስረዳውን ፡ ሁኔታ ፡

(ሸ) ተከሣሹ ፡ ለክሱ ፡ ምክንያት ፡ በሆነው ፡ ነገር ፡ ውስጥ ፡ አግባብ ፡ እንዳለው ፡ ወይም ፡ ተጠሪ ፡ የሚሆንበትን ፡ ምክንያት ፡ ወይም ፡ ለሚቀርበው ፡ ክርክር ፡ በአላፊነት ፡ የሚጠየቅበትን ፡ ሁኔታ ፡

(ቀ) አስፈላጊ ፡ በሚሆንበት ፡ ጊዜ ፡ ለክሱ ፡ ምክንያት ፡ የሆነ ውን ፡ ነገር ፡ ግምት ።

(ጀ) መንግሥት ፡ በሚከሰበት ፡ ወይም ፡ በሚከሰሰበት ፡ ጉዳይ ፡ ሲሆን ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ እንደተነገረው ፡ ዝርዝር ፡ ነገር ፡ መስጠት ፡ አስፈላጊ ፡ አይሆንም ። ነገር ፡ ግን ፡ የከሣሹን ፡ ወይም ፡ የተከሣሹ ፡ መሥሪያ ፡ ቤትና ፡ የባለሥልጣኑን ፡ ስም ፡ ብቻ ፡ መግለጽ ፡ በቂ ፡ ነው ።

ቀ ፡ ፻፲፫ ። ከክስ ፡ ማመልከቻ ፡ ጋር ፡ ተያይዘው ፡ ስለሚቀርቡ ፡ ጽሑ

ፎችና ፡ መግለጫዎች ።

(፩) ከሣሹ ፡ ከሚያቀርበው ፡ የክስ ፡ ማመልከቻ ፡ ጋር ፡ ከዚህ ፡ ቀጥለው ፡ የተመለከቱትን ፡ ነገሮች ፡ አያይዞ ፡ ማቅረብ ፡ አለበት ።

(ሀ) ክርክሩ ፡ በሚሰማበት ፡ ጊዜ ፡ ምስክር ፡ ይሆኑኛል ፡ የሚላቸውን ፡ ሰዎች ፡ የሰም ፡ ዝርዝር ፡ ከነ ፡ አድራሻቸው ፣ የሚጠሩ በትን ፡ ምክንያት ፣ እንዲሁም ፡ ማስረጃ ፡ ይሆኑኛል ፡ የሚላቸውን ፡ ጽሑፎች ፣ ጽሑፎቹም ፡ በእጁ ፡ የማይገኙ ፡ ሲሆኑ ፡ የሚገኙበትን ፡ ሥፍራና ፡ በማን ፡ እጅ ፡ እንደሚገኙ ፡ በመግለጽ ፡ አያይዞ ፡ ካቀረበው ፡ ዝርዝር ፡ በቀር ፡ ሌላ ፡ አስረጅ ፡ ወይም ፡ ማስረጃ ፡ የሌለው ፡ መሆኑን ፡ አረጋግጦ ፡ በማስታወቅ ፣

(ለ) ለክሱ ፡ መነሻ ፡ ወይም ፡ መሠረት ፡ የሆነውን ፡ ሰነድ ፡ ዋና ውን ፡ ወይም ፡ ትክክል ፡ ግልባጭን ፣

(ሐ) የሚያቀርበው ፡ ምስክር ፡ ወይም ፡ የጽሑፍ ፡ ሰነድ ፡ የሌለው ፡ ሲሆን ፡ ይህንኑ ፡ ገልጾ ፡ ማረጋገጥ ።

(ጀ) በክሱ ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ ለተጠቀሱት ፡ ተከሣሾች ፡ ሁሉ ፡ በቂ ፡ የሆነ ፡ የክስ ፡ አቤቱታ ፡ ግልባጭ ፡ ከዚህ ፡ ጋር ፡ ተያይዘው ፡ የቀረቡትን ፡ የጽሑፎችና ፡ ሌሎችም ፡ ማስረጃዎች ፡ የምስክሮች ፡

ሰም ፡ ዝርዝር ፡ ማናቸውንም ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የደረሱትን ፡ መግለጫዎች ፡ ትክክል ፡ ግልባጫቸው ፡ እንዲደርሳቸው ፡ ማድረግ ፡
 (፫) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደተጠበቀ ፡ ቢሆንም ፡ እንኳ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የፈቀደ ፡ እንደሆነ ፡ ለክሱ ፡ መሠረት ፡ የሆነውን ፡ ሰነድ ፡ ትክክል ፡ ግልባጭ ፡ ለተከሣሹ ፡ እንዲደርሰው ፡ ከማድረግ ፡ ይልቅ ፡ ዋናው ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መዝገብ ፡ ቤት ፡ እንዲቀመጥና ፡ ተከሣሹ ፡ መጥቶ ፡ እንዲያየው ፡ ለማዘዝ ፡ ይቻላል ።

ቍ ፡ ፪፻፳፬ ፡ የሚጠየቀውን ፡ ዳኝነት ፡ በዝርዝር ፡ ስለ ፡ መግለጽ ።

(፩) ከሣሽ ፡ በሚያቀርበው ፡ የክስ ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ በተለይ ፡ ወይም ፡ በምትክ ፡ ወይም ፡ በተለዋዋጭ ፡ የሚጠይቀውን ፡ ዳኝነት ፡ መግለጽ ፡ አለበት ። ነገር ፡ ግን ፡ ከሣሹ ፡ በጉዳዩ ፡ ላይ ፡ እንዲሰጠው ፡ የሚጠይቀው ፡ ዳኝነት ፡ ጠቅላላ ፡ ሲሆን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ የክሱን ፡ ጭብጥና ፡ የማስረጃውን ፡ አካባቢ ፡ ሁኔታ ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፡ ትክክለኛ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ፍርድ ፡ ሊሰጠው ፡ ይችላል ።

(፪) ከሣሹ ፡ ክሱን ፡ የመሠረተው ፡ በብዙ ፡ ጉዳዮች ፡ ወይም ፡ በተለያዩ ፡ ነገሮች ፡ ላይ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ በተለይ ፡ በየአንዳንዱ ፡ ጉዳይ ፡ እንዲታይለት ፡ የሚጠይቀውን ፡ ዳኝነት ፡ መግለጽ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፪፻፳፭ ፡ ለክርክሩ ፡ ምክንያት ፡ የሆነውን ፡ ነገር ፡ ለይቶ ፡ ስለ ፡ መግለጽ ።

(፩) ለክርክሩ ፡ መሠረት ፡ ወይም ፡ መነሻ ፡ የሆነው ፡ ጉዳይ ፡ የተወሰነ ፡ ወይም ፡ የተለየ ፡ ነገር ፡ ሲሆን ፡ በማመልከቻው ፡ ላይ ፡ ነገሩን ፡ አብራርቶ ፡ በመለየት ፡ መግለጽ ፡ አለበት ።

(፪) ክሱ ፡ የሚመለከተው ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረትን ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ በክሱ ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ ንብረቱን ፡ ለይቶ ፡ ለማወቅ ፡ የሚያስችሉት ፡ ምልክቶች ፡ መግለጽ ፡ ይኖርባቸዋል ። ይኸውም ፡ ንብረት ፡ የሚለየው ፡ በአካባቢው ፡ ወሰን ፡ ወይም ፡ በርስት ፡ መመዝገቢያ ፡ ላይ ፡ በተሰጠው ፡ ተራ ፡ ቍጥር ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ የወሰኑ ፡ ምልክት ፡ ወይም ፡ በመዝገብ ፡ ላይ ፡ የተሰጠው ፡ ቍጥር ፡ መግለጽ ፡ ይገባዋል ።

ቍ ፡ ፪፻፳፯ ፡ ገንዘብን ፡ ለመጠየቅ ፡ በሚቀርብ ፡ ክስ ፡ ላይ ፡ ስለሚቀርቡ ፡ ዝርዝ ፡ መግለጫዎች ።

(፩) ክስ ፡ የቀረበው ፡ በገንዘብ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፤ ከላሹ ፡ የሚጠይቀውን ፡ ገንዘብ ፡ በማመልከቻው ፡ ላይ ፡ በትክክለኛ ፡ ሁኔታ ፡ ገልጾ ፡ ማስታወቅ ፡ አለበት ።

(፪) ከሣሹ ፡ የሚጠይቀው ፡ ገንዘብ ፡ ልኮ ፡ ሊታወቅ ፡ የሚችለው ፡ በርሱና ፡ በተከሣሹ ፡ መካከል ፡ የሂሳብ ፡ መጣራት ፡ ተግባር ፡ ከተፈጸመ ፡ በኋላ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፤ በሚያቀርበው ፡ የክስ ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ ሊጠይቅ ፡ የሚገባውን ፡ ገንዘብ ፡ በግምት ፡ ለመግለጽ ፡ ይችላል ።

(፫) ክስ ፡ የቀረበው ፡ ተለይቶ ፡ የታወቀ ፡ ዕቃ ፡ ወይም ፡ ሌላ ፡ ነገር ፡ ለማስመለስ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፤ ለክሱ ፡ መሠረት ፡ የሆነው ፡ ነገር ፡ ትክክለኛው ፡ ዋጋ ፡ በማመልከቻው ፡ ላይ ፡ መግለጽ ፡ አለበት ።

(፬) የቀረበው ፡ ክስ ፡ የሚያልቅ ፡ ወይም ፡ የሚበላሽ ፡ ወይም ፡ ዕለታዊ ፡ አገልግሎት ፡ ያለውን ፡ ነገር ፡ የሚመለከት ፡ ሲሆን ፡ በማመልከቻው ፡ ላይ ፡ የዜሁኑ ፡ የዕለት ፡ ዋጋ ፡ መግለጽ ፡ ያስፈልጋል ።

ቍ ፡ ፪፻፳፰ ፡ በየጊዜው ፡ ስለሚከፈል ፡ ሂሳብ ፡ የሚቀርብ ፡ ክስ ።

(፩) ክስ ፡ የቀረበው ፡ በተወሰነ ፡ ጊዜ ፡ እንዲከፈል ፡ ተለይቶ ፡ በታወቀ ፡ ገንዘብ ፡ ሲሆን ፡ የተጠየቀውን ፡ ገንዘብ ፡ የሚያስገኘው ፡ ንብረት ፡ ወይም ፡ ካፒታል ፡ ዋጋ ፡ መገለጽ ፡ አለበት ።

(፪) ክስ ፡ የቀረበበት ፡ ገንዘብ ፡ በየጊዜው ፡ የሚከፈል ፡ ሆኖ ፡ ክፍያው ፡ የሚቀጥልበት ፡ ዘመን ፡ ግን ፡ ተለይቶ ፡ ያልተወሰነ ፡ ሲሆን ፡ ነገሩን ፡ ለመቀበል ፡ የሚችለው ፡ የፍርድ ፡ ቤት ፡ ሥልጣን ፡ ተለይቶ ፡ የሚታወቀው ፡ የዓመቱ ፡ ክፍያ ፡ ገንዘብ ፡ በጽታ ፡ ተባዝቶ ፡ በሚገኘው ፡ ድምር ፡ ሂሳብ ፡ መሠረት ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፪፻፳፱ ፡ መብትን ፡ ስለ ፡ መመስረት ፡ ስለ ፡ ማስከበር ፡ ወይም ፡ ስለ ፡ መሠረዝ ።

ከሣሽ ፡ ለመመሥረት ፤ ለማስከበር ፡ ወይም ፡ ለመሠረዝ ፡ የሚ

ጠይቀውን ፡ መብቱን ፡ ዋጋ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ በተመለከተት ፡ ቀጥ
 ርች ፡ መሠረት ፡ ለይቶ ፡ ለግወቅ ፡ የግይቻል ፡ ሲሆን ፡ ፍርድ ፡
 ቤቱ ፡ የጠየቀውን ፡ መብት ፡ መሠረት ፡ በግድረግ ፡ ፍርድ ፡ ቢሰ
 ጠው ፡ ምን ፡ ያህል ፡ የገንዘብ ፡ ጥቅም ፡ ለግግኘት ፡ እንደሚችል ፡
 ገምቶ ፡ በክሱ ፡ ግመልከቻ ፡ ላይ ፡ መግለጽ ፡ አለበት ።

ቀ ፡ ፪፻፳፱ ፡ የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ራገዢትራር ፡ ወይም ፡ የመዝገብ ፡ ቤቱ ፡
 ሹም ፡ የሚቀርብለትን ፡ አቤቱታ ፡ ተቀባይነት ፡ የለውም ፡
 ብሎ ፡ ለመመለስ ፡ ስለሚችልበት ፡ ሁኔታ ።

የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ራገዢትራር ፡ ወይም ፡ የመዝገብ ፡ ቤት ፡ ሹም ፡
 ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከተው ፡ ሁኔታ ፡ ተግልተው ፡ የግይቀ
 ርቡትን ፡ የክስ ፡ አቤቱታዎች ፡ ተቀባይነት ፡ እንዳይኖራቸው ፡
 አድርጎ ፡ ለአቅራቢው ፡ ይመልሳቸዋል ።

(ሀ) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ፪፻፳፪ ፡ በተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡
 መሠረት ፡ ተግልቶ ፡ ያልቀረበ ፡ ሲሆን ።

(ለ) እንዲሁም ፡ በዚህ ፡ ቀጥር ፡ የተመለከተትን ፡ አባሪዎች፤
 መግለጫዎችና ፡ ሰነዶች ፡ አጠቃሎ ፡ ያልያዘ ፡ ሲሆን ፡ ወይም ፡

(ሐ) በቀጥር ፡ ፺፪ ፡ በተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ተገ
 ቢው ፡ ግረጋገጫ ፡ ያልተሰጠበት ፡ ሲሆን ።

ቀ ፡ ፪፻፵ ፡ የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ራገዢትራር ፡ ወይም ፡ የመዝገብ ፡ ቤቱ ፡
 ሹም ፡ የክስ ፡ አቤቱታ ፡ ስለሚቀጥልበት ፡ ሁኔታ ።

ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቀጥር ፡ መሠረት ፡ ያልተነቀፉት ፡
 የክስ ፡ አቤቱታዎች ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መዝገብ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡
 ለራገዢትራሩ ፡ ሲቀርቡ ።

(ሀ) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ፪፻፺፩ ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡
 ተቀብሎ ፡ ይመዘገባል ።

(ለ) ከክሱ ፡ ግመልከቻ ፡ ጋር ፡ ተያይዘው ፡ የቀረቡትን ፡ ሰነ
 ዶች ፡ ዋናዎቹንና ፡ ትክክል ፡ ገልጻቸውን ፡ እያስተያየ ፡ ይመ
 ረምራል ።

(ሐ) ገልጻው ፡ ትክክለኛ ፡ ሆኖ ፡ ሲያገኘው ፡ ትክክለኛነቱን ፡
 አረጋግጦ ፡ በመረገም ፡ ከመዝገቡ ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ እንዲቀመጥ ፡

ያደርጋል ፣ ዋናውንም ፣ ለመለየት ፣ እንዲቻል ፣ ምልክት ፣ ካደረገበት ፣ በኋላ ፣ ለባለ ፣ ጉዳዩ ፣ ይመልስለታል ።

(መ) የቀረበውንም ፣ የክስ ፣ ግመልከቻ ፣ ከአባሪዎቹ ፣ ጋር ፣ በግያያዝ ፣ ለችሎቱ ፣ ያቀርባል ።

ጉ ፣ ጀጫ፩ ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ የክስ ፣ አቤቱታው ፣ ተቀባይነት ፣ እንዳይኖረው ፣ ስለሚወሰንበት ፣ ሁኔታ ።

(፩) ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ከዚህ ፣ በላይ ፣ ባለው ፣ ቀጥር ፣ መሠረት ፣ የቀረቡለትን ፣ የክስ ፣ አቤቱታዎች ፣ ተቀባይነት ፣ የላቸውም ፣ ብሎ ፣ በመወሰን ፣ ሊመልሳቸው ፣ ይችላል ።

(ሀ) በክሱ ፣ አቤቱታ ፣ ላይ ፣ የተገለጸው ፣ ነገር ፣ የግያስከስስ ፣ ሆኖ ፣ ሲያገኘው ፣

(ለ) በክሱ ፣ ላይ ፣ የተገለጸው ፣ ጉዳይ ፣ ከፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ሥልጣን ፣ ውጭ ፣ መኖኑን ፣ ሲረዳው ።

(፪) በፍትሕ ፣ ብሔር ፣ ሕግ ፣ በቀጥር ፣ ሺ፬፻፫ ፣ በተመለከተው ፣ ድንጋጌ ፣ መሠረት ፣ የተጠየቀውን ፣ ግረጋገጫ ፣ ወይም ፣ መያዣ ፣ ያልሰጠ ፣ ግናቸውም ፣ ከሣሽ ፣ በግይንቀሳቀስ ፣ ንብረት ፣ ላይ ፣ የሚጠይቀውን ፣ መብት ፣ ለግስመለስ ፣ ያቀረበውን ፣ ክስ ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ተቀባይነትን ፣ እንዳያገኝ ፣ ወስኖ ፣ ይሠርዝዋል ።

(፫) ከዚህ ፣ በላይ ፣ ባለው ፣ ንዑስ ፣ ቀጥር ፣ በተመለከተው ፣ ምክንያት ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ያልተቀበለው ፣ ክስ ፣ ሲሠረዝ ፣ ወይም ፣ ሲመልስ ፣ አልቀበልም ፣ ብሎ ፣ የመለሰበትን ፣ ምክንያት ፣ በውሳኔው ፣ ላይ ፣ መግለጽ ፣ አለበት ።

ቀ ፣ ጀጫ፪ ፣ የቀረበው ፣ ክስ ፣ ተቀባይነትን ፣ ግጣቱ ፣ ወይም ፣ መሠረዙ ፣ ስለሚያስከትለው ፣ ውጤት ።

(፬) ራገርስትራር ፣ ወይም ፣ የመዝገብ ፣ ቤት ፣ ሹም ፣ ቀጥሎ ፣ የተመለከተውን ፣ ይረጽግል ።

(ሀ) በቀጥር ፣ ጀጫ፪ ፣ በተመለከተው ፣ መሠረት ፣ ተቀባይነትን ፣ ያጣ ፣ ወይም ፣ የተሠረዘ ፣ የክስ ፣ ግመልከቻ ፣ ተያይዞ ፣ ከቀረበለት ፣ ከግናቸውም ፣ ግስረጃና ፣ መግለጫ ፣ ጋር ፣ እንዲ

ሁም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተቀባይነት ፡ የለውም ፡ ወይም ፡ ይሠረዛል ፡ ሲል ፡ ከሰጠው ፡ ውሳኔ ፡ ግልባጭ ፡ ጋር ፡ ለባለጉዳዩ ፡ ይመለስለታል ። ስለሆነም ፡ ማመልከቻው ፡ ተቀባይነት ፡ የለውም ፡ ብሎ ፡ ሬገርስትራሩ ፡ በሰጠው ፡ ውሳኔ ፡ ላይ ፡ ባለጉዳዩ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አቤቱታውን ፡ ለማቅረብ ፡ ይችላል ።

(ለ) በቍጥር ፡ ፪፻፴፩ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ የቀረበው ፡ ክስ ፡ ተቀባይነትን ፡ ያጣ ፡ ወይም ፡ የተሠረዘ ፡ ሲሆን ፡ ከሣሹ ፡ ለዳኝነት ፡ ከፍሎ ፡ ከነበረው ፡ ገንዘብ ፡ ላይ ፡ በደንቡ ፡ መሠረት ፡ የሚቀነሰው ፡ ሂሳብ ፡ ከተቀነሰ ፡ በኋላ ፡ ቀሪው ፡ ይመለስለታል ። ሬገርስትራሩም ፡ የቀረበው ፡ ክስ ፡ ተቀባይነትን ፡ ያጣ ፡ ወይም ፡ የተሠረዘ ፡ መሆኑን ፡ በፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ክሶች ፡ መመዝገቢያ ፡ ደብተር ፡ ውስጥ ፡ ይመዘግባል ።

(፪) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፪፻፳፱ ፡ እና ፡ ፪፻፴፩ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ክሱ ፡ ተቀባይነት ፡ የለውም ፡ መባሉ ፡ ወይም ፡ መሠረዙ ፡ ከሣሽ ፡ ክሱን ፡ አሻሽሎና ፡ የጎደለውን ፡ አግልቶ ፡ በዚያው ፡ ነገር ፡ እንደገና ፡ ክስ ፡ ከማቅረብ ፡ የሚያግደው ፡ አይሆንም ።

ቍ ፡ ፪፻፴፫ ፡ የክስን ፡ ማመልከቻ ፡ ለሌላው ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ ስለ ፡ መስጠት ።

የቀረበው ፡ ክስ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፪፻፴፩ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ የሚነቀፍበት ፡ ወይም ፡ የሚሠረዝበት ፡ ምክንያት ፡ የሌለበት ፡ ሆኖ ፡ ተቀባይነትን ፡ ያገኘ ፡ ሲሆን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ክሱን ፡ ተቀብሎ ፡ ከማመልከቻው ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ የቀረበለት ፡ ማናቸውም ፡ አስረጂና ፡ የጽሑፍ ፡ ግልባጭ ፡ ከመጥሪያው ፡ ጋር ፡ ለተከሣሹ ፡ እንዲደርሰውና ፡ የመከላከያ ፡ መልሱን ፡ ጽፎ ፡ እንዲቀርብ ፡ ያዛል ። ተከሣሹ ፡ መከላከያውን ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሳያቀርብ ፡ የቀረ ፡ ወይም ፡ ራሱ ፡ መከላከያ ፡ ሳይዝ ፡ የቀረበ ፡ እንደሆነ ፡ ክርክሩ ፡ በሌለበት ፡ የሚሰማ ፡ መሆኑ ፡ በመጥሪያው ፡ ላይ ፡ ይገለጽለታል ።

ቍ ፡ ፪፻፴፬ ፡ በመከላከያ ፡ መልስ ፡ ላይ ፡ ስለሚገለጹ ፡ ዝርዝር ፡ ነገሮች ።

(፩) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፪፻፳፫ ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ከአ

ባሪዎቹ ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ የሚቀርብ ፡ ግናቸውም ፡ የመከላከያ ፡ መልስ ፡ ተጥሎ ፡ የተመለከቱትን ፡ ዝርዝር ፡ ነገሮች ፡ የያዘ ፡ መሆን ፡ አለበት ።

(ሀ) የመከላከያው ፡ መልስ ፡ የተረበበትን ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስምና ፡ የሚያስችልበትን ፡ ቦታ ፡

(ለ) የክሱን ፡ መዝገብ ፡ ቀጥር ፡

(ሐ) ከሣሽ ፡ ሕጋዊ ፡ ችሎታ ፡ የሌለው ፡ ሲሆን ፡ ክሱ ፡ የተረበበት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ክርክሩን ፡ ለመሥግት ፡ ሥልጣን ፡ የሌለው ፡ ሲሆን ፡ ወይም ፡ የተረበበው ፡ ክስ ፡ በይርጋ ፡ ይታገዳል ፡ የሚባል ፡ ሲሆን ፡ ይህ ፡ የተባለበትን ፡ ዝርዝር ፡ ምክንያት ፡ የሚገልጽ ፡ ጽሑፍ ።

(መ) ለተረበበው ፡ ክስ ፡ መከላከያ ፡ የሚሆኑት ፡ ግስረጃዎች ፡ በተለይ ፡ ሲሆኑ ፡ እነዚህኑ ፡ በአጭር ፡ አገላለጽ ፡ መጻፍ ፡ ወይም ፡ በጠቅላላው ፡ ይጠቅማሉ ፡ የተባሉትን ፡ መከላከያዎች ፡ በጠቅላላ ፡ አጻጻፍ ፡ የሚገልጽ ፡ ጽሑፍ ፡ እንዲሁም ፡ የመከላከያ ፡ መልስ ፡ በሚጻፍበት ፡ ጊዜ ፡ በመከላከያው ፡ ያልተጠቀሰ ፡ አዲስ ፡ ነገር ፡ እንዳይፈጠር ፡ ወይም ፡ ከክሱ ፡ ግመልክቻ ፡ ውጭ ፡ የሆኑ ፡ አዲስ ፡ ነገሮች ፡ እንዳይነሱ ፡ በማድረግ ፡ ተግልቶ ፡ የተዘጋጀ ፡ መልስ ፡

(ሠ) በክሱ ፡ ግመልክቻ ፡ ላይ ፡ ከተገለጹት ፡ ነገሮች ፡ ውስጥ ፡ በግልጽ ፡ ያልተካዱት ፡ ሁሉ ፡ እንደታመኑ ፡ ስለሚቆጠሩ ፡ የሚካዱትን ፡ ነገሮች ፡ ሁሉ ፡ በግልጽና ፡ በዝርዝር ፡ የሚያስተባብል ፡ መልስ ፡ መስጠት ።

(ረ) የተከማሽ ፡ ከሣሽነት ፡ ክስ ፡ እንዳለ ፡ ይህንኑ ፡ አስተካክሎ ፡ መግለጽ ፡ ይህም ፡ አለ ፡ በሚባልበት ፡ ጊዜ ፡ በቀጥር ፡ ፻፳፬ ፡ የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ በተመሳሳይነት ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

(፪) እንዲሁም ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ፻፳፫ ፡ (ቱ) ፡ የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደ ፡ ተገቢነቱ ፡ በተመሳሳይነት ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ቀ ፡ ፪፻፴፭ ፡ ነገሩን ፡ በመሸሽ ፡ ስለ ፡ ማስተባበል ።

(፩) በክሱ ፡ ላይ ፡ የቀረበውን ፡ ነገር ፡ ተከሣሹ ፡ በዝርዝርና ፡ በግልጽ ፡ ማስተባበል ፡ አለበት ። ነገሩን ፡ በመሸሽ ፡ መልክ ፡ የተሰጠ ፡ ማስተባበል ፡ በቂ ፡ አይሆንም ፤ እንዲሁም ፡ አንድ ፡ ነገር ፡ አይመለከተኝም ፡ በማለት ፡ ብቻ ፡ አከባቢውን ፡ ነገር ፡ በመካድ ፡ የተሰጠ ፡ ማስተባበያ ፡ ፍሬ ፡ ነገሩን ፡ እንደመካድ ፡ አይቆጠርም ።

(፪) በማናቸውም ፡ የክስ ፡ አቤቱታ ፡ ላይ ፡ ከተመለከተ ፡ ነገር ፡ ውስጥ ፡ ወይም ፡ በአነጋገሩ ፡ ሥልት ፡ እንደተካደ ፡ የሚቆጠር ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ ወይም ፡ በተከሣሽ ፡ መልስ ፡ ላይ ፡ ነገሩ ፡ የተካደ ፡ መሆኑ ፡ ካልተገለጸ ፡ በሕግ ፡ ችሎታ ፡ የላቸውም ፡ ከተባሉ ፡ ሰዎች ፡ በቀር ፡ በሌሎቹ ፡ ተከሣሾች ፡ ሁሉ ፡ እንደታመነ ፡ ይቆጠራል ። ስለሆነም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አስፈላጊና ፡ ተገቢ ፡ ሆኖ ፡ ሲያገኘው ፡ እንደታመኑ ፡ በተቆጠሩት ፡ ነገሮች ፡ ላይ ፡ ማስረጃ ፡ እንዲሰማባቸው ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

ቀ ፡ ፪፻፴፮ ፡ በማናቸውም ፡ ክስ ፡ ስለማቻቻል ፡ በሚቀርብ ፡ ጥያቄ ፡ ውስጥ ፡ መገለጽ ፡ ስለሚገባቸው ፡ ነገሮች ።

(፩) ተከሣሽ ፡ ለቀረበበት ፡ ክስ ፡ በሚሰጠው ፡ መልስ ፡ በከሣሽ ፡ ላይ ፡ በሕግ ፡ የምፈልገው ፡ ገንዘብ ፡ አለኝ ፡ በማለት ፡ እንዲቻልለት ፡ የሚጠይቅ ፡ ሲሆን ፡ የሚጠይቀው ፡ ገንዘብ ፡ ከፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሥልጣን ፡ ውጭ ፡ ያልሆነ ፡ እንደሆነ ፡ በበኩሉ ፡ የሚጠይቀውን ፡ የገንዘብ ፡ ልክ ፡ ገልጾ ፡ ለተከሰሰበት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሊያቀርብ ፡ ይችላል ።

ይህንንም ፡ ለማድረግ ፡ የሚችለው ፡ የሚጠይቀው ፡ ገንዘብ ፡ ተከሣሹንና ፡ ከሣሹን ፡ በግል ፡ መብታቸው ፡ ረገድ ፡ የሚመለከታቸው ፡ ሲሆን ፡ ነው ።
የዚህን ፡ ዓይነት ፡ የመቻቻል ፡ ጥያቄ ፡ ማቅረብ ፡ የሚገባውም ፡ ለቀረበበት ፡ ክስ ፡ መልስ ፡ በሚሰጥበት ፡ በመጀመሪያው ፡ ጊዜ ፡ መሆን ፡ አለበት ።

(፪) የተከሣሹ ፡ የመከላከያ ፡ መልስ ፡ የመቻቻልን ፡ መብት ፡ በሚጠቅስበት ፡ ጊዜ ፡ ሁሉ ፡ ከተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ አንዱ ፡ ከሣሽ ፡ እንደኛው ፡ የተከሣሽ ፡ ከሣሽ ፡ ሆኖ ፡ እንደቀረበ ፡ የክስ ፡

አቤቱታ ፡ ይቆጠራል ። ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ የፍርድ ፡ ውሣኔ ፡ የሚሰጠው ፡ በዋናው ፡ ክስና ፡ በማቻቻል ፡ እንዲታይ ፡ በቀረበው ፡ አቤቱታ ፡ ላይ ፡ ነው ።

ቀ* ፡ ፪፻፴፯ ። በተለያዩ ፡ ምክንያቶች ፡ ላይ ፡ ስለሚቀርብ ፡ የመቻቻል ፡ ጥያቄና ፡ የመከላከያ ፡ መልስ ።

ተከሣሽ ፡ በልዩ ፡ ልዩ ፡ ምክንያቶች ፡ የተመሠረተ ፡ መከላከያዎች ፡ የሚያቀርብ ፡ ሲሆንና ፡ በተለያዩ የመቻቻል ፡ ነገሮች ፡ ላይ ፡ የተመሠረተ ፡ የመከላከያ ፡ መልስ ፡ የሚሰጥ ፡ ሲሆን ፡ እነዚህን ፡ ምክንያቶችና ፡ የመቻቻል ፡ ጥያቄዎች ፡ በየመልካቸውና ፡ በየመደባቸው ፡ ለይቶ ፡ በመዘርዘር ፡ መግለጽ ፡ አለበት ።

ቀ* ፡ ፪፻፴፰ ። የመከላከያን ፡ ቃል ፡ ስለ ፡ መመርመር ።

(፩) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀጥታ ፡ ፪፻፴፫ ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ ላይ ፡ በተወሰነው ፡ ቀን ፡ የቀረበለትን ፡ መከላከያ ፡ ፍርድ ቤቱ ፡ ይመረምራል ። ለዚሁም ፡ ጉዳይ ፡ ስለ መከላከያ ፡ አቀራረብ ፡ በቀጥታ ፡ ፪፻፳፱ ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ በተመሳሳይነት ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

(፪) ከዚህ በላይ ፡ ባለው ንዑስ ፡ ቀጥታ ፡ የተነገረው ፡ መከላከያ ተቀባይነት ፡ የለውም ፡ ያልተባለ ፡ እንደሆነ ፡ መከላከያው ፡ የተከሣሽ ፡ ከሣሽነት ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ የመቻቻል ፡ ጥያቄ ፡ ያለበት መሆኑን ፡ ፍርድ ቤቱ ፡ መመርመር ፡ አለበት ። ይህም ፡ ሲሆን ፡ ስለ ተከሣሽ ፡ ከሣሽነት ክስና ፡ ስለመቻቻል ፡ ጥያቄ ፡ በቀጥታ ፡ ፪፻፴፩ ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደተገቢነቱ ፡ በተመሳሳይነት ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

(፫) በዚህ ፡ ቀጥታ ፡ በተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደተነገረው ፡ መከላከያው ፡ ተቀባይነትን ፡ ያላገኘ ፡ ቢሆንም ፡ እንኳ ፡ ከዚህ ፡ በታች ፡ ባለው ፡ ምዕራፍ ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ክርክሩ ፡ መቀጠል ፡ አለበት ።

ቀ* ፡ ፪፻፴፱ ። ስለ ፡ ተጨማሪ ፡ ክርክሮች ።

(፬) የተከሣሽ ፡ ከሣሽነትን ፡ ወይም ፡ የመቻቻልን ፡ ጉዳይ ፡ የሚጠይቅ ፡ ክርክር ፡ ያለበት ፡ የመከላከያ ፡ ጽሑፍ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቀጥታ ፡ እንደተነገረው ፡ ያልተነቀፈ ፡ እንደሆነና ፡ ከሣሽነት

ሹም ፡ ስለዚህ ፡ ክርክር ፡ መልስ ፡ ለመስጠት ፡ የሚፈቅድ ፡ እንደ ሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ይጠይቀዋል ። ፈቃደኝነቱንም ፡ የገለጸ ፡ እንደሆነ ፡ በተወሰነ ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ መልስ ፡ እንዲያቀርብ ፡ ያዘዋል ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ በተወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ከሣሹ ፡ መልሱን ፡ ያላቀረበ ፡ እንደሆነ ፡ የመከራከሪያ ፡ መልስ ፡ የመቀባበሉ ፡ ሥርዓት ፡ ያቆማል ። ይህም ፡ ሲሆን ፡ ከሣሹ ፡ መልስ ፡ ያልሰጠ ፡ ቢሆንም ፡ ወይም ፡ የሰጠው ፡ መልስ ፡ በቍጥር ፡ ፪፻፳፱ ፡ እና ፡ ፪፻፴፩ ፡ እንደተነገረው ፡ ተቀባይነትን ፡ ባያገኝም ፡ እንኳ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ ባለው ፡ ምዕራፍ ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ክርክሩ ፡ መቀጠል ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፪፻፵ ፡ የጽሑፍ ፡ ሰነዶችን ፡ ለማሳመን ፡ ስለሚሰጥ ፡ ማስታወቂያ ።

(፩) ከዚህ ፡ ሕግ ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ በአባሪነት ፡ በሚገኘው ፡ ፎርም ፡ መሠረት ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ በማናቸውም ፡ ሰው ፡ እጅ ፡ የሚገኘውን ፡ ሰነድ ፡ ወይም ፡ ማስረጃ ፡ ትክክለኛነት ፡ እንዲያምን ፡ ሌላውን ፡ ወገን ፡ ለመጠየቅ ፡ ይችላል ።

(፪) ተጠያቂው ፡ ወገን ፡ ተገቢውን ፡ መልስ ፡ ለመስጠት ፡ ወይም ፡ የተጠቀሰውን ፡ ሰነድ ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ ለማቅረብ ፡ እንዲችል ፡ የጽሑፍ ፡ ማስረጃ ፡ ወይም ፡ ሰነድ ፡ እንዲያምን ፡ የሚቀርብለት ፡ ጥያቄ ፡ ለክርክሩ ፡ መስማት ፡ ከተወሰነው ፡ ቀጠሮ ፡ ካስር ፡ ቀን ፡ በፊት ፡ እንዲደርሰው ፡ ያስፈልጋል ።

ም ዕ ራ ፍ ፡ ፪ ።

ክስን ፡ ስለመስማት ።

ክፍል ፡ ፩ ።

የመጀመሪያ ፡ ክስ ፡ ቢከፈት ፡ ስለሚፈጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ።

ቍ ፡ ፪፻፵፩ ፡ ተከራካሪዎቹን ፡ ስለ ፡ መመርመር ።

(፩) ክሱ ፡ መስማት ፡ በሚጀምርበት ፡ ቀን ፡ ባለጉዳዮቹ ፡ ራሳቸው ፡ ቀርበው ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እራሳቸው ፡ መሆናቸውን ፡ ካረጋገጠ ፡ በኋላ ፡ ክሱን ፡ ቀርቦም ፡ እንደሆነ ፡ የመከላለያውን ፡ መልስ ፡ ለግራ ፡ ቀኙ ፡ በንባብ ፡ በማሰማት ፡ ዋናውን ፡ ተከሣሽ ፡

ወይም ፡ ስለርሱ ፡ በፈጅነት ፡ የቀረበውን ፡ ተከራካሪ ፡ የተከሰሰበ ትንና ፡ በመልሱ ፡ ላይ ፡ በቀጥታ ፡ ወይም ፡ በነገሩ ፡ አካባቢ ፡ ሁኔታ ፡ እንደተካደ ፡ የሚቆጠረውን ፡ ነገር ፡ የሚያምን ፡ ወይም ፡ የሚክድ ፡ መሆኑን ፡ ይጠይቀዋል ።

(፪) ስለ ፡ ተከሣሽ ፡ ሆኖ ፡ የቀረበውን ፡ ወይም ፡ ዋናውን ፡ ተከሣሽ ፡ ወይም ፡ ከርሱ ፡ ጋር ፡ የቀረበውን ፡ ማናቸውንም ፡ ሰው ፡ ለክርክሩ ፡ መነሻ ፡ የሆኑትን ፡ ጉዳዮች ፡ ወይም ፡ ሌሎች ፡ ነገሮች ፡ አብራርቶ ፡ ለማስረዳት ፡ ጠቃሚና ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ በገመተው ፡ ዘዴ ፡ የቃል ፡ ጥያቄ ፡ በማቅረብ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሊመረምራቸው ፡ ይችላል ። በዚህም ፡ ጊዜ ፡ ከተከራካሪዎቹ ፡ ማንኛውም ፡ ወገን ፡ እንዲብራራለት ፡ የሚፈለገውን ፡ ጉዳይ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እንዲጠይቅለት ፡ ለማመልከት ፡ ይችላል ።

(፫) ከተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ላንደኛው ፡ በፈጅነት ፡ ወይም ፡ በጥብቅና ፡ የሚቀርበው ፡ ወይም ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ እንደተመለከተው ፡ ከተሟጋቹ ፡ ጋር ፡ ሆኖ ፡ የሚቀርበው ፡ ሰው ፡ ለክርክሩ ፡ ማብራሪያ ፡ የሚሆኑትን ፡ ማንኛዎቹንም ፡ ነገሮች ፡ ለማስረዳት ፡ ፈቃደኛ ፡ ሳይሆን ፡ የቀረ ፡ ወይም ፡ ለቀረበለት ፡ ጥያቄ ፡ ተገቢውን ፡ መልስ ፡ ለመስጠት ፡ የማይችል ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ጉዳዩን ፡ በሌላ ፡ ጊዜ ፡ እንዲሰማ ፡ ቀነ ፡ ቀጠሮ ፡ በመወሰን ፡ ባለጉዳዩ ፡ ራሱ ፡ ለቀረበለት ፡ ጥያቄ ፡ መልስ ፡ ለመስጠት ፡ የሚገባው ፡ መሆኑን ፡ ወይም ፡ ለሚቀርብበለት ፡ ጥያቄ ፡ መልስ ፡ ለመስጠት ፡ የሚችል ፡ መሆኑን ፡ ሲረዳው ፡ ራሱ ፡ እንዲቀርብ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(፬) በዚህ ፡ ቍጥር ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ የሚደረገው ፡ ምርመራና ፡ ማናቸውም ፡ እምነት ፡ ወይም ፡ ክህደት ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተጽፎ ፡ ከክርክሩ ፡ መዝገብ ፡ ጋር ፡ በአንድነት ፡ ይያያዛል ።

ቍ ፡ ፪፻፵፪ ። በእምነት ፡ መሠረት ፡ ስለሚሰጥ ፡ ፍርድ ።

ማናቸውም ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ ባለጋራው ፡ በመከላከያ ፡ መልሱ ፡ ወይም ፡ በማናቸውም ፡ ሌላ ፡ መንገድ ፡ የተከሰሰበትን ፡ ነገር ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ የሚያምን ፡ መሆኑን ፡ የገለጸ ፡

እንደሆነ ፡ ወይም ፡ በቅጥር ፡ ፪፻፵፩ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡
 በሚደረገው ፡ ምርመራ ፡ የእምነት ፡ ቃሉን ፡ የሰጠ ፡ እንደሆነ ፡
 በእምነቱ ፡ መሠረት ፡ ይገባኛል ፡ የሚለው ፡ ማናቸውም ፡ ዳኝነት ፡
 እንዲሰጠው ፡ ሊጠይቅ ፡ ይችላል ። ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሌላ ፡ የሚወ
 ለን ፡ ወይም ፡ በምስክር ፡ የሚረጋገጥ ፡ ነገር ፡ መኖሩን ፡ ቢረዳ
 ውም ፡ እንኳ ፡ ለታመነውና ፡ ውሳኔ ፡ እንዲሰጥበት ፡ ለተጠየቀው ፡
 ነገር ፡ ብቻ ፡ ፍርድ ፡ መስጠት ፡ አለበት ።

ቀ ፡ ፪፻፵፫ ። ማብራሪያ ።

ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባሉት ፡ ቅጥሮች ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ የእ
 ምነት ፡ ቃል ፡ ያልተሰጠበትን ፡ ማንኛውንም ፡ ነገር ፡ ወይም ፡
 ጽሑፍ ፡ እምነት ፡ ክደት ፡ እንዲሰጥበት ፡ ክርክሩ ፡ በሚቀጥል
 በት ፡ በማንኛውም ፡ ጊዜ ፡ እየጠየቀና ፡ የተሰጠውን ፡ መልስ ፡
 እየመዘገበ ፡ በቅጥር ፡ ፪፻፵፩ ፡ በተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠ
 ረት ፡ ተገቢ ፡ መሰሎ ፡ የታየውን ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ሌላ ፡ ትእ
 ዛዝ ፡ ከመስጠት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱን ፡ አያግደውም ።

ቀ ፡ ፪፻፵፪ ። በመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ ክርክር ፡ ላይ ፡ ስለሚቀርቡ ፡ መቃ
 ወሚያዎች ።

- (፩) ማስረጃ ፡ ተቀብሎ ፡ ከመመርመሩ ፡ ወይም ፡ ምስክሮችን ፡
 ከመስማቱ ፡ አስቀድሞ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡
 ለቀረበለትና ፡ ማናቸውም ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ ላቀረበው ፡ መቃ
 ወሚያ ፡ ውሳኔ ፡ መስጠት ፡ አለበት ።
- (፪) ማናቸውም ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከተ
 ውን ፡ መቃወሚያ ፡ በሚያቀርብበት ፡ ጊዜ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡
 በቅጥር ፡ ፪፻፵፮ ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ ተፈጻሚ ፡ የሚሆነው ፡
 (ሀ) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ነገሩን ፡ ለመስማት ፡ ሥልጣን ፡ የለውም ፡
 በማለት ፡ መቃወሚያ ፡ ሲያቀርብ ፡
 (ለ) ክስ ፡ የቀረበበት ፡ ጉዳይ ፡ አስቀድሞ ፡ በፍርድ ፡ የተወሰነ ፡
 መሆኑን ፡ የሚገልጽ ፡ መቃወሚያ ፡ ሲቀርብ ፡
 (ሐ) ክስ ፡ የቀረበበት ፡ ጉዳይ ፡ በሌላ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ቀርቦ ፡
 በክርክር ፡ ላይ ፡ ያለ ፡ መሆኑን ፡ የሚያስረዳ ፡ መቃወሚያ ፡ ሲቀ
 ረብ ፡

(መ) አንደኛው ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ በነገሩ ፡ የማያገባው ፡ መሆኑን ፡ በመግለጽ ፡ በጉዳዩ ፡ ውስጥ ፡ ገብቶ ፡ መከራከር ፡ አይገባውም ፡ በማለት ፡ መቃወሚያ ፡ ሲቀርብ ፡

(ሠ) ክሱ ፡ በይርጋ ፡ የታገደ ፡ መሆኑን ፡ የሚገልጽ ፡ መቃወሚያ ሲቀርብ ፡

(ረ) ወይም ፡ ክሱ ፡ የተነሳበት ፡ ነገር ፡ በሽምግልና ፡ ታይቶ ፡ በስምምነት ፡ የተፈጸመ ፡ መሆኑን ፡ ወይም ፡ ለእርቅ ፡ የተቀጠረ ፡ መሆኑን ፡ የሚገልጽ ፡ መቃወሚያ ፡ ሲቀርብ ፡ ነው ።

(፫) በዚህ ፡ ቍጥር ፡ እንደተነገረው ፡ የቀረቡት ፡ መቃወሚያዎች ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡ ሲሆኑ ፡ በተቻለ ፡ መጠን ፡ በቶሎ ፡ ተጠቃለው ፡ ሁሉም ፡ መቅረብ ፡ አለባቸው ። መቅረብ ፡ ከሚገባቸው ፡ መቃወሚያዎች ፡ ውስጥ ፡ ሳይቀርቡ ፡ የቀሩት ፡ ትክክለኛውን ፡ ፍርድ ፡ ለመስጠት ፡ የማያሰናክሉ ፡ ከሆኑ ፡ ባለጉዳዩ ፡ ራሱ ፡ ሆነ ፡ ብሎ ፡ ለማቅረብ ፡ ባለመፈለግ ፡ እንደተዋቸው ፡ ይቆጠራሉ ።

(፬) በዚህ ፡ ቍጥር ፡ የተነገረውን ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፡ የክሱ ፡ አቀራረብ ፡ ትክክለኛውን ፡ ፎርም ፡ አልተከተለም ፡ በማለት ፡ መቃወሚያ ፡ ለማቅረብ ፡ አይቻልም ።

ቍ ፡ ፪፻፵፭ ። በቀረቡት ፡ መቃወሚያዎች ፡ ላይ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ውሳኔ ።

(፩) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፪፻፵፬ ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ የቀረቡትን ፡ የመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ መቃወሚያዎች ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተቀብሎ ፡ ሌላው ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ በጉዳዩ ፡ ላይ ፡ የሚያቀርበውን ፡ ክርክር ፡ ከሰማ ፡ በኋላ ፡ ውሳኔ ፡ ለመስጠት ፡ ተገቢ ፡ መሰሎ ፡ የሚገምተው ፡ ማስረጃ ፡ እንዲቀርብለት ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(፪) የቀረበለት ፡ መቃወሚያ ፡ ተገቢና ፡ በቂ ፡ በሆነ ፡ ማስረጃ ፡ የተደገፈ ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የገመተ ፡ እንደሆነ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቍጥር ፡ በንዑስ ፡ ቍጥር ፡ (፩) (ለ) እና ፡ በ ፡ (ረ) ፊደል ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ የቀረቡ ፡ መቃወሚያዎች ፡ ሲሆኑ ፡ ክሱን ፡ ዘግቶ ፡ ባለ ፡ ጉዳዮቹን ፡ ያሰናብታል ። መቃወሚያዎቹ ፡ የቀረቡት ፡ ከዚህ ፡ ውጭ ፡ በሆነ ፡ ምክንያት ፡ ሲሆን ፡ ግን ፡ መዝገቡን ፡ ዘግቶ ፡ ተገቢ ፡ መሰሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

- (፫) ክስ ፡ ከቀረበ ፡ በኋላ ፡ የመዝገቡ ፡ መዘጋት ፡ ከሳሹ ፡ ክሱን ፡ አሻሽሎ ፡ በዚያው ፡ ነገር ፡ በዚያው ፡ ፍርድ ፡ ቤትም ፡ ሆነ ፡ ሥልጣን ፡ በሚፈቅድለት ፡ በሌላ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ክሱን ፡ እንደገና ፡ ከማቅረብ ፡ አያግደውም ። ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ ተገቢ ፡ ሆኖ ፡ ሲያገኘው ፡ መዝገቡን ፡ በሚዘጋበት ፡ ጊዜ ፡ ከሳሹ ፡ የዚህ ፡ ዓይነት ፡ መብት ፡ ያለው ፡ መሆኑን ፡ በትእዛዙ ፡ ላይ ፡ መግለጽ ፡ ይችላል ።
- (፬) መዝገቡ ፡ የተዘጋው ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ነገሩን ፡ ለመስማት ፡ ሥልጣን ፡ የሌለው ፡ ነው ፡ በመባሉ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ከሳሹ ፡ ከከፈለው ፡ የዳኝነት ፡ ገንዘብ ፡ ላይ ፡ በደንቡ ፡ መሠረት ፡ ከሚቀነሰው ፡ ሂሳብ ፡ የተረፈው ፡ ይመለስለታል ።
- (፭) በዚህ ፡ ቊጥር ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ የሚሰጠው ፡ ማንኛውም ፡ ውሳኔና ፡ የተሰጠበት ፡ ምክንያት ፡ ተጽፎ ፡ ከመዝገቡ ፡ ጋር ፡ ይቀመጣል ።

ቊ ፡ ፪፻፵፮ ፡- የነገርን ፡ ጭብጥ ፡ ስለመያዝ ፡ ወይም ፡ ስለማስያዝ ፡

- (፩) የመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ መቃወሚያ ፡ /እንዳለ/ ከተወሰነ ፡ በኋላ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ባለጉዳዮቹን ፡ የሚከራከረው ፡ የተለያዩበት ፡ የሕግ ፡ ወይም ፡ የፍሬ ፡ ነገር ፡ አግባብ ፡ ምን ፡ እንደሆነ ፡ በማረጋገጥ ፡ ለጉዳዩ ፡ ትክክለኛ ፡ ውሳኔ ፡ ለመስጠት ፡ የሚያስችለውን ፡ ጭብጥ ፡ በመያዝ ፡ ነው ።
- (፪) ነገሩ ፡ በመጀመሪያ ፡ በሚሰማበት ፡ ቀን ፡ ተከሳሹ ፡ የመከላከያ ፡ መልሱን ፡ ሳያቀርብ ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቊጥር ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ጭብጥ ፡ እንዲያዝ ፡ አያስገድደውም ።

ቊ ፡ ፪፻፵፯ ፡- የነገር ፡ ጭብጥ ፡ አመሠራረት ፡

- (፩) የነገር ፡ ጭብጥ ፡ የሚመሠረተው ፡ እንደኛው ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ ያመነውን ፡ የሕግ ፡ ወይም ፡ የነገር ፡ አግባብ ፡ ሌላው ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ በማስተባበል ፡ የካደ ፡ እንደሆነ ፡ ነው ።
- (፪) ለጉዳዩ ፡ አግባብ ፡ ያለው ፡ ነገር ፡ ማለት ፡ የከሳሽን ፡ መብት ፡ ለመመሥረት ፡ የሚያስችለው ፡ ወይም ፡ ለተከሳሹ ፡ መከላከያ ፡ ለመሆን ፡ የሚችል ፡ ማናቸውም ፡ የሕግ ፡ ወይም ፡ በማስረጃ ፡ የተደገፈ ፡ ፍሬ ፡ ነገር ፡ ማለት ፡ ነው ።

(፫) ግናቸውም ፡ ለጉዳዩ ፡ አግባብ ፡ ያለው ፡ ፍሬ ፡ ነገር ፤ በአንዱ ፡ ወገን ፡ የሚታመንበት ፡ ሆኖ ፡ በሌላው ፡ ወገን ፡ የተካደ ፡ ሲሆን ፡ በተለይ ፡ ራሱን ፡ የቻለ ፡ የነገር ፡ ጭብጥ ፡ ይያዛል ።

(፬) ባንድ ፡ ክስ ፡ ውስጥ ፡ የተያዘው ፡ ጭብጥ ፡ ለየራሱ ፡ ፍሬ ፡ ነገርንና ፡ ሕግን ፡ የሚመለከት ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፤ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የሕጉን ፡ ጥያቄ ፡ በመከተል ፡ ክስን ፡ በከፊል ፡ ወይም ፡ በሙሉ ፡ ለመወሰን ፡ የሚችል ፡ ሲሆን ፤ በመጀመሪያ ፡ በሕግ ፡ ጉዳይ ፡ ለተያዙት ፡ ጭብጦች ፡ ውሳኔ ፡ መስጠት ፡ አለበት ። ተገቢ ፡ ሆኖ ፡ ሲያገኘውም ፡ በሕግ ፡ ረገድ ፡ የተያዙትን ፡ ጭብጦች ፡ እስኪወሰን ፡ ድረስ ፡ በፍሬ ፡ ነገር ፡ የተያዘውን ፡ ጭብጥ ፡ በቀጠሮ ፡ ሊያቆየው ፡ ይችላል ።

ቀ ፡ ፪፻፵፰ ፡- ጭብጥን ፡ ለመመሥረት ፡ ስለሚያስፈልጉ ፡ ፍሬ ፡ ነገሮች ፤

ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱትን ፡ ፍሬ ፡ ነገሮች ፡ ወይም ፡ ከነዚህ ፡ አንዱን ፡ መሠረት ፡ አድርጎ ፡ በመከተል ፤ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ጭብጥን ፡ ለመመሥረት ፡ ወይም ፡ ለመያዝ ፡ የሚችለው ፤

(ሀ) በክሱና ፡ በመከላከያው ፡ መልስ ፡ ውስጥ ፡ የተዘረዘሩትን ፡ ነገሮች ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፤

(ለ) ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ወይም ፡ አንደኛው ፡ ወገን ፡ ያቀረበውን ፡ የጽሑፍ ፡ ማስረጃ ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፤

(ሐ) በቀጥር ፡ ፪፻፵፩ ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ በሚደረገው ፡ ምርመራ ፤ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ወይም ፡ ጠበቆቻቸው ፡ ወይም ፡ ወኪሎቻቸው ፡ ወይም ፡ ነገረ ፡ ፈጆቻቸው ፡ የሚሰጡትን ፡ መልስ ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፡ ነው ።

ቀ ፡ ፪፻፵፱ ፡- ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ጭብጥን ፡ ከመያዙ ፡ በፊት ፡ ምስክሮችንና ፡

የጽሑፍ ፡ ማስረጃዎችን ፡ ለመመርመር ፡ ስለሚችልበት ፡

ሁኔታ ፤

ፍርድ ፡ ቤት ፡ የአንድ ፡ ነገርን ፡ ጭብጥ ፡ ከመመሥረት ፡ ወይም ፡ ከመያዝ ፡ አስቀድሞ ፡ አንዳንድ ፡ ሰዎችን ፡ አቅርቦ ፡ ቃላቸውን ፡ በመቀበል ፡ ነገሩን ፡ ማጣራት ፡ ወይም ፡ ማስረጃዎችን ፡ መመርመር ፡ የሚያስፈልግ ፡ መሆኑን ፡ የገመተ ፡ እንደሆነ ፡ ነገሩ ፡ የሚሰጥበትንና ፡ ጭብጡ ፡ የሚያዝበትን ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ በመወሰን ፤ መቅረብ ፡ የሚገባቸውና ፡ ጽሑፉ ፡ በእጃቸው ፡ ይገኛል ፡ የተባ

ሉት ፡ ሰዎች ፡ በቀነ ፡ ቀጠሮ ፡ እንዲቀርቡ ፡ የመጥሪያ ፡ ትእዛዝ ፡
ሊሰጥ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፪፻፶ ፡ ክስ ፡ በቀረበበት ፡ የሃብት ፡ ግምት ፡ ወይም ፡ ዋጋ ፡ ምክንያት ፡
ሰለሚነሳ ፡ ክርክር ።

ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ወይም ፡ አንደኛው ፡ ወገን ፤ ክስ ፡
በቀረበበት ፡ ሃብት ፡ ግምት ፡ ወይም ፡ ዋጋ ፡ ምክንያት ፡ ባለመስ
ማማት ፡ ክርክር ፡ ያቀረቡ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ጭብጡን ፡
ከመመሥረቱ ፡ በፊት ፡ ነገሩ ፡ የሚሰማበትን ፡ ቀነ ፡ ቀጠሮ ፡ ወስኖ
በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቅጥር ፡ በ፻፴፪ ፡ ወይም ፡ ፻፴፮ ፡ በተነገረው ፡
መሠረት ፡ የሃብቱን ፡ ግምት ፡ የሚያስታውቁ ፡ ምትክ ፡ ጻኞችን ፡
ይሾማል ።

ቆ ፡ ፪፻፶፩ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተያዙትን ፡ ጭብጦች ፡ ለማሻሻል ፡ ወይም ፡
ለመሠረዝ ፡ ሰለሚችልበት ፡ ሁኔታ ።

(፩) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ነገሩን ፡ በፍርድ ፡ ከመወሰኑ ፡ በፊት ፡ በተከራ
ካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ የተያዘው ፡ ጭብጥ ፡ እንዲሻሻል ፡ ወይም ፡
ተጨማሪ ፡ ጭብጥ ፡ እንዲያዝ ፡ አስፈላጊና ፡ ተገቢ ፡ መሆኑን ፡
የገመተ ፡ እንደሆነና ፡ ይህን ፡ ማድረግ ፡ ለጉዳዩ ፡ መልካም ፡
አፈጻጸም ፡ ቀና ፡ መንገድ ፡ የሚያስገኝ ፡ መሆኑን ፡ የተረዳው ፡
ሲሆን ፤ የቀረበው ፡ ጭብጥ ፡ እንዲሻሻል ፡ ወይም ፡ ተጨማሪ ፡
ጭብጥ ፡ እንዲያዝ ፡ ለማድረግ ፡ ይችላል ።

(፪) በስሕተት ፡ ወይም ፡ ተሳስቶ ፡ የተቀበለው ፡ ጭብጥ ፡ ቢኖርም ፡
ከፍርድ ፡ በፊት ፡ እንዲሠረዝ ፡ ያደርጋል ።

ቇ ፡ ፪፻፶፪ ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ በመስማማት ፡ የሕግን ፡ ወይም ፡
የፍሬ ፡ ነገርን ፡ ጭብጥ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እንዲይዝላቸው ፡
ለማመልከት ፡ ሰለሚችሉት ፡ ሁኔታ ።

ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ያልተግባቡት ፡ ወይም ፡ ያከራከራ
ቸው ፡ የሕግ ፡ ወይም ፡ የፍሬ ፡ ነገር ፡ ጭብጥ ፡ የትኛው ፡ እንደ
ሆነ ፡ በመግለጽ ፡ ለክርክራቸው ፡ ውጤት ፡ የሚያስገኘውን ፡
ጭብጥ ፡ እንዲይዝላቸው ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለማመልከት ፡ ይች
ላሉ ። ይህንን ፡ ጭብጥ ፡ አዘጋጅተው ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በሚያቀር
ቡበትም ፡ ጊዜ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ነገሩን ፡ በፍርድ ፡ ለመወሰን ፡

ተስማሚ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ መንገድ ፡ በመከተል ፤ ጭብጡን ፡ በመያዝ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከተውን ፡ ጉዳይ ፡ እንዲወስን ላቸው ፡ የተስማሙበት ፡ መሆናቸውን ፡ በጽሑፍ ፡ መግለጽ ፡ አለባቸው ።

(ሀ) ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ባቀረቡት ፡ ስምምነት ፡ ላይ ፡ የተመለከተውን ፡ ገንዘብ ፡ ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሊከፈል ፡ ይገባል ፡ ሲል ፡ የወሰነውን ፡ የገንዘብ ፡ ልክ ፡ አንደኛው ፡ ወገን ፡ ተከራካሪ ፡ ለሌላው ፡ ወገን ፡ እንዲከፍል ፡ ወይም ፡ ባቀረቡት ፡ ስምምነት ፡ ላይ ፡ እንደተመለከተው ፡ አንደኛው ፡ ወገን ፡ ተከራካሪ ፡ የጠየቀውን ፡ መብት ፡ እንዲያገኝ ፡ ወይም ፡ በአላፊነት ፡ እንዲጠየቅበት ፤

(ለ) በስምምነቱ ፡ ላይ ፡ እንደተገለጸው ፡ ክርክር ፡ የተነሳበትን ፡ ንብረት ፡ አንደኛው ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ ለሌላው ፡ ወገን ፡ እንዲመልስ ፡ ወይም ፡ እንዲለቅ ፡ ወይም ፡ አግባብ ፡ ነው ፡ ብለው ፡ በተስማሙበት ፡ መሠረት ፡ እንዲፈጸም ፤

(ሐ) ከተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ አንዱ ፡ ወይም ፡ ቅጥራቸው ፡ የተወሰነ ፡ ሰዎች ፡ ባቀረቡት ፡ ስምምነት ፡ ላይ ፡ የተመለከተውን ፡ የተወሰነ ፡ ተግባር ፡ እንዲፈጽሙ ፡ ወይም ፡ ከመፈጸም ፡ እንዲታገዱ ።

ቍ ፡ ፪፻፶፫ ። በቅን ፡ ልቡና ፡ በተደረገ ፡ ስምምነት ፡ መሠረት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ስለሚሰጠው ፡ ውሳኔ ፤

(፩) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለጉዳዩ ፡ ተገቢ ፡ የሆነውን ፡ ምርመራ ፡ ከፈጸመ ፡ በኋላ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱትን ፡ ነገሮች ፡ ሲረዳ ፤

(ሀ) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቅጥር ፡ የተነገረውን ፡ ስምምነት ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ በሚገባ ፡ የፈጸሙ ፡ መሆናቸውን ፤

(ለ) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለሚሰጠው ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ መብት ፡ ያላቸው ፡ መሆኑን ፤

(ሐ) ነገሩን ፡ በዳኝነት ፡ መወሰን ፡ የሚገባ ፡ መሆኑን ፡ ሲረዳው ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ በስምምነት ፡ ያቀረቡለትን ፡ ጭብጥ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ራሱ ፡ እንደመሠረተው ፡ በመቅጠር ፡ ከመዘገብ ፡ በኋላ ፡ በዚህ ፡ በተያዘው ፡ ጭብጥ ፡ መሠረት ፡ ፍርድ ፡ ይሰጣል ።

(፪) ለሚያዘው ፡ ጭብጥ ፡ ውሳኔ ፡ ከሰጠ ፡ በኋላ ፡ ተከራካሪዎቹ ፡

ወገኖች ፡ ባቀረቡት ፡ ስምምነት ፡ መሠረት ፡ ነገሩን ፡ በፍርድ ፡
ሊወሰን ፡ ይችላል ።

ቀ ፡ ፪፻፶፬ ። ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ የሚለያዩበት ፡ ጉዳይ ፡ ያለመኖሩ ፡
ሲታወቅ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ውሳኔ ፤

(፩) የመጀመሪያው ፡ ደረጃ ፡ መቃወሚያ ፡ ከተሰማና ፡ ጉዳዩ ፡
ከተጣራ ፡ በኋላ ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ በሕጉም ፡ ሆነ ፡ በፍሬ ፡
ነገሩ ፡ የሚያከራክራቸው ፡ ወይም ፡ የሚለያዩበት ፡ ጉዳይ ፡ ያለመ
ኖሩን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተገነዘበው ፡ እንደሆነ ፤ በመጀመሪያው ፡
ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ነገሩን ፡ በፍርድ ፡ ለመወሰን ፡ ይችላል ።

(፪) እንዲሁም ፡ በክሱ ፡ ውስጥ ፡ ተከላሾቹ ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡
ሆነው ፡ ከነዚህ ፡ መካከል ፡ አንዱ ፡ በሕጉም ፡ ሆነ ፡ በፍሬ ፡ ነገሩ ፡
ከከላሹ ፡ ጋር ፡ የሚያከራክረው ፡ ወይም ፡ የሚያለያየው ፡ ነገር ፡
ያለመኖሩ ፡ የታወቀ ፡ እንደሆነ ፡ በነገሩ ፡ የተግባባውን ፡ ተከላሽ ፡
ከክርክሩ ፡ ውጭ ፡ እንዲሆን ፡ አሰናብቶ ፡ ክርክሩ ፡ ከቀሩት ፡ ተከ
ላሾች ፡ ጋር ፡ እንዲቀጥል ፡ ያዛል ።

ቀ ፡ ፪፻፶፭ ፡ የሚያከራክር ፡ ነገር ፡ ስላላቸው ፡ ከላሾችና ፡ ተከላሾች ፡

(፩) ከላሾችና ፡ ተከላሾች ፡ በሚያቀርቡት ፡ ክርክር ፡ የሚያለያየ
ቸው ፡ ወይም ፡ የሚያከራክራቸው ፡ ሕግ ፡ ወይም ፡ ፍሬ ፡ ነገር ፡
ያለ ፡ እንደሆነ ፤ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ በተነገረው ፡ ድን
ጋጌ ፡ መሠረት ፡ የነገሩን ፡ ጭብጥ ፡ ከመሠረተ ፡ በኋላ ፡ ተከራ
ካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ በመጀመሪያው ፡ ክርክር ፡ ላይ ፡ ካቀረቡት ፡
በቀር ፡ ሌላ ፡ ተጨማሪ ፡ ሙግት ፡ ወይም ፡ ሌላ ፡ ማስረጃ ፡ ማስቀ
ረብና ፡ መመርመር ፡ የማያስፈልግ ፡ መሆኑን ፡ ሲረዳውና ፡ በመጀ
መሪያ ፡ በቀረበው ፡ ክርክርና ፡ ማስረጃ ፡ ብቻ ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡
ቢሰጥ ፡ ትክክለኛውን ፡ ፍትሐ ፡ የማያንድል ፡ መሆኑን ፡ የተረ
ዳው ፡ እንደሆነ ፡ ወዲያውኑ ፡ ፍርድ ፡ ይሰጣል ።

(፪) እንዲሁም ፡ ለተመሠረተው ፡ ጭብጥ ፡ የቀረበው ፡ ማስረጃ ፡
የፍርድ ፡ ውሳኔን ፡ ለመስጠት ፡ በቂ ፡ ሆኖ ፡ ካገኘው ፡ በዚሁ ፡
መሠረት ፡ ፍርድ ፡ ሊሰጥ ፡ ይችላል ።

ቀ ፡ ፪፻፶፮ ። ግሰረጃ ፡ ያለግቅረብ ፡ ስለሚያስከትለው ፡ ውጤት ፤

(፩) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ፻፴፯ ፡ ወይም ፡ ፪፻፵፱ ፡ በተመለከተው ፡ ንድጋጌ ፡ መሠረት ፤ መቅረብ ፡ የሚገባቸው ፡ ግሰረጃዎች ፡ ከተከ ፡ ራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ባንደኛው ፡ ጉድለት ፡ ወይም ፡ በቂ ፡ ባልሆነ ፡ ምክንያት ፡ ሳይቀርቡ ፡ የቀሩ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ወዲያ ፡ ውኑ ፡ ፍርድ ፡ ይሰጣል ። ነገር ፡ ግን ፡ ግሰረጃዎች ፡ ሳይቀርቡ ፡ የቀሩት ፡ ከባድና ፡ በቂ ፡ በሆነ ፡ ምክንያት ፡ በሆኑን ፡ የተረዳ ፡ እንደሆነ ፡ ይህንኑ ፡ ምክንያት ፡ መዝግቦ ፡ ስለከርከሩ ፡ አወሳሰንና ፡ ግሰረጃ ፡ ያለግቅረቡ ፡ ስላስከተለው ፡ ኪግራ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ በመስጠት ፡ ነገሩ ፡ የሚሰግበትን ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ይወስናል ።

(፪) ክሱ ፡ የተመሠረተው ፡ በሚተላለፍ ፡ የገንዘብ ፡ ሰነድ ፡ ላይ ፡ ሆኖ ፡ ሰነዱ ፡ መጥፋቱ ፡ የተረጋገጠ ፡ እንደሆነ ፤ ጠፍቶብኛል ፡ ብሎ ፡ ያመለከተው ፡ ወገን ፤ ይህን ፡ ሰነድ ፡ ሌላ ፡ ሰው ፡ እቅርቦ ፡ ባለመብትነቱን ፡ ያሰረዳ ፡ እንደሆነ ፡ ስለሚያስከትለው ፡ አላፊነት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በቂ ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ የሚገምተውን ፡ ዋስትና ፡ አመልካቹ ፡ እንዲሰጥ ፡ ካደረገ ፡ በኋላ ፡ ሰነዱ ፡ እንዳለ ፡ ተቆጥሮ ፡ ዋጋ ፡ እንዲያገኝ ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ ይሰጣል ።

ክ ፍ ል ፡ ፪ ፤

ክርክሩን ፡ ስለመስማትና ፡ ምስክሮችን ፡ ስለመመርመር ፡

ቀ ፡ ፪፻፶፯ ፡- ስለመጥሪያ ፤

በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ፪፻፵፱ ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ከሚቀርቡ ፡ ግሰረጃ ፡ በቀር ፤ ለክርክሩ ፡ ትክክለኛ ፡ ውሳኔ ፡ ለመስጠት ፡ ሌላ ፡ ግሰረጃ ፡ ወይም ፡ ምስክር ፡ መስማት ፡ አስረላጊ ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የገመተ ፡ እንደሆነ ፤ በተጨማሪ ፡ መታየት ፡ የሚገባው ፡ ግሰረጃ ፡ ወይም ፡ መስማት ፡ የሚገባቸው ፡ ምስክሮች ፡ እንዲቀርቡለት ፡ የመጥሪያ ፡ ትእዛዝ ፡ ሰጥቶ ፡ ክርክሩ ፡ የሚሰግበትን ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ይወስናል ።

ቀ፡ ፪፻፶፮ ። ስለክሱ ፡ መከፈትና ፡ ሙግትን ፡ የመጀመር ፡ መብት ፤

(፩) ክስን ፡ የመከፈትና ፡ ሙግትን ፡ የመጀመር ፡ መብት ፡ ያለው ፡ ከላሽ ፡ ነው ። ነገር ፡ ግን ፡ ተከላሹ ፡ ከላሽ ፡ ያቀረበበትን ፡ ክስ ፡ አምኖ ፤ ሕግ ፡ ወይም ፡ ሌላ ፡ ፍሬ ፡ ነገር ፡ ወይም ፡ በከላሽ ፡ አቤቱታ ፡ ያልተመለከተ ፡ አዲስ ፡ ነገር ፡ በመጥቀስ ፡ የቀረበብኝ ፡ ክስ ፡ ዋጋ ፡ የለውም ፡ ብሎ ፡ የሚከራከር ፡ ሲሆን ፡ ሙግቱን ፡ የሚከፍተው ፡ ወይም ፡ የሚጀምረው ፡ ተከላሹ ፡ ይሆናል ።

(፪) ሦስት ፡ ጻኞች ፡ በሚያስችሉበት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ከሦስቱ ፡ አንዱ ፡ ጻኛ ፡ በችሎቱ ፡ ባይገኝም ፡ እንኳ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ ባሉት ፡ ቀጥሮች ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ሁለት ፡ ጻኞች ፡ ብቻ ፡ የቀረቡትን ፡ ምስክሮች ፡ ቃል ፡ ለመቀበል ፡ ይችላሉ።

ቀ፡ ፪፻፶፱ ፡- የክስ ፡ ቃልን ፡ ስለመስጠትና ፡ ማስረጃ ፡ ስለማቅረብ ፤

(፩) ሙግቱን ፡ ለመከፈት ፡ ወይም ፡ ለመጀመር ፡ መብት ፡ ያለው ፡ ወገን ፡ የክሱን ፡ መግለጫ ፡ ወይም ፡ የከላሽነት ፡ ቃሉን ፡ በመስጠት ፡ መመሥረት ፡ የሚገባውን ፡ ጭብጥና ፡ ያቀረበውን ፡ ክስ ፡ የሚደግፍለትን ፡ ማስረጃ ፡ ያቀርባል ።

(፪) ሌላው ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ ደግሞ ፡ ለመከላከያ ፡ የሚሆነውን ፡ መከፈቻና ፡ የመከላከያ ፡ ቃል ፡ እንዳለው ፡ ካስረዳ ፡ በኋላ ፡ ስለጠቅላላው ፡ ክስ ፡ ያለውን ፡ አስተያየት ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ያቀርባል ።

(፫) ቀጥሎም ፡ ክሱን ፡ የከፈተው ፡ ወይም ፡ የጀመረው ፡ ወገን ፡ ስለክርክሩ ፡ ያለውን ፡ ጠቅላላ ፡ አሳብ ፡ ያቀርባል ።

ቀ፡ ፪፻፷ ። በብዙ ፡ ጭብጦች ፡ ላይ ፡ ስለሚቀርብ ፡ ማስረጃ ፤

(፩) የተያዙት ፡ ጭብጦች ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡ ሲሆኑ ፡ ከነዚህም ፡ ውስጥ ፡ ነገሩን ፡ የማስረዳት ፡ ግዴታ ፡ በሌለው ፡ ወገን ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ክሱን ፡ ያቀረበው ፡ ወገን ፡ በበኩሉ ፡ ማስረዳት ፡ የሚገባውን ፡ ጭብጥ ፡ ያቀርባል ። ይህን ፡ ለማድረግ ፡ ፈቃደኛ ፡ ያልሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ግን ፡ ሌላው ፡ ወገን ፡ ማስረጃውን ፡ ካቀረበ ፡ በኋላ ፡ በሚሰጠው ፡ የመከላከያ ፡ መልስ ፡ ላይ ፡ ማስረጃውን ፡ ሊያቀርብ ፡ ይችላል ።

(፪) ነገሩን ፡ በመጀመሪያ ፡ እንዲያስረዳ ፡ መብተ ፡ የተሰጠው ፡

ወገን ፡ የማስረዳት ፡ ቀደምትነትን ፡ ወደ ፡ ኋላ ፡ ያስቀረ ፡ እንደ ሆነ ፤ ሌላው ፡ ወገን ፡ በበኩሉ ፡ ማቅረብ ፡ የሚገባውን ፡ ማስረጃ ፡ ሁሉ ፡ ካቀረበ ፡ በኋላ ፡ አቆይቶት ፡ የነበረውን ፡ ማስረጃ ፡ ያቀርባል ። እንዲሁም ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፤ የማስረዳት ፡ ቀደምትነት ፡ ያለው ፡ ወገን ፡ ባሰማው ፡ ማስረጃ ፡ ላይ ፡ ሌላው ፡ ወገን ፡ በተለይ ፡ ዝርዝር ፡ መልስ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ። ማስረጃውን ፡ አቆይቶ ፡ የነበረው ፡ ወገን ፡ ግን ፡ በማስረጃው ፡ ላይ ፡ ማጠቃለያ ፡ አሳቡን ፡ ብቻ ፡ መስጠት ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፪፻፷፩ ፡ የማስረጃ ፡ አቀራረብ ፡ ሥርዓት ፡

(፩) ለመጀመሪያ ፡ የማስረዳት ፡ መብት ፡ ያለው ፡ ወገን ፤ ምስክሮቹን ፡ ሲያቀርብ ፡ የቀረቡት ፡ ምስክሮች ፡ ከዚህ ፡ ሕግ ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ በሚገኘው ፡ በቍጥር ፡ /፫/ ሰንጠረዥ ፡ በተመለከተው ፡ ላይ ፡ ያለውን ፡ የመሐላ ፡ ቃል ፡ ወይም ፡ የሚሰጡት ፡ ቃል ፡ እውነተኛ ፡ መሆኑን ፡ የሚያረጋግጥ ፡ ቃላቸውን ፡ ይሳጣሉ ።

(፪) ስለራሱ ፡ ጉዳይ ፡ የምስክርነት ፡ ቃሉን ፡ መስጠት ፡ የሚፈልግ ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ ለመመስከር ፡ ይችላል ።

(፫) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በቂ ፡ ነው ፡ ሲል ፡ መዝግቦ ፡ በሌላ ፡ ሁኔታ ፡ እንዲፈጸም ፡ ካላዘዘ ፡ በቀር ፤ ምስክሮች ፡ የምስክርነታቸውን ፡ ቃል ፡ የሚሰጡት ፡ በጽሑፍ ፡ ሳይሆን ፡ በችሎቱ ፡ ፊት ፡ ቀርበው ፡ በግልጽና ፡ በቀጥታ ፡ ነው ።

(፬) ስለጉዳዩ ፡ መብራራትና ፡ ስለክርክሩ ፡ አወሰሰን ፡ ጠቃሚ ፡ መስሎ ፡ የታየው ፡ እንደሆነ ፤ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በማናቸውም ፡ ጊዜ ፡ ምስክሩን ፡ ለመጠየቅ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፪፻፷፪ ፡-የምስክርን ፡ ቃል ፡ ስለመተርጎም ፡

የምስክሩ ፡ ቃል ፡ የተሰጠው ፡ በአማርኛ ፡ ሳይሆን ፡ በሌላ ፡ ቋንቋ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ይህ ፡ ምስክር ፡ የሚሰጠው ፡ ቃል ፡ ወደ ፡ አማርኛ ፡ የሚተረጎመው ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አስተርጓሚ ፡ ነው ። አስተርጓሚውም ፡ የመተርጎም ፡ ሥራውን ፡ ከመጀመሩ ፡ በፊት ፡ ቃሉን ፡ በትክክለኛ ፡ የሚያስተረጉም ፡ ለመሆኑ ፡ ከዚህ ፡ ሕግ ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ በሚገኘው ፡ በ፫ኛው ፡ ሰንጠረዥ ፡ የተመለከተውን ፡

ከተውን ፡ የመሐላ ፡ ቃል ፡ ወይም ፡ እውነት ፡ መሆኑን ፡ የሚያረጋግጥ ፡ ቃሉን ፡ መስጠት ፡ አለበት ።

ቀኦ ፡ ፪፻፷፫ ፡-ጥያቄ ፡ የሚጠየቅበት ፡ ሁኔታ ፡ ወይም ፡ ፎርም ፡

(፩) ምስክሩ ፡ የመጀመሪያ ፡ ቃሉን ፡ ሲሰጥ ፡ የሚቀርብለት ፡ ጥያቄ ፡ ጭብጡን ፡ የሚመለከትና ፡ በቀጥታ ፡ ወይም ፡ በሌላ ፡ መንገድ ፡ በሚያውቀው ፡ ወይም ፡ ሊያውቀው ፡ በሚችለው ፡ ነገር ፡ ላይ ፡ ብቻ ፡ የተመሠረተ ፡ መሆን ፡ አለበት ።

(፪) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ካልፈቀደ ፡ በቀር ፡ በማናቸውም ፡ ሁኔታ ፡ ለሚመሠክረው ፡ ጉዳይ ፡ መሪ ፡ የሚሆን ፡ ጥያቄ ፡ ማቅረብ ፡ አይቻልም ።

(፫) በመስቀልኛ ፡ የሚቀርበው ፡ ጥያቄ ፡ ምስክሩ ፡ በመጀመሪያ ፡ ጊዜ ፡ የሰጠው ፡ የምስክርነት ፡ ቃል ፡ የተሳሳተበትን ፣ አሰት ፡ ነው ፡ የሚባለበትን ፡ ወይም ፡ አጠራጣሪ ፡ መስሎ ፡ የተገመተበትን ፡ ነጥብ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እንዲረዳው ፡ የማድረግ ፡ ዓላማ ፡ ያለው ፡ መሆን ፡ አለበት ። እንዲሁም ፡ በመስቀልኛ ፡ ጥያቄ ፡ ላይ ፡ ምስክሩን ፡ መምራት ፡ ይቻላል ።

(፬) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለሁለተኛው ፡ ጊዜ ፡ የሚያቀርበው ፡ ጥያቄ ፡ ዓላማው ፣ ምስክሩ ፡ በመስቀልኛ ፡ ጥያቄ ፡ ላይ ፡ የሰጠውን ፡ ቃል ፡ ለማብራራት ፡ ብቻ ፡ ነው ።

ቀኦ ፡ ፪፻፷፬ ፡-ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የሌሎችን ፡ ምስክሮች ፡ ቃል ፡ ለመቀበል ፡ ስለሚችልበት ፡ ሁኔታ ፡

(፩) በማናቸውም ፡ ጊዜ ፡ ቢሆን ፣ ነገሩን ፡ የሚያውቅ ፡ ወይም ፡ ለክርክሩ ፡ ጠቃሚ ፡ የሆነ ፡ ጽሑፍ ፡ በእጁ ፡ የሚገኝ ፡ ሰው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በሚገኝበት ፡ ጊዜ ፡ ቀርቦ ፡ የምስክርነት ፡ ቃሉን ፡ እንዲሰጥ ፡ ወይም ፡ በእጁ ፡ የሚያገኘውን ፡ ጽሑፍ ፡ እንዲያቀርብ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

(፪) እንዲሁም ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ካቀረቡዋቸው ፡ ምስክሮችና ፡ ከራሳቸውም ፡ በቀር ፡ ሌሎች ፡ ምስክሮች ፡ መስማት ፡ ጠቃሚ ፡ መሆኑን ፣ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ከገመተው ፣ በሚወስነው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ተጠርተው ፡ የምስክርነት ፡ ቃላቸውን ፡ እንዲሰጡ ፡

ወይም ፡ በእጃቸው ፡ የሚገኘውን ፡ ጽሑፍ ፡ እንዲያቀርቡ ፡ የመጥሪያ ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

(፫) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ለጉዳዩ ፡ አወሳሰን ፡ መጠራት ፡ የሚገባውን ፡ ምስክር ፡ ከተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ አንደኛው ፡ ሳያቀርብ ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ ማቅረብ ፡ የሚገባው ፡ ወገን ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፻፲፪ ፡ የተመለከተውን ፡ እንዲፈጽም ፡ ስለምስክሮቹም ፡ ኪሣራና ፡ አበል ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፪፻፷፭ ። ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የምስክሮችን ፡ ቃል ፡ ባስቸኳይ ፡ ለመቀበል ፡ ስላለው ፡ ሥልጣን ፤

(፩) ክስ ፡ ከቀረበ ፡ በኋላ ፡ ዘግናቸውም ፡ ጊዜ ፡ የምስክሩን ፡ ቃል ፡ በአስቸኳይ ፡ መቀበል ፡ የሚያስፈልግ ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲረዳውና ፡ ከተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ አንዱ ፡ ወይም ፡ ምስክሩ ፡ ሲያመለክት ፤ ከዚህ ፡ በላይ ፡ በተመለከተው ፡ ሁኔታ ፡ የምስክሩን ፡ ቃል ፡ ወዲያውኑ ፡ ለመቀበል ፡ ይችላል ። እንደዚህም ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፤ የምስክሩ ፡ ቃል ፡ ክስ ፡ በሚሰማበት ፡ በማናቸውም ፡ ጊዜ ፡ በንባብ ፡ ሊሰማ ፡ ይችላል ።

(፪) ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ባሉበት ፡ የምስክሩን ፡ ቃል ፡ ባስቸኳይ ፡ ለመቀበል ፡ ያልቻለ ፡ እንደሆነ ፡ ቃሉን ፡ ለመቀበል ፡ የወሰነበትን ፡ ቀን ፡ የሚገልጽ ፡ መጥሪያ ፡ ለተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ እንዲደርሳቸው ፡ ያደርጋል ።

ቍ ፡ ፪፻፷፮ ። ፍርድ ፡ ቤት ፡ ምስክሮችን ፡ አስጠርቶ ፡ እንደገና ፡ ለመመርመር ፡ ስለመቻሉ ፤

የክርክሩ ፡ እርምጃ ፡ በማናቸውም ፡ ደረጃ ፡ በሚገኝበት ፡ ጊዜ ፡ ቀድሞ ፡ መስክረው ፡ የነበሩትን ፡ ምስክሮች ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እንደገና ፡ አስጠርቶ ፡ ማናቸውንም ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ጥያቄ ሊጠይቃቸው ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፪፻፷፯ ፡- የምስክርነት ፡ ቃልን ፡ ለመስጠት ፡ ፈቃደኛ ፡ ስላለመሆን ፤ ማንኛውም ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ችሎት ፡ የቀረበ ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ ወይም ፡ ከክርክሩ ፡ ውጭ ፡ ያለ ፡ ሰው ፤ የምስክርነት ፡

ቃሉን ፡ እንዲሰጥ ፡ ወይም ፡ በእጁ ፡ የሚገኘውን ፡ ወይም ፡ በሥ
 ልጣኑ ፡ ሥር ፡ የሚገኘውን ፡ የጽሑፍ ፡ ማስረጃ ፡ እንዲያቀርብ ፡
 ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲያዘው ፡ በቂ ፡ ባልሆነ ፡ ወይም ፡ በሕግ ፡ በማይደ
 ገፍ ፡ ምክንያት ፡ ትእዛዙን ፡ ለመፈጸም ፡ ፈቃደኛ ፡ ያልሆነ ፡ እንደ
 ሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ወዲያውኑ ፡ ይፈርድበታል ፤ ወይም ፡ ስለክር
 ክሩ ፡ አወሳሰን ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ሌላ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰ
 ጣል ።

ቀ፡ ፪፻፳፰ ። በዚህ ፡ ሕግ ፡ ስለምስክሮች ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መጥ
 ሪያ ፡ በተላከላቸው ፡ ተከራካሪዎች ፡ ላይ ፡ ተፈጻሚ ፡ ስለመሆኑ ፤
 በነገሩ ፡ ውስጥ ፡ ተከራካሪ ፡ የሆነ ፡ ማናቸውም ፡ ሰው ፡ የምስ
 ክርነት ፡ ቃሉን ፡ እንዲሰጥ ፡ ወይም ፡ በእጁ ፡ የሚገኘውን ፡ ጽሑፍ
 እንዲያቀርብ ፡ አስፈላጊ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፤ የሚቀርብበት ፡ ሁኔታና ፡
 የመጥሪያው ፡ ትእዛዝ ፡ አፈጻጸም ፤ በዚህ ፡ ሕግ ፡ ለምስክሮች ፡
 አጠራርና ፡ አቀራረብ ፡ በተደነገገው ፡ መሠረት ፡ ተፈጻሚ ፡
 ይሆናል ።

ቀ፡ ፪፻፳፱ ፡- የምስክርን ፡ ቃል ፡ በመዘገብ ፡ ላይ ፡ ስለማስፈር ፤

(፩) የእያንዳንዱ ፡ የምስክር ፡ ቃል ፡ የሚጀመረው ፤ በምስክሩ ፡
 ሰም ፡ በዕድሜው ፤ በአድራሻው ፤ በሥራው ፤ በሰጠው ፡ የመሐላ ፡
 ቃል ፡ ወይም ፡ እውነት ፡ መናገሩን ፡ የሚያረጋግጥ ፡ ቃሉን ፡ መስ
 ጠቱን ፡ በመጥቀስ ፡ ነው ።

(፪) ቃሉ ፡ የሚመዘገበው ፡ በጽሑፍ ፡ ሆኖ ፡ በሰብሳቢው ፡ ዳኛ ፡
 ነው ። ነገር ፡ ግን ፡ በማናቸውም ፡ ምክንያት ፡ ሰብሳቢው ፡ ዳኛ ፡
 ራሱ ፡ ለመጻፍ ፡ ያልቻለ ፡ እንደሆነ ፡ በርሱ ፡ ተቆጣጣሪነት ፡
 ሌላው ፡ ዳኛ ፡ ወይም ፡ የችሎቱ ፡ ጸሐፊ ፡ ሊመዘግበው ፡ ይችላል ።

(፫) የምስክሩ ፡ ቃል ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከተው ፡ ሁኔታ ፡
 ይከፋፈላል ።
 መጀመሪያ ፡ ቀጥታ ፡ ጥያቄ ፡ ሲቀርብለት ፡ የሚሰጠው ፡ መልስ ፤
 ሁለተኛ ፡ የመስቀልኛ ፡ ጥያቄ ፡ ሲጠየቅ ፡ የሚሰጠው ፡ መልስ ፤
 ሶስተኛ ፡ በመጀመሪያ ፡ ቀጥታ ፡ ጥያቄ ፡ ያቀረበለት ፡ ሟጋን ፡ ሁለ
 ተኛውን ፡ የማብራሪያ ፡ ጥያቄ ፡ ሲጠይቀው ፡ የሚሰጠው ፡ መልስ ፡
 ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ የመስቀልኛ ፡ ጥያቄ ፡ ያቀረበበትንና ፡ የማብራ

- ሪያ ፡ ጥያቄ ፡ የተጀመረበትን ፡ ነጥብ ፡ ምልክት ፡ ያደርግበታል ።
- (፬) የምስክሩ ፡ ቃል ፡ የሚጻፈው ፤ ምስክሩ ፡ የተናገረውን ፡ ቃል ፡ እንዳነጋገሩ ፡ በቀጥታ ፡ በመከተል ፡ ነው ። ነገር ፡ ግን ፡ ስብሳቢው ዳኛ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ ሲያገኘው ፡ ጥያቄውንና ፡ ለጥያቄው ፡ የተሰጠውን ፡ መልስ ፡ ለመመዝገብ ፡ ይችላል ።
- (፭) የቃሉ ፡ አቀባበል ፡ ሥርዓት ፡ እንደተፈጸመ ፡ በመዝገቡ ፡ ላይ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ይፈርምበታል ።

ቍ ፡ ፪፻፸ ። በጥያቄ ፡ አቀራረብ ፡ ላይ ፡ የሚቀርበውን ፡ መቃወሚያ ፡ ስለመመዝገብ ፤

ተከራካሪው ፡ ወገን ፡ ወይም ፡ ጠበቃው ፡ ወይም ፡ ስለርሱ ፡ ሆኖ ፡ የሚነጋገርለት ፡ ማናቸውም ፡ ሰው ፡ ለምስክሩ ፡ የቀረበው ፡ ጥያቄ ፡ ያላግባብ ፡ መሆኑን ፡ እየገለጸ ፡ የተቃወመ ፡ እንደሆነና ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መቃወሚያውን ፡ ሳይቀበል ፡ ለጥያቄው ፡ መልስ ፡ እንዲሰጥበት ፡ ያዘዘ ፡ እንደሆነ ፡ መቃወሚያው ፡ የቀረበበትን ፡ ጥያቄ ፤ የተሰጠውን ፡ መልስ ፡ የተቃወመውን ፡ በው ፡ ስም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ መቃወሚያውን ፡ አልቀበለውም ፡ ሲል ፡ የሰጠውን ፡ ውሳኔ ፡ በመዝገቡ ፡ ላይ ፡ ገልጾ ፡ ማስፈር ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፪፻፸፩ ። ሌላ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ ሌላ ፡ ዳኛ ፡ ስለመዘገበው ፡ ማስረጃ ፤

(፩) ማስረጃውን ፡ የተቀበለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ ዳኛ ፡ ለተጀመረው ፡ ክርክር ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ ሳይሰጥ ፡ በማናቸውም ፡ ምክንያት ፡ በሥፍራው ፡ ያልተገኘ ፡ እንደሆነ ፤ ተተኪው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ ዳኛ ፡ ማስረጃውን ፡ ራሱ ፡ ተቀብሎ ፡ እንደመዘገበው ፡ በመቀጥር ፡ ነገሩ ፡ ከቆመበት ፡ ላይ ፡ እንዲቀጥል ፡ ያደርጋል ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፴፩ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ከሌላ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ ከአንዱ ፡ ወደ ፡ ሌላው ፡ ችሎት ፡ ተዛውረው ፡ በሚሰሙ ፡ ክሶችም ፡ ላይ ፡ በተመሳሳይነት ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ቀ : ፪፻፸፪ :- ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ምርመራ ፣ ለማድረግ ፣ ስለመቻሉ ፤

ክርክሩ ፣ በማናቸውም ፣ ደረጃ ፣ ላይ ፣ በሚገኝበት ፣ ጊዜ ፣ ሁሉ ፣
ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ክርክር ፣ የተነሳበትን ፣ ማናቸውንም ፣ ንብረት ፣
ወይም ፣ ማናቸውንም ፣ ሌላ ፣ ነገር ፣ ሥፍራው ፣ ድረስ ፣ ሄዶ ፣ በማ
የት ፣ ለመመርመር ፣ ይችላል ። እንዲሁም ፣ በሆነ ፣ ጊዜ ፣ የፈጸመ
ውን ፣ ምርመራ ፣ ውጤት ፣ የሚገልጽ ፣ ፕሮሴጅርባል ፣ አዘጋጅቶ ፣
ከመዝገቡ ፣ ጋር ፣ እንዲያያዝ ፣ ያደርጋል ። ቪርባሉም ፣ ከሌሎቹ ፣
ማስረጃዎች ፣ ጋር ፣ እንደ ፣ አንድ ፣ ሆኖ ፣ ይቆጠራል ።

ቀ : ፪፻፸፫ :- ስለፍርድ ፤

የማስረጃው ፣ መሰማት ፣ ሥርዓት ፣ ተጣርቶ ፣ ሲፈጸም ፣ በዚህ ፣
ሕግ ፣ በቀጥር ፣ ፪፻፶፬ ፣ የተመለከተው ፣ የፍርድ ፣ መቀበያ ፣ የሚ
ሆነው ፣ ማጠቃለያ ፣ አሳብ ፣ ከቀረበ ፣ በኋላ ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ የፍ
ርድ ፣ ውሳኔ ፣ ይሰጣል ።

ም ዕ ራ ፍ ፣ ፫ ፤

ክርክርን ፣ ስለማቋረጥ ።

ክ ፍ ል ፣ ፩ ፤

ስለ ፣ መገላገልና ፣ ከክስ ፣ ውጭ ፣ ስለመሆን ፤

ቀ : ፪፻፸፬ ። መሠረቱ ፤

(፩) የክርክሩ ፣ ተካፋይ ፣ የሆኑት ፣ ወገኖች ፣ በሙሉ ፣ ወይም ፣ በከ
ፊል ፣ ክርክራቸውን ፣ በእርቅ ፣ ስምምነት ፣ በመጨረስ ፣ ከክር
ክርክሩ ፣ ውጭ ፣ ለመሆን ፣ ወይም ፣ ለክርክሩ ፣ ፍጻሜ ፣ ለመስ
ጠት ፣ ይችላሉ ።

(፩) በዚህ ፣ ምዕራፍ ፣ የተመለከተው ፣ ድንጋጌ ፣ እንደተጠበቀ ፣
ሆኖ ፣ ስለ ፣ እርቅ ፣ ወይም ፣ ስለ ፣ ግልግል ፣ ውጤት ፣ በእርቅ ፣
ወይም ፣ በግልግሉ ፣ ውሳኔ ፣ ላይ ፣ ይግባኝ ፣ ስለማቅረብ ፣ ወይም ፣
ይህንን ፣ ስለማፍረስ ፣ በፍትሕ ፣ ብሔር ፣ ሕግ ፣ ከቀጥር ፣
፫፲፫፻፯ ፣ እስከ ፣ ፫፲፫፻፳፬ ፣ የተነገረው ፣ ድንጋጌ ፣ ተፈጻሚ ፣
ይሆናል ።

ቀ* ፡ ፻፫፸፭ ። ስለ ፡ እርቅ ፡ ወይም ፡ ስለግልግል ።

(፩) ክርክሩ ፡ በማናቸውም ፡ ደረጃ ፡ በሚገኝበት ፡ ጊዜ ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ በራሳቸው ፡ ፈቃድ ፡ ወይም ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አሳሳቢነት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ውስጥ ፡ ወይም ፡ ከፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ውጭ ፡ ክርክራቸውን ፡ በእርቅ ፡ ወይም ፡ በግልግል ፡ ለመፈጸም ፡ ይችላሉ ።

(፪) ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ያመለከቱ ፡ እንደሆነ ፡ ብቻ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የዕርቃቸው ፡ አፈጻጸም ፡ የሚመራበትን ፡ አሳብ ፡ ሊገልጽ ላቸው ፡ ይችላል ።

ቀ* ፡ ፻፫፸፮ ። የዕርቅ ፡ ወይም ፡ የግልግል ፡ ስምምነት ፡ ስለሚይዛቸው ፡ ጉዳዮች ፡

(፩) የዕርቅ ፡ ወይም ፡ የግልግል ፡ ስምምነት ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱትን ፡ ነገሮች ፡ ይይዛል ።

(ሀ) ነገሩ ፡ የቀረበበትን ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስምና ፡ የሚያስችል በትን ፡ ቦታ ፡

(ለ) የክሱን ፡ አርእስትና ፡ የመዝገቡን ፡ ቍጥር ፡

(ሐ) የተከራካሪዎቹን ፡ ወገኖች ፡ ስም ፡ ልዩ፣ መግለጫ ፡ የመኖሪያ ፡ ቦታና ፡ መጥሪያ ፡ የሚላክበትን ፡ አድራሻ ፡

(መ) የእርቁ ፡ ወይም ፡ የግልግሉ ፡ ስምምነት ፡ የሚመለከተውን ፡ ፍሬ ፡ ነገር ፡ መግለጫ ።

(፪) የዕርቁ ፡ ወይም ፡ የግልግሉ ፡ ስምምነት ፡ በተጨማሪ ፡ የካሳንና ፡ የኪሣራን ፡ አከፋፈል ፡ እንዲሁም ፡ ስምምነቱ ፡ የሚፈጸም በትን ፡ ሁኔታ ፡ የሚወስን ፡ ሊሆን ፡ ይችላል ።

ቀ* ፡ ፻፫፸፯ ። የእርቅንና ፡ የግልግልን ፡ ስምምነት ፡ ስለመመዝገብ ።

(፩) ክርክሩ ፡ በመስማት ፡ ላይ ፡ ባለበት ፡ ጊዜ ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ነገሩን ፡ በዕርቅ ፡ በመጨረስ ፡ የተስማሙ ፡ እንደሆነ ፡ ይህንኑ ፡ ጽፈውና ፡ ፈርመው ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲያቀርቡ ፡ የዕርቁ ፡ ስምምነት ፡ ሕግንና ፡ ሞራልን ፡ የማይቃወም ፡ መሆኑን ፡ ከተረዳው ፡ ዕርቁን ፡ ተቀብሎ ፡ በማጽደቅ ፡ ከመዝገቡ ፡ ጋር ፡ እንዲያያዝ ፡ ያደርጋል ።

(፪) ይህንንም ፡ ተቀብሎ ፡ ከመዝገቡ ፡ ጋር ፡ ካያያዘው ፡ በኋላ ፡ በተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ አመልካችነት ፡ በእርቁ ፡ መሠረት ፡ እንዲፈጸም ፡ ትእዛዝ ፡ ወይም ፡ ፍርድ ፡ ይሰጣል ።

(፫) ዕርቁ ፡ ወይም ፡ ስምምነቱ ፡ የተፈጸመው ፡ ከፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ውጭ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ታራቂዎቹ ፡ ክርክራቸውን ፡ በዕርቅ ፡ መፈጸማቸውን ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማስታወቅ ፡ አለባቸው ። ከሳሹም ፡ ከነገሩ ፡ ውጭ ፡ እንዲሆን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እንዲፈቅድለት ፡ ለማመልከት ፡ ይችላል ።

ቀ፡ ፪፻፸፰ ። በፍርድ ፡ ቤት ፡ ፈቃድ ፡ ክስን ፡ ስለመተው ፡ ወይም ፡ ከክርክር ፡ ውጭ ፡ ስለመሆን ።

(፩) ክስ ፡ ከቀረበ ፡ በኋላ ፡ በማናቸውም ፡ ጊዜ ፡ ከሳሹ ፡ ያቀረበውን ፡ ክስ ፡ በማንሳት ፡ ከተከሣሾቹ ፡ አንዱን ፡ ወይም ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡ የሆኑትን ፡ ከክስ ፡ ውጭ ፡ ለማድረግ ፡ ወይም ፡ ያቀረበውን ፡ ክስ ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ ለመተው ፡ ይችላል ።

(፪) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱት ፡ ምክንያቶች ፡ ሲያጋጥሙትና ፡ ነገሩም ፡ ተገቢ ፡ መሆኑን ፡ ሲገመት ፡

(ሀ) በክስ ፡ አቀራረብ ፡ ሥርዓት ፡ ላይ ፡ ጉድለት ፡ ያለበት ፡ ሲሆን ፡ ወይም ፡

(ለ) ተከሳሹ ፡ ባቀረበው ፡ ነገር ፡ በከፊል ፡ ወይም ፡ በሙሉ ፡ አዲስ ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ ሊያስፈቅድለት ፡ የሚችል ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ ያለው ፡ ሲሆን ፡ ስለጉዳዩ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ በመስጠት ፡ ከሳሹ ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ በተወው ፡ ነገር ፡ አዲስ ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ የሚችልበትን ፡ መብቱን ፡ በመጠበቅ ፡ ያቀረበውን ፡ ክስ ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ እንዲተው ፡ (እንዲያነሳ) ሊፈቅድለት ፡ ይችላል ።

(፫) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቀጥር ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ፈቃድ ፡ እንደገና ፡ ለሚቀርቡ ፡ ክሶች ፡ ሁሉ ፡ የመጀመሪያ ፡ ክስ ፡ እንዳልቀረበ ፡ ተቆጥሮ ፡ የደርጋው ፡ ዘመን ፡ የሚታሰበው ፡ በአዲሱ ፡ ክስ ፡ መሠረት ፡ ይሆናል ።

ቀ ፡ ፪፻፸፱ ። ያለፍርድ ፣ ቤት ፣ ፈቃድ ፣ ክስን ፣ ስለመተውና ፣ ከክርክር ፣
ውጭ ፣ ስለመሆን ።

(፩) በዚህ ፡ ሕግ ፣ ቀጥር ፣ ፪፻፸፰ ፣ ንዑስ ፣ ቀጥር ፣ (፪) የተመለከተውን ፣ ድንጋጌ ፣ ባለመጠበቅ ፣ ከሳሹ ፣ ከፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ፈቃድ ሳይቀበል ፣ ክስን ፣ በሙሉ ፣ ወይም ፣ በከፊል ፣ የተወ ፣ እንደሆነ ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ የሚወስንበትን ፣ ኪሣራ ፣ መክፈል ፣ አለበት ። እንዲሁም ፣ ያለፈቃድ ፣ በተወው ፣ ወይም ፣ በሠረዘው ፣ ነገር ፣ ሌላ ፣ ክስ ፣ ሊያቀርብ ፣ አይችልም ።

(፪) ከሳሹ ፣ ብዙ ፣ ሆነው ፣ ከነዚህ ፣ መካከል ፣ አንዱ ፣ ሌሎችን ፣ ሳያስፈቅድ ፣ ክስን ፣ በሙሉ ፣ ወይም ፣ በከፊል ፣ የሚተው ፣ በሆነ ጊዜ ፣ በዚህ ፣ ቀጥር ፣ የተመለከተው ፣ ድንጋጌ ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ላንዱ ፣ ከሳሹ ፣ ብቻ ፣ ክስን ፣ በሙሉ ፣ ወይም ፣ በከፊል ፣ የግንሳት ፣ ፈቃድ ፣ ይሰጠዋል ፣ የሚል ፣ ትርጉምን ፣ አያስከትልም ።

ቀ ፡ ፪፻፹ ። ለክሱ ፣ ምክንያት ፣ የሆነው ፣ ነገር ፣ ተቋርጦ ፣ ስለመቅረቱ ።

ክሱ ፣ በሚቀጥልበት ፣ በግንኛውም ፣ ጊዜ ፣ ለክሱ ፣ ምክንያት ፣ የሆነው ፣ ነገር ፣ መቋረጡን ፣ ወይም ፣ ጨርሶ ፣ መቅረቱን ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ በቂ ፣ በሆነ ፣ ማስረጃ ፣ የተገነዘበ ፣ እንደሆነ ፣ ስለኪሣራና ፣ ስለ ፣ ካሣ ፣ ተገቢ ፣ የሆነውን ፣ ትእዛዝ ፣ በመስጠት ፣ ክስን ፣ ይዘጋዋል ። ምክንያቱንም ፣ ዘርዘሮ ፣ በመዝገቡ ፣ ላይ ፣ ያሰፍራል ።

ክ ፍ ል ፣ ፪ ።

ፍርድ ፣ ቤት ፣ ስለሚቀመጥ ፣ ገንዘብ ።

ቀ ፡ ፪፻፹፩ ። ተከላሽ ፣ የሚፈለግበትን ፣ ገንዘብ ፣ በፍርድ ፣ ቤት ፣ ስለሚያስይዝበት ፣ ሁኔታ ።

(፩) ክርክሩ ፣ በግናኛውም ፣ ደረጃ ፣ በሚገኝበት ፣ ጊዜ ፣ ተከላሹ ፣ የሚፈለግበትን ፣ ዕዳ ፣ በሙሉ ፣ የሚሸፍን ፣ ገንዘብ ፣ በመያዣ ፣ ሥም ፣ በፍርድ ፣ ቤት ፣ ለማስቀመጥ ፣ ይችላል ።

(፪) ተከላሹ ፣ የሚፈለግበትን ፣ ገንዘብ ፣ ያስያዘ ፣ መሆኑ ፣ በፍርድ ፣ ቤቱ ፣ በኩል ፣ ለከላሽ ፣ ይገለጽለታል ። ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ በሌላ ፣

አኳኋን ፡ እንዲፈጸም ፡ ካላዘዘ ፡ በቀር ፡ የሚጠየቀው ፡ ዕዳ ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መቀመጡ ፡ የተገለጸለት ፡ ከሳሽ ፡ ገንዘቡ ፡ እንዲከሲያመለክት ፡ እንዲሰጠው ፡ ሊያዝለት ፡ ይችላል ።

ቀ ፡ ፪፻፹፪ ። ተከሳሽ ፡ የሚፈለግበትን ፡ ገንዘብ ፡ በከፊል ፡ ስለሚያስይዝበት ፡ ሁኔታ ።

(፩) ተከሳሹ ፡ በከፊል ፡ ያስያዘውን ፡ ገንዘብ ፡ ከሳሽ ፡ የተቀበለ ፡ እንደሆነ ፡ ቀሪ ፡ ለሆነው ፡ ሂሳብ ፡ ክስ ፡ ሊያቀርብ ፡ ይችላል ።

(፪) ተከሳሹ ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ያስያዘው ፡ ገንዘብ ፡ የሚፈለግበትን ፡ ዕቃ ፡ ለመሸፈን ፡ የሚችል ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተረድቶ ፡ ከሳሹ ፡ ይህንኑ ፡ ገንዘብ ፡ እንዲቀበል ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ የሰጠ ፡ እንደሆነ ፡ ተከሳሹ ፡ የሚጠየቀውን ፡ ዕዳ ፡ በሙሉ ፡ ካስያዘ ፡ በኋላ ፡ የሚነሳው ፡ ክርክር ፡ ያስከተለውን ፡ ወጭና ፡ ኪሣራ ፡ ከሳሹ ፡ ይከፍላል ። እንዲሁም ፡ ተከሳሹ ፡ ገንዘቡን ፡ ከማስቀመጡ በፊት ፡ ከሳሹ ፡ ከሚገባው ፡ በላይ ፡ እንዲከፈለው ፡ በመጠየቁ ፡ ምክንያት ፡ የተነሳው ፡ ክርክር ፡ ያስከተለውን ፡ ኪሣራና ፡ ወጭ ፡ ሁሉ ፡ ከሳሹ ፡ እንዲከፍል ፡ ሊፈርድበት ፡ ይችላል ።

ኦ ፡ ፪፻፹፫ ። የተያዘው ፡ ገንዘብ ፡ ዕዳውን ፡ በሙሉ ፡ የሚሸፍን ፡ መሆኑን ፡ አምኖ ፡ ስለመቀበል ።

(፩) ተከሳሽ ፡ ያስያዘው ፡ ገንዘብ ፡ የሚፈለግበትን ፡ ዕዳ ፡ በሙሉ ፡ የሚሸፍን ፡ መሆኑን ፡ ከሳሹ ፡ አምኖ ፡ የተቀበለው ፡ እንደሆነ ፡ ይህንኑ ፡ የሚያረጋግጥ ፡ ጽሑፍ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲያቀርብ ፡ የከሳሹን ፡ ማመልከቻ ፡ ተቀብሎ ፡ ከመዝገቡ ፡ ጋር ፡ ካያያዘ ፡ በኋላ ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ ይሰጣል ።

(፪) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ስለሚወስነው ፡ ኪሣራ ፡ መሠረት ፡ አድርጎ ፡ የሚይዘው ፡ ለተነሳው ፡ ክርክር ፡ ይበልጥ ፡ አላፈ ፡ የሚሆነው ፡ የትኛው ፡ ወገን ፡ እንደሆነ ፡ በማመዛዘን ፡ ነው ።

አምስተኛ ፡ መጽሐፍ ።

ልዩ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ።

ምዕራፍ ፡ ፩ ።

በአጭር ፡ ሁኔታ ፡ በሚወሰኑ ፡ ክርክሮች ፡ ላይ ፡ ስለሚፈጸም ፡

ሥነ ፡ ሥርዓት ።

ቀ፡ ፪፻፹፩ ። በክስ ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ ስለሚሠፍር ፡ ልዩ ፡ መግለጫ ።

ከላሽ ፡ ከተከላሽ ፡ ላይ ፡ የሚጠይቀው ፡ ሂሳብ ፡ ወይም ፡ ጥሬ ፡ ገንዘብ ፡ ከነወለዱ ፡ ወይም ፡ ያለወለዱ ፡ ወይም ፡ ልኮ ፡ ተወስኖ ፡ የታወቀ ፡ ሲሆን ፡ ክሱም ፡ የተመሠረተው ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከቱት ፡ ምክንያቶች ፡ ላይ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡

(ሀ) በውል ፡ መሠረት ፡ በግልጽ ፡ በተደረገ ፡ ውል ፡ ወይም ፡ በነገሩ ፡ አካባቢ ፡ ሁኔታ ፡ በሚመሠረት ፡ ውል ፡ ወይም ፡ በሐዋላ ፡ ወረቀት ፡ ወይም ፡ በገንዘብ ፡ አለብኝ ፡ ሰነድ ፡ ወይም ፡ በቸክ ፡ ወይም ፡ ተራ ፡ የሆነ ፡ ባለዕዳነትን ፡ በሚገልጽ ፡ ውል ፡ ወይም ፡

(ለ) በግዴታ ፡ ሰነድ ፡ ወይም ፡ በሂሳብ ፡ በተጣራ ፡ ሰነድ ፡ ገንዘብ ፡ ለመክፈል ፡ በተደረገ ፡ ስምምነት ፡ ወይም ፡

(ሐ) ዋናው ፡ ባለዕዳ ፡ የሚፈለግበትን ፡ ገንዘብ ፡ ለመክፈል ፡ የማይችል ፡ ሲሆን ፡ በአላፊነት ፡ ለመክፈል ፡ የዋስትና ፡ ግዴታ ፡ በተጽረመበት ፡ ሰነድ ፡ መሠረት ፡ የሚጠየቅ ፡ ገንዘብ ፡ ተገቢው ፡ ዳኝነት ፡ ከተክፈለበት ፡ በኋላ ፡ በከላሹ ፡ ምርጫ ፡ የተፋጠነ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ በሚል ፡ አርዕስት ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ ይቻላል ። ክሱ ፡ በከላሹ ፡ ወይም ፡ ጉዳዩን ፡ በሚያውቀው ፡ ሌላ ፡ ሰው ፡ የመሐላ ፡ ቃል ፡ የተደገፈ ፡ ሆኖ ፡ መቅረብ ፡ አለበት ። የመሐላ ፡ ቃሉም ፡ የሚያረጋግጠው ፡ የነገሩን ፡ እውነተኛነት ፡ የተጠየቀውን ፡ ገንዘብ ፡ ትክክለኛነት ፡ ተከላሹም ፡ ለነገሩ ፡ ማናቸውም ፡ ዓይነት ፡ መከላከያ ፡ እንደሌለው ፡ ከላሽ ፡ የሚያምንበት ፡ መሆኑን ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፪፻፹፮ ። ተከላሹ ፡ ባለመቅረቡ ፡ በሌለበት ፡ ስለሚሰጥ ፡ ፍርድ ።

(፩) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቍጥር ፡ እንደተመለከተው ፡ በመሐላ ፡ ቃል ፡ ተደግፎ ፡ ከልዩ ፡ መግለጫ ፡ ጋር ፡ የተያያዘ ፡ ክስ ፡ ሲቀርብ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ከዚህ ፡ ሕግ ፡ ጋር ፡ በተያያዘው ፡ ቍጥር ፡ ፪ ሠንጠረዥ ፡ ወይም ፡ ተስማሚ ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ በሚገምተው ፡ በሌላ ፡ ፎርም ፡ ለተከላሹ ፡ መጥሪያ ፡ እንዲደርሰው ፡ ያደርጋል ። ተከላሹም ፡ ቀርቦ ፡ ለመከላከል ፡ እንዲፈቀድለት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱን ጠይቆ ፡ ካላስፈቀደ ፡ በቀር ፡ መከላከያ ፡ ሊያቀርብ ፡ አይችልም ።

(፪) በመጥሪያው ፡ ላይ ፡ በተወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ተከላሽ ፡ ወይም ፡ ከተከላሾቹ ፡ መካከል ፡ አንዱ ፡ ወይም ፡ ቍጥራቸው ፡ ካንድ ፡ የበለጡ ፡ ተከላሾች ፡ ቀርበው ፡ መከላከያ ፡ ለማቅረብ ፡ እንዲፈቀድላቸው ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሳያመለክቱ ፡ የቀሩ ፡ ወይም ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ ከላሽ ፡ የጠየቀውን ፡ ገንዘብ ፡ ከነወለዱ ፡ እንዲከፍሉ ፡ ፍርድ ፡ ይሰጣል ። በፍርዱም ፡ ላይ ፡ ቀርበው ፡ ለመከላከል ፡ ፈቃድ ፡ ያልጠየቁት ፡ ተከላሾች ፡ ተገቢ ፡ የሆነውን ፡ ወጭና ፡ ኪሣራ ፡ ጭምር ፡ እንዲከፍሉ ፡ ይታዘዛሉ ።

ቍ ፡ ፪፻፹፮ ። ቀርቦ ፡ ለመከላከል ፡ ፈቃድ ፡ እንዲሰጥ ፡ ስለሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ።

(፩) ተከላሹ ፡ መከላከል ፡ እንዲፈቀድለት ፡ የሚያቀርበው ፡ ማመልከቻ ፡ በመሐላ ፡ ቃል ፡ የተደገፈ ፡ መሆን ፡ አለበት ። መከላከያውም ፡ የቀረበውን ፡ ክስ ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ የሚመለከት ፡ መሆኑን ፡ መግለጽ ፡ ይገባዋል ። ነገሩን ፡ የሚከላከለው ፡ በከፊል ፡ ሲሆን ፡ የሚከራከርበትን ፡ ክፍል ፡ መለየት ፡ ይኖርበታል ። ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ ከታየው ፡ ለመቃወም ፡ ፈቃድ ፡ የጠየቀውን ፡ ተከላሽ ፡ የመሐላ ፡ ቃሉን ፡ ተቀብሎ ፡ ሊመረምረው ፡ ይችላል ።

(፪) እንዲሁም ፡ ተከላሹ ፡ ራሱ ፡ ቀርቦ ፡ የመሐላ ፡ ቃሉን ፡ እንዲሰጥ ፡ በእጁ ፡ የሚገኘውን ፡ ሰነድ ፡ የርስት ፡ ካርታ ፡ የሂሳብ ፡ መዝገብ ፡ ወይም ፡ ማናቸውንም ፡ ሌላ ፡ የጽሑፍ ፡ ግልባጭ ፡ ወይም ፡ የሰነድ ፡ ቅጂ ፡ እንዲያቀርብ ፡ ሊያዘው ፡ ይችላል ።

(፫) ተከላሹ ፡ ያቀረበው ፡ የመሐላ ፡ ቃልና ፡ የማመልከቻው ፡ ግል
ባጭ ፡ ከመጥሪያው ፡ ጋር ፡ ለከላሽ ፡ እንዲደርሰው ፡ ይደረጋል ፡-

ቍ ፡ ፪፻፹፯ ። ተከላሹ ፡ ለመከላከል ፡ እንዲፈቀድለት ፡ ያቀረበው ፡ ማመ

ልከቻ ፡ ተቀባይነትን ፡ ሲያጣ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ፍርድ ።

ተከላሹ ፡ ቀርቦ ፡ መከላከል ፡ እንዲፈቀድለት ፡ ያቀረበውን ፡
ማመልከቻ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መርምሮ ፡ ሳይቀበለው ፡ የቀረ ፡ እንደ
ሆነ ፡ ወዲያውኑ ፡ ለከላሹ ፡ ፍርድ ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፪፻፹፰ ። ጉዳዩን ፡ በከፊል ፡ ስለመወሰን ።

(፩) የቀረበው ፡ መከላከያ ፡ የሚመለከተው ፡ ክሱን ፡ በከፊል ፡
ሲሆን ፡ ወይም ፡ ተከላሹ ፡ ክሱን ፡ በከፊል ፡ ያመነ ፡ እንደሆነ ፡
ከላሹ ፡ ለመታነበት ፡ ክፍል ፡ ወይም ፡ መከላከያ ፡ ላልቀረበበት ፡
ክስ ፡ ወዲያውኑ ፡ ፍርድ ፡ ለማግኘት ፡ ይችላል ። በዚህ ፡ ሁኔታ ፡
ፍርድ ፡ ሲሰጥ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ስለ ፍርዱ ፡ አፈጻጸም ፡ ስለ ፡ ኪሣ
ራና ፡ ስለማንኛውም ፡ ወጭ ፡ አከፋፈል ፡ በመያዣ ፡ ስለሚቀ
መጥ ፡ ገንዘብ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(፪) ተከላሹ ፡ ከቀረበበት ፡ ክስ ፡ ውስጥ ፡ ውሳኔ ፡ ላልሰጠበት ፡
ጉዳይ ፡ ቀርቦ ፡ እንዲከላከል ፡ ሊፈቅድለት ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፪፻፹፱ ። በአንድ ፡ ወይም ፡ በብዙ ፡ ተከላሾች ፡ ላይ ፡ ስለሚሰጥ ፡
ፍርድ ።

ማናቸውም ፡ ተከላሽ ፡ በቂ ፡ መከላከያ ፡ የሚያቀርብ ፡ መሆኑ
ንና ፡ ቀርቦ ፡ ለመከላከልም ፡ የሚያስፈቅድለት ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡
ያለው ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተረፈው ፡ እንደሆነ ፡ የቀሩት ፡
ተከላሾች ፡ ግን ፡ በቂ ፡ መከላከያ ፡ የሌላቸው ፡ ሆነው ፡ ለመከላ
ከል ፡ እንዲፈቀድላቸው ፡ ያቀረቡትን ፡ ጥያቄ ፡ ያልተቀበላቸው ፡
ሲሆን ፡ እንዲከላከል ፡ የተፈቀደለት ፡ ተከላሽ ፡ ብቻ ፡ ቀርቦ ፡
ክርክሩን ፡ እንዲቀጥል ፡ በማድረግ ፡ በቂ ፡ ማስረጃ ፡ ባላቀረቡ
ትና ፡ መከላከል ፡ ባልተፈቀደላቸው ፡ ተከላሾች ፡ ላይ ፡ ፍርድ ፡
ለመስጠት ፡ ይችላል ። በዚህ ፡ ሁኔታ ፡ የተሰጠው ፡ ፍርድ ፡ መከ

ላከል ፡ ከተፈቀደላቸው ፡ ተከላሾች ፡ ጋር ፡ ያለውን ፡ ጉዳይ ፡ እይ መለከትም ።

ቀ ፡ ፪፻ ፯ ። መከላከል ፡ ስለሚፈቀድበት ፡ ሁኔታ ።

ተከላሹ ፡ ቀርቦ ፡ እንዲከላከል ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ፈቃድ ፡ በሚ ሰጥበት ፡ ጊዜ ፡ ፈቃዱን ፡ ያላንዳች ፡ ግዴታና ፡ ገደብ ፡ ሊሰጥ ፡ ይችላል ። አስፈላጊ ፡ መስሎ ፡ ከታየው ፡ ግን ፡ ስለዋሰትና ፡ ገን ዘቡ ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለሚያዝበት ፡ ሁኔታ ፡ ክርክሩ ፡ ስለሚሰ ማበት ፡ ሁኔታና ፡ ጊዜ ፡ ማንኛውንም ፡ ትእዛዝ ፡ በመስጠት ፡ መከላከያ ፡ እንዲቀርብ ፡ ለመፍቀድ ፡ ይችላል ።

ቀ ፡ ፪፻ ፲፩ ። ክሱ ፡ ስለሚመራበት ፡ ሁኔታ ፡ የሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ።

የመከላከልን ፡ መብት ፡ ያለ ፡ ግዴታ ፡ ወይም ፡ ከግዴታ ፡ ጋር ፡ ሲፈቀድ ፡ ፍርድ ቤቱ ፡ ለክርክሩ ፡ ወይም ፡ ለተያዘው ፡ ጭብጥ ፡ ወይም ፡ ለቀረበው ፡ የክስ ፡ ማመልከቻ ፡ ተገቢና ፡ አስፈላጊ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ ሊሰጥ ፡ ወይም ፡ ክሱ ፡ በቀጥታ ፡ እንዲሰማ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

ቀ ፡ ፪፻ ፲፪ ። ፍርድን ፡ ስለማገድ ።

ፍርድ ፡ ከተሰጠ ፡ በኋላ ፡ ለተከላሹ ፡ የተላከው ፡ መጥሪያ ፡ በሚገባ ፡ ያልደረሰው ፡ ወይም ፡ የመጥሪያው ፡ አሰጣጥ ፡ ሥር ዓት ፡ በሚገባ ፡ ያልተፈጸመ ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ቤቱ ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡ ይህ ፡ ጉድለት ፡ የተፈጸመበትን ፡ ምክንያት ፡ በመዝ ገቡ ፡ ላይ ፡ አስፍሮ ፡ ፍርዱ ፡ ከመፈጸሙ ፡ እንዲቆይና ፡ የተሰጠ ውም ፡ ትእዛዝ ፡ እንዳይፈጸም ፡ በማድረግ ፡ ተከላሹ ፡ ቀርቦ ፡ እን ዳከላከልና ፡ ስለ ፡ ጉዳዩም ፡ አፈጻጸም ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየ ውን ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

ም ፡ ፅ ፡ ራ ፡ ፍ ፡ ፪ ።

አላፈነትን ፡ ለማስወረድ ፡ ስለሚቀርብ ፡ አቤቱታ ።

ቀ ፡ ፪፻ ፲፫ ። ትርጓሜ ።

አላፈነትን ፡ ለማስወረድ ፡ የሚቀርብ ፡ አቤቱታ ፡ ማለት ፡ የሌላ ፡ ሰው ፡ ወይም ፡ የሌሎች ፡ ሰዎች ፡ መብት ፡ የሆነ ፡ ሀብት ፡

ገንዘብ ፡ ወይም ፡ ማናቸውም ፡ ዓይነት ፡ ንብረት ፡ በእጁ ፡ የሚገኝ ፡ ሰው ፡ የተባለው ፡ መብት ፡ ወይም ፡ ሀብት ፡ ወይም ፡ ገንዘብ ፡ ወይም ፡ ማናቸውም ፡ ዓይነት ፡ ነገር ፡ የኛ ፡ ነው ፡ በማለት ፡ ብዙ ፡ ሰዎች ፡ የጠየቁት ፡ እንደሆነ ፡ አላፊነቱ ፡ ላንደኛው ፡ ወይም ፡ ከጠያቂዎቹ ፡ መካከል ፡ ለተወሰኑ ፡ ሰዎች ፡ መሆኑን ፡ ተረድቶ ፡ የተጠየቀውን ፡ ነገር ፡ ለማስረከብ ፡ እንዲችል ፡ ተረካቢዎቹ ፡ ወይም ፡ ባለመብቶቹ ፡ ተለይተው ፡ እንዲታወቁ ፡ ለማስወሰን ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ የሚቀርብ ፡ አቤቱታ ፡ ማለት ፡ ነው ።

ቀ ፡ ፪፻ ፺፬ ። አላፊነትን ፡ ለማውረድ ፡ ስለሚቀርብ ፡ የክስ ፡ ማመልከቻ ።

አላፊነትን ፡ ለማውረድ ፡ ደንበኛው ፡ ዳኝነት ፡ ተከፍሎበት ፡ የሚቀርብ ፡ የክስ ፡ አቤቱታ ፡ ሁሉ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ፪፻፳፪ ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ከሚገለጽበትም ፡ ሌላ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከተውን ፡ ዝርዝር ፡ መግለጫ ፡ መያዝ ፡ አለበት ።

(ሀ) ከሳሹ ፡ ክስ ፡ ባቀረበበት ፡ በዋናው ፡ ነገር ፡ የሚጠይቀው ፡ ለክሱ ፡ ካወጣው ፡ ወጭና ፡ ኪሣራ ፡ በቀር ፡ መብት ፡ ወይም ፡ ወለድ ፡ ወይም ፡ ባለቤትነት ፡ ወይም ፡ ማናቸውም ፡ ሌላ ፡ ነገር ፡ የሌለው ፡ መሆኑን ፡ መግለጽ ፡

(ለ) ተከሳሾቹ ፡ በሚጠይቁት ፡ ነገር ፡ ላይ ፡ በነፍስ ፡ ወክፍ ፡ መብት ፡ አለን ፡ ሲሉ ፡ የጠየቁት ፡ መሆኑን ፡ ማስረዳት ፡

(ሐ) በከሳሹና ፡ በማናቸውም ፡ ተከሳሽ ፡ መካከል ፡ ውስጣዊ ፡ የሆነ ፡ የተንኮል ፡ ስምምነት ፡ የሌለ ፡ መሆኑን ፡ ማረጋገጥ ።

ቀ ፡ ፪፻ ፺፭ ። ክስ ፡ የቀረበበትን ፡ ነገር ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለማስቀመጥ ።

ክስ ፡ የቀረበበት ፡ ነገር ፡ ገንዘብ ፡ ሲሆን ፡ ወይም ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ተይዞ ፡ ለመቀመጥ ፡ የሚችል ፡ ሌላ ፡ ነገር ፡ ሲሆን ፡ አመልካቹ ፡ ይህንኑ ፡ ነገር ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲያስቀምጥ ፡ ይታዘዛል ። ይህንንም ፡ ትእዛዝ ፡ እስኪፈጸም ፡ ሌላ ፡ ትእዛዝ ፡ አይሰጥለትም ።

ቀ ፡ ፪፻ ፺፮ ። ተከሳሹ ፡ በከሳሹ ፡ ላይ ፡ ስለሚያቀርበው ፡ ክስ ።

አላፊነትን ፡ ለማስወረድ ፡ ክስ ፡ ባቀረበው ፡ ከሳሽ ፡ ላይ ፡ ከተከሳሾቹ ፡ አንዱ ፡ ወይም ፡ ብዙዎች ፡ ክርክር ፡ የተነሳበት ፡ ሀብት ፡

ይገባናል ፡ ሲሉ ፡ በሌላ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ዘንድ ፡ ክስ ፡ አቅርበው ፡
 እንደሆነ ፡ የአላፊነት ፡ ማስወረድ ፡ ክስ ፡ የቀረበለት ፡ ፍርድ ፡
 ቤት ፡ በዚህ ፡ ጉዳይ ፡ በሌላ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የቀረበው ፡ ክስ ፡ እን
 ዲታገድ ማስታወቂያ ፡ ይሰጣል ። ይህም ፡ ማስታወቂያ ፡ የተላ
 ከለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በዚህ ፡ መሠረት ፡ መፈጸም ፡ አለበት ።
 የኪሣራውና ፡ የሌላው ፡ ወጭ ፡ አከፋፈል ፡ ከሳሾቹ ፡ ክስ ፡ ባቀረ
 ቡበት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ዘንድ ፡ አልተወሰነ ፡ እንደሆነ ፡ አላፊነ
 ትን ፡ ለማስወረድ ፡ ክስ ፡ በቀረበለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይወስናል ።

ቍ ፡ ፪፻ ፺፯ ። በመጀመሪያ ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ስለሚፈጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ።

(፩) በመጀመሪያው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ በቀረበው ፡ ክርክር ፡ ላይ ፡
 ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱትን ፡ ውሳኔዎች ፡ ለመ
 ስጠት ፡ ይችላል ።

(ሀ) ለክርክሩ ፡ መነሻ ፡ በሚሆነው ፡ ጉዳይ ፡ ከሳሹ ፡ ከሚፈል
 ግበት ፡ ግዴታ ፡ ነፃ ፡ እንዲሆን ፡ ኪሣራ ፡ እንዲቆረጥለትና ፡
 ከክስ ፡ ወጭ ፡ ሆኖ ፡ እንዲሰናበት ።

(ለ) ትክክለኛና ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ ከታየው ፡ ለክርክሩ ፡ ውሳኔ
 እስኪሰጠው ፡ ድረስ ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ በነገሩ ፡ ውስጥ ፡
 እንዲቆዩ ፡ ማድረግ ።

(፪) ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ የሰጡት ፡ የመተማመን ፡ ቃል ፡
 ወይም ፡ የቀረበው ፡ ማስረጃ ፡ ነገሩን ፡ ለመወሰን ፡ የሚያስች
 ለው ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ወዲያውኑ ፡ የፍርድ ፡
 ውሳኔ ፡ ይሰጣል ።

(፫) ነገር ፡ ግን ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ የሰጡት ፡ የመተማመን ፡
 ቃል ፡ ነገሩን ፡ ለመወሰን ፡ የማያስችል ፡ መሆኑን ፡ የገመተ ፡ እን
 ደሆነ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከተውን ፡ ይፈጽማል ።

(ሀ) በተከራካሪዎቹ ፡ መካከል ፡ የተነሳው ፡ ነገር ፡ እንዲጣ
 ሬና ፡ ጭብጡ ፡ ተመሥርቶ ፡ የክርክሩ ፡ መሰማት ፡ እንዲቀጥል ፡
 ያዛል ።

(ለ) ሌላው ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ በዋናው ፡ ከሳሽ ፡ ተተክቶ ፡
 ወይም ፡ ከዋናው ፡ ከሳሽ ፡ ጋር ፡ አባሪ ፡ ሆኖ ፡ እንዲከስ ፡ በመወ
 ሰን ፡ ክስ ፡ በመደበኛው ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ እንዲመራ ፡ ያደርጋል ።

ቍ ፡ ፪፻ ፺፰ ። ተከራዮች ፡ ተነቃዮች ፡ ወኪሎች ፡ ወይም ፡ ጠባቂዎች ፡
አላፊነትን ፡ የማስወረድ ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ የማይችሉ ፡ ስለመሆ
ናቸው ።

ተከራዮች ፡ ተነቃዮች ፡ ወኪሎች ፡ ወይም ፡ ጠባቂዎች ፡ በሦ
ስተኛ ፡ ወገኖች ፡ ተከሰናል ፡ በማለት ፡ በዚህ ምዕራፍ ፡ የተነገ
ረውን ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት አድርገው በሹዋሚዎቻቸው ፡
ወይም ፡ በባለንብረቶቹ ፡ ላይ የአላፊነትን ፡ ማስወረድ ፡ ክስ ፡
ለማቅረብ ፡ አይችሉም ። ነገር ፡ ግን ፡ ለክርክሩ ፡ መነሻ ፡ በሆነው ፡
ንብረት ፡ ወይም ፡ ሀብት ፡ ላይ ፡ ከሻሚዎቹ ፡ ወይም ፡ በባለ ፡ ንብ
ረቶቹ ፡ መብት ፡ አግኝተናል ፡ በሚሉ ፡ በሦስተኛ ፡ ወገኖች ፡ ላይ ፡
አላፊነትን የማስወረድ ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ ይችላሉ ።

ቍ ፡ ፪፻ ፺፱ ። ለመዝገብ ፡ ቤት ፡ ስለማስረከብ ።

(፩) ከዚህ ፡ በላይ ባሉት ፡ ቍጥሮች ፡ የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡
ክስ ፡ ከመቅረቡ ፡ በፊት ፡ ወይም ፡ ክስ ፡ ከቀረበ ፡ በኋላ ፡ ማንም ፡
ሰው ፡ በእጁ ፡ የሚገኘውን ፡ ገንዘብ ፡ ወይም ማናቸውንም ፡ ሌላ ፡
ነገር ፡ ባለመብቱ ፡ እንዲረከበው ፡ ማስታወቂያ ፡ በመስጠት ፡
ከመጠየቅ ፡ አያግደውም ።

(፪) ለማስታወቂያው ፡ መልስ ፡ ያላገኘ ፡ እንደሆነ ፡ በእጁ ፡ የሚገ
ኘውን ፡ ማናቸውንም ፡ ሀብት ፡ ወይም ፡ ንብረት ፡ ክሱ ፡ ለቀረበ
በት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መዝገብ ፡ ቤት ፡ በደረሰኝ ፡ ለማስረከብና ፡
ለዚህም ፡ ያወጣውን ፡ ኪሣራ ፡ ቀንሶ ፡ ለማስቀረት ፡ ይችላል ።

(፫) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ እንደተመለከተው ፡
በእጁ ፡ የሚገኘውን ፡ ሀብት ፡ ወይም ፡ ማንኛውንም ፡ ነገር ፡ ለፍ
ርድ ፡ ቤቱ ፡ መዝገብ ፡ ቤት ፡ ሲያስረክብ ፡ የሚያስረክብበትን ፡
ምክንያት ፡ ስለ ፡ ኪሣራ ፡ ተቀናሽ ፡ ያደረገውን ፡ የገንዘብ ፡ ልክና ፡
ምክንያቱን ፡ በንዑስ ፡ ቍጥር ፡ (፩) ፡ የተነገረውን ፡ ማስታወቂያ ፡
ሰጥቶ ፡ መልስ ፡ ያላገኝ ፡ መሆኑን ፡ የሚገልጽ ፡ በመሐላ ፡ ቃሉ ፡
የተደገፈ ፡ ጽሑፍ ፡ ከሚያስረክበው ፡ ዕቃ ፡ ጋር ፡ አባሪ ፡ አድ
ርጌ ፡ ለመዝገብ ፡ ቤቱ ፡ ማቅረብ ፡ አለበት ። ይህንንም ፡ በመ
ሐላ ፡ ቃል ፡ የተደገፈ ፡ ማስታወቂያ ፡ ማናቸውም ፡ መጥሪያ ፡ በሚ
ላክበት ፡ ሁኔታ ፡ ለባለመብቱ ፡ እንዲደርሰው ፡ ይደረጋል ።

(፬) በንዑስ ፡ ቊጥር ፡ (፪) ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መዝገብ ፡ ቤት ፡ የተቀመጠው ፡ ገንዘብ ፡ ወይም ፡ ሀብት ፡ ይገባ ፡ ኛል ፡ የሚል ፡ ባለመብት ፡ ነኝ ፡ ባይ ፡ ቀርቦ ፡ በጽሑፍ ፡ ያመለከተ ፡ እንደሆነና ፡ ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ የቀረበለት ፡ ማመልከቻ ፡ አጥጋቢ ፡ መሆኑን ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡ ለጠያቂው ፡ እንዲሰጠው ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

ም ፅ ሬ ፍ ፡ ፫ ።

የተፋጠነ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ።

ክ ፍ ል ፡ ፩ ።

ጠቅላላ ፡ ድንጋጌዎች ።

ቊጥር ፡ ፫፻ ። የአፈጻጸሙ ፡ ወሰን ።

(፩) የዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ ድንጋጌዎች ፡ ተፈጻሚ ፡ የሚሆኑት ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ ባሉ ፡ ቊጥሮች ፡ ተገልጾ ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ማመልከቻ ፡ የቀረበ ፡ እንደሆነ ፡ ነው ።

(፪) ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከቱት ፡ ቊጥሮች ፡ ከተገለጸው ፡ ሁኔታ ፡ ውጭ ፡ የሚቀርቡት ፡ ማመልከቻዎች ፡ በቊጥር ፡ ፫፻፪ ፡ ፩ ሐ ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ሊወሰኑ ፡ ይችላሉ ።

ቊጥር ፡ ፫፻፩ ። ክስ ፡ ስለሚቀርብበት ፡ ሁኔታ ።

(፩) በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ ሕግ ፡ የሚፈቅድለት ፡ ማናቸውም ፡ ሰው ፡ ተገቢውን ፡ ዳኝነት ፡ ከከፈለ ፡ በኋላ ፡ ላቀረበው ፡ ማመልከቻ ፡ መሠረት ፡ የሆነው ፡ ሕግ ፡ በወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ቀንና ፡ ዓመተ ፡ ምሕረቱ ፡ ተሞልቶበት ፡ የተፈረመ ፡ የክስ ፡ ማመልከቻ ፡ ማቅረብ ፡ አለበት ። አቤቱታው ፡ የሚቀርብበት ፡ ጊዜ ፡ በሕግ ፡ ያልተወሰነ ፡ እንደሆነ ፡ ግን ፡ ለክሱ ፡ መነሻና ፡ ለአቤቱታው ፡ መሠረት ፡ የሆነው ፡ ነገር ፡ በተፈጠረ ፡ በ፲፮ ፡ ቀን ፡ ውስጥ ፡ ማቅረብ ፡ አለበት ።

(፪) እንዲሁም ፡ አመልካቹ ፡ አቤቱታውን ፡ ለማቅረብ ፡ የቻለበት ፡ ሥልጣን ፡ ለአቤቱታው ፡ መሠረት ፡ የሆነው ፡ ሕግና ፡ አቤቱታ ፡

ያቀረበበትን ፡ ምክንያት ፡ የሚገልጽ ፡ በመሐላ ፡ ቃል ፡ የተደገፈ ፡ ማመልከቻ ፡ ማቅረብ ፡ አለበት ።

(፫) ከዚህም ፡ በቀር ፡ ቀጥሎ ፡ ባሉት ፡ ቍጥሮች ፡ የተነገሩትን ፡ ሰነዶችና ፡ ሌላም ፡ ለጉዳዩ ፡ አወሳሰን ፡ ይጠቅማሉ ፡ ብሎ ፡ የሚገምታቸውን ፡ ጽሑፍች ፡ ሁሉ ፡ ከማመልከቻው ፡ ጋር ፡ አያይዞ ፡ ማቅረብ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፫፻፪ ። ማመልከቻው ፡ ተቀባይነትን ፡ የሚያጣበት ፡ ሁኔታ ።

(፩) ማናቸውም ፡ ማመልከቻ ፡ ተቀባይነትን ፡ የሚያጣው ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከቱት ፡ ምክንያቶች ፡ ነው ።

(ሀ) አመልካቹ ፡ አቤቱታ ፡ ለማቅረብ ፡ ሥልጣንና ፡ ችሎታ ፡ የሌለው ፡ ሲሆን ፤

(ለ) ማመልከቻው ፡ በቍጥር ፡ ፫፻፩ ፡ (፩) ፡ በተወሰነው ፡ ጊዜና ፡ ሁኔታ ፡ ተሟልቶ ፡ ያልቀረበ ፡ ሲሆን ፡ ወይም

(ሐ) ማመልከቻ ፡ የቀረበበት ፡ ጉዳይ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከቱት ፡ ቍጥሮች ፡ መሠረት ፡ መታየት ፡ የማይገባው ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲረዳው ።

(፪) የማመልከቻው ፡ ተቀባይነትን ፡ ማጣት ፡ ጉዳዩ ፡ በፍርድ ፡ እንደተወሰነ ፡ አያስቆጥረውም ። ስለሆነም ፡ በዚያው ፡ ጉዳይ ፡ አዲስ ፡ ማመልከቻ ፡ ከማቅረብ ፡ የሚያግደው ፡ ይሆናል ።

ቍ ፡ ፫፻፫ ። በማመልከቻው ፡ ላይ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ውሳኔ ።

(፩) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማመልከቻውን ፡ የተቀበለው ፡ እንደሆነ ፡ ውሳኔ ፡ የሚሰጠው ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከቱት ፡ ቍጥሮች ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ነው ። በማመልከቻው ፡ ላይ ፡ የሚሰጠው ፡ ውሳኔ ፡ እንደነገሩ ፡ ሁኔታ ፡ በትእዛዝ ፡ ወይም ፡ በፍርድ ፡ መልክ ፡ ሊሆን ፡ ይችላል ።

(፪) ለማመልከቻው ፡ መሠረት ፡ የሆነው ፡ ሕግ ፡ ወይም ፡ በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ በሌላ ፡ አኳኋን ፡ እንዲፈጸም ፡ የሚያዝ ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ውሳኔውን ፡ የሚሰጠው ፡ በማመልከቻው ፡ ላይ ፡ በተገለጸው ፡ መሠረት ፡ ብቻ ፡ ነው ።

(፫) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቊጥር ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በሚወስነው ፡ ጊዜና ፡ ሁኔታ ፡ አስፈላጊ ፡ የሆነው ፡ ማስረጃ ፡ እንዲቀርብለት ፡ ከማዘዝ ፡ አያግደውም ።

ቊ ፡ ፫፻፬ ፡ በዋናው ፡ ጉዳይ ፡ ምክንያት ፡ ስለሚሰጡ ፡ ትእዛዞች ።

(፩) በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ ላይ ፡ የተነገረውን ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ስለ ፡ ኪሣራ ፡ አከፋፈልና ፡ ስለ ፡ ማና ፡ ችውም ፡ ሌላ ፡ ነገር ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ ለመ ፡ ስጠት ፡ ይችላል ።

(፪) በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ በተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ የሚ ፡ ሰጠው ፡ ማናችውም ፡ ውሳኔ ፡ ለማመልከቻው ፡ መነሻ ፡ በሆነው ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ የሚሰጠውን ፡ ወይም ፡ መስጠት ፡ የሚገባውን ፡ ወይም ፡ ለጉዳዩ ፡ አፈጻጸም ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ማና ፡ ችውንም ፡ ሌላ ፡ ተጨማሪ ፡ ውሳኔ ፡ ከመስጠት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱን ፡ አያግደውም ።

ቋ ፡ ፫፻፭ ፡ የማረጋገጫ ፡ ወረቀት ፡ ስለ ፡ መስጠት ።

(፩) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አመልካቹን ፡ የሚደግፍ ፡ ውሳኔ ፡ የሰጠ ፡ እን ፡ ደሆነና ፡ የዚህም ፡ ውሳኔ ፡ ግልባጭ ፡ እንዲሰጠው ፡ አመልካቹ ፡ የጠየቀ ፡ እንደሆነ ፡ ቀኑና ፡ ዓመቱ ፡ ምሕረቱ ፡ ተሞልቶበት ፡ ውሳኔውን ፡ በሰጠት ፡ ዳኞች ፡ የተፈረመ ፡ የማረጋገጫ ፡ ወረቀት ፡ ይሰጠዋል ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቊጥር ፡ የተመለከተው ፡ ድን ፡ ጋጌ ፡ በተለይ ፡ ተፈጻሚ ፡ የሚሆነው ፡ ስምን ፡ ስለ ፡ መለወጥ ፡ (የፍትሕ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ቊጥር ፡ ፵፪ ፡ እና ፡ ፵፫) ፡ መዝገብ ፡ እንዳይገባ ፡ ወይም ፡ ጋብቻ ፡ እንዳይፈጽም ፡ ስለ ፡ መቃወም ፡ የፍትሕ ፡ ብሔር ፡ ቊጥር ፡ ፫፻፱ ፡ ፴፻፸ ፡ ፯፻፩ ክስን ፡ ለማቅረብ ፡ ፈቃድ ፡ ስለሚጠየቅበት) ፡ የፍትሕ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ቊጥር ፡ ፫፻፺፱ ፡ ፯፻፸፫ ፡ ፯፻፹፱ ፡ ፯፻፹፯) ፡ ስለ ፡ ክልከላ ፡ ወረ ፡ ቀት ፡ መነሳት ፡ የፍትሕ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ቊጥር ፡ ፫፻፸፯ ፡ ጋብቻን ፡ ስለ ፡ መቃወም ፡ (የፍትሕ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ቊጥር ፡ ፭፻ ፡ ፯፻) ፡ በብቸኝነት ፡ ስለ ፡ መኖር ፡ ቊጥር ፡ ፭፻ ፡ ፯፻) ፡ እንዳ ፡ ንድ ፡ መዛግብትን ፡ ወይም ፡ እንዳንድ ፡ ሰነዶችን ፡ ለመመልከት ፡

*25/88 Amst. 5(2)
CWA (4-7/2000)*

ስለ ፡ መጠየቅ ፡ ወይም ፡ ከተሰጠው ፡ ሥልጣን ፡ ውጭ ፡ ስለ ፡ መሥራት ፡ የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ቍጥር ፡ ፻፳፱ — ፪፻፱ — ፪፻፴፱ — ፪፻፹፯ — ፭፻፳፫ — ፭፻፳፰ — ፭፻፴፭ — ፯፻፴ ፡ መሠረት ፡ በሚሆንበት ፡ ጊዜ ፡ ነው ።

(፫) በመዝገቡ ፡ ውስጥ ፡ የሰፈረው ፡ ስሕተት ፡ እንዲታረም ፡ ወይም ፡ እንዲሠረዝ ፡ የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ቍጥር ፡ ፻፳፩ — ፻፳፯ — ፩ሺ ፯፻፳፫ ፡ እና ፡ ፩ሺ ፯፻፴ ፡ ወይም ፡ በመዝገብ ፡ ውስጥ ፡ የሠፈረው ፡ እንዲጸድቅ ፡ ወይም ፡ እንዲረጋገጥ ፡ የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ቍጥር ፡ ፻፵፩ — ፯፻፳፰ — ፯፻፳፫ — ፯፻፵፬ — ፯፻፷፫ — ፯፻፷፯ — ፯፻፷፯ ፡ እና ፡ ፰፻፬ ፡ የንግድ ፡ ሕግ ፡ ቍጥር ፡ ፬፻፵፩ ፡ ወይም ፡ የአንድ ፡ ነገርን ፡ ትክክለኛነት ፡ ለማስመስከር ፡ ወይም ፡ ሕጋዊነትን ፡ እንዲያገኝ ፡ ለማድረግ ፡ ጥያቄ ፡ በሚቀርብለት ፡ ጊዜ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ነገሩን ፡ በክስ ፡ መልክ ፡ ሳይሰማ ፡ ተገቢ ውን ፡ ምርመራ ፡ ካደረገ ፡ ወይም ፡ እንዲደረግ ፡ ካዘዘ ፡ በኋላ ፡ ለጉዳዩ ፡ ተስማሚ ፡ የሆነውን ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ፡ ወይም ፡ የቀረበለት ፡ ጉዳይ ፡ ሕጋዊ ፡ መሆኑን ፡ የሚያረጋግጥ ፡ ጽሑፍ ፡ ይሰጣል ፡ ወይም ፡ እንዲመዘገብና ፡ ሕጋዊነቱ ፡ እንዲረጋገጥ ፡ ያደርጋል ፡ ወይም ፡ በቀረበለት ፡ ሰነድ ፡ ላይ ፡ ጉዳዩ ፡ መመዝገቡንና ፡ ሕጋዊነቱን ፡ አረጋግጦ ፡ ቀኑንና ፡ ዓመተ ፡ ምሕረቱን ፡ በመሙላት ፡ አስፈላጊውን ፡ ማረጋገጫ ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፫፻፯ ። ስለ ፡ ይግባኝ ።

(፩) ለማመልከቻው ፡ መሠረት ፡ የሆነው ፡ ሕግ ፡ በሌላ ፡ አኳኋን ፡ እንዲፈጸም ፡ የሚያዝ ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ ከቍጥር ፡ ፫፻፱ ፡ እስከ ፡ ፫፻፺፩ ፡ በተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ከሚሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ሌላ ፡ በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ በሚሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ላይ ፡ ይግባኝ ፡ ለማቅረብ ፡ አይቻልም ።

(፪) በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ በተደነገገው ፡ መሠረት ፡ በተሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ላይ ፡ ይግባኝ ፡ ሊቀርብበት ፡ የሚገባው ፡ የፍርዱ ፡ ውሳኔ ፡ ከተሰጠበት ፡ ቀን ፡ ጀምሮ ፡ በአሥር ፡ ቀን ፡ ውስጥ ፡ ነው ። ይህ ፡ ሲሆን ፡ ለይግባኝ ፡ ማቅረቢያ ፡ የተወሰነው ፡ ቀን ፡ ከማለፉ ፡

ወይም ፡ ይግባኙ ፡ ከመወሰኑ ፡ በፊት ፡ ፍርድ ፡ ተፈጻሚ ፡ አይሆንም ።

ክ ፍ ል ፡ ፪ ።

ል ዩ ፡ ጉ ዳ ዮ ኝ ።

ቍ ፡ ፫፻፯ ። ስለ ፡ ስብሰባ ።

በሕግ ፡ የታዘዘ ፡ ስብሰባ ፡ ወይም ፡ የቤተዘመድ ፡ ጉባዔ ፡ ስብሰባ ፡ እንዲደረግ ፡ ማመልከቻ ፡ የቀረበለት ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ስብሰባውን ፡ ማድረግ ፡ ተገቢ ፡ መሆኑን ፡ ሲረዳው ፡ ጉዳዩን ፡ ለማስፈጸም ፡ ተገቢነት ፡ አለው ፡ ብሎ ፡ የሚገምተውን ፡ ሰው ፡ መርጦ ፡ ስብሰባውን ፡ እንዲያስፈጽምና ፡ ሌላውንም ፡ በሕግና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የታዘዘውን ፡ ጉዳይ ፡ እንዲያከናውን ፡ ሊያዝ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፫፻፰ ። ስለ ፡ መሾም ።

(፩) ተጠባባቂ ፡ ዴሬክተር ፡ የአደራ ፡ ንብረት ፡ ጠባቂ ፡ ሂሳብ ፡ አጣሪ ፡ እንዲሾም ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ ማመልከቻ ፡ ሲቀርብ ፡ የተጠየቀውን ፡ የመሾም ፡ ጉዳይ ፡ ለማዘዝ ፡ በሕግ ፡ የተነገረ ፡ ድንጋጌ ፡ መኖሩን ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡ የተጠባባቂ ፡ ዴሬክተርነትን ፡ የአደራ ፡ ንብረት ፡ ጠባቂነትን ፡ ወይም ፡ የሂሳብ ፡ አጣሪነትን ፡ ተግባር ፡ ለመፈጸም ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ሰው ፡ መርጦ ፡ ለመሾም ፡ ይችላል ። አስፈላጊም ፡ ሆኖ ፡ ሲገኝ ፡ ለተሾመው ፡ ሰው ፡ ተገቢውን ፡ አበል ፡ ይወስንላታል ።

(፪) ሞግዚት ፡ ምትክ ፡ ሞግዚት ፡ ጠባቂ ፡ ወይም ፡ የቤተዘመድ ፡ ጉባዔ ፡ ተጨማሪ ፡ አባል ፡ እንዲሾም ፡ ማመልከቻ ፡ የቀረበለት ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አካለ ፡ መጠን ፡ ያላደረሰው ፡ ልጅ ፡ የቅርብ ፡ ቤተ ፡ ዘመዶች ፡ እንዲቀርቡ ፡ ጊዜ ፡ ወስኖ ፡ ቤተዘመዶች ፡ የሚያቀርቡትን ፡ አሳብ ፡ ከሰማ ፡ በኋላ ፡ የተጠየቀውን ፡ የሹመት ፡ ጉዳይ ፡ ይወስናል ።

(፫) የዚህ ፡ ቍጥር ፡ ድንጋጌ ፡ በፍትሕ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ቍጥር ፡ ፪፻፲፩ - ፪፻፲፱ ፡ ፪፻፳፩ ፡ ፪፻፳፱ ፡ ፪፻፴፰ ፡ ፫፻፹፫ ፡ መሠረት ፡ ለሚቀርቡት ፡ ጉዳዮችም ፡ በተመሳሳይነት ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ቀ፡ ፫፻፱ ። ውሳኔዎችን ፡ ስለ ፡ መሻር ።

(፩) ውሳኔ ፡ እንዲሻር ፡ የሚቀርብ ፡ አቤቱታ ፡ በተለይም ፡ በፍትሕ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ በቀ፡ጥር ፡ ፬፻፵፰ ፡ እና ፡ በንግድ ፡ ሕግ ፡ በቀ፡ጥር ፡ ፬፻፲፮ ፡ በተመለከተው ፡ ዓይነት ፡ ሲሆን ፡ እንዲሻር ፡ የተጠየቀው ፡ ውሳኔ ፡ ትክክል ፡ ግልባጭ ፡ የድርጅቱ ፡ መተዳደሪያ ፡ ደንብ ፡ ኮፒ ፡ ከማመልከቻው ፡ ጋር ፡ አባሪ ፡ ሆኖ ፡ መቅረብ ፡ አለበት ።

(፪) በቀረበው ፡ ማመልከቻ ፡ መሠረት ፡ ውሳኔ ፡ ለመስጠት ፡ የማይቻል ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተገነዘበው ፡ እንደሆነ ፡ የማመልከቻው ፡ ግልባጭ ፡ ለድርጅቱ ፡ ለዴሬክተሮቹና ፡ ለአዲተሮቹ ፡ እንዲደርስ ፡ ያደርጋል ። እነዚህም ፡ በበኩላቸው ፡ ውሳኔው ፡ የማይሻርበትን ፡ ምክንያት ፡ በ፲፮ ፡ ቀን ፡ ውስጥ ፡ በጽሑፍ ፡ መግለጽ ፡ አለባቸው ።

(፫) ከዚህ ፡ በላይ ፡ የተመለከተው ፡ መግለጫ ፡ ወይም ፡ ምክንያት ፡ ያልተሰጠ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ውሳኔውን ፡ ይሽረዋል ።

(፬) በዚህ ፡ ቀ፡ጥር ፡ የተነገሩት ፡ ድንጋጌዎች ፡ የአንድ ፡ ድርጅት ፡ ወይም ፡ የአንድ ፡ ስብሰባ ፡ አባል ፡ የሆነ ፡ ሰው ፡ ከአባልነቱ ፡ እንዲወገድ ፡ ወይም ፡ በፍትሕ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ በቀ፡ጥር ፡ ፭፻፵፱ ፡ (፩) ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ የድርጅቱ ፡ ኮሚቴ ፡ የሰጠውን ፡ ውሳኔ ፡ ስለሚመለከቱ ፡ ጉዳዮች ፡ ወይም ፡ ትርፍን ፡ ስለ ፡ መካፈል ፡ ወይም ፡ የሂሳብ ፡ ሚዛንን ፡ ስለ ፡ ማጽደቅ ፡ ወይም ፡ ገንዘብ ፡ ጠያቂዎች ፡ ባለዕዳ ፡ በሆነ ፡ ነጋዴ ፡ ላይ ፡ ስለሚያቀርቡት ፡ መቃወሚያ ፡ ጉዳይም ፡ በተመሳሳይነት ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናሉ ። ስለሆነም ፡ ከዚህ ፡ በተለየ ፡ ጉዳዮች ፡ ላይ ፡ ተገቢነት ፡ ያላቸው ፡ የዚህ ፡ ሕግ ፡ ሌሎች ፡ ድንጋጌዎች ፡ እንደተጠበቁ ፡ ናቸው ።

ቀ፡ ፫፻፲ ። ለማሰናበት ፡ ለማስወገድና ፡ ለመሻር ፡ ስለሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ።

(፩) የአንድ ፡ ድርጅት ፡ ሸሪክ ፡ ወይም ፡ ሥራ ፡ አስኪያጅ ፡ ወይም ፡ የአደራ ፡ ንብረት ፡ አስተዳዳሪ ፡ ከሥራው ፡ እንዲሻር ፡ ወይም ፡ ከሸርክናው ፡ እንዲወገድ ፡ ወይም ፡ በንግድ ፡ ሕግ ፡ በቀ፡ጥር ፡ ፪፻፷፩ ፡ እና ፡ ፪፻፺፫ ፡ መሠረት ፡ ወይም ፡ በፍትሕ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡

ቍጥር ፡ ፭፻፳፪ ፡ መሠረት ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማመልከቻ ፡ ሲቀርብ ለት ፡ የቀረበለትን ፡ ማመልከቻ ፡ ጉዳዩ ፡ ለሚመለከተው ፡ ሰው ፡ እንዲደርሰው ፡ አድርጎ ፡ ማስታወቂያው ፡ በደረሰው ፡ በ፲፭ ፡ ቀን ፡ ውስጥ ፡ የማይሻርበትን ፡ ወይም ፡ ሥራ ፡ የማይለቅ በትን ፡ ምክንያት ፡ እንዲያስረዳ ፡ ያዘዋል ።

(፪) በተወሰነው ፡ ቀን ፡ ውስጥ ፡ መልስ ፡ ያልሰጠ ፡ ወይም ፡ የማይሻርበትን ፡ ምክንያት ፡ ያልገለጸ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ከሥራው ፡ እንዲለቅ ፡ ወይም ፡ ከአባልነቱ ፡ እንዲወገድ ፡ ያዛል ።

(፫) በዚህ ፡ ቍጥር ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ ንብረት ፡ ጠባቂን ፡ ወይም ፡ ሞግዚትን ፡ ስለ ፡ መሻር ፡ ለሚቀርቡ ፡ ጉዳዮችም ፡ በተመሳሳይነት ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ቍ ፡ ፫፻፲፩ ፡ ሽርክናን ፡ ወይም ፡ የንግድ ፡ ድርጅትን ፡ ስለ ፡ ማፍረስ ።

(፩) ሽርክናን ፡ ወይም ፡ የንግድ ፡ ድርጅትን ፡ ስለ ፡ ማፍረስ ፡ ወይም ፡ በአደራ ፡ ንብረት ፡ ጥበቃ ፡ የተቋቋመ ፡ ድርጅትንና ፡ የበጎ ፡ አድራጎት ፡ ድርጅትን ፡ ስለ ፡ መሠረዝ ፡ የሚቀርቡት ፡ ጥያቄዎች ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፫፻፱ ፡ (፩) ፡ በተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ እንደ ፡ ተገቢነቱ ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

(፪) እንዲሁም ፡ በቍጥር ፡ ፫፻፱ ፡ (፪) ፡ እና ፡ (፫) ፡ የተነገሩት ፡ ድንጋጌዎች ፡ በዚህ ፡ ቍጥር ፡ መሠረት ፡ ለሚቀርቡ ፡ ጉዳዮች ፡ እንደነገሩ ፡ አግባብ ፡ ተፈጻሚነት ፡ ይኖራቸዋል ።

ቍ ፡ ፫፻፲፪ ፡ የበጎ ፡ አድራጎት ፡ ድርጅቶችን ፡ ስለ ፡ ማቀላቀል ።

(፩) በፍትሕ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ቍጥር ፡ ፭፻፭ ፡ በተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ብዛታቸው ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡ የሆኑ ፡ የበጎ ፡ አድራጎት ፡ ድርጅቶች ፡ በአንድነት ፡ እንዲቀላቀሉ ፡ የሚጠይቅ ፡ ማመልከቻ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የቀረበለት ፡ እንደሆነ ፡ የአገር ፡ ግዛት ፡ ሚኒስቴር ፡ ይህንን ፡ የሚቀበል ፡ ወይም ፡ የሚቃወም ፡ መሆኑን ፡ ጥያቄው ፡ በደረሰው ፡ በ፲፭ ፡ ቀን ፡ ውስጥ ፡ እንዲገልጽ ላት ፡ በማስታወቅ ፡ የቀረበለትን ፡ ማመልከቻ ፡ ይልክለታል ።

(፪) የቀረበለት ፡ ጥያቄ ፡ ለጠቅላላው ፡ ጥቅም ፡ የሚበጅ ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡ የድርጅቱን ፡ መቀላቀል ፡ ያዛል ።

ቀሌ ፡ ፫፻፲፫ ። ጋብቻን ፡ ስለመቃወም ።

ጋብቻ ፡ እንዳይፈጸም ፡ የመቃወም ፡ አቤቱታ ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ ሲደርሰው ፡ ሁለቱ ፡ ወገኖች ፡ እንዲቀርቡ ፡ ትእዛዝ ፡ በመስጠት ፡ ነገሩን ፡ ለመስማት ፡ በወሰነው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ክርክሩን ፡ ካጣራ ፡ በኋላ ፡ ተገቢ ፡ የመሰለውን ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ። ስለሆነም ፡ ተቃዋሚው ፡ ወገን ፡ የሚቃወምበትን ፡ ምክንያት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ቀርቦ ፡ በግልጽ ፡ ሳያስረዳ ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ መቃወሚያውን ፡ ባለመቀበል ፡ ነገሩን ፡ ይዘጋዋል ።

ቀሌ ፡ ፫፻፲፬ ። ክልከላን ፡ ለማስወገድ ፡ ስለሚቀርብ ፡ አቤቱታ ።

(፩) በአንድ ፡ ድርጅት ፡ መዝገብ ፡ ወይም ፡ በመንግሥት ፡ መዝገብ ፡ ሊመዘገብ ፡ የሚገባውን ፡ ነገር ፡ እንዳላስመዘገብ ፡ ወይም ፡ የጋብቻ ፡ ውል ፡ ሥርዓት ፡ እንዳልፈጸም ፡ ተከለከለኩ ፡ የሚል ፡ ማንኛውም ፡ ሰው ፡ ይህን ፡ የመሳሰለው ፡ ክልከላ ፡ እንዲወገድ ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እንዲታዘዝለት ፡ ያመለከተ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የቀረበለትን ፡ ማመልከቻ ፡ አቤቱታው ፡ የቀረበበት ፡ ድርጅት ፡ ወይም ፡ መሥሪያ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ ጉዳዩ ፡ የሚመለከተው ፡ ሰው ፡ እምቢተኛ ፡ የሆነበትን ፡ ምክንያት ፡ በ፲፭ ፡ ቀን ፡ ውስጥ ፡ እንዲገለጽለት ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(፪) በተወሰነው ፡ ቀን ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መልስ ፡ ያልተሰጠ ፡ ወይም ፡ ምክንያቱ ፡ ያልተገለጸ ፡ እንደሆነ ፡ ክልከላው ፡ እንዲወገድ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ም ዕ ራ ፍ ፡ ፬ ።

ስ ለ ፡ ግ ል ግ ል ።

ቀሌ ፡ ፫፻፲፭ ። መ ሠ ረ ቱ ።

(፩) ነገሩ ፡ በግልግል ፡ እንዲወሰን ፡ ሕግ ፡ የሚፈቅድ ፡ ሲሆን ፡ ወይም ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ የሚያከራክራቸው ፡ ነገር ፡ በግልግል ፡ እንዲወሰን ፡ ወይም ፡ ወደፊት ፡ ክርክር ፡ የተነሳ ፡ እንደሆነ ፡ በግልግል ፡ እንዲታይ ፡ የተስማሙ ፡ እንደሆነ ፡ ነገሩ ፡ ተፈጻሚ ፡ የሚሆነው ፡ በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ በተመለከቱት ፡ ድንጋጌዎች ፡ መሠረት ፡ ነው ።

- (፪) በግልግል ፡ እንዳይወሰን ፡ በሕግ ፡ የተከለከለ ፡ ጉዳይ ፡ ወይም ፡ በፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ቍጥር ፡ ፫ሺ ፻፴፩ ፡ እንደተነገረው ፡ ያለ ፡ ጉዳይ ፡ ሲሆን ፡ ለግልግል ፡ ዳኝነት ፡ አይቀርብም ።
- (፫) ማንም ፡ ሰው ፡ ጉዳዩን ፡ በግልግል ፡ ለማስወሰን ፡ ችሎታ ፡ ያለው ፡ መሆኑ ፡ ካልተረጋገጠ ፡ በቀር ፡ ክርክሩን ፡ በግልግል ፡ ዳኝነት ፡ ለማስወሰን ፡ አይችልም ።
- (፬) በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ የተነገሩት ፡ ድንጋጌዎች ፡ በፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ከቍጥር ፡ ፫ሺ፫፻፳፭ ፡ እስከ ፡ ፫ሺ፫፻፵፮ ፡ የተመለከቱትን ፡ ድንጋጌዎች ፡ የሚነኩ ፡ አይደሉም ።

ቍ ፡ ፫፻፲፮ ፡ የግልግል ፡ ዳኞች ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለሚሾሙበት ፡ ሁኔታ ።

- (፩) የግልግል ፡ ዳኛ ፡ ወይም ፡ የቤተ ፡ ዘመድ ፡ የሽምግልና ፡ ጉባዔ ፡ አባል ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲመረጥ ፡ አስፈላጊ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ማናቸውም ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ለጉዳዩ ፡ ተስማሚ ፡ የሆነውን ፡ ሰው ፡ መርጦ ፡ ሊሾም ፡ ይችላል ።
- (፪) ለቤተ ፡ ዘመድ ፡ የሽምግልና ፡ ዳኝነት ፡ ጉዳይ ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ ማናቸውም ፡ ዳኛ ፡ በሌላ ፡ ግልግል ፡ ውስጥ ፡ አባል ፡ ሆኖ ፡ ሊመረጥ ፡ አይችልም ።
- (፫) ለማንኛውም ፡ ጉዳይ ፡ የግልግል ፡ ዳኛ ፡ ሆኖ ፡ የተመረጠ ፡ ሰው ፡ የተሾመበትን ፡ ጉዳይ ፡ የሚቀበል ፡ መሆኑን ፡ በተቻለ ፡ ፍጥነት ፡ በጽሑፍ ፡ ማስታወቅ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፫፻፲፯ ፡ የግልግል ፡ ዳኝነት ፡ አፈጻጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡

- (፩) የግልግል ፡ ወይም ፡ የቤተ ፡ ዘመድ ፡ ጉባዔ ፡ የሽምግልና ፡ ዳኝነት ፡ ሥራ ፡ አፈጻጸም ፡ ሁሉ ፡ በተቻለ ፡ መጠን ፡ በፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ጉዳይ ፡ ከሚሠራበት ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ጋር ፡ ተመሳሳይና ፡ ተስማሚ ፡ መሆን ፡ አለበት ።
- (፪) ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ በአስተያየት ፡ ይወሰንልን ፡ ብለው ፡ በስምምነት ፡ ካለመለከቱ ፡ በቀር ፡ የግልግሉ ፡ ወይም ፡ የቤተ ፡ ዘመድ ፡ ሽምግልና ፡ ጉባዔ ፡ ዳኝነት ፡ ሁሉ ፡ በሕግ ፡ በተፈቀደው ፡ መሠረት ፡ መወሰን ፡ ይገባዋል ።

(፫) ምስክሮቹ ፡ ቀርበው ፡ ቃላቸውን ፡ በመሐላ ፡ እንዲሰጡ ፡ የግል ግል ፡ ወይም ፡ የቤተ ፡ ዘመድ ፡ ጉባዔ ፡ ዳኞች ፡ መጥሪያ ፡ ሊሰጡ ፡ ይችላሉ ። ስለሆነም ፡ ጥሪአቸውን ፡ አክብሮ ፡ የማይቀርብ ፡ ምስክር ፡ ሲኖር ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ ከቊጥር ፡ ፻፲፩ ፡ እስከ ፡ ፻፳፩ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ማናቸውም ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ መጥሪያውን ፡ ከፍርድ ፡ ቤት ፡ ሊቀበል ፡ ይችላል ።

(፬) ማናቸውም ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ ማስረጃውን ፡ እንዲያቀርብ ፡ ወይም ፡ ክርክሩን ፡ እንዲያሰማ ፡ ተፈቅዶለት ፡ በተሰጠው ፡ መብት ፡ ሳይጠቀምበት ፡ ቢቀርም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትክክለኛ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ውሳኔ ፡ በሌለበት ፡ ሊሰጥ ፡ ይችላል ።

ቊ ፡ ፫፻፲፰ ። የግልግል ፡ ወይም ፡ የቤተ ፡ ዘመድ ፡ ሽምግልና ፡ ዳኞች ፡ ስለሚሰጡት ፡ ብይን ፡ ወይም ፡ ውሳኔ ።

(፩) ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ብይን ፡ የሚሰጥበትን ፡ ጊዜ ፡ በግልግሉ ፡ ስምምነት ፡ ላይ ፡ እራሳቸው ፡ ለመወሰንና ፡ ይህንንም ፡ የጊዜ ፡ ውሳኔ ፡ በስምምነት ፡ ለማራዘም ፡ ይችላሉ ።

(፪) የግልግል ፡ ወይም ፡ የቤተ ፡ ዘመድ ፡ ሽምግልና ፡ ዳኝነት ፡ ብይን ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ እንደሚሰጥ ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ ዓይነት ፡ ተዘጋጅቶ ፡ የካሣንና ፡ የኪሣራንም ፡ ጉዳይ ፡ ለመወሰን ፡ ይችላል ።

(፫) የገላጋዮቹ ፡ ወይም ፡ የሽማግሌዎቹ ፡ ቊጥር ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ በድምጽ ፡ ብልጫ ፡ የሚሰጡት ፡ ብይን ፡ የጸና ፡ ይሆናል ።

(፬) ብይኑም ፡ ቀንና ፡ ዓመተ ፡ ምሕረት ፡ ተሞልቶበት ፡ በአባሎቹ ፡ ከተፈረመበት ፡ በኋላ ፡ ለተገላጋዮቹ ፡ ወገኖች ፡ አንዳንድ ፡ ግልባጭ ፡ ይሰጣቸዋል ።

(፭) ለጋላጋዮቹ ፡ ወይም ፡ ለሽማግሌዎቹ ፡ የሚከፈለው ፡ አበል ፡ አስቀድሞ ፡ ያልተወሰነ ፡ እንደሆነ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታያቸውን ፡ አበል ፡ ሊወሰኑ ፡ ይችላሉ ።

ቊ ፡ ፫፻፲፱ ፡- ብይኑን ፡ ስለማስፈጸምና ፡ ስለይግባኝ ፤

(፩) በግልግል ፡ ወይም ፡ በቤተ ፡ ዘመድ ፡ ሽምግልና ፡ ዳኞች ፡ ውሳኔ ፡ ወይም ፡ ብይን ፡ ላይ ፡ ይግባኝ ፡ በሚቀርብበት ፡ ወይም ፡

ብይኑ ፡ እንዲሰረዝ ፡ አቤቱታ ፡ በሚቀርብበት ፡ ጊዜ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ ከቅጥር ፡ የፀዳ ፡ እስከ ፡ የፀዳ፯ ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

(፪) የግልግል ፡ ወይም ፡ የቤተ ፡ ዘመድ ፡ ሽምግልና ፡ ዳኞች ፡ ውሳኔ ፡ ወይም ፡ ብይን ፡ የተሰጠው ፡ ሰው ፡ በውሳኔው ፡ ወይም ፡ በብይኑ ፡ መሠረት ፡ እንዲፈጸምለት ፡ ሲያመለክት ፡ ብይኑ ፡ ወይም ፡ ውሳኔው ፡ የሚፈጸመው ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ የተሰጠ ፡ ፍርድ ፡ በሚፈጸምበት ፡ ዓይነትና ፡ ሁኔታ ፡ ነው ።

ስድስተኛ ፡ መጽሐፍ ።

ስለ ፡ ይግባኝ ፡ ፍርድን ፡ ስለመቃወምና ፡ ፍርድ ፡

እንዲሻሻል ፡ ወይም ፡ እንዲጣራ ፡ ስለማመልከት ፤

ክ ፍ ል ፡ ፩ ፤

ጠቅላላ ፡ ድንጋጌዎች ፤

ቀ ፡ የፀጽ ፡ ይግባኝ ፡ ስለሚፈቀድበት ፡ ሁኔታ ፤

(፩) በዚህ ፡ ሕግ ፡ ወይም ፡ በሌሎች ፡ ሕጎች ፡ ውስጥ ፡ በሌላ ፡ ሁኔታ ፡ እንዲፈጸም ፡ የሚያዝ ፡ ድንጋጌ ፡ ከሌለ ፡ በቀር ፤ ከሳሽ ፡ ወይም ፡ ተከሳሽ ፡ በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ የተመለከተውን ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፡ በፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በተወሰነ ፡ በት ፡ የመጨረሻ ፡ ፍርድ ፡ ላይ ፡ ይግባኝ ፡ ለማለት ፡ ይችላል ።

(፪) በተሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ትእዛዝ ፡ ላይ ፡ ይግባኝ ፡ ለማለት ፡ የሚቻል ፡ ቢሆንም ፡ እንኳ ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ትእዛዝ ፡ የሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በተሰጠው ፡ ሥልጣን ፡ መሠረት ፡ ፍርዱን ፡ ለማረም ፤ ለማሻሻል ፡ ወይም ፡ እንደገና ፡ ለማጣራት ፡ የሚችል ፡ ከሆነ ፡ ይኸው ፡ ሥርዓት ፡ አስቀድሞ ፡ ሳይፈጸም ፡ ይግባኙን ፡ ማቅረብ ፡ አይፈቀድም ።

(፫) ማናቸውም ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ክርክሩን ፡ በሚሰማበት ፡ ጊዜ ፡ በጉዳዩ ፡ ላይ ፡ ጊዜአዊ ፡ አገልግሎት ፡ ያለው ፡ ትእዛዝ ፡ ሲሰጥ ፤ ቀነ ፡ ቀጠሮ ፡ ሲወስን ፤ በመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ በሚቀርብ ፡ መቃ

ወሚያ ፡ ላይ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ውሳኔ ፡ ሲሰጥ ፡ ወይም የጠበቃን ፡ እርዳታ ፡ ስለማግኘት ፡ ወይም ፡ ከጠበቃ ፡ ጋር ፡ ስለመቅረብ ፤ ወይም ፡ ጻኝነት ፡ ሳይከፈል ፡ በነፃ ፡ ለመከሰስ ፡ እንዲፈቀድ ፡ በሚቀርብ ፡ ጥያቄ ፡ በሚሰጠው ፡ ውሳኔ ፡ ወይም ፡ ትእዛዝ ፡ ከሥረ ፡ ነገሩ ፡ ፍርድ ፡ በፊት ፡ በሚሰጠው ፡ በማናቸውም ፡ ትእዛዝ ፡ ላይ ፡ ይግባኝ ፡ ለማለት ፡ አይቻልም ። ስለሆነም ፡ ለክርርክሩ ፡ የመጨረሻ ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ ከተሰጠ ፡ በኋላ ፤ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ስለተዘረዘሩት ፡ ምክንያቶች ፡ ያለውን ፡ ቅሬታ ፡ ጨምሮ ፡ ከሥረ ፡ ነገሩ ፡ ጋር ፡ ይግባኝ ፡ ለማቅረብ ፡ ይችላል ።

(፩) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቀጥር ፡ የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ ማንም ፡ ሰው ፡ እንዲታሰር ፡ ወይም ፡ በማረፊያ ፡ ቤት ፡ ተይዞ ፡ እንዲቆይ ፡ ወይም ፡ ከሥረ ፡ ነገሩ ፡ ፍርድ ፡ በፊት ፡ በእጁ ፡ ያለውን ፡ ንብረት ፡ ለሌላው ፡ ወገን ፡ እንዲያዛውር ፡ በተሰጠበት ፡ ውሳኔ ፡ ላይ ፡ ይግባኝ ፡ የሚያቀርብበትንና ፡ እንዲሁም ፡ ያላግዛብ ፡ ታስፎአለሁ ፡ ይግባኝ ፡ ይታይልኝ ፡ ሲል ፡ ያቀረበው ፡ አቤቱታ ፡ ተቀባይነት ፡ ባጣ ፡ ጊዜ ፡ ለበላይ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ አቤቱታ ፡ የማቅረብ ፡ መብቱን ፡ አያስቀርበትም ።

ቀ፡ ፫፻፳፩ ፡- ይግባኝ ፡ ለመቀበል ፡ ሥልጣን ፡ ስላላቸው ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡

(፩) ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱት ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ እንደየደረጃቸው ፡ ይግባኝ ፡ የመስማት ፡ ሥልጣን ፡ አላቸው ።

(ሀ) የወረዳ ፡ ግዛት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ የፈረደውን ፡ ይግባኝ ፡ ተቀብሎ ፡ የሚያየው ፡ ወረዳው ፡ የሚገኝ በት ፡ አውራጃ ፡ ግዛት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፤

(ለ) የአውራጃው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ የፈረደውን ፡ ይግባኝ ፡ ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፤

(ሐ) ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ የፈረደውን ፡ ጠቅላይ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በይግባኝ ፡ ተቀብሎ ፡ ያያል ።

(፪) የወረዳው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የፈረደውን ፡ የአውራጃው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በይግባኝ ፡ አይቶ ፡ በማናቸውም ፡ ሁኔታ ፡ የተለየ ፡ ፍርድ ፡ የሰጠ ፡ እንደሆነ ፤ እንዲሁም ፡ የአውራጃው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የፈረ

ደውን ፡ / ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በይግባኝ ፡ አይቶ ፡ በማናቸውም ፡ ሁኔታ ፡ የተለየ ፡ ፍርድ ፡ የተሰጠ ፡ እንደሆነ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከተው ፡ ሁኔታ ፡ የሁለተኛ ፡ ደረጃ ፡ ይግባኝ ፡ ይግባኝ ፡ የማቅረብ ፡ መብት ፡ ይሰጣል ።

(ሀ) ከአውራጃ ፡ ግዛት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ለከፍተኛ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፤

(ለ) ከከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ለጠቅላይ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

ቍ ፡ ፫፻፳፪ ፡- ስለ ፡ ግርማዊ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ ዙፋን ፡ ችሎት ፤

ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቍጥር ፡ የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ ማንም ፡ ሰው ፡ የይግባኝ ፡ ማሰማት ፡ መብቱን ፡ እስከመጨረሻ ፡ ከተጠቀመበት ፡ በኋላ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ ከቍጥር ፡ ፫፻፳፩ ፡ እስከ ፡ ፫፻፸ ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ነገሩ ፡ እንዲታይለት ወይም ፡ እንዲመረመርለት ፡ ለግርማዊ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ አቤቱታ ፡ የማቅረብ ፡ መብቱን ፡ አያስቀርበትም ።

ቍ ፡ ፫፻፳፫ ፡- ይግባኝ ፡ ስለሚቀርብበት ፡ ጊዜና ፡ ስለአቀራረቡ ፡ ሥነ ሥርዓት ፤

(፩) ማናቸውም ፡ የይግባኝ ፡ ማመልከቻ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፫፻፳፯ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ በይግባኝ ፡ ባዩ ፡ በጠበቃው ፡ በሕግ ፡ አማካሪው ፡ በወኪሉ ፡ ወይም ፡ በነገረ ፡ ፈጁ ፡ ተፈርሞ በት ፡ ለይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መዝገብ ፡ ቤት ፡ ይቀባል ።

(፪) የይግባኙ ፡ አቤቱታ ፡ ለይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መረብ ፡ የሚገባው ፡ ይግባኝ ፡ በሚባልበት ፡ ጉዳይ ፡ ላይ ፡ በተፈረደበኛ ፡ ቀን ፡ ውስጥ ፡ ነው ።

(፫) የይግባኝ ፡ ባዮቹ ፡ ቍጥር ፡ ከአንድ ፡ የሚበልጥ ፡ ሲሆን ፡ የይግባኝ ፡ ማመልከቻ ፡ በአንድነት ፡ ጽፈው ፡ ሁሉም ፡ ሊፈርሙበት ፡ ወይም ፡ ጠበቃቸው ፡ ነገረ ፡ ፈጁቸው ፡ ወይም ፡ ወኪላቸው ፡ አንድ ፡ ማመልከቻ ፡ ጽፎ ፡ ስለነርሱ ፡ በመፈረም ፡ ለይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሊቀርብ ፡ ይችላል ።

(፩) በማናቸውም ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የይግባኝ መዝገብ ፡ ተዘጋጅቶ ፡ በዚሁ ፡ መዝገብ ፡ ላይ ፡ የይግባኝ ነገር ፡ ባጭሩ ፤ የቀረበበት ፡ ቀንና ፡ ዓመተ ፡ ምሕረት ፡ እንደ ቅደም ፡ ተከተል ፡ ተራው ፡ ይመዘገባል ።

ቀ ፡ ፫፻፳፬ ። ጊዜው ፡ ካለፈ ፡ በኋላ ፡ እንዲከፈት ፡ ስለሚቀርብ ፡ የይግባኝ ፡ ማመልከቻ ።

(፩) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ በቅጥር ፡ ፫፻፳፫ የተወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ካለፈ ፡ በኋላ ፡ የሚቀርበውን ፡ የይግባኝ ፡ ማመልከቻ ፡ የይግባኝ ፡ ሰሚ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መዝገብ ፡ ቤት ፡ አይቀበለውም ፤ ስለሆነም ፡ የመዝገብ ፡ ቤቱ ፡ ሹም ፡ የይግባኝ ፡ ማመልከቻውን ፡ በመለሰው ፡ በ፲ ፡ ቀን ፡ ውስጥ ፡ የተወሰነው ፡ ቀን ፡ ካለፈ ፡ በኋላ ፡ ይግባኝ ፡ እንዲታይለት ፡ የፈቃድ ፡ መጠየቂያ ፡ ማመልከቻ ፡ ለማቅረብ ፡ የሚችል ፡ መሆኑን ፡ ለአመልካቹ ፡ ይገልጽለታል ።

(፪) የይግባኙ ፡ ማመልከቻ ፡ ለመዝገብ ፡ ቤቱ ፡ የቀረበው ፤ የተወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ካለፈ ፡ በኋላ ፡ ይግባኝ ፡ ለማቅረብ ፡ እንዲፈቀድለት ፡ ከሚጠይቅበት ፡ ማመልከቻ ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ እንደሆነ ፤ የይግባኙን ፡ ማመልከቻ ፡ መልሶ ፡ የፈቃድ ፡ መጠየቂያውን ፡ ማመልከቻ ፡ መቀበል ፡ አለበት ። የፈቃድ ፡ መጠየቂያውና ፡ የይግባኙ ፡ ማመልከቻ ፡ የተጻፈው ፡ በአንድ ፡ ወረቀት ፡ ላይ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ጉዳዩን ፡ አለያይቶ ፡ እንዲያቀርብ ፡ ያዘዋል ።

(፫) በዚህ ፡ ቅጥር ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ተቀባይነትን ፡ ያላገኙ ፡ ማመልከቻዎች ፡ ለባለጉዳዩ ፡ ቢመለሱም ፤ ቀርቦ ፡ ተቀባይነት ፡ ያላገኙ ፡ መሆናቸውን ፡ ይህ ፡ የተወሰነበት ፡ ቀን ፡ በይግባኝ ፡ መመዝገቢያ ፡ ደብተር ፡ ውስጥ ፡ መጻፍ ፡ አለበት ።

ቀ ፡ ፫፻፳፭ ። ጊዜ ፡ ካለፈ ፡ በኋላ ፡ ይግባኝ ፡ እንዲከፈት ፡ ስለሚቀርብ ፡ የፈቃድ ፡ ጥያቄ ፡ ማመልከቻ ።

(፩) ጊዜው ፡ ካለፈ ፡ በኋላ ፡ ይግባኝ ፡ እንዲከፈት ፡ የሚቀርበው ፡ የፈቃድ ፡ ጥያቄ ፡ ማመልከቻ ፡ በጽሑፍ ፡ ሆኖ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቅጥር ፡ ፫፻፳፫ ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ በተወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ያልቀረበበትን ፡ ምክንያት ፡ የሚገልጽ ፡ መሆን ፡ አለበት ።

(፪) እንዲሁም ፡ ምክንያቱን ፡ ከሚገልጹ ፡ ማስረጃዎች ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ መቅረብ ፡ አለበት ። ማስረጃዎቹም ፡ ይግባኙ ፡ በተወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ያልቀረበበትን ፡ ምክንያት ፡ የሚገልጹና ፡ ውሳኔም ፡ እንዲሰጥበት ፡ በቂ ፡ ሆነው ፡ መገኘት ፡ አለባቸው ።

(፫) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለቀረበለት ፡ የፈቃድ ፡ ጥያቄ ፡ ማመልከቻ ፡ ተቀባይነትን ፡ የሚያስገኝ ፡ ውሳኔ ፡ ከመስጠቱ ፡ በፊት ፡ ፈቃድ ፡ ጠያቂውንና ፡ ይግባኝ ፡ የተባለበትን ፡ ወገን ፡ አስቀርቦ ፡ በመጠየቅ ፡ ማስረጃውንም ፡ ከመረመረ ፡ በኋላ ፡ አስፈላጊ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ውሳኔ ፡ ይሰጣል ።

ቀ፡ ፫፻፳፮ ፡- በቀረበው ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ውሳኔ ፡

(፩) አመልካቹ ፡ የቀረበለትን ፡ የፈቃድ ፡ መጠየቂያ ፡ አቤቱታ ፡ ተቀብሎ ፡ ይግባኙን ፡ በጊዜው ፡ ለማቅረብ ፡ ያልቻለበት ፡ ምክንያት ፡ በቂ ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፤ ይህንን ፡ በመዝገብ ፡ ላይ ፡ ካሰፈረ ፡ በኋላ ፡ የይግባኝ ፡ ማመልከቻውን ፡ በአሥር ፡ ቀን ፡ ውስጥ ፡ እንዲያቀርብ ፡ ይፈቅድለታል ።

(፪) በፈቃድ ፡ መጠየቂያው ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ የተገለጸው ፡ ምክንያት ፡ ይግባኙን ፡ በጊዜው ፡ ለማቅረብ ፡ ያልቻለው ፡ በአመልካቹ ፡ ጠበቃ ፡ ወይም ፡ ነገረ ፡ ፈጅ ፡ ወይም ፡ በወኪሉ ፡ ያለመቅረብና ፡ በነዚህ ፡ ጉድለት ፡ መሆኑ ፡ የታወቀ ፡ እንደሆነ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቅጥር ፡ እንደተነገረው ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ ነው ፡ ተብሎ ፡ ተቀባይነትን ፡ ለማግኘት ፡ አይችልም ።

(፫) በዚህ ፡ ቅጥር ፡ የተመለከተው ፡ የፈቃድ ፡ መጠየቂያ ፡ ማመልከቻ ፡ ቀርቦ ፡ ተቀባይነት ፡ የለውም ፡ ተብሎ ፡ በተሰጠው ፡ ውሳኔ ፡ ላይ ፡ ይግባኝ ፡ ለማለት ፡ አይችልም ።

(፬) በዚህ ፡ ዓይነት ፡ የቀረቡ ፡ ማመልከቻዎችና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱም ፡ የተሰጡት ፡ ውሳኔዎች ፡ በይግባኝ ፡ መመዝገቢያ ፡ ደብተር ፡ ላይ ፡ መጻፍ ፡ አለባቸው ።

ቀ፡ ፫፻፳፯ ፡- በይግባኝ ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ ስለሚጻፉ ፡ ነገሮች ፡

(፩) በማናቸውም ፡ የይግባኝ ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የማመልከቱት ፡ ነገሮች ፡ መገለጽ ፡ አለባቸው ።

(ሀ) ይግባኝ ፡ የቀረበበትን ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሥምና ፡ የሚያስች
ልበትን ፡ ቦታ ፡

(ለ) የይግባኝ ፡ ባዩና ፡ የመልስ ፡ ሰጭው ፡ ስምና ፡ አድራሻ ፡

(ሐ) ይግባኝ ፡ የተባለበትን ፡ ፍርድ ፡ የሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡
ስም ፡ ፍርዱ ፡ የተወሰነበትን ፡ ቀንና ፡ የመዝገቡን ፡ ቍጥር ፡

(መ) መጥሪያ ፡ ለመስጠት ፡ እንዲቻል ፡ የመልስ ፡ ሰጭውን ፡
አድራሻ ፡

(ሠ) ለይግባኙ ፡ ምክንያት ፡ የሆኑትን ፡ ነገሮች ፡ ዝርዝር ፡

(ረ) በይግባኙ ፡ እንዲታረም ፡ የሚፈለገውን ፡ የነገር ፡ ዝርዝር
ርና ፡ የሚጠየቀውን ፡ ዳኝነት ፡ ዓይነት ።

(፪) ይግባኝ ፡ የተባለበትን ፡ ፍርድ ፡ የሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የመ
ዝገብና ፡ የፍርድ ፡ ግልባጭ ፡ ትክክል ፡ ግልባጭ ፡ ለመሆኑ ፡ ታት
ሞበትና ፡ ተፈርሞበት ፡ ከይግባኙ ፡ ማመልከቻ ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡
ለይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መቅረብ ፡ አለበት ።

(፫) ይግባኝ ፡ ባዩ ፡ ይግባኙን ፡ የሚመሠርተው ፡ ፍርዱ ፡ በተሰጠ
በት ፡ መዝገብ ፡ ላይ ፡ ብቻ ፡ እንደሆነ ፡ ይህንኑ ፡ በይግባኝ ፡ ማመ
ልከቻው ፡ ላይ ፡ መግለጽ ፡ ይኖርበታል ። ተጨማሪ ፡ ማስረጃ ፡
ለማቅረብ ፡ እንዲፈቀድለት ፡ የሚጠይቅ ፡ ሲሆን ፡ ግን ፡ እንዲታ
ራለት ፡ የሚጠይቀውን ፡ የማስረጃ ፡ ዝርዝርና ፡ እንዲሰሙለት ፡
የሚፈልጋቸውን ፡ ምስክሮች ፡ ስም ፡ የሚገልጽ ፡ ሌላ ፡ ጽሑፍ ፡
ከይግባኝ ፡ ማመልከቻው ፡ ጋር ፡ አያይዞ ፡ ያቀርባል ። በተለይም ፡
ይታይልኝ ፡ የሚለው ፡ ማስረጃ ፡ ወይም ፡ ይስሙልኝ ፡ የሚላ
ቸው ፡ ምስክሮች ፡ በመጀመሪያ ፡ ክርክር ፡ ላይ ፡ ላይታይለት ፡
ወይም ፡ ላይሰሙለት ፡ የቀሩበትን ፡ ምክንያትና ፡ በይግባኝ ፡
ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ዘንድ ፡ ሊታይልኝ ፡ ይገባል ፡ የሚልበ
ትን ፡ ምክንያት ፡ በዝርዝር ፡ የሚያስረዳ ፡ ጽሑፍ ፡ ማቅረብ ፡
አለበት ።

(፬) የይግባኙ ፡ ማመልከቻ ፡ ለእያንዳንዱ ፡ መልስ ፡ ሰጭ ፡ ለመድ
ረስ ፡ በሚችል ፡ ግልባጭ ፡ ተዘጋጅቶ ፡ መቅረብ ፡ ይገባዋል ።

ቍ ፡ ፫፻፳፰ ። ይግባኝ ፡ ስለሚባልባቸው ፡ ምክንያቶች ።

(፩) የይግባኝ ፡ ማመልከቻ ፡ በአጭሩ ፡ ተዘጋጅቶ ፡ ይግባኝ ፡ የተባለበትን ፡ ፍርድ ፡ የሚቃወምበትን ፡ ምክንያት ፡ በመዘርዘር ፡ ለያንዳንዱ ፡ ምክንያት ፡ አርዕስትና ፡ ተራ ፡ ቍጥር ፡ በመስጠት ፡ በክርክሩ ፡ ዝርዝር ፡ ነገር ፡ ውስጥ ፡ በሚገባ ፡ ሁኔታ ፡ ተጽፎ ፡ መቅረብ ፡ አለበት ።

(፪) ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በተለይ ፡ ካልፈቀደ ፡ በቀር ፡ ይግባኝ ፡ ባዩ ፡ በይግባኝ ማመልከቻው ፡ ላይ ፡ ዘርዝሮ ፡ ያልገለጸውን ፡ አዲስ ፡ ነገር ፡ በማንሳት ፡ ወይም ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፡ ለመከራከር ፡ አይችልም ።

(፫) ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ለክርክሩ ፡ ውሳኔ ፡ በሚሰጥበት ፡ ጊዜ ፡ በይግባኝ ፡ ማመልከቻው ፡ ላይ ፡ የተዘረዘረውን ፡ ወይም ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ መሠረት ፡ አዲስ ፡ ክርክር ፡ እንዲቀርብ ፡ ፈቅዶ ፡ የሰማውን ፡ ነገር ፡ ብቻ ፡ ለመከተል ፡ ሳይገደድ ፡ በማናቸውም ፡ ተገቢ ፡ መሰሎ ፡ በታየው ፡ ምክንያት ፡ ላይ ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ። ስለሆነም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በጨበጠው ፡ ነገር ፡ ላይ ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ክርክር ፡ እንዲያሰሙ ፡ መብት ፡ በተሰጣቸው ፡ ገዳይ ፡ ላይ ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በማመልከቻው ፡ ተዘርዘሮ ፡ ከተገለጸው ፡ ወይም ፡ ክርክር ፡ ከተነሳበት ፡ ውጭ ፡ በሆነ ፡ ነገር ፡ ፍርድ ፡ ለመስጠት ፡ አይችልም ።

ቍ ፡ ፫፻፳፱ ። ስለ ፡ አዲስ ፡ ነገሮችና ፡ ስለ ፡ አዲስ ፡ ክርክሮች ።

(፩) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፫፻፵፭ ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ በመጀመሪያው ፡ ደረጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ያልተነሳውን ፡ ክርክርና ፡ ያልቀረበውን ፡ አዲስ ፡ ነገር ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ለመቀበል ፡ አይችልም ።

(፪) ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መልስ ፡ ሰጭውን ፡ ስለመጥራት ፡ ስለ ፡ ኪግራው ፡ አከፋፈል ፡ ወይም ፡ ለመልስ ፡ ሰጭው ፡ ማስታወቂያ ፡ ስለመስጠትና ፡ ስለ ፡ ሌላውም ፡ አስፈላጊ ፡ ስለሆነው ፡ ነገር ፡ ተስማሚ ፡ መሰሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ በመስ

ጠት ፡ ይግባኝ ፡ ባዩ ፡ ከርከሩን ፡ እንዲለውጥ ፡ ወይም ፡ የይግባኝ ፡ ግመልከቻውን ፡ እንዲያሻሽል ፡ ሊፈቅድለት ፡ ይችላል ።

ቀ ፡ ፫፻፴ ። የይግባኝ ፡ ግመልከቻን ፡ ስለመሠረዝ ፡ ወይም ፡ ስለማሻሻል ።

(፩) የይግባኙ ፡ ግመልከቻ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ፫፻፳፯ ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ተዘጋጅቶ ፡ ያልቀረበ ፡ እንደሆነ ፡ ለይግባኝ ፡ ባዩ ፡ ይመለስለታል ። ይህም ፡ ሲሆን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ወይም ፡ ወዲያውኑ ፡ አሻሽሎና ፡ አሟልቶ ፡ እንዲያቀርብ ፡ ይነገረዋል ።

(፪) የቀረበውን ፡ የይግባኝ ፡ ግመልከቻ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በማናቸውም ምክንያት ፡ ያልተቀበለው ፡ እንደሆነ ፡ ያልተቀበለበትን ፡ ምክንያት ፡ በመጻፍ ፡ ከመዝገቡ ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ እንዲቀመጥ ፡ ያደርጋል ።

(፫) ግመልከቻው ፡ ተሻሽሎና ፡ ተሟልቶ ፡ የቀረበ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ግመልከቻው ፡ መሻሻሉን ፡ በግርጌው ፡ ጽፎ ፡ የፊርማ ፡ ምልክት ፡ ያደርግበታል ።

ቀ ፡ ፫፻፴፩ ። የከላሽ ፡ ወይም ፡ የተከላሽ ፡ ቀጥር ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡

ሲሆን ።

ባንድ ከርከር ፡ ውስጥ የከላሾች ወይም ፡ የተከላሾች ፡ ብዛት ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡ ሲሆንና ፡ ከርከሩም ፡ ከላሾችን ወይም ፡ ተከላሾችን ፡ በአንድ ዓይነት ፡ መልክ ፡ የሚመለከታቸው ፡ ሲሆን ፡ ከላሾቹ ፡ ወይም ከተከላሾቹ ፡ አንዱ ፡ በጠቅላላው ፡ ውሳኔ ፡ ላይ ፡ ይግባኝ ፡ ለማለት ይችላል ። በዚህ ፡ ዓይነት ፡ ይግባኙ ፡ የቀረበለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንደነገሩ ፡ አካባቢ ፡ ሁኔታ ፡ ፍርዱን ፡ በማሻሻል ፡ ወይም ፡ በመለወጥ ያሻሻለው ፡ ወይም ፡ የለወጠው ፡ ወይም ፡ ያጸናው ፡ ፍርድ ፡ ይግባኙን ፡ ባላቀረቡት ፡ ከላሾች ፡ ወይም ፡ ተከላሾች ፡ ላይም ፡ ይጸናባቸዋል ።

ክ ፍ ል ፡ ፪ ።

ክርክር ፡ እንዳይቀጥልና ፡ ፍርድ እንዳይፈጸም ፡ ስለግንድ ።

ቍ ፡ ፫፻፴፪ ። ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለሚሰጠው ፡ የግንድ ፡ ትእዛዝ ።

ይግባኝ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ግልጽ ፡ የሆነ ፡ ትእዛዝ ፡ ካልሰጠ ፡ በቀር ፡ ባንድ ፡ ክርክር ፡ ላይ ፡ ይግባኝ ፡ መቅረቡ ፡ ብቻ ፡ የተጀመረው ፡ ክርክር ፡ እንዳይቀጥል ፡ ሊያደርገው ፡ አይችልም ። እንዲሁም ፡ ባንድ ፡ ክርክር ፡ ላይ ፡ የተሰጠውን ፡ ትእዛዝ ፡ ወይም ብይን ፡ ወይም ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ እንዳይፈጸም ፡ ሊያግደው ፡ አይችልም ።

በለሆነም ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የነገሩን ፡ አካባቢ ፡ ሁኔታ ፡ መርምሮ ፡ ለጉዳዩ ፡ የመጨረሻ ፡ ውሳኔ ፡ እስኪሰጠው ፡ ድረስ ፡ የክርክሩ ፡ መቀጠል ፡ እንዲቆይ ፡ ወይም ፡ የፍርዱ ፡ አፈጻጸም ፡ ለጊዜው ፡ እንዲታገድ ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፫፻፴፫ ። በመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ ፍርድ ፡ የሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለሚሰጠው ፡ የግንድ ፡ ትእዛዝ ።

በመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የተፈረደበት ፡ ሰው ፡ ይግባኝን ፡ ለበላይ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሚያቀርብ ፡ መሆኑን ፡ በመግለጽ ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ እስኪሰጥለት ፡ ድረስ ፡ ፍርዱን ፡ አግዶ ፡ እንዲያቆይለት ፡ ለመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሊያመለክት ፡ ይችላል ። ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ ክርክሩ ፡ በይግባኝ ፡ ቀርቦ ፡ ከመታየቱ ፡ በፊት ፡ ፍርዱ ፡ ቢፈጸም ፡ ክርክር ፡ በተነሳበት ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ከፍ ፡ ያለ ፡ ጉዳት ፡ የሚደርስ ፡ መሆኑን ፡ የገመተ ፡ እንደሆነ ፡ የግንድ ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፫፻፴፬ ። የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ፕሬዚዳንት ፡ ፍርድን ፡ ለግንድ ፡ ስላለው ፡ ሥልጣን ።

ከዚህ ፡ በላይ ፡ በቍጥር ፡ ፫፻፴፪ ፡ እና ፡ ፫፻፴፫ ፡ የተመለከቱት ፡ ድንጋጌዎች ፡ ፍርዱ ፡ ወይም ፡ ትእዛዙ ፡ የተሰጠበት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ፕሬዚዳንት ፡ ትእዛዙ ፡ ወይም ፡ ፍርዱ ፡ ለ፲፭ ቀን ፡ ብቻ ፡

እንዲታገድ ፡ ከግዝዝ ፡ አያግዱትም ። ስለሆነም ፡ በተወሰነው ፡
ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ይግባኙ ፡ ካልተሰማ ፡ ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ቀኑን ፡
የሚያራዝም ፡ ተጨማሪ ፡ ትእዛዝ ፡ ካልሰጠ ፡ በቀር ፡ በፍርዱ ፡
ወይም ፡ በትእዛዙ ፡ መሠረት ፡ መፈጸም ፡ አለበት ።

ቀ ፡ ፫፻፴፭ ። ፍርድን ፡ ለማገድ ፡ ስለሚቻልበት ፡ ሁኔታ ፡ ወይም ፡
ምክንያት ።

(፩) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ወይም ፡ የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ፕሬዚዳንት ፡ ከዚህ ፡
ቀጥሎ ፡ የተመለከቱት ፡ ምክንያቶች ፡ መኖራቸውንና ፡ በቂ ፡
መሆናቸውን ፡ ካላረጋገጠ ፡ በቀር ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ከቀጥር ፡
፫፻፴፪ ፡ እስከ ፡ ፫፻፴፬ ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ፍር
ድን ፡ የማገድ ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ አይችልም ።

(ሀ) ይግባኙ ፡ ከመታየቱ ፡ በፊት ፡ ፍርዱ ፡ ቢፈጸም ፡ ፍርድ ፡
እንዲታገድለት ፡ በሚጠይቀው ፡ ወገን ፡ ላይ ፡ ከፍ ፡ ያለ ፡ ጉዳት ፡
የሚደርስበት ፡ መሆኑን ፤

(ለ) እንዲታገድለት ፡ አመልካቹ ፡ ማመልከቻውን ፡ ያቀረ
በው ፡ ጊዜ ፡ ሳያጠፋ ፡ ፍርዱ ፡ እንደተሰጠ ፡ ወዲያውኑ ፡ መሆኑን ፤

(ሐ) ስለ ፡ ፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ አመልካቹ ፡ በቂ ፡ ገንዘብ ፡ ማስ
ያዙን ፡ ወይም ፡ ለሚጠየቀው ፡ ዕዳ ፡ በቂ ፡ ዋስ ፡ መስጠቱን ፡
ወይም ፡ በቂ ፡ መያዣ ፡ ማስቀመጡን ፡ ያረጋገጠ ፡ እንደሆነ ።

(፪) የፍርድ ፡ ማገድ ፡ ትእዛዝ ፡ የሚሰጠው ፡ ፍርድ ፡ እንዲታገድ ፡
የቀረበው ፡ ማመልከቻ ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ባሉበት ፡ ከተ
ሰማ ፡ በኋላ ፡ ነው ። ስለሆነም ፡ በመሐላ ፡ ቃል ፡ የተደገፈ ፡ ማመ
ልከቻ ፡ የቀረበ ፡ እንደሆነ ፤ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ባሉበት ፡
ነገሩ ፡ እስኪሰማ ፡ ድረስ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የማገድ ፡ ትእዛዝ ፡ ለመ
ስጠት ፡ ይችላል ።

ቀ ፡ ፫፻፴፮ ። ፍርድን ፡ ለመፈጸም ፡ ስለሚሰጥ ፡ ዋስትና ።

ይግባኝ ፡ የተባለበት ፡ ፍርድ ፡ እንዲፈጸም ፡ ትእዛዝ ፡ የተሰጠ ፡
እንደሆነ ፡ ይግባኝ ፡ ባዩ ፡ ለይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡
በቂ ፡ ምክንያት ፡ ሲያቀርብለት ፤ በፍርዱ ፡ አፈጻጸም ፡ ምክንያት ፡
የተወሰደው ፡ ነገር ፡ እንዲመለስ ፡ ዋስትና ፡ እንዲሰጥ ፡ ወይም ፡
የተወሰደውን ፡ ንብረት ፡ ለመሸፈን ፡ የሚችል ፡ ግምት ፡ ያለው ፡

መያዣ ፡ እንዲያስቀምጥ ፡ ወይም ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡
ቤት ፡ ለሚሰጠው ፡ ለማናቸውም ፡ ትእዛዝ ፡ ወይም ፡ ውሳኔ ፡
አፈጻጸም ፡ በቀ. ፡ ዋስትና ፡ እንዲሰጥ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

ክ ፍ ል ፡ ፫ ፡

ይግባኝን ፡ ስለመቀበልና ፡ ስለመስማት ።

ቍ ፡ ፫፻፴፯ ። መልስ ፡ ሰጪ ፡ ሳይጠራ ፡ ይግባኝን ፡ ለመሠረዝ ፡ ስለሚቻል
በት ፡ ሁኔታ ።

ይግባኝ ፡ ባዩ ፡ ያቀረበው ፡ የይግባኝ ፡ ማመልከቻ ፡ የተመሠረተው ፡ የመጀመሪያው ፡ ደረጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በሰጠው ፡ የፍርድ ፡
ውሳኔ ፡ መዝገብ ፡ ላይ ፡ ብቻ ፡ ሆኖ ፡ ሌላ ፡ ማስረጃ ፡ እንዲታይ
ለት ፡ ወይም ፡ ሌሎች ፡ ምሥክሮች ፡ እንዲሰሙለት ፡ የማይጠይቅ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነገሩ ፡ የሚሰማበትን ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ወስኖ ፡ ይግባኝ ፡ ባዩ ፡ ወይም ፡ ጠበቃው ፡ የሚያቀርቡትን ፡ ክርክር ፡ ከሰማ ፡ በኋላ ፡ የመጀመሪያው ፡ ደረጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ፍርድ ፡ የሰጠበትን ፡ የመዝገብ ፡ ግልባጭ ፡ መርምሮ ፡ ፍርዱ ፡ ጉድለት ፡ የሌለበት ፡ መሆኑን ፡ ከተረዳው ፡ መልስ ፡ ሰጭውን ፡ ሳይጠራ ፡ ይግባኙን ፡ ዘግቶ ፡ አቤት ፡ ባዩን ፡ ሊያሰናብት ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፫፻፴፰ ። ይግባኝ ፡ የሚሰማበትን ፡ ቀን ፡ ስለመወሰን ።

(፩) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቍጥር ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ይግባኝ ፡ ያልተሠረዘ ፡ ሲሆን ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይግባኙ ፡ የሚሰማበትን ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ወስኖ ፡ መልስ ፡ ሰጭው ፡ እንዲቀርብ ፡ መጥሪያውንና ፡ የይግባኝ ፡ ማመልከቻውን ፡ ግልባጭ ፡ ይልክለታል ። በቀን ፡ ቀጠሮው ፡ ሳይቀርብ ፡ ቢቀር ፡ ይግባኝ ፡ በሌለበት ፡ የሚሰማ ፡ መሆኑን ፡ በመጥሪያው ፡ ላይ ፡ ያስታውቀዋል ።

(፪) ይግባኙን ፡ ለመስማት ፡ የሚሰጠው ፡ የቀን ፡ ቀጠሮ ፡ አወሳሰን ፡ ሥርዓት ፡ የሚፈጸመው ፡ የይግባኝ ፡ ሰሚውን ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሥራ ፡ መጠን ፡ በአጀንዳው ፡ ላይ ፡ ያለውን ፡ የቀጠሮ ፡ ብዛት ፡

መልስ ፡ ሰጭው ፡ መከራከሪያውን ፡ ለማቅረብ ፡ የሚችልበት ፡
በቁ ፡ ጊዜ ፡ የሚያገኝ ፡ መሆኑን ፡ የአድራሻውን ፡ ርቀትና ፡ ቅር
በት ፡ ሁኔታ ፡ መሠረት ፡ አድርጎ ፡ በመገመት ፡ ነው ።

ቀ* ፡ ፫፻፴፱ ። ክርክሩን ፡ የሚጀምረው ፡ ይግባኝ ፡ ባዩ ፡ ስለመሆኑ ፡

(፩) ይግባኝን ፡ ለመስማት ፡ በተወሰነው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ክርክሩ ፡
በሚሰማበት ፡ ጊዜ ፡ ይግባኝ ፡ ባዩ ፡ ያቀረበውን ፡ ይግባኝ ፡ የሚደ
ገፍበትን ፡ ነገር ፡ ለማስረዳት ፡ አስቀድሞ ፡ ክርክሩን ፡ ይጀምራል።

(፪) ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይግባኝን ፡ ወዲያውኑ ፡ ያል
ሠረዘው ፡ እንደሆነ ፡ ይግባኝ ፡ ባዩ ፡ ላሰማው ፡ ክርክር ፡ መልስ ፡
ሰጭው ፡ የመከላከያ ፡ መልሱን ፡ ይሰጣል ። ቀጥሎም ፡ መልስ ፡
ሰጭው ፡ ላቀረበው ፡ መከላከያ ፡ ይግባኝ ፡ ባዩ ፡ መልስ ፡ ለመስ
ጠት ፡ ይችላል ።

(፫) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቀጥር ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡
ይግባኝ ፡ ባዩ ፡ በጽሑፍ ፡ ላቀረበው ፡ የይግባኝ ፡ ማመልከቻ ፡ መ
ልስ ፡ ሰጭው ፡ የመከላከያ ፡ መልሱን ፡ በጽሑፍ ፡ እንዲያቀርብ ፡
ከማዘዝ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱን ፡ አያግደውም ።

(፬) የመልስ ፡ ሰጭው ፡ መልስና ፡ ይግባኝ ፡ ባዩም ፡ ለዚህ ፡ የሚሰ
ጠው ፡ የመቃወሚያ ፡ መልስ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በወሰነው ፡ ጊዜ ፡
መቅረብና ፡ መመዝገብ ፡ አለበት ።

ቀ* ፡ ፫፻፵ ። መልስ ፡ ሰጭው ፡ በይግባኝ ፡ ላይ ፡ ስለሚያሰማው ፡ ቅሬታ ።

(፩) መልስ ፡ ሰጭው ፡ በቀጥታ ፡ ይግባኝ ፡ ያላቀረበ ፡ ቢሆንም ፡
እንኳ ፡ ተገቢውን ፡ ዳኝነት ፡ ከፍሎ ፡ ይግባኝ ፡ ባዩ ፡ ባቀረበው ፡
የይግባኝ ፡ ክርክር ፡ በመልስ ፡ ሰጭነት ፡ ከሚያቀርበው ፡ ክርክር ፡
ጋር ፡ በፍርዱ ፡ ቅር ፡ የተሰኘበትን ፡ ጉዳይ ፡ በማቅረብ ፡ በይግ
ባኝ ፡ ባይነትም ፡ ለመከራከር ፡ ይችላል ።

(፪) የመልስ ፡ ሰጭው ፡ የቅሬታ ፡ ማሰሚያ ፡ አቤቱታ ፡ በይግባኝ ፡
ማሰሚያ ፡ ማመልከቻ ፡ ፎርም ፡ ተዘጋጅቶ ፡ በቀጥር ፡ ፫፻፴፰ ፡
(፩) ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ለመልስ ፡ ሰጭው ፡
ወይም ፡ ለጠበቃው ፡ የመጥሪያ ፡ ትእዛዝ ፡ ከተሰጠበት ፡ ቀን ፡

ጀምሮ ፡ በእንድ ፡ ወር ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መቅረብ ፡ አለበት ።

(፫) መልስ ፡ ሰጭው ፡ ያቀረበው ፡ የቅሬታ ፡ ማስሚያ ፡ አቤቱታ ፡ ጉዳዩ ፡ ለሚመለከተው ፡ ወገን ፡ ወይም ፡ ለጠበቃው ፡ የደረሰው ፡ መሆኑን ፡ የሚያረጋግጥ ፡ የጽሑፍ ፡ መተማመኛ ፡ ከአቤቱታው ፡ ጋር ፡ አያይዞ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ካላቀረበ ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ማመልከቻው ፡ በአቤት ፡ ባዩ ፡ ኪሣራ ፡ ተገልብጦ ፡ ጉዳዩ ፡ ለሚመለከተው ፡ ወገን ፡ ወይም ፡ ለጠበቃው ፡ እንዲደርሰው ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

(፬) በዚህ ፡ ቍጥር ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ የቅሬታ ፡ ማስሚያ ፡ አቤቱታ ፡ የቀረበ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ጉዳዩ ፡ ለሚመለከታቸው ፡ ወገኖች ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ማስታወቂያ ፡ በመስጠት ፡ ዋናው ፡ ይግባኝ ፡ ባለመወሰኑ ፡ ምክንያት ፡ ሳይታገድ ፡ በቅሬታው ፡ አቤቱታ ፡ ላይ ፡ ፍርድ ፡ ሊሰጥ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፫፻፵፩ ። ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በይግባኝ ፡ የቀረበለትን ፡ ነገር ፡ ወደ ፡ ወሰነው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለሚመልስበት ፡ ሁኔታ ።

(፩) ይግባኝ ፡ የተባለበትን ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ውሳኔ ፡ የሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነገሩን ፡ የወሰነው ፡ ክርክር ፡ ውስጥ ፡ ሳይገባ ፡ በመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ የቀረበለትን ፡ መቃወሚያ ፡ ብቻ ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፡ ሲሆንና ፡ ይህ ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ውሳኔ ፡ በይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የተለወጠ ፡ እንደሆነ ፡ ክርክሩ ፡ ወደ ፡ መጀመሪያው ፡ ደረጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲመለስ ፡ በማድረግ ፡ መታየት ፡ የሚገባቸውን ፡ ነጥቦች ፡ ለይቶ ፡ እንደገና ፡ እንዲታይ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንቡስ ፡ ቍጥር ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነገሩ ፡ እንደገና ፡ እንዲታይ ፡ ወስኖ ፡ ለመጀመሪያው ፡ ደረጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በሚመለስበት ፡ ጊዜ ፡ የሰጠው ፡ ውሳኔ ፡ ትክክል ፡ ግልባጭና ፡ ትእዛዙ ፡ ለመጀመሪያው ፡ ደረጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲላክ ፡ ያደርጋል ፡ በትእ

ዛዙም ፡ ላይ ፡ ነገሩ ፡ በቀድሞው ፡ መዝገብና ፡ ቀድሞ ፡ በተሰጠው ፡ ተራ ፡ ቊጥር ፡ ተመዝግቦ ፡ እንዲታይ ፡ ይወሰናል ።

(፫) ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይግባኝ ፡ የተባለበትን ፡ ጉዳይ ፡ ለወሰነው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ከመመለሱ ፡ በፊት ፡ በመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ የተሰማው ፡ ማስረጃ ፡ ሁሉ ፡ እንደተገቢነቱ ፡ እንደገና ፡ እንዲታይ ፡ በተደረገው ፡ ክርክር ፡ ውስጥ ፡ ማስረጃ ፡ ይሆናል ።

ቊ ፡ ፫፻፵፪ ። በመዝገቡ ፡ ውስጥ ፡ በሠፈረው ፡ ማስረጃ ፡ መሠረት ፡ ስለሚሰጥ ፡ ፍርድ ።

ይግባኝ ፡ በተባለበት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መዝገብ ፡ ውስጥ ፡ የሠፈረው ፡ ማስረጃ ፡ በይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ግምት ፡ በቂ ፡ ሆኖ ፡ ሲገኝ ፤ የነገሩን ፡ ጭብጥ ፡ በማሻሻል ፡ ወይም ፡ በመለወጥ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ የመጨረሻ ፡ ፍርድ ፡ ሊሰጥ ፡ ይችላል ። ይግባኝ ፡ የተባለበት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ፍርዱን ፡ የሰጠው ፡ በሌላ ፡ ምክንያት ፡ ቢሆንም ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በመዝገቡ ፡ ላይ ፡ በተረዳው ፡ መሠረት ፡ ጭብጡን ፡ ለውጦ ፡ ከመፍረድ ፡ አይታገድም ።

ቊ ፡ ፫፻፵፫ ። ይግባኝ ፡ ሰሚ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የነገሩን ፡ ጭብጥ ፡ አስተካክሎ ፡ ለመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለሚመልስበት ፡ ሁኔታ ።

(፩) ይግባኝ ፡ የተባለበትን ፡ ፍርድ ፡ የወሰነው ፡ የበታች ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ለክሱ ፡ ውጤት ፡ ጠቃሚ ፡ የሆነውን ፡ ጭብጥ ፡ ሳይይዝ ፡ መቅረቱን ፡ ወይም ፡ በማናቸውም ፡ ሁኔታ ፡ የነገሩን ፡ ነጥብ ፡ ወይም ፡ ፍሬ ፡ ጉዳዩን ፡ ሳይመረምርና ፡ ሳይረዳ ፡ ያለፈው ፡ መሆኑን ፤ እነዚህም ፡ ነጥቦች ፡ ለፍርዱ ፡ አሰጣጥ ፡ መልካም ፡ ውጤት ፡ ሊያስገኙ ፡ የሚችሉ ፡ መሆናቸውን ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ያረጋገጠ ፡ እንደሆነ ፤ የተዘለሉትን ፡ ጭብጦችና ፡ ፍሬ ፡ ነገሮች ፡ ለይቶ ፡ በመግለጽ ፡ እንደገና ፡ እንዲመረምርና ፡ እንዲያጣራው ፡ ለመጀመሪያው ፡ ደረጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መልሶ ፡ ይልክለታል ። እንዲሁም ፡ ተጨማሪ ፡ ማስረጃ ፡ እንዲቀበል ፡ ያዘዋል ።

(፪) ሊያጠናቅቃቸው ፡ የሚገባው ፡ ጉዳዮች ፡ ተገልጸው ፡ ነገሩን ፡

እንደገና ፡ እንዲያይ ፡ የተላከለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በትእዛዙ ፡ መሠረት ፡ ዳኝነቱን ፡ ካየ ፡ በኋላ ፡ የተቀበለውን ፡ ማስረጃና ፡ በጉዳዩ ፡ የወሰደውን ፡ እርምጃ ፤ እንዲሁም ፡ ለነገሩ ፡ አወሳሰን ፡ መሠረት ፡ ያደረጋቸውን ፡ ነገሮች ፡ በመግለጽ ፡ ያጣራውን ፡ ነገር ፡ ለይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መልሶ ፡ ይልካል ። በተጨማሪ ፡ የታየው ፡ ማስረጃና ፡ የተሰጠው ፡ ማናቸውም ፡ ውሳኔ ፡ ወይም ፡ ትእዛዝ ፡ የቀድሞው ፡ መዝገብ ፡ አባሪ ፡ ይሆናል ።

ቍ ፡ ፫፻፵፬ ። የፍርድ ፡ ቤቱን ፡ ውሳኔ ፡ ስለ ፡ መቃወም ።

(፩) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቍጥር ፡ በጀኛው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ የተወሰደውን ፡ ማናቸውንም ፡ ዓይነት ፡ እርምጃ ፡ የሚቃወም ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በሚወስነው ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ የመቃወሚያ ፡ ማመልከቻውን ፡ ለማቅረብ ፡ ይችላል ።

(፪) ለመቃወሚያው ፡ ማመልከቻ ፡ ማቅረቢያ ፡ የተወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ካለፈ ፡ በኋላ ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነገሩን ፡ ሊወስን ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፫፻፵፭ ። ስለ ፡ ተጨማሪ ፡ ማስረጃ ።

(፩) ከዚህ ፡ ቍጥሎ ፡ ከተመለከቱት ፡ ሁኔታዎች ፡ ውጭ ፡ በይግባኝ ፡ ተከራካሪ ፡ የሆነ ፡ ማናቸውም ፡ ወገን ፡ ለይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ተጨማሪ ፡ ማስረጃ ፡ እንዲያቀርብ ፡ የሚፈቀድለት፡

(ሀ) ይግባኝ ፡ የቀረበበትን ፡ ክርክር ፡ የፈረደው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መቀበል ፡ ይገባው ፡ የነበረውን ፡ ማስረጃ ፡ በቂ ፡ ባልሆነ ፡ ምክንያት ፡ ሳይቀበለው ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡

(ለ) ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ትክክለኛ ፡ ፍርድ ፡ ለመስጠት ፡ ወይም ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ በታየው ፡ በማናቸውም ፡ ምክንያት ፡ ተጨማሪ ፡ ማስረጃ ፡ እንዲቀርብ ፡ ወይም ፡ ሌላ ፡ ምስክር ፡ እንዲሰማ ፡ ያዘዘ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ በቍጥር ፡ ፫፻፳፯ ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ (፫) ፡ ተጨማሪ ፡ ማስረጃ ፡ እንዲታይ ፡ ወይም ፡ ምስክሮች ፡ እንዲሰሙ ፡ ማመልከቻ ፡ የቀረበ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ በይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ አስተያየት ፡ ተገቢ ፡ ሆኖ ፡ ሲገኝ ፡ ሰነድ ፡ ምስክር ፡ ወይም ፡ ማናቸውም ፡ ሌላ ፡ ዓይነት ፡ ማስረጃ ፡

እንዲቀርብ ፡ ያዘዘ ፡ እንደሆነ ፡ ነው ።

(፪) ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ የተነገረውን ፡ ትእዛዝ ፡ በሚልክበት ፡ ጊዜ ፡ ማስረጃ ፡ እንዲቀርብ ፡ የተደረገበትን ፡ ምክንያት ፡ በመዝገቡ ፡ ላይ ፡ ገልጾ ፡ ማስፈራር ፡ አለበት ።

ቀሌ ፡ ፫፻፵፮ ። የተጨማሪ ፡ ማስረጃ ፡ አቀባበል ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ።

ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ተጨማሪ ፡ ማስረጃ ፡ እንዲቀርብ ፡ ያዘዘ ፡ እንደሆነ ፡ የማስረጃው ፡ አቀባበል ፡ ሥርዓት ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከተው ፡ ሁኔታ ፡ እንዲፈጸም ፡ ያደርጋል ።

(ሀ) አስፈላጊ ፡ የሆነውን ፡ ማስረጃ ፡ ራሱ ፡ በመቀበል ፡ ወይም ይግባኝ ፡ የተባለበትን ፡ ፍርድ ፡ የወሰነው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲቀበል ፡ በማዘዝ ፡ ወይም ፡ ሌላ ፡ የበታች ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ማስረጃውን ፡ ተቀብሎ ፡ እንዲልክለት ፡ ትእዛዝ ፡ በማስተላለፍ ፡

(ለ) የበታች ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሚቀበለውን ፡ የማስረጃ ፡ ዓይነትና ፡ ወሰን ፡ በመለየት ፡ ማስረጃ ፡ የሚሰማባቸውን ፡ ነጥቦች ፡ በዝርዝር ፡ ገልጾ ፡ ትእዛዝ ፡ በመስጠት ።

ቀሌ ፡ ፫፻፵፮ ። የፍርድ ፡ አሰጣጥ ፡ ሥርዓት ።

ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የይግባኝ ፡ ባዩንና ፡ የመልስ ፡ ሰጭውን ፡ ወይም ፡ የጠበቆቻቸውን ፡ ክርክር ፡ ከሰማ ፡ በኋላ ፡ ወይም ፡ ይግባኝ ፡ የተባለበትን ፡ ፍርድ ፡ የወሰነውን ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መዝገብ ፡ እንዳስፈላጊነቱ ፡ ከመረመረ ፡ በኋላ ፡ ወይም ፡ የራሱን ፡ መዝገብ ፡ ብቻ ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፡ ወዲያው ፡ ፍርድ ፡ መስጠት ፡ አለበት ።

ቀሌ ፡ ፫፻፵፰ ። ስለ ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሥልጣን ።

(፩) ይግባኝ ፡ ሰሚ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ማናቸውም ፡ ይግባኝ ፡ የቀረበ በትን ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ውሳኔ ፡ ለማጽናት ፡ ለማሻሻል ፡ ለመለወጥ ፡ ወይም ፡ ለመሻር ፡ ይችላል ።

(፪) ይግባኝ ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ በይግባኝ ፡ የሚሰጠው ፡ ውሳኔ ፡ በሚይዘው ፡ ጉዳይ ፡ ወይም ፡ በሚሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ የተሰማሙ ፡ መሆናቸውን ፡ በጽሑፍ ፡ ያቀረቡለት ፡ እንደሆነ ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ውሳኔውን ፡ ወይም ፡ ትእዛዙን ፡

የሚሰጠው ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ በተስማሙበት ፡ መሠረት ፡ ሊሆን ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፫፻፵፱ ። የተወሰደ ፡ ነገር ፡ ለማስመለስ ፡ ስለሚቀርብ ፡ አቤቱታ ።

(፩) ይግባኝ ፡ የተባለበት ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ውሣኔ ፡ በይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የተለወጠ ፡ ወይም ፡ የተሻሻለ ፡ እንደሆነ ፡ ማናቸውም ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ ነገሩን ፡ በመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ ላየው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሲያመለክት ፡ የተሻሻለው ፡ ወይም ፡ የተለወጠው ፡ ፍርድ ፡ ከመስጠቱ ፡ በፊት ፡ ክርክር ፡ የተነሣበትን ፡ ነገር ፡ ወደ ፡ ነበረበት ፡ ሁኔታ ፡ ለመመለስ ፡ እንዲችል ፡ በመገኘት ፡ ፍርድ ፡ መሠረት ፡ የተወሰደው ፡ ንብረት ፡ ወይም ፡ ገንዘብ ፡ ለባለመብቱ ፡ እንዲመለስ ፡ ወይም ፡ የተከራካሪዎቹ ወገኖች ፡ መብት ፡ በይግባኙ ፡ ፍርድ ፡ መሠረት ፡ እንዲሰተከል ፡ ተስማሚ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ መስጠት አለበት ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍ፡፲፭ ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ መሠረት ፡ ለማስፈጸም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፣ የተወሰደ ፡ ገንዘብ ፡ እንዲመለስ ፣ ወለድ ፡ እንዲከፈል ፣ ኪሣራ ፡ እንዲወሰን ፣ ካሣና ፡ ያ፣ አገባብ ፡ የተወሰደ ፡ ጥቅም ፡ እንዲከፈል ፡ ወይም ፡ በፍርዱ መሻሻል ፡ ወይም ፡ መለወጥ ፡ ምክንያት ፡ የተከራካሪዎቹን ፡ ወገኖች ፡ መብት ፡ ለማስተካከል ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

(፫) በንዑስ ፡ ቍ፡፲፭ ፡ መሠረት ፡ ለማስመለስ ፡ የሚቻለውን ፡ ሀብት ፡ ወይም ፡ ለማስተካከል ፡ የሚቻለውን ፡ መብት ፡ ለማስፈጸም ፡ ሌላ ፡ የክስ ፡ መዝገብ ፡ መክፈት ፡ አስፈላጊ ፡ አይሆንም ።

ም ሰ ራ ፍ ፡ ፪ ።

የግልግል ፡ ወይም ፡ የቤተ ፡ ዘመድ ፡ ሽምግልና ፡ ዳኞች ፡ በሰጡት ፡ ውሣኔ ፡ ላይ ፡ ይግባኝ ፡ ስለማቅረብና ፡ ውሣኔውን ፡ ስለማስረዝ ።

ቍ ፡ ፫፻፶ ። ስለ ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖችና ፡ ስለ ፡ አፈጻጸሙ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ።

(፩) በማናቸውም ፡ የግልግል ፡ ወይም ፡ የቤተ ፡ ዘመድ ፡ ሽምግልና ፡ ኝነት ፡ ላይ ፡ ተካፋይ ፡ የሆነ ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ በዚህ ፡

ሕግ : በቀጥር : ፫፻፶፩ : በተመለከተው : ድንጋጌ : ወይም : ስለ ግልግሉ : ጉዳይ : በተደረገው : ስምምነት : መሠረት : ገላጋይ : ዳኞች : ወይም : የቤተ : ዘመድ : ሽምግልና : ጉባዔ : አባሎች : በሰጡት : ብይን : ላይ : ለፍርድ : ቤት : ይግባኝ : ለማለት : ይችላል ።

(፪) ማናቸውም : ተከራካሪ : ወገን : የይግባኝ : ማቅረብ : መብቱን : አውቆ : ለመተው : ይችላል ። ነገር : ግን : የነገሩን : አካባቢ : ሁኔታ : በሙሉ : ባለመረዳትና : ባለማወቅ : ይግባኙን : የተወም : ቢሆን : ጉዳዩን : በተረዳው : ጊዜ : ይግባኝ : ከማቅረብ : አይከለከልም ።

(፫) በፍርድ : ቤት : በሚሰጡ : ፍርዶች : ወይም : ውሳኔዎች : ላይ : በዚህ : ሕግ : የተደነገገው : የይግባኝ : አቀራረብ : ደንብ : በግልግል : ወይም : በቤተ : ዘመድ : ሽምግልና : ዳኝነት : ብይን : ይግባኝ : አቀራረብ : ጉዳይም : በተመሳሳይነት : ተፈጻሚ : ይሆናል ።

(፬) በፍተሐ : ብሔር : ሕግ : በቀጥር : ፯፻፴፯ : የተመለከተው : ድንጋጌ : እንደተጠበቀ : ሆኖ : በዚህ : ምዕራፍ : የተነገረው : ድንጋጌ : የቤተ : ዘመድ : የሽምግልና : ጉባዔ : በሚሰጠው : ብይን : ላይ : ተፈጻሚ : ይሆናል ።

ቀ* : ፫፻፶፩ ። ይግባኝ : ስለሚባልባቸው : ምክንያቶች ።

በግልግል : ወይም : በቤተ : ዘመድ : ሽምግልና : ብይን : ላይ : ይግባኝ : ማቅረብ : የሚፈቀደው : ከዚህ : ቀጥሎ : የተነገሩት : ምክንያቶች : ሲያጋጥሙ : ብቻ : ነው ።

(ሀ) ብይኑ : የተለያየ : ወይም : አንዱ : ክፍል : ከሌላው : ጋር : የማይገናኝ : ወይም : የማይስማማ : ወይም : ግልጽ : ያልሆነ : ወይም : የሚያጠራጥር : ወይም : በቀጥታ : በሕግና : በፍሬ : ነገሩ : ረገድ : የተሳሳተ : ሲሆን :

(ለ) የግልግል : ወይም : የሽምግልና : ጉባዔ : አባል : እንዲወሰን : የቀረበለትን : ጉዳይ : ሳይወስን : ሲቀር :

(ሐ) ክርክሩ : በሚሰማበት : ጊዜ : ከሥነ : ሥርዓት : ውጭ : የሆነ : ነገር : የተፈጸመ : እንደሆነ : በተለይም :

(፩) ጉዳዩ ፡ የሚሰማበት ፡ ቀንና ፡ ሥፍራ ፡ ከተከራካሪዎች ፡ ወገኖች ፡ ላንደኛው ፡ ወገን ፡ ወይም ፡ ለሁሉም ፡ ሳይገለጽ ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ እንዲታይላቸው ፡ ተስማምተው ፡ ያቀረቡት ፡ ማስረጃ ፡ ሳይታይ ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ።

(፪) በጉዳዩ ፡ ላይ ፡ ተገቢነት ፡ ያለውን ፡ ማስረጃ ፡ ሳይቀበል ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ በሌሉበት ፡ ወይም ፡ አንደኛው ፡ ወገን ፡ ሳይቀርብ ፡ ምስክር ፡ የሰማ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ ማስረጃ ፡ የተቀበለ ፡ እንደሆነ ።

(መ) የግልግል ፡ ወይም ፡ የሽምግልና ፡ ዳኝነት ፡ አባል ፡ የሆነ ፡ ሰው ፡ በሥራው ፡ አፈጻጸም ፡ ላይ ፡ ዳኛ ፡ ሊፈጽም ፡ የማይገባውን ፡ የአድላዊነትንና ፡ የመጥፎ ፡ ባሕሪይን ፡ ጠባይ ፡ ያሳየ ፡ እንደሆነ ፡ በተለይም ፡

(፩) አንዱ ፡ ወገን ፡ ያቀረበለትን ፡ ሃሳብ ፡ ሰምቶ ፡ ሌላውን ፡ ወገን ፡ ሳይሰማ ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፤

(፪) መደለያ ፡ በመቀበል ፡ ወይም ፡ በማናቸውም ፡ ሌላ ፡ ምክንያት ፡ ሕገ ፡ ወጥ ፡ ዝንባሌ ፡ ያደረገበት ፡ መሆኑ ፡ የተረጋገጠ ፡ እንደሆነ ፤

(፫) ለክርክሩ ፡ መነሻ ፡ በሆነው ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ልዩ ፡ ጥቅም ፡ ወይም ፡ ማናቸውንም ፡ ሌላ ፡ መብት ፡ ያገኘበት ፡ ወይም ፡ የሚያገኝበት ፡ መሆኑ ፡ የተረጋገጠ ፡ እንደሆነ ።

ቀ፡ ፫፻፶፪ ። ይግባኙ ፡ ስለሚቀርብበት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

በግልግል ፡ ወይም ፡ በቤተ ፡ ዘመድ ፡ ጉባዔ ፡ ታይቶ ፡ በተወሰነ ፡ ብይን ፡ ላይ ፡ ይግባኝ ፡ የተባለበት ፡ ነገር ፡ የሚቀርበው ፡ ተገቢው ፡ ዳኝነት ፡ ከተከፈለበት ፡ በኋላ ፡ ይግባኝ ፡ የተባለበት ፡ ነገር ፡ በግልግል ፡ ባይታይ ፡ ኖሮ ፡ ክርክሩን ፡ በመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ ለማየት ፡ ሥልጣን ፡ ያለውን ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይግባኝ ፡ ለመቀበል ፡ የበላይ ፡ ለሆነው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ።

ቀ፡ ፫፻፶፫ ። ስለ ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሥልጣን ።

ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ብይኑን ፡ ለማጽደቅ ፡ ለመለወጥ ፡ ወይም ፡ ለመሰረዝ ፡ ያለው ፡ ሥልጣን ፡ እንደተጠበቀ

ሆኖ ፡ የግልግሉ ፡ ወይም ፡ የሽምግልናው ፡ ጉባዔ ፡ ብይን ፡ እንደ ገና ፡ እንዲታይ ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ ሊመልሰው ፡ ይችላል ።

ቀሌ ፡ ፫፻፶፬ ። ብይኑ ፡ እንደገና ፡ እንዲታይ ፡ ስለመመለስ ።

(፩) ይግባኙ ፡ የቀረበው ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ፫፻፶፩ ፡ (ሀ) እና ፡ (ለ) በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ የግልግል ፡ ወይም ፡ የሽምግልና ፡ ጉባዔ ፡ ዳኞች ፡ እንደገና ፡ እንዲያዩት ፡ ተመልሶ ፡ አይላክም ።

(፪) ነገሩ ፡ እንደገና ፡ እንዲታይ ፡ የመለሰው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በሌላ ፡ ሁኔታ ፡ እንዲፈጸም ፡ ካላዘዘ ፡ በቀር ፡ የግልግል ፡ ወይም ፡ የሽምግልና ፡ ዳኞች ፡ ነገሩን ፡ እንደገና ፡ እንዲያዩ ፡ ከተመለሰላቸው ፡ ቀን ፡ ጀምሮ ፡ በሶስት ፡ ወር ፡ ውስጥ ፡ ውሳኔ ፡ መስጠት ፡ አለባቸው ።

(፫) ጉዳዩ ፡ እንደገና ፡ እንዲታይ ፡ የተመለሰው ፡ በከፊል ፡ ብቻ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ በከፊል ፡ የጸናውን ፡ ውሳኔ ፡ ለማስፈጸም ፡ የሚቻል ፡ ሲሆን ፡ እንደገና ፡ እንዲታይ ፡ የተደረገውን ፡ ጉዳይ ፡ ውሳኔ ፡ ሳይጠብቅ ፡ ሊፈጸም ፡ ይችላል ።

ቀሌ ፡ ፫፻፶፭ ። ብይኑን ፡ ስለመሻር ።

(፩) ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ የግልግል ፡ ወይም ፡ የሽምግልና ፡ ዳኞች ፡ በሚሰጡት ፡ ውሳኔ ፡ እንስማማለን ፡ ሲሉ ፡ ግዴታ ፡ የገቡ ፡ ቢሆንም ፡ እንኳ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ፫፻፶፮ ፡ የተመለከተውን ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረትና ፡ ምክንያት ፡ በማድረግ ፡ ብይኑ ፡ እንዲሻርላቸው ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ ከማመልከት ፡ አይታገዱም ።

(፪) ማመልከቻው ፡ የሚቀርበው ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ፫፻፶፪ ለተመለከተው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሆኖ ፡ ብይኑ ፡ በተሰጠ ፡ በ፱ ቀን ፡ ውስጥ ፡ መቅረብ ፡ አለበት ።

(፫) በዚህ ፡ ሕግ ፡ መቃወሚያን ፡ ስለማቅረብ ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ በዚህ ፡ ቀጥር ፡ ስለተመለከተው ፡ ማመልከቻ ፡ አቀራረብ ፡ ጉዳይም ፡ በተመሳሳይነት ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ቀላ ፡ ፫፻፶፮ ። ለማመልከቻው ፡ አቀራረብ ፡ መሠረት ፡ ስለሚሆኑ ፡ ነገሮች ።

ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከተው ፡ ምክንያት ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡
ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቀጥር ፡ ፫፻፶፮ የተነገረውን ፡ ማመልከቻ ፡ ለማቅረብ ፡ አይችልም ።

(ሀ) የግልግል ፡ ወይም ፡ የቤተ ፡ ዘመድ ፡ ሽምግልና ፡ ዳኞች ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ የተሰማሙበት ፡ ነው ፡ በማለት ፡ የማይጸና ፡ ወይም ፡ ዋጋ ፡ የሌለው ፡ ግዴታ ፡ በመከተል ፡ ወይም ፡ ባለጉዳዮቹ ፡ ያላቀረቡትንና ፡ ያልተከራከሩበትን ፡ ጉዳይ ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፡ ብይን ፡ የሰጡ ፡ እንደሆነ ፡

(ለ) የግልግሉ ፡ ወይም ፡ የሽምግልናው ፡ ዳኝነት ፡ ሥልጣን ፡ የተሰጠው ፡ ቀጥራቸው ፡ ከሁለት ፡ በላይ ፡ ለሆኑ ፡ ሰዎች ፡ ሆኖ ፡ ነገሩን ፡ የወሰኑት ፡ ለየብቻቸው ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡

(ሐ) ከግልግል ፡ ወይም ፡ ከሽምግልና ፡ ዳኝነት ፡ አባሎች ፡ አንዱ ፡ የተሰጠውን ፡ ሥልጣን ፡ ለነገሩ ፡ እንግዳ ፡ ለሆነ ፡ ሰው ፡ ወይም ፡ ለቀሩት ፡ ሽማግሌዎች ፡ ወይም ፡ ከተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ላንደኛው ፡ አሳልፎ ፡ የሰጠ ፡ እንደሆነ ።

ቀላ ፡ ፫፻፶፯ ። በማመልከቻው ፡ ላይ ፡ ስለ ፡ ሚስጥ ፡ ውሳኔ ።

(፩) በቀጥር ፡ ፫፻፶፮ ፡ መሠረት ፡ የሚቀርበው ፡ ማመልከቻ ፡ ተቀባይነትን ፡ ያጣ ፡ እንደሆነ ፡ ብይኑ ፡ ትክክለኛ ፡ ነው ፡ ተብሎ ፡ በመቆጠር ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

(፪) ማመልከቻው ፡ ተቀባይነትን ፡ አግኝቶ ፡ ውሳኔ ፡ የተሰጠው ፡ እንደሆነ ፡ ግን ፡ ጉዳዩ ፡ ዋጋ ፡ እንደሌለው ፡ ተቆጥሮ ፡ ይሠረዛል ።

ም ዕ ራ ፍ ፡ ፫ ።

ስ ለ ፡ መ ቃ ወ ም ።

ቀላ ፡ ፫፻፶፰ ። መቃወሚያን ፡ ለማቅረብ ፡ ስለሚችሉ ፡ ወገኖች ።

ከክርክሩ ፡ ውስጥ ፡ ተካፋይ ፡ መሆን ፡ የሚገባው ፡ ወይም ፡ በክርክሩ ፡ ውስጥ ፡ ለመግባት ፡ የሚችልና ፡ እንዲሁም ፡ ተካፋይ ፡ ባልሆነበት ፡ ክርክር ፡ የተሰጠው ፡ ፍርድ ፡ መብቱን ፡ የሚነካበት ፡ ማናቸውም ፡ ሰው ፡ ራሱ ፡ ወይም ፡ ጠበቃው ፡ ወይም ፡

ነገረ ፡ ፈጁ ፡ ተካፋይ ፡ ባልሆነበት ፡ ከርከር ፡ የተሰጠው ፡ ፍርድ ፡
ከመፈጸሙ ፡ በፊት ፡ መቃወሚያውን ፡ ለማቅረብ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፫፻፶፱ ። መቃወሚያው ፡ የሚቀርብበት ፡ ፎርም ። *ይህ ለፊት 346 ክፍል ማህተም*

(፩) መቃወሚያው ፡ የሚቀርበው ፡ በአቤቱታ ፡ አቀራረብ ፡
መልክ ፡ ሆኖ ፡ ተገቢው ፡ ዳኝነት ፡ ተከፍሎበት ፡ መቃወሚያ ፡
የቀረበበትን ፡ ነገር ፡ ለወሰነው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ።

(፪) የመቃወሚያው ፡ ማመልከቻም ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከ
ቱትን ፡ ነገሮች ፡ በዝርዝር ፡ መግለጽ ፡ አለበት ።

(ሀ) ማመልከቻው ፡ የሚቀርብበትን ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስምና ፡
አድራሻ ፡

(ለ) የአቤት ፡ ባዩን ፡ ስምና ፡ አድራሻ ፡

(ሐ) መቃወሚያ ፡ በቀረበበት ፡ ፍርድ ፡ ላይ ፡ ተከራካሪ ፡ የሆ
ኑትን ፡ ሰዎች ፡ ስምና ፡ አድራሻ ፡

(መ) ለመቃወሚያው ፡ መሠረት ፡ የሆኑትን ፡ ዝርዝር ፡ ምክን
ያቶች ፡

(ሠ) አቤት ፡ ባዩ ፡ የሚጠይቀውን ፡ ዳኝነት ፡ ዓይነት ፡

(፫) በማመልከቻው ፡ ላይ ፡ የተገለጸው ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ እውነት ፡
መሆኑን ፡ የሚያረጋግጥ ፡ በመሐላ ፡ ቃል ፡ የተደገፈ ፡ ጽሑፍ ፡
ተያይዞ ፡ መቅረብ ፡ አለበት ፡

(፬) እንዲሁም ፡ አስፈላጊ ፡ ሆኖ ፡ ሲገኝ ፡ ከማመልከቻው ፡ ጋር ፡
መቃወሚያ ፡ የቀረበበት ፡ ፍርድ ፡ እንዳይፈጸም ፡ የሚጠይቅ ፡
ጽሑፍ ፡ ተያይዞ ፡ በአባሪነት ፡ ሊቀርብ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፫፻፷ ። መቃወም ፡ ስለሚያስከትለው ፡ ውጤት ።

(፩) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቍጥር ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ የመ
ቃወም ፡ ማመልከቻ ፡ ሲቀርብለት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ጉዳዩ ፡ የሚሰ
ማበትን ፡ ቀን ፡ ቀጥሮ ፡ ወስኖ ፡ መቃወሚያ ፡ በቀረበበት ፡ ፍርድ ፡
ቤት ፡ ውስጥ ፡ ተከራካሪ ፡ ለነበሩት ፡ ወገኖች ፡ የመቃወሚያው ፡
ማመልከቻ ፡ ግልባጭና ፡ ጥሪው ፡ እንዲደርሳቸው ፡ ያዛል ።

(፩) የመቃወሚያው ፡ ክርክር ፡ የሚሰማው ፡ የመጀመሪያው ፡ ክርክር ፡ በተሰማበት ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ መሠረት ፡ ሆኖ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ነገሩን ፡ ካጣራ ፡ በኋላ ፡ መቃወሚያ ፡ የቀረበበትን ፡ ፍርድ ፡ ለማጽደቅ ፡ ለማሻሻል ፡ ወይም ፡ ለመለወጥ ፡ ወይም ፡ ለመሠረዝ ፡ ይችላል ።

ም ዕ ራ ፍ ፡ ፬ ፡

ፍርድን ፡ ስለማጣራት ።

ቍ ፡ ፫፻፳፩ ፡- ፍርድ ፡ እንዲጣራ ፡ ስለሚቀርብ ፡ አቤቱታ ፡

(፩) ፍርድ ፡ እንዲጣራ ፡ ለግርማዊ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ ዙፋን ፡ ችሎት ፡ የሚቀርበው ፡ አቤቱታ ፡ የመጨረሻው ፡ ፍርድ ፡ ከተሰጠበት ፡ ቀን ፡ ጀምሮ ፡ ወይም ፡ አቤት ፡ ባዩ ፡ የይግባኝ ፡ መብቱን ፡ እስከ ፡ መጨረሻው ፡ ደረጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ አቅርቦ ፡ ውሳኔ ፡ ካገኘ በት ፡ ቀን ፡ ጀምሮ ፡ በአንድ ፡ ወር ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ነው ፡ ከአቤቱታው ፡ ጋር ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱት ፡ ነገሮች ፡ በአባሪነት ፡ መቅረብ ፡ አለባቸው ።

(ሀ) አቤት ፡ ባዩ ፡ ቅር ፡ የተሰኘበትን ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ የፍርዶች ፡ ግልባጭ ፡

(ለ) ፍርዱ ፡ እንደገና ፡ ታይቶ ፡ መጣራት ፡ ይገባዋል ፡ የሚባልበትን ፡ ምክንያት ፡ በዝርዝር ፡ የሚገልጽ ፡ ጽሑፍ ፡

(፪) ማመልከቻው ፡ ዙፋን ፡ ችሎት ፡ እንዲታይ ፡ የተፈቀደ ፡ ሲሆን ፡ መልስ ፡ ሰጭው ፡ ፍርዱ ፡ እንደገና ፡ መጣራት ፡ አይገባውም ፡ የሚልበትን ፡ ምክንያት ፡ እንዲገልጽ ፡ ግልባጩ ፡ ይላክለታል ።

(፫) በዚህ ፡ ቍጥር ፡ የተነገረው ፡ ማመልከቻ ፡ የቀረበው ፡ ጊዜው ፡ ካለፈ ፡ በኋላ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፤ ከጊዜ ፡ ውጭ ፡ ስለሚቀርቡ ፡ አቤቱታዎች ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ ከ፫፻፳፬ ፡ እስከ ፡ ፫፻፳፮ ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ በተመሳሳይነት ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ቍ ፡ ፫፻፳፪ ፡- ስለኪሳራና ፡ ስለወጭ ፡ የሚሰጥ ፡ ዋስትና ፡

(፩) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አቤቱታውን ፡ የተቀበለው ፡ እንደሆነ ፡ አቤት ፡ ባዩ ፡ በ፳ ፡ ቀናት ፡ ውስጥ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱትን ፡ ግዴታዎች ፡ መፈጸም ፡ አለበት ።

(ሀ) በመልስ ፡ ሰጭው ፡ ላይ ፡ ለሚደርሰው ፡ ኪሣራ ፡ በቂ ፡ መያዣ ፡ ወይም ፡ በቂ ፡ ዋስትና ፡ መስጠት ፤

(ለ) ፍርድ ፡ የተሰጠበትን ፡ መዝገብ ፡ ለማስገልበጥ ፡ ወይም ፡ ወይም ፡ ለማስመጣት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ ወጭ ፡ ሁሉ ፡ በተቀጻ ሚነት ፡ ማስቀመጥ ፡ አቤት ፡ ባዩ ፡ መዝገቡን ፡ ራሱ ፡ አስገልጥሎ ወጭውን ፡ ከፍሎ ፡ እንደሆነ ፡ ግን ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ቍጥር ፡ በ(ለ) ፊደል ፡ የተመለከተው ፡ ለማስገልበጫ ፡ ያስያዘው ፡ ገንዘብ ፡ ይመለስለታል ።

ቍ ፡ ፫፻፷፫ ፡- አቤቱታውን ፡ ስለመቀበል ፡

ስለ ፡ ኪሣራ ፡ ዋስትና ፡ ከተሰጠና ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቍጥር ፡ ለተነገረው ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ወጭ ፡ መያዣ ፡ የሚሆን ፡ ገንዘብ ፡ ከተቀመጠ ፡ በኋላ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከተው ፡ ጉዳይ ፡ እንዲከናወን ፡ ይታዘዛል ።

(ሀ) አቤቱታው ፡ ተቀባይነትን ፡ ያገኘ ፡ መሆኑን ፡ መግለጽ ፡

(ለ) ይህንኑ ፡ መልስ ፡ ሰጭው ፡ እንዲያውቀው ፡ ማድረግ ፡

(ሐ) ማናቸውም ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ ተገቢውን ፡ የማስገልበጫና ፡ የማሳተሚያ ፡ ወጭ ፡ በመክፈል ፡ ከክርክሩ ፡ ጋር ፡ ግንኙነት ፡ ያላቸው ፡ የማስረጃዎችና ፡ የጽሑፍ ፡ ግልባጫች ፡ እንዲሰጡት ፡ ማድረግ ።

ቍ ፡ ፫፻፷፬ ፡- ማስታወቂያ ፡ ስለ ፡ መስጠት ፡

(፩) ከዚህ ፡ በላይ ፡ በቍጥር ፡ ፫፻፷፩ ፡ /፪/ እና ፡ በቍጥር ፡ ፫፻፷፫ ፡ የተገለጹትን ፡ ማስታወቂያዎች ፡ በመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ የፍርዱን ፡ ውሳኔ ፡ በሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ቅጥር ፡ ግቢ ፡ ውስጥ ፡ ግልጽ ፡ ሆኖ ፡ በሚታይ ፡ ሥፍራ ፡ በመለጠፍና ፡ በጋዜጣ ፡ ማስታወቂያ ፡ በማውጣት ፡ የማስታወቂያን ፡ ሥርዓት ፡ ለመፈጸም ፡ ይቻላል ።

(፪) ለተከራካሪዎቹ ፡ ወይም ፡ ለመልስ ፡ ሰጭዎቹ ፡ ማስታወቂያ ፡ ስለመስጠት ፡ ሥርዓት ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባሉት ፡ ቍጥሮች ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ ክርክሩ ፡ በመጀመሪያው ፡ ደረጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በቀረበበት ፡ ወይም ፡ በሚቀጥልበት ፡ ወይም ፡ የመጨረሻው ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ እስከተሰጠበት ፡ ጊዜ ፡ ራሱ ፡ ቀርቦ ፡ ያልተከራ

ከረ ፡ ማናቸውም ፡ ወገን ፡ ነገሩ ፡ ለችሎት ፡ በሚቀርብበት ፡ ጊዜ ፡
ወይም ፡ ከዚያ ፡ በፊት ፡ የሞተ ፡ እንደሆነ ፡ ማስታወቂያው ፡ ለን
ብረት ፡ አስተዳዳሪው ፡ ወይም ፡ ለወራሾቹ ፡ እንዲደርሳቸው ፡ ይደ
ረጋል ።

ቍ ፡ ፫፻፷፮ ። ስለ ፡ ዋስትና ፡ ወይም ፡ ስለ ፡ ወጭ ፡ መያዣ ፡ የሚሰጥ ፡

ተጨማሪ ፡ ትእዛዝ ።

(፩) አቤቱታው ፡ ተቀባይነትን ፡ ከማግኘቱ ፡ በፊት ፡ በማናቸውም ፡
ጊዜ ፡ ለችሎቱ ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ የቀረበለት ፡ እንደሆነ ፤ በዚህ ፡
ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፫፻፷፪ ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ስለ ፡ ዋስትና ፡
ወይም ፡ ስለወጭ ፡ መያዣ ፡ የተሰጠውን ፡ ትእዛዝ ፡ በመሻር ፡ ወይ
ም ፡ በመለወጥ ፡ ሌላ ፡ ተጨማሪ ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

(፪) አቤቱታው ፡ ተቀባይነትን ፡ ካገኘ ፡ በኋላ ፤ በቍጥር ፡ ፫፻፷፪ ፡
ንዑስ ፡ /፩/ /ሀ/ መሠረት ፡ የተሰጠው ፡ ዋስትና ፡ ወይም ፡ በዚህ ፡
ቍጥር ፡ በንዑስ ፡ ቍጥር ፡ /፩/ - /ለ/ መሠረት ፡ ለልዩ ፡ ልዩ ፡ ወጭ ፡
ተቀማጭ ፡ የሆነው ፡ ገንዘብ ፡ የማይበቃ ፡ መሆኑን ፡ የተረዳው ፡
እንደሆነ ፤ ችሎቱ ፡ በሚወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ዋስትናውን ፡
ወይም ፡ ወጭውን ፡ በተጨማሪ ፡ እንዲሰጥ ፡ ወይም ፡ ተፈላጊ
ውን ፡ ገንዘብ ፡ ወዲያውኑ ፡ እንዲያስይዝ ፡ ሊያዘው ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፫፻፷፯ ፡- በትእዛዙ ፡ መሠረት ፡ ስላለመፈጸም ፤

(፩) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቍጥር ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ የታዘ
ዘውን ፤ አቤት ፡ ባዩ ፡ ያልፈጸመ ፡ እንደሆነ ፡ አቤቱታ ፡ የቀረበ
በት ፡ ፍርድ ፡ ከመፈጸሙ ፡ ሳይታገድ ፡ የአቤቱታው ፡ መሰማት ፡
ሥርዓት ፡ ይቋረጣል ።

(፪) የዚህ ፡ ቍጥር ፡ ድንጋጌ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፫፻፷፰ ፡
የተነገረውን ፡ ድንጋጌ ፡ አይመለከትም ።

ቍ ፡ ፫፻፷፯ ፡- አቤቱታው ፡ እስከሚሰማ ፡ ድረስ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ፤

(፩) አቤቱታ ፡ የቀረበበት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲታገድ ፡ በግልጽ ፡
በቀጥታ ፡ ካልታዘዘ ፡ በቀር ፡ አቤቱታው ፡ በችሎት ፡ እንዲታይ ፡
ተቀባይነትን ፡ ማግኘቱ ፡ በማናቸውም ፡ ምክንያት ፡ ቢሆን ፡
የፍርዱን ፡ መፈጸም ፡ አያግደውም ።

(፪) ችሎቱ ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ ያገኘ ፡ እንደሆነ ፡ በራሱ ፡ አስተያ
የት ፡ ወይም ፡ ማመልከቻ ፡ ሲቀርብለት ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለ

ከተውን ፡ ይፈጽማል ።

(ሀ) ክርክር ፡ የተነሣበት ፡ ንብረት ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ እንዲከበር ፡ ያዛል ፤

(ለ) ችሎቱ ፡ አቤቱታ ፡ በቀረበበት ፡ ጉዳይ ፡ ላይ ፡ የሚሰጠው ፡ ውሳኔ ፡ አፈጻጸም ፡ የተረጋገጠ ፡ ውጤት ፡ እንዲያገኝ ፡ መልስ ፡ ሰጭው ፡ በቂ ፡ ዋስትና ፡ ሰጥቶ ፡ አቤቱታ ፡ የቀረበበት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲፈጽምለት ፡ ያዛል ፤ ወይም ፤

(ሐ) አቤት ፡ ባዩ ፡ ፍርድ ፡ እንዲታገድለት ፡ ያመለከተ ፡ እንደሆነ ችሎቱ ፡ አቤቱታ ፡ በቀረበበት ፡ ጉዳይ ፡ የሚሰጠው ፡ ውሳኔ ፡ አፈጻጸም ፡ የተረጋገጠ ፡ ውጤት ፡ እንዲያገኝ ፡ አቤት ፡ ባዩ ፡ በቂ ፡ ዋስትና ፡ ሰጥቶ ፡ አቤቱታ ፡ የቀረበበት ፡ ፍርድ ፡ ከመፈጸሙ ፡ እንዲታገድለት ፡ ያዛል ፤ ወይም ፡

(መ) አቤት ፡ ባዩ ፡ የችሎቱ ፡ እርዳታ ፡ እንዲደረግለት ፡ ያመለከተ ፡ እንደሆነ ፡ ክርክር ፡ የተነሣበትን ፡ ንብረት ፤ በአደራ ፡ ጠባቂነት ፡ ወይም ፡ በአስተዳዳሪነት ፡ ራሱ ፡ ተረክቦ ፡ እንዲጠብቅ ፡ ወይም ፡ ሌሎች ፡ ሰዎች ፡ እንዲሾሙለት ፡ ወይም ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ማናቸውንም ፡ ሌላ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጥለታል ።

ቀ፡ ፻፳፮ ፡ ተጨማሪ ፡ መያዣ ፡ ወይም ፡ ተጨማሪ ፡ ዋስትና ፡ እንዲ

ሰጥ ፡ ስለማድረግ ፡

(፩) አቤቱታው ፡ በሚሰማበት ፡ በማናቸውም ፡ ጊዜ ፤ ማናቸውም ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ የሰጠው ፡ ዋስትና ፡ ወይም ፡ መያዣ ፡ በቂ ፡ ያለመሆኑ ፡ ከተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ አንዱ ፡ ያመለከተ ፡ እንደሆነ ፡ ተጨማሪ ፡ ዋስትና ፡ እንዲሰጥ ፡ ይታዘዛል ።

(፪) የታዘዘው ፡ ተጨማሪ ፡ ዋስትና ፡ ወይም ፡ መያዣ ፡ ሳይሰጥ ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ እንደተመለከተው ፡ ይፈጽማል ።

(ሀ) የመጀመሪያውን ፡ ዋስትና ፡ የሰጠው ፡ አቤት ፡ ባዩ ፡ ሲሆንና ፡ መልስ ፡ ሰጭውም ፡ ስለ ፡ ተጨማሪው ፡ ዋስትና ፡ የተሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ ያለመፈጸሙን ፡ ያመለከተ ፡ እንደሆነ ፡ የመጀመሪያው ፡ ዋስትና ፡ እንዳልተሰጠ ፡ ተቆጥሮ ፡ ፍርድ ፡ እንዲፈጸም ፡ ይታዘዛል ።

(ለ) የመጀመሪያው ፡ ዋስትና ፡ የተሰጠው ፡ በመልስ ፡ ሰጭው

የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ የፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ እንዲቋረጥ ፡ አድርጎ ፡ ሁለቱም ፡ ተከራካሪ ፡ ወገኖች ፡ የመጀመሪያው ፡ ዋስትና ፡ ከመሰጠቱ ፡ በፊት ፡ ወደ ፡ ነበሩበት ፡ ሁኔታ ፡ እንዲመለሱ ፡ በማዘዝ ፡ ክርክር ፡ ስለተነሳበትም ፡ ጉዳይ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፫፻፳፱ ። የችሎቱ ፡ ትእዛዝ ፡ ወይም ፡ ውሳኔ ፡ ስለሚፈጸምበት ፡

ሁኔታ ፡

ችሎቱ ፡ በሌላ ፡ አኳኋን ፡ እንዲፈጸም ፡ ልዩ ፡ ትእዛዝ ፡ ካልሰጠ ፡ በቀር ፡ በችሎት ፡ የሚሰጠው ፡ ማናቸውም ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ ወይም ፡ ትእዛዝ ፡ ነገሩ ፡ በተወሰነበት ፡ ጊዜ ፡ ወይም ፡ ከዚያ ፡ በፊት ፡ ለሞተ ፡ ለማናቸውም ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ ወይም ፡ ለመልስ ፡ ሰጭ ፡ ለንብረት ፡ አስተዳዳሪ ፡ ወይም ፡ ለወራሾቹ ፡ ማስታወቂያ ፡ ባለመስጠቱ ፡ ምክንያት ፡ ተፈጻሚነትን ፡ አያጣም። ስለሆነም ፡ ማስታወቂያ ፡ ያልተሰጠው ፡ ወገን ፡ ቀርቦ ፡ እንደተሟገተ ፡ ተቆጥሮ ፡ በችሎት ፡ የተሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ትእዛዝ ፡ የሚጻፍበት ፡ አቤቱታ ፡ የቀረበበት ፡ ፍርድ ፡ ከመወሰኑ ፡ በፊት ፡ ክርክሩ ፡ በሚሰማበት ፡ ጊዜ ፡ እንዲሁም ፡ ፍርድ ፡ ከተሰሰጠ ፡ በኋላ ፡ በፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ ምክንያት ፡ በተወሰደው ፡ እርምጃ ፡ ራሱ ፡ ቀርቦ ፡ ያልተከራከረ ፡ ሲሆን ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፫፻፳፻ ፡-ሰለ ፡ ማስፈጸም ፡

- (፩) በችሎት ፡ የተሰጠውን ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ትእዛዝ ፡ ለማስፈጸም ፡ የሚፈልግ ፡ ማናቸውም ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ እንደ ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ እንደ ትእዛዙ ፡ እንዲፈጸምለት ፡ ከሚያቀርበው ፡ ማመልከቻ ፡ ጋር ፡ በማሕተም ፡ የተረጋገጠ ፡ የፍርድ ፡ ወይም ፡ የትእዛዝ ፡ ትክክል ፡ ግልባጭ ፡ አያይዞ ፡ አቤቱታ ፡ የቀረበበትን ፡ ፍርድ ፡ በመጨረሻ ፡ ደረጃ ፡ ለወሰነው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ያቀርባል ።
- (፪) ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ እንዲያስፈጽም ፡ የቀረበለትን ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ትእዛዝ ፡ ራሱ ፡ እንደ ፡ ፈረደው ፡ ወይም ፡ እንዳዘዘው ፡ አድርጎ ፡ ማስፈጸም ፡ አለበት ።
- (፫) ፍርዱን ፡ የሚያስፈጽመው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ ችሎት ፡ በፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ ጉዳይ ፡ በሚሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ ላይ ፡ በፍ

ርድ ፡ አፈጻጸም ፡ ደንብ ፡ መሠረት ፡ ሌሎች ፡ ትእዛዞች ፡ ይግባኝ ፡
እንደሚባልባቸው ፡ ሁሉ ፡ ስለ ፡ አፈጻጸሙ ፡ በሚሰጠው ፡ ትእ
ዛዝ ፡ ይግባኝ ፡ የግለት ፡ መብት ፡ እንደተጠበቀ ፡ ነው ።

ሰባተኛ ፡ መጽሐፍ ።

ስለ ፡ ፍርድ ፡ አፈጻጸም ፤

ምዕራፍ ፡ ፩ ፤

በኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ ውስጥ ፡ የተሰጡትን ፡

ፍርዶች ፡ ስለማስፈጸም ፤

ክ ፍ ል ፡ ፩ ፡

ፍርድን ፡ ስለሚያስፈጽሙ ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፤

ቀ ፡ ፫፻፳፩ ፡- መሠረቱ ፤

(፩) በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ በተመለከቱት ፡ ድንጋጌዎች ፡ መሠረት ፡
ፍርድን ፡ የሚያስፈጽመው ፤ ፍርዱን ፡ የሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡
ወይም ፡ እንደ ፡ ፍርዱ ፡ እንዲያስፈጽም ፡ የታዘዘው ፡ ፍርድ ፡
ቤት ፡ ነው ።

(፪) የዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ ድንጋጌ ፡ በባሕር ፡ ሕግ ፡ መርከብን ፡ ስለመ
ያዝ ፤ ስለ ፡ ማሰርና ፡ ስለመሸጥ ፡ የተነገረውን ፡ ድንጋጌ ፡ አይመ
ለከትም ።

ቀ ፡ ፫፻፳፪ ፡- ፍርድ ፡ እንዲፈጸም ፡ ትእዛዝ ፡ ስለማስተላለፍ ፤

(፩) የፍርዱን ፡ ውሣኔ ፡ የሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በራሱ ፡ አስተያ
የት ፡ ወይም ፡ የተፈረደለት ፡ ወገን ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡
፫፻፳፰ ፡ በተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ እንደ ፡ ፍርዱ ፡
እንዲፈጸምለት ፡ ማመልከቻ ፡ ሲያቀርብ ፤ ፍርዱን ፡ እንዲያስ
ፈጽሙ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ ለተመለከቱት ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ትእ
ዛዝ ፡ ያስተላልፋል ።

(ሀ) የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ሥራውን ፡ በሚያካሂድበት ፤

ንግድ ፡ በሚነግድበት ፤ ለጥቅሙ ፡ በሚሠራበት ፡ ወይም ፡ በሚኖርበት ፡ ቦታ ፡ ሥልጣን ፡ ላለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፤

(ለ) የፍርዱን ፡ ውሳኔ ፡ ከሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሥልጣን ፡ ክልል ፡ ውጭ ፡ የፍርድ ፡ ባለ ፡ ዕዳው ፡ በፍርድ ፡ የተወሰነበትን ፡ ዕዳ ፡ ለመሸፈን ፡ የሚችል ፡ ንብረት ፡ በሚገኝበት ፡ ቦታ ፡ ሥልጣን ፡ ላለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፤

(ሐ) የግዴንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ስለማስረከብ ፡ ወይም ፡ በሐራጅ ፡ ስለ ፡ መሸጥ ፡ የተሰጠ ፡ ፍርድ ፡ ሲሆን ፡ ንብረቱ ፡ በሚገኝበት ፡ ቦታ ፡ ሥልጣን ፡ ላለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፤ ወይም ፡

(መ) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ በታየውና ፡ በሚመዘገበው ፡ በማናቸውም ፡ ምክንያት ፡ ለመረጠው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

፩) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ የፍርዱን ፡ ውሳኔ ፡ የሰጠው ፡ ማናቸውም ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ከሥልጣኑ ፡ ክልል ፡ ውጭ ፡ ያለው ፡ ንብረት ፡ እንዲያዝ ፤ ወይም ፡ በሐራጅ ፡ ተሸጦ ፡ ለፍርድ ፡ ባለገንዘቡ ፡ እንዲከፈል ፡ ራሱ ፡ ከማዘዝ ፡ አያግደውም ።

፪፻፸፫ ። የፍርድ ፡ ማስፈጸም ፡ ትእዛዝ ፡ በሚተላለፍበት ፡ ጊዜ ፡ ስለሚፈጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፤

(፩) እንደ ፡ ፍርዱ ፡ እንዲፈጸም ፡ ትእዛዝ ፡ የሚያስተላልፈው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ከሚሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ ጋር ፡ ከዚህ ፡ ቍጥሉ ፡ የተመለከቱትን ፡ አያይዞ ፡ መላክ ፡ አለበት ።

(ሀ) የፍርዱን ፡ ወይም ፡ የውሳኔውን ፡ ትክክል ፡ ግልባጭ ፤

(ለ) የፍርዱ ፡ ውሳኔ ፡ በተሰጠበት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሥልጣን ፡ ክልል ፡ ውስጥ ፡ ፍርዱ ፡ ያልተፈጸመ ፡ መሆኑን ፡ የሚያረጋግጥ ፡ የምስክርነት ፡ ወረቀት ፡ ወይም ፡ ፍርዱ ፡ በከፊል ፡ ተፈጽሞ ፡ እንደሆነ ፡ የተፈጸመው ፡ ክፍል ፡ ምን ፡ ያህል ፡ እንደሆነና ፡ ያልተፈጸመው ፡ ቀሪ ፡ ደግሞ ፡ ምን ፡ ያህል ፡ እንደሆነ ፡ ለይቶ ፡ የሚገልጽ ፡ ጽሑፍ ፤

(ሐ) ስለ ፡ ፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ የተሰጠ ፡ ልዩ ፡ ትእዛዝ ፡ እንዳለ ፡ የዚሁኑ ፡ መግለጫ ፤ እንደሌለ ፡ ደግሞ ፡ ያለመኖሩን ፡ የሚገልጽ ፡ የምስክርነት ፡ ማሰረጃ ፤

(፪) እንደ ፡ ፍርድ ፡ እንዲያስፈጽም ፡ ትእዛዝ ፡ የተላለፈለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የተላኩለትን ፡ ጽሑፎች ፡ በአንድ ፡ መዝገብ ፡ ውስጥ ፡ ይዞ ፡ ስለ ፡ ፍርድ ፡ ትክክለኛነት ፡ ወይም ፡ በግልባጮች ፡ ላይ ፡ ስለ ፡ ሠፈረው ፡ ነገር ፡ ሌላ ፡ መግለጫና ፡ ማሰራሪያ ፡ ላይ ጠይቅ ፡ በተሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ መሠረት ፡ ማስፈጸም ፡ አለበት ። ስለሆነም ፡ የፍርዱን ፡ ወይም ፡ የትእዛዙን ፡ ወይም ፡ የግልባጫን ፡ ትክክለኛነት ፡ የሚያጠራጥር ፡ ልዩና ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ ያጋጠጠመው ፡ እንደሆነ ፡ ይህንኑ ፡ መዝግቦ ፡ ማረጋገጫ ፡ የሚሆን ፡ ማሰራጃ ፡ እንዲላክለት ፡ ለመጠየቅ ፡ ይችላል ።

ቀ ፡ ፫፻፸፬ ፡ ፍርዱን ፡ እንዲያስፈጽም ፡ የታዘዘ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስላለው ፡ ሥልጣን ።

(፩) ፍርድ ፡ አስፈጻሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለ ፡ ፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ የሚሰጠው ፡ ትእዛዝና ፡ በትእዛዙም ፡ ላይ ፡ ይግባኝ ፡ ስለሚባል በት ፡ ሁኔታ ፡ ያለው ፡ ሥልጣን ፡ ዋናውን ፡ ፍርድ ፡ ከወሰነው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሥልጣን ፡ ጋር ፡ እኩል ፡ ሆኖ ፡ ይቆጠራል ።

(፪) የማስፈጸም ፡ ትእዛዝ ፡ የተላለፈለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፤ በትእዛዙ ፡ መሠረት ፡ ፈጽሞ ፡ እንደሆነ ፡ ማስፈጸሙን ፤ ፍርዱን ፡ ለማስፈጸም ፡ ያልቻለ ፡ እንደሆነ ፡ ደግሞ ፡ ያላስፈጸመበትን ፡ ምክንያትና ፡ መሰናክል ፡ ሊሆኑ ፡ የቻሉልን ፡ አካባቢ ፡ ሁኔታዎች ፡ በዝርዝር ፡ በመግለጽ ፡ ለአዘዘው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ማስታወቅ ፡ አለበት ።

ቀ ፡ ፫፻፸፮ ፡ ፍርዱን ፡ በሚያስፈጽመው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለሚወሰኑ ፡ ነገሮች ።

(፩) ስለ ፡ ፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ የሚነሳውን ፡ ክርክር ፡ ወይም ፡ በፍርድ ፡ የተወሰነው ፡ ዕዳ ፡ በሚገባ ፡ ተከፍሏል ፤ ወይም ፡ ከፍርድ ፡ ባለዕዳነት ፡ ነፃ ፡ ሆኖለሁ ፡ ወይም ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳነትን ፡ ግዴታ ፡ ፈጽሜአለሁ ፡ በማለት ፡ በባለ ፡ ጉዳዮች ፡ መካከል ፡ ለሚነሳው ፡ ክርክር ፡ አዲስ ፡ ክስ ፡ መክፈት ፡ አስፈላጊ ፡ ላይሆን ፡ ፍርድ ፡ አስፈጻሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በፍርድ ፡ አፈጻጸሙ ፡ መዝገብ ፡ ላይ ፡ ሊወሰነው ፡ ይችላል ።

(፪) እንዲሁም ፡ በዚህ ፡ ቍጥር ፡ በተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፤ ከተከ

ራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ያንደኛው ፡ እንደራሴ ፡ ወይም ፡ ወኪል ፡ ነው ፡ ወይም ፡ አይደለም ፡ በማለት ፡ የሚነሳውን ፡ ክርክር ፡ የሚወሰነው ፡ ፍርዱን ፡ እንዲያስፈጽም ፡ የታዘዘው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ።

ቀ፡ ፫፻፸፯ ። የፍርድን ፡ አፈጻጸም ፡ ስለ ፡ ማገድ ።

(፩) ፍርዱን ፡ እንዲያስፈጽም ፡ የታዘዘው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ ያቀረበ ፡ እንደሆነ ፡ አቤት ፡ ባዩ ፡ ባቀረበው ፡ ምክንያት ፡ ላይ ፤ አቤቱታውን ፤ ለፈረደው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ለመስማት ፡ በቂ ፡ ሆኖ ፡ ለሚገመት ፡ ጊዜ ፡ ብቻ ፡ ፍርዱን ፡ ሊያግድለት ፡ ይችላል ። እንዲሁም ፡ ፍርዱ ፡ እንዲታገድለት ፡ ወይም ፡ ስለ ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ስለ ፡ ውሳኔው ፡ አፈጻጸም ፡ ጉዳይ ፡ ለፈረደው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሲያመለክት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ፍርዱን ፡ እንደሚያስፈጽመው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሆኖ ፡ ነገሩን ፡ ይመለከት ለታል ።

(፪) በፍርዱ ፡ አፈጻጸም ፡ ምክንያት ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ታሥር ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ ንብረቱ ፡ ተይዞበት ፡ እንደሆነ ፡ ለቀረበው ፡ አቤቱታ ፡ ውሳኔ ፡ እስኪሰጠው ፡ ድረስ ፡ የታሠረው ፡ እንዲፈታ ፡ ወይም ፡ የተያዘው ፡ ንብረት ፡ እንዲለቀቅ ፡ ትእዛዝ ፡ ሊሰጥለት ፡ ይችላል ፤ ስለሆነም ፡ ይህ ፡ ትእዛዝ ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ እንደገና ፡ እንዲታሠር ፡ ወይም ፡ ንብረቱ ፡ ተመልሶ ፡ እንዲያዝ ፡ ማድረግን ፡ አያግድም ። ወይም ፡ ንብረቱ ፡ እንዲለቀቅለት ፡ ከማድረጉ ፡ በፊት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ስለ ፡ ፍርዱ ፡ አፈጻጸም ፡ በቂ ፡ የሆነ ፡ ዋስትና ፡ ወይም ፡ ዕዳውን ፡ ለመሸፈን ፡ የሚችል ፡ መያዣ ፡ እንዲሰጥ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

(፫) ፍርዱን ፡ የፈረደው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለ ፡ ፍርዱ ፡ አፈጻጸም ፡ የሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ በፍርድ ፡ አስፈጻሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ዘንድም ፡ የሚጻፍ ፡ ይሆናል ።

ቀ፡ ፫፻፸፰ ። በፍርድ ፡ ባለ ፡ ገንዘቡ ፡ ላይ ፡ የቀረበው ፡ ክስ ፡ ውሳኔ ፡

እስኪያገኝ ፡ ስለሚሰጥ ፡ የፍርድ ፡ ማገጃ ፡ ትእዛዝ ።

ፍርድ ፡ በተፈረደለት ፡ በማናቸውም ፡ ሰው ፡ ላይ ፡ ፍርድ ፡

የተፈረደበት ፡ ወገን ፡ ክስ ፡ ያቀረበበት ፡ እንደሆነ ፣ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የገመተውን ፡ በቂ ፡ ዋስትና ፡ ወይም ፡ መያዣ ፡ እንዲሰጥ ፡ ካደረገ ፡ በኋላ ፡ ለክርክሩ ፡ ውሳኔ ፡ እስኪ ፡ ሰጠው ፡ ድረስ ፡ ፍርዱ ፡ ከመፈጸሙ ፡ ታግዶ ፡ እንዲቆይ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

ክ ፍ ል ፡ ፪ ።

ፍርድ ፡ እንዲፈጸም ፡ ስለሚቀርብ ፡ ማመልከቻና ፡ ስለ ፡ አፈጻጸሙ ሥነ ፡ ሥርዓት ።

ቍ ፡ ፫፻፸፰ ። ፍርድን ፡ ለማስፈጸም ፡ የሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ፡ ስለሚይዛቸው ፡ ፍሬ ፡ ነገሮች ።

(፩) ፍርድ ፡ የተፈረደለት ፡ ሰው ፡ እንደ ፡ ፍርዱ ፡ እንዲፈጸምለት ፡ ፍርዱን ፡ ለፈረደው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ማመልከቻ ፡ ማቅረብ ፡ አለበት ።

(፪) ማመልከቻው ፡ ፍርዱ ፡ እንደ ፡ ተፈረደ ፡ ወዲያውኑ ፡ ሊቀርብ ፡ ይችላል ፤ ነገር ፡ ግን ፡ የተፈረደበት ፡ ወገን ፡ እንደ ፡ ፍርዱ ፡ ለመፈጸም ፡ ፈቃደኛ ፡ ሆኖ ፡ ጊዜ ፡ እንዲሰጠው ፡ ያቀረበው ፡ ጥያቄ ፡ ተቀባይነትን ፡ ያገኘ ፡ ሲሆን ፡ ማመልከቻው ፡ የሚቀርበው ፡ የተፈረደበት ፡ ሰው ፡ በተሰጠው ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ እንደ ፡ ፍርዱ ፡ ሳይፈጸም ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ ነው ።

(፫) ማመልከቻው ፡ እንደማናቸውም ፡ የክስ ፡ አቤቱታ ፡ ተዘጋጅቶ ፡ ተፈርሞበትና ፡ ትክክለኛነቱ ፡ ተረጋግጦ ፡ ይቀርባል ፡ በተጨማሪም ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱትን ፡ መያዝ ፡ አለበት ።

(ሀ) የክሱን ፡ መዝገብ ፡ ቍጥር ፤

(ለ) የተከራካሪዎቹን ፡ ወገኖች ፡ ሥም ፤

(ሐ) ውሳኔው ፡ ወይም ፡ ፍርዱ ፡ የተሰጠበትን ፡ ቀንና ፡ ዓመተ ፡ ምሕረት ፤

(መ) በተሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ውሳኔ ፡ ላይ ፡ ይግባን ፡ ተብሎበት ፡ እንደሆነ ፡ የዚህን ፡ መግለጫ ፤

(ሠ) ፍርዱ ፡ ከተሰጠ ፡ በኋላ ፡ በተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ መካከል ፡ በፍርዱ ፡ አፈጻጸም ፡ ምክንያት ፡ የተፈጸመ ፡ ክፍያ ፡ ወይም

የተደረገ ፡ መቻቻል ፡ እንዳለ ፡ ይህንኑ ፡ የሚገልጽ ፡ ጽሑፍ ፤

(ረ) ፍርድ ፡ እንዲፈጸም ፡ ሌላ ፡ ማመልከቻ ፡ ቀርቦ ፡ እንደሆነ ፡ የቀረበበትን ፡ ቀንና ፡ ዓመተ ፡ ምሕረት ፡ ያስገኘውን ፡ ውጤት ፡ ወይም ፡ የተሰጠውን ፡ ውሳኔ ፤

(ሰ) በፍርድ ፡ መሠረት ፡ የሚጠየቀውን ፡ የገንዘብ ፡ ልክ ፡ ከነ ፡ ወለዱ ፡ ወይም ፡ ሌላ ፡ ዳኝነት ፤ እንዲሁም ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ በፍርድ ፡ ባለገንዘቡ ፡ ላይ ፡ ባሰፈረደው ፡ በሌላ ፡ ፍርድ ፡ መሠረት ፡ ስለተደረገ ፡ መቻቻልና ፡ ለፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ስለተሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ዝርዝር ፡ መግለጫ ።

(ቀ) ኪሣራ ፡ ተወሰኖ ፡ እንደሆነ ፡ ልኩን ፡

(በ) ፍርድን ፡ እንዲፈጸም ፡ ተጠያቂ ፡ የሚሆነውን ፡ ወገን ፤

(ተ) የፍርድ ቤቱ እርዳታ ፡ የሚጠየቅበትን ፡ ሁኔታ ፡ በተለይም ፡

(፩) በፍርድ ፡ የታዘዘውን ፡ ንብረት ፡ እንዲረከብ ፡ ወይም ፡ ይዞታው ፡ እንዲለቀቅለት ፡ መሆኑን ፤

(፪) ማናቸውም ፡ ንብረት ፡ ተከብሮ ፡ ወይም ፡ ሳይከበር ፡ እንዲሸጥ ፡ መሆኑን ፡ ወይም ፡

(፫) የንብረት ፡ አስተዳዳሪ ፡ ወይም ፡ ተረካቢ ፡ እንዲሾም ፡ የሚጠይቅ ፡ መሆኑን ፡ መግለጽ ፡ ወይም ፡

(፬) ፍርድን ፡ ለማስፈጸም ፡ ምቹና ፡ ተገቢ ፡ የሆነውን ፡ ዘዴ ፡ መግለጽ ።

ቀ ፡ ፫፻፸፱ ። ንብረት ፡ እንዲከበር ፡ በሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ ስለሚገለጹ ፡ ነገሮች ።

(፩) የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ የሚንቀሳቀስ ፡ ሀብት ፡ እንዲከበር ፡ ከሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ፡ ጋር ፡ የሚከበረውን ፡ ዕቃ ፡ ዝርዝርና ፡ ዓይነትነቱን ፡ የሚገልጽ ፡ ጽሑፍ ፡ ተያይዞ ፡ መቅረብ ፡ አለበት ።

(፪) እንዲሁም ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ እንዲያዝ ፡ በሚቀርበው ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱት ፡ ነገሮች ፡ መገለጽ ፡ አለባቸው ።

(ሀ) በቀጥር ፡ ፪፻፳፮ ፡ /፪/ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ የማይንቀሳቀሱ ፡ ንብረቶች ፡ ዝርዝር ፡ መግለጫ ፤ ይህም ፡ ሲሆን ፡

ንብረቱ ፡ በማይንቀሳቀሱ ፡ ንብረቶች ፡ መዝገብ ፡ ውስጥ ፡ ተመዝግቦ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የመዝገቡ ፡ ግልባጭ ፡ እንዲላክ ለት ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

(ለ) በአመልካቹ ፡ ትጋት ፡ ተፈልጎ ፡ በተገኘው ፡ ማስረጃ ፡ መሠረት ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ በንብረቱ ፡ ላይ ፡ ምን ፡ ያህል ፡ ጥቅምና ፡ መብት ፡ እንዳለው ፡ በማመልከቻው ፡ ላይ ፡ መግለጽ ፡ አለበት ።

ቀ፡ ፫፻፹ ። ከአንድ ፡ በላይ ፡ ለሆኑ ፡ ሰዎች ፡ የተሰጠውን ፡ ፍርድ ፡ ለማሰፈር ፡ ስለሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ፡

(፩) በፍርዱ ፡ ውሳኔ ፡ ላይ ፡ በሌላ ፡ አኳኋን ፡ እንዲፈጸም ፡ ተለይቶ ፡ ካልታዘዘ ፡ በቀር ፡ ለብዙ ፡ ሰዎች ፡ የተፈረደው ፡ ፍርድ ፡ ለራሱና ፡ ለሌሎችም ፡ እንዲፈጸም ፡ ከፍርድ ፡ ባለገንዘቦቹ ፡ አንዱ ፡ ብቻ ፡ ማመልከቻ ፡ ሊያቀርብ ፡ ወይም ፡ ከፍርድ ፡ ባለገንዘቦቹ ፡ አንዱ ፡ የሞተ ፡ እንደሆነ ፡ ለንብረት ፡ አስተዳዳሪው ፡ ወይም ፡ ለወራሾቹ ፡ ጥቅም ፡ ፍርድ ፡ እንዲፈጸም ፡ ሊያመለክት ፡ ይችላል ። ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ፍርዱ ፡ የሚፈጸምበትን ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ ያገኘ ፡ እንደሆነ ፡ በማመልከቻው ፡ ላይ ፡ ተካፋይ ፡ ያልሆኑት ፡ ወገኖች ፡ ጥቅም ፡ እንዲጠበቅ ፡ አስፈላጊውን ፡ ትእዛዝ ፡ መስጠት አለበት ።

ቀ፡ ፫፻፹፩ ። በፍርድ ፡ የተወሰነው ፡ ጥቅም ፡ የተላለፈለት ፡ ሰው ፡ ስለሚያቀርበው ፡ ማመልከቻ ፡

(፩) አንድ ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ ለአንድ ፡ ሰው ፡ ወይም ፡ ቍጥራቸው ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡ ለሆኑ ፡ ሰዎች ፡ የተሰጠ ፡ እንደሆነ ፤ የፍርድ ፡ ባለመብት ፡ የሆነው ፡ ወገን ፡ በፍርድ ፡ ያገኘውን ፡ መብቱን ፡ ለሌላ ፡ ሰው ፡ አስተላልፎ ፡ የሰጠ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ ከሌላ ፡ ሰው ፡ በሕግ ፡ የተላለፈለት ፡ እንደሆነ ፤ መብቱ ፡ በዚህ ፡ ሁኔታ ፡ የተላለፈለት ፡ ሰው ፡ እንደ ፡ ፍርዱ ፡ እንዲፈጸምለት ፡ ፍርዱን ፡ ለፈረደው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ማመልከቻ ፡ ሊያቀርብ ፡ ይችላል ።

(፪) ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ ባሉት ፡ ንዑስ ፡ ቍጥሮች ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ መብቱ ፡ የተላለፈለት ፡ የሌላው ፡ ሰው ፡ ፍርድ ፡ የሚፈጸመው ፡ በቀጥታ ፡ ለተፈረደለት ፡ ወገን ፡ በሚፈጸምበት ፡ ሁኔታ ፡ ነው ።

(፫) ዋናው ፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘብ ፡ በፍርድ ፡ ያገኘውን ፡ መብቱን ፡ ለሌላው ፡ ሰው ፡ ያስተላለፈ ፡ እንደሆነ ፡ መብቱ ፡ የተላለፈ ለት ፡ ወገን ፡ እንደ ፡ ፍርዱ ፡ እንዲፈጸምለት ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማመልከቱን ፡ ለዋናው ፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘብና ፡ ለፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ በመግለጽ ፡ ሁለቱ ፡ ወገኖች ፡ ባለገዳዮች ፡ የሚያቀርቡት ፡ መቃወሚያ ፡ እንዳለ ፡ አሳባቸውን ፡ ከመቀበሉ ፡ በፊት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ፍርዱ ፡ እንዲፈጸም ፡ ትእዛዝ ፡ አይሰጥም ።

ቍ ፡ ፫፻፹፪ ። ዋስ ፡ ወይም ፡ ተያዥ ፡ የገባውን ፡ ግዴታ ፡ እንዲፈጸም ፡

ስለማድረግ ።

ማንም ፡ ሰው ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱትን ፡ ግዴታዎች ፡ ለመፈጸም ፡ የዋስትና ፡ ወይም ፡ የተያዥነት ፡ ግዴታ ፡ የገባ ፡ እንደሆነ ፡

(ሀ) ፍርዱ ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ እንዲፈጸም ፡

(ለ) በፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ ምክንያት ፡ የተወሰደው ፡ ዕቃ ፡ ለባለንብረቱ ፡ እንዲመለስ ፡ ወይም ፡

(ሐ) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በሰጠው ፡ ውሳኔ ፡ መሠረት ፡ ወይም ፡ ስለውሳኔው ፡ አፈጻጸም ፡ በተወሰደው ፡ በማናቸውም ፡ እርምጃ ፡ ምክንያት ፡ ገንዘብ ፡ እንዲከፈል ፡ ወይም ፡ ማናቸውም ፡ ሌላ ፡ ግዴታ ፡ እንዲፈጸም ፡ በዚህ ፡ ሁኔታ ፡ በገባበት ፡ አላፊነት ፡ መጠን ፡ በቍጥር ፡ ፫፻፸፭ ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ የክሱ ፡ ተካፋይ ፡ እንደሆነ ፡ ተቆጥሮ ፡ ፍርዱ ፡ ይፈጸምበታል ። ስለሆነም ፡ እንደነገሩ ፡ አካባቢ ፡ ሁኔታ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተገቢ ፡ ነው ፡ ሲል ፡ የገመተውን ፡ ማስታወቂያ ፡ መስጠት ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፫፻፹፫ ። በንብረት ፡ አስተዳዳሪዎች ፡ ወይም ፡ በወራሾች ፡ ላይ ፡

ፍርድ ፡ እንዲፈጸም ፡ ስለሚቀርብ ፡ አቤቱታ ፡

የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ፍርዱን ፡ በሙሉ ፡ ሳይፈጸም ፡ የሞተ ፡ እንደሆነ ፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘቡ ፡ በሚቼ ፡ ንብረት ፡ አስተዳዳሪ ፡ ወይም ፡ በወራሾቹ ፡ ላይ ፡ እንዲፈጸም ፡ ሊያመለክት ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፫፻፹፬ ። የፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ በይርጋ ፡ ስለሚታገድበት ፡ ሁኔታ ።

አንድ ፡ የተለየ ፡ ነገር ፡ እንዳይፈጸም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ከሚሰጠው ፡ የማገጃ ፡ ትእዛዝ ፡ በቀር ፡ ፍርድ ፡ እንዲፈጸም ፡ ማመል

ከቻ ፡ ቀርቦ ፡ አሥር ፡ ዓመት ፡ ከቆየና ፡ ይህ ፡ ጊዜ ፡ ካለፈ ፡ በኋላ ፡ ሌላ ፡ ማመልከቻ ፡ በማቅረብ ፡ ነገሩን ፡ ለማንቀሳቀስና ፡ ፍርድ ፡ እንዲፈጸም ፡ ለመጠየቅ ፡ አይቻልም ። የጊዜውም ፡ መነሻ ፡ የሚታ ሰበው ፡

(ሀ) እንዲፈጸም ፡ የሚጠየቀው ፡ ነገር ፡ በፍርድ ፡ ከተወሰነ በት ፡ ቀንና ፡ ዓመተ ፡ ምሕረት ፡ ጀምሮ ፡

(ለ) በፍርዱ ፡ ወይም ፡ በዚህ ፡ መሠረት ፡ የሚሰጠው ፡ ማና ቸውም ፡ ተከታታይ ፡ ትእዛዝ ፡ ገንዘብ ፡ እንዲከፈል ፡ ወይም ፡ ዕቃ ፡ እንዲመለስ ፡ የሚያዝ ሲሆንና ፡ ገንዘቡ ፡ የሚከፈልበት ፡ ወይም ፡ ዕቃው ፡ የሚመለስበት ፡ ጊዜ ፡ ተለይቶ ፡ የተወሰነ ፡ ሲሆን ፡ ወይም ፡ በአንድ ፡ ጊዜ ፡ ሳይሆን ፡ ተለይተው ፡ በተመደቡ ፡ ጊዜያቶች ፡ ውስጥ ፡ በየጊዜው ፡ የሚከፈል ፡ ገንዘብ ፡ ወይም ፡ የሚመለስ ፡ ዕቃ ፡ ሲሆን ፡ በአፈጻጸሙ ፡ ትእዛዝን ፡ እንደተወሰነው ፡ የገንዘቡ ፡ መከፈል ፡ ወይም ፡ የዕቃው ፡ መመለስ ፡ ካቋረጠበት ፡ ቀንና ፡ ዓመተ ፡ ምሕረት ፡ ጀምሮ ።

ቍ ፡ ፫፻፹፭ ፡ ለፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ ማመልከቻ ፡ የውሳኔ ፡ አሰጣጥ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ።

(፩) ፍርድ ፡ እንዲፈጸም ፡ የሚቀርበው ፡ ማመልከቻ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባሉት ፡ ቍጥሮች ፡ የተነገሩትን ግዴታዎችና ፡ ሥርዓቶች ፡ አሟልቶ ፡ የያዘ ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማረጋገጥ ፡ አለበት ። በደንቡ ፡ መሠረት ፡ ያልተሟላ ፡ ወይም ፡ ጉድለት ፡ ያለበት ፡ መሆኑን ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡ ተቀባይነት ፡ እንደሌለው ፡ አስረድቶ ፡ ለባለጉዳዩ ፡ ይመልስለታል ፤ ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በሚወሰነው ፡ ሁኔታና ፡ በተወሰነ ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ተሟልቶ ፡ እንዲቀርብ ፡ ያዛል።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ተሻሽሎና ፡ ተሟልቶ ፡ እንደገና ፡ የቀረበ ፡ ማመልከቻ ፡ መጀመሪያ ፡ ቀርቦ ፡ በነበረበት ፡ ቀን ፡ ሕጋዊ ፡ ተቀባይነትን ፡ እንዳገኘ ፡ ይቆጠራል ።

(፫) በንዑስ ፡ ቍጥር ፡ ፩/፩/ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ተሻሽሎና ፡ ተሟልቶ ፡ የቀረበው ፡ ማመልከቻ ፡ በሰብሳቢው ፡ ዳኛ ፡ ተፈርሞና ፡ ምልክት ፡ ተደርጎበት ፡ ቀንና ፡ ዓመተ ፡ ምሕረት ፡ ይሞላበታል ።

ቀ : ፫፻፹፮ :: የፍርድ : ባለዕዳውን : ስለመጠየቅ ::

(፩) ፍርድ : እንዲፈጸም : የሚቀርበው : የማመልከቻ : ግልባጭ : ከመጥሪያ : ጋር : ተያይዞ : ለፍርድ : ባለዕዳው : ይላክለታል : የፍርድ : ባለዕዳው : በመጥሪያው : ላይ : በተወሰነው : ቀን : ቀጠሮ : ቀርቦ : ፍርዱ : እንዳይፈጸም : የሚቃወምበትን : ምክንያት : እንዲያስረዳ : ይታዘዛል ::

(፪) የፍርድ : ባለዕዳው : በቀረበበት : ቀን : ፍርድ : ቤቱና : የፍርድ : ባለገንዘቡ : ለሚያቀርቡለት : ጥያቄ : በመሐላ : ቃል : የተደገፈ : መልስ : መስጠት : አለበት ፤ ፍርዱ : የማይፈጸምበትን : ምክንያት : ያስረዳ : እንደሆነ : ፍርድ : ቤቱ : የቀረበውን : ምክንያት : ከመረመረ : በኋላ : ተገቢ : መሰሉ : የታየውን : ትእዛዝ : ይሰጣል ::

(፫) የፍርድ : ባለዕዳው : ያልቀረበ : እንደሆነ : ወይም : ቀርቦ : በቂ : ምክንያት : ያልሰጠ : እንደሆነ : ፍርድ : ቤቱ : ፍርዱ : እንዲፈጸም : ወዲያውኑ : ትእዛዝ : መስጠት : አለበት ::

(፬) ከዚህ : በላይ : ባለው : ንዑስ : ቅጥር : /፫/ የተነገረው : ድንጋጌ : እንደተጠበቀ : ሆኖ : ማመልከቻው : የቀረበው : ገንዘብ እንዲከፈል : የተፈረደው : ፍርድ : እንዲፈጸም : ሲሆን : የፍርድ : ባለዕዳው : በመጥሪያው : መሠረት : ሳይቀርብ : የቀረ : እንደሆነ : ታስሮ : እንዲቀርብና : ለሚደረግለት : ጥያቄ : ወይም : ምርመራ : መልስ : እንዲሰጥ : ለማዘዝ : ይችላል ::

(፭) በዚህ : ቅጥር : የተነገረውን : የምርመራ : ወይም : የጥያቄ : ሥርዓት : ለማከናወን : ፍርድ : ቤቱ : ማናቸውም : መዝገብ : ወይም : ማንኛውም : ሰው : እንዲቀርብ : ለማዘዝ : ይችላል ::

ቀ : ፫፻፹፯ :- የማሰር : ትእዛዝ : ስለሚሰጥበት : ሁኔታ ፤

(፩) በዚህ : ሕግ : በቅጥር : ፫፻፹፩ : /፩/ የተነገረው : ድንጋጌ : እንደተጠበቀ : ሆኖ : በቅጥር : ፫፻፹፯ : /፩/ የተነገረውን : ድንጋጌ : ለማስፈጸም : የፍርድ : ባለዕዳው : ፍርዱ : እንዳይፈጸም : መሰናክል : በመፍጠር : ወይም : የፍርዱን አፈጻጸም : ለማዘግየት : ንብረቱን : ከፍርድ : ቤቱ : ሥልጣን : ክልል : ውስጥ : ለማሸሽ : ወይም : ራሱ : ከፍርድ : ቤቱ : ሥልጣን : ክልል :

ውስጥ ፡ ለመውጣት ፡ ለመሸሽና ፡ ለመሠወር ፡ ያቀደ ፡ መሆኑን ፡ የሚያረጋግጥ ፡ በመሐላ ፡ ቃል ፡ የተደገፈ ፡ ማመልከቻ ፡ የቀረበ ለት ፡ እንደሆነ ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ በቀጥታ ፡ እንዲታሠር ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

(፪) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ስለዚህ ፡ ጉዳይ ፡ የቀረበለትን ፡ ማመልከቻ ፡ መርምሮ ፡ ውሳኔ ፡ እስኪሰጥ ፡ ድረስ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለውን ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ የተነገረውን ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፫፻፹፰ ፡- በማሰር ፡ ትእዛዝ ፡ ላይ ፡ ስለሚጻፉ ፡ ነገሮች ፡

(፩) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቍጥር ፡ ፫፻፹፰ ፡ /፩/ ወይም ፡ ፫፻፹፯ ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ የሚሰጠው ፡ የማሰር ፡ ትእዛዝ ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ እንዲታሠር ፡ ከመታዘዙ ፡ በፊት ፡ የሚፈለግበትን ፡ ነገር ፡ በፍርዱ ፡ መሠረት ፡ በፈቃዱ ፡ አልፎጸመ ፡ እንደሆነ ፡ እንዲያስር ፡ የታዘዘው ፡ ባለሥልጣን ፡ አስሮ ፡ እንዲያቀርበው ፡ የሚገለጽ ፡ ይሆናል ።

(፪) የማሰር ፡ ትእዛዝ ፡ ቢሰጥም ፡ እንኳ ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ፍርዱን ፡ በፈቃደኛነት ፡ ፈጽሞ ፡ ከተገኘ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ ተፈጻሚ ፡ አይሆንም ።

ቍ ፡ ፫፻፹፱ ፡ በሚፈራይ ፡ ቤት ፡ የማቆየት ፡ ትእዛዝ ፡ ስለሚሰጥበት ፡ ፡ ሁኔታ ፡ ።

(፩) በቍጥር ፡ ፫፻፹፰ ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተገቢውን ፡ ምርመራ ፡ ከፈጸመ ፡ በኋላ ፡

(ሀ) የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ያለ ፡ በቁ ፡ ምክንያት ፡ ፍርዱን ፡ የማይፈጽም ፡ መሆኑን ፡ ወይም ፡

(ለ) በፍርዱ ፡ መሠረት ፡ ለመፈጸም ፡ የሚችል ፡ ሆኖ ፡ ፈቃደኛ ፡ ባለመሆኑ ፡ ብቻ ፡ ሳይጸም ፡ መቅረቱን ፡ ያረጋገጠ ፡ እንደሆነ ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ በሌላ ፡ ምክንያት ፡ ታስሮ ፡ የሚገኝ ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ እስከ ፡ ስድስት ፡ ወር ፡ ድረስ ፡ በማረፊያ ፡ ቤት ፡ ታስሮ ፡ እንዲቆይ ፡ ሊወስንበት ፡ ይችላል ።

(፪) በቍጥር ፡ ፫፻፹፰ ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ /፪/ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ /፩/ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ በሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ፡ ላይም ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ቀ ፡ ፫፻፲ ፡- ከእሥራት ፡ ስለመለቀቅ ፤

(፩) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ከእሥራት ፡ እንዲለቀቅ ፡ የሚያዘው ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱት ፡ ሁኔታዎች ፡ ሲፈጸሙ ፡ ነው ።

(ሀ) በፍርድ ፡ ውሣኔ ፡ ላይ ፡ የተገለጸው ፡ ገንዘብ ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ የተቀመጠ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ ለወሕኒ ፡ ቤቱ ፡ አዛዥ ፡ በመያዣ ፡ የተሰጠ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ በማናቸውም ፡ ሌላ ፡ መንገድ ፡ ፍርድ ፡ የተፈጸመ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፤

(ለ) የፍርድ ፡ ባለገንዘቡ ፡ የጠየቀ ፡ እንደሆነ ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቅጥር ፡ በተነገረው ፡ ሁኔታ ፡ ከእሥራት ፡ የተለቀቀ ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳ ፡ ታስሮበት ፡ የነበረው ፡ ፍርድ ፡ ባለመፈጸሙ ፡ ምክንያት ፡ ሁለተኛ ፡ አይታሰርም ።

ቀ ፡ ፫፻፲፩ ፡- መያዣ ፡ ተይዞ ፡ መለቀቅ ፡ ስለሚያስከትለው ፡ ውጤት ፤

ማንኛውም ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳ ፤ ከዚህ ፡ በላይ ፡ በቅጥር ፡ ፫፻፹፱ ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ መያዣ ፡ ወይም ፡ በቅጥር ፡ ፫፻፺ ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ተይዞ ፡ መለቀቁ ፡ በፍርድ ፡ መሠረት ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ ከሚጠየቀው ፡ አላፊነት ፡ ወይም ፡ መክፈል ፡ ከሚገባው ፡ ዕዳ ፡ ነፃ ፡ አያደርገውም ።

ቀ ፡ ፫፻፲፪ ፡- ፍርድ ፡ እንዲፈጸም ፡ ስለሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ፤

(፩) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳውን ፡ ጠርቶ ፡ ከመረመረው ፡ በኋላ ፡ እንደፍርድ ፡ የማይፈጸምበት ፡ ምክንያት ፡ ያለመሆኑን ፡ ሲያረጋግጥ ፡ ለአፈጻጸሙ ፡ ተስማሚ ፡ በሆነ ፡ መንገድ ፡ ፍርድ ፡ እንዲፈጸም ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(፪) የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ በማናቸውም ፡ ምክንያት ፡ ቢሆን ፡ ፍርድ ፡ በከፊልም ፡ ሆነ ፡ በሙሉ ፡ ለመፈጸም ፡ የማይችል ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ከተረዳው ፡ ፍርድ ፡ እንዲፈጸም ፡ ትእዛዝ ፡ አይሰጥም። ስለሆነም ፡ ለመፈጸም ፡ ችሎታ ፡ በሚያገኝበት ፡ በማናቸውም ፡ ጊዜ ፡ እንዲፈጽም ፡ ትእዛዝ ፡ ከመስጠት ፡ አይታገድም ።

(፫) ማናቸውም ፡ የፍርድ ፡ ማስፈጸም ፡ ትእዛዝ ፤ ለአስፈጻሚው ፡ የሚተላለፈው ፡ የተጻፈበት ፡ ቀንና ፡ ዓመተ ፡ ምህረት ፡ ተሞል

ቶበት ፡ የዳኛው ፡ ፊርማና ፡ የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማጎተም ፡ ተደርጎ
በት ፡ ነው ።

(፩) እንዲሁም ፡ ፍርዱ ፡ የሚፈጸምበት ፡ ቀን ፡ በትእዛዙ ፡ ላይ ፡
መገለጽ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፫፻፺፫ ፡- የአፈጻጸሙ ፡ መግለጫ ፤

(፩) ፍርዱን ፡ እንዲያስፈጽም ፡ የታዘዘው ፡ ወይም ፡ ያስፈጸመው ፡
ክፍል ፡ ፍርዱ ፡ የተፈጸመበትን ፡ ቀንና ፡ የአፈጻጸሙን ፡ ሁኔታ ፤
ፍርዱ ፡ የተፈጸመው ፡ ከተወሰነው ፡ ቀን ፡ አልፎ ፡ እንደሆነ ፡
የቆየበትን ፤ አልተፈጸመም ፡ እንደሆነ ፡ ያልተፈጸመበትን ፡ ምክ
ንያት ፡ በማስፈጸሚያው ፡ ማዘገፍ ፡ ላይ ፡ ሞልቶ ፡ እንዲያስፈጽም ፡
ላዘዘው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይልካል ።

(፪) በማስፈጸሚያው ፡ ትእዛዝ ፡ ላይ ፡ ተሞልቶ ፡ የተመለሰው ፡
መግለጫ ፡ የፍርዱን ፡ ያለመፈጸም ፡ የሚያስታውቅ ፡ ሲሆን ፡
ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ምክንያቱን ፡ በመመርመር ፡ አስፈላጊም ፡ ሆኖ ፡
ሲያገኘው ፡ ምስክሮችን ፡ ጠርቶ ፡ በመስማት ፡ ያገኘውን ፡ የምር
መራ ፡ ውጤት ፡ በመዝገቡ ፡ ላይ ፡ ለማስፈር ፡ ይችላል ።

ክ ፍ ል ፡ ፫ ፤

ስለአፈጻጸሙ ፡ ሥርዓት ፤

ንዑስ ፡ ክፍል ፡ ፩ ፤

ጠቅላላ ፡ ድንጋጌዎች ፤

ቍ ፡ ፫፻፺፩ ፡ ገንዘብ ፡ እንዲከፈል ፡ ስለሚሰጥ ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ውሳኔ ፡

(፩) ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱት ፡ ድንጋጌዎች ፡ እንደተጠበቁ ፡
ሆነው ፡ በቀጥታ ፡ ወይም ፡ በተለዋዋጭ ፡ ገንዘብ ፡ እንዲከፈል ፡
የተሰጠው ፡ ማናቸውም ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ውሳኔ ፡ የፍርድ ፡
ባለዕዳውን ፡ ንብረት ፡ በማስከበርና ፡ በመሸጥ ፡ ለማስፈጸም ፡
ይቻላል ።

(፪) የሚከበረው ፡ ወይም ፡ የሚሸጠው ፡ ንብረት ፡ ግምት ፡ በተቻለ ፡
መጠን ፡ በፍርዱ ፡ ወይም ፡ በውሳኔው ፡ ላይ ፡ ከተገለጸው ፡ የገን
ዘብ ፡ ልክ ፡ ጋር ፡ ተመዛዝኝ ፡ መሆን ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፫፻፺፭ ፡- ገንዘብ ፡ ስለሚከፈልበት ፡ ሁኔታ ፤

(፩) በፍርድ ፡ ወይም ፡ በውሳኔ ፡ መሠረት ፡ የሚከፈል ፡ ገንዘብ ፡ ሁሉ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከተው ፡ ሁኔታ ፡ መከፈል ፡ አለበት ፤

(ሀ) ፍርዱን ፡ እንዲያስፈጽም ፡ ለታዘዘው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በማስያዝ ፤

(ለ) ከፍርድ ፡ ቤት ፡ ውጭ ፡ የሚከፈል ፡ ሲሆን ፤ ለፍርድ ፡ ባለገንዘቡ ፡ በመክፈል ፡ ወይም ፤

(ሐ) ፍርዱን ፡ የፈረደው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በሚሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ መሠረት ፡ ለመፈጸም ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ በተነገረው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ መሠረት ፡ ክፍያ ያው ፡ የተፈጸመ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርዱ ፡ መፈጸሙን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለፍርድ ፡ ባለገንዘቡ ፡ ያስታውቀዋል ።

ቍ ፡ ፫፻፺፮ ፡- ከፍርድ ፡ ቤት ፡ ውጭ ፡ ለፍርድ ፡ ባለገንዘብ ፡ ስለመክፈል ፤

(፩) በማናቸውም ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ መሠረት ፡ የሚከፈል ፡ ገንዘብ ፡ ከፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ውጭ ፡ የተከፈለ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ በፍርድ ፡ ባለገንዘቡ ፡ ስምምነት ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ መቻቻል ፡ የተደረገ ፡ እንደሆነ ፤ የፍርድ ፡ ባለገንዘቡ ፡ በስምምነት ፡ መቻቻል ፡ ማድረጉን ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ መቀበሉንና ፡ ቀሪ ፡ ገንዘብም ፡ ቢኖረው ፡ የቀሪውን ፡ ልክ ፤ ፍርዱን ፡ እንዲያስፈጽም ፡ ለታዘዘው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ማስታወቅ ፡ አለበት ። ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ ይህንኑ ፡ ጽፎ ፡ ከመዘገቡ ፡ ጋር ፡ በማያያዝ ፡ ያስቀምጣል ።

(፪) እንዲሁም ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ በስምምነት ፡ መቻቻል ፡ ማድረጉን ፡ ወይም ፡ ገንዘቡን ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ መክፈሉን ፡ ፍርዱን ፡ ለሚያስፈጽመው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በማስታወቅ ፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘቡ ፡ በተወሰነ ፡ ቀን ፡ ቀርቦ ፡ ክፍያ ፡ ወይም ፡ ስምምነት ፡ መደረጉን ፡ ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ይህን ፡ እንዳይመዘግብ ፡ የሚቃወም ፡ እንደሆነ ፡ እንዲጠየቅለት ፡ ለማመልከት ፡ ይችላል ።

(፫) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ መሠረት ፡ ለፍርድ ፡ ባለገንዘቡ ፡ ማስታወቂያ ፡ ደርሶት ፡ ስምምነቱ ፡ ወይም ፡ መቻ

ቻሉ ፡ ወይም ፡ ክፍያው ፡ መፈጸም ፡ ያለመፈጸሙን ፡ ለፍርድ ፡
ቤቱ ፡ ያላስረዳ ፡ እንደሆነ ፡ ይኸንኑ ፡ በመገንዘቡ ፡ ላይ ፡ ይጽ
ፈዋል ።

(፫) በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መዝገብ ፡ ያልተመዘገበ ፡ ክፍያ ፡ ወይም ፡
የስምምነት ፡ መቻቻል ፡ በማናቸውም ፡ ፍርድ ፡ አስፈጻሚ ፡ ፍርድ ፡
ቤት ፡ ዘንድ ፡ ዋጋ ፡ ሊሰጠው ፡ አይችልም ።

ቍ ፡ ፫፻ ፺፯ ። ሁለቱም ፡ ወገን ፡ ተከራካሪዎች ፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘብ ፡
በሚሆኑበት ፡ ጊዜ ፡ ስለ ፡ ሚፈጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ።

(፩) ሁለት ፡ ወገን ፡ ተከራካሪዎች ፡ በልዩ ፡ ልዩ ፡ ክስ ፡ ተከራካ
ረው ፡ ባገኙት ፡ የፍርድ ፡ መብት ፡ አንዱ ፡ ላንደኛው ፡ ከፋይ ፡
እንዲሁም ፡ አንደኛው ፡ ወገን ፡ በሌላው ፡ ወገን ፡ ላይ ፡ የፍርድ ፡
ባለገንዘብ ፡ ሆኖ ፡ ፍርዱም ፡ በአንድ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ዘንድ ፡
ለመፈጸም ፡ የሚችል ፡ ሲሆንና ፡ ሁለቱም ፡ እንደ ፡ ፍርዱ ፡ እንዲፈ
ጸምላቸው ፡ ማመልከቻ ፡ ሲያቀርቡ ፡ የአፈጻጸሙ ፡ ሥርዓት ፡
የሚመራው ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከተው ፡ ሁኔታ ፡ ነው ።

(ሀ) የፍርድ ፡ ባለገንዘብ ፡ የሆኑት ፡ ሁለቱም ፡ ወገኖች ፡ አንዱ
ላንደኛው ፡ የሚከፍለው ፡ ገንዘብ ፡ እኩል ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡
እንደተቻቻሉ ፡ ተቆጥሮ ፡ ይመዘገባል ።

(ለ) ከፍርድ ፡ ባለገንዘቦቹ ፡ አንዱ ፡ ከሌላው ፡ የሚጠይቀው ፡
ገንዘብ ፡ የሚበልጥ ፡ ሲሆን ፡ ፍርድ ፡ የሚፈጸመው ፡ ብልጫ ፡
ላለው ፡ ወገን ፡ ሆኖ አፈጻጸሙም ፡ በብልጫው ፡ ሂሳብ ፡ መጠን ፡
ብቻ ፡ ይሆናል ፤ ይኸውም ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ የሁለቱም ፡ ወገኖች ፡
ፍርድ ፡ እንደተፈጸመ ፡ ተቆጥሮ ፡ ይመዘገባል ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቀጥር ፡ የተመለከተው ፡ ድን
ጋጌ ፡ ፍርድ ፡ እንዲፈጸምለት ፡ የጠየቀው ፡ ወገን ፡ የፍርድ ፡
መብት ፡ የተላለፈለትም ፡ ቢሆን ፡ እንዲሁም ፡ የፍርድ ፡ ግዴታው ፡
ለሌላ ፡ ሰው ፡ የተላለፈው ፡ በፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ሲሆን ፡ ወይም ፡
የፍርድ ፡ መብት ፡ የተላለፈለት ፡ ሰው ፡ ገንዘቡን ፡ የመቀበል ፡
መብቱን ፡ ለሌላ ፡ ሰው ፡ በሚያስተላልፍበትም ፡ ጊዜ ፡ ተፈጻሚ ፡
ይሆናል ።

(፫) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ያለው ፡ የን ፡ ቀጥር ፡ /፩/ ድንጋጌ ፡ ቀጥሎ ፡ የተ

መለከተው ፡ ሁኔታ ፡ ካላጋጠመ ፡ በቀር ፡ ተፈጻሚ ፡ አይሆንም ።

(ሀ) ውሣኔ ፡ በተሰጠበት ፡ ፍርድ ፡ ውስጥ ፡ የፍርድ ፡ ባለገዛብ ፡ የህንድ ፡ አንደኛው ፡ ወገን ፡ በሌላ ፡ ክስ ፡ የፍርድ ፡ ውሣኔ ፡ ውስጥ ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳ ፡ ሲሆን ፤ እንዲሁም ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳ ፡ የሆነው ፡ በሌላ ፡ ክስ ፡ በተሰጠ ፡ የፍርድ ፡ ውሣኔ ፡ ውስጥ ፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘብ ፡ ሲሆን ፤

(ለ) በፍርድ ፡ ውሣኔ ፡ እንዲከፈል ፡ የታዘዘው ፡ ገንዘብ ፡ ልኩ የታወቀ ፡ ሲሆን ።

(፩) ቊጥራቸው ፡ ካንድ ፡ በላይ ፡ በሆኑ ፡ ሰዎች ፡ ላይ ፡ በአንድነት ፡ ወይም ፡ በተነግጠለ ፡ አላፈነት ፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘብ ፡ የሆነ ፡ ሰው ፡ ከፍርድ ፡ ባለዕዳዎቹ ፡ አንዱ ፡ ወይም ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡ የሆኑት ፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘብ ፡ በሆነው ፡ ላይ ፡ አስፈርደው ፡ እንደሆነ ፡ የፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ የሚመራው ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባሉት ፡ ቊጥሮች ፡ በተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ነው ።

ቊ ፡ ፻፺፰ ። ባንድ ፡ ክስ ፡ ውስጥ ፡ ሁለቱም ፡ ተከራካሪ ፡ ወገኖች ፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘብ ፡ በሚሆኑበት ፡ ጊዜ ፡ ስለሚፈጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ።

ሁለት ፡ ተከራካሪ ፡ ወገኖች ፡ ባንድ ፡ ውሣኔ ፡ ውስጥ ፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘቦች ፡ ሆነው ፡ እንደ ፡ ፍርድ ፡ እንዲፈጸምላቸው ፡ ማመልከቻ ፡ ያቀረቡ ፡ እንደሆነ ፡ አፈጻጸሙ ፡ የሚመራው ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከተው ፡ ሁኔታ ፡ ነው ።

(ሀ) ሁለቱም ፡ ወገኖች ፡ ባንድ ፡ ፍርድ ፡ ውስጥ ፡ የተፈረደላቸው ፡ የገንዘብ ፡ ልክ ፡ እኩል ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ እንደተቻቻሉ ፡ ተቆጥሮ ፡ የፍርድ ፡ መፈጸም ፡ ይመዘገባል ።

(ለ) ከፍርድ ፡ ባለገንዘቦቹ ፡ አንዱ ፡ ከሌላው ፡ የሚጠይቀው ፡ ያሚሰልጥ ፡ ሲሆን ፡ ፍርድ ፡ የሚፈጸመው ፡ ብልጫ ፡ ላለው ፡ ወገን ፡ ሆኖ ፡ አፈጻጸሙ ፡ በብልጫው ፡ ሂሳብ ፡ መጠን ፡ ብቻ ፡ ይሆናል ።

ይህም ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ የሁለቱም ፡ ወገኖች ፡ ፍርድ ፡ እንደተፈጸመ ፡ ተቆጥሮ ፡ ይመዘገባል ።

ቀ፡ ፫፻ ፺፱ ። ተለይቶ ፡ በታወቀ ፡ ተንቀሳቃሽ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ስለሚሰጥ፡

ውሣኔ ።

አንድ ፡ የሚንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ በከፊል ፡ ወይም ፡ በሙሉ ፡
እንዲመለስ ፡ ወይም ፡ እንዲዛወር ፡ የተሰጠ ፡ የፍርድ ፡ ውሣኔ ፡
የሚፈጸመው ፤ ይህንኑ ፡ ንብረት ፡ ለፍርድ ፡ ባለመብቱ ፡ ወይም ፡
ለወኪሉ ፡ በማስረከብ ፡ ነው ።

ቀ፡ ፬፻ ። በተለይ ፡ እንዲፈጸም ፡ ስለሚሰጥ ፡ ውሣኔና ፡ የማገድ ፡ ውሣኔ ።

(፩) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ፫፻፹፱-፬፻፺፮-፬፻፳፯ ፡ የተነገረው ፡
ድንጋጌ ፡ እንደተጠበቀ ፡ ሆኖ ፤ አንድ ፡ የተወሰነ ፡ ውል ፡ እንዲ
ፈጸም ፡ ወይም ፡ በተለይ ፡ ተገልጾ ፡ የተወሰነ ፡ ነገር ፡ ከመፈጸም
እንዲታገድ ፡ ትእዛዝ ፡ ወይም ፡ ውሣኔ ፡ የተሰጠው ፡ ሰው ፤ በት
እዛዙ ፡ መሠረት ፡ ሊፈጸም ፡ ሲችል ፡ ሆነ ፡ ብሎ ፡ ሳይፈጸም ፡
የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ እንዳይፈጸም ፡ የተከለከለውን ፡ ነገር ፡
የፈጸመ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የእምቢተኛው ፡ ንብረት ፡ እን
ዲያዝና ፡ እንዲሸጥ ፡ አድርጎ ፡ የተወሰነበት ፡ ግዴታ ፡ እንዲፈ
ጸም ፡ ለማዘዝና ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ ሲታየውም ፡ ከንብረቱ ፡
ሽያጭ ፡ ገንዘብ ፡ ለፍርድ ፡ ባለገንዘቡ ፡ ካሣ ፡ ወይም ፡ ኪሣራ ፡ እ
ንዲከፈለው ፡ ለመወሰን ፡ ይችላል ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቀጥር ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፤
ፍርዱን ፡ የሚያስፈጽመው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ በዚህ ፡ የታ
ዘዘው ፡ ሰው ፡ ወይም ፡ የሚቻል ፡ ሲሆን ፡ የፍርድ ፡ ባለመብቱ ፡
ራሱ ፡ እንደፍርዱ ፡ ለማስፈጸም ፡ ከማድረግ ፡ አያግደውም ። ስለ
ፍርዱም ፡ ማስፈጸም ፡ አስፈላጊ ፡ የሚሆነውን ፡ ወጭ ፡ የሚከፍ
ለው ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ሆኖ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በወሰነው ፡ መሠ
ረት ፡ የሚከፈለው ፡ ገንዘብ ፡ ልክ ፡ ከታወቀ ፡ በኋላ ፡ የሚከፈለው ፡
በመጀመሪያ ፡ በተሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ከተወሰነው ፡ ሂሳብ ፡ ጋር ፡
በመጠቃለል ፡ ነው ።

ቀ፡ ፬፻፩ ። የጽሑፍ ፡ ሰነድ ፡ እንዲፈረም ፤ እንዲረገገጥ ፡ ወይም ፡ በሚዘ

ዘዋወሩና ፡ በሚተላለፉ ፡ የገንዘብ ፡ ሰነዶች ፡ ላይ ፡ እንዲፈረም ፡
ስለሚሰጥ ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ትእዛዝ ፤

(፩) የጽሑፍ ፡ ሰነዶችን ፡ እንዲፈርም ፤ እንዲያረጋግጥ ፡ ወይም ፡
 እንዲያስተካክል ፤ ወይም ፡ በሚዘዋወሩና ፡ በሚተላለፉ ፡ የገንዘብ፡
 ሰነዶች ፡ ወይም ፡ በቼክ ፡ ላይ ፡ እንዲፈርም ፡ የተፈረደበት ፡ ወይም ፡
 የታዘዘ ፡ ማናቸውም ፡ ሰው ፡ በፍርድ ፡ ወይም ፡ በውሳኔው ፡ መሠ-
 ረት ፡ ለመፈጸም ፡ እምቢተኛ ፡ የሆነ ፡ ወይም ፡ ትእዛዙን ፡ ያላከ
 በረ ፡ እንደሆነ ፡ የፍርድ ፡ ባለመብቱ ፡ እነዚህን ፡ የጽሑፍ ፡ ሰነ-
 ዶች ፡ በፍርድ ፡ መሠረት ፡ አዘጋጅቶ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለማቅረብ ፡
 ይችላል ።

(፪) በዚህ ፡ ዓይነት ፡ ተዘጋጅቶ ፡ የቀረበለትን ፡ ጽሑፍ ፡ ፍርድ ፡
 ቤቱ ፡ ተቀብሎ ፡ ለፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ እንዲደርሰው ፡ በማድረግ ፡
 በተወሰነ ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ቀርቦ ፡ ፍርዱን ፡ ወይም ፡ ትእዛዙን ፡
 የማይፈጽምበትን ፡ ምክንያት ፡ እንዲያስረዳ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(፫) የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ በተወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ቀርቦ ፡ ሰነዶችን ፡
 የማይፈርምበትን ፡ ምክንያት ፡ ካስረዳ ፡ በኋላ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡
 የቀረበለትን ፡ ምክንያት ፡ በቂ ፡ አድርጎ ፡ የተቀበለው ፡ እንደሆነ ፡
 እንዲሻሻሉ ፡ ወይም ፡ ተስተካክለው ፡ እንዲታረሙ ፡ ያደርጋል ፤
 በቂ ፡ ምክንያት ፡ ያልቀረበለት ፡ እንደሆነ ፡ ግን ፡ ሰነዶቹን ፡ የሚ-
 ያጸድቅ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(፬) በዚህ ፡ ዓይነት ፡ የተሻሻለው ፡ ሰነድ ፡ እንዳለ ፡ ጸድቆ ፡ እንደ-
 ሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ያጸደቀበትን ፡ ትእዛዝ ፡ የፍርድ ፡ ባለመብቱ ፡
 ተቀብሎ ፡ ፍርዱን ፡ እንዲያስፈጽም ፡ ለታዘዘው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡
 ወይም ፡ ስለዚህ ፡ ጉዳይ ፡ ለታዘዘው ፡ ሰው ፡ ሲያቀርብለት ፡ አስ-
 ፈጻሚው ፡ ባለሥልጣን ፡ ከዚህ ፡ ሕግ ፡ ጋር ፡ በአባሪነት ፡ ተያ-
 ይዞ ፡ በሚገኘው ፡ በቺኛው ፡ ሠንጠረዥ ፡ በተመለከተው ፡ መሠ-
 ረትና ፡ ሁኔታ ፡ ማስፈጸም ፡ አለበት ።

* (፭) ሰነዶቹ ፡ እንዲመዘገቡ ፡ በሕግ ፡ የታዘዘ ፡ ሲሆን ፡ ፍርድ ፡
 ቤቱ ፡ ወይም ፡ ይህንን ፡ ጉዳይ ፡ እንዲያስፈጽም ፡ የታዘዘው ፡ ሰው ፡
 እንዲመዘገቡ ፡ ትእዛዝ ፡ በመስጠት ፡ ስለ ፡ አመዘጋገቡና ፡
 ለዚህም ፡ ጉዳይ ፡ ስለሚከፈለው ፡ ወጭ ፡ አስፈላጊውን ፡ ትእዛዝ ፡
 ይሰጣል።

ቀ* : ፬፻፪ ። በማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ውሳኔ ።

(፩) ፍርድ ፡ ወይም ፡ ውሳኔው ፡ የሚመለከተው ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ የማስረከብን ፡ ጉዳይ ፡ ሲሆን ፡ እንደ ፡ ፍርድ ፡ የሚፈጸመው ፡ በውሳኔው ፡ ላይ ፡ የተመለከተውን ፡ ንብረት ፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘቡ ፡ ራሱ ፡ ወይም ፡ የወከለው ፡ ሰው ፡ እንዲረከብ ፡ በማድረግ ፡ ነው ፡ አስፈላጊም ፡ ሆኖ ፡ ሲገኝ ፡ በንብረቱ ፡ ላይ ፡ ያለውን ፡ ሰው ፡ ከሥፍራው ፡ አስለቅቆ ፡ ተረካቢው ፡ እንዲተካ ፡ በማድረግ ፡ የርክክቡን ፡ ሥርዓት ፡ ለመፈጸም ፡ ይችላል ።

(፪) ፍርድ ፡ በማይንቀሳቀሰው ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ የጋራ ፡ ባለሀብት ነት ፡ መኖሩን ፡ የሚወስን ፡ ሲሆን ፡ የሚፈጸመው ፡ የፍርድን ፡ ውሳኔ ፡ ግልባጭ ፡ ግልጽ ፡ ሆኖ ፡ በሚታይ ፡ ሥፍራ ፡ በመለጠፍ ፡ ወይም ፡ ለሕዝብ ፡ ሊገለጽ ፡ በሚችልበት ፡ ዘዴ ፡ ፍርዱን ፡ በአደባባይ ፡ በንበባና ፡ በአዋጅ ፡ ቃል ፡ በማሰማት ፡ ወይም ፡ በማናቸውም ፡ ልማዳዊ ፡ በሆነ ፡ መንገድ ፡ እንዲታወቅ ፡ በማድረግ ፡ ነው ።

(፫) ፍርድ ፡ ወይም ፡ ውሳኔው ፡ የሚመለከተው ፡ ማናቸውንም ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ በተለይ ፡ ተከልሎ ፡ የታጠረ ፡ ቦታ ፡ የማስረከብን ፡ ጉዳይ ፡ ሲሆንና ፡ እንዲያስረክብ ፡ የተፈረደበት ፡ ወገን ፡ ወደ ፡ ቤቱ ፡ ወይም ፡ ወደ ፡ ተከለለው ፡ ቦታ ፡ ለማስገባት ፡ እምቢተኛ ፡ ሆኖ ፡ የተከላከለ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርዱን ፡ እንዲያስፈጽም ፡ የታዘዘው ሰው ፡ የተዘጋውን ፡ ቤት ፡ ለመክፈት ፡ ወይም ፡ ቁልፉን ፡ ለመስበር ፡ ወይም ፡ በተከለለው ፡ ሥፍራ ፡ በማናቸውም ፡ ዓይነት ፡ ዘዴ ፡ ገብቶ ፡ የፍርድ ፡ ባለመብቱ ፡ እንዲረከብ ፡ ለማድረግ ፡ ይችላል ።

ቀ* : ፬፻፫ ። ሀብትንና ፡ ንብረትን ፡ ስለማከፋፈል ።

በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ ተከብሮ ፡ የተያዘ ፡ ወይም ፡ በፍርድ ቤቱ ፡ ዘንድ ፡ ተቀማጭ ፡ የሆነ ፡ ሀብት ፡ ከመያዙ ፡ ወይም ፡ ከመቀመጡ ፡ በፊት ፡ ገንዘብ ፡ እንዲከፈላቸው ፡ በባለሀብቱ ፡ ላይ ፡ አስፈርደው ፡ እንደ ፡ ፍርድ ፡ እንዲፈጸምላቸው ፡ የሚጠይቁ ፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘቦች ፡ ሲቀርቡ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በፍርድ ፡ መሠረት ፡ ያለመፈጸሙን ፡ ካረጋገጠ ፡ በኋላ ፡ ተገቢውን ፡ ኪሣራና ፡ ሌላውንም ፡ ወጭ ፡ ቀንሶ ፡ የቲያዘውን ፡ ወይም ፡ ተቀማጭ ፡ የሆነውን ፡ ሀብት ፡ በውሳኔው ፡ መሠረት ፡ እንዲከፋፈሉ ፡ ያደርጋል ።

ንዑስ ፡ ክፍል ፡ ፪ ፡

ንብረትን ፡ ስለ ፡ ግስከበር ፡

ቀ ፡ ፬፻፬ ። ስለማይከበሩና ፡ በፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ ምክንያት ፡ ስለማይወ ፡ ሰዱ ፡ ሀብቶች ።

የክርክሩ ፡ መቀጠል ፡ በማናቸውም ፡ ደረጃ ፡ የደረሰ ፡ ቢሆንም ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ ዓይነታቸውና ፡ ልካቸው ፡ የተዘረዘረው ፡ ንብረ ቶች ፡ በመከበር ፡ የማይያዙና ፡ በፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ ምክንያት ፡ የማይወሰዱ ፡ ናቸው ።

(ሀ) ለፍርድ ፡ ባለዕዳውና ፡ ለቤተ ፡ ሰቡ ፡ የዕለት ፡ አገልግሎት ፡ የሚጠቅሙ ፡ ልብሶች ፡ የምግብ ፡ ማብሰያ ፡ የሆኑ ፡ የቤት ፡ ቁሳ ቆስ ፡ የመኝታ ፡ አልጋ ፡ የአልጋ ፡ ልብሶችና ፡ የብርድ ፡ ልብሶች ፡

(ለ) ለዕለት ፡ ሞያ ፡ ሥራዎቹ ፡ አገልግሎት ፡ ለንግድ ፡ ሥራው ፡ ማከናወኛ ፡ ተገቢ ፡ የሆኑ ፡ ዕቃዎች ፡

(ሐ) የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ገበሬ ፡ ወይም ፡ በእርሻ ፡ ሥራ ፡ የሚ ተዳደር ፡ ሲሆን ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አስተያየት ፡ ለዚህ ፡ ሥራው ፡ አገልግሎት ፡ በቁ ፡ ሆነው ፡ የሚገመቱ ፡ የቀንድ ፡ ከብቶች ፡ የዘር ፡ እሕልና ፡ ሌላም ፡ ፍጹም ፡ አስፈላጊ ፡ የሆኑ ፡ ነገሮች ፡

(መ) ለራሱና ፡ ለቤተሰቡ ፡ ለሶስት ፡ ወር ፡ መተዳደሪያ ፡ የሚ በቃ ፡ ገንዘብና ፡ ለዕለት ፡ ምግብ ፡ ጠቃሚ ፡ የሚሆን ፡ ሥንቅ ፡

(ሠ) ለጡረታው ፡ የሚከፈለው ፡ ገንዘብና ፡ ባል ፡ ሚስቱን ፡ ከፈታ ፡ በኋላ ፡ ለወር ፡ ቀለብዋ ፡ የሚከፍላት ፡ ገንዘብ ፡

(ረ) በባሕር ፡ ሕግ ፡ በቅጥር ፡ ፻፳፩ የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደ ፡ ተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ የወር ፡ ደመወዝ ፡ ሁለት ፡ ሶስተኛው ፡ እጅ ፡ ስለሆነም ፡ ደመወዙ ፡ በቀን ፡ ከሁ ለት ፡ ብር ፡ የማይበልጥ ፡ ሆኖ ፡ ሌላ ፡ ገቢ ፡ የሌለው ፡ እንደሆነ ፡ ለዕዳ ፡ መክፈያ ፡ አይያዝበትም ።

(ሰ) እንዳይከበር ፡ እንዳይሸጥና ፡ ለዕዳ ፡ መክፈያ ፡ እንዳይሆን ፡ በማናቸውም ፡ ሌላ ፡ ሕግ ፡ ላይ ፡ የተወሰነ ፡ ማናቸውም ፡ ዓይ ነት ፡ ሀብት ፡ ወይም ፡ ንብረት ፡

ቀላ ፡ ፬፻፭ ። የሚከፈለው ፡ ገንዘብ ፡ ተወስኖ ፡ ያልታወቀ ፡ ሲሆን ፡ ስለሚከበር ፡ የንብረት ፡ መጠን ።

ፍርድ ፡ ወይም ፡ ውሳኔው ፡ ያለ ፡ አግባብ ፡ የተወሰደ ፡ የገንዘብ ፡ ልክ ፡ እንዲጣራ ፡ ወይም ፡ እንዲታወቅ ፡ ማድረግን ፡ የሚመለከት ፡ ሲሆን ፡ የማጣራቱ ፡ ሥርዓት ፡ ከማለቁ ፡ በፊት ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳውን ፡ ንብረት ፡ ለማስከበር ፡ ይቻላል ። የንብረት ፡ ማስከበሩም ፡ ሥርዓት ፡ የሚፈጸመው ፡ ልኩ ፡ የታወቀ ፡ ማናቸውም ፡ ገንዘብ ፡ እንዲከፈል ፡ የንብረት ፡ መያዝ ፡ ወይም ፡ ማክበር ፡ ሥርዓት ፡ በሚፈጸምበት ፡ ሁኔታ ፡ ነው ።

ቀላ ፡ ፬፻፮ ። ከእርሻ ፡ ሰብል ፡ በተቀር ፡ ማናቸውም ፡ ሌላ ፡ ተንቀሳቃሽ ፡ ንብረት ፡ ስለሚያዝበትና ፡ ስለሚከበርበት ፡ ሁኔታ ።

(፩) የሚያዘው ፡ ወይም ፡ የሚከበረው ፡ ሀብት ፡ ከእርሻ ፡ ሰብል ፡ በቀር ፡ ሌላ ፡ የሚንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ፍርድ ፡ የሚፈጸመው ፡ በፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ እጅ ፡ የሚገኘውን ፡ ሀብት ፡ ለፍርድ ፡ አስፈጻሚው ፡ በማስረከብ ፡ ነው ። ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ የተነገረው ፡ እንደተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ ፍርድ ፡ አስፈጻሚው ፡ የተረከበውን ፡ ንብረት ፡ በሚገባ ፡ ለመጠበቅና ፡ አጠባበቅም ፡ ለሚጠይቀው ፡ ጥንቃቄ ፡ ሁሉ ፡ አላፈ ፡ ነው ።

(፪) የተያዘው ፡ ወይም ፡ የተከበረው ፡ ዕቃ ፡ በቶሎ ፡ የሚበላሽ ፡ ወይም ፡ በስብሶ ፡ ዋጋ ፡ የሚያጣ ፡ ሲሆን ፡ ወይም ፡ ለጥበቃው ፡ የሚያስፈልገው ፡ ወጭ ፡ ከዕቃው ፡ ዋጋ ፡ የሚበልጥ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ አስፈጻሚው ፡ ወዲያውኑ ፡ ሊሸጠው ፡ ይችላል ።

ቀላ ፡ ፬፻፯ ። የእርሻ ፡ ሰብል ፡ ስለሚከበርበትና ፡ ስለሚያዝበት ፡ ሁኔታ ።

(፩) የሚያዘው ፡ ወይም ፡ የሚከበረው ፡ ሀብት ፡ የእርሻ ፡ ሰብል ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ አፈጻጸሙ ፡ የሚመራው ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከተው ፡ ሁኔታ ፡ ነው ።

(ሀ) ሰብሉ ፡ ከበቀለበት ፡ መሬት ፡ ጋር ፡ እንደ ተያያዘ ፡ የሚገኝ ፡ አዝርዕት ፡ ሲሆን ፡ የመያዝ ፡ ወይም ፡ የመከበር ፡ ትእዛዝ ፡ የተሰጠበትን ፡ ማዘዣ ፡ በሥፍራው ፡ ላይ ፡ በመለጠፍ ፡ ወይም ፡

(ለ) ሰብሉ ፡ ታጭዶ ፡ የተከመረ ፡ ወይም ፡ በመወቃት ፡ ላይ ፡ ያለ ፡ ሲሆን ፡ ወይም ፡ የድርቆሽ ፡ ክምር ፡ ሲሆን ፡ በክምሩ ፡

ወይም ፡ በውድማው ፡ አቅራቢያ ፡ ትእዛዙን ፡ በመለጠፍ ።

(፪) በተጨማሪም ፡ ከትእዛዙ ፡ ግልባጮች ፡ አንዱ ፡ የፍርድ ፡ ባለ ሰዳው ፡ በሚኖርበት ፡ ቤት ፡ መዝጊያ ፡ ላይ ፡ ወይም ፡ በግልጽ ፡ በሚታይ ፡ ሌላ ፡ ሥፍራ ፡ መለጠፍ ፡ አለበት ። ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የሚፈቅድ ፡ ሲሆን ፡ የፍርድ ፡ ባለሰዳው ፡ በሚነግድበት ፡ ወይም ፡ ተቀጥሮ ፡ በሚሠራበት ፡ ወይም ፡ በመጨረሻው ፡ ጊዜ ፡ ይኖር ፡ በነበረበት ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ ይነግድ ፡ በነበረበት ፡ ሥፍራ ፡ ወይም ፡ ይሠራ ፡ ከነበረበት ፡ መሥሪያ ፡ ቤት ፡ በራፍ ፡ ላይ ፡ ወይም ፡ ግልጽ ፡ ሆኖ ፡ በሚታይ ፡ ሥፍራ ፡ ሊለጠፍ ፡ ይችላል ።

(፫) ከዚህ ፡ በላይ ፡ የተነገሩት ፡ ማዘዣዎች ፡ ከተለጠፉበት ፡ ጊዜ ፡ ጀምሮ ፡ ሰብሉ ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እጅ ፡ እንደተያዘ ፡ ሆኖ ፡ ይቆጠራል ።

ቍ ፡ ፬፻፷ ። በተያዙ ፡ ወይም ፡ በተከበሩ ፡ ሰብሎች ፡ ላይ ፡ ስለሚጸኑ ፡ ድንጋጌዎች ።

(፩) ማናቸውም ፡ የእርሻ ፡ ሰብል ፡ እንዲያዝ ፡ ወይም ፡ እንዲከበር ፡ ከተደረገ ፡ በኋላ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ስለ ፡ አጠባበቁ ፡ ሁኔታ ፡ ተስማሚ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ። ይህንንም ፡ ተስማሚ ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ እንዲያስችለው ፡ ሰብሉ ፡ እንዲያዝ ፡ ወይም ፡ እንዲከበር ፡ በሚቀርበው ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ የሚታጨድበትን ፡ ወይም ፡ የሚወቃበትን ፡ ወይም ፡ የሚከበርበትን ፡ ጊዜ ፡ ገልጾ ፡ ማስታወቅ ፡ አስፈላጊ ፡ ነው ።

(፪) ስለተያዘው ፡ ወይም ፡ ስለተከበረው ፡ ሰብል ፡ አጠባበቅ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ እንደተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ የፍርድ ፡ ባለሰዳው ፡ ሰብሉን ፡ በጊዜው ፡ ለማጨድ ፡ ለመሰብሰብ ፡ ወይም ፡ ተገቢውን ፡ የአጠባበቅ ፡ ጥንቃቄ ፡ ለማድረግ ፡ ይችላል ።

(፫) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ የተነገረውን ፡ ተግባር ፡ የፍርድ ፡ ባለሰዳው ፡ ያልፈጸመ ፡ እንደሆነ ፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘቡ ፡ ከፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ፈቃድ ፡ ተቀብሎ ፡ ራሱ ፡ ወይም ፡ በወከለው ፡ ወይም ፡ በቀጠረው ፡ ሰው ፡ እንዲከናወን ፡ ለማድረግ ፡ ይችላል ። ይህንንም ፡ ለማከናወን ፡ ወጭ ፡ የተደረገው ፡ ገንዘብ ፡ ከዋናው ፡

ዕዳ ፡ ጋር ፡ ተደምር ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ እንዲከፍል ፡ ይታዘዛል ።

(፩) በተዘሩበት ፡ ወይም ፡ በተተከሉበት ፡ እርሻ ፡ ላይ ፡ በሚገኙ በት ፡ ጊዜ ፡ በፍርድ ፡ የተከበሩ ፡ ወይም ፡ የተያዙ ፡ ሰብሎች ፡ በመታጨዳቸው ፡ ወይም ፡ በመቆረጣቸው ፡ ምክንያት ፡ የመያዙን ፡ ወይም ፡ የማስከበሩን ፡ ትእዛዝ ፡ ሊያስቀረው ፡ አይችልም ።

(፪) ትእዛዙ ፡ የተሰጠው ፡ ሰብሎ ፡ ገና ፡ በቡቃያነት ፡ ላይ ፡ ባለበት ፡ ጊዜ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፤ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መሰሎ ፡ ለታየው ፡ ጊዜ ፡ የፍርዱ ፡ መፈጸም ፡ እንዲቆይ ፡ ለማድረግ ፡ እንዲሁም ፡ ተገቢ ፡ መሰሎ ፡ ሲታየው ፡ ፍርዱ ፡ እስኪፈጸም ፡ ድረስ ፡ ሰብሎ ፡ እንዳይነካ ፡ ተጨማሪ ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

(፫) የሚያዘው ፡ ወይም ፡ የሚከበረው ፡ ሰብል ፡ የተፈጥሮ ፡ ሁኔታው ፡ ባንድ ፡ ቦታ ፡ ተከማችቶ ፡ ለመጠበቅ ፡ የማያስችል ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ በዚህ ፡ ቁጥር ፡ የተመለከተው ፡ ትእዛዝ ፡ ሊሰጥ ፡ የሚችለው ፡ ሰብሎ ፡ ለመታጨድ ፡ ወይም ፡ ለመወቃት ፡ ከሃያ ፡ ቀን ፡ ያላነሰ ፡ ጊዜ ፡ ሲቀረው ፡ ነው ።

ቀ፡ ፬፻፱ ። በፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ እጅ ፡ የማይገኝ ፡ ንብረት ፡ ስለሚከበር በት ፡ ወይም ፡ ስለሚያዘበት ፡ ሁኔታ ።

(፬) እንዲያዝ ፡ ወይም ፡ እንዲከበር ፡ በፍርድ ፡ የታዘዘው ፡ ሀብት ፡ ወይም ፡ መብት ፡ በፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ እጅ ፡ ያልገባ ፡ ከሌላ ፡ ሰው ፡ ላይ ፡ የሚጠይቀው ፡ በሚተላለፍ ፡ ሰነድ ፡ ያልተደገፈ ፡ ገንዘብ ፡ ወይም ፡ ሌላውን ፡ ሰው ፡ ከሶ ፡ በማስፈረድ ፡ መብት ፡ ያገኘበት ፡ ገንዘብ ፡ ወይም ፡ ሌላ ፡ ዓይነት ፡ ሀብት ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ የመያዙ ፡ ወይም ፡ የማስከበሩ ፡ ሥርዓት ፡ የሚፈጸመው ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ግልጽ ፡ የሆነ ፡ ትእዛዝ ፡ እስኪሰጥ ፡ ድረስ ፡ ለፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ገንዘብ ፡ መክፈል ፡ የሚገባው ፡ ሰው ፡ ይህን ፡ የሚከፈለውን ፡ ገንዘብ ፡ ወይም ፡ የሚያስተላልፈውን ፡ መብት ፡ ለማንም ፡ ሰው ፡ ሳይሰጥ ፡ በእጁ ፡ እንዲያቆይ ፡ በማድረግ ፡ ነው ።

(፭) የሚያዘው ፡ ወይም ፡ የሚከበረው ፡ ሀብት ፡ በንግድ ፡ ማኅበር ፡ የተመዘገበ ፡ የአክሲዮን ፡ ሰነድ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ የመያዙ ፡ ወይም ፡ የማስከበሩ ፡ ሥርዓት ፡ የሚፈጸመው ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ይህን ፡

ሰነድ ፡ ለሌላ ፡ ሰው ፡ አሳልፎ ፡ እንዳይሰጥ ፡ ወይም ፡ እንዳይሸጥ ፡
 ወይም ፡ ከንግድ ፡ ማኅበሩ ፡ የሚያገኘውን ፡ የትርፍ ፡ ድርሻ ፡ እን
 ዳይቀበል ፡ በማድረግና ፡ እንዲሁም ፡ በአከሲዮን ፡ የተቋቋመው ፡
 የንግድ ፡ ድርጅት ፡ መሥሪያ ፡ ቤት ፡ አከሲዮን ፡ ለሌላ ፡ ሰው ፡
 በመዛወር ፡ ተቀብሎ ፡ በመዝገቡ ፡ ውስጥ ፡ እንዳያገባ ፡ ትእዛዝ ፡
 በመስጠት ፡ ነው ።

(፫) ማንቸውም ፡ ሌላ ፡ የሚንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ እንዲያዝ ፡ ወይም ፡
 እንዲከበር ፡ የሚታዘዘው ፤ ይህ ፡ ንብረት ፡ በእጁ ፡ የሚገኝ ፡ ሰው ፡
 ለፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ አሳልፎ ፡ እንዳይሰጥ ፡ የሚያገድ ፡ ትእዛዝ ፡
 መስጠት ፡ ነው ።

(፬) ከዚህ ፡ በላይ ፡ በተነገሩት ፡ በንዑስ ፡ ቍጥር ፡ ፩ እና ፡ ፫ የተመ
 ለከተው ፡ ትእዛዝ ፡ ግልባጭ ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ቅጥር ፡ ግቢ ፡
 ውስጥ ፡ ግልጽ ፡ ሆኖ ፡ በሚታየ ፡ ሥፍራ ፡ ይለጠፋል ፤ እንዲሁም ፡
 ፍርዱ ፡ የሚመለከተው ፡ የገንዘብ ፡ ዕዳ ፡ የመክፈልን ፡ ጉዳይ ፡
 ሲሆን ፡ አንዱ ፡ ግልባጭ ፡ ለፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ይሰጣል ፤ የአከ
 ሲዮን ፡ ሰነድ ፡ ሲሆን ፡ ደግሞ ፡ የትእዛዙ ፡ ግልባጭ ፡ ለንግዱ ፡
 ድርጅት ፡ ባለሥልጣን ፡ ይላካል ፤ ማንኛውም ፡ ዓይነት ፡ ተንቀሳ
 ቃሽ ፡ ንብረት ፡ ሲሆን ፡ የዕቃው ፡ ባለይዞታ ፡ ለሆነው ፡ ሰው ፡
 ይሰጣል ።

(፭) በንዑስ ፡ ቍጥር ፡ (፩) በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ለፍርድ ፡
 ባለዕዳው ፡ መክፈል ፡ የሚገባው ፡ ሰው ፡ እንዳይከፍል ፡ የተከለ
 ከለውን ፡ ገንዘብ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አቅርቦ ፡ ለማስረከብ ፡ ይች
 ላል ። ይህም ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፤ ለባለመብቱ ፡ እንደከፈለ ፡ ተቆጥሮ ፡
 ከዕዳው ፡ ነፃ ፡ ይሆናል ።

(፮) በዚህ ፡ ቍጥር ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ የሚሰጠው ፡
 ማንቸውም ፡ ትእዛዝ ፡ ከማስታወቂያው ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ ገን
 ዘቡ ፡ ወይም ፡ የሚንቀሳቀሰው ፡ ንብረት ፡ በእጁ ፡ ለሚገኘው ፡
 ሰው ፡ ይላክለታል ። በማስታወቂያውም ፡ ላይ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡
 በሚወሰነው ፡ ቀን ፡ ቀርቦ ፡ በእጁ ፡ የሚገኘውን ፡ ገንዘብ ፡
 ወይም ፡ ሀብት ፡ የማያስረክብበት ፡ ምክንያት ፡ እንዳለ ፡ እንዲያ
 ሰረዳ ፡ ይገለጽለታል ።

(፮) በዚህ ፡ ሁኔታ ፡ ተጠርቶ ፡ የቀረበው ፡ ሰው ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡
ከቀ፡ ፬፻፲፰ እስከ ፡ ፬፻፳፩ ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ በተመሳሳይ ፡
ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ቀ፡ ፬፻፲ ። በሚንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ውስጥ ፡ ያለውን ፡ ድርሻ ፡ ስለማስ
ከበርና ፡ ስለማስያዝ ።

የሚያዘው ፡ ወይም ፡ የሚከበረው ፡ ንብረት ፡ የፍርድ ፡ ባለዕ
ዳው ፡ ከሌሎች ፡ ሰዎች ፡ ጋር ፡ በተካፋይነት ፡ ወይም ፡ በኅብረት ፡
የሚጠቀምበት ፡ ወይም ፡ የከፈለ ፡ ድርሻው ፡ የሆነ ፡ ሀብት ፡
ሲሆን ፤ የመያዙ ፡ ወይም ፡ የማስከበሩ ፡ ሥርዓት ፡ የሚፈጸመው ፡
ድርሻውን ፡ ለሌላ ፡ ሰው ፡ አሳልፎ ፡ እንዳይሰጥ ፡ እንዳይሸጥ ፡
በዕዳ ፡ እንዳያስይዝ ፡ ወይም ፡ በማናቸውም ፡ ምክንያት ፡ እንዳያ
ስተላልፍ ፡ የማገድ ፡ ትእዛዝ ፡ በመስጠት ፡ ነው ።

ቀ፡ ፬፻፲፩ ። ደመወዝ ፡ ስለ ፡ ሚያዝበት ፡ ሁኔታ ።

(፩) የሚያዘው ፡ ሀብት ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ የሚያገኘው ፡ ደመ
ወዝ ፡ ሲሆን ፡ በየወሩ ፡ እየተቀነሰ ፡ ወይም ፡ ድርሻው ፡ በሙሉ ፡
ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በሚያዘው ፡ ሁኔታ ፡ እንዲያዝ ፡ ለማድ
ረግ ፡ ይቻላል ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቅጥር ፡ በተነገረው ፡ መሠ
ረት ፡ የሚያዘው ፡ የገንዘብ ፡ ልክ ፡ ከትእዛዙ ፡ ግልባጭ ፡ ጋር ፡
ሆኖ ፡ ለፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ አሠሪ ፡ ይላክለታል ። የፍርድ ፡ ቤቱ ፡
ትእዛዝ ፡ ደየረሰው ፡ አሠሪም ፡ በትእዛዙ ፡ ላይ ፡ የተወሰነውን ፡
ገንዘብ ፡ እየቀነሰ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማስረከብ ፡ አለበት ።

(፫) እንዲያዝ ፡ የታዘዘው ፡ የደመወዝ ፡ ድርሻ ፡ መጠን ፡ በሌላ ፡
ፍርድ ፡ ቤት ፡ በተሰጠ ፡ ትእዛዝ ፡ ምክንያት ፡ አስቀድሞ ፡ የተ
ያዘ ፡ ሲሆን ፤ ሁለተኛው ፡ ትእዛዝ ፡ የደረሰው ፡ ቀጣሪ ፡ ይህንኑ ፡
በመግለጽ ፡ የደረሰውን ፡ የትእዛዝ ፡ ግልባጭ ፡ ከሙሉ ፡ መግ
ለጫ ፡ ጋር ፡ በማያያዝ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መልሶ ፡ ይልካል ።

ቀ፡ ፬፻፲፪ ። የሚዘዋወር ፡ የገንዘብ ፡ ሰነድ ፡ ስለሚያዝበትና ፡ ስለሚከበ
ርበት ፡ ሁኔታ ።

እንዲያዝ ፡ የታዘዘው ፡ ሀብት ፡ የሚዘዋወር ፡ የገንዘብ ፡ ሰነድ ፡
ሆኖ ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ በመንግሥት ፡ መሥሪያ ፡ ቤት ፡

ያልተያዘ ፡ ሲሆን ፡ የማስከበሩ ፡ ወይም ፡ የማስያዙ ፡ ሥርዓት ፡ የሚፈጸመው ፡ ይህ ፡ ተዘዋዋሪ ፡ የገንዘብ ፡ ሰነድ ፡ ተይዞ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ተቀማጭ ፡ እንዲሆን ፡ በማድረግ ፡ እንዲሁም ፡ ሌላ ፡ ትእዛዝ ፡ እስኪሰጥ ፡ ድረስ ፡ እንዳይለቀቅ ፡ የሚያግድ ፡ ትእዛዝ ፡ በመስጠት ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፬፻፲፫ ። በፍርድ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ በመንግሥት ፡ መሥሪያ ፡ ቤት ፡ እጅ ፡ የሚገኝ ፡ ንብረት ፡ ስለ ፡ ሚያዝበትና ፡ ስለሚከበር በት ፡ ሁኔታ ።

እንዲያዝ ፡ ወይም ፡ እንዲከበር ፡ የታዘዘው ፡ ንብረት ፡ በሌላ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ በመንግሥት ፡ መሥሪያ ፡ ቤት ፡ ተይዞ ፡ የሚገኝ ፡ ሲሆን ፡ የመያዙ ፡ ወይም ፡ የማስከበሩ ፡ ሥርዓት ፡ የሚፈጸመው ፡ ሀብቱ ፡ ራሱ ፡ ወይም ፡ የሚያስገኘው ፡ ማናቸውም ፡ ጥቅም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በየገዜው ፡ በሚሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ መሠረት ፡ ተጠብቆ ፡ እንዲቆይ ፡ በማዘዝ ፡ ነው ። ስለሆነም ፡ ሀብቱ ፡ የተያዘው ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ሥልጣን ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ በፍርድ ፡ ባለ ፡ ገንዘቡና ፡ በፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ መካከል ፡ ሳይሆን ፡ ሌሎች ፡ ሰስተኛ ፡ ወገኖች ፡ በዚህ ፡ ሀብት ፡ ላይ ፡ መብት ፡ ተላልፎልፍል ፡ ወይም ፡ አስቀድመን ፡ አስይዘናል ፡ በማለት ፡ የባለ ፡ ንብረት ነት ፡ ወይም ፡ የቀዳሚነት ፡ መብት ፡ አለን ፡ የሚል ፡ ክርክር ፡ ያነሱ ፡ እንደሆነ ፡ ክርክሩ ፡ የሚወሰነው ፡ ንብረቱን ፡ ይዞ ፡ በሚገኘው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፬፻፲፬ ። የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ስለ ፡ ሚያዝበትና ፡ ስለሚከበር በት ፡ ሁኔታ ።

(፩) እንዲያዝ ፡ ወይም ፡ እንዲከበር ፡ የተወሰነው ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ የመያዙ ፡ ወይም ፡ የማስከበሩ ፡ ሥርዓት ፡ የሚፈጸመው ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ይህን ፡ ንብረት ፡ ለሌላ ፡ ሰው ፡ እንዳይሰጥ ፡ እንዳይሸጥ ፡ እንዳይለወጥ ፡ ወይም ፡ በማናቸውም ፡ ሌላ ፡ ሁኔታ ፡ መብቱን ፡ ለማንም ፡ እንዳያዛወር ፡ በማገድና ፡ ሌሎችም ፡ ሰዎች ፡ በዚህ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ማንኛውም ፡ ዓይነት ፡ መብት ፡ እንዳይኖራቸው ፡ የማገድ ፡ ትእዛዝ ፡ በመስጠት ፡ ነው ።

(፪) ይህም ፡ የማገጃ ፡ ትእዛዝ ፡ ግልባጭ ፡ ንብረቱ ፡ በሚገኝበት ፡
 አቅራቢያ ፡ ወይም ግልጽ ፡ ሆኖ ፡ ሊታወቅና ፡ ሊሰማ በሚቻል
 በት ፡ ዘዴና ፡ በማናቸውም ፡ ልማዳዊ ፡ ዓይነት ፡ በአደባባይ ፡ ይነ
 ገራል ። እንዲሁም አንደኛው ፡ ግልባጭ ፡ በንብረቱ ፡ አቅራቢያ ፡
 ወይም ፡ በማይንቀሳቀሰው ፡ ንብረት ፡ ላይና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡
 ቅጥር ፡ ግቢ ፡ ውስጥ ፡ ግልጽ ፡ ሆኖ ፡ በሚታይ ፡ ቦታ ፡ ይለጠ
 ፋል ።

ቍ ፡ ፬፻፲፭ ። የተያዘ ፡ ወይም ፡ የተከበረ ፡ ንብረት ፡ ስለሚለቀቅበት ፡

ሁኔታ ።

ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ ከተመለከቱት ፡ ሁኔታዎች ፡ አንዱ ፡ ሲፈጸም ፤

(ሀ) ለንብረቱ ፡ መያዝ ፡ ምክንያት ፡ የሆነው ፡ ፍርድ ፡ ሲፈጸ
 ምና ፡ የማስያዙን ፡ ወይም ፡ የማስከበሩን ፡ ሥርዓት ፡ ለማስፈ
 ጸም ፡ የተደረገው ፡ ወጭ ፡ በሙሉ ፡ ሲከፈል ፤

(ለ) ይህ ፡ ፍርድ ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አማካይነት ፡ የተፈጸመ ፡
 እንደሆነ ፡ ወይም ፡ መፈጸሙን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ያረጋገጠ ፡ እንደ
 ሆነ ፡ ወይም ፡

(ሐ) ፍርዱ ፡ የተሻረ ፡ ወይም ፡ የተሠረዘ ፡ እንደሆነ ፤ ንብረቱ ፡
 እንዲያዝ ፡ የተሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ ወዲያውኑ ፡ እንደተሻረ ፡ ይቆ
 ጠራል ። በዚህ ፡ ሁኔታ ፡ የተለቀቀው ፡ ሀብት ፡ የማይንቀሳቀስ ፡
 ንብረት ፡ ሲሆንና ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ሲያመለክት ፡ አስፈላ
 ጊውን ፡ ወጭ ፡ ከፍሎ ፡ በቅጥር ፡ ፬፻፲፬ ፡ ንዑስ ፡ ቅጥር ፡ (፪)
 በተመለከተው ፡ ሁኔታ ፡ ማስታወቂያ ፡ ሊሰጥለት ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፬፻፲፮ ። ጥሬ ፡ ገንዘብ ፡ ወይም ፡ የባንክ ፡ ኖት ፡ (የወረቀት) ገንዘብ ፡

እንዲከፈል ፡ ስለሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ።

የተያዘው ፡ ሀብት ፡ ጥሬ ፡ ገንዘብ ፡ ወይም ፡ የባንክ ፡ ኖት ፡ ወረ
 ቀት ፡ ገንዘብ ፡ ሆኖ ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ የሚገኝ ፡ ሲሆን ፡ ተይዞ ፡
 እንዲቆይ ፡ በተወሰነበት ፡ በማናቸውም ፡ ጊዜ ፡ ፍርዱን ፡ በሙሉ ፡
 ወይም ፡ በከፊል ፡ ለማስፈጸም ፡ በሚያስችለው ፡ መጠን ፡ በፍ
 ርዱ ፡ መሠረት ፡ የተያዘው ፡ ገንዘብ ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በፍርዱ ፡
 ላይ ፡ በተወሰነው ፡ ልክ ፡ መብት ፡ ላለው ፡ ሰው ፡ እንዲከፈል ፡
 ለማዘዝ ፡ ይቻላል ።

ቍ ፡ ፬፻፲፯ ፡ ንብረት ፡ እንዲያዝ ፡ በሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ ስለ

ሚሰጥ ፡ ውሳኔ ።

(፩) በፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ ምክንያት ፡ ማናቸውም ፡ ሀብት ፡ ወይም ፡ ንብረት ፡ ተይዞ ፡ ወይም ፡ ተከብሮ ፡ በሚቆይበት ፡ ጊዜ ፡ በፍርድ ፡ ባለገንዘቡ ፡ ጉድለት ፡ የማስፈጸሙን ፡ ጉዳይ ፡ ለማከናወን ፡ ያልተቻለ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ፍርዱ ፡ እንዲፈጸም ፡ የቀረበለትን ፡ ማመልከቻ ፡ ለመሠረዝ ፡ ወይም ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ ሲታየው ፡ ፍርዱ ፡ የሚፈጸምበትን ፡ ጊዜ ፡ በማቆየት ፡ ቀጠሮውን ፡ አስተላልፎ ፡ ለመወሰን ፡ ይችላል ።

(፪) ማመልከቻው ፡ በዚህ ፡ ሁኔታ ፡ የተሠረዘ ፡ እንደሆነ ፡ ንብረቱ ፡ እንዲከበር ፡ ወይም ፡ እንዲያዝ ፡ የተሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ ይሻራል ።

ን ዑ ስ ፡ ክ ፍ ል ፡ ፫ ።

መብት ፡ አለን ፡ በማለት ፡ የሚያመለክቱትንና ፡ ይህንኑ ፡ መብት ፡ የሚቃወሙትን ፡ የተከራካሪ ፡ ወገኖች ፡ አቤቱታ ፡ ስለመመርመር ።

ቍ ፡ ፬፻፲፰ ፡ በተያዘ ፡ ወይም ፡ በተከበረ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ መብት ፡ አለን ፡ ባዮች ፡ ያቀረቡትን ፡ አቤቱታ ፡ ስለመመርመር ።

(፩) በፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ ምክንያት ፡ ንብረት ፡ እንዳይያዝ ፡ ወይም ፡ እንዳይከበር ፡ የመቃወም ፡ አቤቱታ ፡ ሲቀርብ ፡ ወይም ፡ በዚህ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ተቀዳሚ ፡ መብት ፡ አለኝ ፡ የሚል ፡ ተቃዋሚ ፡ አቤቱታ ፡ ያቀረበ ፡ እንደሆነ ። ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መቃወሚያ ፡ ያቀረቡት ፡ ወይም ፡ እንዲያዝ ፡ በታዘዘው ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ተቀዳሚ ፡ መብት ፡ አለን ፡ የሚሉት ፡ ወገኖች ፡ በመጀመሪያው ፡ ክርክር ፡ ላይ ፡ ተካፋይ ፡ ባይሆኑም ፡ በሚያዘው ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ መብት ፡ እንዳላቸው ፡ በመቁጠር ፡ የሚያቀርቡትን ፡ መቃወሚያና ፡ አቤቱታ ፡ ተቀብሎ ፡ መመርመር ፡ አለበት ። ስለሆነም ፡ መቃወሚያውን ፡ ወይም ፡ የባለ መብትነት ፡ አቤቱታውን ፡ ያቀረበው ፡ አቤት ፡ ባይ ፡ በቀ ፡ ባልሆነ ፡ ምክንያት ፡ ያዘገየው ፡ መሆኑን ፡ ፍ

ርድ ጌቱ ሲረዳው የቀረበውን ሙሉ ወይም ወይም ለሌላ ጉዳይ ለመረምር ለትም ።

(ጸ) ከዚህ በላይ ባለው ንዑስ ቅጥር የተነገረው ሙሉ ወይም ለሌላ ጉዳይ የሚቀርበው በጽሑፍ ሆኖ ፍርድን ለማያስፈጽመው ፍርድ ጌት ነው ።

(ፑ) ተቃዋሚው ወይም መብት አለኝ ባዩ ከሚቀርበው የሙሉ ወይም ማመልከቻ ጋር በንብረቱ ላይ ያለውን የተቀዳሚነት መብት ወይም ባለይዘታነቱን የሚያረጋግጥ የጽሑፍ ማስረጃ አያይዘ ማቅረብ አለበት ።

(፬) ሙሉ ወይም የባለመብትነት ለሌላ ጉዳይ የቀረበበት ንብረት እንዲሸጥ የሐራጅ ማላታወቂያ ወጥቶ እንደሆነ ፍርድ ጌቱ ለሌላውን መርምሮ ውሳኔ እስኪሰጥ ድረስ ንብረቱ ከመሸጥ ታግዶ እንዲቆይ ትእዛዝ ሊሰጥ ይችላል ።

ቀ ፡ ፬፻፲፱ ። በአሌቲታው ወይም በሙሉ ወይም ለሙሉ ላይ ስለሚሰጥ ውሳኔ ።

(፭) ፍርድ ጌቱ የቀረበለትን ለሌላ ጉዳይ ማስረጃውን ከመረመረ በኋላ ንብረቱ እንዲያዝ ወይም እንዲከበር የሚያደርግ በቂ ምክንያት ያለመኖሩን የተረዳው እንደሆነ የተያዘው ንብረት በሙሉ ወይም በከፊል ወይም ፍርድ ጌቱ በሚሰጠው ውሳኔ መሠረት እንዲለቀቅ ትእዛዝ ይሰጣል ።

(፮) ንብረቱ በፍርድ አፈጻጸም መሠረት መያዝ የሚገባው መሆኑን የተረዳው እንደሆነ ግን የሙሉ ወይም የሙሉ ወይም የመብት ለሌላውን ማመልከቻ ይሠርዘዋል ።

ቀ ፡ ፬፻፳ ። በሚያዘው ወይም በሚከበረው ንብረት ላይ ሶስተኛ ወገኖች ያላቸው መብት እንደተጠበቀ ሆኖ የመያዙ ወይም የማስከበሩ ሥርዓት ስለሚቀጥልበት ሁኔታ ።

እንዲያዝ ወይም እንዲከበር የተደረገው ንብረት ይዘታ የሌለው የሌላ ሶስተኛ ወገን የመያዣ ወይም ሌላ ማን

ኛውም ፡ መብት ፡ ያለበት ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተረዳው ፡
እንደሆነ ፡ የሶስተኛ ፡ ወገኖች ፡ መብት ፡ እንደተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡
ንብረቱ ፡ እንዲያዝ ፡ ወይም ፡ እንዲከበር ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፬፻፳፩ ። በተያዘ ፡ ወይም ፡ በተከበረ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ያለውን ፡
መብት ፡ ለማሳወቅ ፡ ስለሚቀርብ ፡ ክስ ።

የቀደምትነት ፡ መብት ፡ አለኝ ፡ ወይም ፡ የንብረቱን ፡ መያዝ ፡
ወይም ፡ መከበር ፡ እቃወማለሁ ፡ በማለት ፡ አቤቱታ ፡ ባቀረበ ፡
በማናቸውም ፡ ሰው ፡ ላይ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አቤቱታውን ፡ ወይም ፡
ባለመብትነቱን ፡ ባለመቀበል ፡ ውሳኔ ፡ የሰጠ ፡ እንደሆነ ፡ ይህ ፡
ውሳኔ ፡ የተሰጠበት ፡ ወገን ፡ ለክርክሩ ፡ መነሻ ፡ በሆነው ፡ ንብ
ረት ፡ ላይ ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ ይችላል ። ስለሆነም ፡ የቀረበው ፡
አቤቱታ ፡ ውጤት ፡ እስኪታወቅ ፡ ድረስ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የሰጠው
ውሳኔ ፡ እንደጸና ፡ ሆኖ ፡ ይቆያል ።

ን ዑ በ ፡ ክ ፍ ል ፡ ፬ ።

ስለ ፡ ፍርድ ፡ አረጸጸም ፡ ንብረትን ፡ የመሸጥ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ።

ቍ ፡ ፬፻፳፪ ። የተያዘው ፡ ወይም ፡ የተረከበው ፡ ንብረት ፡ እንዲሸጥ ፡
ስለማዘዝ ።

(፩) ፍርድ ፡ የሚያስፈጽመው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለ ፡ ፍርድ ፡ አረ
ጸጸም ፡ የተያዘው ፡ ወይም ፡ የተከበረው ፡ ንብረት ፡ እንዲሸጥ ፡
ማመልከቻ ፡ ሲቀርብለት ፡ በፍርዱ ፡ ውሳኔ ፡ ላይ ፡ በተገለጸው ፡
መሠረት ፡ ንብረቱ ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ ወይም ፡ የሚጠ
የቀውን ፡ ዕዳ ፡ ለመሸፈን ፡ የሚያስችለው ፡ ክፍል ፡ እንዲሸጥ ፡
አድርጎ ፡ ከሽያጩ ፡ ዋጋ ፡ ከተገኘው ፡ ገንዘብ ፡ ተገቢ ፡ ድርሻ
ውን ፡ ለፍርድ ፡ ባለ ፡ ገንዘቡ ፡ ያስረክባል ።

(፪) በሌላ ፡ አኳኋን ፡ እንዲፈጸም ፡ ካልታዘዘ ፡ በቀር ፡ ማናቸው ፡
ሀብት ፡ ወይም ፡ ንብረት ፡ የሚሸጠው ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለ
ከተው ፡ ሰዓቱ ፡ ነው ።

(ሀ) የሸያጩን ፡ ሥርዓት ፡ እንዲያፈጽም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በተ
ለይ ፡ ባዘዘው ፡ ሰው ፡ ለማካደድ ፡ ወይም ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሠራ

ተኛ ፡ አግካይነት = (ፍርድ) ፡ ለግብዓት ፡ ግናቸውን ፡
ሀብት ፡ ወይም ፡ ንብረት ፡ እንዲሸጥ ፡ የታዘዘ ፡ ሰው ፡ በዚህ ፡
ሕግ ፡ እንጋገር ፡ ሐራጅ ፡ ባይ ፡ ተብሎ ፡ ይጠራል ።)

(ለ) ከዚህ ፡ ተጥሎ ፡ ባሉት ፡ ተጥሮች ፡ በተነገረው ፡ ድን
ጋይ ፡ መሠረት ፡ የሐራጅ ፡ ሽያጭ ፡ በግድረግ ፡

(ቦ) በፍርድ ፡ አረጋጋም ፡ ምክንያት ፡ ቤሐራጅ ፡ እንዲሸጥ ፡ የተወ
ሰነውን ፡ ንብረት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በግል ፡ ወይም ፡ በስምምነት ፡
እንዲሸጥ ፡ ትእዛዝ ፡ ከመሰጠት ፡ እያገደወም ፡ ስለሆነም ፡
የዚህ ፡ ዓይነት ፡ ትእዛዝ ፡ ከመሰጠቱ ፡ በፊት ፡ የፍርድ ፡ ባለሰዓ
ውን ፡ ፈቃደኛነትና ፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘቡም ፡ በዚህ ፡ እንዲረ
ጸም ፡ መስግግቱን ፡ መጠየቅ ፡ አለበት ።

ቀ ፡ ፬፻፳፫ ፡ የሐራጅ ፡ ሽያጭ ፡ መደረጉን ፡ ለሕዝብ ፡ ስለ ፡ ግስታወቅ ፡

(ጸ) በፍርድ ፡ አረጋጋም ፡ ጉዳይ ፡ ግናቸውም ፡ ንብረት ፡ በሐራጅ ፡
እንዲሸጥ ፡ በሚወሰንበት ፡ ጊዜ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የሐራጁን ፡ ሥር
ዓት ፡ አረጋጋም ፡ ለሕዝብ ፡ ግስታወቅ ፡ አለበት ።

(ጸ) ለሕዝብ ፡ የሚገለጸው ፡ አዋጅ ፡ የሚነገረው ፡ ለፍርድ ፡ ባለሰ
ዳውና ፡ ለፍርድ ፡ ባለገንዘቡ ፡ ግስታወቂያ ፡ ከተሰጣቸው ፡ በኋላ ፡
ነው ፡ የሐራጅ ፡ ሽያጭ ፡ ግስታወቂያውም ፡ ከዚህ ፡ ተጥሎ ፡ የተ
ዘረዘሩትን ፡ ነገሮች ፡ በትክክለኛ ፡ ሁኔታ ፡ መግለጽ ፡ አለበት ።

(ሀ) የሚሸጠውን ፡ ንብረት ፡ ዓይነትና ፡ የግምቱን ፡ ልክ ፡

(ለ) ከንብረቱ ፡ ላይ ፡ የሚጠየቅ ፡ የዋስትና ፡ መያዣ ፡ ወይም ፡
ሌላ ፡ መብት ፡ እንዳለ ፡ ልኩን ፡

(ሐ) ለንብረቱ ፡ መሸጥ ፡ ምክንያት ፡ የሆነውን ፡ በፍርድ ፡ የተ
ወሰነውን ፡ የገንዘብ ፡ ልክ ፡

(መ) ንብረቱ ፡ የሚሸጥበትን ፡ ሁኔታና ፡ ገደቡን ፡ የሸያጩ ፡
ገንዘብ ፡ የሚከፈለበትን ፡ ጊዜ ፡

(ሠ) ገዢው ፡ ከመግዛቱ ፡ በፊት ፡ ግወቅ ፡ ይገባዋል ፡ ብሎ ፡
ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የሚገምተውን ፡ ግናቸውንም ፡ ዝርዝር ፡ መግ
ለጫ ።

(ቦ) ከዚህም ፡ በቀር ፡ የሐራጁ ፡ ሽያጭ ፡ ግስታወቂያ ፡ ወይም ፡
አዋጅ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ ከቀጥሮ ፡ ፬፻ ፡ እስከ ፡ ፬፻፵፪ ፡ የተነገሩትን ፡
ሁሉ ፡ መግለጽ ፡ አለበት ።

ቀ ፡ ፬፻፳፬ ። ሽያጭ ፡ እንዲደረግ ፡ ስለሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ።

(፩) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ፬፻፳፪ ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ሽያጭ ፡ እንዲደረግ ፡ የሚቀርቡ ፡ ማንኛዎችና ፡ የክስ ፡ ማመልከቻዎች ፡ አቤቱታዎች ፡ ሁሉ ፡ ሌሎቹ ፡ አቤቱታዎችና ፡ ማመልከቻዎች ፡ ተረጋግጠውና ፡ ተፈርመው ፡ በሚቀርቡበት ፡ ሁኔታና ፡ ሥርዓት ፡ ይቀርባሉ ። በማመልከቻው ፡ ላይ ፡ መረጋገጥ ፡ የሚገባው ፡ በተለይ ፡ በቀጥር ፡ ፬፻፳፫ ፡ (፪) ፡ በተመለከተው ፡ ላይ ፡ አመልካቹ ፡ የሚያውቀውንና ፡ ማወቅ ፡ የሚገባውን ፡ ሁሉ ፡ ነው ።

(፪) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለሕዝብ ፡ በሚገልጸው ፡ ማስታወቂያ ፡ ላይ ፡ የሚዘረዘሩትን ፡ ነገሮች ፡ ለማጣራት ፡ ይችላል ፡ ብሎ ፡ የሚገመተውን ፡ ማናቸውንም ፡ ሰው ፡ ለመጥራት ፡ ወይም ፡ በማስታወቂያው ፡ ላይ ፡ የሚሠፍሩትን ፡ መግለጫዎች ፡ ትክክለኛነት ፡ ለማረጋገጥ ፡ ወይም ፡ ጉዳዩን ፡ የሚመለከት ፡ ማናቸውንም ፡ ማስረጃ ፡ እንዲያቀርብ ፡ ለመጠየቅ ፡ ወይም ፡ የሚሸጠውን ፡ ነገር ፡ ለመገመት ፡ ልዩ ፡ ችሎታ ፡ ያለው ፡ ኤክስፔርት ፡ የግምቱን ፡ ውጤት ፡ እንዲያቀርብ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

ቀ ፡ ፬፻፳፭ ። ማስታወቂያው ፡ የሚሰጥበት ፡ ሁኔታ ።

(፩) ማናቸውም ፡ የሽያጭ ፡ ማስታወቂያ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ፬፻፲፬ ፡ (፪) ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ተዘጋጅቶ ፡ ለሕዝብ ፡ ይገለጻል ።

(፪) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በሚሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ መሠረት ፡ የሚሸጠው ፡ ንብረት ፡ በሚገኝበት ፡ ክፍል ፡ በሚታተም ፡ ወይም ፡ በሚሸጥ ፡ ጋዜጣ ፡ ላይ ፡ እንዲወጣ ፡ ይደረጋል ። ለጋዜጣውም ፡ ማሳተሚያ ፡ የሚያስፈልገው ፡ ወጭ ፡ ለሽያጩ ፡ ሥርዓት ፡ ማስፈጸሚያ ፡ ከሚደረገው ፡ ወጭ ፡ ጋር ፡ በመደመር ፡ ከዕዳው ፡ ጋር ፡ ይታሰባል ።

(፫) ንብረቱ ፡ የሚሸጠው ፡ በብዙ ፡ ቦታ ፡ ተመድቦ ፡ በመከፋፈል ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ለየአንዳንዱ ፡ መደብ ፡ ልዩ ፡ ማስታወቂያ ፡ ማውጣት ፡ አስፈላጊ ፡ አይሆንም ። ነገር ፡ ግን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተከፋፍሎ ፡ ለሚሸጠው ፡ መደብ ፡ ለየራሱ ፡ ማስታወቂያ ፡ ማው

ጣት ፡ የሚያስፈልግ ፡ መሆኑን ፡ የገመተ ፡ እንደሆነ ፡ በዚሁ ፡ ሁኔታ ፡ ልዩ ፡ ማስታወቂያ ፡ እንዲደረግ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፬፻፳፮ ። ሽያጭ ፡ ስለሚፈጸምበት ፡ ጊዜ ።

በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፬፻፮ ፡ (፪) ፡ ከተመለከተው ፡ ንብረት ፡ በቀር ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ከዚህ ፡ አስቀድሞ ፡ እንዲሸጥ ፡ የሚሰማ ፡ መሆኑን ፡ ለፈረደው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ካላስታወቀ ፡ በቀር፤ ማናቸውም ፡ የሚንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ እንዲሸጥ ፡ ማስታወቂያ ፡ ከወጣበት ፡ ቀን ፡ እንስቶ ፡ እስከ ፡ ፲፩ ፡ ቀን ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ሲሆን ፡ ደግሞ ፡ ፴ ፡ ቀን ፡ ድረስ ፡ ሳይቆይ ፡ በሐራጅ ፡ ሊሸጥ ፡ አይችልም ። ጊዜውም ፡ መቆጠር ፡ የሚጀምረው ፡ ማስታወቂያው ፡ ፍርድ ፡ በሚያስፈጽመው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ቅጥር ፡ ግቢ ፡ ውስጥ ፡ ከተለጠፈበት ፡ ቀን ፡ ጋዜጣው ፡ ታትሞ ፡ ለሕዝብ ፡ ከታደለበት ፡ ቀን ፡ ወይም ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ መጽሔት ፡ ላይ ፡ ከታወጀበት ፡ ቀን ፡ ጀምሮ ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፬፻፳፯ ። የሐራጅ ፡ ሽያጭ ፡ ስለሚቆምበት ፡ ወይም ፡ ስለሚቋረጥ በት ፡ ሁኔታ ።

የሐራጅ ፡ ሽያጭ ፡ የሚቆመው ፡ የሐራጁ ፡ ማስታወቂያ ፡ ከመውጣቱ ፡ በፊት ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ የተፈረደበትን ፡ ገንዘብ ፡ ኪሣራውንና ፡ ወጭውን ፡ በሙሉ ፡ ለሐራጅ ፡ ሻጩ ፡ ያስረከበ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ ንብረቱ ፡ እንዲሸጥ ፡ ላዘዘው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ማስረከቡን ፡ የሚያረጋግጥ ፡ የማያጠራጥር ፡ ማስረጃ ፡ የቀረበ ፡ እንደሆነ ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፬፻፳፰ ። ሁለተኛ ፡ የሐራጅ ፡ ማስታወቂያ ፡ ስለሚወጣበት ፡ ሁኔታ ።

(፩) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፬፻፳፫ ፡ (፪) ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ በሚሰጠው ፡ ማስታወቂያ ፡ የተገለጸውን ፡ የዋጋ ፡ ግምት ፡ የሚከፍል ፡ ገዢ ፡ ያልተገኘ ፡ እንደሆነ ፡ ድጋሚ ፡ ማስታወቂያ ፡ በማውጣት ፡ ሁለተኛ ፡ ጨረታ ፡ ይደረጋል ። የሸያጩ ፡ ሥርዓትና ፡ የጊዜው ፡ አወሳሰን ፡ ጉዳይ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ በተመለከቱት ፡ ቍጥሮች ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ይፈጸማል ። ንብረቱም ፡ የሚሸጠው ፡ በሁለተኛው ፡ ጨረታ ፡ ጊዜ ፡ ከፍተኛ ፡ ዋጋ ፡ ለሚያቀርብ ፡ ተጫራች ፡ ነው ።

(ደ) በሁለተኛው ፡ የጨረታ ፡ ማስታወቂያ ፡ ላይ ፡ በተወሰነው ፡ ቀን ፡ ተጫራች ፡ ያልቀረበ ፡ እንደሆነ ፡ ማናቸው ፡ ተቃራኒ ፡ ድንጋጌ ፡ ቢሆርም ፡ እንኳ ፡ ይህን ፡ ንብረት ፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘቡም ፡ ተረከቦ ፡ እንዲይዝ ፡ ትእዛዝ ፡ ሊሰጥ ፡ ይችላል ፤ ይህም ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ እንደነገሩ ፡ አካባቢ ፡ ሁኔታ ፡ ፍርዱ ፡ ብሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ እንደተፈጸመ ፡ ይቆጠራል ።

ቀ ፡ ፩፻፳፱ ። በጨረታ ፡ ለገዛው ፡ ንብረት ፡ ዋጋውን ፡ ሳይከፍል ፡ ወይም ፡ ግዴታውን ፡ ሳይፈጽም ፡ የቀረ ፡ ገዢ ፡ ንብረቱ ፡ በሁለተኛ ፡ ጨረታ ፡ ሲሸጥ ፡ ለጉደለው ፡ ገንዘብ ፡ በአላፊነት ፡ ስለሚጠየቅበት ፡ ሁኔታ ።

(፩) ገዢው ፡ በጨረታ ፡ ለገዛው ፡ ንብረት ፡ ዋጋውን ፡ ሳይከፍል ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ በሕግ ፡ በተወሰነው ፡ ወይም ፡ በሽያጭ ፡ ማስታወቂያ ፡ ላይ ፡ በተገለጸው ፡ መሠረት ፡ ዋጋውን ፡ ያላስቀመጠ እንደሆነ ፡ ሽያጭ ፡ እንደተሠረዘ ፡ ተቆጥሮ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ በተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ በተወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሌላ ፡ ማስታወቂያ ፡ እንዲወጣና ፡ ሁለተኛ ፡ የሐራጅ ፡ ሽያጭ ፡ እንዲደረግ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

(፪) ንብረቱ ፡ እንደገና ፡ በሚሸጥበት ፡ ጊዜ ፡ ዋጋ ፡ የቀነሰ ፡ እንደሆነ ፡ ሐራጅ ፡ ሻጩ ፡ የተቀነሰውን ፡ ሂሳብና ፡ ለሁለተኛው ፡ ሐራጅና ፡ ለማስታወቂያው ፡ የተደረገውን ፡ ወጭ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲያስታውቅ ፡ በመጀመሪያ ፡ ጨረታ ፡ ንብረቱን ፡ የገዛውና ፡ ዋጋውን ፡ ያልከፈለው ፡ ተጫራች ፡ የፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ ዕዳ ፡ በሚከፈልበት ፡ ዓይነትና ፡ ሁኔታ ፡ ልዩነቱንና ፡ ኪሣራውን ፡ እንዲከፍል ፡ ይገደዳል ። ይህንንም ፡ ገንዘብ ፡ የሚከፍለው ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ወይም ፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘቡ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማመልከቻ ፡ ሲያቀርቡ ፡ ነው ።

(፫) የሽያጭ ፡ ዋጋ ፡ ሲከፈል ፡ ሐራጅ ፡ ሻጩ ፡ ለከፋዩ ፡ የጽሑፍ ፡ ደረሰኝ ፡ በመስጠት ፡ ገንዘቡን ፡ ከተቀበለ ፡ በኋላ ፡ ሽያጩ ፡ የመጨረሻ ፡ ይሆናል ።

(፬) በዚህ ፡ ቍጥር ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ የሚደረገው ፡ ሽያጭ ፡ እንደ ፡ መጀመሪያ ፡ የሐራጅ ፡ ሽያጭ ፡ ሊቆጠር ፡ ይችላል ።

ቀ ፡ ፩፻፵ = የፍርድ ፡ ባለገንዘቡ ፡ በሐራጅ ፡ የሚሸጠውን ፡ ሀብት ፡ ያለፈ ቃድ ፡ ለመግዛት ፡ የግይቻል ፡ ስለ ፡ መሆኑ ።

(፩) የፍርድ ፡ ባለ ፡ ገንዘብ ፡ ወይም ፡ የፍርድ ፡ ባለ ፡ መብት ፡ የሆነ ፡ ሰው ፡ በሐራጅ ፡ እንዲሸጥ ፡ የተወሰነውን ፡ ሀብት ፡ እንዲገዛ ፡ ከፍርድ ፡ ቤት ፡ አስፈትዶ ፡ የፈቃዱን ፡ ግስረጃ ፡ ለሐራጅ ፡ ቫጫ ፡ ካላቀረበ ፡ በቀር ፤ ራሱ ፡ ባስፈረደው ፡ ዕዳ ፡ ምክንያት ፡ በሚሸጠው ፡ ሃብት ፡ የጨረታ ፡ ተወዳዳሪ ፡ ሆኖ ፡ ለመግዛት ፡ አይችልም ።

(፪) የፍርድ ፡ ባለ ፡ ገንዘቡ ፡ የጨረታው ፡ ተወዳዳሪ ፡ ሆኖ ፡ በሐራጅ ፡ የሚሸጠውን ፡ ንብረት ፡ እንዲገዛ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቀጥር ፡ የተነገረው ፡ ፈቃድ ፡ ተሰጥቶት ፡ የሐራጁን ፡ ሀብት ፡ የገዛ ፡ እንደሆነና ፡ የንብረቱም ፡ ዋጋ ፡ የሚጠየቀውን ፡ ዕዳ ፡ ከነ ፡ ኪሣራው ፡ በሙሉ ፡ የሚሸፍን ፡ ሲሆን ፤ ፍርዱን ፡ የሚያስፈጽመው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በሚከፍለው ፡ ዋጋና ፡ በሚጠይቀው ፡ ዕዳ ፡ መቻቻል ፡ አድርጎ ፡ ፍርዱ ፡ በዚሁ ፡ ሁኔታ ፡ መፈጸሙን ፡ ይመዘገባል ፡ ወይም ፡ እንደ ፡ ነገሩ ፡ አካባቢ ፡ ሁኔታ ፡ የንብረቱ ፡ ዋጋ ፡ ዕዳውንና ፡ ኪሣራውን ፡ የሸፈነው ፡ በከፊል ፡ ሲሆን ፡ ፍርዱም ፡ በከፊል ፡ እንደተፈጸመ ፡ ተቆጥሮ ፡ ሊመዘገብ ፡ ይችላል ።

(፫) የፍርድ ፡ ባለ ፡ ገንዘቡ ፡ ፈቃድ ፡ ሳያገኝ ፡ ራሱ ፡ በቀጥታ ፡ ወይም ፡ በእጅ ፡ አዙር ፡ ንብረቱን ፡ ገዝቶ ፡ ባለ ፡ ይዞታ ፡ ሆኖ ፡ የተገኘ ፡ እንደሆነ ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ወይም ፡ በሽያጫ ፡ ምክንያት ፡ መብቱ ፡ የተነካ ፡ ግናቸውም ፡ ሰው ፡ ሲያመለክት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሽያጫ ፡ እንዲፈረስ ፡ አድርጎ ፡ ሌላ ፡ የጨረታ ፡ ሽያጭ ፡ እንዲደረግ ፡ ያሳል ፡ ይህም ፡ በሚሆንበት ፡ ጊዜ ፡ የቀጥር ፡ ፩፻፳፱ ፡ ድንጋጌ ፡ በተመሳሳይነት ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ቀ ፡ ፩፻፵፩ = የሐራጅ ፡ ሽያጭ ፡ ወይም ፡ ፍርድ ፡ እንዲያስፈጽም ፡ የታዘዘ ፡ ግናቸውም ፡ ባለ ፡ ሥልጣን ፡ በጨረታ ፡ መወዳደርና ፡ ንብረቱን ፡ ለመግዛት ፡ የተከለከለ ፡ ስለ ፡ መሆኑ ።

(፬) የሐራጁን ፡ ሽያጭ ፡ ጨረታ ፡ ለግስፈጸም ፡ ወይም ፡ የፍርዱን ፡ አፈጻጸም ፡ ሥርዓት ፡ ለግከናወን ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ የታዘዘ ፡ ግና

ቸውም ፡ ሰው ፡ ወይም ፡ ፍርዱን ፡ እንዲያስፈጽም ፡ የታዘዘ ፡ ማና
 ቸውም ፡ ዳኛ ፡ ወይም ፡ ሠራተኛ ፡ ወይም ፡ የፍርድ ፡ ቤት ፡ ጸሐፊ ፡
 በቀ. ታ ፡ ራሱ ፡ ወይም ፡ ከርሱ ፡ ጋር ፡ ግንኙነት ፡ ባላቸው ፡ በሌ
 ሎች ፡ ሰዎች ፡ እማካይነት ፡ በእጅ ፡ እዙር ፡ በጨረታ ፡ የሚሸጠ
 ውን ፡ ንብረት ፡ ለመግዛት ፡ የጨረታው ፡ ውድድር ፡ ተካፋይ ፡
 ለመሆንና ፡ በማናቸውም ፡ መንገድ ፡ ይህን ፡ የመሳሰለ ፡ ሙከራ ፡
 ለማድረግ ፡ የተከለከለ ፡ ነው ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቀጥር ፡ የተነገረውን ፡ ድን
 ጋጌ ፡ በመተላለፍ ፡ ገዝቶ ፡ የተገኘ ፡ እንደሆነ ፡ ሽያጩ ፡ ፍርስ ፡
 ሆኖ ፡ በቀጥር ፡ ፬፻፴ (፫) ፡ መሠረት ፡ ሌላ ፡ ሐራጅ ፡ ወጥቶ ፡
 ሃብቱ ፡ በጨረታ ፡ እንዲሸጥ ፡ ይደረጋል ።

ንዑስ ፡ ክፍል ፡ ፭ ።

የሚንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ስለ ፡ ሚሸጥበት ፡ ሁኔታ ።

ቀ ፡ ፬፻፴፪ ። የእርሻ ፡ ሰብል ፡ ስለሚሸጥበት ፡ ሁኔታ ።

(፩) የሚሸጠው ፡ ንብረት ፡ የእርሻ ፡ ሰብል ፡ ሲሆን ፡ የሐራጅ ፡
 ሽያጭ ፡ የሚፈጸመው ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከተው ፡ ሁኔታ ፡
 ነው ።

(ሀ) የሚሸጠው ፡ ሰብል ፡ ገና ፡ በቡቃያነት ፡ ሆኖ ፡ ከተተከለ
 በት ፡ ወይም ፡ ከተዘራበት ፡ እርሻ ፡ ላይ ፡ ያልታጨደ ፡ ወይም ፡
 ያልተቆረጠ ፡ ሲሆን ፡ ሐራጁ ፡ የሚደረገው ፡ እርሻው ፡ በሚገኝ
 በት ፡ ሥፍራ ፡

(ለ) የሚሸጠው ፡ ሰብል ፡ ከእርሻው ፡ ላይ ፡ ታጭዶ ፡ የተከ
 መረ ፡ ወይም ፡ የድርቆሽ ፡ ክምር ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ ለመወ
 ቃት ፡ ወይም ፡ ለምርት ፡ የተዘጋጀ ፡ ሲሆን ፡ ክምሩ ፡ ወይም ፡ የማ
 ምረቻው ፡ ውድማ ፡ በሚገኝበት ፡ ሥፍራ ፡ ስለሆነም ፡ ሰብሉ ፡
 የተሻለ ፡ ዋጋ ፡ ለማግኘት ፡ የሚችል ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡
 የገመተ ፡ እንደሆነ ፡ ገበያ ፡ ወጥቶ ፡ ወይም ፡ ምቹ ፡ በሆነ ፡
 ሥፍራ ፡ እንዲሸጥ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

ቍ : ፬፻፴፫ :: ቡቃያ : ለሆኑ : ሰብሎች : ስለሚጸና : ልዩ : ድንጋጌ ::

(፩) የሚሸጠው : ሰብል : ቡቃያ : ሲሆንና : በወቅቱም : ተሰብስቦ : ባንድ : ሥፍራ : ለማከማቸት : የሚችል : ሲሆን : ሽያጩ : የሚፈጸምበት : ቀን : የሚወሰነው : ሰብሉ : ከተሰበሰበ : በኋላ : ባለው ተከታይ : የሥራ : ቀን : ነው : በዚህም : ሁኔታ : ሰብሉ : ባንድ : ቦታ : ተከማቸቶ : ካልተገኘ : በቀር : ሽያጩ : አይፈጸምም ::

(፪) የሰብሉ : የተፈጥሮ : ሁኔታ : ተሰብስቦ : ባንድ : ቦታ : ለመከማቸት : የሚያስችለ : ሲሆን : ከመታጨዱ : ወይም : ተቆርጦ : ወይም : ተነቅሎ : ከመሰብሰቡ : በፊት : እንዲሸጥ : ለማዘዝ : ይቻላል :: ገዢውም : ሰብሉ : በሚገኝበት : ቦታ : ገብቶ : እንዲሰበሰብ : እንዲለቅም : እንዲቆርጥ : ወይም : አስፈላጊውን : የጥበቃ : ጥንቃቄ : እንዲያደርግ : ይፈቀድለታል ::

ቍ : ፬፻፴፬ :: ስለ : ተዘዋዋሪ : የገንዘብ : ሰነዶችና : ስለ : ንግድ : ድርጅት : አክሲዮኖች ::

በፍርድ : አፈጻጸም : ምክንያት : የሚሸጠው : ሀብት : ተዘዋዋሪ : የገንዘብ : ሰነድ : ወይም : የንግድ : ድርጅት : አክሲዮን : በሆነ : ጊዜ ፣ ፍርድ : ቤቱ : አስፈላጊ : መሆኑን : የገመተ : እንደሆነ : በሐራጅ : በመሸጥ : ፋንታ : በደላላ : አማካይነት : እንዲሸጥ : ለማዘዝ : ይችላል ::

ቍ : ፬፻፴፭ :: የሽያጩ : ሥርዓት : በትክክል : ያለመፈጸም : ሽያጩን : ስለሚያፈርስበት : ሁኔታ ::

የሚንቀሳቀስ : ንብረት : እንዲሸጥ : በሚወጣው : ማስታወቂያ : ላይ : ጉድለት : በመገኘቱ : ወይም : የሽያጩ : ሥነ : ሥርዓት : በትክክል : ባለመፈጸሙ : ምክንያት : ማናቸውም : የሚንቀሳቀስ : ንብረት : ሽያጭ : አይፈርስም ፣ ስለሆነም : በሥርዓቱ : መጓደል : ምክንያት : ጉዳት : የደረሰበት : ማናቸውም : ሰው : ለጉዳቱ : አላፈ : በሆነው : ሰው : ላይ : ክስ : አቅርቦ : ተገቢ : ካሳውን : ሊጠይቅ : ይችላል : ለጉድለቱ : አላፈ : የሆነው : ገዢው : ራሱ : የሆነ : እንደሆነ : የገዛውን : ዕቃ : እንዲመልስ : ወይም : ካሳ : እንዲከፍል : ይወሰንበታል ::

ቀ ፡ ጸጸጸ = ተንቀሳቃሽ ፣ ንብረትን ፣ ዕጻፍ ፣ እክሊዮንን ፣ ለገዢው ፡

በለግበረከብ ።

(ጸ) የተሸመው ፡ ሀብት ፣ ከፍርድ ፣ ባለዕዳው ፣ የተያዘና ፣ የሚገባ ላቀስ ፣ ንብረት ፣ ሲሆን ፣ ገዢው ፣ ራሱ ፣ ንብረቱን ፣ እንዲረከብ ፣ ይደረጋል ።

(ጸ) የተሸመው ፣ የሚገባላቸው ፣ ንብረት ፣ በፍርድ ፣ ባለዕዳው ፣ እጅ ፣ ላይሆን ፣ በሌላ ፣ ሰው ፣ ዘንድ ፣ የሚገኝ ፣ የሆነ ፣ እንደሆነ ፣ የግብረከቡ ፣ ሥርዓት ፣ የሚረጸመው ፣ የንብረቱ ፣ ባለይዘታ ፣ የሆነው ፣ ሰው ፣ ለገዢው ፣ ካላሆነ ፣ በተር ፣ ለግናቸውም ፣ ሌላ ፣ ሰው ፣ እንዳያበረከብ ፣ ትእዛዝ ፣ በመስጠት ፣ ነው ።

(ጸ) የተሸመው ፣ ንብረት ፣ በገገድ ፣ ድርጅት ፣ የተመዘገበ ፣ እክሊዮን ፣ ሲሆን ፣ እክሊዮንን ፣ በሰው ፣ ያስመዘገበው ፣ ሰው ፣ ለገዢው ፣ ካላሆነ ፣ በተር ፣ ለግናቸውም ፣ ሌላ ፣ ሰው ፣ አላላፍ ፣ እንዳይሸጥ ፣ ወይም ፣ የሚገኘውን ፣ ግናቸውንም ፣ የትርፍ ፣ ድርሻ ፣ ለሌላ ፣ ተላላፍ ፣ እንዳይሸጥ ፣ በመከላከል ፣ ወይም ፣ የገገድ ፣ ድርጅቱ ፣ ሥራ ፣ እስኪያጅ ፣ ወይም ፣ ዋና ፣ ጸሐፊ ፣ ወይም ፣ የድርጅቱ ፣ ባለ ፣ ሥልጣናት ፣ የእክሊዮንን ፣ ባለቤትነት ፣ ወይም ፣ የሚገኘውን ፣ የትርፍ ፣ ድርሻ ፣ ለገዢው ፣ ካላሆነ ፣ ለሌላ ፣ ሰው ፣ እንዳያስተላልፉ ፣ ትእዛዝ ፣ በመስጠት ፣ ነው ።

ቀ ፡ ጸጸጸ = የሚተላለፉ ፣ የገንዘብ ፣ ሰነዶችና ፣ እክሊዮናች ፣ የሚዛወ

ሩበት ፣ ሁኔታ ።

(ጸ) የሚተላለፉ ፣ የገንዘብ ፣ ሰነዶችን ፣ ወይም ፣ እክሊዮናችን ፣ በሌላ ፣ ሰው ፣ ስም ፣ ለግዛወር ፣ ሰነዶችን ፣ ወይም ፣ እክሊዮናችን ፣ በሌላ ፣ ያስመዘገበው ፣ ሰው ፣ ፈርግ ፣ ወይም ፣ ጽሑፍ ፣ የሚያስረዳ ልግ ፣ ሲሆን ፣ በዚህ ፣ ሕግ ፣ በተጥር ፣ ፱፻፩ /፩/ የተመለከተው ፣ ድንጋጌ ፣ ተፈጻሚ ፣ ይሆናል ፣ ይህም ፣ በሚሆንበት ፣ ጊዜ ፣ የመፈረመና ፣ የግስተላለፉ ፣ ሥርዓት ፣ በባለ ፣ ሀብቱ ፣ እንደተፈጸመ ይቆጠራል ።

(ጸ) ከዚህ ፣ በላይ ፣ የተነገሩት ፣ ሰነዶች ፣ ወይም ፣ እክሊዮናች ፣ በገዢው ፣ ስም ፣ እስኪሰጡ ፣ ድረስ ፣ ከነዚህ ፣ የሚገኘውን ፣

ጥቅም ፡ ወይም ፡ ሰነድ ፡ እየረገጠ ፡ የሚቀበል ፡ ሰው ፡ ፍርድ ፡
ቤቱ ፡ ሊሸም ፡ ይችላል ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ የተወከለው ፡ ሰው ፡
በለተቀበለው ፡ ገንዘብ ፡ የረገጠው ፡ ደረሰኝ ፡ በገዢው ፡ ወይም ፡
በባለሙሉነቱ ፡ እንደተረገጠ ፡ ይቆጠራል ።

ቀ ፡ ፬፻፴፮ ፡ ግናቸውም ፡ ሌላ ፡ ንብረት ፡ በሌሚተላለፍበት ፡ ሁኔታ ፡
ከዚህ ፡ በላይ ፡ ያልተጠቀሰ ፡ ግናቸውም ፡ የሚንቀሳቀስ ፡
ንብረት ፡ እንደተላለፈ ፡ የሚቆጠረው ፡ ለገዢው ፡ ወይም ፡ ለወ
ኪሉ ፡ ወይም ፡ እንዲረከብ ፡ ላይረገጠው ፡ ሰው ፡ ንብረቱ ፡ እንዲተላ
ለፍ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ካዘዘበት ፡ ጊዜ ፡ ጀምሮ ፡ ነው ።

ን ዐ ስ ፡ ከ ፍ ል ፡ ፮

የግዴንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ በሌሚሸጥበት ፡ ሁኔታ ፡

ቀ ፡ ፬፻፴፱ ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ የተረገጠበትን ፡ ገንዘብ ፡ እስኪያዘጋጅ ፡
ሽያጭን ፡ ስለማቆየት ።

(፩) የግዴንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ እንዲሸጥ ፡ ከታዘዘ ፡ በኋላ ፡ የፍርድ ፡
ባለዕዳው ፡ ይህንኑ ፡ ንብ ረት ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ በግዝ
ራየት ፡ በዋስትና ፡ በመስጠትና ፡ በግሲያዝ ፡ ወይም ፡ በግል ፡
በመሸጥ ፡ ወይም ፡ ግናቸውንም ፡ ሌላ ፡ የግዴንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡
በመሸጥ ፡ ዕዳውን ፡ ለመክፈል ፡ የሚችል ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡
ቤቱ ፡ ሊቀበለው ፡ በሚችል ፡ ሁኔታ ፡ ሊያመለክት ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡
በቀጥር ፡ ፬፻፳፪ /፫/ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡
ይህን ፡ ለግዝናወን ፡ በቂ ፡ መስሎ ፡ የሚገምተውን ፡ ጊዜ ፡ ለመስ
ጠትና ፡ እንዲሸጥ ፡ የታዘዘውም ፡ ንብረት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በሚወ
ሰነው ፡ ሁኔታ ፡ ከመሸጡ ፡ እንዲቆይ ፡ ለግዝዝ ፡ ይችላል ።

(፪) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ፬፻፳፪ ፡ የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡
እንደተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ የተነገረውን ፡
ትእዛዝ ፡ በሚሰጥበት ፡ ጊዜ ፡ የተወሰነውን ፡ የግዴንቀሳቀስ ፡
ንብረት ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ራሱ ፡ እንዲሸጠው ፡ እንዲያዘራ
የው ፡ ወይም ፡ በዋስትና ፡ እንዲያበይዘው ፡ በጽሑፍ ፡ የሆነ ፡
ፈቃድ ፡ ይሰጠዋል ። ስለሆነም ፡ በዚህ ፡ ፈቃድ ፡ መሠረት ፡

ንብረቱ ፡ የተሸጠበት ፡ ዋጋ ፡ ወይም ፡ የተከራየበት ፡ ገቢ ፡ ወይም ፡ በዋስትና ፡ የተያዘበት ፡ ገንዘብ ፡ በቀጥታ ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ዘንድ ፡ ተቀግጭ ፡ እንዲሆን ፡ ይደረጋል ፤ የፍርድ ፡ ባለገንዘቡም ፡ በቀጥር ፡ ፬፻፴ ፡ ፪ ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ እንደነገሩ ፡ ሁኔታ ፡ የሂሳብ ፡ መቻቻል ፡ ከማድረግ ፡ አይታገድም ።

(፫) በዚህ ፡ ቀጥር ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ የሚደረገው ፡ የንብረት መሸጥ ፡ ማከራየት ፡ ወይም ፡ በዋስትና ፡ ማስያዝ ፡ ውል ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ካላጸደቀው ፡ በቀር ፡ ተፈጻሚ ፡ አይሆንም ።
በዋስትና ፡ ወይም ፡ በዕዳ ፡ የተያዙ ፡ ንብረቶች ፤ የተያዙበትን ፡ ግዴታ ፡ ለማስፈጸም ፡ በሚሸጡበት ፡ ጊዜ ፡ የዚህ ፡ ቀጥር ፡ ድንጋጌ ፡ ተፈጻሚ ፡ አይሆንም ።

ቀ፡ ፬፻፵ ። ገዢ ፡ ስለሚያስቀምጠው ፡ መያዣና ፡ ሙሉ ፡ ገንዘብ ፡ ባለ መከፈሉ ፡ ስለሚደረግ ፡ ሽያጭ ።

(፬) ግናቸውም ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ በሚሸጥበት ፡ ጊዜ ፡ ገዢው ፡ የንብረቱ ፡ ገዢነት ፡ መብት ፡ እንደታወቀለት ፡ ወዲያ ውኑ ፡ ከንብረቱ ፡ ዋጋ ፡ ውስጥ ፡ ጳጅ ፡ ሃያ ፡ አምስት ፡ በመቶውን ፡ ሂሳብ ፡ ለሃራጅ ፡ ሻጭ ፡ ማስረከብ ፡ አለበት ።

(፭) ገዢው ፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘብ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ፬፻፴ ፡ ፪ ፡ የተነገረው ፡ መቻቻል ፡ ስለሚደረግ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ያለው ፡ ንዑስ ፡ ቀጥር ፡ ድንጋጌ ፡ ተፈጻሚ ፡ አይሆንም ።

ቀ፡ ፬፻፵፩ ፡-ዋጋው ፡ በሙሉ ፡ ስለሚከፈልበት ፡ ጊዜ ፤

በሐራጅ ፡ የተሸጠው ፡ ንብረት ፡ ዋጋ ፡ በሙሉ ፡ የሚከፈለው ፡ ገዢው ፡ ንብረቱን ፡ መግዛቱ ፡ ከተረጋገጠበት ፡ ጊዜ ፡ ጀምሮ ፡ በ፲፮ ፡ ቀን ፡ ውስጥ ፡ ነው ፡ ስለሆነም ፡ ጠቅላላው ፡ ዋጋ ፡ በሚተሳሰብበት ፡ ጊዜ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ፬፻፴ ፡ ፪ ፡ መሠረት ፡ ስለ መቻቻል ፡ የተነገረው ፡ መብት ፡ ሲኖር ፡ እንደተጠበቀ ፡ ይሆናል።

ቀ፡ ፬፻፵፪ ። ዋጋው ፡ ሳይከፈል ፡ በቀረ ፡ ጊዜ ፡ ስለሚፈጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ።

ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቀጥር ፡ በተወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡

የንብረቱ፡ ዋጋ፡ ሳይከፈል፡ የቀረ፡ እንደሆነ፤ ገዢው፡ አስይዞት፡
 ከነበረው፡ ገንዘብ፡ ውስጥ፡ ለሽያጭ፡ ሥርዓትና፡ ለግናቸውም፡
 ጉዳይ፡ ወጭ፡ የተደረገው፡ ገንዘብ፡ ተቀንሶ፡ የቀረው፡ ገንዘብ፡
 ለመንግሥት፡ ገቢ፡ እንዲሆን፡ ፍርድ፡ ቤቱ፡ ለግዘዝ፡ ይችላል ።
 ንብረቱም፡ እንደገና፡ እንዲሸጥ፡ ትእዛዝ፡ ይሰጣል ። እንዲሁም፡
 በሆነ፡ ጊዜ፡ ግድታውን፡ ሳይፈጽም፡ የቀረው፡ ገዢ፡ በ ሽያጩ፡
 ገንዘብ፡ ወይም፡ በተሸጠው፡ ንብረት፡ ላይ፡ ግናቸውንም፡
 መብት፡ ያጣል ።

ቍ፡ ፬፻፵፫ ። በማይንቀሳቀስ፡ ንብረት፡ ላይ፡ ግናቸውም፡ መብት፡
 ላለው፡ ሰው፡ ስለሚሰጠው፡ የተቀዳሚነት፡ መብት ።

በፍርድ፡ አፈጻጸም፡ ምክንያት፡ ተይዞ፡ የሚሸጠው፡ የማይን
 ቀሳቀስ፡ ንብረት፡ ሁለት፡ ወይም፡ ከሁለት፡ በላይ፡ የሆኑ፡
 ሰዎች፡ በሕብረት፡ የያዙትና፡ ያልተከፋፈሉት፡ በሆነ፡ ጊዜ፡
 ከተካፋዮቹ፡ አንዱ፡ ንብረቱን፡ ለመግዛት፡ በጨረታ፡ ተወዳዳሪ፡
 ሆኖ፡ የቀረበ፡ እንደሆነ፡ የፍርድ፡ ባለዕዳው፡ እንደቀረበ፡ ተቆ
 ጥር፡ የተቀዳሚነት፡ መብት፡ ይሰጠዋል ።

ቍ፡ ፬፻፵፬ ። ሽያጭ፡ እንዲከበር፡ ወይም፡ እንዲቀር፡ ስለሚቀርብ፡ ግ
 መልክቻ ።

(፩) በፍርድ፡ አፈጻጸም፡ እንዲሸጥ፡ የተወሰነው፡ የማይንቀሳቀስ፡
 ንብረት፡ ከመሸጡ፡ በፊት፡ በዚህ፡ ንብረት፡ ላይ፡ መብት፡
 ያገኘ፡ ግናቸውም፡ ሰው፡ ሽያጩ፡ እንዲፈርስ፡ ወይም፡ እንዲታ
 ገድ፡ ለፍርድ፡ ቤቱ፡ ግመልከት፡ ይችላል ።

(፪) ቢሆንም፡ በቍ፡፲፫፡ ፬፻፵፮፡ በተነገረው፡ መሠረት፡ ሽያጩ፡
 እንዲታገድ፡ ወይም፡ እንዲፈርስ፡ የቀረበውን፡ ግመልክቻ፡
 ካላነሳ /ካልሠረዘ/ በቀር፡ በዚህ፡ ቍ፡፲፫፡ ድንጋጌ፡ መሠረት፡
 ግመልክቻ፡ ሊያቀርብ፡ አይችልም ።

(፫) የፍርድ፡ ባለዕዳው፡ መክፈል፡ የሚገባውን፡ ወጭና፡ ኪሣራ፡
 በማስታወቂያው፡ ላይ፡ ያልተገለጸ፡ ቢሆንም፡ እንኳ፡ የዚህ፡
 ቍ፡፲፫፡ ድንጋጌ፡ የሚጠየቀውን፡ ሁሉ፡ ከመክፈል፡ ነፃ፡ አያ
 ደርገውም ።

ተ፡ ፩፻፵፭ = የሽያጭ፣ ሥርዓት፣ ተገቢ፣ ባልሆነ፣ መንገድ፣ ወይም፡
 በግጭባርባር፣ ተፈጽጋል፣ በግለት፣ እንዲፈርስ፣ ወይም፡
 እንዲታገድ፣ ስለሚቀርብ፣ ግመልከቻ ።

በፍርድ፣ አረጋጋ፣ ምክንያት፣ የግይንቀሳቀስ፣ ንብረት፣ የተሸጠ፣ እንደሆነ፣ የፍርድ፣ ባለገንዘብ፣ ወይም፣ ከሽያጭ፣ ገንዘብ፣ ድርሻ፣ ያለው፣ ወይም፣ የንብረቱ፣ ተካፋይ፣ የሆነ፣ ወይም፣ በንብረቱ፣ መሸጥ፣ ምክንያት፣ መብቱ፣ የሚነካ፣ ግና ቸውም፣ ሰው፣ በአሻሻጡ፣ ሥርዓት፣ ላይ፣ ግዙፍ፣ የሆነ፣ ጉድ ለት፣ ወይም፣ ትክክለኛ፣ ያልሆነ፣ ተግባር፣ ወይም፣ የግታለልና፣ የግጭባርባር፣ ተግባር፣ ተፈጽጋል፣ በግለት፣ ሽያጭ፣ እንዲፈርስ፣ ወይም፣ እንዲታገድ፣ ግመልከቻ፣ ለግትረብ፣ ይችላል ። ስለሆነም፣ የተጠቀሰው፣ ተግባር፣ በአመልካቹ፣ መብት፣ ላይ፣ ተጥታ፣ ጉዳት፣ ያደረሰ፣ መሆኑ፣ ካልተረጋገጠ፣ በቀር፣ ሽያጭ፣ እንዲፈርስ፣ ወይም፣ እንዲታገድ፣ ለግዘዝ፣ አይቻልም ።

ተ፡ ፩፻፶፩ = የፍርድ፣ ባለዕዳው፣ በተሸጠው፣ ንብረት፣ ላይ፣ መብት፣ የሌለው፣ መሆኑ፣ በታወቀ፣ ጊዜ፣ ሽያጭ፣ ስለሚፈርስበት፣ ሁኔታ ።

በፍርድ፣ አረጋጋ፣ ምክንያት፣ የተሸጠውን፣ ንብረት፣ የገዛ፣ ሰው፣ የፍርድ፣ ባለዕዳው፣ በንብረቱ፣ ላይ፣ መብት፣ የሌለው፣ መሆኑን፣ በመግለጽ፣ ሽያጭ፣ እንዲፈርስለት፣ ለፍርድ፣ ቤት፣ ለግመልከት፣ ይችላል ።

ተ፡ ፩፻፶፯ = ሽያጭ፣ ስለሚጸናበት፣ ወይም፣ ስለሚሠረዝበት፣ ሁኔታ፣

- (፩) በዚህ፣ ሕግ፣ ከቀጥር፣ ፩፻፶፮ እስከ፣ ፩፻፶፯ በተነገረው፣ ድንጋጌ፣ መሠረት፣ በሁለት፣ ወር፣ ጊዜ፣ ውስጥ፣ ሽያጭ፣ እንዲፈርስ፣ ወይም፣ እንዲሠረዝ፣ ግመልከቻ፣ ካልቀረበ፣ በቀር፣ በግናቸውም፣ ምክንያት፣ ግዢው፣ ፈረሰ፣ አይቻልም ።
- (፪) ከዚህ፣ በላይ፣ የተነገረው፣ ግመልከቻ፣ ቀርቦ፣ ተቀባይነትን፣ ያጣ፣ እንደሆነ፣ ፍርድ፣ ቤቱ፣ ግዢው፣ የግይፈርስ፣ መሆኑን፣ ይወስናል ።
- (፫) በግናቸውም፣ ምክንያት፣ ግዢው፣ የጸደቀ፣ እንደሆነ፣ ፍርድ፣ ቤቱ፣ የንብረቱን፣ ዝርዝር፣ ሁኔታ፣ የሚጠቅሰና፣ በሽያጭም፣

ላይ ፡ ገዢ ፡ የሆነውን ፡ ሰው ፡ ስም ፡ የሚገልጽ ፡ ሽያጫም ፡ የማይሻር ፡ መሆኑን ፡ የሚያረጋግጥ ፡ የምስክር ፡ ወረቀት ፡ ለገዢው ፡ ይሰጣል ።

(፬) ማመልከቻው ፡ ተቀባይነትን ፡ ያገኘ ፡ እንደሆነ ፡ ሽያጫ ፡ እንዲረሰስ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ። ስለሆነም ፡ በጉዳዩ ፡ አግባብ ፡ ላላቸው ፡ ወገኖች ፡ ሁሉ ፡ ማስታወቂያ ፡ ካልተሰጠ ፡ በቀር ፡ ይህ ፡ ትእዛዝ ፡ አይሰጥም ።

(፭) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቅጥር ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ሽያጫ ፡ እንዲረሰስ ፡ ትእዛዝ ፡ የተሰጠ ፡ እንደሆነ ፡ የንብረቱ ፡ ዋጋ ፡ ከነወለዱ ፡ ወይም ፡ እንደነገሩ ፡ አካባቢ ፡ ሁኔታ ፡ ያለው ለድ ፡ ገንዘብ ፡ የተቀበለው ፡ ሰው ፡ ለገዢ ፡ እንዲመልስለት ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ቀ ፡ ፬፻፵፰ ፡ በፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ እጅ ፡ ያለውን ፡ ንብረት ፡ ስለማስረከብ ።

የሚሸጠው ፡ ንብረት ፡ በፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ እጅ ፡ ወይም ፡ ከፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ በተሰጠው ፡ መብት ፡ መሠረት ፡ ባለይዞታ ፡ በሆነ ፡ በሌላ ፡ ሰው ፡ እጅ ፡ ወይም ፡ ንብረቱ ፡ በፍርድ ፡ ከተያዘ ፡ በኋላ ፡ መብት ፡ አግኝቻለሁ ፡ በማለት ፡ ባለይዞታ ፡ በሆነ ፡ ሰው ፡ እጅ ፡ የሚገኝ ፡ ሲሆንና ፡ ስለዚሁም ፡ ጉዳይ ፡ በቅጥር ፡ ፬፻፵፯ ፡

(፫) በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ማረጋገጫ ፡ የተሰጠ ፡ ሲሆን ፡ ይህ ንን ፡ ሁኔታ ፡ ገዢው ፡ ባመለከተ ፡ ጊዜ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ወይም ፡ የወከለው ፡ እንዲረከብና ፡ በንብረቱ ፡ ውስጥ ፡ እንዲገባ ፡ አስፈላጊም ፡ ሆኖ ፡ ሲገኝ ፡ ንብረቱን ፡ አላስረከብም ፡ በማለት ፡ እምቢተኛ ፡ ሆኖ ፡ የያዘው ፡ ሰው ፡ እንዲወጣ ፡ ያዛል ።

ቀ ፡ ፬፻፵፱ ፡ በተከራይ ፡ እጅ ፡ ያለውን ፡ ንብረት ፡ ስለማስረከብ ።

የተሸጠው ፡ ንብረት ፡ በከራይ ፡ ስም ፡ በያዘ ፡ ሰው ፡ እጅ ፡ የሚገኝ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ በተጨማሪም ፡ በቅጥር ፡ ፬፻፵፯ (፫) መሠረት ፡ ይህንኑ ፡ የሚያረጋግጥ ፡ የምስክር ፡ ወረቀት ፡ የተሰጠ ፡ ሲሆን ፡ በገዢው ፡ አመልካችነት ፡ ይህ ፡ ንብረት ፡ የተሸጠለት ፡ መሆኑን ፡ የሚገልጽ ፡ ጽሑፍ ፡ ንብረቱ ፡ በሚገኝበት ፡ በግልጽ ፡

በታ ፡ ላይ ፡ እንዲለጠፍ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ። እንዲሁም ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ መብትና ፡ ይዘታ ፡ ለገዢው ፡ የተላለፈለት ፡ መሆኑን ፡ ሕዝብ ፡ ሊያውቀው ፡ በሚችል ፡ በማናቸውም ፡ ልማዳዊ ፡ ዘዴ ፡ በአደባባይ ፡ እንዲነገር ፡ ያደርጋል ።

ክ ፍ ል ፡ ፩ ፡

ግስረከብን ፡ ስለመቃወም ፡ ወይም ፡ በእምቢተኛነት ፡ ስለመጋፋት ።

ቀ ፡ ፬፻፶ ። የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረትን ፡ ለማስረከብ ፡ እምቢተኛ ፡ ስለመሆንና ፡ መሰናክል ፡ ስለመፍጠር ።

(፩) በፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ የተሸጠ ፡ ንብረት ፡ እንዳይረከብ ፡ በፍርድ ፡ የታዘዘለት ፡ ማናቸውም ፡ ሰው ፡ ንብረቱን ፡ እንዳይረከብ ፡ ሕገ ፡ ወጥ ፡ የሆነ ፡ የመቃወም ፡ ወይም ፡ ማናቸውም ፡ ዓይነት ፡ የማሰናክል ፡ ተግባር ፡ የደረሰበት ፡ እንደሆነ ፡ ያጋጠመውን ፡ ችግር ፡ የሚገልጽ ፡ ማመልከቻውን ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ ለማቅረብ ፡ ይችላል ።

(፪) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ነገሩ ፡ የሚሰማበትን ፡ ቀን ፡ ወስኖ ፡ ማመልከቻ ፡ የቀረበባቸው ፡ ወገኖች ፡ ቀርበው ፡ መልስ ፡ እንዲሰጡና ፡ ነገሩ ፡ እንዲመረመር ፡ ያደርጋል ።

ቀ ፡ ፬፻፶፩ ። የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ስለሚፈጥረው ፡ መሰናክል ፡ ወይም ፡ የተቃዋሚነት ፡ ተግባር ።

የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ራሱ ፡ ወይም ፡ በርሱ ፡ አነሳሽነት ፡ በፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ የተሸጠውን ፡ ንብረት ፡ ገዢው ፡ እንዳይረከብ ፡ በቂ ፡ ሆኖ ፡ በማይገመት ፡ ምክንያት ፡ የተቃወመ ፡ ወይም ፡ በማናቸውም ፡ ሁኔታ ፡ መሠናክል ፡ የፈጠረ ፡ እንደሆነ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማመልከቻ ፡ ሲቀርብለት ፡ አመልካቹ ፡ ንብረቱን ፡ በቀጥታ ፡ እንዲረከብ ፡ ያላል ። ይህ ፡ ትእዛዝ ፡ ከተሰጠ ፡ በኋላ ፡ በተረካቢው ላይ ፡ የመቃወምና ፡ የማሰናክል ፡ ተግባር ፡ የቀጠለ ፡ እንደሆነ ፡ ተረካቢው ፡ ይህንኑ ፡ ሲያመለክት ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ወይም ፡ በእርሱ ፡ አነሳሽነት ፡ ይህን ፡ ተግባር ፡ የፈጸመው ፡ ሰው ፡ ከሰላሳ ፡ ቀን ፡ ለማይበልጥ ፡ ጊዜ ፡ ታሥሮ ፡ እንዲቆይ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

ቀ ፡ ፬፻፶፪ ። በቅን ፡ ልቦና ፡ ባለመብት ፡ ነኝ ፡ በማለት ፡ ርክክቡን ፡ ስለሚቃወም ፡ ሰው ።

የተሸጠውን ፡ ንብረት ፡ ርክክብ ፡ የተቃወመው ፡ ወይም ፡ ያሰናከለው ፡ የንብረቱ ፡ የቅን ፡ ልቦና ፡ ባለይዘታ ፡ ሲሆንና ፡ ይዘታውንም ፡ ያገኘው ፡ ከፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ሳይሆን ፡ ከሌላ ፡ ሰው ፡ በተላለፈለት ፡ መብት ፡ ምክንያት ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ በተቃዋሚነቱ ፡ ወይም ፡ መሰናክል ፡ በመፍጠሩ ፡ ምክንያት ፡ የቀረበበትን ፡ አቤቱታ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተቀብሎ ፡ ከመረመረ ፡ በኋላ ፡ ማመልከቻውን ፡ ሊሠርዘው ፡ ይችላል ።

ቀ ፡ ፬፻፶፫ ። በፍርድ ፡ ባለገንዘብ ፡ መይም ፡ በገዢው ፡ ስለሚፈጸም ፡ የይዘታ ፡ ማስለቀቅ ፡ ተግባር ።

(፩) የፍርድ ፡ ባለገንዘብ ፡ ወይም ፡ ንብረቱን ፡ የገዛው ፡ ሰው ፡ በተሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ባገኘው ፡ የንብረት ፡ መረከብ ፡ ትእዛዝ ፡ መሠረት ፡ በፍርድ ፡ ያገኘውን ፡ ወይም ፡ የገዛውን ፡ ንብረት ፡ ያስለቀቀው ፡ ከፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ሳይሆን ፣ ይህንኑ ፡ ንብረት ፡ በሌላ ፡ ሁኔታ ፡ ባለ ፡ ይዘታ ፡ ከሆነ ፡ ሰው ፡ እጅ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ንብረቱን ፡ እንዲለቅ ፡ የተገደደ ፡ ወገን ፡ ይህንኑ ፡ በመቃወም ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማመልከቻ ፡ ሊያቀርብ ፡ ይችላል ።

(፪) ይህም ፡ ሲቀርብለት ፡ ነገሩ ፡ የሚሰማበትን ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ወስኖ ፡ ማመልከቻ ፡ የቀረበባቸው ፡ ወገኖች ፡ ተጠርተው ፡ መልስ እንዲሰጡ ፡ ያላል ።

(፫) እመልካቹ ፡ የንብረቱ ፡ ባለ ፡ ይዘታ ፡ የሆነው ፡ በራሱ ፡ ባለመብትነት ፡ ወይም ፡ ከሌላ ፡ ሰው ፡ በተላለፈለት ፡ መብት ፡ መሠረት ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡ ይዘታው ፡ እንዲመለስ ፡ ሊያዘለት ፡ ይችላል ።

ቀ ፡ ፬፻፶፬ ። ነገሩ ፡ በፍርድ ፡ እስኪወሰን ፡ ድረስ ፡ መብት ፡ በተላለፈለት ፡ ወገን ፡ ላይ ፡ ደንቡ ፡ የማይጸናበት ፡ ስለመሆኑ ።

በማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ክስ ፡ ቀርቦ ፡ ክርክር ፡ ከተጀመረ ፡ በኋላ ፡ ነገሩ ፡ በፍርድ ፡ ከመወሰኑ ፡ በፊት ፡ የንብረቱ ፡ መብት ፡ የተላለፈለት ፡ ሰው ፡ ፍርድ ፡ ከተሰጠ ፡ በኋላ ፡ በፍርዱ ፡ መሠረት ፡ የሚደረገውን ፡ ርክክብ ፡ ተቃውሞ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡

በቅጥር ፡ ፩፻፶፪ እና ፩፻፶፫ በተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ ሊጠቀም ፡
አይችልም ።

ቀ ፡ ፩፻፶፩ ፡- በለ ፡ ትእዛዙ ፡ ተፈጻሚነት ፤

የፍርድ ፡ ባለዕዳ ፡ ያልሆነ ፡ ማናቸውም ፡ ሰው ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡
በቅጥር ፡ ፩፻፶፩—፩፻፶፪ ወይም ፡ ፩፻፶፫ /፫/ የተመለከተው ፡ ውሳኔ
የተሰጠበት ፡ እንደሆነ ፡ በንብረቱ ፡ ላይ ፡ መብት ፡ ያለው ፡ መሆ
ኑን ፡ ለማረጋገጥ ፡ የተለየ ፡ ክስ ፡ ከማቅረብ ፡ አይታገድም ። በለሆ
ነም ፡ ለቀረበው ፡ ክስ ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ እስኪሰጠው ፡ ድረስ ፡
ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ ጸንቶ ፡ ይቆያል ።

ም ዕ ራ ፍ ፡ ፪ ፤

በውጭ ፡ አገር ፡ የተሰጠ ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ብይን ፡

ስለሚፈጸምበት ፡ ሁኔታ ፤

ቀ ፡ ፩፻፶፩ ፡- መሠረቱ ፤

(፩) በኢንቴርናሲዮናል ፡ ስምምነት ፡ በተለየ ፡ እንዲፈጸም ፡ የሚደ
ደረግ ፡ ልዩ ፡ ሕግ ፡ ከሌለ ፡ በቀር ፡ ከኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ ውጭ ፡
የተሰጠ ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ ወይም ፡ ብይን ፡ የሚፈጸመው ፡ በዚህ ፡
ሕግ ፡ መተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ነው ።

(፪) እንዲፈጸም ፡ ማመልከቻ ፡ ካልቀረበ ፡ በቀር ፡ ማናቸውም ፡
በውጭ ፡ አገር ፡ የተሰጠ ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ብይን ፡ በኢትዮጵያ ፡
ውስጥ ፡ ሊፈጸም ፡ አይችልም ።

(፫) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቅጥር ፡ የተነገረው ፡ ማመል
ከቻ ፡ የሚቀርበው ፡ ፍርድ ፡ በሚፈጸምበት ፡ ጠቅላይ ፡ ግዛት ፡
ላስቻለው ፡ ከፍተኛ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ።

ቀ ፡ ፩፻፶፯ ፡ ። ስለማመልከቻው ፡ ፎርም ።

በውጭ ፡ አገር ፡ የተሰጠ ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ብይን ፡ እንዲፈጸም ፡
የሚቀርበው ፡ የጽሑፍ ፡ ማመልከቻ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከ
ቱትን ፡ ነገሮች ፡ በአባሪነት ፡ መያዝ ፡ አለበት ።

(ሀ) የሚፈጸመው ፡ ፍርድ ፡ የተወሰነበት ፡ ትክክለኛነቱ ፡
የተረጋገጠ ፡ የፍርድ ፡ ግልባጭ ፤

(ለ) ፍርድ ፡ የመጨረሻ ፡ መሆኑና ፡ መፈጸም ፡ የሚገባው ፡ መሆኑን ፡ የሚያረጋግጥ ፡ በፈረደው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ፕሬዚዳንት ፡ ወይም ፡ በሬዥስትራፍ ፡ የተፈረመ ፡ የምስክርነት ፡ ጽሑፍ ።

ቍ ፡ ፬፻፶፰ ። ማመልከቻው ፡ ስለሚፈቅድበት ፡ ሁኔታ ።

ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱት ፡ ጉዳዮች ፡ ካልተረጋገጡ ፡ በቀር ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ የተሰጠ ፡ ፍርድ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ ሊፈጸም ፡ አይችልም ።

(ሀ) እንዲፈጸም ፡ የተጠየቀውን ፡ ፍርድ ፡ የወሰነው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሚገኝበት ፡ አገር ፡ በኢትዮጵያ ፡ የተሰጠውን ፡ ፍርድም ፡ የሚፈጸም ፡ መሆኑ ፡ ሲረጋገጥ ፡

(ለ) ፍርድ ፡ የተሰጠው ፡ በሕግ ፡ በተቋቋመ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መሆኑ ፡ ሲታወቅ ፡

(ሐ) የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ቀርቦ ፡ መቃወሚያውን ፡ ለማሰማት ፡ መብት ፡ የተሰጠው ፡ መሆኑ ፡ ሲረጋገጥ ፡

(መ) ፍርድ ፡ የመጨረሻና ፡ ተፈጻሚነት ፡ ያለው ፡ መሆኑ ፡ ሲታወቅ ፡

(ሠ) የፍርድ ፡ መፈጸም ፡ ለሕዝብ ፡ ሞራልና ፡ ጸጥታ ፡ ተቃራኒ ፡ ያለመሆኑ ፡ ሲታወቅ ፡

ቍ ፡ ፬፻፶፱ ። የአፈጻጸሙ ፡ ሥርዓት ።

(፩) ፍርድ ፡ እንዲፈጸም ፡ ማመልከቻ ፡ የቀረበለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በሚወሰነው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ቀርቦ ፡ አስተያየቱን ፡ እንዲገልጽ ፡ መብት ፡ መስጠት ፡ አለበት ።

(፪) ደህም ፡ ሲሆን ፡ ለቀረበው ፡ መቃወሚያ ፡ ክርክር ፡ ወይም ፡ ሙግት ፡ የሚሰማ ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ይወስናል ።

(፫) በማናቸውም ፡ ጊዜ ፡ የሚያጠራጥር ፡ ሁኔታ ፡ ያጋጠመ ፡ እንደሆነ ፡ ጥርጣሬ ፡ ያስከተሉት ፡ ነጥቦች ፡ እስኪጣፍ ፡ ድረስ ፡ የአፈጻጸሙ ፡ ውሳኔ ፡ ታግዶ ፡ ይቆያል ።

ቀ ፡ ፬፻፳ ፡ ስለውሳኔ ።

(፩) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የቀረበለትን ፡ ጉዳይ ፡ ለግጣራት ፡ ተከራካሪ ምቹ ፡ ወገኖች ፡ ቀርበው ፡ ክርክራቸውን ፡ መስማት ፡ እስፈላጊ ፡ የሚሆንበትን ፡ ምክንያት ፡ መዝገቦ ፡ ቀነ ፡ ቀጠሮ ፡ ካልወሰነ ፡ በቀር ፡ ውሳኔ ፡ የሚሰጠው ፡ በቀረበው ፡ ግመልከቻ ፡ መሠረት ፡ ብቻ ፡ ነው ።

(፪) እንዲሁም ፡ ስለኪሣራና ፡ ስለግናቸውም ፡ ወጭ ፡ እከፋፈል ፡ ጉዳይ ፡ ወዲያ ውኑ ፡ ውሳኔ ፡ ይሰጣል ።

(፫) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ግመልከቻውን ፡ ተቀብሎ ፡ ፍርዱ ፡ እንዲፈጸም ፡ የወሰነ ፡ እንደሆነ ፤ የፍርዱ ፡ አፈጻጸም ፡ ሥርዓት ፡ የሚመራው ፡ በኢትዮጵያ ፡ የተሰጠ ፡ ግናቸውም ፡ ፍርድ ፡ በሚፈጸምበት ፡ ሥርዓት ፡ መሠረት ፡ ነው ።

ቀ ፡ ፬፻፳፩ ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ የተሰጠ ፡ የግልግል ፡ ወይም ፡ የሽምግልና ፡ ዳኝነት ፡ ብይን ፡ ስለሚፈጸምበት ፡ ሁኔታ ።

(፩) በውጭ ፡ አገር ፡ የተሰጠ ፡ የግልግል ፡ ወይም ፡ የሽምግልና ፡ ዳኝነት ፡ ብይን ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከተው ፡ ሁኔታ ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ በኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ ሊፈጸም ፡ አይችልም ።

(ሀ) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቅጥር ፡ ፬፻፶፮ ፡ (ሀ) በተመለከተው ፡ ሁኔታ ፡ ብይኑ ፡ በተሰጠበት ፡ አገር ፡ በኢትዮጵያ ፡ የተሰጠውም ፡ ብይን ፡ የሚፈጸም ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ።

(ለ) ብይኑ ፡ የተሰጠው ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ለግልግል ፡ ወይም ፡ ለሽምግልና ፡ ዳኞች ፡ ጉባዔ ፡ ባቀረቡት ፡ ስምምነት ፡ መሠረት ፡ ወይም ፡ ብይን ፡ የተሰጠበት ፡ አገር ፡ ሕግ ፡ በሚፈቅደው ፡ መሠረት ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ።

(ሐ) ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ የግልግል ፡ ወይም ፡ የሽምግልና ፡ ዳኞችን ፡ ለመምረጥ ፡ የእኩልነት ፡ መብት ፡ ተሰጥቷቸው ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ በክርክሩ ፡ ላይ ፡ ማስረጃቸውን ፡ ለማቅረብና ፡ ክርክራቸውንም ፡ ቀርቦ ፡ ለማስማት ፡ የእኩልነት ፡ መብት ፡ አግኝተው ፡ እንደሆነ ፤

(መ) የግልግሉ ፡ ወይም ፡ የሽምግልናው ፡ ዳኝነት ፡ ጉባዔ ፡ ሕግ ፡ በሚፈቅደው ፡ መሠረት ፡ ተቋቁሞ ፡ እንደሆነ ፤

(ሠ) ብይኑ፣ የተሰጠበት፣ ጉዳይ፣ በኢትዮጵያም፣ ሕግ፣ በግ ልግል፣ ወይም፣ በሽምግልና፣ ዳኝነት፣ ሊታይ፣ የሚችል፣ የሆነ፣ እንደሆነና፣ የፍርድም፣ አረጋገጥ፣ የሕዝብን፣ ጥራልና፣ ጸጥታ፣ የማይቃወም፣ የሆነ፣ እንደሆነ፤

(ረ) የተሰጠው፣ ብይን፣ የኢትዮጵያ፣ ሕግ፣ በሚያዘውና፣ በሚፈቅደው፣ ሁኔታ፣ ሊረጋገጥ፣ የሚችል፣ የሆነ፣ እንደሆነ =

(ጀ) በውጭ፣ እገር፣ በለተሰጡ፣ ፍርዶች፣ አረጋገጥ፣ የተመለከተው፣ የዚህ፣ ሕግ፣ ድንጋጌ፣ ከዚህ፣ በላይ፣ ለተነገሩት፣ ብይኖች፣ በተመሳሳይነት፣ ተፈጻሚ፣ ይሆናል =

ስምንተኛ ፡ መጽሐፍ ።

ስለወጭና ፡ ስለኪሣራ =

ምዕራፍ ፡ ፩ ፤

ጠቅላላ ፡ ድንጋጌዎች =

ቀ፡ ፩፻፳፪ = ስለ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሥልጣን =

በሌላ ፡ አኳኋን ፡ እንዲረጋገጥ ፡ በግልጽ ፡ ካልተደነገገ ፡ በተር ፡ በክስ ፡ ምክንያት ፡ ስለሚከፈለው ፡ ስለግናቸውም ፡ ወጭና ፡ ኪሣራ ፤ የሚከፍለውን ፡ ወገን ፡ የወጭንና ፡ የኪሣራውን ፡ ልክ ፡ የሚከፈለበትን ፡ የሃብት ፡ ምንጭ ፡ የአከፋረሉን ፡ ሁኔታ ፡ ሌላውንም ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ውሳኔ ፡ ወይም ፡ ትእዛዝ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትክክል ፡ መስሎ ፡ በሚገምተው ፡ ሁኔታ ፡ ሊሰጥ ፡ ይችላል =

ቀ፡ ፩፻፳፫ = ስለወጭና ፡ ስለኪሣራ ፡ ዝርዝር =

(፩) ተረቺው ፡ ለረቺው ፡ ኪሣራና ፡ ግናቸውንም ፡ ወጭ ፡ እንዲከፍል ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲያዝ ፤ ወጭ ፡ ያደረገው ፡ ወገን ፡ የወጭውን ፡ ልክ ፡ የሚያሳይ ፡ ዝርዝር ፡ እዘጋጅቶ ፡ ግቅረብ ፡ አለበት =

(፪) ዝርዝሩ ፡ የሚቀርበው ፡ ፍርዱን ፡ ለረጋገጠው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሲሆን ፡ እንዲ ፡ ግልባጭ ፡ ለሌላዩ ፡ ወገን ፡ ይሰጣል ፤

ቀ ፡ ፬፻፷፬ ። የወጭው ፡ ሂሳብ ፡ ስለሚመረመርበት ፡ ሁኔታ ።

(፩) የወጭው ፡ ሂሳብ ፡ ዝርዝር ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ከቀረበ ፡ በኋላ ፡ ትክክለኛነቱ ፡ የሚመረመርበትን ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ወሰኖ ፡ ባለጉ ዳዮቹ ፡ እንዲቀርቡ ፡ ያዛል ።

(፪) ሂሳቡን ፡ መርምሮና ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ የሚያቀርቡትን ፡ ሃሳብ ፡ ተቀብሎ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱትን ፡ ይፈጽማል ።

(ሀ) በቀረበው ፡ የሂሳብ ፡ ዝርዝር ፡ ውስጥ ፡ በቂ ፡ ባልሆነ ፡ ምክንያት ፡ ከፍ ፡ ብሎ ፡ የሚታየውን ፡ ገንዘብ ፡ ይቀነሳል ። ወይም

(ለ) በዝርዝሩ ፡ ውስጥ ፡ የክሱን ፡ ጉዳይ ፡ ለማስፈጸም ፡ ወይም ፡ አስፈላጊውን ፡ ዳኝነት ፡ ለመከታተል ፡ ተገቢ ፡ ያልሆነ ፡ ወጭ ፡ ተመልክቶበት ፡ የተገኘ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሊቀንሰው ፡ ወይም ፡ ሊያስቀረው ፡ ይችላል ።

(፫) ወጭው ፡ ወይም ፡ ኪሣራው ፡ ሊከፈለው ፡ የሚገባው ፡ ወገን ፡ የሚጠይቀውን ፡ የወጭ ፡ ዝርዝር ፡ ያላቀረበ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ይህንኑ ፡ መዝግቦ ፡ ሌሎቹ ፡ ወገኖች ፡ ያደረጉትን ፡ ወጭ ፡ መርምሮ ፡ ያረጋግጥላቸዋል ። ወይም ፡ የሂሳቡን ፡ ዝርዝር ፡ አንዱ ወገን ፡ ባለማቅረቡ ፡ ምክንያት ፡ ሌሎቹ ፡ ወገኖች ፡ እንዳይጉዱ ፡ ላላቀረበው ፡ ወገን ፡ ተገቢ ፡ ግምት ፡ ያለው ፡ ኪሣራ ፡ ይወሰን ለታል ።

(፬) ግናቸውም ፡ የወጭ ፡ ወይም ፡ የኪሣራ ፡ ገንዘብ ፡ በፍርድ ፡ መሠረት ፡ እስኪፈጸም ፡ ድረስ ፡ ዋናው ፡ ፍርድ ፡ ከተሰጠበት ፡ ቀን ፡ ጀምሮ ፡ በሕግ ፡ የተወሰነ ፡ ወለድ ፡ ይታሰብበታል ።

(፭) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በኪሣራና ፡ በወጭ ፡ አከፋፈል ፡ ምክንያት ፡ ለተነሳው ፡ ክርክር ፡ ውሳኔ ፡ ከመስጠቱ ፡ በፊት ፡ የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሪፐርትራራ ፡ ወይም ፡ የመዝገብ ፡ ቤቱ ፡ ሹም ፡ የቀረበውን ፡ ዝርዝር ፡ መርምሮና ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ የሚያቀርቡትን ፡ አሳብ ፡ ተቀብሎ ፡ የተጣራውን ፡ ሂሳብ ፡ እንዲያቀርብለት ፡ ከማዘዝ ፡ የዚህ ፡ ቍጥር ፡ ድንጋጌ ፡ አያግደውም ።

ቀ ፡ ፬፻፷፭ ። ካሣ ፡ ስለሚከፈልበት ፡ ምክንያት ።

(፩) በግናቸውም ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ ክርክር ፡ ላይ ፡ በክስ ፡ ወይም ፡ በመከላከያ ፡ መልክ ፡ ከላሹ ፡ ወይም ፡ ተከላሹ ፡ ያቀረበው ፡ የመከራከሪያ ፡ ወይም ፡ የመከላከያ ፡ ግስረጃ ፡ ወይም ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ ክርክሩ ፡ ራሱ ፡ ወይም ፡ ግስረጃው ፡ አስተኛ ፡ ነው ፡ ወይም ፡ መከራከሪያውንና ፡ ግስረጃውን ፡ ያቀረበው ፡ ወገን ፡ በሐሰት ፡ የተከራከረውና ፡ አስተኛ ፡ ግስረጃ ፡ ያቀረበው ፡ ክርክሩን ፡ ለማሰናከል ፡ ጊዜ ፡ ለመፍጀት ፡ ወይም ፡ አንደኛውን ፡ ወገን ፡ ለመበደል ፡ ጊዜም ፡ ለማገልገል ፡ ሆነ ፡ ብሎ ፡ ያደረገው ፡ ነው ፡ በግለት ፡ ወይም ፡ የክርክሩንና ፡ የግስረጃውን ፡ አስተኛነት ፡ እያወቀ ፡ ወይም ፡ ግወቅ ፡ ሲገባው ፡ ሆነ ፡ ብሎ ፡ ግቅረቡን ፡ ሲያመለክትና ፡ ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ ተቃዋሚው ፡ ወገን ፡ ያቀረበውን ፡ ነገር ፡ እርግጠኛነት ፡ ሲረዳው ፡ ይህንኑ ፡ በመዝገቡ ፡ ላይ ፡ አስፍሮ ፡ ሃሰተኛ ፡ ግስረጃ ፡ ወይም ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ መከላከያ ፡ ያቀረበው ፡ ወገን ፡ ላቀረበው ፡ ለያንዳንዱ ፡ ሃሰተኛ ፡ ግስረጃ ፡ አንዱን ፡ ወገን ፡ ለመበደል ፡ ለማገልገል ፡ ወይም ፡ ጊዜ ፡ ለመፍጀት ፡ ላቀረበው ፡ አስተኛ ፡ ክርክር ፡ ከግናቸውም ፡ ኪሣራና ፡ ከሌላው ፡ ወጭ ፡ በቀር ፡ ከጅጅ ብር ፡ የማይበልጥ ፡ ካሣ ፡ ለተበዳዩ ፡ እንዲከፍል ፡ ሊወስንበት ፡ ይችላል ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ትእዛዝ ፡ የተሰጠበት ፡ ሰው ፡ በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፬፻፷፮ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ሃሰተኛ ፡ ግስረጃና ፡ ክርክር ፡ በግቅረቡ ፡ ከመከሰስና ፡ ከመቀጣት ፡ ነፃ ፡ ሊሆን ፡ አይችልም ።

(፫) በዚህ ፡ ቍጥር ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ካሣ ፡ የተወሰነለት ፡ ወገን ፡ በሃሰት ፡ በመከሰስ ፡ ወይም ፡ ሃሰተኛ ፡ መከላከያ ፡ ወይም ፡ ክስ ፡ የቀረበበት ፡ በመሆኑ ፡ ካሣና ፡ ኪሣራ ፡ ይገባኛል ፡ ሲል ፡ ሌላ ፡ ክስ ፡ አቅርቦ ፡ ካሣ ፡ ወይም ፡ ኪሣራ ፡ የተወሰነለት ፡ እንደሆነ ፡ በመጀመሪያው ፡ ክስ ፡ የተወሰነለት ፡ ካሣ ፡ በሌላው ፡ ክስ ፡ ላይ ፡ ከሚወሰንለት ፡ ኪሣራና ፡ ካሣ ፡ ላይ ፡ ይቀንሰበታል ።

ቀ ፡ ፬፻፳፮ ። ስለ ፡ ይግባኝ ።

ግናቸውም ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ በሥረ ፡ ነገሩ ፡ ላይ ፡ ይግባኝ ፡ ባያቀርብም ፤ በተወሰነበት ፡ የወጭ ፡ ወይም ፡ የኪሣራ ፡ እኩፊ ፡ ፈል ፡ ብይን ፡ ላይ ፡ ይግባኝ ፡ ለማለት ፡ ይችላል ። በዚህም ፡ ነገር ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሚሰጠው ፡ ውሳኔ ፡ የመጨረሻ ፡ ይሆናል ።

ም ዕ ራ ፍ ፡ ፪ ፤

ዳኝነት ፡ ሳይከፈልበት ፡ በነፃ ፡ ስለሚቀርብ ፡ ክስ ።

ቀ ፡ ፬፻፳፯ ። በነፃ ፡ ስለሚከፈቱ ፡ ክሶች ።

(፩) ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከተውን ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፡ ገንዘብ ፡ የሌለውና ፡ ለማግኘት ፡ የማይችል ፡ ግናቸውም ፡ ደኃ ፡ ሰው ፡ የዳኝነት ፡ ገንዘብ ፡ ሳይከፍል ፡ ነፃ ፡ ፋይል ፡ ከፍቶ ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ ይችላል ።

(፪) ደሀ ፡ መሆኑ ፡ የታወቀለት ፡ ግናቸውም ፡ ሰው ፡ ለሚያቀርበው ፡ ክስ ፡ የሚያስፈልገውን ፡ የዳኝነት ፡ ገንዘብ ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ ለመክፈል ፡ የማይችል ፡ መሆኑን ፡ ገልጾ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቁጥር ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ የነፃ ፡ ፋይል ፡ ከፍቶ ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ እንዲፈቀድ ፡ ለት ፡ ለማመልከት ፡ ይችላል ።

ቀ ፡ ፬፻፳፰ ። በሚያቀርበው ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ ስለሚገለጹ ፡ ፍሬ ፡ ነገሮች ።

(፩) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቁጥር ፡ በንዑስ ፡ ቁጥር ፡ (፪) በተነገረው ፡ መሠረት ፡ የሚቀርበው ፡ ማመልከቻ ፡ ከዚህ ፡ ሕግ ፡ ጋር ፡ ለስተኛ ፡ ሠንጠረዥ ፡ ሆኖ ፡ በተያያዘው ፡ ፎርም ፡ ተዘጋጅቶ ፡ በዚህ ፡ ሰንጠረዥ ፡ ላይ ፡ በተመለከተው ፡ ዓይነት ፡ በመሐላ ፡ ቃል ፡ ተደግፎ ፡ መቅረብ ፡ አለበት ።

(፪) ማመልከቻው ፡ የሚቀርበው ፡ በአመልካቹ ፡ ወይም ፡ በወኪሉ ፡ ሆኖ ፡ ከክሱ ፡ አቤቱታ ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ ነው ።

ቀ ፡ ጀጃ፱ = አመልካቹ ፡ ወይም ፡ ወኪሉ ፡ ስለሚጠየቅበት ፡ ሁኔታ ።

(፩) ግመልከቻው ፡ በሚገባ ፡ ተዘጋጅቶ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲቀርብ ለት ፡ በግመልከቻው ፡ ላይ ፡ ስለተገለጸው ፡ ፍሬ ፡ ነገር ፡ ስለአመልካቹ ፡ የሀብት ፡ ሁኔታ ፡ ስለግመልከቻው ፡ ተገቢነት ፡ አስፈላጊ ፡ የሆነውን ፡ መረጃ ፡ ለማግኘት ፡ አመልካቹን ፡ ወይም ፡ ወኪሉን ፡ ጠርቶ ፡ ሊጠይቀው ፡ ይችላል ።

(፪) ግመልከቻው ፡ የቀረበው ፡ በወኪሉ ፡ አማካይነት ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አመልካቹ ፡ ራሱ ፡ እንዲቀርብ ፡ ወይም ፡ በሚገኝበት ፡ ቦታ ፡ በተተኪ ፡ ዳኛ ፡ እንዲመረምር ያዛል ።

(፫) ግመልከቻው ፡ በሚገባ ፡ ተዘጋጅቶ ፡ ያልቀረበ ፡ ሲሆን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በሚወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ወይም ፡ ወዲያውኑ ፡ ተሻሻሎ ፡ እንዲቀርብ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ቀ ፡ ጀጃ፳ = ግመልከቻው ፡ ተቀባይነትን ፡ ስለማያገኝበት ፡ ሁኔታ ።

ግመልከቻው ፡ ራሱ ፡ ወይም ፡ በቅጥር ፡ ጀጃ፳ ፡ እና ፡ በጀጃ፳፩ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ በተደረገው ፡ ምርመራ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱትን ፡ ነገሮች ፡ ያስረዳ ፡ እንደሆነ ፡ ተቀባይነትን ፡ አያገኝም ።

(ሀ) አመልካቹ ፡ ድጋ ፡ ያለመሆኑ ፡ የተረጋገጠ ፡ እንደሆነ ፤

(ለ) በነፃ ፡ ለመክሰስ ፡ ያቀረበው ፡ ነገር ፡ የማያስከሰስ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፤

(ሐ) ክስ ፡ ከማቅረቡ ፡ ከሁለት ፡ ወር ፡ በፊት ፡ የነበረውን ፡ ንብረት ፡ ለሌላ ፡ ሰው ፡ አስተላልፎ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ በማጭበርበር ፡ መንገድ ፡ ንብረቱን ፡ አዛውሮ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ ዳኝነት ፡ ከመክፈል ፡ ለመዳን ፡ ዘዴ ፡ ፈጥሮ ፡ እንደሆነ ፤

(መ) ክርክር ፡ በሚያቀርብበት ፡ ንብረት ፡ ወይም ፡ መብት ፡ ውስጥ ፡ ሌላ ፡ ሦስተኛ ፡ ሰው ፡ እንዲጠቀም ፡ ወይም ፡ ማናቸውንም ፡ መብት ፡ እንዲያገኝ ፡ ተዋውሎ ፡ ወይም ፡ ተስማምቶ ፡ የተገኘ ፡ እንደሆነ

ቍ ፡ ፩፻፸፩ ። የዳኝነት ፡ ገንዘብ ፡ ሳይከፈል ፡ በነፃ ፡ የክስ ፡ መዝገብ ፡ ለመክፈት ፡ የሚቀርበውን ፡ ጥያቄ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ስለሚመረጥ ፡ ርብት ፡ ሁኔታ ።

(፩) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቍጥር ፡ መሠረት ፡ ባደረገው ፡ ምርመራ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ግመልከቻውን ፡ የሚነቅፍበት ፡ ምክንያት ፡ ያላገኘ ፡ እንደሆነ ፡ አመልካቹ ፡ ድኃ ፡ ስለመሆኑ ፡ ግስረጃ ፡ እንዲያቀርብ ፡ እንዲሁም ፡ ሃብት ፡ አለው ፡ የሚሉ ፡ ሌሎች ፡ ወገኖች ፡ እንዳሉ ፡ ቀርበው ፡ እንዲያስረዱ ፡ ነገሩ ፡ የሚመረመርበትን ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ይሰጣል ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቍጥር ፡ መሠረት ፡ የሚሰጠው ፡ ቀጠሮ ፡ ከመድረሱ ፡ ካስር ፡ ቀን ፡ በፊት ፡ ለባላጋራው ፡ ወይም ፡ ለተከሳሹ ፡ ግስታወቂያ ፡ እንዲደርሰው ፡ ይደረጋል ።

ቍ ፡ ፩፻፸፪ ። የግስረጃው ፡ አቀባበል ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ።

(፩) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቍጥር ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በወሰነው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ሁለቱም ፡ ወገኖች ፡ ያቀረቡለትን ፡ ምስክሮች ፡ ይሰጣል ። እንዲሁም ፡ አመልካቹን ፡ ወይም ፡ ወኪሉን ፡ ሊመረምር ፡ ይችላል ። ምስክሮችንና ፡ የባለጉዳዮችንም ፡ ቃል ፡ ይመዘግባል ።

(፪) ከዚህም ፡ በቀር ፡ መቃወሚያ ፡ ያቀረበው ፡ ወገን ፡ አመልካቹ ፡ ያቀረበው ፡ ግመልከቻ ፡ በቍጥር ፡ ፩፻፸፡ (ሀ) (ለ) (ሐ) መሠረት ፡ ተቀባይነትን ፡ ግጥነት ፡ የግይገባው ፡ መሆኑንና ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በተቀበለው ፡ ግስረጃና ፡ ግመልከቻ ፡ ላይ ፡ ተከራካሪዎቹም ፡ ወገኖች ፡ የሚያቀርቡትን ፡ ክርክር ፡ ይሰጣል ።

(፫) ይህን ፡ ከፈጸመ ፡ በኋላ ፡ አመልካቹ ፡ ዳኝነት ፡ ሳይከፍል ፡ ክስ ፡ ለማትረብ ፡ የሚችል ፡ መሆኑን ፡ ወይም ፡ ጥያቄው ፡ ተቀባይነትን ፡ ያለግጥኑትን ፡ ይወስናል ።

ቍ ፡ ፩፻፸፫ ። በነፃ ፡ የቀረበ ፡ ክስ ፡ ተቀባይነትን ፡ ባገኘ ፡ ጊዜ ፡ ስለሚፈጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ።

አመልካቹ ፡ ዳኝነት ፡ ሳይከፍል ፡ በነፃ ፡ የክስ ፡ መዝገብ ፡ እንዲከፍት ፡ የተፈቀደለት ፡ እንደሆነ ፡ ግመልከቻው ፡ ተመዝግቦ ፡

ተራ ፡ ቊጥር ፡ ከተሰጠው ፡ በኋላ ፤ በነፃ ፡ እንዲከራከር ፡ የተፈቀደለት ፡ ስለመሆኑ ፡ የምስክር ፡ ግሰረጃ ፡ ይሰጠዋል ። ከዚህ ፡ በኋላ ያቀረበው ፡ ክስ ፡ ዳኝነት ፡ እንደተከፈለበት ፡ እንደግናቸውም ፡ ክስ ፡ ቊጥር ፡ በመደበኛው ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ይመራል ። በነፃ ፡ በተከፈተና ፡ ዳኝነት ፡ በተከፈለበት ፡ የክስ ፡ መዝገብ ፡ መካከል ፡ ያለው ፡ ልዩነት ፤ ዳኝነት ፡ ሳይከፈል ፡ የክስ ፡ መዝገብ ፡ እንዲከፈት ፡ የተፈቀደለት ፡ ሰው ፡ ደጋ ፡ በመሆኑ ፤ ተገቢውን ፡ ገንዘብ ፡ ወይም ፡ ግንኛውንም ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ መክፈል ፡ የሚገባውን ፡ ወጭ ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በክፈል ፡ ለመክፈል ፡ ያለመቻሉ ፡ ብቻ ፡ ነው ።

ቊ ፡ ፪፻፸፬ ። በፍርድ ፡ ቤት ፡ የተሰጠው ፡ የምስክርነት ፡ ግሰረጃ ፡ ስለሚጸናበት ፡ ጊዜ ።

(፩) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቊጥር ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ከፍርድ ፡ ቤት ፡ የተሰጠ ፡ የምስክርነት ፡ ግሰረጃ ፤ በነፃ ፡ እንዲታይ ፡ የተፈቀደው ፡ ክርክር ፡ የመጨረሻ ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ እስኪያገኝ ፡ ወይም ፡ ዋጋ ፡ የለውም ፡ ተብሎ ፡ እስኪዘጋ ፡ ድረስ ፡ የሚጸና ፡ ሆኖ ፡ ያገልግላል ።

(፪) ይህ ፡ ግሰረጃ ፡ የሚያገለግለው ፡ በነፃ ፡ እንዲታይ ፡ ፈቃድ ፡ ለተሰጠበት ፡ ክርክር ፡ ብቻ ፡ ነው ። ስለሆነም ፡ በይግባኝ ፡ ደረጃ ፡ የሚጸናው ፡ በነፃ ፡ እንዲከራከር ፡ የተፈቀደለት ፡ ወገን ፡ መልስ ፡ ሰጭ ፡ ሆኖ ፡ ሌላው ፡ ወገን ፡ በተሰጠበት ፡ ብይን ፡ ወይም ፡ ትእዛዝ ፡ ወይም ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ ላይ ፡ ይግባኝ ፡ ባቀረበ ፡ ጊዜ ፡ ነው ። በነፃ ፡ ይግባኝ ፡ በሚልበት ፡ ጊዜ ፡ ግን ፡ በመጀመሪያው ፡ ደረጃ ፡ ክርክር ፡ ላይ ፡ የተሰጠውን ፡ ፈቃድ ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፡ ሊገለገልበት ፡ አይችልም ።

(፫) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ያለው ፡ ንዑስ ፡ ቊጥር ፡ ድንጋጌ ፡ በመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ ነፃ ፡ የክስ ፡ መዝገብ ፡ እንዲከፍት ፡ የተፈቀደለት ፡ ድጋግ ፡ ለይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤትም ፡ ነፃ ፡ የይግባኝ ፡ መዝገብ ፡ እንዲከፍት ፡ ማመልከቻ ፡ ከማቅረብ ፡ አያግደውም ።

ቊ ፡ ፪፻፸፭ ። ዳኝነት ፡ ሳይከፈል ፡ እንዲከራከር ፡ የተፈቀደለት ፡ ድጋግ ፡ በነፃ ፡ የመከራከር ፡ መብቱን ፡ ስለሚያጣብት ፡ ሁኔታ ።

(፩) ከዚህ ፡ ቊጥሩ ፡ የተመለከቱት ፡ ሁኔታዎች ፡ ሲያጋጥሙት ፡

ወይም ፡ ተከላሹ ፡ ወገን ፡ ሲያመለክት ፤ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለከላሹ ፡ ግስታወቂያ ፡ በመስጠት ፡ በነፃ ፡ የመከራከር ፡ መብቱ ፡ እንዲሰረዝና ፡ በቀጥታ ፡ ፻፲፭፻፲፫ ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ የተሰጠው ፡ የምስክርነት ፡ ግስረጃ ፡ እንዲሠረዝ ፡ ያሳል።

(ሀ) ክርክሩ ፡ እንዲሰግ ፡ በተወሰነው ፡ ቀን ፡ ቀጠር ፡ ሳይቀርብ ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ የግወክ ፡ የግስቸገርና ፡ የተገኙ ለኛነት ፡ ጠባይ ፡ ያሳየ ፡ እንደሆነ ፤

(ለ) ክርክሩ ፡ በሚቀጥልበት ፡ ጊዜ ፡ ሀብት ፡ ያለው ፡ መሆኑ ፡ የተገለጸበት ፡ እንደሆነና ፡ ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ በነፃ ፡ ዳኝነት ፡ መጠቀም ፡ ወይም ፡ በዚህ ፡ መቀጠል ፡ የግድገባው ፡ መሆኑን ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፤

(ሐ) ለክርክሩ ፡ መነሻ ፡ በሆነው ፡ ሀብት ፡ ላይ ፡ ሌላ ፡ ሶስተኛ ፡ ወገን ፡ ጥቅም ፡ እንዲያገኝ ፡ ስምምነት ፡ አድርጎ ፡ የተገኘ ፡ እንደሆነ ።

(፪) የከላሹ ፡ በነፃ ፡ የመከራከር ፡ መብት ፡ የተሠረዘው ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቀጥታ ፡ በ /ለ/ እና ፡ በ /ሐ/ ፊደል ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ሲሆን ፡ ከላሹ ፡ ወይም ፡ ክርሱ ፡ ጋር ፡ በክሱ ፡ ውስጥ ፡ እንዲገባ ፡ የተፈቀደለት ፡ ወይም ፡ የታዘዘው ፡ ወገን ፡ ይህ ፡ መብት ፡ እንዳልተሰጠው ፡ ተቆጥሮ ፡ ተገቢውን ፡ ዳኝነትና ፡ ግናቸውንም ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ የሚከፈለውን ፡ ገንዘብ ፡ እንዲከፍል ፡ ይታዘዛል ።

ቀ ፡ ፻፲፭፻፲፫ ፡ በነፃ ፡ እንዲከራከር ፡ የተፈቀደለት ፡ ድጋ ፡ በክርክሩ ፡ በረታ፡

ጊዜ ፡ ስለሚፈጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ።

ዳኝነት ፡ ሳይከፍል ፡ የክስ ፡ መዝገብ ፡ ከፍቶ ፡ በተከራከረበት ፡ ጉዳይ ፡ ተፈርዶለት ፡ ክርክር ፡ የተነሳበትን ፡ ሀብት ፡ በሚረከብበት ፡ ጊዜ ፡ የፍርድ ፡ አስፈጻሚው ፡ ክፍል ፡ ንብረቱን ፡ ለረቺው ፡ ከግስረከቡ ፡ በፊት ፡ ለመገገም ፡ የሚገባውን ፡ የዳኝነት ፡ ገንዘብና ፡ ግናቸውንም ፡ ወጭ ፡ ከሀብቱ ፡ ላይ ፡ ቀንሶ ፡ ገቢ ፡ ካደረገ ፡ በኋላ ፡ ተራውን ፡ ሀብት ፡ እንደ ፡ ፍርዱ ፡ እንዲረከብ ፡ ግድረግ ፡ አለበት ።

ቀ ፡ ፩፻፸፯ ፡ ዳኝነት ፡ ላይከፍል ፡ በነፃ ፡ ለመግገት ፡ የሚቀርበው ፡ ግመ

ልክቻ ፡ ሁለተኛ ፡ ተቀባይነትን ፡ የግያገኝ ፡ ስለመሆኑ ።

በነፃ ፡ ፋይል ፡ ከፍተ ፡ ለመከራከር ፡ እንዲፈቀድለት ፡ መጀመሪያ ፡ ያቀረበው ፡ ግመልክቻ ፡ ተቀባይነትን ፡ እንዲያጣ ፡ የተሰጠው ፡ ውሳኔ ፡ ለሁለተኛ ፡ ጊዜ ፡ በዚያው ፡ ጉዳይ ፡ በነፃ ፡ ልክራከር ፡ ብሎ ፡ የሚያቀርበው ፡ ግመልክቻ ፡ ተቀባይነትን ፡ እንዳያገኝ ፡ ያግደዋል ። ስለሆነም ፡ አመልካቹ ፡ ደንበኛውን ፡ የዳኝነት ፡ ገንዘብ ፡ ከፍሎ ፡ በዚያው ፡ ጉዳይ ፡ ክስ ፡ የግትረብ ፡ መብቱ ፡ የተጠበቀ ፡ ነው ። ይህንንም ፡ ለግድረግ ፡ የሚችለው ፡ የነፃ ፡ ዳኝነት ፡ እንዲፈቀድለት ፡ በጠየቀ ፡ ጊዜ ፡ ባለጋራው ፡ መቃወሚያ ፡ ለግትረብ ፡ ያወጣውን ፡ ኪሣራና ፡ ወጭ ፡ የከፈለ ፡ እንደሆነ ፡ ነው ።

ቀ ፡ ፩፻፸፰ ፡ በነፃ ፡ ዳኝነት ፡ እንዲከራከር ፡ የተፈቀደለት ፡ ሰው ፡ ሀብት ፡

ወይም ፡ ገንዘብ ፡ ባገኘ ፡ ጊዜ ፡ ስለሚፈጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡

በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ፩፻፸፱ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ድኃ ፡ መሆኑ ፡ ታውቆለት ፡ ዳኝነት ፡ ላይከፍል ፡ በነፃ ፡ እንዲከራከር ፡ ተፈትዶለት ፡ የነበረ ፡ ግናቸውም ፡ ሰው ፡ የምስክር ፡ ግስረጃ ፡ በተሰጠው ፡ በአሥር ፡ ዓመት ፡ ውስጥ ፡ ወይም ፡ ክርክሩ ፡ በሚቀጥልበት ፡ ጊዜ ፡ ግናቸውንም ፡ ሀብት ፡ ወይም ፡ ገንዘብ ፡ ያገኘ ፡ እንደሆነ ፡ ድኃ ፡ ስለመሆኑ ፡ የምስክርነት ፡ ግስረጃ ፡ ለሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በግስታውት ፡ በነፃ ፡ እንዲከራከር ፡ ለተፈቀደለት ፡ ጉዳይ ፡ ሊከፍል ፡ የሚገባውን ፡ ዳኝነትና ፡ የፍርድ ፡ ቤት ወጭ ፡ መክፈል ፡ አለበት ። ይህን ፡ ላይከተውት ፡ ወይም ፡ ላይከፍል ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ ገን ፡ በወንጀልኛ ፡ መትጫ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ፩፻፹፮ ፡ የተመለከተውን ፡ ድንጋጌ ፡ እንደተላለፈ ፡ ተቆጥር ፡ ትጣት ፡ ይወሰንበታል ።

ቀ ፡ ፩፻፸፱ ፡ -ስለ ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ወጭዎች ፡

በነፃ ፡ ለመግገት ፡ የሚቀርበው ፡ ግመልክቻና ፡ ይህንንም ፡ ጉዳይ ፡ ለመመርመር ፡ የሚያስፈልገው ፡ ግናቸውም ፡ ወጭ ፡ ሁሉ ለዳኝነት ፡ መክፈል ፡ ከሚገባው ፡ ገንዘብ ፡ ጋር ፡ ተጠቃሎ ፡ ይታሰባል ።

ዘጠነኛ ፡ መጽሐፍ ።

ግ ጠ ቃ ለ ያ ፡ ድ ን ጋ ጌ ዎ ች ፡

ቀ ፡ ፬፻፹ ። ፍርድ ፡ ቤትን ፡ ለማስከበር ፡ ስለተሰጠ ፡ ሥልጣን ።
 የማናቸውም ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ችሎት ፡ ሰብሳቢ ፡ ዳኛ ፡ ፍርድ ፡
 ቤቱንና ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ የዳኝነትን ፡ ሥራ ፡ አካሄድ ፡
 ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ለማስከበር ፡ ማናቸውንም ፡ አስፈላጊ ፡ መስሎ ፡
 የታየውን ፡ እርምጃ ፡ ሊወስድ ፡ ይችላል ። ይህንንም ፡ ለማስፈጸም ፡
 ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ችሎት ፡ ክብር ፡ ወይም ፡ ለዳኝነቱ ፡ ሥነ ፡ ሥር
 ዓት ፡ መልካም ፡ አመራር ፡ ተቃራኒ ፡ የሆነ ፡ ጠባይ ፡ የሚያሳዩ
 ውን ፡ ማናቸውንም ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ ወይም ፡ ጠበቃ ፡ ወይም ፡
 በችሎቱ ፡ ውስጥ ፡ የሚገኘውን ፡ ማናቸውንም ፡ ሰው ፡ ተቃራኒ ፡
 ተግባር ፡ በሠራበት ፡ ጊዜ ፡ በያዘው ፡ መዝገብ ፡ ላይ ፡ የገንዘብ ፡
 መቀጮ ፡ ሊወስንበት ፡ ይችላል ።

ቀ ፡ ፬፻፹፩ ። በቀጥታ ፡ ሊወሰን ፡ ስለሚቻልባቸው ፡ ሌሎች ፡ ጉዳዮች ።
 በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ፬፻፵፪-፬፻፵፮ ፡ ወይም ፡
 ፬፻፵፯ ፡ የተመለከቱትን ፡ ድንጋጌዎች ፡ በመተላለፍ ፡ የወንጀል ፡
 ተግባር ፡ የተፈጸመ ፡ እንደሆነ ፡ ጥፋቱ ፡ በተደረገበት ፡ ጊዜ ፡
 ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በያዘው ፡ በፍትሐ ፡ ብሔር ፡ መዝገብ ፡ ላይ ፡ ወዲያ
 ውኑ ፡ ቀጥታ ፡ ቅጣት ፡ ሊወሰን ፡ ይችላል ፤ ስለሆነም ፡ ይህ ፡ ቅ
 ጣት ፡ የሚወሰነው ፡

- (ሀ) በወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሲሆን ፡ ከአንድ ፡ ዓመት ፡ የማይ
 በልጥ ፡ እሥራት ፤
- (ለ) በአውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሲሆን ፡ ከሶስት ፡ ዓመት ፡ የማ
 ይበልጥ ፡ እሥራት ።

ቀ ፡ ፬፻፹፪ ፡-ስለ ፡ ደንቦች ፡

ይህን ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፤ በተለይ ፡ የሚወጡትን ፡
 ወይም ፡ እንዲወጡ ፡ የሚታዘዙትን ፡ ደንቦች ፡ የፍርድ ፡ ሚኒስ
 ቴር ፡ ለማውጣት ፡ ሥልጣን ፡ አለው ።

ቍ ፡ ፬፻፹፫ ፡ -ሚኒስትሩ ፤ ደንቦችን ፡ ለማውጣት ፡ ስላለው ፡ ሥልጣን ፤

(፩) የፍርድ ፡ ሚኒስትሩ ፡ በየጊዜው ፡ አስፈላጊ ፡ ሆነው ፡ የሚገኙ
ትን ፡ ደንቦች ፡ ለማውጣትና ፡ “በዚህ ፡ ድንጋጌ ፡” የወጡትንም ፡
ለማሻሻልና ፡ ለማረም ፡ ሥልጣን ፡ አለው ።

ስለሆነም ፡ በሚኒስትሩ ፡ ሥልጣን ፡ የሚወጡት ፡ ደንቦች ፡
በዚህ ፡ ሕግ ፡ ስለ ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ የመጀመሪያ ፡ ደረጃና ፡ የይግ
ባኝ ፡ ደረጃ ፡ ሥልጣን ፡ የተነገሩትን ፡ ድንጋጌዎች ፡ ተቀራኝ ፡
ሊሆኑ ፡ አይችሉም ።

(ቍ፡፲፫ ፡ ፲፪—፲፰) ፡ (ቍ፡፲፫ ፡ ፫፻፳፩ ፡ እና ፡ ፫፻፳፪) ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባሉት ፡ ቍ፡፲፫ ፡ መሠረት ፡ የሚያወጣቸው ፡
ደንቦችና ፡ ማሻሻያዎች ፡ የሚጸኑት ፡ በነጋሪት ፡ ጋዜጣ ፡ ታው
ጀው ፡ ከወጡ ፡ በኋላ ፡ ነው ።

በፍትሐ ብሔር ሥነ ሥርዓት ሕግ መሠረት በወጡት

ሰንጠረዦች ውስጥ የሚገኙ ፎርምዎች :

አንደኛ ሰንጠረዥ	የክስ : ወይም : የክርክር : ማቅረቢያ : ፎርምዎች :
ሁለተኛ ሰንጠረዥ	የሥርዓት : ማስፈጸሚያ : ፎርምዎች :
ሦስተኛ ሰንጠረዥ	ብዙ : ዓይነት : ፎርምዎች :
አራተኛ ሰንጠረዥ	የትእዛዝና : የፍርድ : አፈጻጸም : ፎርምዎች :
አምስተኛ ሰንጠረዥ	የተጨማሪ : እርምጃዎች : ማከናወኛ : ፎርምዎች :
ስድስተኛ ሰንጠረዥ	የይግባኝ : ፎርምዎች :

ለፎርምዎች : መሠረት : የሆኑት : የሕግ : አንቀጾች : ማውጫ ::

የሕግ አንቀጽ	የሰንጠረዥና የፎርም ቁጥር	ጉ ዳ ዩ :
፱ (ዩ)	ሁለተኛ (፲፫)	ተባባሪ : ከሣሽ : ለሚሆን : ሰው : የሚተላለፍ ማስታወቂያ :
፱ (፭)	ስድስተኛ (፳፯)	በመልስ : ሰጭነት : ተባባሪ : ለሆነ : ወገን : ማስታወቂያ :
፶	ሁለተኛ (፫)	ለሟቹ : ተከሣሽ : ወኪል : የሚላክ : መጥሪያ :
፸	ሁለተኛ (፵፩)	ለተከሣሽ : ማስታወቂያ :
፹	አንደኛ ከ(ሀ) (መ)	የክስ : ወይም : የክርክር : ማቅረቢያ : ፎርም :
፺፪	አንደኛ (ሠ)	ለቀረበ : ክስ : ወይም : ክርክር : ማረጋገጫ : ቃል :
፺፬	ሁለተኛ (፩)	ተከሣሽ : እንዲቀርብ : መጥሪያ :
፺፮ (፩)	ሁለተኛ (፭)	ለአሥረኛ : ወይም : ለጦር : ሠራዊት : ባልደረባ : እንዲደርስ : ስለሚላክ : መጥሪያ : ትእዛዝ :
፻፬	ሁለተኛ (፰)	መጥሪያ : ሲመለስ : አብር : የሚላክ : የመጥሪያ : አድራሽ : መኮንን : የመሐለ : ቃል :
፻፯ (፩)	ሁለተኛ (፬)	ሌላ : ፍርድ : ቤት : በሚጻገው : ቦታ : ስለሚሰጥ : መጥሪያ : የሚተላለፍ : ትእዛዝ :
፻፱	ሁለተኛ (፮)	ለሕዝብ : አገልጋይ : እንዲደርስ : ስለሚላክ : መጥሪያ : የሚተላለፍ : ትእዛዝ :
፻፲፩ እና ፻፲፬	ሁለተኛ (፱)	ለምስክር : የሚላክ : መጥሪያ :
፻፲፰ (ዩ)	ሁለተኛ (፲)	ምስክር : እንዲያዝ : የሚተላለፍ : ትእዛዝ :
፻፳ (ዩ)	ሁለተኛ (፲፩)	በወህኒ : ቤት : ስለሚቆይ : ሰው : የሚተላለፍ : ትእዛዝ :
፻፳፩	ሁለተኛ (፲፬)	በወህኒ : ቤት : ስለሚቆይ : ሰው : የሚተላለፍ : ትእዛዝ :

ለፎርምቱ ፡ መሠረት ፡ የሆኑት ፡ የሕግ ፡ አገባቶች ፡ ግውጫ ።

የሕግ አገባቶች	የሰንጠረዥና የፎርም ተገቢ	ጉዳይ
የፍቅር	ሰብተኛ (ዘ)	የጥያቄ ፡ ደብዳቤ ፡
የፍቅር	ሰብተኛ (ጊ)	የምስክር ፡ ቃል ፡ ለመተባበል ፡ የሚሰጥ ፡ ሥልጣን ፡
የፍቅር ለና የፍቅር	ሰብተኛ (ሃ)	ጉዳይ ፡ በሰታው ፡ ላይ ፡ እንዲመረጥ ፡ የሚገባ ፡ ምርመራ ፡ እንዲደረግ ፡ የሚሰጥ ፡ ሥልጣን ፡
የግዴታ	አምስተኛ (ሄ)	ከፍርድ ፡ በፊት ፡ በሰሚያዝ ፡ ሰው ፡ ትእዛዝ ፡
የግዴታ	አምስተኛ (ለ)	ከፍርድ ፡ በፊት ፡ የተያዘ ፡ ሰው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡
የግዴታ	አምስተኛ (ቀ)	እንዲተርፍ ፡ በሰሚያዝ ፡ ተያዘ ፡
የግዴታ	አምስተኛ (ለ)	ዋሱ ፡ የሰታኛው ፡ እንዲፈርድለት ፡ በሚያተርፍ ፡
የግዴታ ለና የግዴታ	አምስተኛ (ለ)	ሰው ፡ ግውዳክያ ፡ መሠረት ፡ ተከላክቶ ፡ እንዲተርፍ ፡ መጥሪያ ፡
የግዴታ	አምስተኛ (ለ)	በእሥር ፡ ቤት ፡ በሰሚያዝ ፡ ሰው ፡ ትእዛዝ ፡
የግዴታ	አምስተኛ (ለ)	ከፍርድ ፡ በፊት ፡ በሰሚያዝ ፡ ገብረት ፡
የግዴታ	አምስተኛ (ለ)	ገብረት ፡ ለግብረከብ ፡ በሰሚያዝ ፡ ተያዘ ፡
የግዴታ	አምስተኛ (ለ)	ለጊዜው ፡ የሚሰጡ ፡ ግዳጅ ፡ ትእዛዞች ፡
የግዴታ	አምስተኛ (ለ)	ተረካቢ ፡ በሰሚያዝ ፡
የግዴታ	አምስተኛ (ለ)	ገብረት ፡ ተረካቢው ፡ የሚሰጠው ፡ የዕዳ ፡ ግሪጋግ ፡ ሰነድ ፡
የግዴታ	ሰድስተኛ (ዘ)	ለይግባኝ ፡ ወጭ ፡ የሚሰጥ ፡ መያዣ ፡
የግዴታ	አንደኛ (ዐ) (ረ)	የአባሪዎች ፡ ዝርዝር ፡
የግዴታ	ሰብተኛ (ለ)	በሌ ፡ ሰነዶች ፡ መተግመት ፡ ቃል ፡ እንዲሰጥ ፡ ግብታዊቲያ ፡
የግዴታ	ሰብተኛ (ለ)	በፍርድ ፡ በሰሚያተት ፡ ጥብጦች ፡ ባለጉዳዮቹ ፡ የሚያደርጉት ፡ ስምዖንት ፡
የግዴታ ለና የግዴታ	ተሠጣሪ ፍርድ	የመሥሪያ ፡ መሥሪያ ፡ ፍርድ ፡
የግዴታ	ሰብተኛ (ለ)	የፍርድ ፡ ቤቱን ፡ ሥልጣን ፡ ክልል ፡ ለቀ ፡ ለመሥሪያ ፡ የተቃረኑ ፡ ምስክር ፡ እንዲጠየቅ ፡ ለባለጉዳዮቹ ፡ የሚሰጥ ፡ ግብታዊቲያ ፡
የግዴታ	ሰብተኛ (ለ)	ለፍርድ ፡ ቤት ፡ በሌተክፊል ፡ ገንዘብ ፡ የሚተላለፍ ፡ ግብታዊቲያ ፡
የግዴታ	ሁለተኛ (ለ)	በሌ ፡ ተዘግቶ ፡ ሰነድ ፡ በተረከ ፡ ክስ ፡ መሠረት የሚተላለፍ ፡ መጥሪያ ፡
የግዴታ	ሰድስተኛ (ዘ)	የፍርድ ፡ አረጋጊያ ፡ ግዳጅ ፡ ትእዛዝ ፡ እንዲተላለፍ ፡ የሚሰጥ ፡ ተያዘ ፡
የግዴታ	ሰድስተኛ (ቀ)	ጉዳይ ፡ በይግባኝ ፡ ባለ ፡ የሚሰጥ ፡ ተያዘ ፡
የግዴታ	ሰድስተኛ (ጊ)	ይግባኝ ፡ እንዲሰጥ ፡ በሌተወሰነው ፡ ቀን ፡ ለመሰብሰብ ፡ ሰው ፡ ግብታዊቲያ ፡

ለፎርምቹ ፡ መሠረት ፡ የሆኑት ፡ የሕግ ፡ አንቀጾች ፡ ማውጫ ።

የሕጉ አንቀጽ	የሰንጠረዥና የፎርም ቁጥር	ጉ ዳ ዩ ፡
፱ዩጸ፱	አራተኛ (ጸ፫)	ንብረቱ ፡ እንደገና ፡ ሲሸጥ ፡ ስለደረሰው ፡ የዋጋ ፡ ጉድለት ፡ የምስክር ፡ ወረቀት ፡
፱ዩ፴፮	አራተኛ (ጸ፱)	ለፍርድ ፡ ማስፈጸሚያ ፡ የተሸጠ ፡ ተንቀሳቃሽ ፡ ንብረት ፡ በይዞታው ፡ ለሚገኝ ፡ ሰው ፡ የሚላክ ፡ ማስታወቂያ ፡
፱ዩ፴፱	አራተኛ (ጸ፮)	ንብረት ፡ በወለድ ፡ አግድ ፡ እንዲያዝ ፡ እንዲከራይ ፡ ወይም ፡ እንዲሸጥ ፡ ሲፈቀድ ፡ የሚሰጥ ፡ የምስክር ፡ ወረቀት ፡
፱ዩ፵፮	አራተኛ (ጸ፯)	ሺያጭ ፡ እንዳይታገድ ፡ መቃወሚያ ፡ ምክንያት ፡ ቢኖር ፡ እንዲገለጽ ፡ የሚላክ ፡ ማስታወቂያ ፡
፱ዩ፵፰	አራተኛ (፴)	የተሸጠ ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ለገዢው ፡ እንዲሰጥ ፡ ትእዛዝ ፡
፱ዩ፶	አራተኛ (፴፩)	የፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ በማሰናከል ፡ የተከሰሰ ፡ ሰው ቀርቦ ፡ መልስ ፡ እንዲሰጥ ፡ የሚላክ ፡ መጥሪያ ፡
፱ዩ፶፩	አራተኛ (፴፪)	በአሥር ፡ ቤት ፡ ስለሚቆይ ፡ ሰው ፡ ትእዛዝ ፡
፱ዩ፶፮	ተጨማሪ ፎርም	በድኃ ፡ ደንብ ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ የሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ፡
፱ዩ፶፯	ሶስተኛ (፲፪)	በድኃ ፡ ደንብ ፡ ስለቀረበ ፡ ክስ ፡ ማስረጃ ፡ ለመስጠት ፡ የተወሰነውን ፡ ቀን ፡ ማስታወቅ ፡

ተጨማሪ ፡ ፎርምቶች ።

ተራቀጥር ፡	ጉ ዳ ዩ ፡
፩ኛ	ኑዛዜ ፡ እንዲረጋገጥና ፡ ንብረት ፡ እንዲከፋፈል ፡ የሚቀርብ ፡ አቤቱታ ፡
፪ኛ	ሕጋዊ ፡ ወራሾች ፡ መሆናቸው ፡ እንዲረጋገጥላቸውና ፡ ያንብረት ፡ ማከፋፈያው ፡ ትእዛዝ ፡ እንዲጸድቅ ፡ ወራሾቹ ፡ የሚያቀርቡት ፡ አቤቱታ ፡
፫ኛ	ስለኑዛዜ ፡ ውርስ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሂሣብ ፡ አጣሪ ፡ እንዲሾም ፡ የሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ፡
፬ኛ	ኑዛዜ ፡ ስላልተገኘለት ፡ ውርስ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሂሣብ ፡ አጣሪ ፡ እንዲሾም ፡ የሚቀርብ ፡ አቤቱታ ፡
፭ኛ	መቃወሚያ ፡ ቢኖር ፡ እንዲቀርብ ፡ የሚተላለፍ ፡ ማስታወቂያ ፡
	ጠቅላላ ፡ ፎርም ፡

ሰንጠረዥ ፡ ፩.

የክስ ፡ ማቅረቢያ ፡ ፎርም ፡

ሀ) የክስ ፡ አርእስተ ፡ ነገሮች ፡

በ. .... ፍርድ ፡ ቤት ፡
አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም) ..... (አስፈላጊውን ፡ ዝርዝርና ፡ የመኖሪያ ፡ አድራሻ ፡ መጨመር ፡ .....ከሣሽ ።

አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም) ..... (አስፈላጊውን ፡ ዝርዝርና ፡ የመኖሪያ ፡ አድራሻ ፡ መጨመር ፡) ..... ተከሣሽ ።

ለ/ ተለይተው ፡ በታወቁ ፡ ጉዳዮች ፡ ተከራካሪ ፡ የሆኑት ፡ ወገኖች ፡ መለያ ፡ ዝርዝር ፡፡

የኢትዮጵያ ፡ መንግሥት ፡ .....

ጠቅላይ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ .....

የተመዘገበ ፡ ጽሕፈት ፡ ቤቱ ፡ በ ..... የሆነ ፡ የ ..... አክሲዮን ማኅበር ፡

አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም) ..... የ ..... ኩባንያ ፡ ባልደረባ ፡

አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም) ..... በራሱና ፡ በሌሎቹ ፡ በ ..... ዘንድ ፡ ገንዘብ ፡ ጥላቸው ፡ ስም ፡ ሆኖ ፡ (አስፈላጊውን ፡ ዝርዝርና ፡ የመኖሪያ ፡ አድራሻ ፡ መጨመር ፡)

አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም) ..... በራሱና ፡ በሌሎቹ ፡ ግዴታው ፡ የተወሰነ ፡ የ ..... ኩባንያ ፡ ላላቸው ፡ ድርሻ ፡ የምስክር ፡ ወረቀት ፡ በሰጣቸው ፡ ስም ፡ ሆኖ ፡ (አስፈላጊውን ፡ ዝርዝርና ፡ የመኖሪያ ፡ አድራሻ ፡ መጨመር ፡)

አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም) ..... በዕድሜ ፡ ለ፡ ነላፊነት ፡ ስላልደረሰ ፡ ሰው ፡ ሞግዘቱ ፡

አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም) ..... (አስፈላጊውን ፡ ዝርዝርና ፡ የመኖሪያ ፡ አድራሻ ፡ መጨመር ፡)
አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም) ..... (አስፈላጊውን ፡ ዝርዝርና ፡ የመኖሪያ ፡ አድራሻ ፡ መጨመር ፡)

በደንብ ፡ የታወቀው ፡ ነገረ ፡ ፈጅ ፡ አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም) ..... (አስፈላጊውን ፡ ዝርዝርና ፡ የመኖሪያ ፡ አድራሻ ፡ መጨመር ፡)

..... በ ..... በሽርክና ፡ የንግድ ፡ ሥራ ፡ የሚሠራ ፡ የንግድ ፡ ማኅበር ፡ -

አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም) ..... የሚቹ ፡ የ ..... ጉዳይ ፡ አስፈጻሚ ፡ (አስፈላጊውን ፡ ዝርዝርና ፡ የመኖሪያ ፡ አድራሻ ፡ መጨመር ፡)

አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም) ..... የሚቹ ፡ የ ..... ወራሽ ፡ (አስፈላጊውን ፡ ዝርዝርና ፡ የመኖሪያ ፡ አድራሻ ፡ መጨመር ፡)

ሐ/ የክስ ግመልከቻ :

ቀጥር ፡ ፩.

በብድር ፡ የተሰጠ ፡ ገንዘብ ፡

ከዚህ ፡ በላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡-
፩ኛ. በ . . . . . ቀን ፡ ፲፱ . . . . . ዓ.ም. ሊከፍል ፡ በ . . . . . ቀን ፡ ፲፱ . . . . . ዓ.ም. ለተከ
ሣሹ ፡ . . . . . ብር ፡ ለበድርት ፡ ነበር ፡
፪ኛ. ተከሣሹ ፡ በ . . . . . ቀን ፡ ፲፱ . . . . . ዓ.ም. ከከፈለው ፡ . . . . . ብር ፡ በቀር ፡ ብድሩን ፡

አልከፈለም ፡
(ከሣሹ ፡ ከግናቸውም ፡ የይርጋ ፡ ሕግ ፡ ነፃ ፡ ነኝ ፡ ይል ፡ እንደሆነ ፡ ይህንኑ ፡ ይግለፅ ፡)
፫ኛ. ከሣሹ ፡ ከ . . . . . ቀን ፡ ፲፱ . . . . . ዓ.ም. እስከ ፡ . . . . . ቀን ፡ ፲፱ . . . . . ዓ.ም. ድረስ
ዕድሜው ፡ ለጋላፈነት ፡ ያልደረሰ ፡ (ወይም ፡ ለዕምሮው ፡ ትክክል ፡ ያልሆነ) ነበር ፡
፬ኛ. (ክስ ፡ እንዲቀርብ ፡ አስፈላጊ ፡ የሆነበትን ፡ ጊዜና ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ጉዳዩን ፡ ለማየት ፡ ሥል
ጣን ፡ ያለው ፡ መሆኑን ፡ የሚገልፅ ፡ ግብረጃዎች ፡)
፭ኛ. ክስ ፡ የቀረበበት ፡ ጉዳይ ፡ ሂሳብ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሥልጣን ፡ ተብሎ ፡ ሲታሰብ ፡ . . . . .
ብር ፡ ለዳኝነት ፡ ዋጋ ፡ ተብሎ ፡ ሲታሰብ ፡ ደግሞ ፡ . . . . . ብር ፡ ነው ።
፮ኛ. ከሣሹ ፡ ከ . . . . . ቀን ፡ ፲፱ . . . . . ዓ.ም. ጀምሮ ፡ . . . . . በመቶ ፡ ሂሳብ ፡ ወለድ ፡ ጭ
ምር ፡ . . . . . ብር ፡ እንዲከፈለው ፡ ይጠይቃል ።

ቀጥር ፡ ፪.

በትርፍ ፡ የተከፈለ ፡ ገንዘብ ፡

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡-
፩ኛ. . . . . ቀን ፡ ፲፱ . . . . . ዓ.ም. በቶላ ፡ . . . . . የኢት/ብር ፡ ሂሳብ ፡ የነጠረ ፡ ብር ፡ ድ
ብሎች ፡ ከሣሹ ፡ ሊገዛ ፡ ተከሣሹም ፡ ሊሸጥ ፡ ተሰግሙ ።
፪ኛ. የግለሰቦችውን ፡ ዋጋ ፡ ተከሣሹ ፡ ከፍሎ ፡ ድብሎቹን ፡ አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡)
. . . . . በመዘናቸው ፡ እያንዳንዱ ፡ ድብል ፡ ፩ሺ፩፻. ቶላ ፡ የነጠረ ፡ ብር ፡ ያለው ፡ መሆኑን ፡ ስላስታ
ወቀ ፡ በዚያው ፡ መሠረት ፡ ከሣሹ ፡ ለተከሣሹ ፡ . . . . . ብር ፡ ከፈለ ።
፫ኛ. እያንዳንዱ ፡ ድብል ፡ ያለው ፡ የነጠረ ፡ ብር ፡ ፩ሺ፪፻. ቶላ ፡ ብቻ ፡ ሆነ ። ይህም ፡ ገንዘቡን ፡
በከፈለ ፡ ጊዜ ፡ ከሣሹ ፡ ያለውቀው ፡ ነገር ፡ ነው ።
፬ኛ. በዚህ ፡ አኳኑ ፡ በትርፍ ፡ የተከፈለውን ፡ ገንዘብ ፡ ተከሣሹ ፡ አልመለሰም ፡ (በይርም ፡
፩. በ፪ኛ ፩ኛ. ተራ ፡ ቀጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለፅና ፡ ጥያቄውን ፡ ግመልከት)

ቀጥር ፡ ፫.

በተቆረጠ ፡ ዋጋ ፡ የተሸጡና ፡ ገዢው ፡ የተረከባቸው ፡ ዕቃዎች ፡

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡-
፩ኛ. . . . . ቀን ፡ ፲፱ . . . . . ዓ.ም. አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡) . . . . . ለተከሣሹ ፡ (አንድ
ሙቶ ፡ በርሚል ፡ ወይም ፡ ከዚሁ ፡ ጋራ ፡ ተያይዞ ፡ በሚገኘው ፡ ሰንጠረዥ ፡ የተጠቀሱትን ፡ ዕቃዎች ፡
ወይም ፡ ለዩ ፡ ለዩ ፡ ዓይነት ፡ ዕቃዎችን ፡) ሸጠ ፡ እስረከበም ፡-

ጸ

፪ኛ. በጨረታው፡ ተከሣሹ (አንድ፡ የዕቃ፡ መያዣ፡ ቅርጫት) በ... ብር፡ ገዛ ።
 ፫ኛ. ከሣሹ፡ ለተከሣሹ፡ ዕቃዎቹን፡ የሺያጩ፡ ዕለትና፡ ከዚያም፡ በኋላ፡ አሥር፡ ቀን፡ ድረስ
 ለማስረከብ፡ ዝግጁና፡ ፈቃደኛ፡ ነበር ።
 ፬ኛ. ተከሣሹ፡ ከሺያጩ፡ በኋላ፡ በአሥር፡ ቀናት፡ ውስጥ፡ ከዚያም፡ በኋላ፡ ቢሆን፡ የገዛ
 ቸውን፡ ዕቃዎች፡ አልወሰደም፡ ዋጋውንም፡ አልከፈለም ።
 ፭ኛ. በ... ቀን፡ ፲፱... ፡፻.ም. ከሣሹ፡ የዕቃ፡ መያዣ፡ ቅርጫቱን፡ በተከሣሹ፡
 ሂሳብ፡ ጨረታ፡ አውጥቶ፡ በ... ብር፡ ሸጠው ።
 ፮ኛ. ዕቃውን፡ እንደገና፡ በመሸጥ፡ የደረሰው፡ ወጪ፡ ... ብር፡ ሆ ነ።
 ፯ኛ. በዚህ፡ አኳኋን፡ የደረሰውን፡ የሂሳብ፡ ጉድለት፡ ... ብር፡ ተከሣሹ፡ አልከፈለም ።
 በፎርም፡ ፩. በ፱. ና ፭. ተራ፡ ቊጥሮች፡ መሠረት፡ የሚያስፈልገውን፡ መግለፅና፡ ጥያቄን፡ ዘር
 ዝር፡ ማመልከት፡ -

ቊጥር ፡ ፮ .

ተገቢ ፡ በሆነ ፡ ሂሳብ ፡ የተፈጸሙ ፡ አገልግሎቶች ።

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለጸው ፡ ከሣሹ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡ -
 ፩ኛ. በተከሣሹ ፡ ጥያቄ ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ፡፻.ም. እና ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ፡፻.ም.
 ከሣሹ ፡ (ልሙጥ ፡ ሥዕሎችን ፡ የሥዕል ፡ ንድፎችንና ፡ ጲያግራሞቹን ፡) ለተከሣሹ ፡ ሠርቶ ፡ አዘ
 ጋጀ ። ይሁን ፡ እንጂ ፡ ለነዚህ ፡ አገልግሎቶች ፡ ዋጋ ፡ ስለሚከፈለው ፡ ገንዘብ ፡ የተደረገ ፡ ግልጽ ፡
 ስምምነት ፡ አልነበረም ፡ -
 ፪ኛ. አገልግሎቶቹ ፡ ተገቢ ፡ በሆነ ፡ ግምት ፡ ... ብር ፡ ያወጡ ፡ ነበር ፡ -
 ፫ኛ. ተከሣሹ ፡ ገንዘቡን ፡ አልከፈለም ፡ -
 በፎርም ፡ ፩. መ. ፱. እና ፭. ተራ ፡ ቊጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለጽና ፡ ጥያቄን ፡
 ዘርዝር ፡ ማመልከት ፡

ቊጥር ፡ ፯ .

ተገቢ ፡ በሆነ ፡ ወጪ ፡ የተፈጸሙ ፡ አገልግሎቶችና ፡ የተሸጡ ፡ ዕቃዎች ፡

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለጸው ፡ ከሣሹ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ።
 ፩ኛ. በተከሣሹ ፡ ጥያቄ ፡ ከሣሹ ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ፡፻.ም. በ... (ቊጥር ፡ ...
 በመባል ፡ የታወቀ ፡) ቤት ፡ በ... ሠራ ። ለመሥሪያው ፡ የሚያስፈልገውን ፡ ዕቃ ፡ ሁሉ ፡ አቀ
 ረቦ ። ይሁን ፡ እንጂ ፡ ለዚህ ፡ ሥራና ፡ ለዕቃዎች ፡ ዋጋ ፡ ስለሚከፈለው ፡ ገንዘብ ፡ የተደረገ ፡ ግልጽ ፡
 ስምምነት ፡ አልነበረም ።
 ፪ኛ. የተሠራው ፡ ሥራና ፡ የተሰጡት ፡ ዕቃዎች ፡ ተገቢ ፡ በሆነ ፡ ግምት ፡ ... ብር ፡ ያወጡ ፡
 ነበር ።
 ፫ኛ. ተከሣሹ ፡ ገንዘቡን ፡ አልከፈለም ፡ -
 በፎርም ፡ ፩. በ ፱. እና ፭. ተራ ፡ ቊጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለፅና ፡ ጥያቄንም ፡
 ማመልከት ፡ -

ቍጥር ፡ ፱.

መገልገልና ፡ ይዘታ ፡

የሚቼ፡ የአቶ፡ (ወይም፡ በማዕረግ፡ ስም)፡ . . . . .ነዛዜ፡ አስፈጻሚ፡ የሆነው፡ እላይ፡ ስሙ፡ የተገለጸው፡ ከሣሽ፡ የሚከተለውን፡ ያመለክታል ፡-

፩ኛ. (በ. . . . . መንገድ፡ የሚገኘውን፡ ቍጥር፡ . . . . . ቤት) ተከሣሹ፡ በአቶ፡ (ወይም፡ በማዕረግ፡ ስም) ፈቃድ፡ ከ. . . . . ቀን፡ ፲፱. . . . . ዓ.ም. እስከ፡ . . . . . ቀን፡ ፲፱. . . . . ዓ.ም. ድረስ፡ ተቀመጡበት ። ይሁን፡ እንጂ፡ በንብረት፡ ለተገለገሉበት፡ ጭጋ፡ ስለሚከፈለው፡ ገንዘብ፡ የተደረገ፡ ግልፅ፡ ስምምነት፡ አልነበረም ።

፪ኛ. ለዚሁ፡ ለተመለከተው፡ ጊዜ፡ በንብረት፡ የተገለገሉበት፡ ሂሳብ፡ ተገቢ፡ በሆነ፡ ግምት፡ . . . . . ብር፡ ያወጣል ፡-

፫ኛ. ተከሣሹ፡ ገንዘቡን፡ አልከፈለም ፡- በፎርም፡ ፩. በ ፩. ና ፩. ተራ፡ ቍጥሮች፡ መሠረት፡ የሚያስፈልገውን፡ መግለፅ ፡-

፬ኛ. ከሣሹ፡ የአቶ፡ (ወይም፡ በማዕረግ፡ ስም)፡ . . . . . ጉዳይ፡ አስፈጻሚ፡ በመሆኑ፡ የሚገባው፡ እንዲደረግለት፡ ይጠይቃል ፡ (ጥያቄን፡ ዘርዘር፡ ማመልከት) ።

ቍጥር ፡ ፲.

በውሣኔ ፡ ምክንያት ፡ የተነሣ ፡ ክርክር ፡

እላይ፡ ስሙ፡ የተገለጸው፡ ከሣሽ፡ የሚከተለውን፡ ያመለክታል ፡-

፩ኛ. ለአሥር፡ የዘደት፡ በርሚሎች፡ ከሣሹ፡ የጠየቀውን፡ ጭጋ፡ ተከሣሹ፡ አልከፍልም ፡ በማለት፡ ምክንያት፡ ከሣሹና፡ ተከሣሹ፡ ሳይስማሙ፡ ስለቀሩ፡ አቶ፡ (ወይም፡ በማዕረግ፡ ስም) . . . . . ይገላግሏቸው፡ ዘንድ፡ ክርክርን፡ ሊያቀርቡላቸው፡ ከሣሹና፡ ተከሣሹ፡ በ. . . . . ቀን፡ ፲፱ . . . . . ዓ.ም. የጽሑፍ፡ ስምምነት፡ አደረጉ፡ ሰነዱም፡ ዋናው፡ ከዚህ፡ ጋር፡ ተያይዞ፡ ይገኛል ።

፪ኛ. በ. . . . . ቀን፡ ፲፱. . . . . ዓ.ም. ተከሣሹ፡ ለከሣሹ፡ . . . . . ብር፡ እንዲከፍለው፡ ገላጋዩቹ፡ ወሰኑ ።

፫ኛ. ተከሣሹ፡ ገንዘቡን፡ አልከፈለም ፡- በፎርም፡ ፩. በ ፱. ና ፩. ተራ፡ ቍጥሮች፡ መሠረት፡ የሚያስፈልገውን፡ መግለፅና፡ ጥያቄን፡ ዘርዘር፡ ማመልከት ።

ቍጥር ፡ ፲፩.

በውጭ ፡ አገር ፡ የተሰጠ ፡ ፍርድ ፡

እላይ፡ ስሙ፡ የተገለጸው፡ ከሣሽ፡ የሚከተለውን፡ ያመለክታል ፡-

፩ኛ. በ. . . . . ፍርድ፡ ቤት፡ በከሣሽና፡ በተከሣሽ፡ መካከል፡ ቀርቦ፡ የቆየውን፡ ክስ፡ በመመልከት፡ ተከሣሹ፡ ለከሣሹ፡ . . . . . ብር፡ ከ. . . . . ቀን፡ ፲፱. . . . . ዓ.ም. ጀምሮ፡ ወለድ፡ ጭምር፡ እንዲከፍል፡ በ. . . . . ቀን፡ ፲፱. . . . . ዓ.ም. ፡ በ. . . . . ተፈረደ ።

፪ኛ. ተከሣሹ፡ ገንዘቡን፡ አልከፈለም ፡- በፎርም፡ ፩. በ ፱. ና ፩. ተራ፡ ቍጥሮች፡ መሠረት፡ የሚያስፈልገውን፡ መግለፅና፡ ጥያቄን፡ ዘርዘር፡ ማመልከት ።

ቀጥር ፡ ፲፪.

ለቤት ፡ ኪራይ ፡ እከፋረል ፡ ጥስ ፡

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡-

፩ኛ. በ. . . ቀን ፡ ፲፱. . . ዓ.ም. አቶ ፡ (ወይም ፡ በግዕረግ ፡ ስም ፡) . . . ከከሣ ጅ ፡ ላይ ፡ (በ. . . መንገድ ፡ የሚገኘውን ፡ ቀጥር ፡ . . . የሆነ ፡ ቤት ፡) በየወሩ ፡ በሚከፈል ፡ በዓመት ፡ . . . ብር ፡ በሆነ ፡ ኪራይ ፡ ለ. . . ዓመታት ፡ ተከራየ ።

፪ኛ. ይህ ፡ ቤት ፡ ለአቶ ፡ (ወይም ፡ በግዕረግ ፡ ስም ፡) . . . በመከራየቱ ፡ ደስ ፡ ብሎት ፡ ተከሣሽ ፡ ኪራይ ፡ በየጊዜው ፡ እንዲከፈል ፡ ጥስ ፡ ሆነ ።

፫ኛ. የ. . . ወር ፡ ፲፱. . . ዓ.ም. ኪራይ ፡ . . . ብር ፡ አልተከፈለም ።

(በውሉ ፡ መሠረት ፡ ለዋሉ ፡ ግስጠንቀቂያ ፡ መስጠት ፡ ያስፈልግ ፡ እንደሆነ ፡ ይገለፅ ።)

፬ኛ. ኪራይ ፡ ስላልተከፈለ ፡ ከሣሽ ፡ ለተከሣሹ ፡ በ. . . ቀን ፡ ፲፱. . . ዓ.ም ግስታወቂያ ፡ በመስጠት ፡ እንዲከፍለው ፡ ጠየቀ ።

፭ኛ. ተከሣሹ ፡ ገንዘቡን ፡ አልከፈለም ።

(በርርም ፡ ፩. በ፮. ና ፩. ተራ ፡ ቀጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መገለፅ ፡ ጥያቄን ፡ ዘር ዝር ፡ ግመልክት ።)

ቀጥር ፡ ፲፫.

መሪት ፡ ለመግዛት ፡ የተደረገ ፡ ስምምነት ፡ ለግፍረስ ።

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡-

፩ኛ. በ. . . ቀን ፡ ፲፱. . . ዓ.ም. ከሣሽና ፡ ተከሣሹ ፡ ውል ፡ ተፈራረሙ ። ሰነዱም ፡ ዋናው ፡ ከዚህ ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ ይገኛል ።

(ወይም ፡ በ. . . መንገድ ፡ የሚገኘውን ፡ እርባ ፡ ጋሻ ፡ መሪት ፡ በ. . . ብር ፡ ከሣሹ ፡ ለተከሣሹ ፡ ሊሸጥ ፡ ተከሣሹም ፡ ከከሣሹ ፡ ሊገዛ ፡ በ. . . ቀን ፡ ፲፱. . . ዓ.ም. ከሣሹና ፡ ተከሣሹ ፡ ተስግሙ ።)

፪ኛ. ከሣሹ ፡ በዚህ ፡ ጊዜ ፡ የንብረቱ ፡ ፍጹም ፡ ባለቤት ፡ ስለነበረና ፡ ንብረቱም ፡ ለተከሣሹ ፡ በተረበሰ ፡ እኳኋን ፡ ከግናቸውም ፡ ግዴታ ፡ ነፃ ፡ ስለነበረ ፡ (ንብረቱን ፡ ለግዝግብ ፡ በቂ ፡ የሆነ ፡ ግስረጃ ፡ ለተከሣሹ ፡ አቀረበለት ።) (ወይም ፡ ንብረቱን ፡ በቂ ፡ በሆነ ፡ ግስረጃ ፡ ለተከሣሹ ፡ ለግዛወር ፡ ዝግጁና ፡ ፈቃደኛ ፡ ነበረ ፡ እሁንም ፡ ዝግጁና ፡ ፈቃደኛ ፡ ነው ፡ ይህንም ፡ ገልጻለት ፡ ነበር።)

፫ኛ. ተከሣሹ ፡ ገንዘቡን ፡ አልከፈለም ።

(በርርም ፡ ፩. በ፮. ና ፩. ተራ ፡ ቀጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መገለፅ ፡ ጥያቄንም ፡ ዘር ዝር ፡ ግመልክት ።)

ቀጥር ፡ ፲፬.

የተሸጠ ፡ ዕቃዎች ፡ ለገዥው ፡ ሳይደርሱት ፡ ስለተፋ ፡

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡-

፩ኛ. ተከሣሹ ፡ በ. . . ቀን ፡ ፲፱. . . ዓ.ም. ለከሣሹ ፡ (እንድ ፡ መቶ ፡ በርግል ፡ ጻፏት ።) ሊያስረኩብና ፡ ከሣሹም ፡ . . . ብር ፡ ሊከፍል ፡ ከሣሹና ፡ ተከሣሹ ፡ በ. . . ቀን ፡ ፲፱. . . ዓ.ም. ተዋዋሉ ።

፪ኛ. ከሣሹ፡ በተገለፀው፡ ቀን፡ ዕቃዎቹን፡ እንደተረከበ፡ ገንዘቡን፡ ለተከሣሹ፡ ለመክፈል፡ ዝግጁና፡ ፈቃደኛ፡ ነበር፡ ይህንኑም፡ ለተከሣሹ፡ ገልጾለት፡ ነበር።

፫ኛ. ተከሣሹ፡ ዕቃዎቹን፡ አላስረከበም፡ ከሣሹም፡ ዕቃዎቹ፡ ደርሰውት፡ ቢሆን፡ ያገኘው፡ የነበረው፡ ትርፍ፡ ቀረበት።

(በርርም፡ ፩. በ፪. ና በ፮. ተራ፡ ቍጥሮች፡ መሠረት፡ የሚያስፈልገውን፡ መግለፅና፡ ጥያቄን፡ ዘር ዝር፡ ግመልከት፡)

ቍጥር ፡ ፲፭.

ያላገባብ ፡ ሰውን ፡ ከሥራ ፡ ስለ ፡ ግሰናበት ፡

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡-

፩ኛ. ከሣሹ፡ ለተከሣሹ፡ (የሂሣብ፡ ሠራተኛ፡) ሆኖ፡ ሊያገለግል፡ ተከሣሹም፡ ይህንኑ፡ ሥራ ሊያሠራውና፡ (በወር፡) . . . ብር ፡ ሊከፍለው ፡ በ . . . ቀን ፡ ፲፱ . . . ዓ.ም. ከሣሹና፡ ተከሣሹ፡ ለአንድ ፡ ዓመት ፡ ተዋዋሉ።

፪ኛ. በ . . . ቀን ፡ ፲፱ . . . ዓ.ም. ከሣሹ፡ ለተከሣሹ፡ አገልግሎቱን ፡ ጀመረ ፡ ከዚያም ፡ ቀን ፡ ጀምሮ ፡ ዓመት ፡ እስኪሞላው ፡ ድረስ ፡ በዚህ ፡ አገልግሎት ፡ ለመቀጠል ፡ መቸውንም ፡ ቢሆን ፡ ዝግጁና ፡ ፈቃደኛ ፡ ነበረ ፡ አሁንም ፡ ነው ፡ ይህንኑም ፡ ተከሣሹ ፡ በየጊዜው ፡ እንዲያውቀው ፡ ሆኖ አል።

፫ኛ. በ . . . ቀን ፡ ፲፱ . . . ዓ.ም. ተከሣሹ፡ ከሣሹን ፡ ያላገባብ ፡ ከሥራ ፡ አሰናበተው ።

እላይ ፡ እንደተገለፀው ፡ እንዲያገለግል ፡ መፍቀድ ፡ ወይም ፡ ያገልግሎቱ ፡ ዋጋ ፡ መክፈል ፡

እምቢ ፡ አለ።

(በርርም፡ ፩. በ፪. ና ፮. ተራ፡ ቍጥሮች፡ መሠረት፡ የሚያስፈልገውን፡ መግለፅና፡ ጥያቄንም ፡ ዘር ዝር ፡ ግመልከት፡)

ቍጥር ፡ ፲፮.

ለግገልገል ፡ የገቡትን ፡ ውል ፡ ስለ ፡ ግፍረስ ፡

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡-

፩ኛ. ከሣሹ፡ ተከሣሹን ፡ (በመት) በ . . . ብር ፡ ደመወዝ ፡ ሊያሠራው ፡ ተከሣሹም ፡ ከሣሹን ፡ (እርቲስት) ሆኖ ፡ ሊያገለግል ፡ በ . . . ቀን ፡ ፲፱ . . . ዓ.ም. ከሣሹና ፡ ተከሳሹ ፡ (ለአንድ ፡ ዓመት) ተዋዋሉ።

፪ኛ. ከሣሹ፡ በበኩሉ ፡ ውሉን ፡ ለመፈለግ ፡ ምን ፡ ጊዜም ፡ ቢሆን ፡ ዝግጁና ፡ ፈቃደኛ ፡ ነበር ፡ (ይህንኑም ፡ በ . . . ቀን ፡ ፲፱ . . . ዓ.ም. ገልጾአል፡)

፫ኛ. ተከሣሹ ፡ ለተከሣሹ ፡ አገልግሎቱን ፡ ከዚህ ፡ ቀደም ፡ ብሎ ፡ በተገለፀው ፡ ቀን ፡ (ጀመረ ።) ገን ፡ ከዚያ ፡ በኋላ ፡ በ . . . ቀን ፡ ፲፱ . . . ዓ.ም. እላይ ፡ እንደተገለፀው ፡ ከሣሹን ፡ ለግገልገል ፡ እምቢ ፡ አለ፡

(በርርም፡ ፩. በ፪. ና ፮. ተራ፡ ቍጥሮች፡ መሠረት፡ የሚያስፈልገውን፡ መግለጽና፡ ጥያቄን ፡ ዘር ዝር ፡ ግመልከት፡)

ቍጥር ፡ ፲፮.

ጉድለት ፡ ስለ ፡ ተገኘበት ፡ ሥራ ፡ በገንቢ ፡ ላይ ፡ የቀረበ ፡ ክስ ፡

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡-

፩ኛ. በ. . . ቀን ፡ ፲፱. . . ዓ.ም. ከሣሽና ፡ ተከሣሹ ፡ ውል ፡ ተዋዋሉ ፡ ሰነዱም ፡ ዋናው ፡ ከዚህ ፡ ጋራ ፡ ተያይዞ ፡ ይገኛል ፡ (ወይም ፡ የውሉን ፡ ፍሬ ፡ ነገር ፡ መግለፅ ፡ ነው ፡)

፪ኛ. ከሣሹ ፡ በበኩሉ ፡ የውሉን ፡ ግዴታዎች ፡ በሙሉና ፡ በትክክል ፡ ፈጸመ ፡

፫ኛ. ተከሣሹ ፡ (በውሉ ፡ የተጠቀሰውን ፡ ቤት ፡ በመጥፎና ፡ ባላዋቂ ፡ አሠራር ፡ ሠራው ፡)

(በፎርም ፡ ፩. በ፬. ና ፭. ተራ ፡ ቍጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለፅና ፡ ጥያቄን ፡ ዘር ዝር ፡ ማመልከት ፡)

ቍጥር ፡ ፲፰.

ለጸሐፊ ፡ ታማኝነት ፡ ስለ ፡ ተሰጠ ፡ ተያዥ ፡

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡

፩ኛ. በ. . . ቀን ፡ ፲፱. . . ዓ.ም. ከሣሹ ፡ አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡) . . . ን ፡ በጸሐፊነት ፡ ቀጠረው ።

፪ኛ. ይህም ፡ ሲሆን ፡ አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡) . . . ለከሣሹ ፡ የጸሐፊነት ፡ ተግባሮቹን ፡ በታማኝነት ፡ ባያከናውን ፡ ወይም ፡ ለከሣሹ ፡ ጥቅም ፡ ለተቀበለው ፡ ማናቸውም ፡ ገንዘብ ፡ ዕዳ ፡ ያለባቸው ፡ ሰዎች ፡ የግዴታ ፡ ማስረጃ ፡ ወይም ፡ ሌላ ፡ ንብረት ፡ በከሣሹ ፡ ዘንድ ፡ ኃላፊነቱን ፡ ሳይፈጽም ፡ ቢቀር ፡ ከሣሹ ፡ በዚህ ፡ ምክንያት ፡ የሚደርስበትን ፡ ማናቸውንም ፡ ከ. . . ብር ፡ ያልበለጠ ፡ ኪሣራ ፡ ተከሣሹ ፡ ለከሣሹ ፡ ሊከፍል ፡ በ. . . ቀን ፡ ፲፱. . . ዓ.ም. ተከሣሹ ፡ ከከሣሹ ፡ ጋራ ፡ ተዋዋሉ ።

ወይም ፡ ፪ኛ. አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡) . . . ለከሣሹ ፡ የጸሐፊነትና ፡ የገንዘብ ፡ ያገርነት ፡ ተግባሮቹን ፡ በታማኝነት ፡ ያከናውነና ፡ ለከሣሹ ፡ ባላጸደራ ፡ ሆኖ ፡ ለያዘው ፡ ማናቸውም ፡ ገንዘብ ፡ የባለዕዳዎች ፡ ግዴታ ፡ ማስረጃ ፡ ወይም ፡ ማናቸውም ፡ ንብረት ፡ ኃላፊነቱን ፡ በከሣሹ ፡ ዘንድ ፡ በትክክል ፡ የፈጸመ ፡ እንደሆነ ፡ የተከሣሹ ፡ ተያገርነት ፡ ሊወርድ ፡ ተደርጎ ፡ ያጠፋ ፡ እንደሆነ ፡ ግን ፡ ተከሣሹ ፡ . . . ብር ፡ ሊከፍል ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ በተጠቀሰው ፡ ቀን ፡ በፈረመው ፡ ተያዥነት ፡ ሠራተኛው ፡ ሲቀጠር ፡ ግዴታ ፡ ገብቷል ።

ወይም ፡ ፪ኛ. ሠራተኛው ፡ ሲቀጠር ፡ ተያዥ ፡ በመሆን ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ በተጠቀሰው ፡ ቀን ፡ ተከሣሹ ፡ ለከሣሹ ፡ የፈረመለት ፡ ሰነድ ፡ ዋናው ፡ ከዚህ ፡ ጋራ ፡ ተያይዞ ፡ ቀርቧል ፡

፫ኛ. በ. . . ቀን ፡ ፲፱. . . ዓ.ም. እና . . . ቀን ፡ ፲፱. . . ዓ.ም. መካከል ፡ ባለው ፡ ጊዜ ፡ አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡) . . . ለከሣሹ ፡ ተቀብሎ ፡ በከሣሹ ፡ ዘንድ ፡ ኃላፊነቱን ፡ ያልፈጸመበት ፡ ገንዘብና ፡ ሌላም ፡ ንብረት ፡ ልክ ፡ . . . ብር ፡ ነው ፡ ይኸውም ፡ ገና ፡ የሚጠየቅበትና ፡ ያልተከፈለ ፡ ነው ።

(በፎርም ፡ ፩. በ፬. ና ፭. ተራ ፡ ቍጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለፅና ፡ ጥያቄን ፡ ዘር ዝር ፡ ማመልከት ፡)

ቍጥር ፡ ፲፱.

ተከራይ ፡ ልዩ ፡ ኪሣራ ፡ እንዲከፈለው ፡ በአከራይ ፡ ላይ ፡ ያቀረበው ፡ ከስ ፡

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡-

፩ኛ. በ. . . ቀን ፡ ፲፱. . . ዓ.ም. (በ. . . መንገድ ፡ የሚገኘውን ፡ ቍጥር ፡ . . . ቤት ፡ (ተከላሹ ፡ ለከሣሹ ፡ በተመዘገበ ፡ ጽሑፍ ፡ ለ. . . ዓመት ፡ ሲያከራየው ፡ በዚህ ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ከሣሹና ፡ ሕጋዊ ፡ ወኪሎቹ ፡ በጥምና ፡ እንዲኖሩበት ፡ ለከሣሹ ፡ ውል ፡ ገብቶለት ፡ ነበር ።

፪ኛ. ውለታዎቹ ፡ ሁሉ ፡ ተፈጽመው ፡ ነበር ፡ ከሣሹም ፡ ይህን ፡ ከስ ፡ እንዲያቀርብ ፡ የሚያስገድዱ ፡ ነገሮች ፡ ደረሱ ።

፫ኛ. በ. . . ቀን ፡ ፲፱. . . ዓ.ም. እላይ ፡ በተጠቀሰው ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ የቤቱ ፡ ሕጋዊ ፡ ባለሙያነት ፡ የሆነው ፡ አቶ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡) . . . ከሣሹን ፡ ከዚያም ፡ ቤት ፡ በሚገባ ፡ እስከ ጥቶ ፡ ቤቱን ፡ በእጁ ፡ እግብቶታል ።

፬ኛ. ከሣሹ ፡ በዚህ ፡ ምክንያት ፡ (በዚያ ፡ ቦታ ፡ የነበረውን ፡ የልብስ ፡ ስፈት ፡ ሥራ ፡ እንዳይቀጥል ፡ ተከለከለ ፡ በመዛወሩ ፡ . . . ብር ፡ ወጪ ፡ ለማድረግ ፡ ተገደደ ፡ ከዚያም ፡ በመነሣቱ ፡ የአቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡) . . . ንና ፡ የ. . . ን ፡ ደንበኛነት ፡ አጣ ።

(በፎርም ፡ ፩. በ፱. ና፩. ተራ ፡ ቍጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለፅና ፡ ጥያቄንም ፡ ዘርዘር ፡ ማመልከት ፡)

ቍጥር ፡ ፳.

ከተጠያቂነት ፡ መድን ፡ ለመሆን ፡ ስለ ፡ ተደረገ ፡ ስምምነት ፡

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡-

፩ኛ. . . . . እና . . . በተባለ ፡ ስያሜ ፡ ሸሪኮች ፡ ሆነው ፡ ሲነግዱ ፡ የቆዩት ፡ ከሣሽና ፡ ተከሣሽ ፡ በ. . . ቀን ፡ ፲፱. . . ዓ.ም. ሺርክናውን ፡ አፍርሰው ፡ ተከሣሹ ፡ የሺርክናውን ፡ ንብረት ፡ በሙሉ ፡ እንዲወስድና ፡ እንዲይዝ ፡ የንግዱን ፡ ማገበር ፡ ዕዳ ፡ በሙሉ ፡ እንዲከፍልና ፡ ከንግድ ፡ ማገበሩ ፡ ላይ ፡ ሊጠየቅ ፡ ከሚችል ፡ ከማንኛቸውም ፡ ዕዳ ፡ ከሣሹን ፡ መድን ፡ እንዲኖረው ፡ (ነፃ) ሊያደርግ ፡ ተዋዋሉ ።

፪ኛ. ከሣሹ ፡ በበኩሉ ፡ በውሉ ፡ መሠረት ፡ የሚፈለግበትን ፡ በሙሉ ፡ ፈጸመ ።

፫ኛ. በ. . . ቀን ፡ ፲፱. . . ዓ.ም. ከንግድ ፡ ማገበር ፡ ለአቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡)

ስለ ፡ ሚክፍል ፡ ዕዳ ፡ በ. . . ከፍተኛ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በከሣሹና ፡ በተከሣሹ ፡ ላይ ፡ የተፈረደውን ፡ ፍርድ ፡ በማክበር ፡ ከሣሹ ፡ . . . ብር ፡ ከፈለ ።

፬ኛ. ተከሣሹ ፡ ይህን ፡ ገንዘብ ፡ ለከሣሹ ፡ አልከፈለም ።

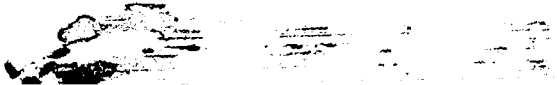
(በፎርም ፡ ፩. በ፱. ና፩. ተራ ፡ ቍጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለፅና ፡ ጥያቄን ፡ ዘርዘር ፡ ማመልከት ፡)

ቍጥር ፡ ፳፩.

በማጭበርበር ፡ ስለ ፡ ተወሰደ ፡ ዕቃ ፡

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡-

፩ኛ. ከሣሹ ፡ ለተከሣሹ ፡ እንዳንድ ፡ ዕቃዎች ፡ እንዲሸጥለት ፡ ከሣሹን ፡ ለማግባባት ፡ ሲል ፡ (በቂ ፡ ሐብት ፡ አለኝ ፡ ሐብቴም ፡ ዕዳየን ፡ በሙሉ ፡ ከፍሎ ፡ . . . ብር ፡ ያወጣ ፡ ል) ብሎ ፡ በ. . . ቀን ፡ ፲፱. . . ዓ.ም. ተከሣሹ ፡ ለከሣሹ ፡ ነገረው ።

፪ኛ. ከሣሹ፡ በዚሁ፡ አኳኋን፡ ተግባብቶ፡ ለተከሣሹ፡ ዋጋቸው፡ . . . . ብር፡ የሆነ፡ (ሸቀጣ ሸቀጥ)፡ ዕቃዎች፡ ሸጠለት፡ (አስረከበውም፡)

፫ኛ. ተከሣሹ፡ የተናገረው፡ ሐሰት፡ (ወይም፡ ሐሰት፡ የሆነው፡ በተለይ፡ ምን፡ መሆኑን፡ በመግለፅ) ነበር። ተከሣሹ፡ ነገሩ፡ ውሸት፡ መሆኑን፡ ያውቅ፡ ነበር።

፬ኛ. ተከሣሹ፡ የዕቃዎቹን፡ ዋጋ፡ አልከፈለም። (ወይም፡ ዕቃዎቹን፡ አልተረከበ፡ እንደ ሆነ፡ ደግሞ፡ ከሣሹ፡ ዕቃዎቹን፡ በማስናፋትና፡ በማስፈር፡ ቀጥሎም፡ መልሶ፡ በእጁ፡ ለግግባት፡ . . . . ብር፡ ወጪ፡ አደረገ።

(በፎርም፡ ፩. በ፩.ና በ፭. ተራ፡ ቀጥሮች፡ መሠረት፡ የሚያስፈልገውን፡ መግለፅና፡ ጥያቄን፡ ዘር ዝር፡ ግመልከት፡)

ቀጥር ፡ ፩፤

በግጥበርበር ፡ ለሌላ ፡ ሰው ፡ ስለ ፡ ተወሰደ ፡ ዱቤ ።

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሹ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ።

፩ኛ. አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም) ... በቂ ፡ ሐብትና ፡ ደህና ፡ ገቢ ፡ አለው ፡ ሐብቱም ፡ ዕዳውን ፡ በሙሉ ፡ ከፍሎ ፡ . . . . ብር ፡ ያወጣል ፡ (ወይም ፡ አቶ ፡ (በማዕረግ ፡ ስም) ፡ . . . . በዚያ ፡ ጊዜ ፡ የጋላፊነት ፡ ቦታ ፡ ይዞ ፡ በደህና ፡ ሁኔታ ፡ የሚገኝ ፡ በመሆኑ ፡ ዕቃ ፡ በዱቤ ፡ ቢሰጠው ፡ ሊታመን ፡ የሚችል ፡ ነው/ ብሎ ፡ በ.... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. ተከሣሹ ፡ ለከሣሹ ፡ ነገረው ።

፪ኛ. ከሣሹ፡ በዚሁ፡ አኳኋን፡ ተግባብቶ ፡ በ.... ወሮች ፡ በሚከፈል ፡ ዱቤ ፡ .... የሰንደግ ፡ ዱቄት ፡ ዘ... ብር ፡ ሸጠለት ።

፫ኛ. ተከሣሹ፡ የተናገረው፡ ሐሰት፡ ነበረ፡ ሐሰት፡ መሆኑም ፡ በተከሣሹ ፡ በራሱ ፡ ዘንድ ፡ የታወቀ ፡ ሆኖ ፡ ከሣሹን ፡ ለግታለልና ፡ ለግጥበርበር ፡ /ወይም ፡ ከሣሹን ፡ ለግታለልና ፡ ለመ ጉዳት ፡ / ታስቦ ፡ የተደረገ ፡ ነበር ።

፬ኛ. ... የዕቃዎችን ፡ ዋጋ ፡ ሳይከፍል ፡ የተወሰነው ፡ የዱቤ ፡ ጊዜ ፡ አለቀ ፤ ወይም ፡ የሰንደግ ውን ፡ ዱቄት ፡ ዋጋ ፡ አልከፈለም ፤ ከሣሹም ፡ ገንዘቡ ፡ በሙሉ ፡ ቀረበት ።
(በፎርም ፡ ፩ ፡ በ፩ ፡ በ፭ ፡ ተራ ፡ ቀጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለፅና ፡ ጥያቄን ፡ ዘርዝር ፡ ግመልከት ።)

ቀጥር ፡ ፩፤

በከሣሹ ፡ መሬት ፡ ውስጥ ፡ ያለውን ፡ ውሀ ፡ ግበላሽት ።

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ።

፩ኛ. ከሣሹ፡ ከዚህ ፡ ቦታች ፡ ከተመለከተው ፡ ጊዜ ፡ በፊትና ፡ ከዚያም ፡ በኋላ ፡ ... ለተባለ ውና ፡ በ... ለሚገኘው ፡ መሬት ፡ ለውሀ ፡ ጉድጓድና ፡ በጉድጓዱ ፡ ውስጥ ፡ ላለው ፡ ውሀ ፡ ይዞታ ፡ ነበረው ። በጉድጓዱና ፡ በውስጡ ፡ ባለው ፡ ውሀም ፡ ሊገለገልና ፡ ሊጠቀምበት ፡ እንዲሁም ፡ በጉድጓዱ ፡ ውስጥ ፡ እየተሞሉ ፡ የሚተላለፉትና ፡ የሚያገለግሉት ፡ ምንጮችና ፡ ወራጅ ፡ ውሀዎች ፡ ሳይ ቆሽሹ ፡ ወይም ፡ ሳይበላሹ ፡ እንዲወርዱ ፡ ወይም ፡ እንዲተላለፉ ፡ ለማድረግ ፡ ባለመብት ፡ ነበረ ።

፪ኛ. በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. ጉድጓዱንና ፡ በውስጡ ፡ ያለውን ፡ ውሀ ፡ እንዲሁም ፡ ወደ ፡ ጉድጓዱ ፡ የሚገቡትን ፡ ምንጮችና ፡ ወራጅ ፡ ውሀዎች ፡ ተከሣሹ ፡ ያለ ፡ አግባብ ፡ አቆሽሾ ፡ አበላሽ አቸው ።

፫ኛ. በዚሁ ፡ የተነሣ ፡ በጉድጓዱ ፡ ውስጥ ፡ የነበረው ፡ ውሀ ፡ ቆሽሾ ፡ ለቤትና ፡ ለሌላም ፡ አስ ፈላጊ ፡ ጉዳይ ፡ የማይሰማ ፡ ሆነ ።

ከሣኹና፣ ቤተ ሰቡም፣ ያገኙት፣ የነበረውን፣ አገልግሎትና፣ ጥቅም፣ እንዲሁም፣ ጉድጓዱንና፣ ውሀውን፣ አሎ ። (በፎርም ፡ ፩ ፣ በ፪ና ፡ ፩ ፣ ተራ ፡ ቍጥሮች ፣ መሠረት ፣ የሚያስፈልገውን ፣ መግለፅና ፣ ጥያቄን ፣ ዘርዘር ፣ ግመልከት ።)

ቍጥር ፡ ፳፱ ፤

በፋብሪካ ፣ አግካይነት ፣ ስለ ፡ ደረሰ ፣ ጉዳት ።

እላይ ፣ የተገለጸው ፣ ከሣኹ ፣ የሚከተለውን ፣ ያመለክታል ።

፩ኛ ፣ ከሣኹ ፣ ከዚህ ፣ በታች ፣ በተጠቀሰው ፣ ጊዜ ፣ ሁሉ ፣ ... ለተባለው ፣ በ... ለሚገኘው ፣ መሬት ፣ ይዞታ ፣ ነበራቸው ።

፪ኛ ፣ ተከሣኹ ፣ ያላግባብ ፣ በ... ቀን ፣ ፲፱... ዓ.ም. የሚያስቀይምና ፣ የማይሰማግ ፣ ጢስና ፣ ሌላም ፣ ላቦትና ፣ የሚጉዳ ፣ ነገር ፣ ራሱ ፣ ከሚያካሂደው ፣ የብረት ፣ ግቅለሜ ፣ ፋብሪካ ፣ በብዛት ፣ እየወጣ ፣ እላይ ፣ በተጠቀሰው ፣ መሬት ፣ ላይ ፣ በመሰራጨት ፣ ዓየሩን ፣ እንዲያበላሽና ፣ በዚያ ፣ መሬት ፣ ላይ ፣ እየረጋ ፣ እንዲቀር ፣ አደረገ ።

፫ኛ ፣ በዚህ ፣ ምክንያት ፣ በመሬቱ ፣ ላይ ፣ የነበሩት ፣ የከሣኹ ፣ ዛፎች ፣ የእርሻ ፣ ትልሞች ፣ የግጦሽ ፣ ሣሮችና ፣ ሰብሎች ፣ ተጉድተው ፣ ዋጋቸው ፣ መና ፣ ሆነ ፣ ከብቶችም ፣ ጤና ፣ የሌላቸው ፣ ከመሆናቸው ፣ በላይ ፣ ብዙዎቹ ፣ ተመርዘው ፣ ሞቱ ።

፬ኛ ፣ በዚህም ፣ ምክንያት ፣ ከሣኹ ፣ በመሬቱ ፣ ላይ ፣ ከብቶቹንና ፣ በጉቹን ፣ ለማጋጥ ፣ ስላልቻለ ፣ ከብቶቹን ፣ በጉቹንና ፣ የእርሻ ፣ ከብቶቹን ፣ ከዚያ ፣ ለማዛወር ፣ ተገደደ ። ከመሬቱ ፣ ያገኘው ፣ የነበረው ፣ አገልግሎትና ፣ ይዞታ ፣ ቀረበት ።

(በፎርም ፡ ፩ ፣ በ፪ና ፡ ፩ ፣ ተራ ፡ ቍጥሮች ፣ መሠረት ፣ የሚያስፈልገውን ፣ መግለፅና ፣ ዘርዘር ፣ ግመልከት ።)

ቍጥር ፡ ፳፳ ፤

መተላለፊያ ፣ መንገድ ፣ ስለ ፣ መዘጋት ።

እላይ ፣ ስሙ ፣ የተገለፀው ፣ ከሣኹ ፣ የሚከተለውን ፣ ያመለክታል ።

፩ኛ ፣ ከሣኹ ፣ ከዚህ ፣ በታች ፣ በተጠቀሰው ፣ ጊዜ ፣ (... በተባለው ፣ መንገድ ፣ ለሚገኘው ፣ ቤት) ይዞታ ፣ ነበረው ፣ አሁንም ፣ አለው ።

፪ኛ ፣ ከሣኹ ፣ ከዓመቱ ፣ በማናቸውም ፣ ጊዜ ፣ ቢሆን ፣ (በመኪና ፣ ወይም ፣ በእግር) ፣ ራሳቸውና ፣ ሠራተኞቻቸው ፣ ከ... (ቤቱ) አውራ ፣ ጉዳናው ፣ እንዲሁም ፣ ከአውራ ፣ ጉዳናው ፣ እስከ ፣ ቤቱ ፣ ድረስ ፣ የሚመለስበት ፣ መተላለፊያ ፣ መንገድ ፣ ነበረው ።

፫ኛ ፣ በ... ቀን ፣ ፲፱... ዓ.ም. ተከሣኹ ፣ ያላግባብ ፣ መተላለፊያውን ፣ መንገድ ፣ ስለዘጋበት ፣ ከሣኹ ፣ (በመኪና ፣ ወይም ፣ በእግር ፣ ወይም ፣ ደግሞ ፣ በማናቸውም ፣ አኳኋን ፣ ቢሆን) ፣ በዚያ ፣ መንገድ ፣ ለመተላለፍ ፣ ካለመቻሉም ፣ በላይ ፣ (አሁንም ፣ ድረስ ፣ መንገዱ ፣ ያላግባብ ፣ እንደተዘጋ ፣ ነው) ።

፬ኛ ፣ (የመንገዱ ፣ አዘጋግ ፣ የተለየ ፣ ሁኔታ ፣ አለው ፣ እንደሆነ ፣ ይግለፅ) ።

(በፎርም ፡ ፩ ፣ በ፪ና ፡ ፩ ፣ ተራ ፡ ቍጥሮች ፣ መሠረት ፣ የሚያስፈልገውን ፣ መግለፅና ፣ ጥያቄን ፣ ዘርዘር ፣ ግመልከት) ።

ቍጥር : ፳፮ ፤

አውራ : ጉዳና ስለ ማዘጋት ።

፩ኛ ፡ ተከሣሹ ፡ ከ... ወደ... ለማዘጋት ፡ ሲል ፡ ያላገባብ ፡ ጉድጓድ ፡ ቆፍሮ ፡ አፈርና ፡ ደንጋይ ፡ በአውራ ፡ ጉዳናው ፡ ላይ ፡ ከመረበት ።

ከሣሹ ፡ በዚሁ ፡ አውራ ፡ ጉዳና ፡ ላይ ፡ በሚገባ ፡ ሲተላለፍ ፡ ሳለ ፡ በአፈሩና ፡ በድንጋይ ፡ ላይ ፡ (ወይም ፡ በጉድጓዱ ፡ ውስጥ ፤) ወደቀ ፤ እጁ ፡ ተሰበረ ፤ እጅግ ፡ ተሠቃየ ፤ በዚህም ፡ ምክንያት ፡ ለረጅም ፡ ጊዜ ፡ ሥራውን ፡ ለመሥራት ፡ ሳይችል ፡ ቆየ ፡ እንዲሁም ፡ ለሕክምና ፡ የገንዘብ ፡ ወጪ ፡ ደረሰበት ።

(በፎርም ፡ ፩ ፡ በ፱ኛ ፡ ፩ ፡ ተራ ፡ ቍጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለፅና ፡ ጥያቄን ፡ ዘርዘሮ ፡ ማመልከት) ።

ቍጥር : ፳፯ ፤

የውሀ ፡ አወራረድ ፡ ስለ ማለወጥ ።

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለጸው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ።

፩ኛ ፡ ከሣሹ ፡ ከዚህ ፡ በታች ፡ በተጠቀሰው ፡ ጊዜ ፡ ... በተባለው ፡ በ... መንደር ፡ በ... አውራጃ ፡ በሚገኘው ፡ (ወራጅ ፡ ውሀ) ላይ ፡ ለቆመው ፡ ወፍጮ ፡ ይዞታ ፡ ነበረው ፡ አሁንም ፡ አለው ።

፪ኛ ፡ በዚሁ ፡ ይዞታ ፡ ምክንያት ፡ ወፍጮውን ፡ ለማሠራት ፡ ከሣሹ ፡ ለውሀው ፡ አወራረድ ፡ ባለመብት ፡ ነበረ ።

፫ኛ ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. ተከሣሹ ፡ የወንዙን ፡ ዳር ፡ በመናድ ፡ ያላገባብ ፡ የውሀውን ፡ አወራረድ ፡ ስለ ለወጠው ፡ ወደ ፡ ከሣሹ ፡ ወፍጮ ፡ የሚሄደው ፡ ውሀ ፡ ተቀነሰ ።

፬ኛ ፡ የውሀው ፡ አወራረድ ፡ ከመለወጡ ፡ በፊት ፡ በቀን ፡ ... ጆንያ ፡ ይፈጭ ፡ የነበረው ፡ ከሣሹ ፡ ከዚያ ፡ ወዲህ ፡ በቀን ፡ ከ... ጆንያ ፡ በላይ ፡ ለመፍጨት ፡ አልቻለም ።

(በፎርም ፡ ፩ ፡ በ፱ኛ ፡ ፩ ፡ ተራ ፡ ቍጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለፅና ፡ ጥያቄን ፡ ዘርዘሮ ፡ ማመልከት) ።

ቍጥር : ፳፰ ፤

ለመስኖ ፡ ማጠጫ ፡ ውሀው ፡ እንዲያገለግል ፡ ያለውን ፡ መብት ፡ ማሰናከል ።

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለጸው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ።

፩ኛ ፡ ከሣሹ ፡ ከዚህ ፡ በታች ፡ በተጠቀሰው ፡ ጊዜ ፡ ... በተባለው ፡ ቦታ ፡ ለሚገኘው ፡ መሬት ፡ ይዞታ ፡ እንዲሁም ፡ በዚያው ፡ መሬት ፡ ላይ ፡ መስኖ ፡ ለማጠጣት ፡ ወራጅ ፡ ውሀ ፡ በከፊል ፡ እንዲያገለግለው ፡ መብት ፡ ነበረው ፡ አሁንም ፡ አለው ።

፪ኛ ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. ተከሣሹ ፡ ያላገባብ ፡ የውሀውን ፡ አወራረድ ፡ በማሰናከልና ፡ በመለወጥ ፡ ከሣሹን ፡ እላይ ፡ በተመለከተው ፡ አካላት ፡ ውሀውን ፡ በከፊል ፡ እንዳይወስድና ፡ እንዳይገለገልበት ፡ ከለከለው ።

(በፎርም ፡ ፩ ፡ በ፱ኛ ፡ ፩ ፡ ተራ ፡ ቍጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለፅና ፡ ጥያቄን ፡ ዘርዘሮ ፡ ማመልከት) ።

ቍጥር ፡ ፳፱ ፤

በባቡር ፡ ሐዲድ ፡ ላይ ፡ በቸልታ ፡ ምክንያት ፡ የደረሰ ፡ ጉዳት ።

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ።
 ፩ኛ... በ... ና በ... መካከል ፡ መንገዶችን ፡ እንገርዎት ፡ ሆነው ፡ ነበር ።
 ፪ኛ ፡ በዚያ ፡ ቀን ፡ ከሣሽ ፡ በዚያው ፡ ባቡር ፡ ከነበሩት ፡ ሠረገላዎች ፡ ባንዱ ፡ ላይ ፡ መንገዶች ፡ ሆኖ ፡ ይጓዝ ፡ ነበር ።
 ፫ኛ ፡ እላይ ፡ እንደተገለጸው ፡ መንገዶች ፡ ሆኖ ፡ ... ላይ ፡ ወይም ፡ ... ቦታ ፡ ባለው ፡ ጣቢያ ፡ አጠገብ ፡ ወይም ፡ በ... ና በ... ጣቢያዎች ፡ መካከል ፡ ሲደርስ ፡ (በተከሣኸቱ ፡ ሠራተኞች ፡ ቸልታና ፡ አላዋቂነት ፡ በባቡር ፡ ላይ ፡ በደረሰው ፡ ግጭት ፡ ምክንያት ፡ ከሣሽ ፡) እግሩን ፡ በመሰበር ፡ ራሱን ፡ በመፈንከትና ፡ ይህን ፡ በመሰለለው ፡ ሁኔታ ፡ (ከዚህም ፡ የተለየ ፡ ጉዳት ፡ ደርሶ ፡ እንደሆነ ፡ በመግለጽ ፡) ብዙ ፡ ተጉዳ ፡ ለሕክምና ፡ ብዙ ፡ ገንዘብ ፡ አወጣ ፡ (አሻሻሎ ፡ ሆኖ) ይሠራ ፡ የነበረውን ፡ ሥራ ፡ እንዳይቀጥል ፡ ለዘለዓለም ፡ ስንኩል ፡ ሆነ ።
 (በፎርም ፡ ፩ ፡ በ፻፶ ፡ ፩ ፡ ተራ ፡ ቍጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለጽና ፡ ጥያቄን ፡ ዘርዘር ፡ ማመልከት) ።

(ወይም ፡ ደግሞ ፡ ፪ኛ ፡ በዚያ ፡ ቀን ፡ ተከሣኸቱ ፡ በሠራተኞቻቸው ፡ አማካይነት ፡ ሞተርና ፡ ከዚያ ፡ ጋር ፡ የተጋጠመ ፡ የሠረገላዎች ፡ ባቡር ፡ በቸልታና ፡ ባላዋቂነት ፡ ከሣሽ ፡ በሕጋዊ ፡ እኳ እን ፡ በመሻገር ፡ ላይ ፡ በነበረው ፡ በተከሣኸቱ ፡ ሐዲድ ፡ ላይ ፡ ስለነዱ ፡ ሞተርና ፡ ባቡር ፡ ከሣሽን ፡ ገጭት ፡ ... በዚህም ፡ ምክንያት ፡ በ፫ተኛ ፡ ተራ ፡ ቍጥር ፡ የተባለውን ፡ መዘርዘር) ።

ቍጥር ፡ ፴ ፤

በቸልታ ፡ እነዳድ ፡ የደረሰ ፡ ጉዳት ።

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ።
 ፩ኛ ፡ ከሣሽ ፡ በ... ሥራ ፡ የሚያከናውን ፡ ጫማ ፡ ሰፊ ፡ ነው ፡ ተከሣሹ ፡ የ... ነጋዴ ፡ ነው ።
 ፪ኛ ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. ከሣሽ ፡ በአዲስ ፡ አበባ ፡ ከተማ ፡ ውስጥ ፡ ከባቡር ፡ ሐዲድ ፡ ወደ ፡ ደቡብ ፡ ከቀትር ፡ በላይ ፡ በ፱ ፡ ሰዓት ፡ በእግሩ ፡ ይሄድ ፡ ነበር ። በቀጥታ ፡ ወደ ፡ ባቡር ፡ ጣቢያ ፡ የሚያደርሰውን ፡ ... መንገድ ፡ ለማቋረጥ ፡ ተገደደ ። ይህን ፡ መንገድ ፡ ሲያቋርጥ ፡ ሳለና ፡ ከማድረግ ፡ የእግር ፡ መንገድ ፡ ላይ ፡ ለመድረስ ፡ ጥቂት ፡ ሲቀረው ፡ የተከሣሹ ፡ ሠረገላ ፡ በሁለት ፡ ፈረሶች ፡ እየተሳበና ፡ በተከሣሹ ፡ ሠራተኞች ፡ እየተነዳ ፡ በቸልታ ፡ በድንገትና ፡ ያላንዳች ፡ ማስጠንቀቂያ ፡ በፈጣንና ፡ በአደገኛ ፡ አረማመድ ፡ ከ... መንገድ ፡ ወደ ፡ ባቡር ፡ ጣቢያ ፡ ገባ ። የሠረገላው ፡ እንጨት ፡ ከሣሽን ፡ በመግጨት ፡ መትቶ ፡ ጣለው ። ከዚያ ፡ ቀጥሎ ፡ ፈረሶቹም ፡ ብዙ ፡ ረጋገጡት ።

፫ኛ ፡ በግጭቱ ፡ በመውደቁና ፡ በመረጋገጡ ፡ የከሣሹ ፡ የግራ ፡ ክንድ ፡ ተሰበረ ፡ ጉኑና ፡ ጀርባው ፡ ቆሰለ ፡ ተጉዳ ፡ ከዚህም ፡ በቀር ፡ ውስጣዊ ፡ እካሉም ፡ ተጉዳ ፡ በዚህም ፡ የተነሣ ፡ ከሣሽ ፡ አራት ፡ ወር ፡ ሙሉ ፡ ታመመ ፡ ተሠቃዩ ፡ ሥራውን ፡ ለመሥራት ፡ አልቻለም ፡ ለሕክምናና ፡ ለሌላም ፡ ከባድ ፡ የገንዘብ ፡ ወጪ ፡ ደረሰበት ፡ ሥራውና ፡ የሥራ ፡ ትርፍም ፡ ስላቋረጠ ፡ ትልቅ ፡ ኪሣራ ፡ ደረሰበት ።
 (በፎርም ፡ ፩ ፡ በ፻፶ ፡ ፩ ፡ ተራ ፡ ቍጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለጽና ፡ ጥያቄን ፡ ዘርዘር ፡ ማመልከት) ።

ቍጥር ፡ ፴፩ ፤

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ።

፩ኛ ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. ተከሣሹ ፡ ከሣሹን ፡ በሐሰት ፡ በመወንጀል ፡ ለጻኛ ፡ ክስ ፡ እትርቦ ፡ ከሣሹ ፡ እንዲያዝ ፡ ትእዛዝ ፡ አስወጣ ። ከሣሹም ፡ ተይዞ ፡ አሥር ፡ ቀን ፡ ታሠረ ። (ለመለቀቅም ፡ ልኩ ፡ ... ብር ፡ የሆነ ፡ ገንዘብ ፡ እስያዘ) ።

፪ኛ ፡ ተከሣሹ ፡ ይህን ፡ ያደረገው ፡ በተንኮል ፡ እንጂ ፡ ይገባዋልና ፡ ሊሆን ፡ ይችላል ፡ በሚያሰኝ ፡ ምክንያት ፡ አይደለም ።

፫ኛ ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. ጻኛው ፡ የተከሣሹን ፡ እቤቱታ ፡ ውድቅ ፡ አድርጎ ፡ ከሣሹን ፡ ለቀቀው ።

፬ኛ ፡ በከሣሹ ፡ ዘንድ ፡ ሰማቸው ፡ ያልታወቀ ፡ ብዙ ፡ ሰዎች ፡ ከሣሹ ፡ መያዙን ፡ ሰምተው ፡ እንደ ፡ ወንጀለኛ ፡ ስለ ፡ ቆጠሩት ፡ ከእሱ ፡ ዘንድ ፡ ግናቸውንም ፡ ሥራ ፡ አቋርጠዋል ። ወይም ፡ በመያዙ ፡ ምክንያት ፡ ከሣሹ ፡ በአቶ ፡ (ወይም ፡ በግዕረግ ፡ ስም) ... ዘንድ ፡ የነበረውን ፡ ሥራ ፡ አጣ ። ወይም ፡ በዚህ ፡ ምክንያት ፡ ከሣሹ ፡ በእካልና ፡ በእዕምሮ ፡ ተሠቃየ ፡ ሥራውን ፡ ከግከናውን ፡ ተቋረጠ ፤ በገቢው ፡ ተጉዳ ፤ ከእሥራት ፡ ለመለቀቅና ፡ የቀረበበትን ፡ ክስ ፡ ለመከላከል ፡ የገንዘብ ፡ ወጪ ፡ ደረሰበት ።

(በፎርም ፡ ፩ ፡ በ፩ኛ ፡ ፩ ፡ ተራ ፡ ቍጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለጽና ፡ ጥያቄን ፡ ዘርዝሮ ፡ ግመልክት) ።

ቍጥር ፡ ፴፪ ፤

ያላግባብ ፡ ስለ ፡ ተያዙ ፡ ተንቀሳቃሽ ፡ ዕቃዎች ።

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለጸው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ።

፩ኛ ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. ከሣሹ ፡ ከዚህ ፡ አባሪ ፡ በሆነው ፡ ሰንጠረዥ ፡ ላይ ፡ ለተመለከተት ፡ ዋጋቸው ፡ ... ብር ፡ መሆኑ ፡ ለተገመተው ፡ ዕቃዎች ፡ (ወይም ፡ ዕቃዎቹን ፡ በመዘርዘር ፡) ባለቤት ፡ ነበር ። (ወይም ፡ ባለይዞታ ፡ እንደሆነም ፡ የሚያስፈልገውን ፡ ግስረጃ ፡ መዘርዘር) ።

፪ኛ ፡ ከዚያ ፡ ቀን ፡ ጀምሮ ፡ ይህ ፡ ክስ ፡ እስከተጀመረበት ፡ ቀን ፡ ድረስ ፡ ተከሣሹ ፡ እነዚህን ፡ ዕቃዎች ፡ ከከሣሹ ፡ ላይ ፡ ይዟቸዋል ።

፫ኛ ፡ ክሱ ፡ ከመጀመሩ ፡ በፊት ፡ ግለት ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. ከሣሹ ፡ ዕቃዎቹን ፡ ከተከሣሹ ፡ ጠይቆ ፡ ነበር ፡ ግን ፡ አላስረከብ ፡ ብሎ ፡ ከለከለው ።

(በፎርም ፡ ፩ ፡ በ፪ ፡ ና ፩ ፡ ተራ ፡ ቍጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለፅ ።)

፬ኛ ፡ ስለዚህ ፡ ፩ -

፩ኛ ፡ ዕቃዎቹን ፡ እንዲያስረከበው ፡ አለዚያም ፡ ዕቃዎቹን ፡ ግስረከብ ፡ ባይችል ፡ ... ብር ፡ እንዲከፍለው ።

፪ኛ ፡ ዕቃዎቹ ፡ ስለ ፡ ተያዙ ፡ ከሣሹ ፡ ... ብር ፡ እንዲከፍለው ፡ ከሣሹ ፡ ይጠይቃል ።

ጥጥር ፡ ፱፫.

በግጭብርብር ፡ ዕቃ ፡ የገዛና ፡ ነገሩንም ፡ እያወቀ ፡ ዕቃው ፡ የተላላፈለት ፡

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከግሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡-

፩ኛ. እንዳንድ ፡ ዕቃዎች ፡ እንዲሸጥለት ፡ ከግሹን ፡ ለግገባባት ፡ ሲል ፡ ተከግሹ ፡ እቶ ፡ (ወይ ም ፡ በግዕረግ ፡ ስም ፡) . . . (በቂ ፡ ሐብት ፡ አለኝ ፡ ሐብቱም ፡ ዕዳዬን ፡ በሙሉ ፡ ከፍሉ ፡ . . . ብር ያወጣል ፡) ብሎ ፡ ለከግሹ ፡ በ . . . ቀን ፡ ሆይ . . . 9. ም ፡ ነገረው ።

፪ኛ. በዚሁ ፡ ተግባብቶ ፡ ገምቶ ፡ . . . የሆነ ፡ (አንድ ፡ መቶ ፡ ሳጥን ፡ በኋላ ፡) ሸጠለት ፡ አስ ረከበውም ።

፫ኛ. እቶ ፡ (ወይም ፡ በግዕረግ ፡ ስም ፡) . . . የተናገረው ፡ ሐሰት ፡ ነበረ ፡ ሐሰት ፡ መሆኑንም ፡ ራሱ ፡ ያውቅ ፡ ነበረ ።

፬ኛ. ከዚያ ፡ በኋላ ፡ እቶ ፡ (ወይም ፡ በግዕረግ ፡ ስም ፡) . . . ዕቃዎቹን ፡ ያለጥጋ ፡ (ወይም ፡ በሐሰት ፡ የተገኙ ፡ መሆናቸውን ፡ ላውቀው ፡) ለተከግሹ ፡ ለ . . . አላልፎ ፡ ሰጠው ።

(በርርም ፡ ፩. በ፪. ና ፭. ተራ ፡ ጥጥርች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለፅ ፡)

፭ኛ. ስለዚህ ፡-

፩ኛ. ዕቃዎቹ ፡ እንዲሰጡት ፡ ወይም ፡ ዕቃዎቹ ፡ ሊሰጡ ፡ ባይቻል ፡ . . . ብር ፡ እንዲከፈለው ።

፪ኛ. ዕቃዎቹ ፡ ስለ ፡ ተያዙበት ፡ ካጣ ፡ . . . ብር ፡ እንዲከፈለው ፡ ከግሹ ፡ ይጠይቃል ።

ጥጥር ፡ ፱፬.

ስሕተት ፡ ስለ ፡ ተገኘበት ፡ የተሻረ ፡ ውል ፡

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከግሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡-

፩ኛ. በ . . . የሚገኝ ፡ የራሴ ፡ መራት ፡ (ሰስት ፡ ጋሻ ፡) ነው ፡ ብሎ ፡ በ . . . ቀን ፡ ሆይ . . . 9. ም. ተከግሹ ፡ ለከግሹ ፡ ነገረው ።

፪ኛ. ከግሹ ፡ ይህ ፡ ቃል ፡ እውነት ፡ መስሎት ፡ በነገሩ ፡ ተግባብቶ ፡ መራቱን ፡ በ . . . ብር ፡ ገዛው ፡ ለዚህ ፡ የፈረመው ፡ ውል ፡ ዋናው ፡ ከዚሁ ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ ይገኛል ። ነገር ፡ ግን ፡ መራቱ ፡ በስሙ ፡ አልተዛወረለትም ።

፫ኛ. በ . . . ቀን ፡ ሆይ . . . 9. ም. ከገዢው ፡ ዋጋ ፡ ላይ ፡ ከግሹ ፡ ለተከግሹ ፡ . . . ብር ፡ ከፈለው ።

፬ኛ. የመራቱ ፡ ትክክለኛ ፡ ልክ ፡ (አንድ ፡ ጋሻ ፡) ብቻ ፡ ሆነ ።

(በርርም ፡ ፩. በ፪. ና ፭. ተራ ፡ ጥጥርች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለፅ ፡)

፭ኛ. ስለዚህ ፡-

፩ኛ. . . . ብር ፡ ከ . . . ቀን ፡ ሆይ . . . 9. ም. ጀምሮ ፡ ከወለድ ፡ ጋር ፡ እንዲከፈለው ።

፪ኛ. እላይ ፡ የተጠቀሰው ፡ ውል ፡ እንዲቀርብና ፡ እንዲሠረዝ ፡ ከግሹ ፡ ይጠይቃል ።

ጥጥር ፡ ፱፭.

ንብረት ፡ እንዳይባከን ፡ ግንጃ ፡ ትእዛዝ ።

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከግሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡-

፩ኛ. ከግሹ ፡ የ . . . (የንብረቱን ፡ ዓይነት ፡ በመግለፅ ፡) ፍጹም ፡ ባለቤት ፡ ነው ።

፪ኛ. ተከግሹ ፡ ከከግሹ ፡ ጋር ፡ ባለው ፡ ውል ፡ መሠረት ፡ ለዚሁ ፡ ንብረት ፡ ባለይዞታ ፡ ነው ።

፪ኛ. ተከሣኹ፣ ያለ፣ ከሣኹ፣ ፈቃድ፣ ጠቃሚ፣ የሆኑ፣ ብዙ፣ ዛሬች፣ ለመሸጥ፣ ቀርቧል፣ እንደገናም፣ በተወግረ፣ ብዙ፣ ዛሬች፣ ለመቀረጥ፣ ይዘታል።

(በርርም፣ ፩. በ፩. ና ፭. ተራ. ቀጥሮች፣ መሠረት፣ የሚያስፈልገውን፣ መግለፅ፣)

፫ኛ. ተከሣኹ፣ በዚያ፣ ቦታ፣ ላይ፣ ያለውን፣ ንብረት፣ እንዲያባከን፣ ወይም፣ እንዲባከን፣ እንዲያደርግ፣ ግንዛ፣ ትእዛዝ፣ እንዲደርሰው፣ ከሣኹ፣ ይጠይቃል።

(የገንዘብ፣ ካሣም፣ መጠየቅ፣ ይችላል።)

ቀጥሮ ፣ ፴፮.

ለዋኪን ፣ ግንዛ፣ ትእዛዝ ፣

እላይ ፣ ሰው ፣ የተገለፀው ፣ ከሣኹ ፣ የሚከተለውን ፣ ያመለክታል ፡-

፩ኛ. ከዚህ ፣ በታች ፣ በተጠቀሰው ፣ ጊዜ ፣ ከሣኹ ፣ በ... መንገድ ፣ እዲስ ፣ አበባ ፣ የሚገኘው ፣ የቀጥሮ ፣ ... ቤት ፣ ፍጹም ፣ ባለቤት ፣ ነበረ ፣ አሁንም ፣ ነው ።

፪ኛ. ተከሣኹ ፣ ከዚህ ፣ በታች ፣ በተጠቀሰው ፣ ጊዜ ፣ (በዚያው ፣ በ... መንገድ ፣ የሚገኝ ፣ መረት) ፣ ፍጹም ፣ ባለቤት ፣ ነበረ ፣ አሁንም ፣ ነው ።

፫ኛ. በ... ቀን ፣ ፲፱... ዓ.ም. ተከሣኹ ፣ በዚህ ፣ መረት ፣ ላይ ፣ የከብት ፣ ግረጃ ፣ ቄራ ፣ አጽጽው ፣ ከዚያ ፣ ጊዜ ፣ ጀምሮ ፣ እስካሁን ፣ ድረስ ፣ የቀንድ ፣ ከብተች ፣ ወደዚያ ፣ እየመጡ ፣ እንዲታረዱ ፣ ከግድረግ ፣ አላጸረጠም ፣ (ደምና ፣ ፈርሰም ፣ ከከሣኹ ፣ ቤት ፣ ፈት ፣ ለፈት ፣ ባለው ፣ መንገድ ላይ ፣ እንዲጣል ፣ እድርጓል ።)

፬ኛ. በዚህ ፣ ምክንያት ፣ ከሣኹ ፣ ያን ፣ ቤት ፣ ትቶ ፣ ለመውጣት ፣ ተገደደ ፣ ለሌላ ፣ ሰው ፣ ሊያከራየውም ፣ አልቻለም ።

(በርርም፣ ፩. በ፩. ና ፭. ተራ. ቀጥሮች፣ መሠረት፣ የሚያስፈልገውን፣ መግለፅ፣)

፭ኛ. ተከሣኹ ፣ ካሁን ፣ በኋላ ፣ የግወክ ፣ ተግባር ፣ ከመፈጸም ፣ ወይም ፣ ከግሰፈጸም ፣ የሚያገድ ፣ ትእዛዝ ፣ እንዲደርሰው ፣ ከሣኹ ፣ ይጠይቃል ።

ቀጥሮ ፣ ፴፯.

ሕዝብን ፣ ግወክ ፣

እላይ ፣ ሰው ፣ የተገለፀው ፣ ከሣኹ ፣ የሚከተለውን ፣ ያመለክታል ፡-

፩ኛ. ተከሣኹ ፣ የሕዝቡን ፣ መተላለፊያ ፣ ለመዝጋት ፣ ቀበና ፣ ... በተባለው ፣ የሕዝብ ፣ መንገድ ፣ ላይ ፣ ካግባብ ፣ የወጣ ፣ አድራጎትን ፣ ለመቀጠልና ፣ ለመደጋገም ፣ ዝቷል ፣ አስቧልም ።

፪ኛ. ከሣኹ ፣ ይህን ፣ ክስ ፣ ለግቅረብ ፣ ከጠቅላይ ፣ ዐቃቤ ፣ ሕግ ፣ የጽሑፍ ፣ ፈቃድ ፣ አግኝቷል ።

(በርርም፣ ፩. በ፬ ና ፭. ተራ. ቀጥሮች፣ መሠረት፣ የሚያስፈልገውን፣ መግለጽ፣)

፫ኛ. ስለዚህ ፡-

፬ኛ. ተከሣኹ ፣ በተባለው ፣ የሕዝብ ፣ መንገድ ፣ ላይ ፣ የሚመላለሰውን ፣ ሕዝብ ፣ መተላለፊያ ፣ ለመዝጋት ፣ መብት ፣ የሌለው ፣ መሆኑ ፣ በይፋ ፣ እንዲገለጽ ።

፭ኛ. ተከሣኹ ፣ በተባለው ፣ የሕዝብ ፣ መንገድ ፣ ላይ ፣ የሚመላለሰውን ፣ ሕዝብ ፣ መተላለፊያ ፣ እንዳይዘጋ ፣ እንዲታገድና ፣ እንደተገለፀው ፣ ያለአገባብ ፣ የከመረውን ፣ አፈርና ፣ ድንጋይ ፣ እንዲያነግ ፣ እንዲታዘዝ ፣ ከሣኹ ፣ ይጠይቃል ።

ቍጥር ፡ ፴፮.

የውሀ ፡ አወራረድ ፡ እንዳይለወጥ ፡ ግንጃ ፡ ትእዛዝ ፡

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡-
(በፎርም ፡ ቍጥር ፡ ፳፮. እንደተባለው ፡)

እላይ ፡ እንደተገለፀው ፡ ተከሣሹ ፡ የውሀውን ፡ አወራረድ ፡ ከመለወጥ ፡ የሚያግድ ፡ ትእዛዝ ፡
እንዲደርሰው ፡ ከሣሹ ፡ ይጠይቃል ።

ቍጥር ፡ ፴፱.

ጥፋት ፡ የተዛተበት ፡ ተንቀሳቃሽ ፡ ንብረት ፡ እንዲመለስና ፡ ዛቻውም ፡
እንዳይፈጸም ፡ ግንጃ ፡ ትእዛዝ ።

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡-
፩ኛ. ከሣሹ ፡ ከዚህ ፡ በታች ፡ በተጠቀሰው ፡ ጊዜ ፡ (በታወቀ ፡ ሠላሊ ፡ የተሳለውና ፡ ትጂ ፡
የሌለው ፡ ወይም ፡ ንብረቱ ፡ በገንዘብ ፡ የማይተካ ፡ ዓይነት ፡ ነው ፡ የሚያሰኝ ፡ ምክንያት ፡ ቢኖር ፡
ይገለፅ) . . . (የአያቱ ፡ ፎቶግራፍ ፡) ባለቤት ፡ ነበር ፡ አሁንም ፡ ነው ።

፪ኛ. በ. . . ቀን ፡ ፲፱. . . ዓ.ም. በተከሣሹ ፡ ዘንድ ፡ በአደራ ፡ አስቀመጠው ።
፫ኛ. በ. . . ቀን ፡ ፲፱. . . ዓ.ም. ይህንኑ ፡ ዕቃ ፡ እንዲሰጠው ፡ ተከሣሹን ፡ ጠየቀው ፡ ዕቃው ፡
እዚያ ፡ በመቆየትም ፡ የሚገባውን ፡ ጥጋ ፡ የሚከፍል ፡ መሆኑን ፡ ገለፅ ።

፬ኛ. ተከሣሹ ፡ ዕቃውን ፡ ለሰማሹ ፡ ለመመለስ ፡ አልፎታልም ፡ ከግለቀም ፡ በላይ ፡ አስረክብ ፡
የተባለ ፡ እንደሆነ ፡ ያንኑ ፡ ለመደበኛ ፡ ለመሸጥ ፡ ለመለወጥ ፡ ለመቆራረጥ ፡ ወይም ፡ ለመጉዳት ፡
ዝቷል ።

፭ኛ. ከሣሹ ፡ (ሥላሱን ፡) ያጣ ፡ እንደሆነ ፡ በቂ ፡ ካሳ ፡ የሚሆነው ፡ የገንዘብ ፡ ካግ ፡ እይገ
ኝም ።

(በፎርም ፡ ፩. በ፪. ና ፭. ተራ ፡ ቍጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስረዳገውን ፡ መግለፅ ፡)

፮ኛ. ስለዚህ ፡ -
፯ኛ. ተከሣሹ ፡ (ሥላሱን ፡) ከመሸጥ ፡ ከመለወጥ ፡ ከመጉዳት ፡ ወይም ፡ ከመደበኛ ፡ ይታገድ ፡
ዘንድ ፡ እንዲታዘዝ ።

፰ኛ. ለከሣሹ ፡ ያስረከበው ፡ ዘንድ ፡ እንዲገደድ ፡ ከሣሹ ፡ ይጠይቃል ።

ቍጥር ፡ ፵.

የእርስ ፡ በእርስ ፡ ክርክር ፡

በዚህ ፡ በላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡-
፩ኛ. ከዚህ ፡ በታች ፡ የተጠቀሰው ፡ ጥያቄ ፡ ከቀረበበት ፡ ቀን ፡ በፊት ፡ አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕ
ረግ ፡ ስም ፡) . . . በከሣሹ ፡ ዘንድ ፡ (የንብረቱን ፡ ዓይነት ፡ በመግለፅ ፡) (በአደራ ፡) አስቀመጠ ።

፪ኛ. አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡) . . . ዳርጉኛል ፡ በማለት ፡ ተከሣሹ ፡ አቶ ፡ (ወይም ፡
በማዕረግ ፡ ስም ፡) . . . ይኸው ፡ ዕቃ ፡ እንዲሰጠው ፡ ጠይቋል ።

፫ኛ. እንደዚያውም ፡ ተከሣሹ ፡ አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡) . . . አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕ
ረግ ፡ ስም ፡) . . . ለሱ ፡ እንዲሰጥ ፡ ባዘዘለት ፡ መሠረት ፡ ይኸው ፡ ዕቃ ፡ እንዲሰጠው ፡ ጠይቋል ።

፬ኛ. ተከሣሹ ፡ በየበኩላቸው ፡ አለን ፡ የሚሉትን ፡ መብት ፡ ከሣሹ ፡ አያውቀውም ።
፭ኛ. ከሣሹ ፡ ንብረቱን ፡ ጎረቤቱም ፡ በማቆየት ፡ ከሚጠይቀው ፡ ጥጋና ፡ ወጪ ፡ በቀር ፡ በገቢ

ረቱ ላይ፣ ይገባኛል ስለ፣ የሚያቀርበው ጥያቄ የለውም ፊቃውንም ፍርድ ቤቱ ላይ
ላቸው ሰዎች ለማስረከብ ገግጽና ፈቃደኛ ነው ።

፪ኛ. ክስ የቀረበው ከተከሣኾች ከእንዳቸው ጋራ በመመሳጠር ለይደለም ።
(በፎርም ፩ በ፩ ፭ ተራ ቀጥሮች መሠረት የሚያስፈልገውን መግለፅ)

፫ኛ. ስለዚህ ፡-

፩ኛ. ከሣኾች ስለዚህ ጉዳይ በከሣኾ ላይ ክስ ከማቅረብ ይታገዱ ዘንድ እንዲታ
ዘዙ ።

፪ኛ. በዚህ ንብረት ምክንያት በየባኩላቸው ስለቀረቡት ጥያቄ ተገጣጥመው እን
ዲነጣጠሩ ።

፫ኛ. ክርክሩ እስከ አበቃ ድረስ ይህን ንብረት የሚረከብ እንድ ሰው እንዲታዘዝ ።

፬ኛ. ከሣኾች ንብረቱን ለታዘዘው ሰው በማስረከብ በዚህ ንብረት ረገድ ከተከሣ
ኾች ለማንኛቸውም ቢሆን ተጠያቂ ከመሆን ነፃ እንዲሆን ከሣኾች ይጠይቃል ።

ቀጥር ፡ ፱፩.

ዕዳ ፡ ያልተከፈለው ባለገንዘብ ስለ ራሱና ስለ ሌሎችም ባለገንዘቦች ፣
ሆኖ የሚያስተዳድረው ንብረት ፡

እላይ ስሙ የተገለፀው ከሣኾች የሚከተለውን ያመለክታል ፡-

፩ኛ. አቶ (ወይም በማዕረግ ስም) . . . ጌቸ . . . በሞተ ጊዜ የከሣኾ ልኩ . . .
የሆነ ዕዳ ነበረበት ንብረቱም አሁን ድረስ ይኸው ዕዳው አለበት (የብድሩ ፃይነትና ፣
መያዣም እንዳለው ይገለፅ ፡)

፪ኛ. አቶ (ወይም በማዕረግ ስም) . . . በ . . . ቀን ፲፱ . . . ዓ.ም. ወይም ወደ
ዚያው ገደማ ሞተ ። በ . . . ቀን . . . ዓ.ም. ባደረገው የመጨረሻ ኑዛዜ አቶ (ወይም በማ
ዕረግ ስም) . . . ጉዳይ ለስፈጻሚ አድርጎ ሾመው (ወይም ንብረቱን በአደራ ሰጥቶ
ወይም ሳይናዘዝ ሞተ እንደሆነ ወይም ሌላ ሁኔታ እንዳለ የሆነው ይገለፅ ፡)

፫ኛ. ኑዛዜውን አቶ (ወይም በማዕረግ ስም) . . . ለስመስከርአል (ወይም ለንብ
ረቱ ለስተዳዳር ደብዳቤዎች ተሰጥቶል ፡)

፬ኛ. ተከሣኾ የአቶ (ወይም በማዕረግ ስም) . . . ን ተንቀሳቃሽ (ወይም የማይን
ቀላቀስ ንብረት ወይም ከማይንቀላቀሰው ንብረት ሺያጭ ላይ የተገኘውን ገንዘብ)
በእጁ አድርጎታል ። ለከሣኾ ዕዳውን ለአከፈለውም ።

በፎርም ፩ በ፩ ፮ ፣ ተራ ቀጥሮች መሠረት የሚያስፈልገውን መግለፅ ፡)

፭ኛ. ከሣኾች ለጌቸ ለአቶ (ወይም በማዕረግ ስም) . . . ተንቀሳቃሽ (እንዲሁም ፣
የማይንቀላቀስ) ንብረት ሂሳብ እንዲያዝና ንብረቱ በፍርድ ቤት ድንጋጌ መሠረት
እንዲተዳደር ይጠይቃል ።

ቀጥር ፡ ፱፪.

በተረጋገጠ ኑዛዜ መሠረት የሚተዳደር ሀብት ፡

(ፎርም ፱፩ን በዚህ መሠረት መለወጥ (፩ኛውን ተራ ቀጥር ለስቀርቶ በ፪ኛው
ተራ ቀጥር በመጀመር) አቶ (ወይም በማዕረግ ስም) . . . ጌቸ የ . . . በ . . . ቀን
. . . ዓ.ም. ወይም ወደዚያው ገደማ ሞተ ። በ . . . ቀን . . . ዓ.ም. ባደረገው የመጨረሻ ፣

ኑዛዜ፡ አቶ፡ (ወይም፡ በግዕድግ፡ ስም፡) . . . ን፡ ጉዳይ፡ አስፈጻሚ፡ አድርጉ፡ ሾመው፡ ለከግ
ሹም፡ (ምን፡ እንደተናዘዘለት፡ ተገልጾ፡) ተናዘዘለት ።

በጀኛው፡ ተራ፡ ቀጥር፡ ምትክ፡ -

ተከግሹ፡ የአቶ፡ (ወይም፡ በግዕድግ፡ ስም፡ . . . ን፡ ተንቀሳቃሽ፡ ንብረት፡ ከብዙም፡ በጥ
ቲቱ፡ (በኑዛዜው፡ የታዘዘው፡ ንብረት፡ ተገልጾ፡) . . . ን፡ በእጁ፡ አግብቶታል ።

ከጀኛው፡ ተራ፡ ቀጥር፡ በመጀመሪያው፡ ክፍል፡ ምትክ፡ -

ከግሹ፡ እላይ፡ የተገለፀውን፡ (በኑዛዜ፡ የታዘዘውን፡ ንብረት፡ ገልጾ፡) ተከግሹ፡ እንዲያስረ
ክበው፡ እንዲታዘዝና፡ . . . ይጠይቃል ።

ቀጥር ፡ ፵፫.

የኑዛዜ፡ ውርስ፡ ያገኘ፡ ሰው፡ የሚያስተዳድረው፡ ሀብት፡

(ፎርም፡ ፵፩ን፡ በዚሁ፡ መሠረት፡ መለወጥ፡) (ጀኛውን፡ ተራ፡ ቀጥር፡ አስቀርቶ፡ በጀኛው፡
ተራ፡ ቀጥር፡ በመጀመር፡) አቶ፡ (ወይም፡ በግዕድግ፡ ስም፡) . . . ግኝ፡ የ . . . በ . . . ቀን፡
. . . ፱. ም. ባደረገው፡ የመጨረሻ፡ ኑዛዜ፡ አቶ . . . ን፡ ጉዳይ፡ አስፈጻሚ፡ አድርጉ፡ ሾመው፡
ለከግሹም፡ . . . ብር፡ ውርስ፡ ተናዘዘለት ።

በጀኛው፡ ተራ፡ ቀጥር፡ “ዕዳ” የሚለውን፡ “ውርስ” በሚለው፡ መተካት፡ ነው ።

ሌላ ፡ ዓይነት ፡ ፎርም ።

እላይ፡ ስሙ፡ የተገለፀው፡ ከግሹ፡ የሚከተለውን፡ ያመለክታል፡ -

ጀኛ. አቶ፡ (ወይም፡ በግዕድግ፡ ስም፡) . . . የ . . . በ . . . ቀን፡ . . . ፱. ም. ሞተ ። በ . . .
ቀን . . . ፱. ም. ባደረገው፡ የመጨረሻ፡ ኑዛዜ፡ ተከግሹንና፡ (ተናዘዘው፡ በሕይወት፡ ሳለ፡ የሞ
ተውን፡) አቶ . . . ን፡ ጉዳይ፡ አስፈጻሚዎች፡ አድርጉ፡ ሾማቸው ። እንዲሁም፡ የሚንቀሳቀሱም፡
ሆነ፡ ወይም፡ የግዴንቀሳቀስ፡ ንብረቱን፡ ጉዳይ፡ አስፈጻሚዎቹ፡ ባለአደራዎች፡ ሆነው፡ ኪራ
ዩንና፡ ከንብረቱ፡ የሚገኘውን፡ ገቢ፡ ለከግሹ፡ እስከ፡ ዕድሜ፡ ልኩ፡ ድረስ፡ እንዲከፍሉት፡ ተና
ዘዘለት ። ከግሹም፡ ከሞተ፡ በኋላ፡ ዕድሜው፡ ሆኖ፡ አንድ፡ ዓመት፡ የሞላው፡ ወንድ፡ ልጅ፡
ወይም፡ እዚሁ፡ ዕድሜ፡ የደረሰች፡ ወይም፡ ያገባች፡ ሴት፡ ልጅ፡ የሌለው፡ እንደሆነ፡ የግዴንቀ
ሳቀሰውን፡ ንብረቱን፡ በሕግ፡ የተናዘዘው፡ ወራሾች፡ ለሆኑት፡ ሰዎች፡ እንዲሁም፡ የግዴንቀሳ
ቀሰውን፡ ንብረቱን፡ ከግሹ፡ በሞተ፡ ጊዜ፡ ባለንብረቱ፡ የተወው፡ ኑዛዜ፡ ባይገኝና፡ እላይ፡ እንደ
ተመለከተው፡ ከግሹ፡ ልጅ፡ ባይኖረው፡ ተናዘዘው፡ ከሁሉም፡ የቀረቡ፡ ዘመዶቹ፡ ለሆኑት፡
ሰዎች፡ ተናዘዘ ።

ጀኛ. ኑዛዜውን፡ በ . . . ቀን . . . ፱. ም. ተከግሹ፡ አረጋግጧል ። ከግሹ፡ አላገባም ።

፫ኛ. ተናዘዘው፡ ሲሞት፡ የሚንቀሳቀስ፡ እንደዚያውም፡ የግዴንቀሳቀስ፡ ንብረት፡ ንብረው።
ተከግሹ፡ የግዴንቀሳቀሰውን፡ ንብረት፡ ኪራይ፡ ተቀባይ፡ ሆነ ። የሚንቀሳቀሰውን፡ ንብረት፡ እን
ዳንዱን፡ ሸጦታል ።

(በፎርም፡ ፩. በ፵፮. ፩. ተራ፡ ቀጥሮች፡ መሠረት፡ የሚያስፈልገውን፡ መግለፅ፡)

፳ኛ. ስለዚህ፡ -

፳ኛ. የሚንቀሳቀሰውና፡ የግዴንቀሳቀሰው፡ ንብረት፡ በዚሁ፡ ፍርድ፡ ሴት፡ ውስጥ፡ እንዲ
ተዳደርና፡ ይህን፡ ለማድረግ፡ ግኛቸውም፡ ተገቢ፡ መመሪያ፡ እንዲሰጥና፡ ሂግብም፡ እንዲያዘ ።

፳ኛ. ከዚህ፡ በላይ፡ ወይም፡ ከዚህም፡ ሌላ፡ ለጉዳዩ፡ የሚያስፈልገው፡ ዓይነት፡ ውጣኔ፡
እንዲሰጥ፡ ከግሹ፡ ይጠይቃል ።

ቍጥር ፡ ፵፩.

የባለ ፡ አደራነት ፡ አፈጻጸም ።

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡-

፩ኛ. አቶ. . . . እና ፡ ወይዘሮ. . . . የተከሣሹ ፡ አባትና ፡ እናት ፡ ሲጋቡ ፡ በ. . . . ቀን. . . . ዓ.ም. ወይም ፡ ወደዚያው ፡ ገደማ ፡ በተፈራረሙት ፡ ውል ፡ (የአቶ. . . . ንብረትና ፡ የግል ፡ ዕቃ ፡ ለተከሣሹ ፡ ለአቶ. . . . እና ፡ ለሌሎቹም ፡ በአቶ. . . . ላይ ፡ ገንዘብ ፡ ለነበራቸው ፡ ጥቅም ፡ እንዲሆን ፡ ባለቤትነቱ ፡ በተዛወረበት ፡ ሰነድ ፡ መሠረት ፡ ከሣሽ ፡ ከባለ ፡ አደራዎች ፡ አንዱ ፡ ነው ።

፪ኛ. አቶ. . . . እላይ ፡ የተመለከተውን ፡ የባለ ፡ አደራነት ፡ ግዴታ ፡ በመቀበል ፡ በሰነዱ ፡ መሠረት ፡ የተዛወረውን ፡ የሚንቀሳቀስና ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ (ወይም ፡ ከሱ ፡ ገቢ ፡ ሺያጭ ፡ ላይ ፡ የተገኘውን) እጁ ፡ አግብቷል ።

፫ኛ. አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም) . . . . በሰነዱ ፡ መሠረት ፡ የጥቅም ፡ ወለድ ፡ ይገባኛል ፡ ሲል ፡ ጠይቋል ።

(በፎርም ፩.በ፩ና. ፭. ተራ ፡ ቍጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለፅ ፡)

፬ኛ. ከሣሽ ፡ ባለአደራ ፡ በመሆኑ ፡ በእጁ ፡ የሚገኘውን ፡ የማናቸውንም ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ቢራይና ፡ ጥቅም ፡ እንዲሁም ፡ ከዚያው ፡ ንብረት ፡ ወይም ፡ ከንብረቱ ፡ ውስጥ ፡ ከግማሹ ፡ ሺያጭ ፡ ወይም ፡ የተንቀሳቃሹን ፡ ንብረት ፡ ወይም ፡ ከተንቀሳቃሹ ፡ ንብረት ፡ ውስጥ ፡ ከግሚሱ ፡ ሺያጭ ፡ ወይም ፡ ትርፍ ፡ የተገኘውን ፡ ሂሣብ ፡ ለማቅረብ ፡ ስለሚሻ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የዚህን ፡ የአደራ ፡ ንብረት ፡ ሂሣብ ፡ እንዲተሳሰብና ፡ የአደራው ፡ ንብረት ፡ በሙሉ ፡ ለተከሣሹ ፡ ለ' . . . እና ፡ ለሌሎቹም ፡ አግባብ ፡ ላላቸው ፡ ሰዎች ፡ ጥቅም ፡ በሚውልበት ፡ አኳኋን ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ በኩል ፡ ይተዳደር ፡ ዘንድ ፡ አቶ. . . . እና ፡ ሌሎቹም ፡ ባለ ፡ አግባብ ፡ መሆናቸውን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ያወቀ ላቸው ፡ ሰዎች ፡ ባሉበት ፡ እንዲወሰን ፡ አለዚያ ፡ ግን ፡ አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም) . . . . ለዚህ ፡ ተቃራኒ ፡ ምክንያት ፡ እንዳለው ፡ እንዲያስረዳ ፡ ከሣሽ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱን ፡ ይለምናል ።

ቍጥር ፡ ፵፭.

ሺያጭ ፡

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡-

፩ኛ. ከሣሽ ፡ የተከሣሹን ፡ መሬት ፡ በወለድ ፡ አግድ ፡ ይዟል ።

፪ኛ. የወለድ ፡ አግዱ ፡ ዝርዝር ፡ ሁኔታዎች ፡ የሚከተሉት ፡ ናቸው ፡-

ሀ. ቀንና ፡ ዓ. ም.

ለ. የወለድ ፡ አግድ ፡ አስያገርውና ፡ ያገርው ፡ ስም ፡

ሐ. የተከፈለ ፡ ገንዘብ ፡

መ. የወለዱ ፡ ሂሣብ ፡

ሠ. በወለድ ፡ አግድ ፡ የተያዘው ፡ ንብረት ፡

ረ. አሁን ፡ የሚፈለገው ፡ ገንዘብ ፡ ልክ ፡

ሰ. የከሳሹ ፡ ባለወለድ ፡ አግድነት ፡ ከሌላ ፡ የተላለፈ ፡ እንደሆነ ፡ በምን ፡ አኳኋን ፡ እንደ ፡ ተላለፈለት ፡ ይገለፅ ።

ከሣሽ ፡ በወለድ ፡ አግድ ፡ የተያዘውን ፡ ንብረት ፡ በእጁ ፡ አግብቶት ፡ እንደሆነ ፡ ይገለፅ ፡

፫ኛ. ከሣሽ ፡ በወለድ ፡ አግድ ፡ የተያዘውን ፡ ንብረት ፡ በእጁ ፡ ያገባው ፡ በ. . . . ቀን ፡ . . . .

ዓ. ም. ነው ፡ ገብረቲ ፡ በእጁ ፡ የሚገኝ ፡ ባለወለድ ፡ አገድ ፡ በመሆኑም ፡ ከዚያ ፡ ጊዜ ፡ ጀምሮ ፡ ሂግ ቡን ፡ ለመተላለብ ፡ ዝግጁ ፡ ነው ።

(በፎርም ፡ ፩. በ፳፻. ፭. ተራ ፡ ቊጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለፅ ፡)

፳፻. ስለዚህ ፡-

፩ኛ. ገንዘቡ ፡ እንዲከፈለው ፡ አለዚያ ፡ ግን ፡ ገብረቲ ፡ እንዲሸጥ ፡

፪ኛ. ከገብረቲ ፡ ሽያጭ ፡ የሚገኘው ፡ ገንዘብ ፡ ለከሣሹ ፡ የሚገባውን ፡ ገንዘብ ፡ ለመክፈል ፡ ያልበቃ ፡ እንደሆነ ፡ ስለ ፡ ቀሪው ፡ ከሣሹ ፡ ለማመልከት ፡ የሚፈትድለት ፡ መሆኑ ፡ እንዲረጋገጥ ለት ፡ ከሣሹ ፡ ይጠይቃል ።

ቊጥር ፡ ፵፮.

የተያዘ ፡ ገብረት ፡ ግስለቀት ፡

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡-

፩ኛ. ከሣሹ ፡ ለተከሣሹ ፡ መሪት ፡ በወለድ ፡ አገድ ፡ አስይዟል ።

፪ኛ. የወለድ ፡ አገድ ፡ ዝርዝር ፡ ሁኔታዎች ፡ የሚከተሉት ፡ ናቸው ፡-

ሀ. ቀንና ፡ ዓ. ም.

ለ. የወለድ ፡ አገድ ፡ ያገርውና ፡ አስያገርው ፡ ስም ፡

ሐ. የተከፈለው ፡ ገንዘብ ፡

መ. የወለዱ ፡ ሂሳብ ፡

ሠ. በወለድ ፡ አገድ ፡ የተያዘው ፡ ገብረት ፡

ረ. የከሣሹ ፡ በወለድ ፡ አገድ ፡ አስያገርነት ፡ ከሌላ ፡ የተላለፈ ፡ እንደሆነ ፡ በምን ፡ አኳኑን ፡ እንደተላለፈለት ፡ ባሠሩ ፡ ይገለፅ ። ተከሣሽ ፡ በወለድ ፡ አገድ ፡ የተያዘውን ፡ ገብረተ ፡ በእጁ ፡ አግብቶት ፡ እንደሆነ ፡ ይገለፅ ፡

፫ኛ. ተከሣሽ ፡ በወለድ ፡ አገድ ፡ የተያዘውን ፡ ገብረት ፡ በእጁ ፡ አግብቶታል ፡ ወይም ፡ ኪራ

ዩን ፡ ተቀብሏል ።

(በፎርም ፡ ፩. በ፳፻. ፭. ተራ ፡ ቊጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለፅ ፡)

፳፻. ይህ ፡ ገብረት ፡ እንዲለቀቅለትና ፡ እንደገና ፡ በስሙ ፡ እንዲዛወር ፡ (በእጁም ፡ እንዲያገባው ፡) ከሣሹ ፡ ይጠይቃል ።

ቊጥር ፡ ፵፯.

የተጣራ ፡ ገደታ ፡ ቊጥር ፡ ፩.

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡-

፩ኛ. በ. . . ቀን. . . ዓ. ም. በተጻፈና ፡ ተከላሽ ፡ በፈረመው ፡ ውል ፡ እዚያው ፡ ላይ ፡ የተዘረዘረ ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ገብረት ፡ ከከሣሹ ፡ በ. . . ብር ፡ ሊገነ ፡ (ወይም ፡ ለከሣሹ ፡ ሊሸጥ ፡) ውል ፡ ገባ ።

፪ኛ. ከሣሹ ፡ ተከሣሹን ፡ በበኩሉ ፡ ውለታውን ፡ እንዲፈጽም ፡ ጠይቆት ፡ ነበር ። ተከሣሹ ፡ ግን ፡ አልፈጸመም ።

፫ኛ. ከሣሹ ፡ በበኩሉ ፡ ውለታውን ፡ በትክክል ፡ ለመፈጸም ፡ ምን ፡ ጊዜም ፡ ቢሆን ፡ ዝግጁና ፡ ፈቃደኛ ፡ ነው ። ይኸውም ፡ ለተከሣሹ ፡ ተገልጾታል ።

(በፎርም ፡ ፩. በ፳፻. ፭. ተራ ፡ ቊጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለፅ ፡)

፪ኛ. ተከማቾች፣ ውለታውን፣ በትክክል፣ እንዲፈጽሙና፣ ለንብረቱ፣ ከሣቾች፣ ሙሉ፣ ይዘታ፣ ይኖረው፣ ዘንድ፣ እስፈላጊውን፣ ሁሉ፣ እንዲያደርግ፣ (ወይም፣ ንብረቱን፣ ተረክቦ፣ እንዲይዝ) እንዲሁም፣ የክሱን፣ ወጪ፣ እንዲከፍል፣ ፍርድ፣ ቤቱ፣ እንዲያዘው፣ ከሣቾች፣ ይጠይቃል ።

ቀጥር ፣ ፵፮.

የተጣራ ፣ ገዴታ ፣ ቀጥር ፣ ፪.

እላይ ፣ ስሙ ፣ የተገለፀው ፣ ከሣቾች ፣ የግዝተለውን ፣ ያመለክታል ። -

፩ኛ. በ. . . ተገ. . . ግ. ም. ከሣቾች ፣ ተከማቾች ፣ በጽሑፍ ፣ ውል ፣ ተጥሎ ፣ ጥናው ፣ ሰነድም ፣ ከዚህ ፣ ጋር ፣ ተያይዞ ፣ ይገኛል ።

ተከማቾች ፣ በውሉ ፣ ላይ ፣ ለተመለከተው ፣ የግይንቀሳቀስ ፣ ንብረት ፣ ፍጹም ፣ ባለቤት ፣ ነበር ።

፪ኛ. በ. . . ተገ. . . ግ. ም. ከሣቾች ፣ ለተከማቾች ፣ . . . ብር ፣ እንዲከፍለውና ፣ በቂ ፣ በሆነ ፣ ግስረጃ ፣ ንብረቱን ፣ በሰሙ ፣ እንዲያዛውርለት ፣ ጠየቀው ።

፫ኛ. በ. . . ተገ. . . ግ. ም. ከሣቾች ፣ ንብረቱ ፣ በሰሙ ፣ እንዲዛውርለት ፣ እንደገና ፣ ጠየቀ ። (ወይም ፣ ተከማቾች ፣ ንብረቱን ፣ ለከሣቾች ፣ እንዲዛውር ፣ ሳይፈትድ ፣ ተረ ።)

፬ኛ. ተከማቾች ፣ ያቀረበው ፣ የንብረት ፣ ግዛወሪያ ፣ ሰነድ ፣ ምንም ፣ የለም ።

፭ኛ. ከሣቾች ፣ የገዢውን ፣ ገንዘብ ፣ ለተከማቾች ፣ ለመክፈል ፣ አሁንም ፣ ዝግጁና ፣ ፈቃደኛ ፣ ነው ።

(በፎርም ፣ ፩. በ፩. ፍ. ፭. ተራ ፣ ቀጥርች ፣ መሠረት ፣ የግያስፈልገውን ፣ መገለፅ ፣)

፮ኛ. ስለዚህ ። -

፯ኛ. ንብረቱን ፣ በቂ ፣ በሆነ ፣ የሰነድ ፣ ግስረጃ ፣ ተከማቾች ፣ ለከሣቾች ፣ (በውሉ ፣ መሠረት ፣) በሰሙ ፣ እንዲያዛውርለት ።

፰ኛ. ንብረቱን ፣ ይዞ ፣ ስለቆየበት ፣ ካሣ ፣ . . . ብር ፣ እንዲክፈለው ፣ ከሣቾች ፣ ይጠይቃል ።

ቀጥር ፣ ፵፱.

ቪ. ር. ክ. ና. ፣

እላይ ፣ ስሙ ፣ የተገለፀው ፣ ከሣቾች ፣ የግዝተለውን ፣ ያመለክታል ። -

፩ኛ. እሱና ፣ አቶ ፣ . . . ተከማቾች ፣ ባለፉት ፣ ዓመታት ፣ (ወይም ፣ ወራት ፣) በጽሑፍ ፣ በተሰጠ ግሙብት ፣ የግንባር ፣ ደንብ ፣ (ወይም ፣ በተረራረሙበት ፣ ውል ፣ ወይም ፣ በቃል ፣ ስምምነት ፣) መሠረት ፣ በአንድነት ፣ የንግድ ፣ ሥራ ፣ ሲሠሩ ፣ ቆይተው ፣ ነበር ።

፪ኛ. በከሣቾች ፣ በተከማቾች ፣ መካከል ፣ ዓያሌ ፣ ጊዜያት ፣ ጥልፍ ፣ አለመስግግት ፣ ስለ ፣ ደረሰ ፣ በቪርክና ፣ ለጋራ ፣ ጥትግቸው ፣ አብረው ፣ በመሥራት ፣ የቪርክና ፣ ሥራቸውን ፣ ለመቀጠል ፣ የግይቻል ፣ ሆነ ። (ወይም ፣ ተከማቾች ፣ ከቪርክናው ፣ ደንብ ፣ ውስጥ ፣ ቀጥለው ፣ የተዘረዘሩትን ፣ ገዴታዎች ፣ አፍርሷል ።)

፫ኛ.

፬ኛ.

፭ኛ.

(በፎርም ፣ ፩. በ፩. ፍ. ፭. ተራ ፣ ቀጥርች ፣ መሠረት ፣ የግያስፈልገውን ፣ መገለፅ ፣)

፩ኛ. ስለዚህ :-

፪ኛ. ሺርክናው : እንዲረሰስ :

፫ኛ. ሂጣቡ : ተመርጾ : እንዲታወቅ :

፬ኛ. ገንዘብ : ተቀባይ : እንዲሾም :

(ግስታወቅ) ሺርክናው : እንዲያበቃ : በሚተርብ : ክስ : ሺርክናው : እንዲረሰስ : የሚለውን : ጥያቄ : እስተርቶ : ስለረሰው : ሺርክና : የሚያስረዱትን : ግስረጃዎች : መዘርዘር : ነው ።
የመከላከያ : ክርክር :

ጠቅላላ : መከላከያዎች :

መካድ : ተከግሹ : (ነገሩን : በመዘርዘር :) ክዷል ።
ተከግሹ : (ነገሩን : በመዘርዘር :) አያምንም ።
ተከግሹ : . . . . .ያምናል ። ገን . . . . .ይገልጻል ።

መቃወም : ተከግሹ : በረረሰው : የ . . . . .የንገድ : ግንባር : ሸረከ : መሆኑን : ይክዳል ።
ተከግሹ : የተጠቀሰውን : ውል : ወይም : ግናቸውንም : ውል : ከከግሹ : ጋር : መጥጥሉን : ይክዳል ።
ተከግሹ : እላይ : እንደተመለከተውም : ሆነ : ወይም : በሌላ : አካላት : ከከግሹ : ጋር : መጥጥሉን : ይክዳል ።
ተከግሹ : በግንባሩ : ውስጥ : አለው : የተባለው : ሀብት : መኖሩን : ያምናል ። ገን : ከግሹ : ይገባኛል ። ብሎ : ያቀረበውን : ጥያቄ : አያምንም ።
ከግሹ : በአቤቱታው : ላይ : ለተከግሹ : ሸጥኩለቸው : ያላቸውን : ዕቃዎች : ወይም : ከእነሱ : ውስጥ : ግንኛቸውንም : ቢሆን : ተከግሹ : መግዛቱን : ይክዳል ።

ገደብ :- ክስ : በፍትሕ : ብሔር : ሕግ : አንቀጽ : ፩፻፱፻፷. ታግዷል ።

ሥልጣን :- በ . . . . .ምክንያት : (ምክንያቱን : በመግለፅ :) ፍርድ : ቤቱ : ክስን : ለመስግት : ሥልጣን : የለውም ።
የተባለውን : ክስ : ለግስታወቅ : በ . . . . .ቀን : . . . . .ዓ.ም. ተከግሹ : ለከግሹ : የአልግዝ : ተለበት : ስጥቶት : ከግሹም : ተቀብሏል ።

መደሀየት :- ተከግሹ : የደሸየ : መሆኑ : በፍርድ : ተረጋግጧል ።
ክስ : ከመቅረቡ : በፊት : ከግሹ : መደሀየቱ : ተረጋግጦ : ክስ : ለግትቅረብም : መብት : ያለው : ገንዘብ : ተቀባይ : መሆኑ : ተወስኗል ።

የዕድሜ ግንብ :- የተጠቀሰውን : ውል : በተጥጥሉ : ጊዜ : ተከግሹ : በእድሜ : አነስተኛ : ነበረ ።

ለፍርድ : ቤት : የተከፈለ :
ተከግሹ : የተጠየቀውን : ገንዘብ : በሙሉ : (ወይም : ከተጠየቀው : ውስጥ : . . . . .ብር : ለፍርድ : ቤቱ : ስለከፈለ : ከግሹ : ይገባኛል ። ለሚለው : ወይም : ከጠየቀው : ውስጥ : ለግራሚት) የተከፈለው : በቲ : መሆኑን : ያመለክታል ።

ገደታው : ሳይረጸም : እንዲቀር : ስለተደረገ :-
በ . . . . . ቀን . . . . . ዓ.ም. ገደታው : መረጸመ : እንዲቀር : ተደርጓል ።

ውሉ፡ እንዲሻር፡ ስለ፡ ተደረገ፡- ከሣሹና፡ ተከሣሹ፡ ተስግምተው፡ ውሉ፡ እንዲሻር፡ ተደርጓል ።

ካሁን፡ በፊት፡ ፍርድ፡ የተሰጠበት፡ ዓይነት፡ ጉዳይ፡

...የከሣሹ፡ ጥያቄ፡ በ...ከስ፡ ተጠቅሶ፡ በ...ላይ፡ በተደረገው፡ ውሣኔ፡ ታገዷል ።

ከሱ፡ ከቀረበ፡ ወዲህ፡ የደረሱ፡ የመከላከያ፡ ሁኔታዎች፡-

ከሱ፡ ከቀረበ፡ ከ...ዓ.ም. ወዲህ፡ የሆነውን፡ መዘርዘር...

ቀጥር ፡ ፩.

በተሸጠና፡ ገዢው፡ በተረከባቸው፡ ዕቃዎች፡ ምክንያት፡ ለቀረበ፡ ከስ፡ መከላከያ፡-

፩ኛ. ተከሣሹ፡ ዕቃዎቹን፡ አላዘዘም ።

፪ኛ. ዕቃዎቹን፡ ተከሣሹ፡ አልተረከባቸውም ።

፫ኛ. ዋጋው፡ ...ብር፡ አልነበረም ።

ወይም ፡ -

፬ኛ. ተከሣሹ፡ ከ...ብር፡ በላይ፡ ዕቃ፡ አላዘዘም ።

፭ኛ. ተከሣሹ፡ ከ...ብር፡ በላይ፡ የሆኑ፡ ዕቃዎች፡ አልተረከበም ።

፮ኛ.

፯ኛ. ተከሣሹ፡ (ወይም፡ አቶ፡ ...የተከሣሹ፡ ወኪል፡) ከከሱ፡ አስቀድሞ፡ በ...ቀን፡

፲፬...ዓ.ም. ለከሣሹ፡ ወይም፡ ለከሣሹ፡ ወኪል፡ የሚገባውን፡ በመክረል፡ የሚያስረዳገውን፡ ፈጽሟል ።

፰ኛ. ተከሣሹ፡ ለከሣሹ፡ ከስ፡ ከቀረበ፡ በኋላ፡ በ...ቀን፡ ፲፱...ዓ.ም. የሚገባውን፡ በመክረል፡ አስረዳገውን፡ ፈጽሟል ።

ቀጥር ፡ ፪.

ስለ፡ መያዣ፡ ለቀረበ፡ ከስ፡ መከላከያ፡

፩ኛ. መያዣው፡ የተከሣሹ፡ መያዣ፡ አይደለም ።

፪ኛ. ተከሣሹ፡ ለከሣሹ፡ በመያዣው፡ ግዴታ፡ መሠረት፡ ገንዘቡን፡ በቀኑ፡ ከፍሎታል ።

፫ኛ. ተከሣሹ፡ ለከሣሹ፡ ከተጠቀሰው፡ ቀን፡ በኋላና፡ ከከሱ፡ በፊት፡ በመያዣው፡ ውስጥ፡ የተጠቀሰውን፡ ዋና፡ ገንዘብና፡ ወላድ፡ ከፍሎታል ።

ቀጥር ፡ ፫.

በዋስ፡ ላይ፡ ለቀረበ፡ ከስ፡ መከላከያ፡

፩ኛ. ዋናው፡ ባለዕዳው፡ ከከሱ፡ በፊት፡ የሚገባውን፡ ፈጽሟል ።

፪ኛ. እስገዳጅነት፡ ባለው፡ ስምምነት፡ መሠረት፡ ለዋናው፡ ባለ፡ ዕዳ፡ ጊዜ፡ በመስጠት፡ ከሣሹ፡ የተከሣሹን፡ ያስትና፡ አውርዶለታል ።

ቀጥር ፡ ፩.

በዕዳ ፡ ምክንያት ፡ ለቀረበ ፡ ለግናቸውም ፡ ክስ ፡ መከላከያ ፡

፩ኛ. የተጠየቀውን ፡ ጿፂ. ብር ተከሣሹ ፡ ለከሣሹ ፡ በሸጣቸውና ፡ ባስረከበው ፡ ዕቃዎች ፡ እስከ ፡ ለግስቀረት ፡ ተከሣሹ ፡ መብት ፡ አለው ።

ዝርዝርቹ ፡ የግዝተሉት ፡ ናቸው ፡

ጥር ፡ ፳፭. ቀን ፡ ፲፱፻፳. ዓ.ም. ፡ ጿፂ. ብር ፡

የካቲት ፡ ፲፫. ቀን ፡ ፲፱፻፶. ዓ.ም. ፡ ፲፫. ብር ፡

ጿፂ. ብር ፡

፪ኛ. ተከሣሹ ፡ ክስ ፡ ከግትረቡ ፡ በፈት ፡ የተጠየቀውን ፡ ገንዘብ ፡ በሙሉ ፡ (ወይም ፡ ከተጠየቀው ፡ ውስጥ ፡ . . . ብር) ለክፈል ፡ ብሎ ፡ ነበር ። ይህንኑ ፡ ገንዘብ ፡ ለፍርድ ፡ ቤተ ፡ ከፍሏል ።

ቀጥር ፡ ፩.

በቸልታ ፡ እንዳድ ፡ ምክንያት ፡ ስለ ፡ ደረሰ ፡ ጉዳት ፡ ለቀረበ ፡ ክስ ፡ መከላከያ ፡

፩ኛ. በእቤቱታው ፡ ላይ ፡ የተጠቀሰው ፡ ሰረገላ ፡ ተከሣሹ ፡ የሱ ፡ ሠረገላ ፡ መሆኑንና ፡ በተከሣሹ ፡ ሠራተኞች ፡ ኃላፊነት ፡ ወይም ፡ ተቆጣጣሪነት ፡ ሥር ፡ የነበረ ፡ መሆኑን ፡ ተከሣሹ ፡ ክፍል ፡ ሠረገላው ፡ መኖሪያው ፡ በ . . . አዲስ ፡ አበባ ፡ የሆነው ፡ ሠረገላዎችንና ፡ ፈረሶችን ፡ እንዲያቀርብለት ፡ የተከሣሹ ፡ ትጥር ፡ የሆነውና ፡ የጋጣ ፡ ከብቶች ፡ መሰብሰቢያ ፡ ቤት ፡ ባለቤት ፡ የሆነው ፡ የ . . . ሠረገላ ፡ ነው ፡ ለዚህ ፡ ሠረገላም ፡ ኃላፊና ፡ ተቆጣጣሪ ፡ የዚያው ፡ ሰው ፡ ሠራተኛ ፡ ነበረ ።

፪ኛ. የተጠቀሰው ፡ ሠረገላ ፡ . . . የተባለውን ፡ መንገድ ፡ ለትቆ ፡ የወጣው ፡ በቸልታ ፡ በድንገት ፡ ወይም ፡ ያለግስጠንቀቂያ ፡ ወይም ፡ በፈጣን ፡ ወይም ፡ በእደገኛ ፡ እርምጃ ፡ መሆኑን ፡ ተከሣሹ ፡ አያምግም ።

፫ኛ. ከሣሹ ፡ ተገቢ ፡ ጥንቃቄና ፡ ንቃት ፡ እድርጉ ፡ ቢሆን ፡ ኖር ፡ ሠረገላው ፡ ሲመጣበት ፡ ለግየትና ፡ ግናቸውም ፡ ግጭት ፡ እንዳይደርስ ፡ ለግድረግ ፡ ይችል ፡ የነበረ ፡ መሆኑን ፡ ተከሣሹ ፡ ይገልጻል ።

፬ኛ. ከእቤቱታው ፡ በሶስተኛው ፡ እረፍተ ፡ ነገር ፡ ላይ ፡ የተባለውን ፡ ነገር ፡ ተከሣሹ ፡ እይቀበለውም ።

ቀጥር ፡ ፩.

ጥፋት ፡ ነው ፡ ተብሎ ፡ ለቀረበ ፡ ለግናቸውም ፡ ክስ ፡ መከላከያ ፡

፩ኛ. ክስ ፡ የቀረበበትን ፡ ጉዳይ ፡ በሙሉ ፡ መካድ ፡

ቀጥር ፡ ፩.

ስለተያዙ ፡ ዕቃዎች ፡ ለቀረበ ፡ ክስ ፡ መከላከያ ፡

፩ኛ. ዕቃዎቹ ፡ የከሣሹ ፡ ገብረቶች ፡ አልነበሩም ።

፪ኛ. ዕቃዎቹ፡ የተያዙት፡ ለተከማቹ፡ የሚገባው፡ ሂጣብ፡ በላልተከፈለው፡ ነው ። የሂጣቡ፡ ዝርዝር፡ እንደሚከተለው፡ ነው ።

ገንቦት፡ ዩ. ቀን፡ ሺክጌ. 9.ፆ. እነዚህ፡ ዕቃዎች፡ ከአዲስ፡ አበባ፡ ድረ፡ ጻዋ፡ የተጓዙበት፡ ዋጋ፡ . . . ጌ. ኪሉ፡ ለያንጻንጻ. ኪሉ፡ በ፡ ጌ. ብር፡ ሂጣብ፡ . . . ቪ. ብር፡

ቀጥር ፡ ፮.

የሐጻፊነት፡ መብት፡ በመጣሱ፡ ምክንያት፡ ለተረበ፡ ክስ፡ መከላከያ፡

፩ኛ. ደራሲው፡ ከግብ፡ አይደለም፡ (ወይም፡ የደራሲው፡ ባለአደራ፡ አይደለም፡)

፪ኛ. መጽሐፉ፡ የተመዘገበ፡ አይደለም ።

፫ኛ. ተከግቹ፡ መብት፡ አልተላለፈም ።

ቀጥር ፡ ፱.

የንግድ፡ ምልክት፡ መብት፡ በመጣሱ፡ ምክንያት፡ ለተረበ፡ ክስ፡ መከላከያ፡

፩ኛ. የንግድ፡ ምልክት፡ የከግቹ፡ አይደለም፡

፪ኛ. የንግድ፡ ምልክት፡ ነው፡ የተባለው፡ የንግድ፡ ምልክት፡ አይደለም ።

፫ኛ. ተከግቹ፡ የንግድ፡ ምልክት፡ መብት፡ አልተላለፈም ።

ቀጥር ፡ ፲.

አዋኪ፡ ነገር፡ ተደርጎል፡ ተብሎ፡ ለተረበ፡ ክስ፡ መከላከያ፡

፩ኛ. የከግቹ፡ መብራቶች፡ ያረጁ፡ አይደለም፡ (ወይም፡ አሉኝ፡ የሚላቸውን፡ ሌሎችን፡ መብቶች፡ መካከል ።)

፪ኛ. የተከግቹ፡ ሕንጻዎች፡ የከግቹን፡ መብራቶች፡ ጉልህ፡ በሆነ፡ አካላት፡ እያደናቅጧቸው ።

፫ኛ. ተከግቹ፡ ራሱም ፣ ሆነ፡ ወይም ፣ ሠራተኞቹ፡ ውሀውን፡ አበላሽተዋል፡ የተባለውን፡ (ወይም፡ አቤቱታ፡ የተረበበትን፡ ነገር) ከዲል ። (ተከግቹ፡ ክስ፡ የተረበበትን፡ ነገር፡ ለግድረግ፡ በሕግ፡ የታወቀ፡ ወይም፡ በሌላ፡ አካላት፡ መብት፡ አሉኝ፡ ይል፡ እንደሆነ፡ በሕግ፡ የታወቀለት፡ ወይም፡ የተፈቀደለት፡ ወይም፡ . . . መሆኑን፡ ለይቶ፡ ይገለጻል ።)

፬ኛ. ከግቹ፡ የሚገባውን፡ ሳይፈጽም፡ በመጥረት፡ ጥፋተኛ፡ መሆኑን፡ የሚከተሉት፡ ዝርዝር፡ ሁኔታዎች፡ ያስረዳሉ፡ -

በ፲፱፻፶. 9.ፆ. የከግቹ፡ ወፍራ፡ ሥራ፡ ጀመረ፡

በ፲፱፻፶፪. 9.ፆ. ከግቹ፡ በእጁ፡ አገባው፡

በ፲፱፻፷. የመጀመሪያውን፡ አቤቱታ፡ አቀረበ፡

፩ኛ. ከሣሹ፡ ስለጠየቀው፡ ኪሣራ፡ ተከሣሹ፡ እላይ፡ የዘረዘራቸውን፡ መከላከያዎች፡ መሠረት፡ በማድረግ፡ አቤቱታ፡ የቀረበባቸው፡ ሁኔታዎች፡ በከሣሹ፡ ላይ፡ ጉዳት፡ ያላደረሱ፡ መሆኑን፡ ይገልጻል ።

(ለላም፡ ለመከላከያ፡ መሠረት፡ የሆኑ፡ ሁኔታዎች፡ ... ለምሳሌ፡ ላለፈ፡ ጉዳት፡ የጊዜ፡ ገደብ፡ እንዳለ፡ ... መግለፅ፡ ያሻል፡)

ቀጥር ፡ ፲፩.

በወለድ ፡ አገድ ፡ የተያዘ ፡ ንብረት ፡ ልቅ ፡ እንዲሆን ፡ ለቀረበ ፡ ክስ ፡ መከላከያ ፡

፩ኛ. ተከሣሹ፡ የወለድ፡ አገድን፡ ውል፡ አልፈረመም ።

፪ኛ. ወለድ፡ አገድ፡ ለከሣሹ፡ አልተላለፈም ። (ካንድ፡ የበለጠ፡ ዝውውር፡ ተደርጓል፡ ተብሎ፡ እንደሆነ፡ የተካደውን፡ መግለፅ፡ ነው ።)

፫ኛ. ክሱ፡ በ፲፱... 9.ም. ከወጣው፡ የፍትሕ፡ ብሔር፡ ሕግ፡ በአንቀጽ፡ ... ታገዷል ።

፬ኛ. ከዚህ፡ ቀጥሎ፡ የተዘረዘረው፡ ሂሳብ፡ ተከፍሏል ።

በ... ቀን፡ ... 9.ም. ኢት. 5፻፹.

በ... ቀን፡ ... 9.ም. ኢት. 5፻፹-

፭ኛ. ከሣሹ፡ ንብረቱን፡ በ... ቀን፡ ... 9.ም. በእጁ፡ ካንባው፡ ጀምሮ፡ ያለውን፡ ኪራይ ተቀብሏል ።

፮ኛ. ከሣሹ፡ የሚጠየቀውን፡ ዕዳ፡ በ... ቀን፡ ... 9.ም. አውርዷል ።

፯ኛ. ተከሣሹ፡ ጥቅሙን፡ በሙሉ፡ ለአቶ፡ (ወይም፡ በማፅረግ፡ ስም፡) ... በ... ቀን፡ ... 9.ም. በተጻፈው፡ ሰነድ፡ አስተላልፏል ።

ቀጥር ፡ ፲፪.

ንብረት ፡ ለግስለቀቅ ፡ ለቀረበ ፡ ክስ ፡ መከላከያ ፡

፩ኛ. ከሣሹ፡ ንብረቱን፡ ለግስለቀቅ፡ አለኝ፡ የሚለው፡ መብት፡ በ፲፱... 9.ም. ከወጣው፡ የፍትሕ፡ ብሔር፡ ሕግ፡ በአንቀጽ፡ ... ታገዷል ።

፪ኛ. ከሣሹ፡ በንብረቱ፡ ያለውን፡ ጥቅም፡ በሙሉ፡ ለአቶ፡ ... አስተላልፏል ።

፫ኛ. ተከሣሹ፡ በ... ቀን፡ ... 9.ም. በተጻፈ፡ ሰነድ፡ በወለድ፡ አገድ፡ ዕዳና፡ በወለድ፡ አገድ፡ ንብረት ፡ ላይ፡ ያለውን፡ ጥቅም፡ በሙሉ፡ ለአቶ፡ ... አስተላልፏል ።

፬ኛ. ተከሣሹ፡ በወለድ፡ አገድ፡ የተያዘውን፡ ንብረት፡ በእጁ፡ አግብቶት፡ ወይም፡ ኪራዩን፡ ተቀብሎ፡ እያውቅም ።

(ተከሣሹ፡ ንብረቱን፡ ላንድ፡ ጊዜ፡ በእጁ፡ ግግብቱን፡ ያምን፡ እንደሆነ፡ ይህንኑ፡ ገልጾ፡ ከዚያ፡ ጊዜ፡ በላይ፡ በእጁ፡ አለመግባቱን፡ ያረጋግጥ ።)

ቀጥር ፡ ፲፫.

የተረጋገጠ ፡ ግዴታ ፡ እንዲፈጸም ፡ ለቀረበ ፡ ክስ ፡ መከላከያ ፡

፩ኛ. ተከሣሹ፡ ውሉን፡ አልተዋዋለም ።

፪ኛ. አቶ፡ (ወይም፡ በማዕረግ፡ ስም)፡... የተከሣሹ፡ ወኪል፡ አልነበረም፡ (ከሣሹ፡ ነበረ፡ ብሎ፡ እንደሆነ፡)

፫ኛ. ከሣሹ፡ የሚከተሉትን፡ ውለታዎች፡ አልፈጸመም፡ -

(ውለታዎቹ፡)

፬ኛ. ተከሣሹ፡ ከግዲታው፡ ውስጥ፡ የተጠየቀባቸውን፡ ነገሮች፡ በመዘርዘር፡ . . . .

፭ኛ. እንዲሸጥ፡ ስምምነት፡ ለተደረገበት፡ ንብረት፡ የከሣሹ፡ ባለቤትነት፡ ተከሣሹ፡ ሊቀ

በለው፡ የሚገደድበት፡ ዓይነት፡ አይደለም፡ (ምክንያቱን፡ መግለፅ፡)

፮ኛ. በሚከተሉት፡ ምክንያቶች፡ ስምምነቱ፡ ያልተረጋገጠ፡ ነው፡ (ምክንያቱን፡ መዘር ዘር፡)

፯ኛ. (ወይም፡ ከሣሹ፡ ጉዳዩን፡ በማዘግየቱ፡ ጥፋተኛ፡ ነው ።

፰ኛ. (ወይም፡ ከሣሹ፡ አጭብርብሯል፡ (ወይም፡ ያልሆነውን፡ ሆነ፡ ብሎ፡ ተናግሯል ።)

፱ኛ. ስምምነቱ፡ የሚገባ፡ አይደለም፡

፲ኛ. (ወይም፡) ስምምነቱ፡ የተደረገው፡ በስሕተት፡ ነው ።

፲፩ኛ. በቀጥር፡ ፯.፣ ፰.፣ ፱.፣ ፲.፣ (ወይም፡ ከዚያ፡ ውስጥ፡ የተፈለገው፡ ክፍል፡)

ዝርዝር፡ ሁኔታዎቹ፡ የሚከተሉት፡ ናቸው ።

፲፪ኛ. ከሺያጩ፡ ውል፡ በ፲፩ኛው፡ ቀጥር፡ መሠረት፡ (ወይም፡ ሁለቱ፡ ወገኖች፡ ተስማምተው) ስምምነቱ፡ እንዲቀር፡ ሆኗል ። (ኪሣራ፡ ተጠይቆ፡ ተከሣሹ፡ የኪሣራው፡ ባለዕዳ፡ አይደለም፡ ብሎ፡ እንደሆነ፡) ውሉን፡ ወይም፡ ውል፡ አፍርሷል፡ የተባለውን፡ መካድ፡ ወይም፡ ለመከላከያው፡ መሠረት፡ ያደረገውን፡ ግናቸውንም፡ ክርክር፡ ማቅረብ፡ ለምሳሌ፡ በ፲፱. . . . 9. ም በመጣው፡ የፍትሕ፡ ብሔር፡ ሕግ፡ እንደተመለከተው፡ ከሣሺ፡ የተስማማበት፡ የተደሰተበት፡ የተከሣሹን፡ ተጠያቂነት፡ ያወረደበት፡ አጭብርብሯል፡ የሚባልበትና፡ ይህንም፡ የመሳሰለ፡ ሁኔታ፡ እንዳለ፡ መግለፅ፡ አለበት ።)

ቀጥር ፡ ፲፬.

የኑዛዜ፡ ገንዘብ፡ ወራሽ፡ የሆነ፡ ሰው፡ ስለ፡ ኑዛዜው፡ ሀብት፡ አስተዳደር፡ ላቀረበው፡ ክስ፡ መከላከያ ።

፩ኛ. የአቶ፡ (ወይም፡ በማዕረግ፡ ስም)፡... ኑዛዜ፡ ዕዳ፡ መኖሩን፡ ገልጿል፡ በሞተ፡ ጊዜ፡ በቂ፡ ሀብት፡ አልነበረውም ። በሞተ፡ ጊዜ፡ የነበረውን፡ የማይንቀሳቀስ፡ ንብረት፡ ተከሣሹ፡ ሸጦ፡ ያገኘበት፡ የተጣራ፡ ገንዘብ፡ . . . . ብር፡ ነበር ። እንዲሁም፡ የተናዛገጠው፡ ሀብት፡ የነበረውን፡ ተንቀሳቃሽ፡ ንብረት፡ ተከሣሹ፡ በእጁ፡ አግብቶ፡ ያገኘበት፡ የተጣራ፡ ገንዘብ፡ . . . . ብር፡ ነበር ።

፪ኛ. ተከሣሹ፡ የተባለውን፡ ገንዘብ፡ በሙሉና፡ ከማይንቀሳቀሰው፡ ንብረት፡ ላይ፡ ተከሣሹ፡ በኪራይ፡ የተቀበለውን፡ . . . . ብር፡ ለቀብፎና፡ ለኑዛዜ፡ ማስፈጸሚያ፡ እንዲሁም፡ የተናዛገጠው፡ ዕዳ፡ ገሚሱን፡ በመክፈል፡ ወጪ ። አደረገው ።

፫ኛ. ተከሣሹ፡ ሂሳቡን፡ ሠርቶ፡ ግልባጩን፡ ለከሣሹ፡ በ. . . . ቀን. . . . ፲፱. . . . 9. ም. በመላክ፡ ሻውቸሮቹን፡ ራሱ፡ መርምሮ፡ ሂሳቡን፡ ለማረጋገጥ፡ የሚችል፡ መሆኑን፡ ገልጾለት፡ ነበር ። ነገር፡ ግን፡ የተከላሹን፡ ጥያቄ፡ ሳይቀበለው፡ ቀረ ።

፬ኛ. ስለዚህ፡ የዚህን፡ ክስ፡ ወጪ፡ ከሣሹ፡ መክፈል፡ የሚገባው፡ መሆኑን፡ ተከሣሹ፡ ይገልጻል ።

ቀጥር : ፲፭.

(አርእስት :)

በተግላ : ሥርዓት : የሚፈጸም : ኑዛዜ :

፩ኛ. የተጠቀሱት : የሚቹ : ኑዛዜና : ማሻሻያው : በ፲፱. . . . ዓ.ም. በወጣው : የፍትሐ : ብሔር : ሕግ : መሠረት : የተከናወኑ : አይደሉም ።

፪ኛ. ኑዛዜውና : ማሻሻያው : ተከናወኑ : በተባለበት : ጊዜ : የሚቹ : አዕምሮ : ለማሰብ : ለማስታወስና : ለማስተዋል : ብቁ : አልነበረም ።

፫ኛ. ኑዛዜውና : የኑዛዜ : ማሻሻያው : የተከናወኑት : ያላገባብ : በከሣሹና : በሌሎቹም : ለጊዜው : ስማቸው : በተከሣሹ : ዘንድ : ባልታወቀው : የከሣሹ : ተባባሪ : በሆኑት : አግባቢነት : ነበር ።

፬ኛ. ኑዛዜውና : ማሻሻያው : የተከናወነው : በከሣሹ : አጭባቢነት : ሲሆን : የአጭባቢነት ርቀትም : አኳኋን : ከሆኑ : ለጊዜው : እንደተረዳው : (አኳኋኑን : በመግለፅ) . . . . ነው ።

፭ኛ. የተጠቀሰው : ኑዛዜና : ማሻሻያው : በተከናወነበት : ጊዜ : ሚቹ : የተጻፈውን : አውቆ : አልተስማማበትም : (ወይም : ሳይሻሻል : በቀረው : አንቀጽ : የተጻፈውን : አውቆ : አልተስማማበትም :)

፮ኛ. ሚቹ : የመጨረሻውን : እውነተኛ : ኑዛዜ : በ. . . . ቀን : ፲፱. . . . ዓ.ም. አድርጉ : በዚያው : መሠረት : ተከሣሹን : ብቻ : የኑዛዜ : አሰፈጻሚ : አድርጉ : ሾሞታል ።

በዚህ :-

፩ኛ. ከሣሹ : ያቀረበውን : ኑዛዜ : እንደዚያውም : ማሻሻያውን : ፍርድ : ቤቱ : ወድቅ : እንዲያደርገው ።

፪ኛ. ሚቹ : . . . . ቀን : ፲፱. . . . ዓ.ም. : ያደረገውን : ኑዛዜ : ፍርድ : ቤቱ : በተግላ : ሕጋዊ : አቅድ : የሚያረጋግጥ : ድንጋጌ : እንዲያወጣ : ተከሣሹ : ይጠይቃል ።

ቀጥር : ፲፮.

ዝርዝር : ሁኔታዎች : (አንቀጽ : ፻፲፮.)

የሚከተሉት : የ. . . (ዝርዝር : ሁኔታዎች : እንዲቀርቡ : የታዘዘበትን : ጉዳይ : በመግለፅ) : ዝርዝር : ሁኔታዎች : ናቸው ።

በ. . . . ቀን : ፲፱. . . . ዓ.ም. በተሰጠው : ትእዛዝ : መሠረት : . . . (እዚህ : ላይ : እንዲቀርቡ : የታዘዙትን : ዝርዝር : ሁኔታዎች : በያስፈልገው : ልዩ : አግባብ : ያላቸውን : አንቀጾች : በመጥቀስ : መግለፅ : ነው ።)

ሠ/ ለቀረበ : ክስ : ወይም : ክርክር : ማረጋገጫ : ቃል :

እኔ. . . . . በዚህ : ክስ : (ወይም : ክርክር :) ውስጥ : የተመለከተው : ነገር : ሁሉ : እኔ : የማውቀውንና : የማምነውን : ያህል : እውነት : መሆኑን : አረጋጎጣለሁ ።

(ቀን : . . . . .)

(የማረጋገጫውን : ቃል : የሰጠው : ሰው : ፊርማና : መለያ : ዝርዝር :)

ረ/ አባሪዎች፤

ለ...../.....ፍርድ፣ ቤት፣

ከሣሹ፣ .....

ተከሣሽ፣ .....

ከሣሽ፣ (ወይም፣ ተከሣሽ፣) መልስ፣ እሰጥባቸዋለሁ፣ የሚላቸው፣ ሰነዶች፣ ዝርዝር፣

እላይ፣ ለተጠቀሰው፣ ክስ፣ (ወይም፣ ክርክር፣) በግሰረጃነት፣ ቀጥለው፣ የተዘረዘሩትን፣ ሰነዶች፣ የግብርብ፣ መሆኔን፣ አረጋግጣለሁ። (ወይም፣ የግብርብው፣ ሰነድ፣ የለኝም።)

ሀ/ በእጄ፣ የሚገኙ፣ ወይም፣ ላገኛቸው፣ የምችል፣ ሰነዶች፣

፩ኛ. ከሣሹ፣ (ወይም፣ ተከሣሽ፣) የፈረመው፣ በ.....ቀን፣ ፲፱.....፻፶፯. የተጻፈ፣ ደብዳቤ፣

፪ኛ. በ.....ቀን፣ ፲፱.....፻፶፯. የተጻፈ፣ ከሣሹና፣ ተከሣሹ፣ የተፈራረሙበት፣ ውል፣

፫ኛ. በ.....ቀን፣ ፲፱.....፻፶፯. ለከሣሹ፣ (ወይም፣ ለተከሣሹ፣) የጻፍኩትና የፈረምኩት፣ ደብዳቤ፣ ግልባጭ።

ለ/ በከሣሹ፣ (ወይም፣ በተከሣሹ፣ ወይም፣ ደግሞ፣ በሌላ፣ ሰው፣) እጅ፣ የሚገኙ፣ ሰነዶች፣

፩ኛ. ከዚህ፣ በላይ፣ በ(ሀ) ፈደል፣ በቦታው፣ ተራ፣ ቀጥር፣ የተመለከተው፣ ደብዳቤ፣ ዋናው፣

፪ኛ. የ.....እድተኞች፣ ያቀረቡት፣ የሂሳብ፣ መግለጫ፣

፫ኛ. የአገር፣ ግዛት፣ ሚኒስቴር፣ የሰጠውና፣ በዚያው፣ ሚኒስቴር፣ መዝገብ፣ ቤት፣ የሚገኝ፣ ትእዛዝ፣

፬ኛ. እኔ፣ እንደግውቀው፣ (ወይም፣ እንደግምነው፣) በተከሣሹ፣ (ወይም፣ በሌላ፣ ሰው፣)

እጅ፣ የሚገኝ፣-

በ.....ቀን፣ ፲፱.....፻፶፯. የተጻፈ፣ ኑዛዜ፣

እላይ፣ ለተጠቀሰው፣ ጉዳይ፣ ምስክሮች፣ የግብርብ፣ (ወይም፣ ምንም፣ ምስክሮች፣ ለግቅረብ፣ የግልችል፣) መሆኔን፣ አረጋግጣለሁ።

የምስክር፣ ስምና፣ አድራሻ፣ .....

የምስክር፣ ቃል፣ የሚሰጥበት፣ ጉዳይ፣ .....

ከዚህ፣ በላይ፣ የሰጠሁት፣ ዝርዝር፣ ሙሉ፣ መሆኔን፣ አረጋግጣለሁ።

ቀን፣ .....

ፊርማ፣

ሰንጠረዥ ፣ ፩ ፣

ሥርዓት ፣

ቀጥር ፣ ፩ ፣

ተከገሰ ፣ እንዲቀርብ ፣ ማጠቃለያ ፣ (እንቀጽ ፣ ፲፩ ።)

ለ.....

..... በግለት ፣ ክስ ፣ ስለ ፣ እቀረብብዎ ፣ .... ተን ፣ ሀይ... ዓ.ም. ከ... በ... ሰዓት ፣ ለክሱ ፣ ሙሉ ፣ ለሙሉ ፣ ፀ... ፍርድ ፣ ቤት ፣ ራሱ ፣ እንዲቀርቡ ፣ ወይም ፣ ተገቢ ፣ ማጠቃለያ ፣ የተሰጠው ፣ ስለ ፣ ክሱ ፣ ጥና ፣ ጥያቄዎችን ፣ ሁሉ ፣ ለሙሉ ፣ የሚችሉ ፣ ወይም ፣ እነዚህን ፣ ጥያቄዎች ፣ ለሙሉ ፣ የሚችሉ ፣ ሰው ፣ እብርት ፣ የሚገኝ ፣ ነገር ፣ ፈጽሞ ፣ እንዲቀርብ ፣ እንዲያደርጉ ፣ ይህ ፣ ማጠቃለያ ፣ ተላኩልዎታል ።

በዚያም ፣ ተን ፣ ለሙሉ ፣ የሚሰጥ ፣ ማጠቃለያ ፣ ለሙሉ ፣ የሚሰጥ ፣ ሰነዶች ፣ ሁሉ ፣ ለግትብ ፣ ማጠቃለያ ፣ እለብዎ ።

እላይ ፣ በተሙሉ ፣ ተን ፣ ላይቀርቡ ፣ ቤተሰብ ፣ ክሱ ፣ በሌላ ፣ ተስማሙ ፣ የሚወሰን ፣ ማጠቃለያ ፣ ይወቅት ።

በ፤ ፈርግና ፣ በፍርድ ፣ ቤት ፣ ግንባታ ፣ በ... ተን ፣ ሀይ... ዓ.ም. የተላለፈ ።
..... ዓኛ ።

ቀጥር ፣ ፩ ፣

ስለ ፣ ተከገሞ ፣ ሰነድ ፣ ግጥም ፣ በቀረበ ፣ ክስ ፣ ማጠቃለያ ፣ የሚተላለፍ ፣ ማጠቃለያ ፣ (እንቀጽ ፣ ፲፱ ።)

ለ.....

(በም ፣ ሙሉ ፣ ዝርዝር ፣ የሚጠቅም ፣ ሥፍራ ፣)..... በ... ረገድ ፣ ከሚገባቸው ፣ ከጥናው ፣ ከወለዱ ፣ ላይ ፣ ስለ ፣ ቀረብዎ ፣ ... ብር ፣ በፍትህ ፣ ብሔር ፣ ሥነ ፣ ሥርዓት ፣ ሕግ ፣ እንቀጽ ፣ ፲፱ ፣ ማጠቃለያ ፣ ማጠቃለያ ፣ ማጠቃለያ ፣ ከዚህ ፣ ጋራ ፣ ተያይዞ ፣ የተላኩልዎችን ፣ ክስ ፣ ስለቀረብዎ ፣ ይህ ፣ ማጠቃለያ ፣ ከደረሰዎ ፣ ተን ፣ ጀምሮ ፣ በእሥር ፣ ተናች ፣ ውስጥ ፣ ቀርበው ፣ ክሱን ፣ ለሙሉ ፣ ከፍርድ ፣ ቤት ፣ ፈቃድ ፣ እንዲቀርቡ ፣ በዚህም ፣ ጊዜ ፣ ውስጥ ፣ ይቀርቡ ፣ ዘንድ ፣ እስረላጊውን ፣ እንዲያስወስኑ ፣ ይህ ፣ ማጠቃለያ ፣ ተላኩልዎታል ።

ይህን ፣ ላይፈጽሙ ፣ ቤተሰብ ፣ ግን ፣ ከግዥ ፣ እሥሩ ፣ ተናች ፣ ካለፉ ፣ በኋላ ፣ በግናቸውም ፣ ጊዜ ፣ ቢሆን ፣ ከ... ብር ፣ በላይ ፣ ላልሆኑ ፣ ገንዘብ ፣ ለኪሳራ ፣ ለ... ብር ፣ (ወለድም ፣ ቢኖር ፣ ክሱ ፣ ከቀረበበት ፣ ተን ፣ እንስተ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ ለሚያህዘው ፣ ወለድ ፣ ጭምር ፣) ውሳኔ ፣ ለግንኙ ፣ ሙሉ ፣ እላቸው ።

ለማትቀረብ ፣ የሚያስፈልገውን ፣ ፈቃድ ፣ ስለ ፣ ክሱ ፣ ፍሪ ፣ ነገር ፣ ማጠቃለያ ፣ ያለዎት ፣ ማጠቃለያ ፣ ወይም ፣ ቀርበው ፣ ለኪሳራ ፣ የሚገባዎ ፣ ማጠቃለያ ፣ በሚገልፁ ፣ የሙሉ ፣ ታላ ፣ ወይም ፣ የማለግ ፣ ታላ ፣ የተደገፈ ፣ ግማላክቻ ፣ ለፍርድ ፣ ቤት ፣ በግትብ ፣ ሊያገኙ ፣ ይችላሉ ።

በ፤ ፈርግና ፣ በፍርድ ፣ ቤት ፣ ግንባታ ፣ በ... ተን ፣ ሀይ... ዓ.ም. የተላለፈ ።
..... ዓኛ ።

ቀጥር : ፫ !

ተከሣሽ ለሆነው ጧች ሕጋዊ ወኪል የሚተላለፍ መጥሪያ ።
(አንቀጽ : ፶)

ለ.....

ከሣሹ ፤ ... ለዚህ ፍርድ ቤት ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. ከዚያ ወዲህ ፡ በሞቱት ፡ በ... ላይ ፡ ክስ ፡ ስላቀረቡና ፡ እኒሁ ፡ ከሣሹ ፡ ሰማቸው ፡ እላይ ፡ የተጠቀሰው ፡ ጧች ፡ እርሰዎ ፡ ሕጋዊ ወኪል ፡ መሆንዎን ፡ በርላቸው ፡ ምትክ ፡ እርሰዎ ፡ ተከሣሽ ፡ እንዲሆኑ ፡ የሚሹ ፡ መሆናቸውን ፡ በመግለጽ ፡ ለዚህ ፍርድ ቤት ፡ ግመልከቻ ፡ ስላቀረቡ ።

ክሱን ፡ ለመከላከል ፡ በዚህ ፍርድ ቤት ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. ከጧቱ ፡ በ... ሰዓት ፡ እንዲቀርቡ ፡ ይህ ፡ መጥሪያ ፡ ተልዩልዎታል ። በዚህ ፡ በተባለው ፡ ቀን ፡ ባይቀርቡ ፡ ግን ፡ ክሱ ፡ በሌሉበት ፡ ተሰምቶ ፡ ይወሰናል ።

በኔ ፡ ፈርግና ፡ በፍርድ ቤቱ ፡ ግንተም ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. የተለለፈ ።

..... ዳኛ ።

ቀጥር : ፬ !

ለላ ፡ ፍርድ ቤት ፡ ለሚጻገው ፡ ቦታ ፡ ተላልፎ ፡ ስለሚሰጥ ፡ መጥሪያ ፡ የሚተላለፍ ፡ ትእዛዝ ።
(አንቀጽ ፡ ፻፮ ፡ ፩)

... የተባለው ፡ ተከሣሽ ፡ (ወይም ፡ ምስክር ፡) አሁን ፡ የሚኖረው ፡ በ... መሆኑ ፡ እላይ ፡ በተመለከተው ፡ ክስ ፡ ተገልጾ ፡ መጥሪያ ፡ ከክሱ ፡ ቅጅ ፡ ጋራ ፡ ለተከሣሹ ፡ (ወይም ፡ ለምስክሩ ፡) ይሰጥ ፡ ዘንድ ፡ በ... ለሚገኘው ፡ ለ... ፍርድ ቤት ፡ እንዲተላለፍ ፡ ይህ ፡ ትእዛዝ ፡ ተልዩል ።

ለመጥሪያው ፡ የሚጠየቀው ፡ የ... የጻገነት ፡ ወጪ ፡ እዚህ ፡ ፍርድ ቤት ፡ በቴምብር ፡ ተከፋል ።

... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም.

.... ዳኛ ።

ቀጥር : ፭ !

ለአሥረኛ ፡ ወይም ፡ ለጦር ፡ ሠራዊቶች ፡ ባልደረባ ፡ እንዲደርስ ፡ ስለሚላክ ፡ መጥሪያ ፡ የሚተላለፍ ፡ ትእዛዝ ።

(አንቀጽ ፡ ፺፮ ።)

ለ.....

የ... መሀኒ ፡ ቤት ፡ አዛዥ ።

የ... አዛዥ ፡ መኮንን ።

በ፲፱... ዓ.ም. በወጣው ፡ የፍትሕ ፡ ብሔር ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ሕግ ፡ በአንቀጽ ፡ ፺፮ ፡ በተደነገገው ፡ መሠረት ፡ የወህኒ ፡ ቤቱ ፡ አሥረኛ ፡ ለሆነው ፡ (ወይም ፡ በርሰዎ ፡ ሥር ፡ ለሚያገለግለው ፡) ... ለተባለው ፡ ተከሣሽ ፡ እንዲደርስ ፡ የሚያስፈልገው ፡ መጥሪያ ፡ በሁለት ፡ ቅጅ ፡ ከዚህ ፡ ጋር ፡ ተልዩልዎታል ።

የዚህ ፡ መጥሪያ ፡ ግልባጭ ፡ ለተከሣሹ ፡ እንዲደርስ ፡ አድርገው ፡ ዋናውን ፡ ተከሣሹ ፡ ከፈረመበት ፡ በኋላ ፡ ለመድረሱ ፡ የርሰዎ ፡ ግረጋገጫ ፡ ተጽፎበት ፡ ለዚህ ፡ ፍርድ ቤት ፡ እንዲመልሱት ፡ ይጠየቃሉ ።

..... ዳኛ ።

ቀጥር ፡ ፮ ፡

ለሕዝብ ፡ አገልጋይ ፡ ወይም ፡ ለወታደር ፡ እንዲደርስ ፡ በለ ፡ ተላከ ፡ መጥሪያ ፡

የሚተላለፍ ፡ ትእዛዝ ።

(አንቀጽ ፡ ፻፱ ።)

ለ.....
በ፲፱... ዓ.ም. በወጣው ፡ የፍትሕ ፡ ብሔር ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ሕግ ፡ በአንቀጽ ፡ ፻፱ ፡ በተደነገገው ፡ መሠረት ፡ በርስዎ ፡ ሥር ፡ ያገለገላል ፡ ለተባለው ፡ ተከሣሽ ፡ ለ... እንዲደርስ ፡ የሚያስፈልግ ፡ መጥሪያ ፡ ከዚህ ፡ ጋር ፡ በሁለት ፡ ትጅ ፡ ተለኮልዎታል ። የመጥሪያው ፡ ግልባጭ ፡ ለተከሣሹ ፡ እንዲደርስ ፡ አድርገው ፡ ዋናውን ፡ ተከሣሹ ፡ ከፈረመበት ፡ በኋላ ፡ ለመድረሱ ፡ የርስዎ ፡ ግረጋገጫ ፡ ተጽርቦት ፡ ለዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲመልሱት ፡ ይጠየቃሉ ።
..... ዳኛ ።

ቀጥር ፡ ፮ ፤

ከሌላ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሚተላለፍ ፡ መጥሪያ ፡ ሲመለስ ፡ አብር ፡ የሚላክ ።

(አንቀጽ ፡ ፻፯ ፡ ፪ ፤)

በቀጥር ፡ ... በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. በ... ፍርድ ፡ ቤት ፡ የቀረበው ፡ ክስ ፡ ለ... እንዲደርስ ፡ ከ... የተላከውን ፡ የክስ ፡ ቃል ፡ ይመልከቱት ። ... በመሐላ ፡ የሕጠውን ፡ ቃል ፡ ግስረዥውን ፡ የተቀበሉ ፡ መሆናቸውንና ፡ ... ከቃሉ ፡ ግልባጭ ፡ ጋር ፡ ለ... ተመልሶ ፡ እንዲላክ ፡ መታዘዙን ፡ በመገለጽ ፡ መጥሪያ ፡ አድራሻው ፡ መኮንን ፡ የጸፋበትን ፡ ግረጋገጫ ፡ ቃል ፡ ይመልከቱት ።
..... ዳኛ ።
ግስታወኛ ፡ ይህ ፡ አጻጻፍ ፡ የሚያገለግለው ፡ ለመጥሪያ ፡ ዘሚያስፈልገው ፡ አኳኝ ፡ ለሚደርስ ፡ ገን ፡ መጥሪያ ፡ ላልሆነ ፡ ጽሑፍ ፡ ነው ።

ቀጥር ፡ ፳ ፡

ተመልሶ ፡ ከሚላክ ፡ መጥሪያ ፡ ወይም ፡ ግስታወቂያ ፡ ጋር ፡ አብር ፡ የሚላክ ፡ የመጥሪያ ፡

አድራሻ ፡ መኮንን ፡ የመሐላ ፡ ቃል ።

(አንቀጽ ፡ ፻፱ ።)

የ..... የ..... ልጅ ፡ የመሐላ ፡ ቃል ።
እኔ ፡ ... የመሐላ ፡ ቃሉን ፡ ወይም ፡ የግረጋገጫ ፡ ቃሉን ፡ በመስጠት ፡ የሚከተለውን ፡ እገልጻለሁ ።
ጳኛ ፡ የዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መጥሪያ ፡ አድራሻ ፡ ነኝ ።
ጳኛ ፡ በቀጥር ፡ ... በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. መጥሪያ ፡ (ግስታወቂያ) ተቀብያለሁ ።
ጳኛ ፡ ...ን ፡ በዚያ ፡ ጊዜ ፡ አውቀው ፡ (አውቃት ፡) ነበረ ፡ መጥሪያውንም ፡ (ግስታወቂያውንም ፡) በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. ከ... ወይ... ገደማ ፡ ግልባጩን ፡ ለሱ ፡ (ለሷ) በመስጠትና ፡ በየፍው ፡ መጥሪያ ፡ (ግስታወቂያ ፡) እሱን ፡ (እሷን) በማበረረም ፡ መጥሪያውን ፡ (ግስታወቂያውን ፡) ለሱ ፡ (ለሷ) አድርጎለሁ ።
ሀ.
ለ.

- ሀ. የተላከለት ሰው፣ ጽሑፉን፣ መፈረሙ፣ ወይም፣ እምቢ፣ ብሎ፣ ሳይፈርም፣ መትረቱ፣ ይህም፣ ቪሆን፣ ማን፣ እንደነበረ፣ ይገለጽ ።
- ለ. የመጥሪያ፣ አድራሻው፣ መኩንን፣ ፈርግ፣

ወይም ፡-

የኛ ፣ ...ን. እኔ ፣ ስለግላውቀው ፣ ... አብሮኝ ፣ ሄደ ፣ ይህ ፣ እሱ ፣ ነው ፣ ብሎ ፣ አንድ ፣ ሰው ፣ አመለከተኝ ፣ መጥሪያውንም ፣ (ግስታወቂያውን ፣) በ... ቀን ፣ ፲፱... ፡፡ ፯. ፡፡ ከ... በ... ሰዓት ፣ ግላ ባወኝ ፣ ለሱ ፣ (ለሷ) ሰጥኛ ፣ በጥናው ፣ መጥሪያ ፣ (ግስታወቂያ ፣) ላይ ፣ እሱን ፣ (እሷን) በግስፈረም ፣ ለሱ ፣ (ለሷ) አድርሻለሁ ።

ሀ.

ለ.

- ሀ. ጽሑፉን ፣ የተላከለት ሰው ፣ ፈርጦት ፣ እንደሆነ ፣ ወይም ፣ አልፈረመም ፣ ብሎ ፣ እንደሆነ ፣ ይህን ፣ ሲሆን ፣ ግን ፣ እንደ ፣ ነበሯ ፣ ይገለፅ ።

- ለ. የመጥሪያ፣ አድራሻው፣ መኩንን፣ ፈርግ ።

ወይም ፡-

የኛ ፣ ... የተባለው ሰው ፣ አብሮኝ ፣ ሄደ ፣ ለዘወትሩ ፣ ... የግኖርበት ፣ ቤት ፣ ይህ ፣ ነው ፣ ብሎ ፣ አንድ ፣ ቤት ፣ አላየኝ ። ...ን ፣ እዚያ ርክላገኘሁትም ።

ሀ.

ለ.

- ሀ. በተለይ ፣ በአንቀጽ ፣ የ፩ ፣ እና ፣ የ፫ ፣ የተደነገገውን ፣ መሠረት ፣ በግድረግ ፣ ጽሑፉ ፣ የተሰጠበትን ፣ አኳኝን ፣ በሙሉና ፣ በትክክል ፣ ዘርዘረህ ፣ ገለፅ ።

- ለ. የመጥሪያ፣ አድራሻው፣ መኩንን፣ ፈርግ ።

ወይም ፡

ካሁን ፣ በፊት ፣ በተገለጸው ፣ አኳኝን ፣ ሳይሆን ፣ በዚያ ፣ ምትክ ፣ ሌላ ፣ የመጥሪያ ፣ አስጣጥታዎ ፣ እንደሆነ ፣ ይህ ፣ እንዲሆን ፣ የተሰጠውን ፣ ትእዛዝ ፣ ለይተህ ፣ በመጥቀስ ፣ መጥሪያው ፣ የተሰጠበትን ፣ አኳኝን ፣ በሙሉና ፣ በትክክል ፣ ዘርዘረህ ፣ ገለፅ ።

በኔ ፣ ፊት ፣ በ... ቀን ፣ ፲፱... ፡፡ ፯. የሰጠው ፣ የመሐላ ፣ ቃል ፣ (የግረጋገጫ ፣ ቃል ።)

ጥጥር ፡ ዘ ፤

ለምስክር ፣ የተላለፈ ፣ መጥሪያ ።

(አንቀጽ ፣ የ፲፩ ፣ እና ፣ የ፲፱ ።)

ለ.....

እላይ ፣ በተጠቀሰው ፣ ክስ ፣ ስለ... ይ... ዘንድ ፣ እንዲገኝ ፣ አስፈላጊ ፣ ስለሆነ ፣ በ... ቀን ፣ ፲፱... ፡፡ ፯. ፡፡ በ... ሰዓት ፣ ከእኩል ፣ ቅን ፣ በፊት ፣ እዚህ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ (ራስዎ ፣) እንዲቀርቡ ፣ ደግሞም ፣ ...ን ፣ ይዘው ፣ እንዲመጡ ፣ (ወይም ፣ ለዚህ ፣ ሌ... ፍርድ ፣ ቤት ፣ እንዲልኩ) ፣ እስታውቃለሁ ።

ለመንገድ ፣ ኪሣራዎና ፣ ለሌላው ፣ ወወደ ፣ ላንድ ፣ ቀን ፣ ብቻ ፣ የግሆነው ፣ ... ብር ፣ ከዚህ ፣ ጋር ፣ ተልኮልዎታል ። ሕጋዊ ፣ ምክንያት ፣ ሳይኖርም ፣ ይህን ፣ ትእዛዝ ፣ ሳይፈጽሙ ፣ ቢቀሩ ፣ በ፲፱... ፡፡ ፯. በወጣው ፣ የወንጀለኛ ፣ መቶጫ ፣ ሕግ ፣ በአንቀጽ ፣ ፻፲፱፻፲፯ ፣ እንደተደነገገው ፣ ባለ መገኘትዎ ፣ አስፈላጊው ፣ ይፈጸምብዎታል ።

በኔ ፣ ፈርግና ፣ ለፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ግንተም ፣ በ... ቀን ፣ ፲፱... ፡፡ ፯. የተላለፈ ።

ርብ፡ ዘንድ፡ ሙያዣ፡ እንዲያሲዝ፡ ጠይቆት፡ አላሲዝዎ፡ ስላለ፡ ...ን፡ ተተብለው፡ በሲቢሉ፡
 ጭሂ፡ ቤት፡ እየተጠበቀ፡ እንዲቆይ፡ እንዲያደርጉና፡ በ... ቀን፡ ገደ... ዓ.ም... ሰዓት፡ ወደዚህ፡
 ፍርድ፡ ቤት፡ እንዲያተርቡት፡ ይሁን ።

በኔ፡ ፈርግና፡ በፍርድ፡ ቤት፡ ግንተኛ፡ በ... ቀን፡ ገደ... ዓ.ም. የተላለፈ ።

.... ዳኛ ።

ቀጥር፡ ሹ፤

ፍርድ፡ ቤት፡ አባሪ፡ ከግሽ፡ ሆኖ፡ ሊጠመር፡ ያስፈልጋል፡ ለግለሰብ፡ ሰው፡ የግላዝ፡
 ግብታወቂያ ። (አንቀጽ፡ 9፤ ፪ ።)

ለ.....

(ሰዎ፣ ሙሉ፣ ዝርዝርና፣ የመኖሪያ፣ ሥፍራ፣ መገለጽ ።)

..... እላይ፡ የተመለከተውን፡ ክስ፡ በ... ረገድ፡ በ... ላይ፡ ስለተረበኘ፡ የግያክ
 ራክረውን፡ ነገር፡ በሙሉ፡ ፍርድ፡ ቤት፡ መርምር፡ በትክክልና፡ በተገላ፡ አካላን፡ ፍርድ፡
 ለመስጠትና፡ ለመወሰን፡ ይቻላል፡ ዘንድ፡ እርስዎም፡ በከግሽነት፡ እንዲጠመሩ፡ አስፈላጊ፡
 ሆኖ፡ ስለ፡ ታየው፡ ለመጠመር፡ ይፈትዱ፡ እንደሆነ፡ በ... ቀን፡ ወይም፡ ከ... ቀን፡ ገደ... ዓ.ም.
 በፊት፡ ለዚህ፡ ፍርድ፡ ቤት፡ እንዲያስታውቁ፡ አስፈላጊ፡ መሆኑን፡ እናስታውቃለን ።

በኔ፡ ፈርግና፡ በፍርድ፡ ቤት፡ ግንተኛ፡ በ... ቀን፡ ገደ... ዓ.ም. የተላለፈ ።

ሰንጠረዥ ፡ ፫ ፡

ብዙ ፡ ዓይነት ፡ ፎርምች ፡

ቀ፡ጥር ፡ ፩ ፡

ሰለ ፡ ሰነዶች ፡ መተግመኛ ፡ ቃል ፡ እንዲሰጥ ፡ የተላከ ፡ ግስታወቂያ ፡

(እንቀጽ ፡ ፱፻፱ ፡)

በዚህ ፡ ክስ ፡ ከግሹ ፡ (ወይም ፡ ተከግሹ ፡) ከዚህ ፡ ገርኔ ፡ የተዘረዘሩትን ፡ ለያሌ ፡ ሰነዶች ፡ በግስረጃነት ፡ የሚጠቅሳቸው ፡ መሆኑን ፡ ስለ ፡ ገለጸና ፡ እነሱም ፡ በ... ላይ ፡ በ... ቀን ፡ በ... እና ፡ ... ሰዓቶች ፡ መካከል ፡ ባለው ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ በተከግሹ ፡ (በከግሹ ፡) በነገረ ፡ ፈጅ ፡ ወይም ፡ በወኪሉ ፡ ለፈተሹ ፡ ስለ ፡ ሚችሉና ፡ ጥና ፡ የተባሉት ፡ ሰነዶች ፡ እንደተባለው ፡ የተጻፉ ፡ የተፈረሙና ፡ አስፈላጊው ፡ የተፈጸሙባቸው ፡ እንዲሁም ፡ ግልባጮች ፡ የተባሉትም ፡ ትክክል ፡ ግልባጮች ፡ መሆናቸውን ፡ እንዲሁም ፡ ለተላኩለት ፡ ደርሰዋል ፡ የተባሉትም ፡ መላካቸውንና ፡ መድረሳቸውን ፡ ከነሱ ፡ ውስጥ ፡ ለግስረጃነት ፡ ሊቀርቡ ፡ የግይችሉትን ፡ ለይተ ፡ በመዘርዘር ፡ እላይ ፡ ከተጠቀሰው ፡ ጊዜ ፡ ከመጨረሻው ፡ ሰዓት ፡ አንስቶ ፡ ቦለርባ ፡ ስምንት ፡ ሰዓት ፡ ውስጥ ፡ ተከግሹ ፡ (ወይም ፡ ከግሹ ፡) የመተግመኛ ፡ ቃሉን ፡ እንዲሰጥ ፡ መታዘዙን ፡ እናስታውቃለን ።

አቶ ፡ (ወይም ፡ በግዕረግ ፡ ስም ፡) ... የከግሹ ፡ (ወይም ፡ የተከግሹ ፡) ነገረ ፡ ፈጅ ፡ (ወይም ፡ ወኪል ፡)

ለአቶ ፡ (ወይም ፡ በግዕረግ ፡ ስም ፡) ... የተከግሹ ፡ (ወይም ፡ የከግሹ ፡) ነገረ ፡ ፈጅ ፡ (ወኪል ፡)

(ሰነዶቹን ፡ ዘርዘር ፡ እያንጻጸጹም ፡ ሰነድ ፡ ጥና ፡ ወይም ፡ ግልባጭ ፡ መሆኑን ፡ ለይተህ ፡ ግለፅ ።)

ቀ፡ጥር ፡ ፪ ፡

በፍርድ ፡ ስለሚታዩት ፡ ጭብጦች ፡ ባለጉዳዮቹ ፡ የሚያደርጉት ፡ ስምምነት ፡

(እንቀጽ ፡ ፱፻፳ ፡)

እኛ ፡ እላይ ፡ የተጠቀሰው ፡ ክስ ፡ ባለጉዳዮች ፡ በተካሰሰንበት ፡ ጉዳይ ፡ ውስጥ ፡ በፍርድ ፡ ሊታይ ፡ የሚገባውን ፡ ግስረጃ ፡ (ወይም ፡ የሕግ ፡) ክርክር ፡ በስምምነት ፡ ወስነናል ፡ የክርክራችን ፡ ጭብጥም ፡ በ... ቀን ፡ ፱፬... ዓ.ም. የተፈረመውና ፡ ኢግዚቤት ፡ ... ተብሎ ፡ ፋይል ፡ የተከፈተለት ፡ የባለዕዳነት ፡ ግረጋገጫ ፡ ሰነድ ፡ ከደርጋው ፡ ሕግ ፡ ውጣኔ ፡ ውጭ ፡ መሆኑን ፡ ለሌሎች ፡ ለመሆኑን ፡ መልየት ፡ ነው ። (ወይም ፡ ጭብጡ ፡ ሌላ ፡ እንደሆነ ፡ ይገለጻል ።)

ስለዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ያንን ፡ ጭብጥ ፡ አይደለም ፡ (ወይም ፡ ነው ፡) በግለት ፡ በሚያደርገው ፡ ውጣኔ ፡ መሠረት ፡ እኛ ፡ በበኩላችን ፡ ... ብር ፡ (ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የሚወስነውን ፡ ገንዘብ ፡) ለገንዘብ ፡ እያንጻጸጻችን ፡ ግዴታ ፡ ገብተናል ። እኔም ፡ ... ይህንን ፡ ... ብር ፡ (ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የሚወስነውን ፡ ገንዘብ ፡) እላይ ፡ በተጠቀሰው ፡ ሰነድ ፡ ለተመለከተው ፡ ሂሳብ ፡ ሙሉ ፡ ክፍያ ፡ እድርጊት ፡ እቀበላለሁ ። (ወይም ፡ በውጣኔው ፡ መሠረት ፡ እኔ ፡ ... ፡ ለደርጋለሁ ፡ ወይም ፡ ለላደርገም ፡ ...) ።

ከግሹ ፡
ተከግሹ ፡

ጥላባጥ፡ ለፍ፡
ጥፍ፡
በ... ተን፡ ሆ... ዓ.ፍ.

ጥጥር ፡ ፫.

ክስ ፡ ወደ ፡ ለላ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ተዛወር ፡ እንዲታይ ፡ ስለ ፡ ቀረበ ፡ ግጭልክዳ ፡
የሚተላለፍ ፡ ግስታወቂያ ፡

ሌ.....
በጥጥር ፡ ... ሆ... ዓ.ፍ ፡ ለ... ፍርድ ፡ ቤት ፡ የቀረበውና ፡ ... ከጥሽ ፡ ... ዓ.ፍ.
ተከግኜ ፡ የሆነበት ፡ ክስ ፡ በ... ወደ ሚገኘው ፡ ወደ ፡ ... ፍርድ ፡ ቤት ፡ ተዛወር ፡ እንዲታይ ፡
... የሆነው ፡ ... ለዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ግጭልክዳ ፡ ስላቀረበ ፡
ግጭልክዳው ፡ ለ... ተን ፡ ሆ... ዓ.ፍ ፡ ለሰጣ ፡ ስለተቀጠረ ፡ ሙቃወሚያ ፡ ቢኖርዎ ፡
በዚያው ፡ ተን ፡ ለያተርቡ ፡ ሙቃዎን ፡ እናስታውቃለን ፡
በኔ ፡ ረርግኛ ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ግንተኛ ፡ በ... ተን ፡ ሆ... ዓ.ፍ ፡ የተላለፈ ፡
..... ዓፍ ፡

ጥጥር ፡ ፬.

ለፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለተከላለ ፡ ገንዘብ ፡ የሚተላለፍ ፡ ግስታወቂያ ፡
(አንቀጽ ፡ ፳፯፡፩.)

ተከግኜ ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ ... ባር ፡ ሙከራውንና ፡ ይህን ፡ ገንዘብ ፡ ከግኙ ፡ ለጠየቀው ፡
ሂሳብ ፡ ሙሉ ፡ ክፍያ ፡ ነው ፡ ስለ ፡ የገለፀ ፡ ሙሆኑን ፡ እናስታውቃለን ፡
..... የተከግኙ ፡ ነገር ፡ ረጅ ፡
ሌ..... የከግኙ ፡ ነገር ፡ ረጅ ፡

ጥጥር ፡ ፭.

ሙቃወሚያ ፡ ቢኖር ፡ እንዲቀርብ ፡ የሚተላለፍ ፡ ግስታወቂያ ፡
(ጠቅላላ ፡ ፍርድ ፡)

ሌ.....
እሌ ፡ ስ... የተጠቀሰው ፡ ... ለዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ... ስለ ፡ ስላጠቀሰ ፡ ለግጭልክዳው ፡
ሙቃወሚያ ፡ ቢኖርዎ ፡ በ... ተን ፡ ሆ... ዓ.ፍ ፡ ከተታወቀ ፡ በረት ፡ በ... ሰጥት ፡ እዚህ ፡
ፍርድ ፡ ቤት ፡ ራሱን ፡ ተርቦው ፡ ወይም ፡ አስረላጊው ፡ ትእዛዝ ፡ በተሰጠው ፡ ነገር ፡ ረጅ ፡ ለግካዜ ፡
ነት ፡ እንዲያስረዱ ፡ ይህን ፡ ባያደርጉ ፡ ግን ፡ ግጭልክዳው ፡ ተሰኞት ፡ ለግጭልክዳው ፡ በሚሰጠው ፡
ቃል ፡ ሙረት ፡ የሚወሰን ፡ ሙሆኑን ፡ እንዲያውቁ ፡ ት ፡ እናስጠነቅቃለን ፡
በኔ ፡ ረርግኛ ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ግንተኛ ፡ በ... ተን ፡ ሆ... ዓ.ፍ ፡ የተላለፈ ፡
..... ዓፍ ፡

ቀጥር : ፮.

ከሣሽ : (ወይም : ተከሣሽ) ያቀረባቸው ሰነዶች : ዝርዝር :

(እንቀጽ : ፪፻፲.)

ቀጥር :	የሰነዶቹ ግደነት :	በሰነዶቹ ላይ :	የባለ ጉዳዩ :
		የተጻፈ ቀን :	ወይም የነገረ :
		እንዳለ :	ፈጽ ፈርግ :
፩.	፪.	፫.	፬.

ቀጥር : ፯.

የፍርድ ቤቱን ሥልጣን ከሌላ ለቅቆ ለመሄድ የተቃረበ ምስክር እንዲጠየቅ :

ስለ ተወሰነው ቀን ለባለጉዳዩ የሚተላለፍ ግስታዊቷ :

(እንቀጽ : ፪፻፳፬.)

ለ.....

...የተባለው... የቆጠረው... የተባለው ምስክር በፍጥነት እንዲጠየቅ : .....

ለፍርድ ቤቱ ግመልከቻ ስላቀረበና ይሽው ምስክርም የፍርድ ቤቱን የዳኝነት ሥልጣን ከሌላ ለቅቆ ለመሄድ የተቃረበ መሆኑን ፍርድ ቤቱ በትክክል እንዲረዳው ስለ አደረገ (ወይም ሌላ ጠቃሚና በቂ ምክንያት ቢኖር በመግለፅ) ... የተባለውን ምስክር በ... ቀን ፲፱... ዓ.ም. የ... ፍርድ ቤት ቃሉን የሚቀበለው መሆኑን እና ስታውቃለን ።

በ... ቀን ፲፱... ዓ.ም. .... ዓኛ :

ቀጥር : ፳.

የሌለውን ምስክር ለመጠየቅ የሚሰጥ ሥልጣን :

(እንቀጽ : ፪፻፸፫.)

ለ.....

... የምስክርነት ቃሉን እንዲሰጥ እላይ በተጠቀሰው ክስ : ... ስለ ጠየቀና ስለ : ... የዚህ ጉዳይ ላይ የተባለውን ምስክር ቃል በምርመራ (ወይም ቃል በቃል) እንዲቀበሉ ይጠየቃሉ ለዚህም ሥራ ባለሥልጣን ሆነው ተሾመዋል ። ባሉ ጉዳዮቹ ወይም ወኪሎቻቸው የቀረቡ እንደሆነ ቃሉን እንዲሰጡ ባሉበት እንዲቀበሉ ሆኖ ተለይተው በተገለፁ ጥብጦች ላይ እንዲሰጡ ምስክርነት ሊጠይቁት ይችላሉ ። ቃሉን ተቀብለው እንዳበቁ ውጤቱን እንዲያስታውቁ ይጠየቃሉ ።

እርስዎ በሚያቀርቡት ግመልከቻ መሠረት ተከሣሹ ተገድዶ እንዲቀርብ ግናቸውም ሥልጣን ያለው ፍርድ ቤት ትእዛዝ ሊያስተላልፍ ይችላል ።

እላይ ለተመለከተው ሥራ ምክንያት እንዲሆን : ... ብር ከዚህ ጋር ተልኳል ። በኔ ፈርግና በፍርድ ቤቱ ግንባታ በ... ቀን ፲፱... ዓ.ም. የተላለፈ ።

..... ዓኛ

ቀጥር ፡ ዘ.

የጥያቄ ፡ ደብዳቤ ፡

(አንቀጽ ፡ ፪፻፸፮.)

(የጽሑፍ ፡ አርጋሰት ፡ ለ. . . . . ፍርድ ፡ ቤት ፡ ፕሬዚዳንት ፡)

አቶ ፡ (ወይም ፡ የግዕረግ ፡ ስም ፡) . . . . . ከሣሻ ፡ አቶ ፡ (ወይም ፡ የግዕረግ ፡ ስም ፡) . . . . . ተከሣሽ ፡ . . . . . ፍርድ ፡ ቤት ፡ በለ ፡ ተረቡና ፡ በዚሁ ፡ ክስም ፡ ከሣሻ ፡ . . . . . ሲል ፡ ስላመለከተ ፡ (ያመለከተው ፡ ጉዳይ ፡ ፍረ ፡ ነገር ፡)

የዳኝነቱ ፡ ሥራ ፡ በትክክል ፡ እንዲከናወን ፡ ባለጉዳዮቹ ፡ የሚከራከሩበት ፡ ነገር ፡ በሚገባ ፡ እንዲወሰን ፡ ለግድረግ ፡ ስግታው ፡ ቀጥሎ ፡ የተዘረዘረው ፡ ሰዎች ፡ ስለዚህ ፡ ጉዳይ ፡ የምስክርነት ፡ ያላቸውን ፡ በመሥላ ፡ እንዲሰጡ ፡ እስረላጊ ፡ ነው ፡ ተብሎ ፡ ለዚሁ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በለ ፡ ተገለጸ ፡

የምስክርቻ ፡ ስም ፡ አድራሻ ፡

አቶ ፡ (ወይም ፡ የግዕረግ ፡ ስም ፡) . . . . .

አቶ ፡ (ወይም ፡ የግዕረግ ፡ ስም ፡) . . . . .

እንዲሁም ፡

አቶ ፡ (ወይም ፡ የግዕረግ ፡ ስም ፡) . . . . .

አቶ ፡ (ወይም ፡ የግዕረግ ፡ ስም ፡) . . . . .

እነዚህ ፡ ምስክሮች ፡ የሚኖሩት ፡ በተከበረው ፡ ፍርድ ፡ ቤትም ፡ ሥልጣን ፡ ክልል ፡ ውስጥ ፡ ነው ፡ ለሌተባለ ፡

ስለዚህ ፡ እላይ ፡ የተዘረዘሩት ፡ ምክንያቶች ፡ በመመልከትና ፡ ይህንኑ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ለማገዝ ፡ ሲሉ ፡ እነዚህ ፡ ምስክሮች ፡ እርስዎ ፡ በሚወስኑት ፡ ጊዜና ፡ ቦታ ፡ ባንዳችሁ ፡ ወይም ፡ ፃገድ ፡ ጭቅ ፡ ሆኖችሁ ፡ በምትገኙበት ፡ ወይም ፡ በፍርድ ፡ ቤትም ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ መሠረት ፡ የምሥክር ቻን ፡ ቃል ፡ ጠይቆ ፡ ለመቀበል ፡ ሥልጣን ፡ ባለው ፡ ሰው ፡ ሊት ፡ እንዲቀርቡ ፡ መጥሪያ ፡ እንዲልኩ ላቸውና ፡ እነዚህ ፡ ምስክሮች ፡ ከዚህ ፡ ደብዳቤ ፡ ጋር ፡ ተያይዘው ፡ በተላኩት ፡ ጥያቄዎች ፡ መሠረት ፡ (ወይም ፡ ቃል ፡ በቃል ፡ የከሣሻና ፡ የተከሣሹ ፡ ወኪሎች ፡ ወይም ፡ ከነሱ ፡ በሚኖርበው ፡ ግስ ታወቂያ ፡ መሠረት ፡ በሚገኙት ፡ በግናቸውም ፡ ሊት ፡ ያላቸውን ፡ እንዲሰጡ ፡ እንዲያደርጉ ፡ የ. . . . ፍርድ ፡ ቤት ፡ . . . . በመሆኔ ፡ እኔ ፡ . . . . በግክበር ፡ አሳስባለሁ ።

ከዚህ ፡ ሌላ ፡ የእነዚህ ፡ ምስክሮች ፡ ቃል ፡ በጽሑፍ ፡ እንዲዘጋጅና ፡ በዚሁ ፡ ጥያቄ ፡ ጊዜ ፡ ቀርቦው ፡ የነበሩት ፡ መጻሕፍት ፡ ደብዳቤዎች ፡ ወረቀቶችና ፡ ስህንዶች ፡ እንዲለዩ ፡ ሆነው ፡ ምልክት ፡ እንዲደረግባቸው ፡ እንዲሁም ፡ ምርመራውንም ፡ በፍርድ ፡ ቤትም ፡ ግንተም ፡ ወይም ፡ በርዳዎ ፡ በኩል ፡ በተለመደው ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ዓይነት ፡ አረጋግጠው ፡ በተወጣሪ ፡ የሚጠየቁ ፡ ሌሎች ፡ ምስክሮች ፡ ቢኖሩ ፡ ይኸው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲጠይቃቸው ፡ ከሚያሳስብ ፡ ጽሑፍ ፡ ጋር ፡ ይህን ፡ ጽሑፍ ፡ መልሰው ፡ እንዲልኩ ፡ በግክበር ፡ አሳስባለሁ ።

ግስ ታወቂ ፡ ጥያቄው ፡ የሚላከው ፡ ለውጭ ፡ አገር ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ከዚህ ፡ ፎርም ፡ በመጨረሻው ፡ መሰመር ፡ ላይ ፡ “መልሰው ፡” ከሚለው ፡ ቃል ፡ ቀጥሎ ፡ በእትዮጵያ ፡ ገ. ነ. መንግሥት ፡ የውጭ ፡ ጉዳይ ፡ ሚኒስቴር ፡ በኩል ፡ “የሚሉትን ፡ ቃላት ፡ ግንባት ፡ ያስረዳ ጋል ።

ቅጥር ፡ I.

ጉዳዩ ፡ በቦታው ፡ ላይ ፡ እንዲመረመር ፡ ወይም ፡ የሂዛብ ፡ ምርመራ ፡ እንዲያደርግ ፡ ስለ ፡

ሚሰጥ ፡ ሥልጣን ፡

(እንቀጽ ፡ ፪፻፳. እና ፡ ፪፻፳፪.)

ሊ.....

ሊ... መርግሪዎች ፡ መሾም ፡ ለዚህ ፡ ክስ ፡ አስፈላጊ ፡ ሆኖ ፡ ስለታየ ፡

ሊ... መርግሪ ፡ ሆነው ፡ መሾምዎን ፡ እናስታውቃለን ።

ቃሉን ፡ ለመቀበል ፡ የሚሹትን ፡ ግንኙነትንም ፡ ምስክር ፡ ወይም ፡ ለመመርመር ፡ የሚሹላቸውን ፡ ግናቸውንም ፡ ሰነዶች ፡ እርስዎ ፡ ዘንድ ፡ ለማቅረብ ፡ የሚያስገድዱ ፡ መጥሪያዎች ፡ በእርስዎ ፡ አመልካችነት ፡ ግናቸውም ፡ ሥልጣን ፡ ያለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሊያወጣ ፡ ይችላል ።

እላይ ፡ ለተመለከተው ፡ ሥራዎ ፡ ዋጋ ፡ የሆነው ፡ ... ብር ፡ ከዚህ ፡ ጋር ፡ ተለዩለዎታል ።
በ፩ ፡ ፈርግና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ግንተም ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. የተላለፈ ፡

..... ዳኛ ፡

ቅጥር ፡ ፲፩.

ንብረት ፡ ለማከፋፈል ፡ የሚሰጥ ፡ ሥልጣን ፡

(እንቀጽ ፡ ፪፻፳፩.)

ሊ.....

ይህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. በሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ላይ ፡ የተመለከተውን ፡ ንብረት ፡ በፍርድ ፡ ላይ ፡ በተወሰነው ፡ መብት ፡ መሠረት ፡ የሚያከፋፍል ፡ ኮሚሊዮን ፡ መሾም ፡ ለዚህ ፡ ክስ ፡ አስፈላጊ ፡ ሆኖ ፡ ስለታየ ፡ ለዚህ ፡ ጉዳይ ፡ የኮሚሊዮኑ ፡ ኃላፊ ፡ ሆነው ፡ መሾምዎን ፡ የሚያስፈልገውን ፡ ሁሉ ፡ ምርመራ ፡ ለማድረግ ፡ በፍርድ ፡ ላይ ፡ ስለተዘረዘሩት ፡ ድርሻዎች ፡ ባለዎት ፡ ዕውቀትና ፡ አስተያየት ፡ መሠረት ፡ ይህንኑ ፡ ንብረት ፡ ለማከፋፈልና ፡ ለያንዳንዱም ፡ ድርሻውን ፡ ለመወሰን ፡ ሥልጣን ፡ የተሰጠዎ ፡ መሆኑን ፡ እናስታውቃለን ።

የያንዳንዱ ፡ ድርሻ ፡ እኩል ፡ ዋጋ ፡ ያለው ፡ እንዲሆን ፡ እንዲሁ ፡ ወገን ፡ ለሌላው ፡ የሚከፍለውን ፡ ገንዘብ ፡ ለመወሰን ፡ ሥልጣን ፡ ተሰጥቶታል ።

ቃሉን ፡ ለመቀበል ፡ የሚሹትን ፡ ግናቸውንም ፡ ምስክር ፡ ወይም ፡ ለመመርመር ፡ የሚሹላቸውን ፡ ግናቸውንም ፡ ሰነዶች ፡ እርስዎ ፡ ዘንድ ፡ ለማቅረብ ፡ የሚያስገድዱ ፡ መጥሪያዎች ፡ በእርስዎ ፡ አመልካችነት ፡ ግናቸውም ፡ ሥልጣን ፡ ያለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሊያወጣ ፡ ይችላል ።

እላይ ፡ ለተመለከተው ፡ ሥራዎ ፡ ዋጋ ፡ ... ብር ፡ ከዚህ ፡ ጋር ፡ ተለዩለዎታል ።
በ፩ ፡ ፈርግና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ግንተም ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. የተላለፈ ፡

..... ዳኛ ፡

ሰንጠረዥ ፡ ፩ ፡
የትእዛዝ ፡ አረጋገጥ ፡

ቀጥር ፡ ፩ ፡

የተከፈለ ፡ ገንዘብ ፡ ወይም ፡ የተሰተካከለ ፡ ሂሣብ ፡ መከፈሉ ፡ ወይም ፡ መስተካከሉ ፡
ተረጋግጦ ፡ የግይዘብ ብዛት ፡ ምክንያት ፡ ቢኖር ፡ እንዲገለፅ ፡ የሚላክ ፡ ግስታወቀያ ፡
(አንቀጽ ፡ ፫፻፲፮.፪.)

ለ.....
እላይ ፡ ስለተጠቀሰው ፡ ክስ ፡ በተሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ መሠረት ፡ ... የሆነ ፡ ገንዘብ ፡ እንደታዘዘው ፡ ስለ ፡ ተከፈለ (ሂሣቡ ፡ ስለ ፡ ተስተካከለ) መከፈሉ ፡ (ሂሣቡ ፡ መስተካከሉ) ተረጋግጦ ፡ የግይዘብ ብዛት ፡ ምክንያት ፡ ቢኖር ፡ ለግስረዳት ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. እዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲቀርቡ ፡ እናስታውቃለን ።
በ፤ ፈርግና ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ግንተም ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. የተላለፈ ፡
..... ዳኛ ።

ቀጥር ፡ ፪.

ግላሰቢያ ፡ (አንቀጽ ፡ .....)

ትእዛዝ ፡ የተሰጠለት ፡ ሰው ፡ ቃል ፡ ከተሰጠ ፡ በኋላ ፡ በአባሪው ፡ ሰንጠረዥ ፡ ላይ ፡ የተመለከተው ፡ ንብረት ፡ እንዲያዝና ፡ ትእዛዝ ፡ ዘንድ ፡ ይፈጸም ፡ ዘንድ ፡ ትእዛዝ ፡ የተሰጠለት ፡ ሰው ፡ የሚያቀርበው ፡ ግመልክቻ ፡ ቢኖር ፡ እስኪያቀርብ ፡ ድረስ ፡ ተይዞ ፡ እንዲቆይ ፡ ከሚል ፡ መምሪያ ፡ ጋር ፡ ይህ ፡ ግላሰቢያ ፡ በ፲፱... ዓ.ም. በወጣው ፡ የፍትሕ ፡ ብሔር ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ በ... ለሚገኘው ፡ ለ... ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲላክ ፡ ታዟል ።
ሰንጠረዥ ፡
በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. ፡ የተጻፈ ፡
..... ዳኛ ።

ቀጥር ፡ ፫.

የተሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ ፍጻሜ ፡ እንዲያገኝ ፡ ለሌላ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሲላክ ፡
የሚተላለፍ ፡ ትእዛዝ ፡
(አንቀጽ ፡ ፫፻፳፫.)

የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ በ... ፍርድ ፡ ቤት ፡ የዳኝነት ፡ ሥልጣን ፡ ክልል ፡ ውስጥ ፡ ኗሪ ፡ ስለሆነ ፡ ወይም ፡ ንብረት ፡ ስላለው ፡ ፍርድን ፡ ያው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ያስፈጸመው ፡ ዘንድ ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ የፍርድ ፡ ግረጋግጫ ፡ ይላክልኝ ፡ ሲል ፡ እላይ ፡ በተጠቀሰው ፡ ክስ ፡ ትእዛዝ ፡ የተሰጠለት ፡ (የተፈረደለት) ሰው ፡ ስላመለከተና ፡ በ፲፱... ዓ.ም. በወጣው ፡ የፍትሕ ፡ ብሔር ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ሕግ ፡ በአንቀጽ ፡ ፫፻፳፫. መሠረት ፡ ለዚያው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የፍርድ ፡ ግረጋግጫ ፡ መላክ ፡ እስፈላጊና ፡ ተገቢ ፡ ሆኖ ፡ ስለታየ ፡

የዚህ፡ ትእዛዝ፡ ግልባጭ፡ ከፍርድና፡ ይህንኑ፡ ለግስፈጽም፡ ከተሰጠ፡ ከግናቸውም፡ ትእዛዝ፡ ግልባጭ፡ ጋር፡ እንዲሁም፡ ፍርድ፡ ገና፡ ላለመፈጸሙም፡ ግረጋገጫ፡ ተወጥሮ፡ ለ..... እንዲላክ፡ ታዘሏል።

..... ቀን፡ ፲፱..... ዓ.ም.

..... ጸኛ፡

ቀጥር ፡ ፩.

ፍርድ ፡ ላለመፈጸሙ ፡ የተሰጠ ፡ ግረጋገጫ ፡
(እንቀጽ ፡ ፫፻፸፫.)

በቀጥር ፡ .....በ..... ቀን፡ ፲፱..... ዓ.ም. ለቀረበው፡ ክስ፡ ግልባጭ፡ ከዚህ፡ ጋር ፡ የተላከው ፡ ፍርድ ፡ ያልተፈጸመ ፡ (፩) መሆኑን ፡ በዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በኩል ፡ ተረጋግጧል ።
በ..... ቀን ፡ ፲፱..... ዓ.ም.

..... ጸኛ፡

(፩) ሳይፈጸም ፡ የቀረው ፡ በሙሉ ፡ ሳይሆን ፡ በከፊል ፡ እንደሆነ ፡ ይገለፅ ።

ቀጥር ፡ ፮.

ፍርድ ፡ የግይፈጸምበት ፡ ምክንያት ፡ ቢኖር ፡ እንዲገለፅ ፡ የሚላክ ፡
ግስታወቂያ ፡ (እንቀጽ ፡ ፫፻፳፩. ፫.)

ለ.....

በቀጥር ፡ በ..... ቀን፡ ፲፱..... ዓ.ም. ስለቀረበው፡ ክስ፡ የተሰጠውን ፡ ፍርድ ፡ እንዲያስፈጽም ፡ የተወከለ ፡ መሆኑን ፡ ገልጾ ፡ ይኸው ፡ ፍርድ ፡ እንዲፈጸምለት ፡ ..... ለዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ግመልክቻ ፡ ስለቀረበ ፡ በ..... ቀን ፡ ፲፱..... ዓ.ም. እዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ቀርበው ፡ ፍርድ ፡ የግይፈጸምበት ፡ ምክንያት ፡ ቢኖር ፡ እንዲያስፈሩ ፡ ይህ ፡ ግስታወቂያ ፡ ተልዩልዩ ፡ ታላቅ ፡ በኔ ፡ ፈርግና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ግንተም ፡ በ..... ቀን ፡ ፲፱..... ዓ.ም. የተላለፈ ።

..... ጸኛ፡

ቀጥር ፡ ፮.

ፍርድ ፡ የተሰጠበት ፡ ተንቀሳቃሽ ፡ ንብረት ፡ እንዲያዝ ፡ የሚተላለፍ ፡ ትእዛዝ ፡
(እንቀጽ ፡ ፫፻፺፬.)

ለ.....

ፍርድ ፡ አስፈጻሚ ፡
..... በዚህ ፡ አባሪ ፡ ሰንጠረዥ ፡ ላይ ፡ የተመለከተውን ፡ ተንቀሳቃሽ ፡ ንብረት ፡ (ወይም ፡ ከተንቀሳቃሹ ፡ ንብረት ፡ ውስጥ ፡ ..... (ለከግ ፡ ሹ ፡ እንዲያስረክብ ፡ በቀጥር ፡ ..... በ..... ቀን ፡ ፲፱..... ዓ.ም. ለቀረበው ፡ ክስ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በ..... ቀን ፡ ፲፱..... በሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ..... ታዩ ፡ ስለ ፡ ነበረና ፡ ንብረቱ ፡ (ወይም ፡ ከዚያው ፡ ውስጥ ፡ ..... (ለተፈረደለት ፡ ስላልተሰጠ ፡ ያንኑ ፡

ተንቀሳቃሽ፣ ንብረት፣ (ወይም፣ ከዚያው፣ ተንቀሳቃሽ፣ ንብረት፣ ውስጥ፣ እንዲያዙና፣ ለከግሹ፣ ወይም፣ እሱ፣ ምትክ፣ እድርጉ፣ ለሾመው፣ ሰው፣ እንዲያሰረክቡ፣ ይህ፣ ትእዛዝ፣ ተልዎ ልዎታል

በኔ፣ ፈርግና፣ በፍርድ፣ ቤቱ፣ ማገተም፣ በ... ቀን፣ ፲፱... ዓ.ም. የተላለፈ፣ ሰ ን ጠ ረ ጎር ፣ ..... ዳኛ፣

ቀጥር ፣ ፯.

ሰለ፣ ሰነድ፣ ረቂቅ፣ መቃወሚያ፣ ምክንያት፣ ቢኖር፣ እንዲገለፅ፣ የሚላክ፣ ማስታወቂያ፣ (እንቀጽ፣ ፱፻፩.)

ለ.....

ከዚህ፣ በታች፣ ስለተመለከተው፣ የግዴንቀሳቀስ፣ ንብረት፣ ረቂቁ፣ ከዚህ፣ ኃር፣ የተያያዘ ውን፣ የ... ውል፣ ስለ፣ እርሰዎ፣ ሆኖ፣ ፍርድ፣ ቤቱ፣ ለፈጽሞልዎ፣ የሚቸል፣ መሆኑን፣ በመግለፅ፣ እላይ፣ በተጠቀሰው፣ ክስ፣ የተፈረደለት፣ ... ቀን፣ ፲፱... ዓ.ም. ለዚህ፣ ፍርድ፣ ቤት፣ ማመልከቻ፣ ያተረበ፣ መሆኑንና፣ ማመልከቻው፣ ለ... ቀን፣ ፲፱... ዓ.ም. እንዲሰማ፣ ስለ፣ ተቀጠረ፣ በዚያን፣ ቀን፣ ቀርበው፣ ረቂቁን፣ የሚቃወሙበት፣ ምክንያት፣ ቢኖርዎ፣ በጽሑፍ፣ ሊገልፁ፣ የሚችሉ፣ መሆንዎን፣ እናስታውቃለን።

የንብረቱ፣ ዓይነት፣ መገለጫ፣ በኔ፣ ፈርግና፣ በፍርድ፣ ቤቱ፣ ማገተም፣ በ... ቀን፣ ፲፱... ዓ.ም. የተላለፈ፣ ..... ዳኛ፣

ቀጥር ፣ ፰.

መረት፣ ወይም፣ ሌላ፣ ንብረት፣ እንዲያሰረክብ፣ ለፍርድ፣ አስፈጻሚ የሚተላለፍ፣ ትእዛዝ፣ (እንቀጽ፣ ፱፻፩.)

ለ.....

ፍርድ፣ አስፈጻሚ፣

ከዚህ፣ በታች፣ የተመለከተው፣ በ... እጅ፣ የሚገኘው፣ ንብረት፣ በዚህ፣ ጉዳይ፣ ከግሽ፣ ለሆነው፣ ለ... ስለ፣ ተፈረደ፣ ለ... እንዲያሰረክቡት፣ ታዘዋል፣ ይህ፣ ፍርድ፣ የሚፈጸምበት፣ ማናቸውም፣ ሰው፣ ይህን፣ ንብረት፣ አልለቅም፣ ቢል፣ እንዲያሰነሱት፣ ተፈቅዶልዎታል። በኔ፣ ፈርግና፣ በፍርድ፣ ቤቱ፣ ማገተም፣

በ... ቀን፣ ፲፱... ዓ.ም. የተላለፈ፣ ሰ ን ጠ ረ ጎር ፣ ..... ዳኛ፣

ቅጥር : ፱.

የፍርድ : ቤት : ትእዛዝ : ያልፈጸመ : ሰው : እንዲያዝ : የሚተላለፍ : ትእዛዝ :
(አንቀጽ : ፫፻፹፩.)

ለ.....

ፍርድ : አስፈጻሚ :

በቅጥር : ..... ፲፱ ..... ዓ.ም. ለቀረበው : ዘስ : በ..... ዓ.ም. በ..... ላይ : በተሰጠው :
ፍርድ : ..... ብር : ለ..... እንዲከፍል : ስለ : ተፈረደበትና : በፍርድ : መሠረት : የታዘዘው :
..... ብር : ለተፈረደለት : ሰው : ስላልተከፈለ : የፍርድ : ባለዕዳው : የሆነውን : ..... ን : እንዲይ
ዙትና : እንዲሁም : ያንኑ : ..... ብር : ለዚህ : ፍርድ : ማስፈጸሚያ : ወጪ : ከሚያስፈልገው :
ከ..... ብር : ጋር : የፍርድ : ባለዕዳው : ለእርሶም : ካልከፈለም : በቀር : ተከግሹን : በተቻለ : ፍጥ
ነት : ወደ : ፍርድ : ቤት : እንዲያቀርቡ : ይህ : ትእዛዝ : ተልኮልዎታል :

ከዚህም : ሌላ : ይህ : ትእዛዝ : መቸ : እንደተፈጸመና : በምን : አኳኋን : እንደተፈጸመ : በማረ
ጋገጥ : ወይም : አልተፈጸመ : እንደሆነ : ያልተፈጸመበትን : ምክንያት : በመግለፅ : ፈርመው :
በ..... ቀን : ፲፱ ..... ዓ.ም. ወይም : ከዚያ : በፊት : መልሰው : እንዲልኩት : ታዘዋል :
በኔ : ፈርማና : በፍርድ : ቤቱ : ማጎተም : በ..... ቀን : ፲፱ ..... ዓ.ም. የተላለፈ :

..... ዓኛ :

ቅጥር : ፲ :

የፍርድ : ባለዕዳው : በእሥር : ቤት : እንዲቆይ : የሚተላለፍ : ትእዛዝ :
(አንቀጽ : ፫፻፹፱ =)

ለ.....

የ... የወህኒ : ቤት : አዛዥ =

... በፍርድ : ማስፈጸሚያው : ትእዛዝ : መሠረት : በ... ቀን : ፲፱... ዓ.ም. እዚህ : ፍርድ : ቤት :
እንዲቀርብ : ሆኖ : ይህ : ፍርድ : ቤት : በ... ቀን : ፲፱... ዓ.ም. የወሰነውንና : ያሰማውን : ድን
ጋጌ : ያላከበረ : ወይም : እጅ : ተይዞ : ከመጠበቅ : ነፃ : መሆን : የሚገባው : መሆኑን : ለፍርድ :
ቤቱ : ያላስረዳ : ሆኖ : ስለተገኘ : ...ን : ወስደው : በሲቪል : ወህኒ : ቤት : እንዲያገቡትና : ከ...
ለማይበልጥ : ጊዜ : ወይም : ፍርድ : በሙሉ : እስከ : ተፈጸመ : ወይም : በ፲፱... ዓ.ም. በወጣው :
በፍትሐ : ብሔር : ሥነ : ሥርዓት : ሕግ : በአንቀጽ : ፫፻፺ : መሠረት : ሊለቀቅ : የሚገባው :
መሆኑ : እስኪገለጽ : ድረስ : እዚያው : በእሥራት : እንዲያቆዩት : ታዘዋል :

በኔ : ፈርማና : በፍርድ : ቤቱ : ማጎተም : በ... ቀን : ፲፱... ዓ.ም. የተላለፈ =

..... ዓኛ =

ቅጥር : ፲፩ :

በፍርድ : አፈጻጸም : ምክንያት : የታሠረ : ሰው : እንዲለቀቅ : የሚተላለፍ :
ትእዛዝ = (አንቀጽ : ፫፻፺ =)

ለ.....

የ.... ወህኒ : ቤት : አዛዥ =

ዛሬ : በተላለፈው : ትእዛዝ : መሠረት : በእርሶም : እጅ : የሚገኘውን : ... የተባለውን : የፍርድ :
ባለዕዳ : እንዲለቁት : ይህ : ትእዛዝ : ተልኮልዎታል =

..... ዓኛ =

ቀጥር ፡ ፲፪ ፡

ፍርድ ፡ ልግሰረጸፍ ፡ የግሪግ ፡ ንብረት ፡

ንብረትነቱ ፡ የተካተቱ ፡ ሆኖ ፡ ላለ ፡ ለጊዜው ፡ በመኖሩ ፡ በሌላ ፡ ሰው ፡ እጅ ፡
ለሆነ ፡ በሌላጊገዳው ፡ ተንቀሳቃሽ ፡ ንብረት ፡ የግሪግ ፡ ግንጃ ፡ ትእዛዝ ።

(አንቀጽ ፡ ፩፻፱ ።)

ለ.....

በቀጥር ፡ ... ፲፪... ዓ.ም. ፡ ፀተረፀው ፡ ከሰ ፡ ... ለ... ፡ ... ብር ፡ እንዲከፍል ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱...
ዓ.ም. የተረፈበትን ፡ ፍርድ ፡ ልግሰረጸፍ ፡ ስለተረ ፡ ወደፊት ፡ ከዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ትእዛዝ ፡
እስኪደርስ ፡ ... የተባለው ፡ ተካተቱ ፡ እርጋጭ ፡ ላይ ፡ አለው ፡ የተባለውን ፡ ገንዘብ ፡ እንዳይተባለ ፡
በዚህ ፡ ትእዛዝ ፡ ታገዷል ፡ እርጋጭ ፡ ... ወደፊት ፡ ከዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ትእዛዝ ፡ እስኪደርስ ፡
ለግንጃ ፡ ሰው ፡ ቢሆን ፡ ለዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ ይህን ፡ ገንዘብ ፡ ወይም ፡ ከዚህ ፡
ገንዘብ ፡ ውስጥ ፡ ምንም ፡ እንዳይከፍል ፡ በዚህ ፡ ትእዛዝ ፡ ታገደዋል ። (ወይም ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡
የተመለከተውን ፡ በ... እጅ ፡ የግሪግውን ፡ ንብረት ፡ ግለት ፡ ንብረትነቱ ፡ የተካተቱ ፡ ሆኖ ፡ ላለ ፡
... የግሪግ-ከርጋጭ ፡ ... ተካተቱ ፡ ከ... እንዳይረከብ ፡ በዚህ ፡ ትእዛዝ ፡ ታገዷል ፡ ... ፡ ከዚህ ፡
ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሌላ ፡ ትእዛዝ ፡ እስኪደርስ ፡ ይህን ፡ ንብረት ፡ ለግንጃ ፡ ሰው ፡ ቢሆን ፡ እንዳያሰረ
ከብ ፡ በዚህ ፡ ትእዛዝ ፡ ታገዷል ።) (ወይም ፡ እላይ ፡ በተጠቀሰው ፡ ግንባር ፡ ውስጥ ፡ ካለው ፡ አከ
ሲዮን ፡ ምንም ፡ እንዳያዘገው ፡ ወይም ፡ ከአክሲዮን ፡ ላይ ፡ ምንም ፡ ድርሻ ፡ እንዳይተባለ ፡ እር
ሰዎች ፡ ... የግንባሩ ፡ ዋና ፡ ደረጃ ፡ ግናቸውንም ፡ የአክሲዮን ፡ ዝውውር ፡ ወይም ፡ የድርሻ ፡
ከፍያ ፡ እንዳይረከቡ ፡ በዚህ ፡ ትእዛዝ ፡ ታገደዋል ።) (የግንባሩ ልገውን ፡ ግስቀረት ፡ ነው ።)
በ፤ ፡ ፈርግና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ግንተም ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. የተላለፈ ።
..... ጻኛ ።

ቀጥር ፡ ፲፫ ፡

ደመወዝ ፡ እንዲያዝ ፡ የግሪግ ፡ ትእዛዝ ። (አንቀጽ ፡ ፩፻፲፩ ።)

ለ.....

... የተባለው ፡ የፍርድ ፡ ባለቤት ፡ በ... ክፍል ፡ እየሠራ ፡ ደመወዙን ፡ (አበሉን ፡) ከርሰዎ ፡
እጅ ፡ ስለ ፡ ግሪግ ፡ እንዲሆን ፡ ... የተባለው ፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘብ ፡ ከደመወዙ ፡ (ከአበሉ ፡)
ላይ ፡ በፍርድ ፡ መሠረት ፡ የግሪግው ፡ ... እንዲያዝለት ፡ ለዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ግመልከቻ ፡ ስለ
ተረበ ፡ ... ታዘዋል ።

ቀጥር ፡ ፲፬ ፡

ተዘገየረ ፡ ጸንድ ፡ እንዲያዝ ፡ የግሪግ ፡ ትእዛዝ ።

(አንቀጽ ፡ ፩፻፲፪ ።)

ለ.....

ፍርድ ፡ እስረኣግ ።
... እንዲያዝ ፡ ይህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. ትእዛዝ ፡ ስለተላለፈ ፡ ያንኑ ፡
... ይዘው ፡ ወደዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲያመጡ ፡ ታዘዋል ።
በ፤ ፡ ፈርግና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ግንተም ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. የተላለፈ ።
..... ጻኛ ።

ቀጥር ፡ ፲፩ ፡

በፍርድ ፡ ቤት ፡ (ወይም ፡ በመንግሥት ፡ ባለሥልጣን ፡)
እጅ ፡ ስለጊገኝ ፡ ገንዘብ ፡ ወይም ፡ ሌላ ፡ ዓይነት ፡ የሚተላለፍ ፡ ግንኙ ፡ ትእዛዝ ።
(አንቀጽ ፡ ፩፻፲፫ ።)

ሌሎች ፡ ...

ሌሎች ፡ ወላጎች ፡ እጅ ፡ የጊገኘው ፡ ገንዘብ ፡ (ገንዘብ ፡ በምን ፡ አካላት ፡ እዚያ ፡ ሊገኝ ፡ እንደያለ ፡ ይመስላል ፡) እንዲያዘለት ፡ ከገዢ ፡ በ፲፱... ዓ.ም. በወጣው ፡ በፍትህ ፡ ብሔር ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ላይ ፡ በአንቀጽ ፡ ፩፻፲፫ ፡ መሠረት ፡ ግመልክቻ ፡ ስላቀረበ ፡ ወደረት ፡ ከዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ትእዛዝ ፡ እስኪደረስ ፡ ድህንነት ፡ ገንዘብ ፡ እንደያዘት ፡ እንዲቆይ ፡ በግንኙ ፡ አስታውቃለሁ ።

ታኅሣሥ ፡

... ዳኛ ።

ዲ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. የተላለፈ ።

ቀጥር ፡ ፲፪ ፡

ፍርድ ፡ ለግብረሰብ ፡ ስለጊገኝ ፡ ስለግደንቀላቀስ ፡ ንብረት ፡ የሚተላለፍ ፡
ግንኙ ፡ ትእዛዝ ። (አንቀጽ ፡ ፩፻፲፮ ።)

ለ.....

ተከግሽ ፡

በቀጥር ፡ ... ፲፱... ዓ.ም. በቀረበው ፡ ክስ ፡ ለ... ፡ ... ብር ፡ እንዲከፍሉ ፡ ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. የተላለፈውን ፡ ፍርድ ፡ ገደረሁ ፡ ስለተረፈ ፡ ወደረት ፡ ከዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ትእዛዝ ፡ እስኪደረስ ፡ ድህንነት ፡ ገንዘብ ፡ ላይ ፡ የተመለከተውን ፡ ንብረት ፡ ይመስላል ፡ ይመስላል ፡ ወይም ፡ በሌላ ፡ አካላት ፡ እንዲያዘገው ፡ በዚህ ፡ ትእዛዝ ፡ ታገዳል ፡ እንዲሁም ፡ ግንኙ ፡ ሰው ፡ ቢሆን ፡ በገዢ ፡ በስሙ ፡ ወይም ፡ በሌላ ፡ አካላት ፡ ይህን ፡ ንብረት ፡ እንዲያቀርብ ፡ በዚህ ፡ ትእዛዝ ፡ ታገዳል ።

በ፡ ፈርግኖ ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ግንባታ ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. የተላለፈ ።

በ ን ማ ረ ግ ፡

... ዳኛ ።

ቀጥር ፡ ፲፫ ፡

በሰብዓት ፡ ሰው ፡ እጅ ፡ የጊገኝ ፡ ገንዘብ ፡ ለከግሽ ፡ እንዲከፈል ፡
የሚተላለፍ ፡ ትእዛዝ ። (አንቀጽ ፡ ፩፻፲፭ ።)

ለ.....

በቀጥር ፡ ... ፲፱... ዓ.ም. ለቀረበው ፡ ክስ ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. በተሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ... ብር ፡ ለ... እንዲከፈል ፡ የተላለፈውን ፡ ፍርድ ፡ ለግብረሰብ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከተው ፡ ንብረት ፡ እንዲያዘገው ፡ ስለተወሰነ ፡ በዚህ ፡ አካላት ፡ የተያዘውን ፡ በገንዘብ ፡ ... ብር ፡ እንዲሁም ፡ በፍትህ ፡ ገንዘብ ፡ ... ብር ፡ የሆነውን ፡ ንብረት ፡ ወይም ፡ ከዚያ ፡ ውስጥ ፡ ለፍርድ ፡ ግብረሰብ ፡ የሚበቃውን ፡ ገንዘብ ፡ ለ... እንዲከፍሉት ፡ ታገዳል ።

በ፡ ፈርግኖ ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ግንባታ ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. የተላለፈ ።

... ዳኛ ።

ቀ : ፲፮ :

ጉብረት : ላቦያዝ : የፍርድ : ባለገንዘብ : የግብርና : ግብታወቲያ =
(አገታጽ : ፻፲፮ =)

ለ.....

በቀጥር : ... ፲፱... ዓ.ም. በተረበው : ክስ : ለተረረደው : ፍርድ : ግብረግሪያ : በርቢያ : ግመልክቻ : መሠረት : ... እንዲያዝ : ተሰጥቶ : የነበረው : ትእዛዝ : እንዲነሳለት : ... ለዚህ : ፍርድ : ቤት : ግመልክቻ : ስላቀረበ : ራስዎ : ወይም : ጥያቄዎን : ለመደገፍ : አስፈላጊው : ትእዛዝ : በተሰጠው : የፍርድ : ቤት : ተነጋጋሪ : አግካይነት : በ... ቀን : ፲፱... ዓ.ም. ወደዚህ : ፍርድ : ቤት : እንዲቀርቡ : ይህ : ግብታወቲያ : ተለዩለዎታል ።

በኔ : ፈርግና : በፍርድ : ቤቱ : ግንተም : በ... ቀን : ፲፱... ዓ.ም. የተላለፈ =
..... ዓኛ =

ቀጥር : ፲፱ :

ስለ : ገንዘብ : ለተሰጠ : ፍርድ : ግብረግሪያ : ጉብረት : ተይዞ : እንዲሸጥ :
የተላለፈ : ትእዛዝ = (አገታጽ : ፻፳፮ =)

ለ.....

ፍርድ : አስፈጻሚ =

በቀጥር : ... ፲፱... ዓ.ም. ስለተረበው : ክስ : ለተረረደው : ፍርድ : ግብረግሪያ : በ... ቀን : ፲፱... ዓ.ም. ከዚህ : ፍርድ : ቤት : በተሰጠው : ትእዛዝ : መሠረት : የተያዘውን : (ተገባሪነት : ወይም : የግደንቀሳቀስ :) ጉብረት : ወይም : ከዚህ : ጉብረት : ውስጥ : በፍርድ : ላይ : የተወሰነ ውን : ... ብርና : እስካሁን : ያልተከፈለውን : ወጪ : ለመክፈል : የግብታወቲያ : ያህል : ግብታወቲያውን : እዚህ : ፍርድ : ቤት : በመለጠፍ : ከ... ቀን : አስቀድሞ : ግብታወቲያ : ካወጠና : በግንባ : እንዲታወቅ : ካደረጉ : በኋላ : በሐረጅ : እንዲሸጡት : ይህ : ትእዛዝ : ተለዩለዎታል ።

እንዲሁም : በምን : አኳኝ : እንደተረጸመ : ወይም : በምን : ምክንያት : ሳይረጸም : እንደተረጸመ : በግረጋገጥ : ፈርመው : ይህን : ትእዛዝ : በ... ቀን : ፲፱... ዓ.ም. ወይም : ከዚያ : በፊት : መልሰው : እንዲልኩት : ታዘዋል ።

በኔ : ፈርግና : በፍርድ : ቤቱ : ግንተም : በ... ቀን : ፲፱... ዓ.ም. የተላለፈ =
..... ዓኛ =

ቀጥር : ፳ :

የሺያዌን : ሁኔታ : ለመግለጽ : ስለ : ተወሰነው : ቀን : የግብርና : ግብታወቲያ =

ለ.....

የፍርድ : ባለዕዳ ፤

እላይ : በተመለከተው : ክስ : የተረረደለት : ... እንዲሸጥ : ግመልክቻ : ስላቀረበ : የሺያዌን : ሁኔታ : በ... ቀን : ፲፱... ዓ.ም. እንዲወሰን : መቀጠሉን : አስታውቃለሁ ።

በኔ : ፈርግና : በፍርድ : ቤቱ : ግንተም : በ... ቀን : ፲፱... ዓ.ም. የተላለፈ =
..... ዓኛ =

ቀጥር ፡ ሸጻ ፤

ሺያጩ ፡ ሁኔታ ፡ መግለጫ ፡ (እንቀጽ ፡ ፻፳፫ ።)

በቀጥር ፡ ... ሺ፱... ዓ.ም. በቀረበውና ፡ ... ከሣሺ ፡ እንዲሁም ፡ ... ተከግሮ ፡ ሆነው ፡ ከተ
ሰግ ፡ በኋላ ፡ እስከ ፡ ሺያጩ ፡ ቀን ፡ ድረስ ፡ ከኪሣራውና ፡ ከወጪያ ፡ ጋር ፡ ... ብር ፡ እንዲከፈል ፡
ተብሎ ፡ ውግኔ ፡ ባገኘው ፡ ከስ ፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘብ ፡ ልተረፈረፈላቸው ፡ ፍርድ ፡ ግስፈጸሚያ ፡
ተይዘ ፡ የነበረው ፡ ከዚህ ፡ ጋር ፡ በተያያዘው ፡ ሰንጠረዥ ፡ ላይ ፡ የተሰለከተው ፡ ንብረት ፡ እንዲ
ሸጥ ፡ ይህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በሺ፱... ዓ.ም. በወጣው ፡ በፍትሕ ፡ ቤቱ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ሕግ ፡ መሠ
ረት ፡ ትእዛዝ ፡ ያስተላለፈ ፡ መሆኑን ፡ አስታውቃለሁ ።

ሺያጩ ፡ በጨረታ ፡ ይረጸግል ፡ ንብረተኛ ፡ ለሺያጩ ፡ የግድቀቻው ፡ በሰንጠረዥ ፡ ላይ ፡
በተገለጸው ፡ አከፋፈል ፡ መሠረት ፡ ነው ።

የግድቀቻው ፡ ከዚህ ፡ በታች ፡ በግንገራው ፡ ሰንጠረዥ ፡ ላይ ፡ እንደተሰለከተው ፡ እላይ ፡ ሰግ
ቸው ፡ የተጠቀሰው ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳዎች ፡ ንብረት ፡ ነው ። እንዲሁም ፡ የተጠያቂው ፡ ዕዳና ፡ የጠ
ያቂው ፡ ድርሻ ፡ ሁኔታቸው ፡ ተግባር ፡ የታወቀውን ፡ ያህል ፡ በሰንጠረዥ ፡ ላይ ፡ በያንዳንዱ ፡
ክፍያ ፡ እንግር ፡ የተሰለከተት ፡ ዕዳና ፡ ድርሻ ፡ ናቸው ።

ሺያጩ ፡ እንዲተላለፍ ፡ ካልታዘዘ ፡ በቀር ፡ በ... ቀን ፡ ... ዓ.ም. በ... ሰዓት ፡ ጀምሮ ፡ በ...
በየወሩ ፡ ይተላለፍ ፡ ይሁን ፡ እንጂ ፡ ከንብረቱ ፡ ላይ ፡ ምንም ፡ ከሆነው ፡ አስተዳድሮ ፡ እላይ ፡ የተ
ገለጸው ፡ ዕዳና ፡ የሺያጩ ፡ ወጪ ፡ እንዲከፈል ፡ የተጠየቀ ፡ ወይም ፡ የተከፈለ ፡ እንደሆነ ፡ ሺያጩ ፡
ያቀግል ።

ሕዝቡ ፡ በጠቅላላው ፡ ራሱ ፡ እየተረበደ ፡ ሆነ ፡ ወይም ፡ አልተረበደ ፡ ሥልጣን ፡ በተሰጠው ፡
ወኪል ፡ አግካይነት ፡ በሺያጩ ፡ እንዲሟረት ፡ ተጋብዷል ። ይህን ፡ እንጂ ፡ እላይ ፡ የተጠቀሱት ፡
የፍርድ ፡ ባለገንዘቦች ፡ ራሳቸውም ፡ ሆኑ ፡ ወይም ፡ በሌላ ፡ ሰው ፡ አግካይነት ፡ የግድቀቻውን ፡
ጨረታ ፡ መቀበል ፡ አይቻልም ፡ እንዲሁም ፡ በትድግ ፡ ጭገታ ፡ የተሰጠ ፡ የፍርድ ፡ ቤቱ ፡
ረቃድ ፡ ከሌለ ፡ በቀር ፡ ለነሱ ፡ የተደረገ ፡ ግናቸውም ፡ ሺያጩ ፡ አይረጋግጡም ።

ስለ ፡ ሺያጩ ፡ ግላሰቢያዎች ።

ጳኛ ፡ ከዚህ ፡ በታች ፡ ባለው ፡ ሰንጠረዥ ፡ ውስጥ ፡ የተሰለከተት ፡ ዝርዝር ፡ ሁኔታዎች ፡
ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ባገኘው ፡ ሙሉ ፡ መረጃ ፡ መሠረት ፡ የተገለጹ ፡ ናቸው ፡ ይሁን ፡ እንጂ ፡ በዚህ ፡
መግለጫ ፡ ውስጥ ፡ ለግንገራው ፡ ለግናቸውም ፡ ስሕተት ፡ የተላላት ፡ መረጃ ፡ ወይም ፡ ሳይገለፅ ፡
ለቀረ ፡ ነገር ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተጠያቂ ፡ አይሆንም ።

ጳኛ ፡ በጨረታው ፡ ጥጋ ፡ ላይ ፡ የግድቀቻው ፡ ጭገታዎች ፡ የግድቀቻው ፡ ሺያጩን ፡ በግድቀቻ
ናውነው ፡ ሹም ፡ ነው ። በጨረታው ፡ ጥጋ ፡ ወይም ፡ በተግባራቸው ፡ ምክንያት ፡ ክርክር ፡ ቢነሳ ፡ ያከ
ራከረው ፡ የንብረት ፡ ክፍያ ፡ እንደገና ፡ ለጨረታ ፡ ይቀርባል ።

ጳኛ ፡ በጨረታው ፡ ከሌሎች ፡ ከፍተኛ ፡ ጥጋ ፡ ያቀረበው ፡ ተግባር ፡ ለተግባረተበት ፡
ድርሻ ፡ ገዢ ፡ ይሆናል ። ይህ ፡ የግድቀቻው ፡ ጥጋ ፡ በሕግ ፡ ረገድ ፡ ለመሟረት ፡ ብቁ ፡ ሆኖ ፡ የተገ
ኘና ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ወይም ፡ ሺያጩን ፡ ያከናውነው ፡ ሹም ፡ ለመጠን ፡ ባላቸው ፡ ሥልጣን ፡
መሠረት ፡ እጅግ ፡ ከፍተኛ ፡ የሆነውን ፡ የጨረታ ፡ ጥጋ ፡ ይሆን ፡ የግድቀቻው ፡ ጥጋ ፡ መሆኑ ፡
ግልጽ ፡ ከመሆኑ ፡ የተነሳ ፡ ሺያጩ ፡ አይጠቅምም ፡ በግልት ፡ የግድቀቻው ፡ ሆነው ፡ ያልተገኙ ፡
እንደሆነ ፡ ነው ።

፮ኛ : ምን ጊዜም ሲሆን በ፲፱... ፩.ም. በወጣው በፍትሐ ብሔር ሥነ ሥርዓት ሕግ በአንቀጽ ፳፻፳ የተደነገጉት ውሳኔዎች ሳይንደሉ በትክክል በተገለፁ ምክንያቶች የሺያውን ጊዜ ለማስተላለፍ ሺያውን የሚያከናውነው ሹም ሥልጣን አለው ።

፯ኛ : ንብረት ተንቀሳቃሽ ሲሆን የያንዳንዱ የጋ በተሸጠበት ጊዜ ወይም ከዚያም በኋላ ሲሆን ሺያውን የሚያከናውነው ሹም ባዘዘው ጊዜ መከረል አለበት ። ባይከረል ቢቀር ግን ንብረት እንደገና ቀርቦ መሸጥ አለበት ።

፲ኛ : ንብረት የማይንቀሳቀስ ሲሆን ገዢ መሆኑ የተገለፀለት ሰው ከገዢው ገንዘብ ላይ በመቶ ሆኖ መያዣ ወዲያውኑ ሺያውን ለሚያከናውነው ሹም መከረል አለበት ። ይህ መያዣ ሳይከረል ቢቀር ግን ንብረት ወዲያውኑ እንደገና ቀርቦ መሸጥ አለበት ።

፷ኛ : የሺያው ሙሉ የጋ የሆነውን ገንዘብ ንብረት ከተሸጠ በኋላ በአሥራ አምስተኛው ቀን ፍርድ ቤት ከመዝጋት አስቀድሞ ወይም አሥራ አምስተኛው ቀን እሁድ ወይም ሌላ የበዓል ቀን የሆነ እንደሆነ ከአሥራ አምስተኛው ቀን በኋላ ባለው በመጀመሪያው የቢሮ ቀን ገዢው መከረል አለበት ።

፰ኛ : ከሺያው የጋ ላይ ቀሪ የሆነው ገንዘብ በተወሰነው ጊዜ ውስጥ ሳይከረል ቢቀር አዲስ የሺያው ግስታወቂያ ከወጣ በኋላ ንብረት እንደገና መሸጥ አለበት ። መያዣው ገንዘብ ለፍርድ ቤት አስረላጊ ሆኖ የታየው እንደሆነ የሺያው ወጪ ከተተነሰለት በኋላ ለመንግሥት ገቢ ሲሆን ይችላል ። የጋውን በጊዜው ሳይከፍል የቀረው ገዢ ለንብረቱም ሆነ ወይም ከዚያ በኋላ ንብረት ከሚሸጥበት ገንዘብ ላይ አለኝ የሚለውን ግናቸውንም ጥያቄ ለማቅረብ መብት አይኖረውም ።

በኔ ፈርግና በፍርድ ቤት ግንባታ በ... ቀን ፲፱... ፩.ም. የተላለፈ ።

..... ፩ኛ ።

የ ን ብ ረ ት ሰ ን ጠ ረ ሹ :

የከፍያ ተገዢ	የሚሸጠው ንብረት ፃይነት መግለጫ ዝርዝር፣ ካንድ በላይ የፍርድ ባለ ዕዳዎች ቢኖሩ የያን ዳንዱ ባለቤት ስም ጭ ምር ።	የሚሸጠው ንብረት ለመንግሥት ግብር በሚ ከፈለበት መሬት ወይም የመሬት አጋጣሽ ውስጥ የሚገኝ የሆነ እንደሆነ በመሬቱ ወይም ከመሬቱ በአጋጣሚ ላይ የተገመ ተው ግብር ፤	ንብረት ባለዕዳ የሆነባቸው ገደታዎች ዝርዝር	ስለ ንብረት የቀረበ ግናቸውም ጥያቄ ቢኖር ሌላም በፃይነቱም ሆነ ወይም በየጋው ረገድ አግባብ ያልቸው የታወቁ ዝርዝር ሁኔታዎች ።
----------	---	---	---	--

ቀጥር ፡ ጸ፩ ፡

ፍርድ ፡ ለግሰፈጸም ፡ የተሸጠ ፡ አከሲዮኖች ፡ ለገዢው ፡ እንዳይዛው ፡
ግንጃ ፡ ትእዛዝ ። (አንቀጽ ፡ ፩፻፳፱ ።)

.....
እላይ ፡ በተጠቀሰው ፡ ክርክር ፡ ለተሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ግሰፈጸሚያ ፡ በይፋ ፡ በተደረገው ፡
ሽያጭ ፡ በግንባሩ ፡ ውስጥ ፡ በርሰም ፡ ስም ፡ ያሉትን ፡ አንዳንድ ፡ አከሲዮኖች ፡ ... ስለገዙ ፡ ... ስለ
ገዙ ፡ ለእኒሁ ፡ እላይ ፡ ለተጠቀሱት ፡ ገዢ ፡ ለ... ካልሆነ ፡ በቀር ፡ እነዚህን ፡ አከሲዮኖች ፡ በግንም ፡
ፈው ፡ ስም ፡ ቢሆን ፡ እንዳያዛውሩ ፡ ወይም ፡ በነዚህ ፡ አከሲዮኖች ፡ መሠረት ፡ ድርሻ ፡ ሂሳብምን ፡
እንዳይቀበሉ ፡ በዚህ ፡ ትእዛዝ ፡ ታገደዋል ። እንዲሁም ፡ እርሰም ፡ ... የግንባሩ ፡ ዋና ፡ ጸሐፊ ፡
እላይ ፡ ለተመለከቱት ፡ አከሲዮኖች ፡ እላይ ፡ ለተጠቀሱት ፡ ገዥ ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ ለግንም ፡
ቧሆን ፡ ዝውርውር ፡ እንዳይፈቅዱ ፡ ወይም ፡ ገንዘብ ፡ እንዳይከፍሉ ፡ ታዘዋል ።
(ለጉዳዩ ፡ አግባብ ፡ የሌለውን ፡ ክፍል ፡ ግስቀረት ፡ ነው ።)
በኔ ፡ ፈርግኛ ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ግንተም ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. . . . . ጸ፮

ቀጥር ፡ ጸ፪ ፡

የፍርድ ፡ ባለዕዳ ፡ የሆነ ፡ ሰው ፡ ንብረቱን ፡ በወለድ ፡ አገድ ፡ እንዲያስይዝ ፡
እንዲያከራይ ፡ ወይም ፡ እንዲሸጥ ፡ በመፍቀድ ፡ የሚሰጥ ፡ የምስክር ፡ ወረቀት ።
(አንቀጽ ፡ ፳፻፴፱ ።) 439

እላይ ፡ በተጠቀሰው ፡ ክርክር ፡ ለተሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ግሰፈጸሚያ ፡ ከዚህ ፡ በታች ፡ የተመለከተው ፡
የፍርድ ፡ ባለዕዳ ፡ ንብረቱ ፡ እንዲሸጥ ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. ትእዛዝ ፡ ስለተሰጠና ፡ የፍርድ ፡
ጸሐፊው ፡ ይህንን ፡ ንብረት ፡ ወይም ፡ ከዚህ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ገሚሱን ፡ በወለድ ፡ አገድ ፡ በግሰያዝ
ጭክራዮት ፡ ወይም ፡ በመሸጥ ፡ የፍርዱን ፡ ገንዘብ ፡ ለግገኘት ፡ እንዲችል ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡
ጻፍቀረበው ፡ ግመልክቻ ፡ መሠረት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሽያጭን ፡ ስላስተላለፈው ።
ስለዚህ ፡ ከወለድ ፡ አገዱ ፡ ኪራይ ፡ ወይም ፡ ከሽያጩ ፡ የሚገኘው ፡ ግናቸውም ፡ ገንዘብ ፡
ጻፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መከፈል ፡ ያለበት ፡ መሆኑ ፡ ታውቆ ፡ ይህን ፡ ወለድ ፡ አገድ ፡ ግሰያዝ ፡ ግክራዮት ፡
ወይም ፡ መሸጥ ፡ ይህ ፡ የምስክር ፡ ወረቀት ፡ ከተጻፈበት ፡ ቀን ፡ አንስቶ ፡ በ... ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ እን
ዲፈጸም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ የፈቀደለት ፡ ለመሆኑ ፡ ይህ ፡ የምስክር ፡ ወረቀት ፡
ተጻፋለል ።

የንብረት ፡ ዓይነት ፡ መግለጫ ፡ ዝርዝር ።
በኔ ፡ ፈርግኛ ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ግንተም ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. ፡ የተላለፈ ።
..... ጸ፮

ቀጥር ፡ ፳፯.

ሺያጭ ፡ የግዴታገድበት ፡ ምክንያት ፡ ቢኖር ፡ እንዲገለፅ ፡ የግላክ ፡ ግስታወቂያ ፡

(አንቀጽ ፡ ፻፶፯.)

ለ.....

እላይ ፡ በተመለከተው ፡ ክርክር ፡ ለተሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ግስረጻጫያ ፡ ከዚህ ፡ በታች ፡ የተመለከተው ፡ ንብረት ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. ተሸጦ ፡ ስለ ፡ ነበረና ፡

ስለ ፡ ሺያጭ ፡ ግስታወቂያ ፡ በወጣ ፡ ጊዜ ፡ (ወይም ፡ ሺያጭ ፡ በተከናወነ ፡ ጊዜ ፡) ... በግድረግ ፡ ጉልህ ፡ በሆነ ፡ እኳኋን ፡ (ወይም ፡ በግጭብርብር ፡) ከአግባብ ፡ ውጭ ፡ ተሠርቷል ፡ በግለት ፡ የንብረቱ ፡ ሺያጭ ፡ እንዲታገድ ፡ ... የተባለው ፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘብ ፡ (ወይም ፡ የፍርድ ፡ ባለፊው ፡) ለዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስላመለከተ ፡

ይህን ፡ ግመልከቻ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሊቀበለው ፡ እያሻም ፡ የግሉበት ፡ አንዳች ፡ ምክንያት ፡ እንዳለም ፡ ግመልከቻው ፡ ተሰምቶ ፡ በግወሰንበት ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. እዚሁ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ከነግስረጻም ፡ እንዲቀርቡ ፡ ይህ ፡ ግስታወቂያ ፡ ተለኮለችል ፡ ።

በኔ ፡ ረርግና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ግንተም ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. የተላለፈ ፡ የንብረቱ ፡ ዓይነት ፡ መገለጫ ፡ ዝርዝር ፡

..... ዳኛ ፡

ቀጥር ፡ ፳፰.

ሺያጭ ፡ የግዴታገድበት ፡ ምክንያት ፡ ቢኖር ፡ እንዲገለፅ ፡ የግላክ ፡ ግስታወቂያ ፡

(አንቀጽ ፡ ፻፷. እና ፻፶፩.)

ለ.....

እላይ ፡ በተጠቀሰው ፡ ክርክር ፡ ለተሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ግስረጻጫያ ፡ ከዚህ ፡ በታች ፡ የተመለሰው ፡ ተወን ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. የተሸጠውን ፡ ንብረት ፡ የገዛው ፡ ... የፍርድ ፡ ባለፊው ፡ በዚህ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ለሺያጭ ፡ የግስታወቂያ ፡ ጥቅም ፡ የለውም ፡ በግለት ፡ የዚህ ፡ ንብረት ፡ ሺያጭ ፡ እንዲታገድ ፡ ለዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ግመልከቻ ፡ ስላቀረበ ፡ ይህን ፡ ግመልከቻ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሊቀበለው ፡ እያሻም ፡ የግሉበት ፡ አንዳች ፡ ምክንያት ፡ እንዳለም ፡ ግመልከቻው ፡ ተሰምቶ ፡ በግወሰንበት ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. እዚሁ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ከነግስረጻም ፡ እንዲቀርቡ ፡ ይህ ፡ ግስታወቂያ ፡ ተለኮለችል ፡ ።

በኔ ፡ ረርግና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ግንተም ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. የተላለፈ ፡ የንብረቱ ፡ ዓይነት ፡ መገለጫ ፡ ዝርዝር ፡

..... ዳኛ ፡

ቀጥር ፡ ፳፱.

የመረት ፡ ሺያጭ ፡ የምስክር ፡ ወረቀት ፡

(አንቀጽ ፡ ፻፶፯.)

በዚህ ፡ ክርክር ፡ ለተሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ግስረጻጫያ ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. በተደረገው ፡

የሐረጅ፡ ሺያጭ፡ . . . . ገ፡ እቶ፡ (ወይም፡ በግዕሪግ፡ ስም፡) . . . . የገዛውና፡ ሺያው፡ በዚህ፡ ፍርድ፡ ቤት፡ የተረጋገጠ፡ ለመሆኑ፡ ይህ፡ የምስክር፡ ወረቀት፡ ተሰጥቷል ።

በኔ፡ ፈርግና፡ በፍርድ፡ ቤቱ፡ ግንተም፡ በ. . . ቀን፡ ፲፱. . . 9.ም. ተላለፈ ።
..... 45 ፣

ቀጥር ፡ ፴.

ለፍርድ፡ ግበረጸግያ፡ የተሸጠ፡ መሬት፡ ለገዢው፡ እንዲሰጥ፡ የሚተላለፍ፡ ትእዛዝ፡

(እንቀጽ ፡ ፻፶፭.)

A. ....

ፍርድ፡ ቤቱ፡ ፍርድ፡ አሰረጸግ፡

በቀጥር፡ . . . . .1. . . . .9.ም. በተረበው፡ ክስ፡ ለተፈረደው፡ ፍርድ፡ ግበረጸግያ፡ የተሸጠውን፡ . . . . .1. . . . .የተመሠከረላቸው፡ ገዢ፡ ስለሆኑ፡

እኒህኑ፡ . . . . ገ፡ ለተባለው፡ . . . . ባለይዞታ፡ እንዲያደርግቸው፡ ታዘዋል ።

በኔ፡ ፈርግና፡ በፍርድ፡ ቤቱ፡ ግንተም፡ በ. . . ቀን፡ ፲፱. . . 9.ም. የተላለፈ ።
..... 45 ፣

ቀጥር ፡ ፴፩.

ፍርድ፡ አረጸጸም፡ በግሰናከል፡ የተከሰሰ፡ ሰው፡ ቀርቦ፡ መልስ፡ እንዲሰጥ፡

የሚላክ፡ መጥሪያ፡

(እንቀጽ ፡ ፻፶፭.)

A. ....

እላይ፡ በተጠቀሰው፡ ክርክር፡ የተፈረደለት፡ . . . . 1 ባለይዞታ፡ እንዲሆን፡ የተሰጠውን፡ ትእዛዝ፡ እንዲያሰረጽም፡ የታዘዘውን፡ ሹም፡ እርሱም፡ ተቋቁመዋል፡ (ወይም፡ አሰናከለዋል ።) በግለት፡ ለዚህ፡ ፍርድ፡ ቤት፡ እቤቱታ፡ ስለቀረበ ።

ለዚህ፡ እቤቱታ፡ መልስ፡ ለመስጠት፡ በ. . . ቀን፡ ፲፱. . . 9.ም. እዚህ፡ ፍርድ፡ ቤት፡ እንዲቀርቡ፡ ይህ፡ መጥሪያ፡ ተላኮልዋል ።

በኔ፡ ፈርግና፡ በፍርድ፡ ቤቱ፡ ግንተም፡ በ. . . ቀን፡ ፲፱. . . 9.ም. የተላለፈ ።
..... 45 ፣

ቀጥር ፡ ፴፪.

በእሥር፡ ቤት፡ ስለሚቆይ፡ ሰው፡ የሚተላለፍ፡ ትእዛዝ፡

(እንቀጽ ፡ ፻፶፩.)

A. ....

የ. . . . ወሀኒ፡ ቤት፡ እገኝ፡

ከዚህ፡ በታች፡ የተመለከተው፡ ንብረት፡ ከሣሽ፡ ለሆነው፡ ለ. . . ተፈርዶለት፡ ስለ፡ ነበረና፡ ምንም፡ ተገቢ፡ ምክንያት፡ ላይኖረው፡ በይዞታው፡ እንዲያገባው፡ ስለተቋቋመው፡ (ወይም፡ ስላከናከለው፡) አሁንም፡ መቋቋሙን፡ (ወይም፡ ግሰናከሉን፡) ስለቀጠለና፡ . . . . በሲቪል፡ እሥር፡ ቤት፡ እንዲቆይ፡ በግለት፡ . . . ለዚህ፡ ፍርድ፡ ቤት፡ ግመልከቻ፡ ስለቀረበ፡ . . . ን ወስደው፡ በሲቪል፡ እሥር፡ ቤት፡ እንዲያገቡትና፡ እስከ፡ . . . ቀን፡ ድረስ፡ እዚያው፡ እንዲያቆዩት፡ ይህ፡ ትእዛዝ፡ ተላኮልዋል ።

በኔ፡ ፈርግና፡ በፍርድ፡ ቤቱ፡ ግንተም፡ በ. . . ቀን፡ ፲፱. . . 9.ም. የተላለፈ ።
..... 45 ፣

ሰንጠረዥ ፩.

ተጨማሪ ፡ እርምጃዎች ፡

ቀጥር ፡ ፩.

ከፍርድ ፡ በፊት ፡ ሰው ፡ እንዲያዝ ፡ የሚተላለፍ ፡ ትእዛዝ ፡

(እንቀጽ ፡ ፪፻፺፰.)

ለ.....

የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ፍርድ ፡ አሰፈጻሚ ፡

እላይ ፡ በተጠቀሰው ፡ ክስ ፡ ከሣሽ ፡ የሆነው ፡ . . . . ልኮ ፡ . . . . ብር ፡ የሆነ ፡ ገንዘብ ፡ ይገባ
ኛል ፡ ስለሚልፍ ፡ ተከሣሾች ፡ . . . . ለ. . . . ተቃርቧል ፡ የሚያሰኝ ፡ ምክንያት ፡ መኖሩን ፡
ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በሚገባ ፡ ስላስረዳ ፡ የከሣሾች ፡ ጥያቄ ፡ ይፈጸም ፡ ዘንድ ፡ ከዚሁ ፡ ከ. . . ላይ ፡ . . . .
ብር ፡ ጠይቀው ፡ እንዲቀበሉና ፡ የተባለው ፡ . . . . ብር ፡ ከ. . . . ወይም ፡ ስለ. . . . በፍጥነት ፡ ካልተ
ሰጠም ፡ በቀር ፡ ይህንኑ ፡ . . . . ፡ እጁ ፡ እንዲያዝ ፡ አድርገው ፡ ይህ ፡ ክስ ፡ ሙሉና ፡ የመሠረኛ
ውሳኔ ፡ እስከ ፡ ተሰጠውና ፡ የሚፈረድበትም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ፍርድ ፡ እስከ ፡ ተፈጻሚ ፡ ድረስ ፡
እዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይቀርብ ፡ ዘንድ ፡ የ. . . . ብር ፡ መያዣ ፡ የማያስይዝበት ፡ ምክንያት ፡ ቢኖር ፡
እንዲያስረዳ ፡ ወደዚሁ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲያቀርቡት ፡ ታዘዋል ።

በኔ ፡ ፈርማና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማኅተም ፡ በ. . . . ቀን ፡ ፲፱. . . . ዓ.ም. የተላለፈ ፡

..... ዳኛ ፡

ቀጥር ፡ ፪.

ከፍርድ ፡ በፊት ፡ የተያዘ ፡ ሰው ፡ እንዲቀርብ ፡ ስለሚሰጥ ፡ መያዣ ፡

(እንቀጽ ፡ ፪፻፺፱.)

እላይ ፡ በተጠቀሰው ፡ ክርክር ፡ ከሣሽ ፡ በሆነው ፡ በ. . . . ጥያቄ ፡ መሠረት ፡ ተከሣሾች ፡ . . . .
ተይዞ ፡ እዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለቀረበ ፡

ወደዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይቀርብ ፡ ዘንድ ፡ መያዣ ፡ የማያስይዝበት ፡ ምክንያት ፡ ቢኖር ፡ እንዲ
ያስረዳ ፡ ተጠይቆ ፡ ተከሣሾች ፡ ሳያስረዳ ፡ በመቅረቱ ፡ መያዣውን ፡ እንዲያስይዝ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡
ስለዘዘው ፡

ስለዚህ ፡ እኔ ፡ . . . . በፈቃዴ ፡ ዋስ ፡ በመሆን ፡ ክስ ፡ በውዝፍ ፡ እስካለፍ ፡ ምናልባትም ፡ በቋከ
ሣሾች ፡ ላይ ፡ ቢፈረድ ፡ ፍርድ ፡ እስከ ፡ ተፈጻሚ ፡ ድረስ ፡ በማናቸውም ፡ ጊዜ ፡ ቢሆን ፡ ሲጠራ ፡ እን
ዲቀርብ ፡ ለማድረግ ፡ ራሴን ፡ ወራሾቼንና ፡ ጉዳይ ፡ ፈጻሚዎቼን ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ግዴታ ፡ እግብ
ቻለሁ ። ተከሣሾች ፡ ተጠርቶ ፡ ሳይቀርብ ፡ የቀረ ፡ እንደሆነም ፡ በዚሁ ፡ ክስ ፡ ተከሣሾች ፡ እንዲከፍል ፡
የሚፈረድበትን ፡ ማናቸውንም ፡ ገንዘብ ፡ ቢሆን ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ መሠረት ፡ ለዚህ ፡
ፍርድ ፡ ቤት ፡ ልከፍል ፡ ራሴን ፡ ወራሾቼንና ፡ ጉዳይ ፡ ፈጻሚዎቼን ፡ ግዴታ ፡ እግብቻለሁ ።

በ. . . . ቀን ፡ ፲፱. . . . ዓ.ም.

(ፈርማ ፡)

ምስክሮች ፡ ፩ኛ.....
                  ፪ኛ.....

ለተወሰነባቸው ፡ ሂሳብ ፡ የሚበቃ ፡ ድርሻ ፡ እንዲያስይዙ ፡ ወይም ፡ የሚያስይዙበት ፡ ምክንያት ፡ በኖር ፡ ቀርበው ፡ እንዲያስረዱ ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ፩.፯. ወይም ፡ ከዚያ ፡ በፊት ፡ እንዲያስታውቋቸው ፡ ታዘዋል ። ከዚህም ፡ በላይ ፡ ይህንን ፡ ... እንዲያዙና ፡ ወደፊት ፡ ከፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እስኪታዘዙ ፡ ድረስ ፡ የሚያስተግምን ፡ በሆነ ፡ ሁኔታ ፡ እየተጠበቀ ፡ እንዲቆይ ፡ እንዲያደርጉት ፡ ታዘዋል ። እንዲሁም ፡ ይህ ፡ ትእዛዝ ፡ የተፈጸመበትን ፡ ቀንና ፡ አካላት ፡ ወይም ፡ ሳይፈጸም ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ ምክንያቱን ፡ በመግለፅ ፡ ፈርመው ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ፩.፯. ወይም ፡ ከዚያ ፡ በፊት ፡ መልሰው ፡ እንዲልኩት ፡ ታዘዋል ።

በኔ ፡ ፈርማና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማጎተም ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ፩.፯. የተላለፈ ።
.....ጳጳ።

ቅጥር ፡ ፮.

ንብረት ፡ ለማስረከብ ፡ ስለሚሰጥ ፡ መያዣ ፡

(አንቀጽ ፡ ፫፻፪.)

ከዚህ ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ በሚገኘው ፡ ሰንጠረዥ ፡ የተመለከተውን ፡ ንብረት ፡ ለማቅረብና ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለማስረከብ ፡ ተከሣሽ ፡ ለ... ብር ፡ መያዣ ፡ እንዲያስይዙ ፡ እላይ ፡ የተጠቀሰው ፡ ክስ ፡ ከሣሽ ፡ የሆነት ፡ ... ባቀረቡት ፡ ማመልከቻ ፡ መሠረት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተከሣሹን ፡ ስላዘዛቸው ።

ስለዚህ ፡ እኔ ፡ ... በፈቃዴ ፡ ዋስ ፡ በመሆን ፡ እኔሁ ፡ ተከሣሽ ፡ እላይ ፡ በተጠቀሰው ፡ ሰንጠረዥ ፡ የተመለከተውን ፡ ንብረት ፡ ወይም ፡ ግምቱን ፡ ወይም ፡ ከግምቱ ፡ ላይ ፡ ለተፈረደባቸው ፡ ሂሳብ ፡ የሚበቃውን ፡ ያህል ፡ በተጠየቀ ፡ ጊዜ ፡ አቅርበው ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እንዲያስረክቡ ፡ ለማድረግ ፡ ራሴን ፡ ወራሾቼንና ፡ ጉዳይ ፡ ፈጻሚዎቼን ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ግዴታ ፡ አግብቻለሁ ። ይህንም ፡ ሳያደርጉ ፡ ቢቀሩ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ባዘዘ ፡ ጊዜ ፡ ... ብር ፡ ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የሚወስነውን ፡ ከዚህ ፡ ቀደም ፡ ብሎ ፡ ከተመለከተው ፡ በላይ ፡ ያልሆነውን ፡ ማናቸውንም ፡ ገንዘብ ፡ ለዚሁ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ልክፍል ፡ ራሴን ፡ ወራሾቼንና ፡ ጉዳይ ፡ ፈጻሚዎቼን ፡ ግዴታ ፡ አግብቻለሁ ።

ስንጠረዥ ፡

በ... ቀን ፡ ፲፱... ፩.፯. ፈርማ ፡ ...

ምስክሮች ፡ ፩ኛ.....
፪ኛ.....

ቅጥር ፡ ፯.

መያዣ ፡ ሳይሰጥ ፡ መቅረቱ ፡ በተረጋገጠ ፡ ጊዜ ፡ ስለሚያዝ ፡ ንብረት ፡

(አንቀጽ ፡ ፫፻፫.)

ለ.....
የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ፍርድ ፡ አስፈጻሚ ፡
በዚህ ፡ ክስ ፡ የተፈረደባቸው ፡ እንደሆነ ፡ ለፍርድ ፡ ማስፈጸሚያ ፡ ሂሳብ ፡ የሚበቃ ፡ መያዣ ፡ ... የተባሉት ፡ ተከሣሽ ፡ እንዲያስይዙ ፡ ይጠየቁ ፡ በማለት ፡ ... የተባሉት ፡ ከሣሽ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማመልከቻ ፡ ስላቀረቡና ፡ ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ ይህንን ፡ መያዣ ፡ እንዲያስይዙ ፡ ተከሣሹን ፡ ጠይቋቸው ፡ ሳያስይዙ ፡ ስለቀሩ ፡ የተባሉት ፡ የ... ንብረት ፡ የሆነውን ፡ ...ን ፡ እንዲይዙና ፡ ወደፊት ፡ ከፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እስከታዘዙ ፡ ድረስ ፡ የሚያስተግሩ ፡ በሆነ ፡ ሁኔታ ፡ እየተጠ

በቀ : እንዲቆይ : እንዲያደርጉት : ታዘዋል = እንዲሁም : ይህ : ትእዛዝ : የተፈጸመበትን : ቀንና : አካላት : ወይም : ሳይፈጸም : የቀረ : እንደሆነ : ምክንያቱን : በመግለፅ : ፈርመው : በ... ቀን : ሆኖ... ግ.ም. ወይም : ከዚያ : በፊት : መልሰው : እንዲልኩት : ታዘለል =
 በኔ : ፈርግና : በፍርድ : ጬቱ : ግንታም : በ... ቀን : ሆኖ... ግ.ም. የተላለፈ =
 ..... ጸኛ :

ቀጥር : ፳.

ገደብ : ግንጃ : ትእዛዝ :

(አንቀጽ : ፻፲.)

የከሣሹ : የአቶ : (ወይም : በግልጽ : ስም :) . . . ጠበቃ : (ወይም : ነገረ : ፈጅ :) ባሳሰበው : መሠረት : እንዲሁም : ይኸው : ክፍል : በ... ቀን : ሆኖ... ግ.ም. ፋይል : ክፍቶ : ስለዚህ : ጉዳይ : ያቀረበውን : አቤቱታ : (ወይም : በ... ቀን : ሆኖ... ግ.ም. ስለዚህ : ክርክር : ፋይል : የተከፈተበትን : የክስ : ግመልክቻ : ወይም : በ... ቀን : . . . ግ.ም. ፋይል : የተከፈተበትን : የከሣሹን : ጽሑፍ : ግመልክቻ :) በመልክትና : ይህንኑ : በመደገፍ : . . . እና : . . . የሰጡትን : የምስክርነት : ቃል : በመለገት : (ግስታወቂያ : ተልኮለት : ተከሣሹ : ሳይቀርብ : ቀርቶ : እንደሆነና : በዚህ : ግስታወቂያ : መሠረት : ግስታወቂያ : ለተከሣሹ : ለአቶ : (ወይም : በማዕረግ : ስም :) . . . ተሰጥቷል : በግልት : . . . የሰጠው : የምስክርነት : ቃል : እንዳለ : በመግለፅ :)

ተከሣሹ : አቶ : (ወይም : በግልጽ : ስም :) . . . ሠራተኞቹ : ወኪሎቹ : ሙያተኞቹ : በከሣሹ : ግመልክቻ : ላይ : (ወይም : በከሣሹ : ጽሑፍ : ግመልክቻ : ወይም : አቤቱታ : ስለዚህ : ግላሰቢያ : በተሰጠው : የምስክር : ቃል :) የተመለከተውን : በ... ወረዳ : በቀጥር : . . . መንገድ : የግንኙውን : ቤት : እንዲያፈርስ : ወይም : እንዲፈርስ : እድርጉ : እንዳይጉዳው : ቤቱ : ተገባ ጥም : ከተሠራበት : ምንም : ነገር : እንዳይከፋፈል : ይህ : ክስ : እስኪሰግ : ወይም : ወደፊት : ከዚህ : ፍርድ : ቤት : እስኪታዘዝ : ድረስ : ግንጃ : እንዲደርሰው : ይህ : ፍርድ : ቤት : አዟል =

በ... ቀን : ሆኖ... ግ.ም.

..... ጸኛ :

(በገንዘብ : ክፍያ : ወይም : ሂሳብ : ረገድ : ስምምነት : ለግድረግ : ስለተያዘ : ንግግር : የሚተላለፍ : ግንጃ : ትእዛዝ : ሲሆን : የትእዛዙ : ክፍል : እነጋገር : እንደሚከተለው : ሊሆን : ይችላል :)

ላሁኑ : ክርክር : ምክንያት : የሆነውን : በ... ቀን : . . . ግ.ም. ወይም : ወደዚያው : ገደማ : የተፈረውን : በከሣሹ : የክስ : ግመልክቻ : (ወይም : አቤቱታ :) እና : በዚህ : ክርክር : ጊዜ : በተሰጠው : የምስክርነት : ቃል : የተመለከተውን : ዕዳ : መረጋገጫ : ሰነድ : (ወይም : ሂሳብ : መከፈያ : ሰነድ :) ከእጃቸው : እንዳያውጡት : ወይም : ከግንኛቸውም : እጅ : እንዳይወጣ : ወይም : ለሌላ : እንዲከፈል : እንዳይፈርሱት : ወይም : ለሌላ : ሰው : እንዳያደርጉት : ወይም : የመጥፋት : ንግግር : እንዳያደርጉት : . . . እና : . . . ለተባሉት : ተከሣሾች : ይህ : ክስ : እስኪሰግ : ወይም : ከዚህ : ፍርድ : ቤት : ወደፊት : እስኪታዘዝ : ድረስ : ግንጃ : እንዲደርሳቸው : ታዟል =

(ሌላ : ትጅ : መጠን : ለተነሱ : ክርክሮች :)

ይህ : ክስ : እስኪወሰን : ወይም : ከዚህ : ፍርድ : ቤት : እስኪታዘዝ : ድረስ : . . . የተባለውን : መጽሐፍ : ወይም : ከውስጡ : ግናቸውንም : ክፍል : ቢሆን : እንዳያትሙ : እሣትመው : እንዳይወጡ : ወይም : እንዳይከፈሉ : ለተከሣሹ : ልአቶ : (ወይም : በግልጽ : ስም :) . . . ለአገልጋዮቹ : ለወኪሎቹ : ወይም : ለሠራተኞቹ : ግንጃ : እንዲደርሳቸው : ታዟል =

(የጊታጊድ ፡ ክፍለ-ገጽ ፡ ውስጥ ፡ ለገድ ፡ ክፍል ፡ ብቻ ፡ ቢሆን ፡)

ተከፋይ ፡ ለሳትፍ ፡ ለውጥተኛ ፡ ተባብሮ ፡ በከሰ ፡ ግጥም ፡ (ወይም ፡ ለቤተ-ታና ፡ የምስክር ፡ ቃል ፡) የተላከውን ፡ ... ከተባለው ፡ ጭረት ፡ ውስጥ ፡ ... የጊታጊድ ፡ (በገጽ ፡ ... ጭረት ፡ ለክፍል ፡ ገጽ ፡ ... ጭረት ፡ ድረስ ፡ ያለውን ፡) ክፍል ፡ ይህ ፡ ክስ ፡ ለስደደደ ፡ ወይም ፡ ከዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ለስደደደ ፡ ድረስ ፡ ተከፋይ ፡ ለተ ፡ (ወይም ፡ በግዕዝ ፡ ስም ፡) ... ለገልጋዮች ፡ (ወይም ፡ ወራተኞች ፡) ለገዳያት ፡ ለሳትፍ ፡ ለገዳያት ፡ ለገዳያት ፡ ለገዳያት ፡ ወይም ፡ ለምንም ፡ ገዳይ ፡ ለገዳያት ፡ ግዝ ፡ ለገዳያት ፡ ታዲያ ፡

(በሌ ፡ ለሌላጊነት ፡ ጭብት ፡ ለተነሱ ፡ ክርክርች ፡)

ይህ ፡ ክስ ፡ ለስደደደ ፡ ወይም ፡ ወደፊት ፡ ከዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ለስደደደ ፡ ታዲያ ፡ ድረስ ፡ በክፍሎች ፡ የክስ ፡ ግጥም ፡ (ወይም ፡ ለቤተ-ታና ፡ ለሰገም ፡ በግዕዝ ፡ ... ወይም ፡ በጽሑፍ ፡ በተለመደው ፡ ቃል ፡ ለሰገም ፡ በግዕዝ ፡) በተለከተው ፡ የክፍሎች ፡ ወይም ፡ ከከፋዮች ፡ የግንጥም ፡ ሥራ ፡ ወይም ፡ ገደብ ፡ ለሌላሰገም ፡ ባለተዳዳ ፡ ጠባቂ ፡ (ለላም ፡ ሥራ ፡ ለገደብ ፡ ገደብ ፡ በግዕዝ ፡) በከፋዮች ፡ የክስ ፡ ግጥም ፡ (ወይም ፡ በ...) ለገደተው ለከተው ፡ ለሌላጊነት ፡ ጭብት ፡ ከተወሰነው ፡ ውስጥ ፡ ለገዳያት ፡ የተፈቸው ፡ ጊዜ ፡ ለስደደደ ፡ ለት ፡ ድረስ ፡ ጭብት ፡ ለገዳያት ፡ ለገዳያት ፡ የፍልስፍና ፡ ሥራዎች ፡ ወይም ፡ ከነሱ ፡ ግናቸውን ፡ ለገዳያት ፡ ትኝ ፡ ለገዳያት ፡ ወይም ፡ ለስጦላው ፡ ለገዳያት ፡ የምንም ፡ ጭብት ፡ ወይም ፡ ትኝ ፡ ለገዳያት ፡ ግዝ ፡ ለገዳያት ፡ ታዲያ ፡

(በሌ ፡ ገገድ ፡ ምልክቶች ፡ ለተነሱ ፡ ክርክርች ፡)

በከፋዮች ፡ በላተ ፡ (ወይም ፡ በግዕዝ ፡ ስም ፡) ... የክስ ፡ ግጥም ፡ (ወይም ፡ ለቤተ-ታና ፡) ላይ ፡ ለገደተው ለከተው ፡ ያለውን ፡ ምልክት ፡ በጠርጦሥ ፡ ላይ ፡ በጭረት ፡ ከፋዮች ፡ ይህ ፡ ሥራ ፡ ነው ፡ ክስ ፡ ምልክት ፡ ውስጥ ፡ ግናቸውን ፡ ትርጓሜ ፡ ወይም ፡ ትብ ፡ ወይም ፡ ደገም ፡ ትርጉም ፡ ሆነ ፡ ትብ ፡ ከፋዮች ፡ ለተ ፡ (ወይም ፡ በግዕዝ ፡ ስም ፡) ... የክፍሉ ፡ ትርጉም ፡ ወይም ፡ ትብ ፡ በተለየ ፡ ሆነ ፡ በሌላ ፡ ለሌላ ፡ ይህን ፡ ሥራ ፡ ለስጦላው ፡ በጭረት ፡ ይህ ፡ ክስ ፡ ለስደደደ ፡ ወይም ፡ ከዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ለስደደደ ፡ ድረስ ፡ ተከፋይ ፡ ለተ ፡ (ወይም ፡ በግዕዝ ፡ ስም ፡) ... ለገልጋዮች ፡ ወይም ፡ ወራተኞች ፡ ለገዳያት ፡ ወይም ፡ ለጭብት ፡ ገበያ ፡ ለገዳያት ፡ ወይም ፡ ለጭብት ፡ ለገዳያት ፡ ግዝ ፡ ለገዳያት ፡ ታዲያ ፡

(በክርክር ፡ የሆነ ፡ ለው ፡ ለሥራው ፡ ውስጥ ፡ በምንም ፡ ለሌላ ፡ ግልጽ ፡ ለገዳያት ፡ የጊታጊድ ፡ ግዝ ፡ ትላእክ ፡)

ይህ ፡ ክስ ፡ ለስደደደ ፡ ወይም ፡ ከዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወደፊት ፡ ለስደደደ ፡ ድረስ ፡ በላተ ፡ ... ለገደተው ፡ ለተ ፡ ... የክርክር ፡ ግዕዝ ፡ ስም ፡ ተከፋዮች ፡ ለተ ፡ ወይም ፡ በግዕዝ ፡ ስም ፡) ... ወይም ፡ ለገልጋዮች ፡ ግናቸውን ፡ ውል ፡ ለገዳያት ፡ ግናቸውን ፡ የገንዘብ ፡ ጭብት ፡ ስነ ፡ ጥንት ፡ ወይም ፡ የጽሑፍ ፡ ጭብት ፡ ለገዳያት ፡ ለገዳያት ፡ ለገዳያት ፡ ወይም ፡ የጭብት ፡ ግዕዝ ፡ ለገዳያት ፡ ግናቸውን ፡ የሌላ ፡ ገደብ ፡ ለገዳያት ፡ ግናቸውን ፡ ለገዳያት ፡ ለገዳያት ፡ ለገዳያት ፡ በላተ ፡ (ወይም ፡ በግዕዝ ፡ ስም ፡) ... ለገደተው ፡ ለተ ፡

ከና፡ ግንባር፡ ስም፡ ወይም፡ ገንዘብ፡ የታለም፡ ሆነ፡ የጽሑፍ፡ ተስፋ፡ ስም፡ ወይም፡
 ገደታ፡ እንዳያደርጉ፡ ወይም፡ ይህንን፡ እንዳያስደርጉ፡ ወይም፡ ይኸው፡ የሸርከና፡ ግንባር፡
 ግናቸውንም፡ ገንዘብ፡ እንዲከፍል፡ ባለዕዳ፡ ወይም፡ ግናቸውንም፡ ውል፡ ተስፋ፡ ወይም፡
 ገደታ፡ እንዲፈጽም፡ ባለገደታ፡ የሚሆንበትን፡ እንዳያደርጉ፡ ወይም፡ እንዳያስደርጉ፡ ግዢ፡
 እንዳደርሳቸው፡ ታዲያ =

ቀጥር ፡ ፱ ፡

ስለ ፡ ተረካቢ ፡ መቼም ፡ (እንቀጽ ፡ የ፻፳፮ ፡)

ለ.....
 እላይ፡ በተመለከተው፡ ከስ፡ ለ... ለተፈረደለት፡ ፍርድ፡ ግብረሰጊያ፡ እንዲሆን፡ ... እንዲ
 ያዝ፡ በ... ቀን፡ ፲፱... ዓ.ም. ትእዛዝ፡ ስለተላለፈ፡ ፍርድ፡ ቤቱ፡ በቲ፡ አድርጎ፡ የሚቀበለው፡
 መያዣ፡ በግሰያዝ፡ በ፲፱... ዓ.ም. በወጣው፡ የፍትሕ፡ ብሔር፡ ሥነ፡ ሥርዓት፡ ሕግ፡ እንቀጽ፡
 የ፻፳፩፡ መሠረት፡ የዚሁ፡ ንብረት፡ ተረካቢ፡ ሆነው፡ በዚሁ፡ እንቀጽ፡ ከተመለከተው፡ ሙሉ፡
 ሥልጣን፡ ጋር፡ ተሾመዋል =
 በዚሁ፡ ንብረት፡ ረገድ፡ ስለ፡ ገቢያዎና፡ ወዲያ፡ ተገቢውንና፡ ትክክለኛውን፡ ሂግብ፡
 በ... ቀን፡ ፲፱... ዓ.ም. እንዲያቀርቡ፡ ያሻል =
 በዚሁ፡ ሹመትም፡ መሠረት፡ ንብረቱን፡ ሲረከቡ፡ ... በሙቶ፡ ይከፈልዎታል =
 በኔ፡ ፈርግና፡ በፍርድ፡ ቤቱ፡ ግንባታም፡ በ... ቀን፡ ፲፱... ዓ.ም. የተላለፈ =
 .....ዳኝ =

ቀጥር ፡ ፲ ፡

ንብረት፡ ተረካቢው፡ የሚሰጠው፡ የዕዳ፡ ግረግጫ፡ ሰነድ ፡
(እንቀጽ ፡ የ፻፳፫ ፡)

ለፍርድ፡ ቤቱ፡ ... ወይም፡ ለጊዜው፡ በሥራው፡ የእሱ፡ ተተኪ፡ ለሆነው፡ ለሚከፈለው፡
 ... ብር፡ እኛ፡ ... እና፡ ... ባንድነትና፡ በነጠላ፡ ገደታ፡ መገባታችንን፡ እናረጋግጣለን = በዚ
 ሁም፡ መሠረት፡ ይህንን፡ ለመክፈል፡ ራሳችንን፡ እያንገንዳችን፡ ባንድነት፡ የሁላችንንና፡ የያን
 ዳንዳችንን፡ ወራሾች፡ ጉዳይ፡ ፈጻሚዎችና፡ አስተዳዳሪዎች፡ ባንድነትና፡ በነጠላ፡ ገደታ፡ አግ
 ብተናል =
 በ... ቀን፡ ፲፱... ዓ.ም. .... በ... ላይ፡ ... በግለት፡ (የክሱ፡ ግደነት፡ ይገለጽ፡) በዚህ፡
 ፍርድ፡ ቤት፡ ከስ፡ ስለቀረበ፡ እንዲሁም፡ የ...ን. የግደንቀላቀስ፡ ንብረት፡ ኪራይና፡ ትርፍ፡
 እንዲቀበል፡ በክሱ፡ ግመልክቻ፡ ላይ፡ ... ተብሎ፡ የተጠራውን፡ ተንቀሳቃሽ፡ ንብረት፡ በእጁ፡
 እንዲያገባ፡ ይኸው፡ ... እላይ፡ በተጠቀሰው፡ ፍርድ፡ ቤት፡ ትእዛዝ፡ ስለተሾመ =
 ከግደንቀላቀሰው፡ ንብረት፡ ላይ፡ በኪራይና፡ በትርፍ፡ ለሚቀበለው፡ ለግናቸውም፡ ገንዘ
 ብና፡ በተንቀሳቃሹ፡ ንብረት፡ ረገድም፡ ፍርድ፡ ቤቱ፡ በሚወሰነው፡ ጊዜ፡ አስፈላጊውን፡
 ሂግብ፡ ያቀረበና፡ ከዚሁ፡ ገንዘብ፡ ላይም፡ ፍርድ፡ ቤቱ፡ የሚያዘውን፡ ከወዲ፡ ቀሪ፡ ሂግብ፡
 በየጊዜው፡ የከፈለ፡ እንደሆነ፡ እላይ፡ ስሙ፡ የተጠቀሰው፡ የንብረት፡ ኃላፊ፡ ከገደታ፡ ነፃ፡
 ሊሆን፡ አለዚያ፡ ግን፡ ገደታ፡ ያለበት፡ መሆኑ፡ ታውቆ፡ ገደብ፡ ተደርጎልኝ = ... ባለቤት፡ እላይ፡
 ስሙ፡ የተጠቀሰው፡ የንብረት፡ ኃላፊ፡ ፈርም፡ ያስረከበው፡ ሰነድ =
 ግ ስ ታ ወ ጃ ፤ የገንዘብ፡ መያዣ፡ ተሰጥቶ፡ እንደሆነ፡ በጽሑፍ፡ ውስጥ፡ የመያዣው፡ ገደታ፡
 እንዲገለጽ፡ ያስፈልጋል =

ሰንጠረዥ ፩።

ቀጥር ፡ ፩ ።

የይግባኝ ፡ ግጭልኮች ፡ (አንተ፡ ፲፯)

... በቀጥር ፡ ... ፯.፯. ለተረበው ፡ ክስ ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ፯.፯. በተሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ላይ ፡ ... ይግባኝ ፡ እንዲታይለት ፡ እያሙለከተ ፡ ይግባኝ ፡ ያተረጠጡትን ፡ ፍርድ ፡ የሚቃወምበትን ፡ ምክንያት ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ ይገልጻል ።

ቀጥር ፡ ፪ ።

የፍርድ ፡ አረጋጋጭ ፡ ግንዛቤ ፡ ትእዛዝ ፡ እንዲተላለፍ ፡ የሚሰጥ ፡ ተያዥ ።

(አንተ፡ ፲፱)

ለ.....

ለፍርድ ፡ አረጋጋጭ ፡ ግንዛቤ ፡ ተያዥ ፡ የሆነው ፡ ... ከዚህ ፡ የሚከተለውን ፡ ግዴታ ፡ ረርግል ። ... የተባለው ፡ ከሣሽ ፡ በቀጥር ፡ ... ፲፱... ፯.፯. ... የተባለውን ፡ ተከሣሽ ፡ በዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለከሰሰና ፡ በ... ፲፱... ለከሣሹ ፡ ስለተረጋገጠ ፡ ተከሣሹ ፡ የ... ፍርድ ፡ ቤት ፡ የረገጠውን ፡ ፍርድ ፡ ይግባኝ ፡ ብሎ ፡ ይግባኝ ፡ ገና ፡ ስለልተወሰነ ።

የተረጋገጠው ፡ ከሣሽ ፡ ፍርድ ፡ እንዲረጋገጥለት ፡ አሙልኮች ፡ ላል ፡ ተከሣሹ ፡ ገን ፡ የፍርድ ፡ አረጋጋጭ ፡ እንዲታይለት ፡ ግጭልኮች ፡ እቅርቦት ፡ ጭምር ፡ እንዲያስይዝ ፡ ተጠይቋል ።

በዚህ ፡ ሙሉ ረዕይ ፡ እኔ ፡ ... ከዚህ ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ ይገኘው ፡ ሰንጠረዥ ፡ ላይ ፡ የተሰጠውን ፡ ገብረኛን ፡ ወለድ ፡ እገድ ፡ በግብያዝ ፡ ለ... ብር ፡ በገዛ ፡ ረቃጊ ፡ ተያዥ ፡ ሙሉን ፡ ይህን ፡ ፍርድ ፡ የይግባኝ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ያገናው ፡ ወይም ፡ የሰጠው ፡ እንደሆነ ፡ ይኸው ፡ ተከሣሽ ፡ የይግባኝን ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ውሳኔ ፡ በትክክል ፡ እንዲረጋገጥ ፡ በውጤት ፡ ሙሉ ፡ የሚከፈለውን ፡ ሁሉ ፡ እንዲከፍል ፡ ይህን ፡ ሳያደርግ ፡ ቢቀር ፡ ገን ፡ በዚህ ፡ አካላት ፡ የሚከፈለው ፡ ገን ፡ ስብ ፡ በዚህ ፡ ሰነድ ፡ ሙሉ ፡ በወለድ ፡ እገድ ፡ ከተያዘው ፡ ገብረኛ ፡ ላይ ፡ እንዲከፈል ፡ ከዚህ ፡ ገብረኛ ፡ ሽያጭ ፡ ላይ ፡ የሚገኘው ፡ ገንዘብ ፡ የተወሰነውን ፡ ሂግብ ፡ ለሙከራ ፡ የገይብቃት ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ገን ፡ ቀሪውን ፡ እኔ ፡ ሕጋዊ ፡ ወኪሎቼ ፡ ረገጥን ፡ ለገኘናል ፡ ባለሰነድ ፡ ሙሉ ፡ ለረጋግጣለሁ ።

ይህን ፡ የተያዥነት ፡ ግዴታ ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ፯.፯. ረርግላለሁ ።

ሰንጠረዥ ፡
(ረርግ)

ምስክርኛ ፡ ፩ኛ.
፪ኛ

ቀጥር ፡ ፫ ።

ጉዳዩ ፡ በይግባኝ ፡ ላል ፡ የሚሰጥ ፡ ጭምር ፡ (አንተ፡ ፲፱)

ለ.....

ለፍርድ ፡ አረጋጋጭ ፡ ግንዛቤ ፡ ተያዥ ፡ የሆነው ፡ ... ከዚህ ፡ የሚከተለውን ፡ የግዴታ ፡ ሰነድ ፡ ረርግል ። ... የተባለው ፡ ከሣሽ ፡ በቀጥር ፡ ... ፲፱... ፯.፯. ... የተባለውን ፡ ተከሣሽ ፡ ከዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለ ፡ ከሰሰና ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ፯.፯. ለከሣሹ ፡ ስለ ፡ ተረጋገጠው ፡ ተከሣሹ ፡ የ... ፍርድ ፡ ቤት ፡ የረገጠውን ፡ ፍርድ ፡ ይግባኝ ፡ ብሎ ፡ ይግባኝ ፡ ገና ፡ ስለልተወሰነ ።

የተረጋገጠው፣ ከግዥ፣ ፍርድ፣ እንዲሁም፣ አውላገት፣ መያዣ፣ እንዲያስይዝ፣ ተጠይቋል። በዚህ፣ መሠረት፣ እኔ፣ ... ከዚህ፣ ጋራ፣ ተያይዞ፣ በሚገኘው፣ ሰንጠረዥ፣ ላይ፣ የተመለከተውን፣ ንብረትን፣ ወለድ፣ አገድ፣ በግሰያዝ፣ ለ... ብር፣ በገዛ፣ ረቃዲ፣ ተያዥ፣ መሆኔን፣ ይህንን፣ ፍርድ፣ የይግባኙ፣ ፍርድ፣ ቤት፣ የገለበጠው፣ ወይም፣ የለወጠው፣ እንደሆነ፣ በፍርድ፣ መሠረት፣ ተወስኖ፣ የነበረውን፣ ግናኛውንም፣ ንብረት፣ ከግዥ፣ እንዲመለስና፣ የይግባኙን፣ ፍርድ፣ ቤት፣ ውጣጃ፣ በትክክል፣ እንዲረገጥ፣ በይግባኙም፣ ውጣጃ፣ መሠረት፣ የሚከፈለውን፣ በዚህ፣ እንዲከፍል፣ ይህን፣ ሳያደርግ፣ ቢቀር፣ ግን፣ በዚህ፣ አኳኑን፣ የሚከፈለው፣ ንገዘብ፣ በዚህ፣ ሰነድ፣ መሠረት፣ በወለድ፣ አገድ፣ ከተያዘው፣ ንብረት፣ እንዲከፈል፣ ከዚህ፣ ንብረት፣ ሺያጭ፣ ላይ፣ የሚገኘው፣ ንገዘብ፣ የተወሰነውን፣ ሂሳብ፣ ለመክፈል፣ የግይቦታ፣ የሆነ፣ እንደሆነ፣ ግን፣ እኔና፣ ሕጋዊ፣ ወኪሎች፣ ራሳችን፣ ልንከፍል፣ ባለፈን፣ መሆኔን፣ አረጋግጣለሁ።

ይህንን፣ የተያዥነት፣ ግዴታ፣ በ... ቀን፣ ሀ... ዓ.ም. ረርግላለሁ።

ፈርግ !...

ምስክርኛ፣ ጸኛ.
ጸኛ.

ቀጥር ፡ ፩ ፡

ለይግባኝ፣ ወጪ፣ የሚሰጥ፣ መያዣ፣ (አንቀጽ፣ ፻፲፫)

ለ.....

ለይግባኝ፣ ወጪ፣ ተያዥ፣ የሆነው፣ ... ከዚህ፣ የሚከተለውን፣ የግዴታ፣ ሰነድ፣ ፈርግላል። ይህ፣ ይግባኝ፣ ባይ፣ በቀጥር፣ ... ሀ... ዓ.ም. ክስ፣ ቀርቦ፣ ስለ፣ ተረጋገጠው፣ ፍርድ፣ በመልስ፣ ሰጪው፣ ላይ፣ ይግባኝ፣ ስላቀረበ፣ መያዣ፣ እንዲያስይዝ፣ ተጠይቋል። በዚህ፣ መሠረት፣ እኔ፣ ... ከዚህ፣ ጋራ፣ ተያይዞ፣ በሚገኘው፣ ሰንጠረዥ፣ ላይ፣ የተመለከተውን፣ ንብረትን፣ ወለድ፣ አገድ፣ በግሰያዝ፣ ለይግባኙ፣ ወጪ፣ በገዛ፣ ረቃዲ፣ ተያዥ፣ ሆኖለሁ።

ይህን፣ ንብረት፣ ወይም፣ ክስ፣ ውስጥ፣ ምንም፣ በሌላ፣ ሰው፣ ስም፣ አላጠቀሰም። ይግባኝ፣ ባይ፣ የሚገባውን፣ ሳይረገጥ፣ ቢቀር፣ ስለ፣ ይግባኙ፣ ወጪ፣ ክፍያ፣ የሚተላለፍብኝን፣ ግናኛውንም፣ ትእዛዝ፣ እረገጥለሁ። በዚህ፣ አኳኑን፣ የሚከፈለው፣ ግናኛውም፣ ንገዘብ፣ በዚህ፣ ሰነድ፣ መሠረት፣ በወለድ፣ አገድ፣ ከተያዘው፣ ንብረት፣ ላይ፣ ይከፈላል። ከዚህ፣ ንብረት፣ ሺያጭ፣ ላይ፣ የሚገኘው፣ ንገዘብ፣ የተወሰነውን፣ ሂሳብ፣ ለመክፈል፣ የግይቦታ፣ የሆነ፣ እንደሆነ፣ ግን፣ እኔና፣ ሕጋዊ፣ ወኪሎች፣ ራሳችን፣ ልንከፍል፣ ባለፈን፣ መሆኔን፣ አረጋግጣለሁ።

ይህንን፣ የተያዥነት፣ ግዴታ፣ በ... ቀን፣ ሀ... ዓ.ም. ረርግላለሁ።

በ ገ ጠ ረ ጅ ፣
ፈርግ !...

ምስክርኛ፣ ጸኛ.
ጸኛ.

ቀጥር ፡ ፩ ፡

ይግባኝ ፡ መቅረቡን ፡ የበታች ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲያውቀው ፡ ለግድረግ ።

(አንቀጽ ፡ ፱፻፳)

ለ.....

እላይ ፡ በተጠቀሰው ፡ ክስ ፡ ... የሆኑት ፡ ... በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. በፈረዳችሁት ፡ ፍርድ ፡ ለዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይግባኝ ፡ ያቀረቡ ፡ መሆናቸውን ፡ እናስታውቃለን ። ለክሱ ፡ እስፈላጊ ፡ የሆኑትን ፡ ወረቀቶች ፡ ሁሉ ፡ በተቻለ ፡ ፍጥነት ፡ እንድትልኩ ፡ ትጠየቃላችሁ ።

በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም.

....፳፻ ።

ቀጥር ፡ ፪ ፡

ይግባኝ ፡ እንዲሰግ ፡ የተወሰነውን ፡ ቀን ፡ ለግስታወቅ ፡ ለመልስ ፡ ሰጪ ፡

የሚላክ ፡ ግስታወቂያ ። (አንቀጽ ፡ ፱፻፷)

በ.... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም.

የ... ፍርድ ፡ ቤት ፡ በሰጠው ፡ ... ላይ ፡ የቀረበ ፡ ይግባኝ ።

ለ.....

በዚህ ፡ ክስ ፡ የ... በሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ላይ ፡ ... ይግባኝ ፡ ግቅረቡንና ፡ ይግባኝ ፡ እዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መመዝገቡን ፡ እንዲሁም ፡ ይግባኝ ፡ የሚሰግው ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. እንዲሆን ፡ ይህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መወሰኑን ፡ እናስታውቃለን ።

ራሱም ፡ ላይቀርቡ ፡ ቢቀሩ ፡ መይም ፡ ነገረ ፡ ፈጅዎ ፡ ሆነ ፡ በዚህ ፡ ይግባኝ ፡ እንዲነጋገርልዎ ፡ በሕግ ፡ የተፈቀደለት ፡ ሰው ፡ ላይቀርብ ፡ ቢቀር ፡ በሌሉበት ፡ ተሰምቶ ፡ ይወሰናል ።

በኔ ፡ ፈርግና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ግንተም ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. የተላለፈ ።

....፳፻ ።

ግስታወቂያ ፡ የፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ እንዲታገድ ፡ ታዘ ፡ እንደሆነ ፡ ነገሩ ፡ በዚህ ፡ ግስታወቂያ ፡ እንዲገለፅ ፡ ያስፈልጋል ።

ቀጥር ፡ ፫ ፡

ለክሱ ፡ ተከራካሪ ፡ ለነበረና ፡ በይግባኝ ፡ ግን ፡ ተከራካሪ ፡ ሳይሆን ፡

ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በመልስ ፡ ሰጪነት ፡ አባሪ ፡ እንዲሆን ፡ ላደረገው ፡ ወገን ፡

የሚላክ ፡ ግስታወቂያ ። (አንቀጽ ፡ ፱፻፲፱)

ለ.....

በቀጥር ፡ ... ፲፱... ዓ.ም. ለ... ፍርድ ፡ ቤት ፡ በቀረበው ፡ ክስ ፡ ተከራካሪዎች ፡ ስለ ፡ ነበራችሁና ፡ በዚያ ፡ ክስ ፡ ስለተፈረደበት ፡ ፍርድ ፡ ... ለዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይግባኝ ፡ አቅርቦ ፡ የይግባኝ ፡ ውጤት ፡ የሚያገባችሁ ፡ ሆኖ ፡ ለዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለታየው ፡

በዚህ ፡ ይግባኝ ፡ መልስ ፡ ሰጪዎች ፡ እንድትሆኑ ፡ ይህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ያዘዛችሁ ፡ መሆኑንና ፡ ይግባኝ ፡ የሚሰግበትንም ፡ ቀን ፡ ለ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. በ... ሰዓት ፡ ያስተላለፈው ፡ መሆኑን ፡ እናስታውቃለን ።

በዚያው ፡ ቀንና ፡ ሰዓት ፡ በናንተ ፡ በኩል ፡ ሰው ፡ ላይቀርብ ፡ ቢቀር ፡ ይግባኝ ፡ በሌላችሁበት ፡ ተሰምቶ ፡ ይወሰናል ።

በኔ ፡ ፈርግና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ግንተም ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. የተላለፈ ።

....፳፻ ።